

2003

KONSTYTUCYE
SEYMU
EXTRAORDYNARYINEGO
W WARSZAWIE

Roku MDCCLXVII. Dnia piątego
Października złożonego y zaczęte-
go, a z Limitacyi y prorogacyi w Ro-
ku MDCCLXVIII. Dnia piątego
Marca, przy rozwiązaniu Kon-
federacyi Generalnych Ko-
ronney y Wielkiego Xię-
stwa Litewskiego za-
kończzonego, *ex con-
sensu Ordinum totius
Reipublicæ*
USTANOWIONE.

W WARSZAWIE

w Drukarni J. K. Mci y Rzeczypospolitey
u XX. Scholarum Piarum.

635/10
2533

K-[Sobiesz] 3/84

43

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA
im. Jęzego Giedroycia w Białymstoku

FUW0115185

W J MIE PANSKIE: AMEN.

STANISŁAW AUGUST

Z BOZEY Łaski KROL Polski, Wielki Xiąże Lite-
wski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Wołhyń-
ski, Kijowski, Podolski, Podlaski, Instantski,
Smoleński, Siewierski y Czerniechowski,

&c: &c.

St-315

AKT LIMITY.

Stany Koronne y Wielkiego Xięstwa Litewskiego ziednoczywszy się węzłem Konfederacyi Generalney, dla utrzymania Wolności Narodowej, iako y dla naprawy defektow *& abusuūm*, lub ulepszenia wszelkiego, ktoreby się w Oyczyźnie naszej potrzebnym pokazało; a postępek takowy Patriotyczny będąc wsparty od Nayiasnieyszey Imperatorowy JMci Casy Roslyi, szczeroy Alliantki y Przyiaciołki Naszey (bo tego przez wspaniale intereffowanie się ku Dobru Rzeczypospolitey, y konferwacyi Wolności naszey dowody dała) więc też Skonfederowane Stany Obojga Narodow, tak nicoboigtne przieniknione będąc przyiaźni y dobrego sąsiedztwa dowodami, solenne do Nayiasnieyszey Imperatorowy Jey Mci wyślały Poselstwo, dla oświadczenia szczerogo podziękowania, y upraszania przez tychże Posłow o kontynuacyą pomocy Przyiacielskiej, y o wysoką Nayiasnieyszey Imperatorowy Gwarancyą, dla niewzruszoney, y wieczney konferwacyi Praw, Wolności, Prerogatyw każdego, y legalney Formy Rządow Rzpltey. Upewniły oraz Skonfederowane Stany Nayiasnieyszą Imperatorową Jeymość, że Grekom Nieunitom y Dyssydentom wespół Braci, y wespół Obywatelom swoim, będzie uczyniona sprawiedliwość y satysfakcyja; ktorych podporą Nayiasnieysza Imperatorowa Jeymość, wraz y z inszemi Jeyze Alliantami na fundamencie Traktatow być się deklarowała: Zatym chcąc ieszcze od zgromadzonych na Seymie teraznieyszym Stanow, szczerą y Przyiacielską Nayiasnieyszey Imperatorowy JMci, za wspaniale Jey posilki oświadczyć rekognicyą, tudzież wypraszając sobie dalszą tey pomocy

Przy-

Przyiacielskiej kontynuacyą poki tego potrzeba wyciągać będzie, iako y wysoką Jey Imperatorskiej Mości Gwarancyą dla wieczney konferwacyi Wolności Narodowych, dla Praw, y Formy Rządow Naszych. My KROL z drugimi Stanami Skonfederowanemi na ten Seym zgromadzonemi, wypełniamy to powrotnie ninieyszym Aktem Naszym; A iako wszystko przez też Gwarancyą wieczną mieć trwałość powinno: Więc cokolwiek na Seymie teraznieyszym dla Wolności Narodowej, iako y dla utrzymania Praw stanowić będziemy, wszystko to przez wzajemne z Przyiaciołką Rzpltey Naszey ułożenie (ktora tak szczerze y wspaniale do Dobra Naszego się intereffuje) czynić będziemy. Denominuiemy dlatego Delegatow niżej wyrażonych, dając im wszystkim wspólnie moc zupełną negocjowania, konkludowania, y podpisania Traktatu, przez który życzymy sobie, aby wszystkie *Abusus* według potrzeby Rzpltey naprawione były, tudzież aby Prawa, Forma Rządow, y Wolność Narodowa przez wysoką Nayiasnieyszey Imperatorowy JMci szczeroy Przyiaciołki y Alliantki Naszey Gwarancyą na zawsze utwierdzonemi były. Żądamy przytym, aby się pod tąż wysoką Gwarancyą Grekom Nieunitom y Dyssydentom wespół Braci y wespół Obywatelom Naszym, wszelkiego stanu y kondycyi zupełna stała satysfakcyja, według Traktatow, y według sprawiedliwości onymże winney, *sine prauidicio* Religii Rzymskiej Katolickiej Panującej, *& ad tenorem* Deklaracyi Nayiasnieyszey Imperatorowy Jeymci casy Roslyi. Authoryzuiemy zatym Aktem ninieyszym, y moc zupełną Jchmościom Delegatom dajemy, ażeby z Jaśnie Wielmożnym Xiążęciem JMcią Repninem Posłem Wielkim Roslyjskim, lub z temi, ktorychby Nayiasnieysza Imperatorowa Jeymość do tego dostateczną Plenipotencyą Authoryzowała (iako się wyżej powiedziało) traktowali, konkludowali, y podpisali, oraz traktując, roztrząsając, y po Przyiacielsku rzecz układając z Delegowanemi Konfederacyi Toruńskiej y Słuckiej, *salwâ in omni approbatione* Rzpltey, przy Reassumpcyi ninieyszego Seymu; Cokolwiek zaś ciż Jch-Mość Delegati ustanowią, chcemy to wszystko zupełnie akceptować, y Jch ustanowienie, skonkludowanie, y Podpisy na terminie, na który się ugodzą ratyfikować, *in tantum, in quantum*, według Tenoru Aktu tego, y znajdujacego się w nim wyrażenia, sobie postąpią to iest *conformiter* Interessom Rzeczypospolitey, y Wolności Narodowej, iak iest wyżej powiedziano, *& sine prauidicio* Wiary Katolickiej Panującej, ażeby Jch-Mość Delegati, z Ja-

A2

śnie

śnie Wielmożnym Posłem Wielkim Rosyjskim, lub z temi, których do tego Nayiasnieysza Imperatorowa Jeymc authoryzować będzie, mogli *agere*, iako Pełnomocni z strony Naszey, y Rzpltey; więc chcemy, ażeby Akt ninieyszy, był podpisany, przez Nas Krola, y przez Marszałkow Konfederacyi Generalnych. Żądamy nad to, aby ciż Delegaci, osobną mieli Plenipotencyą, w teyże myśli ułożoną, przez Nas Krola y Ministerium Nasze podpisaną, Pieczęciami Obojga Narodow stwierdzoną, którą tu przyłączamy, dla wiadomości Stanow, na Seym teraznieyszy zgromadzonych, a to dla zobopolney oneyże zamiany, przy odbieraniu Plenipotencyi Nayiasnieyszey Imperatorowy Jeymci, od Jaśnie Wielmożnego Posła Wielkiego Rosyjskiego, lub tych, którzy do zakonkludowania tego Traktatu będą authoryzowani. Co takim ułożywszy sposobem, sądziemy Rzeczą bydz pożyteczną, y ustanawiamy, ażeby dogadzając czasowi, do Dzieła wyzey wspomnionego potrzebnemu, Seym teraznieyszy był, *ad diem primam Februarii*, Roku blisko następującego Tysiącznego, Siedmsetnego, Szesćdziesiątego Osmego Limitowany; wszystkie dla tego członki Seymu teraznieyszego, na ten termin przybyć będą obowiązane. Lubo przytym wyperswadowani jesteśmy, o Patryotycznej Gorliwości Delegatow Naszych, że dobro publiczne celem ich będzie, jednakże gdyby w punkcie iakowym, różniące się między niemi znajdowały zdania, więc aby materją takową, *pluralitate votorum* zakonkludowali, mieć chcemy, y postanawiamy. Obowiązując wszystkich w ogolności, y każdego z osobna, aby się pod żadnym wynalazkiem, od zasiadania w umowionym miejscu, y na naznaczone Godziny nie oddalał, *praeter Legalitatem vere Infirmitatis*; gdyby zaś z gwałtowney potrzeby, musiał kto odiechać, albo oddalić się od konferencyi, ma wziąć pozwolenie od Nas Krola na piśmie, a na naznaczony sobie w pozwoleniu czas powracać, y na nypierwszym zasiadzeniu swoim, Artykuły Traktatu, tak iak będą *unanimitate, vel pluralitate* ustanowione podpisać, bez żadney wymowki; a gdyby się trafiło, ażeby kilka Osob, lub kilkanaście odiechało za pozwoleniem, pozostali, na miejscu, w liczbie dwudziestu czterech Osob (oproc Prymasa, iako przydującego) to jest iednego Biskupa, trzech Senatorow Swieckich, dwoch Ministrow, y osmnastu Posłow, będą mieli zupełną moc, wszystko stanowić w niebytności drugich, którzy za powrotem swoim, iako się wyzey rzekło, to wszystko podpiszą; iezeliby zaś kto sobie, przeciw ninieyszey o absentujących się ustawie postąpić odważył się, Osoba Jego odsądze-

niu, od wszelkich Urzędow, y *ab Activitate* podpadać będzie, w Sprawach zaś swoich Cywilnych, aby każdy z Delegatow, we wszystkich Sądach *Suspensâ gaudere* mógł, do końca tego Traktatu mieć chcemy.

STANISŁAW AUGUST KROL.

KAROL XIĄŻE RADZIWIŁŁ *Marsz. Gener. Konf. y Seymony.*

STANISŁAW BRZOSTOWSKI, *Marsz. Gener. Konf. W. X. Litewskiego.*

Delegati, *ex Senatu, & Ministerio.* Z Wielkiej-Polski, Wielebny w Bogu Antoni Ostrowki Biskup Kujawski, Wielmożny Antoni Barnaba Jabłonowski, Poznański, Jgnacy Twardowski, Kaliski, Jozef Podolski, Płocki, Woiewodowie, Tadeusz Lipski, Kasztelan Łęczycki. Z Małej Polski, *Ex Senatu,* Wielebny w Bogu Andrzej Stanisław Kostka Młodziecowski, Biskup Przemyski, Kanclerz Wielki Koronny. Wielmożni Salezy Potocki, Kijowski, Jgnacy Cetner Bełzki, Bernard Stanisław Gozdzi Podlaski Woiewodowie. Urodzony Roch Jabłonowski, Kasztelan Wiślicki. Z Wielkiego Xięstwa Litewskiego. *Ex Senatu.* Wielebny w Bogu Stefan Giedroyć Biskup Inflantki. J. Wielmożny Michał Ogiński, Wileński, Wielmożni Jozef Sosłohub, Witebski Woiewodowie, Tadeusz Burzyński Smoleński, Adam Brzostowski, Połocki Kasztelanowie. *Ex Ministerio,* Wielmożni Xiąże Michał Czartoryski, Kanclerz Wielki, Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Jan Borch Podkanclerzy Koronny, Teodor Wessel Podskarbi Wielki Koronny, Xiąże Jozef Sanguszko, Marszałek Nadworny Wielkiego Xięstwa Litewskiego. *Delegati Ex Equestri Ordine.* Z Wielkiej-Polski. Urodzeni Władysław Gurowski, Pisarz Wielki Koronny. Karol Malczewski, Pułkownik Regimentu Busawy Wielkiej Koronney, Poseł z Woiewodztwa Poznańskiego. Adam Poniński Kuchmistrz Koronny, Poseł z Woiewodztwa Kaliskiego, Stanisław Wessel Starosta Golubski, Woyciech Ostrowki, Podsedek Ziemi Łęczyckiej, Posłowie z Woiewodztwa Łęczyckiego. Kasper Xiąże Lubomirski, Poseł z Ziemi Czerskiej. Teodor Szydłowski Chorąży Warszawski, Poseł z teyże Ziemi, Kazimierz Szydłowski Stolnik Prasnyski, Poseł z Ziemi Wilkiej. Kazimierz Xiąże Poniatowski, Podkomorzy

Koronny, Poseł z Ziemi Zakroczymskiej, Chryzostom Kraiewski Inftygator Koronny, Poseł z Ziemi Rożańskiej, Walenty Sobolewski, Łowczy Warszawski, Poseł z Ziemi Liwskiej, Stanisław Radziwiński, Podkomorzyciechanowski, Poseł z Ziemi Nurlskiej, Xawery Branicki, Łowczy Koronny, Stanisław Gadowski, Podkomorzy Sochaczewski, Posłowie z teyże Ziemi. Antoni Czapki Podkomorzy Chełmiński, Waleryan Piwnicki, Miecznik Ziem Pruskich, Posłowie z Wdztwa Chełmińskiego. *Z Małey-Polski*. Urodzeni Franciszek Wielopolski Margrabia Pińczowski, Jozef Wielopolski Chorążyc Koronny, Posłowie z Woiewodztwa Krakowskiego, Jacek Małachowski Referendarz Koronny, Eliaż Wodzicki, Starosta Stobnicki, Piotr Ożarówski, General Lieutenant Woyska Koronnego, Maciey Skorupka, Podczaszcy Drohicki, Posłowie z Woiewodztwa Sandomirskiego, Antoni Potocki Starosta Lwowski, Poseł z teyże Ziemi, Ignacy Bukowski Adjutant Nasz, Poseł Sanocki, Antoni Błażewski Podstoli, y Poseł Zydzaczewski, Maryan Potocki, Poseł z Ziemi Halickiej, Jozef Sosnowski, Pifarz Polny Litewski Poseł z Ziemi Chełmskiej, Jozef Stepkowski, Obożny Polny Koronny, Poseł z Woiewodztwa Lubelskiego, Stanisław Karwowski Podstoli Bielski, Starosta Augustowski, Poseł z Ziemi Mielnickiej. Jozef Wilczewski Podkomorzy Wiski, Poseł z Ziemi Bielskiej, Celestyn Czaplic, Podkomorzy Łucki, Jan Poniński Woiewodziec Poznański, Posłowie z Inftyant Koronnych. *Z Wielkiego Xięstwa Litewskiego*. Urodzeni: Michał Pac Starosta Ziołowski, Poseł z Woiewodztwa Wileńskiego, Stanisław Xiążę Radziwiłł, Podkomorzy Litewski Poseł z Powiatu Lidzkiego. Marcyan Janowicz Regent Ziemski Wilkomirski, Poseł z tegoż Powiatu, Stefan Romer Chorąży Trocki, Poseł z tegoż Woiewodztwa, Antoni Zabieffo Łowczy Litewski, Marcin Czerniewicz, Sędzia Grodzki Kowiński, Posłowie z tegoż Powiatu Kowińskiego. Jan Pakosz Pifarz Grodzki Smoleński, Poseł z tegoż Woiewodztwa, Kazimierz Zabłocki, Poseł z Powiatu Starodubowskiego. Franciszek Giedroyc Podczaszcy Wołkowyski Poseł z tegoż Powiatu. Piotr Bohomolec, Pifarz Ziemski Witebski, Michał Szyfzko, Chorąży Husarski, Posłowie z Woiewodztwa Witebskiego. Michał Xiążę Radziwiłł, Krayczyc Litewski, Poseł z Woiewodztwa Brzeskiego Litewskiego, Michał Domański, Poseł z Powiatu Pińskiego, Mikołay Łopaciński, Pifarz Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Poseł z Inftyant Litewskich, Xiążę Adam Czartoryski, General Ziem Podolskich, Poseł

Poseł z Inftyant Litewskich, Antoni Tyzenhauz, Podskarbi Nadworny Litewski, Poseł z Inftyant.

STANISŁAW AUGUST KROL.

KAKOL XIĄZE RADZIWIŁŁ, *Marš: Konf: Geher: y Seymowy.*

STANISŁAW BRZOSTOWSKI, *Marš: General: Konf: W. X. Litt.*

*Marcin Matuszewi, Sędzi: Ziem: Wwodztwa Brzeskiego
Litt: Konf: General: Wwodztwa Podlaskiego, General:
Konf: Koronney y Seymowy Sekretarza.*

PLENIPOTENCYA

STANISŁAW AUGUST

*Z BOZEY Łaski Krol Polski, Wielki Xiążę Litewski,
Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Wołyński,
Podlaski, Inftyantski, &c.*

ZA zieżchaniem się Skonfederowanych Stanow Rzeczypospolitey, na dzień piąty Oktobra, przez Nas Seymowaniu naznaczony, na Tronie Naszym zasiedliłmy, gdzie po podniesieniu Łaski Konfederackiej, oraz y Seymowey, przez Wielmożnego Xiążęcia Karola Radziwiłła, Marzałka nayprzed Woiewodztwa Podlaskiego, a potym Generalney Konfederacyi Koronney, do mianowania Osob, za zgodą wszęch Stanow Rzeczypospolitey, do traktowania z J. W. Xciem JMcią Mikołajem Repninem, Wielkim, y Pełnomocnym Połeni, Nawiśnieyszey Katarzyny Wtorey, Imperatorowy Jey-Mci Całey Roslyi, przystąpiliłmy, y onych wymieniliłmy, ktorych od Tronu Naszego, *sub Presidentia* Nayprzewielebnieyszego w Bogu Xcia JMci Prymála *ex Senatu, & Ministerio*, a od Łaski, *ex Ordine Equestri* mianowanych tu wyrażamy, to iest, *ex Senatu* z Wielkiej Polski, Wielebnego w Bogu, Antoniego Ostrowskiego, Biskupa Kujawskiego, Wielmożnych Antoniego Barnabę Jabłonowskiego, Poznańskiego, Ignacego Twardowskiego, Kaliskiego, Jozefa Podolskiego, Płockiego, Woiewodow; Tadeusza Lipskiego, Kaszłana Łęczyckiego; *Z Małey Polki. Ex Senatu.* Wielebnego w Bogu Andrzeia, Stanisława Kostkę Młodzieiowskiego, Biskupa Przemyckiego, Kanclerza Wielkiego Koronnego, Wielmożnych Salezego Potockiego,

ckiego, Kijowskiego, Jgnacego Cetnera Belskiego, Stanisława Bernarda Gozdzińskiego, Podlaskiego Woiewodow. Urodzonego Rocha Jabłonowskiego Kasztelana Wiślickiego. *Z Wielkiego Xięstwa Litewskiego: Ex Senatu.* Wielebnego w Bogu Stefana Giedroycia, Biskupa Inflanckiego, J. W. Michała Ogińskiego, Wileńskiego, Wielmożnych Jozefa Sollohuba Witebskiego Woiewodow. Tadeusza Burzyńskiego, Smoleńskiego, Adama Brzostowskiego, Połockiego Kasztelanow. *Ex Ministerio.* Wielmożnych Xcia Michała Czartoryskiego, Kanclerza W. W. X. Litt. Jana Borchę Podkanclerzego Koronnego, Teodora Węśla Podskarbiego Wielkiego Koronnego, Xcia Jozefa Sanguszka Marszałka Nadwornego W. X. Litt: przy Wielmożnym Xciu Karolu Radziwille, Koronnym, y Urodzonym Stanisławie Brzostowskim, Staroście Bystrzyckim Litewskim, obudwoch Generalnych Konfederacyi Marszałkach. *Ex Equestri Ordine, z Wielkiej Polki,* Urodzonych Władysława Gurowskiego, Pisarza Wielkiego Koronnego, Karola Malczewskiego, Pułkownika Regimentu Buławy W. Kor. Posłow z Woiewodztwa Poznańskiego. Adama Ponińskiego Kuchmistrza Koronnego, Posła z Woiewodztwa Kaliskiego, Stanisława Węśla Starostę Golubkiego, Woyciecha Ostrowkiego, Podśędka Ziemskiego Łęczyckiego, Posłow z Woiewodztwa Łęczyckiego. Kaspra Lubomirskiego, Posła z Ziemi Czerkicy. Teodora Szydłowskiego, Chorążego Warszawskiego, Posła z teyże Ziemi, Kazimierza Szydłowskiego Stolnika Prasnyskiego, Posła z Ziemi Wiskicy. Kazimierza Xcia Poniatowskiego, Podkomorzego Koronnego, Posła z Ziemi Zakroczymskiej. Chryzostoma Krajewskiego Instrygatora Koronnego, Posła z Ziemi Rożańskiej. Walentego Sobolewskiego, Łowczego Warszawskiego, Posła z Ziemi Liwskiej. Stanisława Radziwińskiego, Podkomorzycy Ciechanowskiego, Posła z Ziemi Nurkicy, Xawerego Branickiego, Łowczego Koronnego, Stanisława Gadamskiego, Podkomorzego Sochaczewskiego, Posłow z teyże Ziemi. Antoniego Czapskiego, Podkomorzego Chełmińskiego, Waleryana Piwnickiego, Miecznika Ziem Pruskich, Posłow z Woiewodztwa Chełmińskiego. *Z Małej Polski: UU.* Franciszka Wielopolskiego Margrabię Pinczowskiego, Jozefa Wielopolskiego Chorążycy Koronnego, Posłow z Woiewodztwa Krakowskiego. Jacka Mafachowskiego Referendarza Koronnego, Eliaza Wodzickiego Starostę Stobnickiego, Piotra Ożarówskiego Generała Lieutenanta Woyfka Koron: Macieia Skorupkę Podczaszego Drohickiego, Posłow z Woiewodztwa Sandomirskiego. Antoniego Potockiego

Starostę Lwowskiego Posła z teyże Ziemi, Jgnacego Bukowskiego Adjutanta Naszego Posła Sanockiego, Antoniego Błazewskiego Podstolego y Posła Zydaczewskiego, Maryana Potockiego Posła z Ziemi Halickiej, Jozefa Sosnowskiego Pisarza Polnego Litt: Posła z Ziemi Chełmskiej, Jozefa Stępkowskiego Oboźnego Polnego Koron. Posła z Woiewodztwa Lubelskiego, Stanisława Karwowskiego Podstolego Bielskiego Starostę Augustowskiego Posła z Ziemi Mielnickiej, Jozefa Wilczewskiego Podkomorzego Wiskiego Posła z Ziemi Bielskiej, Celestyna Czaplica Podkomorzego Łuckiego, Jana Nepomucena Ponińskiego Woiewodzica Poznańskiego Posłow z Inflan Koronnych. *Z Wielkiego Xięstwa Litt: UU.* Michała Paca Starostę Ziołowskiego Posła z Woiewodztwa Wileńskiego, Stanisława Xcia Radziwiłła Podkomorzego Litt: Posła z Powiatu Lidzkiego, Marcyana Janowicza Regenta Ziemskiego Wilkomirskiego Posła z tegoż Powiatu, Stefana Romera Chorążego Trockiego Posła z tegoż Woiewodztwa, Antoniego Zabiełłę Łowczego Litt: Marcina Czerniewicza, Sędzię Grodzkiego Kowieńskiego Posłow z tegoż Powiatu Kowieńskiego, Jana Pakosza Pisarza Grodz: Smoleńskiego Posła z tegoż Woiewodztwa, Kazimierza Zabłockiego Posła z Powiatu Starodubowskiego, Franciszka Gedroycia Podczaszego Wołkowskiego Posła z tegoż Powiatu, Piotra Bohomolca Pisarza Ziemskiego Witepskiego, Michała Szyszkę Chorążego Huslarskiego, Posłow z Woiewodztwa Witepskiego, Michała Xcia Radziwiłła Krayczyca Litt: Posła z Wwodztwa Brzełskiego Litt: Michała Domańskiego Posła z Powiatu Pińskiego, Mikołaja Łopacińskiego Pisarza W. Litt: Xcia Adama Czartoryskiego Generała Ziem Podolskich, Posłow z Inflan Litewskich. Antoniego Tyzenhauza Podskarbiego Nadworn: Litt: Posła z Inflan. Tym tedy mianowanym y umocnionym, przez Nas, ninieyszą Plenipotencyą Naszą dajemy zupełną moc y władzę z wzwyż wspomnionym Xciem JMcią Posłem, lub z temi, którzy by byli na to od Najiaśnieyszey Jmperatorowy Jey-Mci mianowani y umocowani wchodzić w wszelkie rozmowy y umowy, przekłady y wykłady, czynności y negocyacye, tudzież pozwalamy Jm, układać, stanowić, konkludować, y podpisywać, to wszystko, co będzie przez Nich uznano być nayużytecznieyszym y nayprzyzwoitszym prawdziwym Jnteressom Państw Nam od Boga powierzonych; Mianowicie zaś ocalenie y upewnienie Swobod, Wolności, y Granic Naszych, tudzież uszczęśliwienie Rzpltey w swoich Prawach, Ustawach, y Dostoieństwach przyzwoitych; Będą nad to mieli

moc y władzę tak czynić y stanowić wszystko wspomnieni Plenipotenci Nasi, iakbyśmy to sami robili, czynili, lub stanowili; Obiecując y przyrzekając to Słowem Naszym Krolewskim za zwoleniem wszystkich Stanow, iż cokolwiek mianowani Plenipotenci Nasi uczynią y postanowią, to My nie tylko przyjąć y ratyfikować ale też y do skutku przywieść obowiązujemy się: Dan w Warszawie Dnia XXIII. Miesiąca Października, Roku Pańskiego MDCCLXVII. Panowania Naszego IV. Roku.

STANISŁAW AUGUST KROL.

(Locus Sigilli
Majoris Regni)

(Locus Sigilli
Majoris M.D.L.)

ANDRZEY STANISŁAW MEODZIEIOWSKI
Biskup Przem: Kanclerz W. K. mp.
JAN BORCH Podkanclerz Kor.

MICHAŁ XIĄŻE CZARTORYSKI Kanclerz W. W. X. Litt.
ANTONI PRZEZDZIECKI Podkanclerz W. X. Litt. mp.

PROROGACYA SEYMU.

Ponieważ wyznaczona od Nas, y Stanow Skonfederowanej Rzeczypospolitey Delegacya do Traktowania z Jaśnie Wielmożnym Wielkim Posłem Nayiaśnieyszej Imperatorowy Jey-Mości Całey Roslyi Xiążęciem Mikołaiem Repninem, y do ułożenia wspólnie z nim przez sposob Traktatu z Nayiaśnieyszą Imperatorową Jey-Mością Monarchinią Jego, podług Intencyi Nayiaśnieyszych Stron zawierających tenże Traktat, y podług Naszego Aktu Limity, tego wszystkiego, co do czynienia na tym Seymie zachodzi, ku ubezpieczeniu Wolności Narodowey, prerogatywy każdego w szczegulności, y ku opatrzeniu na zawsze stałości formy prawney rządu Rzeczypospolitey, iako też całey Uchwały Praw, przez ten Seym wygotować tego zbawiennego Dzieła w tym czasie nie mogła; y przez Nayprzewielebnieyszego w Bogu Xiążęcia Jego-Mości Prymasa Prezydenta Traktatu z Strony Naszey, potrzebę prorogacyi Seymu do kontynuowania w tym czasie swoich konferencyi z Jaśnie Wielmożnym Wielkim Posłem Nayiaśnieyszej Imperatorowy Jey-Mości Całey Roslyi, y do ułożenia wspólnie z Nim pod approbacyą Naszą y Rzeczypospolitey Skonfederowanej tego wszystkiego tak, iak wspomniiony Akt Limity tego samego Seymu opiewa, dostatecznie przełożyła; Prorogujemy za powszechną zgodą Stanow Skonfederowanej Rzeczypospolitey, y przedłużamy ten Seym *ex Limitatione* na dniu

dniu dzisieyszym zaczęty, do dnia pierwszego Marca; Chcąc po Delegacyi Naszey żeby iak naypilniey, y naydokładniey powierzone sobie czynności, wspólnie z Jaśnie Wielmożnym Wielkim Posłem Nayiaśnieyszej Imperatorowy Jey-Mości Całey Roslyi dopełniała, y do approbacyi Naszey, y Rzeczypospolitey Skonfederowanej iak nayprędzey będzie można przyniosła.

KAROL XIĄŻE RADZIWIŁŁ Marśi: General: Konf: Kor: y Seymony.

Marcin Matuszewic Sędz: Ziem: Wwodztwa Brzeskiego
Litt: General: Konf: Kor: y Seymony Sekretarz mp.

Powtorna Seymu prorogacya.

Ponieważ to wszystko co Delegacya Nasza do traktowania z J. W. Posłem Wielkim Nayiaśnieyszej Imperatorowy Jey-Mości Całey Roslyi ułożyła, y podpisała, z pilnością powinno być przeczranie, a czas Seymowi terażnieyszemu wyznaczony na to wystarczyć nie może, więc tenże Seym do Dnia bliskiego piątego Marca *inclusivè* prorogujemy.

KAROL XIĄŻE RADZIWIŁŁ Marśi: Konf: General: y Seymony.

Marcin Matuszewic Sędz: Ziem: Wwodztwa Brzeskiego
Litt: General: Konf: Kor: y Seymony Sekretarz mp.

PLENIPOTENTIA PLENIPOTENCYA

A Serenissima Imperatrice totius Russiae Illustri Principi Nicolao Repin Magno Eiusdem Serenissimae Imperatoriae Majestatis Oratori.

D A T A.

Od Nayiaśnieyszej Imperatorowy Jey-Mci Całey Roslyi, J. W. Xciu Mikołaiowi Repinowi, Wielkiemu teyże Nayias: Imperatorowy Jey-Mci Posłowi.

D A N A.

Divina favente Clementiâ NOS CATHARINA Secunda, Imperatrix & Autocratrix Totius Russiae, Moscoviae, Kijoviae, Vladimiriæ, Novogardie, Zarina Casani, Zarina Astrae-

Z Bozey wspomagającej miłości My KATARZYNA II. Imperatorowa, y Samodzierzyca Całey Roslyi, Moskiewka, Kiiowska, Włodzimirka, Nowogrodzka, Carowa Kazan- ska,

Astrachani, Zarina Siberie, Domina Plefcovie, & Magna Dux Smolensci, Dux Esthonie, Livonie, Carelie, Tverie, Jugorie, Permie, Wiatke, Bulgarie, & aliorū Domina, & Magna Dux Novogardie, Inferioris Terre, Czernigovie, Refanie, Rostovie Jaroslavie, Belo-Ozerie, Udorie, Obdorie, Condinie, totiusque Septemtrionalis Plage, Dominatrix, & Domina, Iberie Terre, Carthalinensium, & Grufinensium Zarorum, & Cabardinensis Terre, Czerkassinensium, & Montanorum Ducum, aliorumque Hereditaria Domina, & Dominatrix.

P Rincipum, Liberarumque Gentium federa, quibus ad promovendum Commune Bonum, prestandamque sibi Securitatem, junguntur, nec vera, nec firma unquam esse queunt, nisi tali nitantur utilitate, quam ex sola rei natura, posthabitā omni aliā causā ipsi utrinque metiuntur. Secus si fuerit incitamenta desunt, que pari eos efficaciam ad eundem scopum impellant, quod si verō ad Vicinitatis rationem alie adhuc accedunt, ex Statu Partis alterutrius publico derivate, quemadmodum id Imperio Russico, intuitu Serenissime Reipublice Polonie contingere notum est, tum vel maxime mutue Amicitie, & utilitatis vincula, perenni & indissolubili nexu

con-

ska, Carowa Astrachańska, Carowa Sibirska, Hofudarynia Pskowska, y Wielka Xiężna Smoleńska, Estlandzka, Liflandzka, Karelska, Twerska, Juhorska, Permska, Wiatska, Bołhorska, y innych; Hofudarynia, y Wielka Xiężna Nowogrodu, Nizowskiej Ziemi, Czerniechowska, Riazkańska, Rostowska, Jarosławska, Biało - Jezierska, Udorska, Obdorska, Kondyjska, y Całey Północney strony Roskazująca, y Hofudarynia, Iberkiej Ziemi, Kartalińskich, y Grudzińskich Carow, y Kabardyńskiej Ziemi, Czerkawskich, y Gorkich Xiążąt, y innych Następna Hofudarynia, y Obładająca.

Z iednoczenie Hofudarow, y Narodow, wzajemnymi między sobą związkami, dla wspólnego Ich pożytku, y Bspieczęstwa, nie może być ni wewnętrzne, ni gruntowne, ieżli nie ma one same po sobie początku, y założenia swiego, w naturalnych niepostrzednich, y niepodległych, na obiedwie strony Interesach; inaczej bowiem, nie porusza tam pobudka, ktoraby ich równą mocą, do iednakowegoż niepociągająca celu. Na przeciw czego, kiedy te Interessa nie podległe od Sądectwa, mają ielzce przymnożenie siebie od politycznego złożenia, w Korpusie tey, albo drugiey Części, w jakim stanie znayduie się wiadomym

confringenda sunt. Que Res, cum persuasissima nobis fuerit, ex quo solium Imperij conscendimus nullam certē pratermissimus occasionem, in Serenissimam Rempublicam, tam ultimi Interregni tempore, quod Rege suo orbata erat, quam post felicem hodierni Regis, Serenissimi Principis STANISLAI AUGUSTI Electionem amicitie Nostrae, atque curae, pro incolumitate & conservatione liberi Statūs, vera ac insignia documenta publice edendi. Non potest quidem non iucundum, acceptumque Nobis esse Serenissimam Rempublicam pro Nostris in eam studiis, gratam se, & fiducia plenam prebuisse, & adhuc prebere; quapropter perfecto opere nihil fuisset reliqui, nisi quod fructibus inde redundantibus, gaudere eam sineremus, rebus ipsius Domesticis non amplius occupati. Verum enim vero, cum in Comitibus, annō prateritō Varsovie habitis non solum, contra Civium Libertatem, ipsasque Reipublice Constitutiones, prava Consilia se exsererent, & mox dissociata Gens in diversas raperetur Partes, sed etiam eorum, que Nobiscum aliisque Potentibus solemniter Pacta sunt, nulla planē Ratio haberetur, ac denique Nostrae Religionis addicti, ut & ceteri Dissidentes tam diu Immerito suo oppressi iustissimas propterea Nobis admoverent preces, necesse erat, ut in Reipublice Negotia,

Cu-

mym przykładem Imperium Całey Roslyi, względem Nayiasnieyszey Rzeczypospolitey Polskiej, tym bardziey powinne one, nie tylko połącząc Ich z społzwiązkami, wzajemnego Przyiacielstwa, y pożytku, ale y czynić ielzce takie społzwiązki, nierozzerwanemi y wiecznemi. Od wstąpienia Naszego na Tron, upewniwszy się raz o tey prawdzie, nie upuściliśmy My zapewne żadnego zdarczenia, gdzie tylko Nayiasnieyszey Rzpltey, iak w Ofierociąłym Jey stanie, ostatniego Bezkrölewia, tak y potym, po szczęśliwym wybraniu teraznieyszey Jey Głowy, Jego Wieliczeństwa Kröla STANISŁAWA AUGUSTA, esencyonalne, y niefałszywe doświadczenia Naszego Przyiacielstwa, y Naszego starania, o dobrym stanie, y gruntowności wolney Jey Konstytucyi, podawać mogliśmy. Do osobliwey (prawda) służymy to satysfakcyi, widzieć: że Nayiasnieysza Rzeczpospolita społ odpowiadała przedtym, społ odpowiada też, y teraz przyznaniem, dowierzeniem, y wdzięcznością swoią takiey Naszey, ku niey dobrej chęci. Y z tądby to zostawało Nam, po dopełnieniu dobrego Dzieła zostawić Jey aby pożytkowała Płodami onego nie przyimując więcey żadnego, uczestnictwa, w wewnętrznych Jey Rozporządzeniach. Jeżliby tylko odkry-

te,

Curas denique intenderemus, non
 Nostri certe commodis inservientes,
 sed id potissimum acturi, ut
 Respublica imminenti periculo
 eripatur, atque Dissidentes, in
 sua Iura, Privilegia & Prero-
 gativas, secundum Leges resti-
 tuantur. Hunc in finem indi-
 cenda Comitium tanquam opti-
 mum; tutissimumque remedium,
 quod omnia in pristinum Ordinem
 redigerentur, publicis Declara-
 tionibus, statim proposuimus, &
 nunc eodem remedio Suam Re-
 giam Majestatem, & federatam
 Reipublicam Statum brevi tempore
 revera esse utrosque, non sine vo-
 luptate animadvertimus. Con-
 siderantes porro Serenissime Rei-
 publicae, in proximis Comitibus
 de rebus maximi momenti, &
 ad Nos haud multo minus, quam
 ad ipsam spectantibus, decidendum
 esse, proindeque Eam, missa ad
 Aulam Nostram Solemni Lega-
 tione petijisse, ut deservendis, &
 tuendis Constitutionibus Ejus per-
 petuo caveamus, hinc dexteri-
 tate, fide, & bene merendi studio,
 dilecti fidelis Nostri Extraordi-
 narij, & Plenipotentiarum Ora-
 toris, ad Suam Regiam Majesta-
 tem, & Rempublicam Poloniae
 Aulegati Supremi Excubiarum
 Praefecti, & Equitis, Principis
 Nicolai Repnin confisi, Eum
 nuncupavimus, & pleno instru-
 ximus mandato, prout Ipsum
 presentibus hisce nuncupamus,
 & instruimus, ita, ut cum Eo,
 vel Iis, quos ad Eundem Finem
 Sua

te, na przeszłorocznym War-
 szawskim Seymie, przeciw Wol-
 ności Obywatelów, y samey
 Konstytucyi Rzeczypospolitey,
 niebezpieczne zamysły, roz-
 dzielenie Obywatelów na różne
 partye, y iawne w tenże czas za-
 niedbanie uroczystych z Nami,
 y drugimi Potencjami Tra-
 ktatów, w sprawiedliwej żądzy
 Naszych Jednowiernych, y in-
 nych Dyplodentów, którzy tak
 długie, y bezwinne cierpią ucie-
 mienienie, nie przymusili Nas
 przyiac nowego w Dziełach
 Rzeczypospolitey uczestnictwa,
 nie dla iakieykolwiek w tym
 z Naszey strony korzystujących
 pozorów, ale szczegulnie dla
 zbawienia Rzeczypospolitey od
 grożących Jey napaści, y dla
 przywrocenia Dyplodentów, do
 wszystkich Jm prawnie należą-
 cych Praw, Wolności y Prero-
 gatyw. W tym przedsięwzięciu
 proponowaliśmy My nieod-
 włocznie przez publiczne Na-
 sze Deklaracye, zebranie Sey-
 mu, iako lepszy, y spodziewań-
 szy sposob, do przyprowadze-
 nia Dzieł w porządek, y kiedy
 My teraz z przyjemnością do-
 zieramy, że Jego Wieliczeństwo
 Krol, y Stany Skonfederowane
 Rzpltey w samym dziele prędko
 ięli się tego sposobu; to z iedney
 strony, w uwadze tego, że Nay-
 iaśnieysza Rzeczpospolita, ma
 stanowiąc na przyszłym Seymie
 ważnicysze ledwie nie tylko
 Nas, iak y Oną interessujące
 Dzie-

Sua Regia Majestas, & Status
 Reipublicae Poloniae constituent,
 nominabunt, ac pariter suffici-
 enti mandato munibunt, de Re-
 bus & negotiis supradictis tra-
 ctet, atque tales Pactiones, quae
 publicis Imperii Nostri Commo-
 dis, & quod maximum est, secu-
 ritati, Libertati & saluti Sere-
 nissime Reipublicae Poloniae, nec
 non conservationi Eiusdem Con-
 stitutionum & formae Legibus
 definite, convenire praefato Ora-
 tori Nostro videbuntur, ineat,
 faciat, & subscribat, omniaque
 tandem, quae ad tractanda ista
 pactionum Negotia spectant, ead-
 em cum potestate, quae per Nos
 met Ipsos peracta fuissent, pera-
 gat. Ceterum sancte promitten-
 tes, ac spondentes Verbo Nostro
 Caesareo, omnia, & singula, fir-
 ma, grataque habere, quae vi-
 bujus mandati, statuturus, pro-
 missurus, & subscripturus est.
 Nostram super his Ratificatio-
 nem, praesentiendo tempore expe-
 diri curabimus. In quorum fi-
 dem, ac Robur, presentes hasce
 Litteras, manu Nostrâ subscri-
 psimus, & majori Sigillō Nostrō
 Imperiali firmari iussimus. Quae
 dabantur Moscoviae die XXII.

Augusti

Dzieła, y że znowu przez przy-
 słane do Dworu Naszego uro-
 czyste Poselstwo, potrzebowała
 Ona Naszey raz na zawsze
 Gwarancyi, na całość Jey
 Ustaw, a z drugiey ufaiąc do-
 świadczeniu, wierności, y gor-
 liwości w służbie Naszey, Na-
 szego miłownego, nadzwyc-
 zaynego y Pełnomocnego Po-
 sła, przy Jego Wieliczeństwie
 Krolu y Rzeczypospolitey Pol-
 skich, Armij Generała Majora,
 y Kawalera Xcia Mikołaja Re-
 pnina. My Jego naznaczyli-
 śmy y upełnomocowaliśmy, ia-
 koż tym naznaczamy, y upeł-
 nomocniamy, wstępować w zo-
 bopolne rozmowy y negocya-
 cyą z Tym, albo Temi, którzy
 dla tego samego przedsięwzię-
 cia od Jego Polskiego Wieli-
 czeństwa y Stanów Rzeczypo-
 spolitey Polskiej naznaczeni,
 wybrani, y rownomiernie do-
 stateczną pełną mocą opatrzeni
 będą postanawiać, zawierać, y
 podpisywać z Nim albo z Nie-
 mi takie obowiązki, ktore od
 wspomnionego Posła Naszego
 przyznane będą, za zgodzające
 się z Interessami Imperij Naszey,
 a osobliwie z głównieyszym
 z tych to jest: całością, bezpie-
 czeństwem, wolnością, y do-
 brym Porządkiem Nayiaśniey-
 szey Rzeczypospolitey Polskiej
 w Jey Prawach położeniu y
 Konstytucyi, tak ażeby On Po-
 sel we wszystkim tey negocya-
 cyi, y postanowienia wspomnio-
 D 2 nych

Augusti Anno MDCCLXVII.
Regiminis Nostri Sexto

nych obowiązkow tyczącym się, postępował, z taką Władzą, iakby My to sami czynili, obiecując świątobliwie Imperatorskim Naszym słowem, przyjąć za dobre y wypełniać wiernie to wszystko, co przez Onego w brzmieniu tej pełney mocy postanowiono, obiecano, y podpisano będzie, oraz y dać na to w mający się naznaczyć czas ratyfikacyą Naszą. Na upewnienie o tym My tę pełną moc własną ręką podpisawszy, rozkazaliśmy ztwierdzić większą Naszą Hofudarstwa Pieczęcią. Dan w Moskwie dnia 22. Sierpnia 1767. a Panowania Naszego VI. Roku.

(L.S.) CATHARINA.

In fidem Versionis

C. N. Panin

M. A. Galitzyn.

TRAKTAT WIECZYSTY

Między Rzeczą-Pospolitą
Polską, y Imperium Ca-
sary Rosyji.

W Jmie Świątocy, y nierozdzielney
TROYCY.

LUbo między Najjaśnieyszą
Rzecząpospolitą Polską, y
Imperium Casary Rosyji, trwa
liczące-

(L.S.) KATARZYNA.

Panin

Xiążę Alexander Galitzyn.

TRAKTAT WIECZNYO.

Meжду Rieczipospolitoiu
Polskoiu, y Imperijeiu Wse-
Rossijskoju.

Wo Jmia Swiatyia y nerazdzielimyia
TROYCY.

CHotia między Jasnieyszeiu
Rieczipospolitoiu Polskoiu,
i Imperijeiu Wse-Rossijskoiu,
liczące-

szczęśliwie według Traktatu Roku 1686. wieczny Pokoy, prawdziwa przyjaźń, stała harmonia, y dobre sąsiedztwo, iednak gdy z przyczyny zwykłych w sprawach ludzkich odmian, wyniknęły między niemi, od tyle czasow różne przypadki, które z racyi odmienionych Cyrkumstancyi, nowej imże nayprzychylniejszey wzajemnych obowiązkow wyciągaia ustawy; Z tej więc przyczyny, y drugich w terażnieysze czasy trafiających się, które tak w publikowanych Najjaśnieyszey Imperatorowy Jey-Mci Casary Rosyji Deklaracyach, iako y w Aktach skonfederowaney Rzeczypospolitey Polskiej do nich się zgadzających, dosyć iaśnie całemu światu są pokazane; Najjaśnieyszy Krol JMć Polski, y Stany Rzeczypospolitey, Obojga Narodow, Polskiego, y Litewskiego, spoione między sobą węzłem Konfederacyi Generalney z iedney strony, a Najjaśnieysza Imperatorowa Jey-Mć Casary Rosyji z drugiey, uznali rzeczą bydz potrzebną, y stosującą się do wzajemnych ich Jntressow postanowić, y umocnić sposobem nowego Traktatu, naypożytecznieysze czasom, y Cyrkumstancyom bardziey służące, Rzeczypospolitey zaś Polskiej, względem bezpieczeństwa Jey Konstytucyi, y wolności, naypożytecznieysze umowy, więc dla uczynienia takowego Tra-

szczęśliwo prebywaiet, po Traktatu 1686. Hoda wiecznoi mir, iskrenniaia družba, postoiannoie soblasie y dobroie Sosiedstwo, odnakoż kak po obyknowennym w dietach czelowieczeskich peremienam, posledowali meźdu Imi stol dawnaho wremi ani raznyie proizshestwij, koi, po peremieniwszym sia obstoiatelstwam trebuut inowaho, onym swoistwennieszaho opredieleniia w zaimnych Obiazatelstw, To po sei blawnoi pritchinie i drubim nastoiaszaho wremiani stuczainym koi w publikowannych deklaraciach, Jcia Wielichestwa Wsepreświetszeci Imperatricy Wse-Rossijskoi, i w soblasnych so nymi Aktach skonfederowanoy Rieczipospolitoi Polskoi światu sdownoia ia snostyiu pokazany priznali Jcho Wielichestwo Korol Polskoi, i cziny Rieczipospolitoi Polskoi obiazannyie meźdu soboiu Uzłom Heneralnoi Konfederacij oboich Narodow, Polskaho, y Litowskaho sodnoi storony. A Jcia Imperatorskoie Wielichestwo Wse-Rossijskaia zdruhoj: za nužno j schodstwenno zwzaimnymi Ich interessami postanowit i opredelit sposobom nowaho Traktata, poleznieiszije wremiani, y obstoiatelstwam, bolsze prilichestwujuščyie, a Rieczipospolitoi Polskoj wraz suzdenij bezopasnosti Konstytucij, wolnosti Jcia, nužnieyszije dobowory. Czeboradi dla postanowlenija takoho Traktata, i naznaczeny ot oboich dobowan-

kta- E

wain-

ktatu, z obu stron Traktujących, są *Actu* wyznaczeni Plenipotentiarij, a mianowicie z Strony Najjaśniejszego Króla JMci, y Najjaśniejszey Rzeczypospolitey Polskiej, *sub Praesidentia* Xiążęcia Prymasa, Gabriela, Jana Junoszy Podkiego, *Ex Senatu* z Wielkiej Polski: Antoni Ostrowski Biskup Kuiański, Antoni Barnaba Jabłonowski, Poznański, Ignacy Twardowski Kaliski, Józef Podolski, Płocki Wojewodowie, Tadeusz Lipski Kasztelan Łęczycki. Z Małej-Polski *Ex Senatu*, Andrzej Stanisław Kostka Młodziecowski Biskup Przemyński, Kanclerz Wielkiej Korony. Salezy Potocki, Kijowski, Ignacy Cetner Bełski, Stanisław Bernard Gozdziński, Podlaski Wojewodowie; Roch Jabłonowski Kasztelan Wiślicki. Z Wielkiego Xięstwa Litewskiego, *Ex Senatu*: Stefan Giedroyc Biskup Inflancki, Michał Ogiński Wiślicki, Józef Sotłohub Witebski Wojewodowie, Tadeusz Burzyński, Smoleński, Adam Brzostowski, Połocki Kasztelanowie. *Ex Ministerio*. Xiążę Michał Czartoryski, Kanclerz Wielki, W.X.Litt: Jan Borch Podkanclerzy Koronny, Teodor Wessel Podskarbi Wielkiej Korony, Xiążę Józef Sanguszko, Marszałek Nadworny Wielkiego Xięstwa Litt: przy Xiążęciu Karolu Radziwille Koronnym, y Stanisławie Brzostowskim, Staroście

By-

waiuszych *sa* Stron Połnomocznicy, a imianno: z strony Jego Wieliczeństwa Króla, i Jaśniejszej Rzeczypospolitey Polskiej, pod Prezydencyej Knięcia Prymasa Habriela Jana Junoszy Podolskiego: i z Senatu z Wielkiej Polski: Antoni Ostrowski Biskup Kuiański, Antoni Warnawa Jabłonowski, Poznański, Ignacy Twardowski Kaliski, Józef Podolski Płocki, Wojewody. *Fradiej* Lipski Kasztelan Łęczycki. Iz Małej-Polski; iz Senatu: Andrzej Stanisław Kostka Młodziecowski, Biskup Przemyński, Kanclerz Wielkiej Korony, Salezy Potocki, Kijowski, Ignacy Cetner Bełski, Stanisław Bernard Gozdziński, Podlaski Wojewodowie. Roch Jabłonowski Kasztelan Wiślicki. Iz Wielkiego Knięstwa Litewskiego: iz Senatu, Stefan Giedroyc Biskup Inflancki, Michał Ogiński Wiślicki, Józef Sotłohub Witebski, Wojewody. *Fradiej* Burzyński, Smoleński, Adam Brzostowski Połocki, Kasztelan. Iz Ministerstwa, Książę Michał Czartoryski, Wielki Kanclerz Wielkiego Knięstwa Litewskiego, Jan Borch Vice-Kanclerz Koronny, Fedor Wessel Wielki Podskarbi Koronny, Książę Józef Sanguszko Marszałek Nadworny Wielkiego Knięstwa Litewskiego pri Książęciu Karle Radziwille Koronnym, y Stanisławie Brzostowskim Staroście Bistrickim

Lito-

Bystrzyckim Litewskim, Obudwoch Generalnych Konfederacyi Marszałkach. *Ex Equestri Ordine* z Wielkiej Polski. Władysław Gurowki Pisarz Wielkiej Korony, Karol Malczewski, Pułkownik Regimentu Buławy Wielkiej Korony, Półowie z Województwa Poznańskiego, Adam Poninski Kuchmistrz Koronny, Pół z Województwa Kaliskiego, Stanisław Wessel Starosta Golubski, Woyciech Ostrowski Półodek Ziemi Łęczyckiej, Półowie z Województwa Łęczyckiego, Kasper Lubomirski Pół z Ziemi Czerskiej. Teodor Szydłowski Chorąży Warszawski, Pół z tejże Ziemi, Kazimierz Szydłowski Stolnik Przasnyski, Pół z Ziemi Wiskiej, Kazimierz Xiążę Poniatowski Podkomorzy Koronny, Pół z Ziemi Zakroczymskiej, Chryzostom Krajewski, Instygator Koronny Pół z Ziemi Rożańskiej, Walenty Sobolewski Łowczy Warszawski, Pół z Ziemi Liwskiej, Stanisław Radziwiński Podkomorzy Ciechanowski, Pół z Ziemi Nurckiej, Xawery Branicki Łowczy Koronny, Stanisław Gadamiki Podkomorzy Sochaczewski, Półowie z tejże Ziemi. Antoni Czaplki Podkomorzy Chełmiński, Waleryan Piwnicki, Miecznik Ziemi Pruskich, Półowie z Województwa Chełmińskiego. Z Małej-Polski, Franciszek Wielopolski Mar-

gra- E 2

Litewskom, Obeich Generalnych Konfederacyi Marszałkach. Iz Rycarskiego Stana: iz Wielkiej Polski, Władysław Huronowski Wielki Pisarz Koronny, Karol Malczewski, Pułkownik Pułku Wielkiej Buławy Koronny, Pół Woiewództwa Poznańskiego. Adam Poninski Kuchmistrz Koronny Pół Woiewództwa Kaliskiego, Stanisław Wessel Starosta Holubski; Woyciech Ostrowski Półsudzija Ziemi Łęczyckiej, Pół Woiewództwa Łęczyckiego. Kasper Lubomirski, Pół Ziemi Czerskiej, Fedor Szydłowski Chorąży Warszawski, Pół Ziemi, Kazimierz Szydłowski Stolnik Prasnicki, Pół Ziemi Wiszkiej, Kazimierz Książę Poniatowski, Podkomorzy Koronny, Pół Ziemi Zakroczymskiej, Chryzostom Krajewski Instygator Koronny, Pół Ziemi Rożańskiej, Walenty Sobolewski Łowczy Warszawski, Pół Ziemi Liwskiej, Stanisław Radziwiński Podkomorzy Ciechanowski, Pół Ziemi Nurckiej, Xawery Branicki Łowczy Koronny, Stanisław Hadomski Podkomorzy Sochaczewski, Pół Ziemi. Antoni Czaplki, Podkomorzy Chełmiński, Waleryan Piwnicki Miecznik Ziemi Pruskich, Pół Woiewództwa Chełmińskiego. Iz Małej-Polski: Franciszek Wielopolski, Markez Pinczowski, Józef Wielopolski Chorążyc Koronny, Pół Woiewództwa Krakow-

sko-

grabia Pinczowski, Jozef Wielopolski Chorążyc Koronny, Posłowie z Wojewodztwa Krakowskiego, Jacek Małachowski Referendarz Koronny, Eliasz Wodzicki Starosta Stobnicki, Piotr Ożarowski Generał Lieutenant Woyska Koronnego, Maciey Skorupka Podczaszy Drohicki, Posłowie z Wojewodztwa Sandomirskiego, Antoni Potocki Starosta Lwowski, Posel z teyże Ziemi. Ignacy Bukowski Adjutant J. K. Mci, Posel Sanocki, Antoni Błazewski Podstoli, y Posel Zydaczewski, Maryan Potocki, Posel z Ziemi Halickiey, Jozef Sosnowski, Pisarz Polny Litewski, Posel z Ziemi Chełmskiey, Jozef Stepkowski, Oboźny Polny Koronny, Posel z Wojewodztwa Lubelskiego, Stanisław Karwowski, Podstoli Bielski Starosta Augustowski, Posel z Ziemi Mielnickiey, Jozef Wilczewski Podkomorzy Wilki, Posel z Ziemi Bielskiey, Celestyn Czaplac Podkomorzy Łucki, Jan Nepomucen Poniński Wojewodzic Poznański, Posłowie z Inflant Koronnych. Z Wielkiego X. Litewskiego. Michał Pac Starosta Ziołowski, Posel z Wojewodztwa Wileńskiego, Stanisław Xiążę Radziwiłł Podkomorzy Litewski, Posel z Powiatu Lidzkiego, Marcyan Janowicz Regent Ziemski Wilkomirski, Posel z tegoż Powiatu, Stefan Romer Chorąży Trocki, Posel z

tegoż

wsko, Jacek Małachowski Referendar Koronnoy, Jlia Wodzickij Starosta Stobnickij, Petr Ożarowski Woyska Koronnabo Henerał Porutczik, Matwei Skorupka Podczaszy Drohickij, Posły Wojewodstwa Sandomirskabo. Anton Potockij Starosta Lwowski, Posol Zemi Lwowski, Jbnatij Bukowski Jcho Krolewskabo Wieliczestwa Adjutant, Posol Sanockoi, Anton Błazewskij Podstoli, y Posol Zydaczewskij Marian Potocki, Posol Zemi Halickoi, Jozef Sosnowskij Pisar Polnoi Litowskij, Posol Zemi Chełmskoi, Jozef Stepkowskij Oboźnoi Polnoi Koronnoy, Posol Wojewodstwa Lublinskabo, Stanisław Karwowski Podstolij Bielskoi, Starosta Awbustowski, Posol Zemi Mielnickoi, Jozef Wilczewskoi, Podkomorij Wiszoi, Posol Zemi Bielskoi, Celestyn Czaplac, Podkomorij Łuckoi, Jwan Niepomucien Poniński Wojewodzic Poznanski, Posły Liffandij Koronnoy. Jz Wielkabo Kniazstwa Litowskabo, Michajło Pac Starosta Ziołowski, Posol Wojewodstwa Wileńskabo, Stanisław Kniaz Radziwiłł Podkomorij Litowskoi, Posol Powiatu Lidzskabo, Marcyan Janowicz Rehent Zemskei Wilkomirskoi, Posol toboż Powiatu. Stefan Romer Choronzy Trockij, Posol toboż Wojewodstwa, Anton Zabiello Łowczij Litowskoi, Martin Czerniewicz Sudia Hrodskoi Kowien-

tegoż Wojewodztwa, Antoni Zabiello Łowczy Litewski, Marcin Czerniewicz Sędzia Grodzki Kowieński, Posłowie z tegoż Powiatu Kowieńskiego, Jan Pakosz Pisarz Grodzki Smoleński, Posel z tegoż Wojewodztwa. Kazimierz Zabłocki Posel z Powiatu Starodubowskiego, Franciszek Giedroyc Podczaszy Wołkowylki, Posel z tegoż Powiatu. Piotr Bohomolec, Pisarz Ziemski Witebski, Michał Szyfzko Chorąży Husarski, Posłowie z Wojewodztwa Witebskiego. Michał Xze Radziwiłł Krayczyc Litewski, Posel z Wojewodztwa Brzeskiego Litewskiego, Michał Domański, Posel z Powiatu Pińskiego, Mikołay Łopaciński, Pisarz Wielki Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Xiążę Adam Czartoryki Generał Ziem Podolskich Posłowie z Inflant Litewskich, Antoni Tyzenhauz Podkarbi Nadworay Litewski Posel z Inflant; z Strony zaś Najiaśnieyszey Imperatorowy. Jey Mci Całcy Roslyi, Xiążę Mikołay Repnin, Woysk Jey Imperatorskiey Mości Generał Major, Extraordynaryiny y Pełnomocny Jey Posel przy Najiaśnieyszym Kroiu JMci Polskim, y Najiaśnieyszey Rzeczypospolitey Polskiey, Orderow Orła Białego, y Świętey Anny Kawaler. Ktorzy to Plenipotenciarj, po uczynioney komunikacyi, y zamianie swoich w nalezy-

wieńskoi, Posły Powiatu Kowieńskob; o Jwan Pakosz, Pisar Hrodskij Smoleńskoi, Posol toboż Wojewodstwa, Kazimir Zabłocki, Posol Powiatu Starodubowskabo; Franciszk Hedroyc Podczaszy Wołkowiskoi, Posol toboż Powiatu; Petr Bohomolec Pisar Ziemskij Witebskoi, Michajło Szyfzko Choronzy Husarskoi, Posły Wojewodstwa Witebskabo. Michajło Kniaz Radziwiłł Kraiczic Litewskoi, Posol Wojewodstwa Brzeskabo Litewskabo; Michajło Domański, Posol Powiatu Pińskabo; Nikołay Łopaciński, Wielkoi Pisar Wielikabo Kniazestwa Litewskabo, Kniaz Adam Czartoryski, Henerał Zemel Podolskich; Posły iz Liffandij Litewskoi. Anton Tyzenhauz, Podskarbij Nadwornoi Litewskoi, Posol Liffandskoi. A z Storony Jcia Imperatorskabo Wieliczestwa Wse-Rossijskoi, Kniaz Nikołai Repnin Armii Jcia Wieliczestwa Henerał Major Czrezwyczajnoy, y Polnomocnoy Jcia Posol pri Jcho Wieliczezwie Korole, i Jasnieszczei Rieczipospolitoi Polskich, i Kawaler Ordenow Biełabo Orła, i Swiatyia Anny. Ktoryie Pełnomocznyie po prediawlenij i razmienie swoich w Jssprawnoi formie naidennyh polnyh moczyj ustowilis, postanowili, i zakluczili śledniuszczije Artikuły, Trakta-

leżytey formie znalezionych instrumentow Plenipotencyi, zgodzili się, postanowili, y zawarli, niżej opisane Artykuły Traktatu, wieczney Przyjaźni, y Gwarranty Jey Imperatorskiej Mci Casy Roslyi.

ARTYKUŁ I.

NAyiaśnieyszey Krol JMć, y Rzeplita Polska, y Nayiaśnieyszey Imperatorowa Jey Mć Casy Roslyi, potwierdzają iak nayuroczytym sposobem stały, y wieczny Pokoy, nieprzerwaną szczerą przyjaźń, ścisłe porozumienie się, y dobre sąsiedztwo, *inter Respectivos Status, Possessyami, y własnościami*, według formalnego opisu Traktatu Moskiewskiego w Roku 1686. między obiema Nayiaśnieyszemi Traktującemi Stronami zawartego, ktorego Tenor, moc, ważność, y obowiązki Reassumują się *per expressum, & formaliter*, przez ten nowy Traktat we wszystkim ich określeniu, iak gdyby ten tu wspomniany dawny Roku 1686. Traktat był w ninieyszey słowo w słowo inferowany.

ARTYKUŁ II.

Z Powodu tey umowy, y żeby wzajemną swą przyjaźń, y wzajemnie swe wygody ugruntować na nieodmiennych fun-

ta wiecznoi družby, i Harantij Jeya Imperatorskabo Wielicestwa Wsc-Rossijskoi.

ARTYKUŁ I.

IEbo Wielicestwo Korol, y Rieczpospolitaia Polskije, i Jeya Imperatorskoi Wielicestwo, podtwierdzajut naytorzestwenniejszym obrazom, *postoianno, i wiecznoi mir, nie prerywniu i skrenniuiu družbu, tiesnoie soblasije i dobroie sosiedstwo mezd u wzaimnymi Hofudarstwami, Wladieniami, i Zemlami, potocznoi sile Moskowskabo, w 1686. Hodu, mezd u obiemi wysokimi, dobowariwau-szezimisia Stronami, zakluczennabo Traktata, koieho soderzaniye, sila, waznost, i obiazatelstwuy wozobno wlaitsia imianno, i toczno, sim nowym Traktatom wo w siem ich prostranstwie, podobno kakby sei staroi 1686. Hoda, Traktat ot słowa do słowa w wynieszniej wnesen byl.*

ARTYKUŁ II.

Wsledstwije sebo postanowlenia i daby wzaimniuiu swoiu družbu, y wzaimnyie swoi wyhody utwerdit na niepremiennych nacza-

fundamentach, to jest: na rownym Państw, y Systematycznym interessie Oboyga Nayiaśnieyszeych Współ-Traktujących Stron zgodzili się oni gwarantować ieden drugiemu całość y zachowanie, aktualnych Jch, w Europie Possessyi, Ziemi, Prowincyi, y Granic; y w samey rzeczy, wszystko to sobie tym Artykułem, nayuroczyściey, & sacrosanctę wzajemnie, na wieczne czasy gwarantują.

ARTYKUŁ III.

GDy Nayiaśnieyszey Krol JMć y Rzeplita Polska, zadofyc czyniąc sprawiedliwości, y osobliwszego poważania, ku wysokiey Intercessyi Nayiaśnieyszey Imperatorowy Jey Mci Casy Roslyi, y innych Dworow, ktore do skutku razem z Nią wspólne przyprowadziły Dzieło, zgodzili się już y postanowili naywyraźnieyszym sposobem ubezpieczyć, y w liczbie Kardynałnych Polskich Praw ugruntować, na wieczne czasy sposobem osobnego, przez niżej podpisanych Plenipotentow podpisanego Aktu, wolne wyznanie Wiary Greckiey Orientalney Nie-Unitkiej y Dyssydentskich Oboyga Konfessyi Ewangelickich, wraz z Prawami y Prerogatywami Swieckimi y Duchownymi, *in favorem* wszystkich Obywatelow Rzeczypospolitey Polskiej,

naczałach, to jest: na rownom Hofudarstwiennom, i Systematycznym interessie oboich Wysokich Sodobowariwatelei, soblasili sioni harantirowat drub drubu cielost, i sochrannost nyniesznich Ich w Europie Wladienij, Zemel, Prowincyi, y Hranic, kak oni sebie wse to sim Artikulom torzestwenniejsze, i swiatio wzaimno w wiecznyie wremiana harantiroiut.

ARTYKUŁ III.

Kak sebo Wielicestwo Korol, i Jaisniejszaia Rieczpospolitaia Polskije w udowletworenije sprawiedliwosti, i iz osobliwaho uwazeniya kwysokomu zastupleniju Jeya Wielicestwa Imperatricy Wsc-Rossijskoi, i drubich snieiu obszczecie dzieło uczyniwszych Dworow; *soblasilis uze, i opredielili obiazatelnieszym obrazom uwierit, i w czisle Kardynałnych Polskich Zakonow ubezpeczit w wiecznyie wremiana osobliwym ot nizepodpisawszych sia Polnomocznych podpisannym separatnym Aktom wolnoie Ispowiedanye Wiery Hreczeskoi Wostocznoi Niesojedinennoj, i Dissidentskich oboieho Jewanbeliczeskabo spowiedaniya, kupno spravami, i preimusczestwami Swietskimi, i Duchownymi w polzu wsiach Zitelei Rieczpospolitoi Polskoi, i prisoiedinennych knei Prowincij, kotoryie wyszepomianutyia*

Et Annexarum Provinciarum, ktorzy wyżey wyrażone wyznają Religie; Więc obie Nayiasnieysze Traktujące Strony, iednymyślnie potwierdzają, iak nayuroczyfszym sposobem, wszystko to, co tylko iest wyrażono w pomienionym osobnym Akcie, a przeto, y powinien tenże mieć takowąż na zawsze zupełną moc, ważność, y obowiązek, iak gdyby we wszystkim swoim określeniu, y słowo w słowo w terażnieyszy Traktat był wpifany.

ARTYKUŁ IV.

Forma Rządu Rzeczypospolitey Polskiej, y wolność wolnych Jey Obywatelów wyciągają dla potomnych czasów wyraźnieyszego, y w niczym nigdy nie poruszonego Postanowienia, żeby nowe przypadki nie mogły na potym wprowadzić nowe odmiany, które w pospolitym Rządzie, nie powinny nigdy ściągać się, do samey fundamentalney Konstytucyi; Więc stosując się do Aktu Generalney Konfederacyi Obojga Narodów Korony Polskiej, y W. Xięstwa Lit: po uczynionym dokładnym, fundamentalnym pomiarkowaniu wszystkich, do tey ważney y delikatney Materyi ściągniętych się okoliczności, iest postanowiony w tey mierze, y podpisany przez wzajemnych Plenipotentów osobny Akt, który raz na zawsze od-

nutyia Wiery i spowiedniut. To obie Wysokija Dobowarivaiuszcziestia Strony *sobłasno potwierzdaiut torze stwennieyszym obrazom wse to, czto nyzobrazeno w oznaczennom separatom Akcie; po czemu i dolzen onoi imiet takuinż na wsehda potniu sflu, ważnost, i obiazatelsstwo, kakby wo wsem swoim prostranstwie, i słowo ot słowa wnastoiaszczei Traktat wpisan był.*

ARTYKUŁ IV.

Forma Prawlenija Rieczpospolitoi Polskiej, i wolność wolnych Jey Hrazdan trebuiut dla peredutocznieszabo, j niczem nikobda nepokolebimabo opredienija, daby nowyie stuczai nie mogli wnow proizvodit nowych premien, koi w Republikanskom prawlenij niedolzenstwuiut ni w kakoie wremia raz prostraniat sia do samei fundamentalnoi Konstytucij. Czeboradi w sledstwiije Akta Heneralnoi Konfederacij Oboich Narodow Korony Polskiej, i Wielikabo Kniazestwa Litowskabo, po zrietom i osnowatelnom raz smotrenij wseh k sei waznoj i nieznoi materij przinadlezasczych podrobnostei postawlen na mierie, i podpisan wzaiemnymi Potnomocznymi separatoi Akt, ktoroi iedinozdi na wsehda razdielaiet, i oznaczivaiet imianno predmiety, i czasti prawnic-

dziela, y pokazuie wyraźnie Cele, y części Rządu, tak pod Imieniem Kardynalnych Praw, te które nie mogą na potym nigdy być naruszone, iako y te, które pod Denominacyą *Materiarum Statūs* powinne, na wolnych Seymach nieograniczonemu wolnemu Głofowi nieodmiennie podpadać. Ten osobny Akt będąc pod Gwarancyą terażnieyszego Traktatu, powinien wraz ze wszystkim tym, co iest na terażnieyszym postanowiono Seymie, mieć wszelką tę moc, ważność, y obowiązek, iak gdyby on ze wszystkim Seymowym Ustanowieniem, we wszystkim Ich określeniu, y słowo w słowo w ten Traktat był inferowany.

ARTYKUŁ V.

A Jako Nayiasnieysza Rzeczypospolita Polska, dla wieczney trwałości wszystkiego tego, co ona teraz dla własnego pożytku ustanowiła, iak nayuroczyściey wzywała, y teraz ieszcze wzywa wysoką Nayiasnieyszey Imperatorow y Jey-Mci, na Konstytucyą, Formę Rządu, Wolność, y Prawa swoje Gwarancyą; tak Nayiasnieysza Imperatorowa Jeymć, zadolęć czyniąc chęciom, y zaufaniu Przyiacielskiemu Nayiasnieyszey Rzpltey, Gwarantuje Jey Uroczyście mocą tego Traktatu na wieczne czasy, Jey

Kon- G

wlenija, kak pod Imieniem Kardynalnych Zakonow tie koi nie-mobut wpred nikobda naruszaiemy byt, tak i tie, koi pod Zwanijem Statjskich materij dolzenstwuiut na wolnych Seimach podlezat niepremiennie, nieobraniczenomu wolnomu hołofu. Sey separatoi Akt, buduczi pod Harantijeiu nestoiaszabo Traktata dolzen kupno so wsem tiem, czto na nynieszuem Seymie opredieleno, imiet wsiu tuze sflu, ważnost, i obiazatelsstwo, kokby onoj so wse nj Seimiczeskimi opredienijami wo wsem Ich prostrastiwie, i słowo ot słowa w tot Traktat wnesen był.

ARTYKUŁ V.

A Kak Jasniejszaia Rieczpospolitai Polskaia, dla wiecznoi twerdosti wsiemu tomu, czto Jeyu nynie w sobstwenniu polzu uzakoueno, naitorzestwenniejsim obrazom reklamirowała, y teper ieszcze reklamiruiet, wysokoiu Jeyia Imperatorskabo Wieliczestwa Wse-Rossijskoi Haranij na Konstytuciju, formu prawlenija, wolnost, i Zakony swoiz to Jeyia Imperatorskoie Wieliczestwo, w udowletworenije zelanijam w družeskoj dowierenosti Jasniejszey Rieczpospolitoi torzestwenno harantiruiet Jey sim Traktatom w wiecznyie wremiana, Konstytuciju

Konstytucyą, Formę Rządu, wolność, y Prawa z przyrzeczeniem świątobliwym, y obowiązkiem, za siebie, y Sukcesorow swoich, na Tron Imperij Całey Rossyi, utrzymywać zachowywać, y zaślaniać Nayiasnieyszą Rzplta Polską, przy nienaruszoney Ich całości.

ARTYKUŁ VI.

O Bie Nayiasnieysze Traktujące Strony, mając ten iedyny Cel nowego swego związku, żeby wzajemną między sobą pomiarkować przyiaźń, według Cyrkumstancyi terażnieyszego czasu, y wzajemnych Ich Interessow przyznają, y utwierdzają, uroczyście tym Artykułem, że wszystkie obowiązki terażnieyszego Ich Traktatu, y wszystko, co tylko w nim jest postanowione, nie powinno czynić najmniejszego uszczerbku, mocy y Tenorowi innych Ich Traktatow, y obowiązkow, z innemi Potencyami, a mianowicie względem Rzpltey Traktatowi Pokoju Karłowickiego, między Nią, y Portą Ottomaną zawartemu, iako też Traktatowi Oliwskiemu, y wszystkim Innym, które ona zawarła z innemi Potencyami.

ARTY-

tuciju, formu prawlenija, wolnost, y Zakony Ieia, obieczajia swiato, i obiazuias za siebia, j Preiemnikow swoich na Prestole Wse Rossijskoj Imperij, uderziwat, sochraniat, i zaszciszczat Jasniejszuiu Rieczpospolituiu Polskuiu w nieprikosnowennoi Ich cielosti.

ARTIKUL VI.

O Bie Wysokije Dohowaruiusczijasia Strony imiecia w nowom swoim soiclinenij tot odin przedmiot, czto wzaimnuiu mezdu soboiu družbu razmierit, po obstoiatelstwam na stoiaszabo wremiani i wzaimnych Ich Interessow, torzestwenno sim Artikulom priznaiut, i utwerzdaiut, czto wsie obiazatelstwuy nastoiaszabo Ich Traktata, i wsie czto w-nem ni postanowleno, nie dożestwuiet czinit ni maleiszabo pred osuzdenija sile, j soderzaniuju drubich Ich Traktatow, j obiazatelstw sprotezimi Derzawami, a imianno w razsuzdenij Rieczpospolitoi, Traktatu Karłowickabo Mira, zakluczennomu mezdu Ieiu, j Portoiu Ottomaniskoiu; takoz Traktatu Oliwskomu, j wsiem drubim, koz ona jmiejet iz Inymi Derzawami.

ARTI-

ARTYKUŁ VII.

O Bie Nayiasnieysze Traktujące Strony kładąc naturalną konsekwencyą, nowych swych Przyiaźni obowiązkow utrzymanie na wzajemnych Granicach, między obu stronemi Obywatelami, dobrego Porządku, sprawiedliwego Sądu, y Rozprawy y nienaruszoney spokojności, y chcąc zatym oddalić wszystko to, co temu zbowiennemu przeciwno bydz może przedsięwzięciu, przyrzekają sobie wzajemnie, y obowiązują się, mocą tego Artykułu ufundować y ustanowić nieodwołocznie Sądy Pograniczne z władzą zupełną, któreby zawsze się odprawowały, ażeby tym sposobem, prędka, y nieparcyalna sprawiedliwość Obojga Państw pokrzywdzonym Poddanym czyniona, a przez to na Granicach dobry porządek, y spokojność zawsze, utrzymywane być mogły.

ARTYKUŁ VIII.

P Onieważ Rozkrzewienie Commercij, między Narodami służy do wspólnego Ich pożytku, więc y wyciąga osobliwszego zwierżchności względu, y Protekcye; Zaczyn Obie Nayiasnieysze Traktujące Strony, pozwalając wzajemnie iedna u drugiej wzajemnym Pod-

ARTIKUL VII.

O Bie Wysokija Dohowaruiusczijasia Strony polabaia naturalnym sledstwijem nowych swoich obiazatelstw, družby sochranenije na wzaimnych Hranicach, mezdu obiudnymi Zitelami, dobroho poriadka, sprawiedliwaho suda, j rasprawy, j niepokolebimoj tisziny, i zelcia potomu udalit mysle, czto siemu poleznomu namiereniju protiwu byt mozet, obieczaiut drug drubui, i obiazuiut sia siloiu siebo Artikula opredielit, j ustanowit niemiedlenno Pobrannicznyie Sudy z dostatocznou wlastiju, koiby wseba w dieistwuj byli, daby sposobom onych skoraiia, i bezpristrastnaia sprawiedliwost oboich Hofudarstw obizenym Poddanym czinena, j tiem na Hranicach dobroj poriadok, i tiszina wseba sochraniajemy byt mogli,

ARTIKUL VIII.

R Azprostranenie Torhowli, mezdu Narodami, słuza kobsczej Ich polzie, zaslużiwaiet potomu j osobliwoie Prawitelstw popeczzenie, i pokrowitelstwo; poczem Obie Wysokija Dohowaruiusczijasia Strony, dozwalaiut wzaimno odna u druboi obiudnym Poddanym, swobodniuiu Tor-

da- G 2

howlu

danym, prowadzić wolne Targi, y bawić się w Państwach swoich, dla Kupieckich interesów, przyrzekają sobie wzajemnie przyjmować Ich łaskawie, y trzymać pod opieką Praw każdej strony, a osobliwie, nie uciemniać ich zbytmi względem drugich Podatkami, y ciężarami, owszem ile można faworyzować jeszcze dla większego zachęcenia tak, iak gdzie indziej inne Przyjacielkie faworyzują się Narody.

ARTYKUŁ IX.

TEn Traktat ma być przez Obie Nayaśnieysze Traktujące Strony, zwyczajnym sposobem Ratyfikowany, y Ratyfikacye Onego zamienione tu w Warszawie w dwa Miesiące à die podpisania Traktatu, a jeżeli będzie można, y przed tym ostatnim Terminem.

In fitem quorum My Nayaśnieyszego Krola JMci, y Rzeczypospolitey Polskiej y Nayaśnieyszej Imperatorowy Jey-Mci Caley Roslyi Plenipotenci wygotowawszy w obu Nacyonalnych Językach, dwa tego Traktatu *de Verbo ad Verbum similiter Sonantia Instrumenta*, one własnymi Rękoma podpisali, y pieczęciami Herbow Naszych, stwierdzili.

Dzia

bowlu, j prebywanije w Zemiach swoich dla Kupieckich promysłów, obiecująt drug drugu, primum Ich łaskawie, j soderzat pod opiekou każdej Strony Zakonow, a osobliwo ne otiaboszat Ich iżlisznimi w razsuzdenij drugich natobami, j tiabostmi, no pacze skolko možno, faworizovat ieszcze dla wiasszczaho obodrenija tak, kak bdie drubije družestwennye Narody faworyzuiatja.

ARTIKUŁ IX.

SEi Traktat jmiejet ot obieich Wysokich Dohowariwauuszczich sta Stron obyknowennym obrazom Ratifikowan, j Ratifikacij onaho razmienieny był zdies w Warszawie w dwa Miesiące ot podpisanija Traktata; a ieslli možno budet, j przedie seho pośledniaho uže Sroka.

Wo unierenije czebo, My sebo Wieliczesstwa Korola, j saśniejszej Rieczipospolitoi Polskich, i seia Imperatorskaho Wieliczesstwa Wse-Rossijskoi Połnomocznyie izbotowia na obieich Nacionalnych Jazykach, dwa sebo Traktata słowo ot słowa rawnoblastiaszczije Instrumenty, sobstwenoruczno onyie podpisali, utwerdili ich Picczatmi naszych Herbow.

Uczi-

Działo się w Warszawie Dnia

Dwudziatego Czwartego według nowego Kalendarza. Trzynastego. według starego Kalendarza.

Miesiąca Lutego, Roku Tyśiącznego, Siedmsetnego, Sześćdziesiątego Osmego.

Ucziniono w Warszawie w Dniu

Dwaciaty cztery Sztulu Trinatcego po Nowemu. po Staromu.

Miesiąca Fawrala Tyśiącznego, Siedmset Sześćdziesiątego Osmego Ho-

(L.S.) GABRYEL JAN JUNOSZA PODOSKI, Prymas y Pierwszy Xiąże Kor: Polskiej y W. X. Litt: mp.

(L.S.) Antoni Ostrowski, Biskup Kujawski y Pomorski.

(L.S.) Antoni Xze z Prussow Jablonowski, Woiewoda Poznański, mp.

(L.S.) Jgnacy Twardowski, Woiewoda Kaliski, mp.

(L.S.) Jozef Antoni Junosza Podoski, Woiewoda Połocki, mp.

(L.S.) Tadeusz z Lipiego na Lipsku Lipski, Kasztelan Łęczycki, mp.

(L.S.) Andrzej Stanisł: Młodziecowski, Biskup Przemyński, Kanclerz Wielki Koronny.

(L.S.) Franciszek Salezy Potocki, Woiewoda Generał Ziem Kijowskich.

(L.S.) Jgnacy z Czertwie Cetner, Woiewoda Bełzki, mp.

(L.S.) Stan: Bernard Gozdski, Woiewoda Generał Ziem Podlaskich.

(L.S.) H

(L.S.) KNIĄZ NIKOŁAJ REPNIN.

- (L.S.) Roch Michał Jabłono-
wski, *Kasztelan Wi-
sliński*, mp.
- (L.S.) Xion Stefan Gedroyć,
Biskup Inflancki,
mp.
- (L.S.) Michał Ogiński *Woie-
woda Wileński*.
- (L.S.) Jozef Dewoyna Sollo-
hub, *Woiewoda Wi-
tebski* mp.
- (L.S.) Tadeusz z Burzyna Bu-
rzyński, *Kasztelan
Woiewodztwa Smo-
leńskiego*.
- (L.S.) Adam Brzostowski, *Ka-
sztelan Połocki Ssta
Sądowy Wołkowyski*.
- (L.S.) Michał Xiąże Czartory-
ski, *Kancierz W.
W. X. Litt.*
- (L.S.) Jan Borch, *Podkancle-
rzy Koronny*, mp.
- (L.S.) Teodor Wessel, *Pod-
skarbi Wielki Ko-
ronny*.
- (L.S.) Jozef Xiąże Sanguszko,
*Marszałek Nadwor-
ny W. X. Litt.*
- (L.S.) Karol Xiąże Radziwiłł,
*Marszałek Konfe-
deracyi Generalney
y Seymowy*.
- (L.S.) Stanisław Brzostowski,
*Ssta Bystrz: Marsza-
łek General: Konfe-
deracyi W. X. Litt.*
- (L.S.) Władysław Gurowski,
*Pisarz Wielki Kor:
Poseł Woiewodztwa
Poznańskiego*.
(L.S.)

- (L.S.) Karol Malczewski, *Put-
kownik Regimentu B.
W. K. Poseł Wdztwa
Poznańskiego*.
- (L.S.) Adam Łodzia Poniński,
*Kuchmistrz W. Kor:
Poseł Wdztwa Ka-
lińskiego*.
- (L.S.) Stanisław Wessel, *Staro-
sta Golubski Poseł
Woiewodztwa Łę-
czyckiego*.
- (L.S.) Woyciech Grzymała
Ostrowski *Podędek
y Poseł Wwodztwa
Łęczyckiego*, mp.
- (L.S.) Kasper Lubomirski, *Po-
seł Wwodztwa Ma-
zowieckiego Ziemi
Czerskiej*.
- (L.S.) Teodor P. na Szydłowie
Szydłowski, *Chora-
ży Ziemi y Poseł
Warszawski Woie-
wodztwa Mazowie-
ckiego*, mp.
- (L.S.) Kazimierz na Szydłowie
Szydłowski, *Stolnik
Powiatu Przasny-
skiego Poseł Xieństwa
Mazowieckiego Zie-
mi Wizskiej*, mp.
- (L.S.) Kazimierz X. Poniato-
wki, *Podkomorzy
Koronny Poseł Zie-
mi Zakroczymskiej*.
- (L.S.) Jan Chryzostom Kraie-
wki, *Instygator Ko-
ronny Poseł Ziemi
Roząńskiej*, mp.

- (L.S.) Walenty z Piętk Sobolewski, Łowczy Ziemi Warszawskiej Posel Ziemi Linińskiej.
- (L.S.) Stanisław Radzimiński, Ssta Janowski, Posel Ziemi Nurskiej.
- (L.S.) F. Xawery Branicki, Ł. W. K. Posel Ziemi Sochaczewskiej.
- (L.S.) Stanisław Gadomski, Podkomorzy y Posel Ziemi Sochaczewskiej.
- (L.S.) Antoni Czapki, Podkomorzy y Posel Woiewodztwa Chełmińskiego.
- (L.S.) Waleryan Piwnicki, Miecz. Z. P. Woiewodztwa Chełmińskiego Posel.
- (L.S.) Franciszek Wielopolski, Posel Wdztwa Krakowskiego.
- (L.S.) Jozef Wielopolski, Posel Wdztwa Krakowskiego.
- (L.S.) J. Małachowski, Posel Wdztwa Sandomirskiego.
- (L.S.) E. Wodzicki, Posel Wdztwa Sandomirskiego.
- (L.S.) Piotr Ożarowski, Posel Wdztwa Sandomirskiego.
- (L.S.) Maciej Skorupka, Posel Wdztwa Sandomirskiego.

(L.S.)

- (L.S.) Antoni Potocki, Starosta Lwowski y Posel Ziemi Lwowskiej.
- mp.
- (L.S.) Jgnacy Bukowski, Posel Sanocki.
- (L.S.) Jozef Ant: z Błazowa Błazowski, Podstoli y Posel Powiatu Zydaczewskiego.
- (L.S.) Maryan Potocki, Delegat y Marszałek Ziemi Halickiej.
- (L.S.) Jozef Sosnowski, Pisarz P. W. X. Litt. Posel Ziemi Chełmińskiej.
- (L.S.) Jozef Stępkowski, Obżny Polny Kor: Posel Wdztwa Lubelskiego.
- (L.S.) Stanisław Karwowski, Podstoli Ziemi Bielskiej z Wdztwa Podlaskiego, z Ziemi Mielnickiej Posel.
- (L.S.) Jozef Wilczewski, Podkom: Ziemi Wiskiej, Posel z Woiewodztwa Podlaskiego, Ziemi Bielskiej.
- (L.S.) Celestyn z Szpanowa Czaplic, Podkomor: Łucki, Posel z Jusfant Koronnych.
- (L.S.) Jan Łodzia Poniński, Posel z Jusfant Koronnych, mp.
- (L.S.) Michał Jan Pac, Starosta Ziołowski Posel Wdztwa Wileńskiego.

(L.S.) I

- (L.S.) Stanisław Xiąże Radzi-
will, Podkomor: W.
W. X. Litt: Posel
Powiatu Lidzkiego.
- (L.S.) Marcyan Janowicz, Po-
sel Powiatu Wilko-
mirskiego.
- (L.S.) Stefan Dominik Romer,
Chorąży y Posel
Wdzstwa Trockiego.
- (L.S.) Antoni Zabieło, Łowczy
W. W. X. Litt: Po-
sel Powiatu Kowień-
skiego.
- (L.S.) Marcin Czerniewicz,
Horodn: Sędz: Grodz:
y Posel Kowiński.
- (L.S.) Jan Pakośz, Pisarz Gro-
dzki, y Posel Woie-
wodztwa Smoleńsk.
- (L.S.) Kazimierz Zabłocki,
Posel Powiatu Staro-
dubowskiego.
- (L.S.) Franciszek Giedroyc,
Podczaszy y Posel
Wołkow: Obożny
Polny Litt.
- (L.S.) Piotr Bohomlec, Pi-
sarz Ziemi y Posel
Wdzstwa Witebsk:
- (L.S.) Michał Szyszko, Chorą-
ży Hussarski, Posel
Wdzstwa Witebsk:
- (L.S.) Michał Xże Radziwill,
Krayczy W. X. Litt:
Posel z Wdzstwa
Brzeskiego.
- (L.S.) Michał Domański, Po-
sel z Powiatu Piń-
skiego.

(L.S.)

- (L.S.) Mikołaj Tadeusz Ło-
paciński, Pisarz W.
W. X. Litt: Posel
Inflantski, mp.
- (L.S.) Adam Czartoryski, Po-
sel Wdzstwa Inflant-
skiego.
- (L.S.) Antoni Tyzenhaus, P.
N. W. X. L. Posel
Wdzstwa Inflant-
skiego.

A K T

Osobny pierwszy

Zawierający w sobie wolno-
ści y prerogatywy Grekow
Oryentalnych Nie-Unitow
y Dyssydentow, Obywate-
low y Mieszkańców w Pań-
stwach Najjaśniejszey Rze-
czypospolitey Polskiej y w
przyłączonych do Niey
Prowincyach.

NAyjaśniejsza Imperatoro-
wa Jey-Mość Caśey Ros-
fyi, y Najjaśnieyszy Jey Alianci
Krolowie JchMć, Prutki, Duń-
ski, Angielski, y Szwedzki, na
fundamencie Obowiazkow
Państw swoich, oświadczywszy
się bydz wsparciem Grekow O-
ryentalnych Nie-Unitow, y
Dyssydentow mieszkających w
Państwach Rzeczypospolitey,
ktorych Prawa ustanowione,
przez tyle Konstytucyi są utwier-
dzone Traktatami Oliwskim

1660. 12

A C T U S

Separatus primus

*Quo immunitates & prae-
rogativae Graecorum Non-
Unitorum, & Dissidentium
Civium & Incolarum in
Ditionibus Serenissimae
Reipublicae Polonae, & an-
nexis Eidem Provinciis
continentur.*

Quandoquidem Serenissima Im-
peratoria Majestas totius
Russiae, & Serenissimi Eidem fo-
dere juncti Reges, Borussiae, Da-
niae, Angliae, & Sveciae ab una,
in fundamento obligationum Im-
perio, Regnisque suis incurben-
tium declararunt se se habitantes
in terris Reipublicae Graecos Non-
Unitos & Dissidentes, quorum
Jura tot Constitutionibus stabili-
ta, Tractatu Olivenfi Anni 1660
& Moscoviensi Anni 1686. ro-
borata sunt manutenturos esse;

ab

1660. y Moskiewskim R. 1686 z iedney, à z drugiey strony Nayiaśnieyszy Krol JMć, y Nayiaśnieysza Rzplta, chcąc uczynić sprawiedliwość Obywatelom swoim, iako też żadaiąc swoje oświadczyć względy, na dopełnienie obowiązków Traktatowych, y chęć okazać zoftawiania w dobrym porozumieniu się przyiaźni, y w zgodnym Saftiedztwie z Nayiaśnieyszą Imperatorową Jeymością Całey Rosfyi, y Nayiaśnieyszemi Potencyami Krolami Ichmościami Angielskim, Pruskim, Szwedzkim y Duńskim, z Nią Sprzymierzonymi, na fundamencie wyżej wyrażonych przyczyn, dla utrzymania w zupełney mocy tych Traktatow, iako między Traktującemi, y Gwarantującemi, tudzież do sprawy ninieyszey interessującemi się: Nayiaśnieyszą Imperatorową Jeymcią Całey Rosfyi, iako też Nayiaśnieyszemi Krolami Ichmościami Duńskim, Szwedzkim, Pruskim, y Angielskim rzeczy nayświętobliwzych zgodzili się y postanowienie uczynili w ten niżej opisany sposob.

ARTYKUL. I.

GDy Aktu osobnego teraznieyszego mocą, przychodziemy do iedności Obywatelkiej z Grekami Nie-Unitami, y Dyssydentami; to nayprzod dla Wiary Rzymskiej Katolickiey,

ARTICULUS. I.

CUm Actis separati presentis vigore, perfectam cum Grecis Non-Unitis, & Dissidentibus Civium incamamus unionem, ea ante omnia Religioni Romanae Catholicae tanquam Dominanti modo solen-

ab altera etiam parte Serenissima Regia Majestas & Respublica Poloniae, Civibus suis Jus suum tribuere cupiat, nec non alacritate sua in adimplendis suis Obligationibus desideriumq; omnimodam cum Serenissima Imperatoria Majestate totius Russiae, & Serenissimis Eidem foedere junctis Regibus, Angliae, Prussiae, Sveciae, & Daniae intelligentiam, amicitiam, bonamque vicinitatem colendi, probare peroptent; Proinde suprafatis ex rationibus, & quo Jura Tractatum omnibus quippe Potentijs, nimirum Serenissime Imperatoriae Majestati totius Russiae, Serenissimisque Regibus Daniae, Sveciae, Prussiae, & Angliae, eorundem aut paciscentibus, aut Sponsoribus, & in hancce Causam intransibus perpetuo Sacrosanctorum in omni suo robore conserventur modo subsequenti conventum & constitutum est.

ckiey, iako Panuiącey sposobem nayuroczystszy warulemy, y ubezpieczamy.

§ I.

Jle razy Wiara Rzymska Katolicka, w Prawach, Konstytucyach, y w wszelkich Aktach publicznych wspomniona będzie, zawsze Jey dawany bydź ma tytuł Panuiącey, y wieczyście będzie Panuiąca.

§ II.

Stofuiąc się do Prawa Kardynalnego Rzpltey przez ktore, od pierwszego zaszczezenia Wiary Świętey Rzymskiey Panuiącey, Tron Polski tylko Katolikami Rzymskiemi był osadzony, ressumuiąc oraz Konstytucyą 1669. y onę za niewzruszoną deklarując, na wieczne czasy warulemy, aby nie kto inny na przyszłe czasy mógł bydź Krolem Polskim, iak szczegulnie z Urodzenia, albo z powołania Katolik Rzymski, à ktoby z Polakow, inney Wiary Kandydata na Tron Polki promowować ważył się, takowego pro hoste Patrie, & invindicabili Capite irremissibiliter deklarujemy. Krolowa także adsonantiam teyże Konstytucyi 1669. natione vel vocatione Katoliczka Rzymika bydź zawsze powinna; A ieżeli by się trafiło, żeby Krolowa była inney Religyi, tedy pokądby do Wiary Świętey Rzymskiey nie przystąpiła, Koronowaną bydź nie będzie mogła.

§ III. K

solennissimo reservamus ac assecuramus.

§ I.

Quoties Religionis Romanae Catholicae, in Legibus, Constitutionibus, omnibusque Actibus Publicis fiet mentio, toties eidem Titulus Dominantis tribuetur, eademque in perpetuum Dominatum obtinebit.

§ II.

Referentes Nos ad Jura Reipublicae Cardinalia, quorum vigore, à prima Sanctae Fidei Romanae Catholicae Dominantis origine Thronus Polonicus nonnisi à Romanis Catholicis possessus fuit, insimulque Constitutionem Anni 1669. reassummentes ac immutabilem declarantes perpetuis temporibus statuimus, neminem in futurum Regem Poloniae esse posse, nisi eum, qui aut natione aut vocatione sit Romanus Catholicus. Quod si verò quisquam Polonorum, alterius Fidei Candidatum ad Thronum Poloniae promovere praesumpserit, eundem pro hoste Patrie & invindicabili Capite irrevocabiliter declaramus: Similiter Regina tenore ejusdem Constitutionis Anni 1669. natione vel vocatione Catholica esto. In casu autem quo, alterius Religionis esset, coronari non poterit, antequam Sanctam Fidem Romanam Catholicam amplexa fuerit.

§ III.

Policzając *inter Jura Cardinalia* Panującą w Polsce Wiarę Świętą Katolicką Rzymską, przeyscie od Kościoła Rzymskiego do iakiejkolwiek innej Religii w tym Krolestwie Polkim, w W. X. Litt: *Et in annexis Provincijs*, za Kryminalny występpek deklarujemy; Więc ktoby się na niego na przyzły czas odważył, wygnaniem z Państw Rzpltey bydź powinien: *Forum* zaś *ad agendum* przeciwko takowym występcom, w Trybunafach Koronnych, y W. X. Litt: *ex termino tacto* wyznaczamy; Od tego jednak Prawa wszystkie Osoby, ktoreby się *in hoc casu* dotąd znajdowały uwalniamy, y żadnym sposobem dochodzić na nich kary wspomnioney, y w Prawach Narodowych opisaney nie będziemy ani dopuściamiy.

§. IV.

Ze Rok 1717. od pierwszego dnia Stycznia rachując *pro Anno Normali* w terażnieyszym Akcie osobnym jest wzięty, do zobopolney sprawiedliwości w pretenzjach Grekow Nie-Unitow, y Dyssydentow do Katolików, w Sprawach tyczących, się *Religionem*, albo z okazji *Religionis* zachodzących; Więc dawnieysze przed tym terminem wszystkie się umarzaia, y nikomu pod iakimkolwiek pretekstem wzruszać ich nie będzie wolno.

ARTY-

Cum Religionem Romanam Catholicam in Polonia Dominantem, Juribus Cardinalibus annumeremus, transitum ab Ecclesia Romana, ad aliam quamcunque Religionem in hoc Polonia Regno, Magno Ducatu Litt: Et in annexis Provincijs Criminale delictum declaramus. Qui itaque futuris temporibus transire ausus fuerit, exul Dominijs Reipublice esto: Forum autem, coram quo contra hujusmodi transgressores, ex termino tacto agendum sit, Tribunalia Regni Et Magni Ducatus Lit. assignamus. Ab hacce tamen Lege omnes ij immunes sunt, qui hucdum in hoc casu existerent, quos hisce penis, in Legibus nationalibus fundatis, ullo quoquam modo neque subiciemus, neque ab alijs subici permittemus.

§. IV.

Siquidem Annus 1717. computando a prima Januarij, in presenti Actu separato pro Anno Normali respectu mutuo administrande justitie super pretenzionibus Græcorum Non-Unitorum, Et Dissidentium ad Catholicos in causis Religionis, aut ex occasione Religionis emanantibus assumptus est; Proinde omnes hocce Termino antiquiores nunc mortificantur, neminique easdem sub quocunque pretextu resuscitare licitum erit.

ARTI-

GDy Obywatele Polscy Stanu Szlacheckiego, Grecy Oryentalni Nie-Unici, y Dyssydenci obojga wyznania Ewangelickiego skonfederowali się dla przywrocenia sobie dawnych Swobod y Praw tak Duchownych iako y Swieckich; Nayiasnieyszy Krol JMć, y Nayiasnieysza Rzplta, terażnieyszym Aktem osobnym approbując ich Konfederacye w Toruniu y Słucku podniesione, y one *pro Legalibus* od Konfederacyi Generalney iuz uznane, uznaią, tak, że Ci Obywatele Skonfederowani, y Ci wszyscy ktorzy się *modo accessionis* do nich przyłączyli, iako popieraiący Prawa swoje, y pozyłkanie sprawiedliwości, za dobrych Patryotow, y wiernych ku Majestatowi J. K. Mci y Rzpltey bydź maią poczytani Obywatelow.

§. I.

Ponieważ wszystkie dawne Przywilecie *de Annis 1563. 1568. Et 1579.* Konfederacye y Konstytucye *de Annis 1569. 1573. 1576. 1632. 1648. Et 1667.* iasnie dowodzą, że Statuta y Edykta Jagiellońskie Roku 1424, y 1439. przeciwko Heretykom stanowione, tudzież, że Grecy Nie-Unici dowodzą dawności Praw swoich Duchownych y Cywilnych od Roku 1340. nie mogą bydź przeciwko

Gre- K 2

Cum Status Equestris Polonie Incole Græci Orientales Non-Uniti, ac Dissidentes utriusque Confessionis Evangelice pro restituendis antiquis suis Juribus, Et Libertatibus tam Spiritualibus quam temporalibus Confederationem inter se iniverunt; Proinde Serenissima Regia Majestas, Et Serenissima Respublica, presenti Actu separato mediante, Confederationes eorundem Thorunij Et Slucie initas approbant, easdemque quarum Legalitas à Confederatione Generali jam agnita est, pro Legalibus agnoscunt ita, ut Confederati hi Incole, omnesque illi, qui jisdem modo accessionis se iunxerunt, tanquam Juribus suis subvenientes, justitiamque efflagitantes veri Patriote fidelesque Serenissime Regie Majestati Et Reipublice Cives censeri debeant.

§. I.

Quoniam antiqua omnia Privilegia de Annis 1563. 1568. Et 1579. Confederationes Constitutionesque de Annis 1569, 1573. 1576. 1632. 1648. Et 1667. evidenter probant, Statuta Et Edicta Jagiellonica in Annis 1424. Et 1439. contra Hereticos emanata ad Græcos Non-Unitos Et Dissidentes in Religione Christiana, Græcis Non-Unitis antiquitatem Jurium suorum Spiritualium, Et temporal-

rali-

Grekom Nie-Unitom y Dyssy-
dentom w Religii Chrześciań-
skiej allegowane, Dekret zaś
Janusza Xiążęcia Mazowieckie-
go w Roku 1525. ferowany, o
ktorym nie masz wzmianki w
przyjęciu przez Xięstwo Mazo-
wieckie Praw Koronnych, Pra-
wami poślednieyszymi, które
Formę Rządu udołkonaliły, &
pro basi równość Urodzenia za-
łożyły, teraz podnosimy, y
uchylamy. Chcąc zatym uprzę-
tnąć wszystkie obojętności,
wzwyż pomienione Statuta Ja-
giellońskie, iako nie ściągające
się do Greków Nie-Unitow y
Dyssydentow, Dekret zaś Xiążę-
cia Mazowieckiego iako teraz
uchylony deklarujemy, y one
na zawsze abrogujemy. Równie
wszystkie punkta przeciwko
Grekom Nie-Unitom y Dyssy-
dentom, w Konfederacyach, y
Konstytucyach de Annis 1717.
1733. 1736. 1764. 1766. tu-
dzież Klauzulę do Roty Jura-
mentu Kanclerzow, y Hetma-
now, in præjudicium Greków
Nie-Unitow y Dyssydentow
w Traktacie 1717. inserowaną,
ze wszystkim tym co by się y w
Prawach wyższych po zaczęciu
Woyny Szwedzkiej przez Po-
koy Oliwki zakończoney, oraz
w Paktach Konwentach Najia-
śnieyszego Krola JMci szczę-
śliwie Panującego, Osobom
cujuscunque Statūs & Conditio-
nis y Religii Jch przeciwnego
znajdować mogło, niemniej

, wszy-

ralium ab Anno 1340. deducen-
tibus & demonstrantibus exten-
di nequeunt; Decretum verò Ia-
nussij Ducis Masovie Anno
1525. latum, cujus neque in Ac-
cessione Ducatus Masovie ad
Leges Regni, neque in Legi-
bus posterioribus, quæ Regimi-
nis formam perfectiorem reddi-
derunt, & pro basi equalitatem
Natalium statuerunt, ulla fit
mentio, ad præsens dissolvimus ac
abolemus; Cupientes proinde,
omnes ambiguitates tollere, su-
pra memorata Statuta Jagiello-
nica, ad Græcos Non-Unitos
& Dissidentes non pertinere,
Decretum autem Ducis Maso-
vie pro sublato ad præsens decla-
ramus, eademque in perpetuum
abrogamus: Similiter omnia
puncta contra Græcos Non-Uni-
tos & Dissidentes in Confedera-
tionibus & Constitutionibus de
Annis 1717. 1733. 1736.
1764. & 1766. complexa, nec
non Clausulam in præjudicium
Græcorum Non-Unitorum &
Dissidentium Rotæ Juramenti
Cancellariorum, & Ducum
Exercitus per Tractatum Anni
1717. insertam, cum ijs omni-
bus, que fortè in Legibus an-
tiquioribus post initium belli Sve-
tici per Pacem Olivensem fini-
ti, tum in Pactis Conventis
Serenissime Regiæ Majestatis,
feliciter nunc Regnantis, eorun-
dem Personis cujuscunque Sta-
tūs & Conditionis, nec non il-
lorum Religioni contraria in-
veni-

veni-

wszystkie reasumowania, Sal-
wy, excepcye prerogatywie ro-
wności lub Libero exercitio Re-
ligionis eorū szkodzące, w tych-
że wyższych Prawach znajdują-
ce się, a Traktatom y naturze
Rządu Rzpltey raz na zawsze
Ustanowionego przeciwne u-
chylamy.

§. II.

Prawo fundamentalne Ro-
ku 1573. y forma przysięgi
Wszystkich Krolow Polskich aż
do Naszych czasow pokazują
iawnie, że to Jmie Dissidentes
równie wszystkim Religiom
Chrześciańskim służy, przecieź
uważając iż to w zwyczaj od
niejakiego czasu weszło, że kto-
rzy nie są Katolicy Rzymscy Dyssy-
dydentow nazwisko mają: Usta-
nawiamy ażeby od tego czasu
(nie derogując punktom w przy-
siegę Najiasnieyszych Krolow
Polskich raz wprowadzonym,
nieporuszenie zostawać mają-
cym) Osoby Greków Nie-Uni-
tow y Dyssydentow rozumiane
y nazywane były, serio caventes
sub penis contra convulsos
Legum sancitis, aby Swieckie
cujuscunque & Statūs conditionis
Osoby, nie Heretykami Od zcze-
pieńcami, Schizmatykami, lub
Dis-Unitami ale Grekami Ori-
entalnemi, Nie-Unitami, Dyssy-
dydentami lub Ewangelikami.
Duchowni Gracy Biskupami,
Władykami, Ewangelicy we-
dług swego Urzędu, Xięża,

Du- L

venirentur, pariter ac omnes
reassumptiones, Salvas & exce-
ptiones, prerogative equalitatis
aut Libero eorundem Religio-
nis exercitio præjudiciosas in
Superioribus Legibus reperibi-
les, Tractatibus autem, & sub-
stantiali Formæ Regiminis Rei-
publicæ in ævum Constitutæ ad-
versantes tollimus.

§. II.

Lex fundamentalis de An-
no 1573. & forma juramenti
omnium Regum Poloniæ ad No-
stra usque tempora clarè docent,
nomen Dissidentium omnibus Re-
ligionibus Christianis equali ra-
tione inseruire, attamen consi-
derando, quod ab aliquo tempore
consuetudine introductam sit, ut
qui Religioni Romane Catholice
non sint addicti, Dissidentium no-
mine vocentur: Statuimus ut
abhinc (non derogando tamen in-
troducitis semel in formam juris-
jurandi Serenissimorum Regum
punctis que intacta manere de-
bent,) Græci Non-Uniti & Dis-
sidentes sub immediate expresso
nomine intelligantur, ac eodem
nuncupentur, serio caventes sub
penis contra convulsos Legum
sancitis, ne Seculares cujus-
cunque Statūs, & conditionis
Personæ, Heretici, Shizmatici,
aut Dis-Uniti vocitentur, verum
potius Græci Orientales Non-
Uniti, Dissidentes vel Evange-
lici. Spirituales autem Personæ,
Græcorum Episcopi, Władycæ,
Ewangelicorum verò pro ratione
Offi-

Duchownemi Pasterzami, czyli Ministrami *Verbi Divini*, Domy Chwały Bożey Grekow Nie-Unitow Cerkwiami Bożemi, Dyssydentow zaś Kościołami, Zborami, Wiara Jch nie Sektą, nie Herezyą, ale Wiara, Religią, czyli Konfessyą, tak w publicznych Aktach iako w Drukach y Pismach cytowane były.

§. III.

Cerkwie Greckie Nie-Unitckie, y Kościoły Dyssydentow oboiey Konfessyi Ewangelićkiej, gdzie się aktualnie w Koronie, w Litwie & *in annexis Provinciis* znayduią, iakiebykolwiek były Erekcyi, ich Cmentarze, Szkoły, Szpitale, & *omnis tituli* budynki do Kościołow y Duchowieństwa ich należące, *pro subsistibilibus* na zawsze deklaruią się, z wolnością zupełną reparowania ich tak często, iak im się podoba, a *in casu* ruiny, lub pożaru ogniowego wspomnionych Kościołow, & *omnis tituli* budynkow reedyfikacyi y erekcyi nowych, nie szukaiąc u Zwierzchności Duchowney Rzymkiej pozwolenia. A że na różnych miejscach z okazji tychże Kościołow Kollatorow, Zgromadzenia y Jch Ministrów w różnych Subselliach Duchownych y Swieckich do prawa y procederow pociągano. Więc Possessye Aktualne Cerkwi Nie-Unitow, y Zborow oboyga Kon-

Officiorum suorum, Sacerdotes, Spirituales, Pastores seu Verbi Divini Ministri: Domus Cultui Divino dedicate, Græcorū Non-Unitorum Tempła Divina; Dissidentium verò, Ecclesie, Cætus; Neve Fides eorundem secta vel Herefsis, verum Fides, Religio Confessio, tam in publicis actis quàm Libris Typo vulgatis aliisq; scriptis appellentur.

§. III.

Tempła Græcorum Non-Unitorum, & Ecclesie Dissidentium utriusque Confessionis, ubicunque in Regno, Magno Ducatu Litt: & annexis Provinciis actu reperiunde, cuiuscunque etiam Erektionis sint, eorundem Cæmeteria, Schole, Nosocomia, & omnis tituli edificia ad ipsorum Ecclesias & fundos Spirituales pertinentia, pro subsistibilibus in perpetuū declarantur, cum omnimoda libertate eadem reparandi, quotiescunque iisdem libuerit, nec non casu quo dicte Ecclesie, & omnis tituli edificia collaberentur, vel igne absumerentur, nova exstruendi, & erigendi, sine omni à Jurisdictione Spiritualis Romano Catholica impetranda licentia. Cum etiam diversis in locis ex occasione harum Ecclesiarum Collatores, Communitates eorundemque Ministri diversis coram Subsellijs Spiritualibus & Secularibus in jus vocati, & litibus implicati sunt. Proinde Græcis Non-Unitis ac Dissidentibus utriusque Confessionis actualis

Konfessyi, *non obstantibus Decretis in quovis subsellio emanatis, & penalitatibus iisdem Decretis injunctis* ostrzegaią się, y takowe Dekreta przeciwnie *prejudicare* Jch Possessyi ani Osobom nie powinny.

§. IV.

Ponieważ przez wszelkie sposoby, y przez różne wexy prawne, przeciwko tenorowi Pokoiu Oliwskiego, wiele Kościołow Dyssydentom oboyga Konfessyi Ewangelićkiej zabrano, y że oni przez skromność y moderacyą restytucyi ich nie domagaią się, y onych dobrowolnie z Funduszami ich ustępią, wyiąwszy Fundusze Szpitalne y Szkolne, ktore gdzie się pokazaą bezprawnie odebrane, a ieszcze na tych miejscach aktualnie znayduią się Dyssydenci, te wroczone bydź maią. To samo ma się rozumieć y o Funduszach należących do Zborow, aktualnie *in possessione* Dyssydentow będących, ktore by się pokazały bezprawnie odebrane, albo pokrzywdzone, czyli to od Dziedzicow Dobr, czyli od Sądziadow z Dobrami Funduszowemi graniczących. Więc nie tylko ma bydź każdemu wolne, z pozwoleniem iednak w Miastach, y Dobrach Krolewskich Nayiasniejszego Krola JMci, w Starostwach za konsensem Starosty, a konfirmacyą Krolewską, (wyiąwszy Miasta więklsze Pruckie, w ktorych Dyssydenci wol-

ność L2

alis Possessio Ecclesiarum suarum non obstantibus in quovis subsellio emanatis Decretis & penalitatibus iisdem Decretis injunctis assecuratur, talia autem Decreta neque Possessioni, neque Personis eorundem prejudicare debebunt.

§. IV.

Quandoquidem Dissidentibus utriusque Confessionis Evangelice multifarijs modis, varijsque Processuum vexis contra tenorem Pacis Olivensis permulta Ecclesie adempta sunt, hi autem earundem restitutionem modestā & moderatione ducti non urgent, verum easdem una cum fundis ad easdem pertinentibus sponte libereque cedunt, exceptis fundis Nosocomiorum & Scholarum, qui in quantum demonstratum fuerit, eos absque jure ademptos esse, Dissidentes vero in hujusmodi locis actualiter adhuc degerent, restitui debebunt, quod idem de fundis etiam ad Ecclesias in actuali possessione Dissidentium adhuc existentes pertinentibus intelligendum est, in quantum comprobatum fuerit dictos fundos ipsis illegitimè ademptos, aut injuria affectos esse sive per Heredes Bonorum, sive horum fundorum vicinos. Proinde non solum cuique liberum ac licitum esto, & quidem in Civitatibus Regijs & Bonis Regalibus, cum permissione Sacre Regie Majestatis, in Capitaneatibus, cum consensu Capitanei, & confirmatione Regia, (exceptis Civitatibus Majoribus Prus-

siaz,

ność budowania Zborow od dawności mają,) w Dobrach Ziemskich y Duhownych za pozwoleniem Dziedzica na piśmie, budować Cerkwie y Zbory, z Szkołami, Szpitalami y należącemi do nich potrzebnemi budynkami, byle iednak żaden Dziedzic bez pozwolenia zwierzchności Konfystorskiej tey Konfessyi, dla ktorey Cerkiew lub Zbor stawiać zechce, ichże nieważyl się budować, ale też gdzie Zbory *non existunt*, Fundusze iednak do nich należące *Actu* w possessyi Ewangelikow zostają, *in posterum in perpetuum* do nich należec będą. Także gdyby Dziedzic Ewangelik przedając Wieś Katolikowi, Fundusz Zboru, place w Miaszczku lub wsi, grunta y wsi Funduszowe z kontraktu excypował, a Dziedzic lub possessor terazniejszy tey wsi lub Miaszczka przeciwko tey excepcyi sobie Fundusz Ewangelicki przywłaszczal, do restytucyi *exceptorum*, y zadolyc czynienia kontraktowi przedawnemu tey wsi lub Miaszczka *omnino tenebitur*. A Summy Funduszowe, y Legacyne Ewangelickie każdy dłużnik czyli to *ex possessione*, czyli to za obligami płacic powinien. Wolno do tego będzie Nie Unitom y Dyssydentom mieć *Liberum exercitium Religionis in extenso*, iako to *exercere Actus pietatis* do Nabozeństwa należące, Xięzy ordynować, y wo-

ko-

sie, ubi Dissidentes jure extruendarum Ecclesiarum à longo tempore gaudent) in Bonis Terrestribus & Ecclesiasticis cum permissione Domini Hereditarij in scriptis danda, Tempia & Ecclesias, nec non Scholas & Nosocomia una cum ædificijs ad eadem necessarijs extruere, ita tamen ne quisquam Dominorum Hereditariorum absque consensu Consistorij illius Confessionis in cuius usum Templum seu Ecclesiam erigere voluerit, edificare presumat, verum ibi etiam ubi Ecclesie non existunt, Fundationes autem ad easdem spectantes, in actuali possessione Dissidentium reperiuntur, dicte fundationes ad ipsos in posterum perpetuo pertinebunt. Similiter si quis Dominus hereditarius Evangelicus, circa venditionem Bonorum Catholico factam, fundationem Ecclesie, areas in Oppido aut pago, fundos & pagos ad Fundationes spectantes in contractu exceperit, modernus autem Dominus hereditarius aut possessor ejusdem pagi aut Oppidi contraveniendo huic exceptioni Fundationem Evangelicam sibi appropriaret, ad restitutionem exceptorum, ac ad satisfactionem contractui venditionis hujus pagi vel Oppidi omnino tenebitur. Summas etiam Evangelicorum ex Fundationibus & Legatis profluentes, quisque debitorum sive ex possessione, sive ex chirographica obligatione exolvere obstrictus erit. Præterea Græci Non-Uniti,

ti,

kować, Sakramentami administrować, w iakimkolwiek języku kazywać, z śpiewaniem pieśni duchownych, śluby dawać, pogrzeby publiczne odprawować, chorych wszędzie nawiedzać, Sakramentami im uflugiwać, a to wszystko swoiey Religiy ludziom, dzwonow y organow używać; Wolno też ma bydź tak Swieckim iako y Duchownym Starzym, Kościoły swoje wizytować, y wszystko to wykonywać, co zwyczaj y obrządek oboygą Konfessyi z sobą niosą, bez referencyi *ad Episcopum Diocesenum, & ad Parochos Catholicos Romanos*, y bez najmnieyszey od nikogo przelzody. Taz sama wolność służyć ma Grekom Nie-Unitom, to iest budować Cerkwie nowe, y restaurować stare z pozwoleniem y wiadomością Jch Biskupa, czyli Konfystorza w Miaszczach, y mieyscach, gdzie się ludzie Nabozeństwa Greckiego Nie-Unickiego znaydują, y mieć w tych mieyscach y Cerkwiach zupełne (*in quo includuntur y publiczne Processye*) Religiy swoiey *exercitium, sive impedimento* iednak Nabozeństwa Rzymskiego y Processyi; Dla czego Cerkwie y Zbory, bydź stawiane nie bliżey, iako o dwieście łokci od Kościołow Katolickich mogą, co *reciprocè* y w budowaniu Kościołow Rzymskich zachowano bydź ma. Dla uniknienia zaś zakłocenia, Processye M

ti, & Dissidentes habebunt Liberum Religionis exercitium in extensum: Videlicet Actus pietatis ad cultum Divinum pertinentes exercendi, Sacerdotes ordinandi, & vocandi, Sacramenta administrandi, in quacunque lingua concionandi, hymnos decandandi, copulandi, funera publicè ducendi, egrotos ubivis locorum visitandi, ipsis Sacramenta impertiendi, hæcque omnia sue Religionis hominibus, nec non Campanis, & organis utendi; Liberum etiam erit Senioribus ipsorum tam Secularibus, quam Spiritualibus Ecclesias suas visitare, eaque omnia peragere, que consuetudo & Ritus utriusque Religionis ferunt, irrequisitis Episcopo Diocesano, aut Parochis Romanis Catholicis, & absque omni cujuscunque impetitione. Eadem ipsa libertate Græci etiam Non-Uniti gaudebunt, nimirum in ijs Civitatibus & locis ubi Personæ Ritus Græci Non-Uniti reperiuntur, cum scitu & permissione sui Episcopi aut Consistorij nova Tempia edificandi, & vetusta restaurandi, & in iisdem locis & Templis plenarium suum Liberum Religionis exercitium habendi, (in quo etiam Publicæ Processiones includuntur) absque tamen impedimento Cultus Divini Romano Catholicorum, & Processionum eorundem; Quapropter Tempia & Ecclesie non propius, nisi ducentis ulnis, ab Ecclesiis Romanis Catholicis erigi poterunt, idem- que

cessye dwie, y wyprowadzania Ciaś, w ieden czas odprawiać się nie powinny, ale względem czasu w takich przypadkach *Rectores Ecclesiarum amicabiliter* bez żadney sprzeczki między sobą *convenire tenebuntur*, y ten ktory pierwszy Sasiada swojego Pasterza o potrzebie Procesyji u niego ostrzeże, ten pierwszy ma bydź do Procesyji lub pogrzebu odprawienia.

§. V.

A że żadna spoleczność bez subordynacyi y dyscypliny bydź nie może, wolność więc zupełną Dyssydenci oboysza Konfessyji mieć będą ustanowić Konsystorze, miewać swoje Kongregacye Synodalne do porządku tylko wewnętrznego Religyi Jch ściągające się, bez żadney od nikogo przeszkody, tak często one zwoływać, iak tego potrzebę baczyć będą, y na nich sprawy regulujące się do ich Nauki, do porządku, do dyscypliny, do zwyczajow y postępkow ich Ministrów rozstrządać y stanowić. *Casus dyspensy*, y rozwody *inter conjuges Dissidentes* oboicy Konfessyji Ewangeličkiey, tamże rozstrądane, y terminowane będą, bez wdawania się w to Duchowieństwa Katolickiego Rzymskiego, ani Dziedzicow, ktorzy *ex ratione Dominij directe vel indirecte* w Rząd Duchowny wdawać się

que reciprocè in extruendis Ecclesiis Romanis Catholicis observandum erit: Adevitanda præterea dissidia, due nunquam Processiones, nec duo funera uno eodemque tempore ducantur, verum tali in casu Rectores Ecclesiarum de captando tempore, amicabiliter & absque omni altercatione inter se convenire tenebuntur, quicq; primus Pastorem vicinum suum, de necessitate Processus præmonuerit, in ducenda etiam Processione vel funere prior erit.

§. V.

Cum vero nulla communitas absque subordinatione & disciplina consistere queat, proinde Dissidentes utriusque Confessionis plenariam habebunt libertatem propria Consistoria erigendi, Congregationes suas Synodales, internum solummodo Religionis eorum Ordinem concernentes, absque cujusquam impedimento tenendi, easdem toties quoties necessarium ipsis visum fuerit convocandi, in iisdem omnes causas, ipsorum doctrinam Ecclesiasticam, ordinem, disciplinam, consuetudines, vitamque & mores Sacerdotum concernentes, disjudicandi, & ordinandi. Casus ibidem dispensationis & divortiorum inter conjuges Dissidentes utriusque Confessionis Evangelicæ decidendi, & terminandi ita, ut neque Clerus Romanus Catholicus, neque Domini hereditarij jis sese ingerant, qui ex ratione Dominij nec directe, nec indirecte, regimini Eccle-

sia-

nie mają, à iezeliby się przedtym wdawali, y rzecz ieszcze uspokoiona nie była, tedy *Parti gravatam se sentienti*, zostawie się wolność pozwania o to *ad Judicium Mixtum.*

§. VI.

Grecy Nie-Unici y Dyssydenci, tak Duchowni iako y Swieccy będą zupełnie wolni od wszelkiej Jurysdykcyi Duchowney Rzymskiej, tak, że zaden z Jch Duchownych, czyli Swieckich nie powinien bydź zapozwany pod iakimkolwiek pretekstem do żadnego Konsystorza Rzymskiego, ani do Trybunału Duchownego w W.X.Litt.

§. VII.

Ze się *abusus* wprowadził na wielu mieyscach, przez ktory Duchowieństwo Katolickie Rzymskie wymaga od Dyssydentow, nie mając żadnego Prawa do tego, pewną płacę *sub Titulo: Jurium Stole*, mimo to, że oni swych własnych Ministrów utrzymywać muszą, więc Ciż Dyssydenci Oboysza wyznania, od płacenia *dictorum Jurium Stole*, odtąd wolnemi *pronunciantur*. Duchowni Katolicy Rzymscy nie będą mogli pod żadnym pretekstem wymagać żadnego datku, tak od Szlachty, iako od Mieszczan, y Wieyskiego Stanu Ludzi Dyssydentow; Zwyczaj też na wielu mieyscach wzięty, kolendowania po Domach Dyssydentkich dla iakowey offerencyi y

abu- M 2

stastico se immiscere presumant, quodsi præterlapsis temporibus ijdem sese forte ingesserint, resque nondum sopita sit, Parti gravatam se sentienti, actio in Judicio Mixto libera reservatur.

§. VI.

Græci Non-Uniti & Dissidentes tam Spirituales quam Seculares, ab omni Jurisdictione Ecclesiastica Romana plenariè liberi erunt, ita, ut nemo eorundem sive Spiritualis sive Secularis, sub quocunque etiam pretextu, ad ullum quodque Romanum Consistorium vel etiam Spirituale Magni Ducatus Lithvanie Tribunal aditari debeat.

§. VII.

Cum in plerisque locis abusus quidam irrepserit, quò Clerus Romanus Catholicus citra omne jus, certam à Dissidentibus Contributionem sub Titulo: Jurium Stole exigit, licet hi proprios suos Sacerdotes sustentare teneantur, proinde Dissidentes utriusque Confessionis, à solutione dictorum Jurium Stole exnunc liberi pronunciantur. Clero Romano Catholico, nullo quoquam sub pretextu licitum erit, ullas à Dissidentibus, tam Nobilibus, quam Civibus & plebeis dationes exigendi; Mos etiam pluribus locis introductus, Strenarum colligendarum causa lucri Gratia adeundi, Domos Dissidentium, & abusus Dissidentes cogendi, ut schedulas seu scriptas Licentias à Parochis Romanis Catholicis

im-

abusus przymuszania Dyssyden-
tow do brania Biletów lub po-
zwolenia na pismo, u Plebanów
Katolickich Rzymskich idąc do
obrzędów y powinności Reli-
gii iwoiey, znoszą się y anni-
hilują na zawsze. Co wszystko
rozumieć się ma także o Gre-
kach, Nie-Unitach; *salvis* ie-
dnak *Decimis & Missalibus* gdzie
takowe prawnie do tąd należa-
ły, iako też *Compositionibus*, o
nie *legaliter factis*.

§. VIII.

Biskup Mśiławski, Or-
szański, Mohilowski, pod Ty-
tułem: Biskupa Biało Ruckiego,
dopiero wspomniane Katedry
dzierzący, ze wszystkimi nale-
żącemi Cerkwiami, y Monaste-
rami, y ich Funduszami, tak te-
mi, które *actu* w Possejji tego
Biskupa, y Jego Duchowien-
stwa znajdują się, iako y temi
któreby *præviâ deductione in Iu-
dicio mixto* przywrócone były,
konserwowany wiecznie będzie
przy Religii Greckiej Orien-
talney Nie-Unickiej, y tenże
Biskup Biało Ruski, w tej swo-
iej Diecezyi, ma używać Jurys-
dykcyi swej równie, iak y Bi-
skupi Rzymscy, w swoich Die-
cezyach używają, bez żadney
od nikogo przeszkody. Przy-
teyże Religii Orientalney, wie-
cznemi casy zostawać mają, y te
Monastery, y Cerkwie wszyst-
kie, które do Metropolii Kii-
wskiej Nie-Unickiej lub inne-
go teyże Religii Starzeństwa,
actu,

*impetrent, quibus Ritus Ecclesia-
sticos & Officia Religionis suæ
exercere possint, in perpetuum
tolluntur & annihilantur. Quæ
omnia de Grecis etiam Non-Uni-
tis intelligenda sunt, salvis ta-
men Decimis & Missalibus, ubi
eadem Ippis hucusque Iure, nec
non ex Ratione Compositionum
super Iisdem legaliter factarum
competierunt.*

§. VIII.

*Episcopus Mscistaviensis,
Orshanensis, Mohiloviensis, nunc
sub Titulo: Episcopi Rusiæ Albe,
supradictas Cathedras possidens,
cum omnibus huc pertinentibus
Templis, & Monasteriis, Fo-
rumque Foundationibus, tam ijs,
in quorum Possessione idem Epi-
scopus, Eiusque Clerus actualiter
existit, quam etiam illis, quæ
Ippis præviâ deductione in Iudicio
mixto iterum adjudicarentur, per-
petuis temporibus circa Religio-
nem Greco Orientalem Non-Uni-
tam conservabitur. Qui qui-
dem Episcopus Albe Rusiæ, in
sua Diœcesi Jurisdictionem eodem
ac Episcopi Romani Catholici in
Diœcesibus suis modò, sine cujus-
quam impeditioe exercebit.
Circa Eandem Religionem Gre-
co Orientalem, perpetuis etiam
temporibus, omnia illa Monaste-
ria, & Tempia sive in Regno Po-
loniæ, sive Magno Ducatu Li-
thvaniæ permanebunt, quæ ad
Ecclesiam Metropolitanâ Kijovi-
ensem Non-Unitam vel quoscunq̃
alios, hujus Religionis Superio-
res,*

*actu, lub Jure coram Eodem Iu-
dicio mixto deducendo, tak w Ko-
ronie iako y w W. X. Litt: sytu-
owane, należącemi bydź się
pokażą.*

§. IX.

*Liberum Exerctium Reli-
gionis* nie może się obeysć bez
Xiąg do dewocyi potrzebnych,
które ostatniemi czasy Dyssy-
denci za Granicą drukować
przymuszani byli, dawniey zaś
takowe Xiążki tak Dyssydenci
iako y Nie-Unici w Kraiu bez
przeszkody drukowali; Więc
in futurum do wolności Dru-
kowania ich, y założenia Dru-
karni swoiey *prævio* co do Miałt
Krolewskich *Sacra Regiæ Ma-
jestatis consensu restituuntur,*
z tym iednak powszechnie dla
wszystkich Drukarzów w Pań-
stwach Rzpltey ostrzeżeniem,
żeby w nich Heretyckich Xiąg
nie drukowali, y w punktach
kontrowersyi, uszczypliwych
expressyi, y ostrością stylu na-
pełnionych pilnie unikali.

§. X.

Mażeństwa między Oso-
bami różney Religii, to jest:
Katolickiej Rzymskiej, Gre-
ckiej Nie-Unickiej y Ewan-
gelickiej oboiej Konfessyi, nie
mają bydź przez nikogo bron-
nione, y przeszkadzane. Po-
tomstwo *ex mixto Matrimonio*
spłodzone, Synowie w Oyco-
wskiej, a Corki w Macierzyń-
skiej N

*res, actu, vel de Iure pertinere
debere (facta coram Iudicio mix-
to demonstratione) apparuerint.*

§. IX.

*Cum Liberum Religionis
Exerctium Libros devotioni in-
servientes omnino exigat, Dissi-
dentes vero proximis temporibus
ex necessitate adacti fuerint, ut
Eisdem extra fines Regni impri-
mendos curare debuérunt, antea
tamen tam Dissidentes quam
Greci Non-Uniti ejusmodi Li-
bros absque impedimento in Re-
gno imprimi faciebant, proinde in
posterum restituuntur Libertati
Libros Typo excudendi, Typo-
graphæaque sua instituendi, præ-
vio quantum ad Civitates Regias
attinet S. R. Majestatis consensu,
ea tamen generali ad omnes Ty-
pographos in Dominijs Reipublice
reperibiles præmonitione, ne
illos Libros Hereticos impri-
mant, & in punctis Controver-
siarum à Scommaticis expressioni-
bus & aspero Stylo repletis sedulò
caveant.*

§. X.

*Matrimonia inter Perso-
nas diverse Religionis, idest
Romane Catholice, Greco Non-
Unitæ, & Evangelicæ utriusque
Confessionis à nemine prohibean-
tur, aut impediuntur. Proles
ex mixto ejusmodi Matrimonio,
Religionem Parentum sequetur,
Filij nempe Patris, Filie Ma-
tris, excepto casu, quo Personæ
No-*

skiey Wierze edukowane bydź
powinne, z exceptyą umowy
dla Stanu Szlacheckiego, jeżeli
by iaka przez Kontrakt Mał-
żeński, przed ślubem zawarty
znaydować się miała; *Copulatio*
ma *feri* przez Xiędza, lub Mi-
nistra tej Religii, ktorey *Neo-*
sponsa, a *in renitentia Parochi*
Neosponsae Romanae Religionis,
Duchowny *etiam* Dyssyden-
tki, wolność ma mieć *Copulan-*
di. Dekreta tej Ustawie prze-
ciwne, jeżeli w którym Sądzie
zafzły, *pro nullis declarantur*.

§. XI.

Ad Liberum Exercitium
Religii należy nie przymuszanie
do obchodzenia Świąt Ka-
tolickich, daleko ieszcze bar-
dziej do publicznych Processyi,
y innych Ceremonii Kościoła
Rzymskiego Katolickiego, lub
do opłacania się w czynieniu
zadosyć obrządkom swey Reli-
gii, a zatym Grecy Nie-Unici,
y Dyssydenci, do tych Świąt
obchodzenia y Processyom Ka-
tolickim asystowania nie po-
winni bydź pociągani. Cze-
ładź iednak, y Poddani Wiary
S. Rzymskiej Katolickiej, w za-
chowaniu Świąt Katolickich od
Panów swoich Dyssydentów y
Nie-Unitów, przeszkody mieć
nie mają.

§. XII.

Seminaria, albo Szkoły
dla Osob sposobiących się, do
Stanu Duchownego, y eduka-
cyi Szlacheckich, lub Miey-
skich,

Nobiles in Partis ante initum
Matrimonium, aliter inter se
convenerint. Copulatio à Sacer-
dote, vel Ministro ejus Religio-
nis quam Sponsa profiteatur, pera-
gatur, quod si verò Parochus
Sponse Romanae Catholicae Copu-
lationem denegaret, Ministro Re-
ligionis Dissidentiae, libertas
est Eandem Copulandi. Decre-
ta denique, si quae forte huic San-
ctiioni contraria ex quocunque
Judicio emanata fuerint, pro
nullis declarantur.

§. XI.

Pertinet ad Liberum Exer-
citium Religionis, ne Graecorum
Non-Unitorum, & Dissidentium
aliquis, dies Festos Romano
Catholicorum celebrare, multò
minus publicis Processionibus,
aliisque Ceremoniis Ecclesiae Ro-
mano Catholicae interesse, vel
etiam libertatem Ritus suos Ec-
clesiasticos observandi pecuniâ re-
dimere cogantur, hinc est, quod
iidem ad observandos hosce dies
festos, assistendumque Processio-
nibus Catholicis compelli non
debeant; Famuli tamen, & Sub-
diti Sanctae Religionis Romanae
Catholicae, à Dominis suis Dissi-
dentibus, vel Graecis Non-Unitis,
quo minus, dies Festos Catholicos
observent, non impediuntur.

§. XII.

Seminaria, seu Scholas in-
struendis Personis, ad Statum
Spiritualem, se accingentibus,
educandisque Juvenibus Graeco
Non-

skich, Religii Nie-Unitskiej,
Dzieci, Szkoły także Parochial-
ne, dla Nauki Artykułów Wiary
Młodzi swoiey Religii, tak
dawne, iako y te, ktoreby w
czasie przyszłym na mieyscach,
gdzie są Nie-Unici, erygowane
były, a partykularnie *Semina-*
rium Mohilowkie aktualnie
existens, nie mają bydź od niko-
go inkwietowane; Kapłani Grecy
y Jch Familie, Klasztorni,
y Duchowni śludzy Kościołni,
do żadnych innych Juryzdy-
kcyi, iako przed Sąd Biskupow
Greckich Nie-Unickich, y
Konfystorza Jch ewokowani
być nie powinni, *Exceptis causis*
Terrestribus według Statutu W.
X. Litt: Grecy, Nie-Unici y
Dyssydenci, do odmienienia
Wiary swoiey, żadnym sposo-
bem przymuszani nie będą, nie-
mniey też Klasztory y Ducho-
wienieństwo Greckie, Nie-Unit-
skie, y Dyssydenci w Poborach
publicznych, z Duchownemi
Religii Rzymskiej Katolickiej
porównani, y od daniny, lub
powinności, ktore tylko od Pod-
danych Panom należą, uwol-
nieni bydź powinni. Do tej ie-
dnak wolności należeć nie mają
Synowie Kapłanów, *nondum or-*
dinati, ani pod tę wolność, pod-
padać mają grunta niefundusz-
owe. W Miastrach przez Gre-
ków, Nie-Unitów osiadłych,
nadane im od Krolow *legitimè*
Przywilecie, à przez Konfytu-
cye approbowane, w niwczym

nie- N 2

Non-Unitis, Status Nobilis,
& Civitatis, nec non Scholas
Parochiales, Eidem Juventuti,
in Fide sua erudiende destinatas,
tam eas, quas dudum jam possi-
dent, quam illas etiam quae in po-
sterum in locis, ubi Graeci Non-
Uniti degunt erigerentur, prae-
cipuè autem Seminarium Mohilo-
vie, actu jam existens, nemo tur-
bare audeat. Sacerdotes Graeci
aeque, ac ipsorum Familie Clau-
strales, Spirituales, ac Servitores
Ecclesiarum, ad nullam aliam
Jurisdictionem, praeter Judicium
Episcoporum Graeco Non-Unito-
rum evocentur, causis Terrestri-
bus, juxta Statutum M. D. Litt:
exceptis. Graeci Non-Uniti &
Dissidentes, ad mutandam suam
fidem, nullò modò cogentur, Mo-
nasteria iudem, Clerusque Graeco
Non-Unitus, & Dissidens, in
conferendis oneribus publicis,
Cloro Catholico Romano coequa-
tus, & à dationibus, & obliga-
tionibus, quae Dominis solummo-
do, à suis Subditis praestari solent
immunis esto. Hac tamen im-
munitate filij Sacerdotum non-
dum ordinati, & fundi, qui Ec-
clesiasticae Fundationis non sunt,
nequaquam gaudebunt. Civita-
tibus, quas Graeci Non-Uniti in-
habitant, omnia à Regibus legiti-
me collata, Constitutionibusque
confirmata Privilegia inviola-
bilia manebunt. Omnia Tem-
pla, & Monasteria Graeca, de
quibus facta probatione apparue-
rit, eadem Graecis Non-Unitis
modò

nię naruszona zostać maia. Cerkwie wszystkie, iako y Monasterzy, ktoreby się pokazały Grekom Nie-Unitom nieprawnie odebrane, *cum fundis* do nich *pertinentibus*, y z Summami należącemi wrocone im bydź powinny. Co wszystko podług dobrej woli Parafianow, względem Cerkwi, à podług Funduszow, względem Monasteru będzie examinowanym, y decydowanym *in Iudicio Mixto*.

§. XIII.

A że spokojność Publiczna y bezpieczeństwo Osob, od bezstronnego y nieoglądającego się tylko na iedyną szufność szafunku sprawiedliwości zawisły, a *quo ad gravamina Religionum*, ielźcze à *Majoribus Nostris* żądany był, *pro securitate Honorum*, & *Bonorum Dissidentium* Proces, y *Execucya utriusque Partis serviens*; Zaczyn przywozując do skutku przyobiecany tytu Reccessami Szymow sposob obmyślenia, abyśmy z różniącemi się w Wierze Współ-Obywatelami Grekami Nie-Unitami, y Dyssydentami przychodzić mogli, *ad osculum Pacis & Iustitiae*, onychże dotąd *via Juris* pociągnionych, do Trybunałów y Konfystorzow, przeciw Konstytucyom 1627. 1632. 1638. 1648. *tam in Reatu, quàm & Actoratu* względem Gatunkow spraw niżej wyrażonych, od Jurysdykcyi Trybunałów, y Konfystorzow Rzymskich Kato-

modò illegitimò adempta esse, ipsis una cum pertinentibus ad eadem fundis, & Summis reddi debent, quae omnia in Iudicio mixto, intuitu quidem Templorum secundum bonam voluntatem Parochianorum, respectu vero Monasteriorum, secundum Fundationes examinabuntur & decidentur.

§. XIII.

Quoniam publica tranquillitas, securitasque Personarum, ex administratione Iustitiae ab omni Partium studio aliena, nihilque nisi jus, ac aequitatem respiciente pendeat, & quo ad gravamina Religionum jam à Majoribus Nostris pro securitate Honorum, & Bonorum, Dissidentium Processus, & Executio utriusque Partis serviens desiderabatur; proinde ad effectum deducendo, tot Comitiorum Reccessibus appromissum ad inveniendam Iustitiae modum, quocum Dissidentibus à Nobis in Religione Christiana Concivibus Graecis Non-Unitis & Dissidentibus ad osculum Pacis & Iustitiae pervenire possimus, Eisdem (cum usquedum via juris ad Tribunalia & Consistoria obstantibus Annorum 1627. 1632. 1638 & 1648. Constitutionibus pertracti fuerint,) tam in Actoratu, quam & Reatu, intuitu variarum infra expressarum Causarum, à Jurisdictione Tribunalium, & Roma-

tolickich, tudzież od Trybunałów Duchownego W. X. Litt. zupełnie *eximendo*, postanawiamy *Iudicium Mixtum*, albo Sąd wspólny z Osob Sądowych Siedemnaściu, to iest: z ośmiu Osob Swieckich, Rzymskiej Katolickiej Religij, à z ośmiu Osob Dyssydentow, lub Grekow Nie-Unitow; Siedemnaściu zaś Wielbny Biskup Grecki Nie-Unitki Biało Ruski, iako swoiey Kadencyi Prezes, *natus. Insuper* dway Pisarze, do pisania Dekretow, *sine voto Decisivo*, y dway Regenci Szlachta, *ad attendentiam Archivi* obrani być maia, Jeden zaś Pisarz z Regentem Religij Rzymskiej, à drugi z Regentem Religij Greco-Nie-Unitkiej czyli Dyssydentskiej bydź powinni.

I.

Z tych wyżej wyrażonych Osob J. K. Mć corocznie *in Mense Julij*, Szefnaście Sądowych nominować, lub tych samych, ktorzy byli, albo niektorzych na drugi Rok zostawić móc mieć będzie. Pisarzow zaś y Regentow Nominacya, y Jch odmiana, à *Iudicio Mixto* dependować ma.

II.

Te przez J. K. Mć nominowane Sądowe Osoby sądzić będą w Warszawie, na mieyscu sposobnym w Roku przez mieścicy szczęść, à to: takim sposobem; O

no Catholicorum Consistoriorum nec non Tribunalis Spiritualis M.D.Litt: omnimode liberos ac Immunes reddendo, modo constituimus Iudicium mixtum sive Compositum, ex septem supra decem Personis Iudiciariis, Octo nimirum Secularibus Religionis Romano Catholicae, & Octo Dissidentibus seu Graecis Non-Unitis, inter Quos Episcopus Graecus Non Unitus Albae Russiae, tanquam Natus sine Cadentiae Praeses, Decimus Septimus erit. Insuper duo Notarij Decretorum, absque Voto Decisivo, duo itidem Regentes Nobiles, ad attendentiam Archivi eligantur, unus autem Notariorum eque ac unus Regentium, Romano Catholici, alter Notariorum, ac alter Regentium Religionis Graeco Non-Unitae, vel Dissidentium addicti sunt.

I.

Sacra Regia Majestas, polebit potestate ex hisce supræmemoratis personis, Quotannis mense Julio Sexdecem Iudices nominandi, vel hos ipsos antea jam constitutos, aut aliquos ex ijs in secundum Annum, hoc in Officio conservandi & confirmandi. Nominatio autem Notariorum & Regentium, eorundemq; mutatio, à Iudicio Mixto dependebit.

II.

Hi nominati à Sacra Regia Majestate Iudices, Varsoviae loco oportuno sex mensibus in Anno Iudicia sua peragent, idque modo sequenti: Quatuor Personae Reli-

hem: Cztery Osoby Religij Rzymkiej, à cztery Greckiej Nie-Unitskiej, lub Dyssydentskiej, na pierwszą przez Krola JMci naznaczoną Kadencyą zechawszy się, po wykonanym nayprzod w Grodzie Warszawkim Juramencie, Prezesa Katolika Rzymkiego, z pomiędzy siebie pluralitate votorum obierą, Juryzdykcyą swoją ufundują, Pifarzow y Regentow przyścięgi wysłuchawszy, Sądy swoje przez trzy miesiące kontynuować będą.

III.

In Casu nieprzytomności ktorego z Osob ośmiu *sufficit numerus* sześciu do Kompletu, à w przytomności siedmiu ostatnich *in ordine* tej Religii, ktorey jest zbytym, *carebit voto decisivo*, w Kompletie zaś sześciu, gdyby Prezes *casu quo* zachorował, *primus in ordine* tej Wiary mieysce jego zastąpi, à na tych miał *ad casum*, gdyby nie był *Supernumerarius* teyże Wiary Pifarz, *hujusce Religionis cum voto Decisivo*, & *previo Juramento numerum* zafiadających *suo ordine* kompletować może.

IV.

Pod Prezesem Katolickim Rzymkim Pifarz Dyssydent, pioro trzymać powinien, chociażby *ad stallum* Sędzięgo, *cum voto* był pociągniony, & *vice-versa* Pifarz Katolik Rzymki, pod

Religionis Romane Catholice, totidemque Græce, Non Unite, vel Dissidentice, in prima à Sacra Regia Majestate, assignata Cadenentia conveniant, previoque prefinito, in Castro Varsaviensi Juramento, Presidem Romano Catholicum, ex medio sui pluralitate votorum eligent, Jurisdictionem suam fundabunt, exceptisque à Notarijs & Regentibus Juramentis, Judicia sua per tres menses continuabunt.

III.

In Casu absentie cujusdam *ex octo istis Personis Numerus senarius, ad plenum constituendum Judicium sufficit, quod si Septem adsuerint, ultimus ordine ex eadem Religione, in qua Supernumerarius est, voto decisivo carebit. Completò autem número senariò, si Preses casu quodam in morbum incideret, primus in ordine ejusdem Fidei, in locum ejus succedet. Quodsi hujusce Religionis, nemo supernumerarius adesset, Notarius illi addictus, cum voto decisivo, & previo Juramento, numerum Assessorum suo ordine supplere poterit.*

IV.

Preside Romano Catholico, Notarius Dissidens (quamvis in locum Assessoris, cum voto decisivo assumptus esset) & vicissim Notarius Romanus Catholicus Preside Græco Non-Unito, vel Dissi-

pod Prezesem Greckim Nie-Unitskim, lub Dyssydemtem.

V.

Druga tegoż *Judicij mixti* Kadencya, przez Osoby Nominacyą Krola JMci do niey wyznaczone, w powrotnych trzech miesiącach sędzić się będzie, na ktorey po wykonaney Przyściędze *ante omnia* Prezes Dyssydentski, bydz powinien obrany. Zatem w pierwszey połowie prezydować Wielebny Biskup Grecki Nie-Unitski Biało-Ruski, à *in casu* nieprzytomności Jego Prezes Dyssydent, *vices* Jego *supplebit*. Rownie *in absentia* Prezesa Dyssydentskiego, Wielebny Biskup, y drugą połowę Kadencyi, pod swoją kontynuować będzie Prezydencyą. Gdyby zaś *casu quò* obydwaj Prezesowie nieprzytomnemi byli, *primus in ordine* Grek Nie-Unitski, lub Dyssydent ich zastąpi mieysce, *Supernumerarius* zaś nad Komplet *carens voto* tej Wiary, *supplebit numerum*, ktoreyby Sędzięgo brakowało, obserwac to w razie potrzeby, y z Pifarzem.

VI.

W takowym tedy Sądzie wspólnym, czyli *in Judicio mixto* (zachowując Sądom zadwornym, Trybunalskim, Podkomorskim, Ziemskim y Grodzkim, sprawy właściwie do nich należące, y żadney konnexi z Religią nie mające) *cause tam ex Actoratu, quam & Reatu,*

Dissidente, munus suum exercent bunt.

V.

Secunda hujus Judicij Mixti Cadenentia, Personæ ex Nominatione Sacre Regie Majestatis, eidem designatæ, tribus secundis Mensibus, Judicia sua instituent, in quorum initio expleta Juris Jurandi Religione ante omnia Preses Dissidens eligendus erit, consequenter per primam Cadenentie medietatem, Reverendus Episcopus, Græco Non-Unitus, Albe Russe presidebit, & in casu ejus absentie Preses Dissidens vices illius supplebit. Pari modo Episcopus in absentia Presidis Dissidentis, altera etiam Cadenentie medietate, ad finem presidebit. Si vero casu quodam uterque Preses abesset, primus in ordine Græcus Non-Unitus, vel Dissidens, in eorundem locum succedet. Supernumerarius autem, voto carens, ejusdem Religionis, ex cujus parte Judex deest, numerum supplebit, quod etiam, in casu necessitatis, intuitu Notarij observandum veniet.

VI.

Coram hoc ergo Composito, seu mixto Judicio (ita tamen, ut Judicij Regis Post-Curialibus, Tribunalitij, Succamerarialibus, Terrestribus & Castrensibus, Cause ad eadem proprie spectantes, Religionique nullatenus connexe, salve maneant) Forum suum sortientur, cause tam ex Actoratu,

cum Religione, & Rebus Ecclesiasticis, connexionem habentes, wprzod w Grodzie, czy Ziemię definitive decise, à z tamtąd ex appellatione, vel remissione, do tegoż wspólnego Sądu przychodzące, mieścić się będą, mianowicie Sprawy, w przyszły czas między wszystkimi do Kościoła Rzymskiego należącemi Osobami, iako też Grekami Nie-Unitami, Dyssydentami obojga Konfessyi, Duchownemi wszelkimi, y Swieckimi, cujuscunque Statūs & conditionis, & è contra zwłaszcza ex calumnia Religii, zaboystwa Duchowney Osoby, wiolencyi Osob Duchownych, Kościołow, Funduszow, Szkoł, Szpitalow, Cmentarzow, Domow Duchownych, przez Duchownego wszelkiego, lub Swieckiego popełnione, wdawania się w cudze Jurysdykcyę, y obrządki duchowne, dyfferencye in Jure Patronatūs, etiam Dzieściny w to includendo, à słowem wszystkie z Religii, y Obrządkow wpływające, pacem & tranquillitatem inter Dissidentes wzruszające Kontrowersye, Judicium to Mixtum, per pluralitatem wotorum roztrząsania, karania, y definitiva sententia sine appellatione decydowania, mieć władzę będzie, według Prawa, y zwyczajin, etiam cum sequestratione Prowentow Duchownych, exceptis penis Personalibus, w których ad loci Ordinarios, Osoby Du-

ratu, quam ex Reatu, cum Religione, & rebus Ecclesiasticis connexionem habentes in Judiciis Castrensibus, vel Terrestribus definitive prius decise, indeque ex appellatione, vel Remissione, ad Judicium hoc commune devolute, signanter omnes Cause, que in posterum quibuscunque personis, ad Ecclesiam Romanam Catholicam pertinentibus, cum Grecis Non-Unitis & Dissidentibus, utriusque Confessionis Spiritualibus, & Secularibus, cujuscunque Statūs & conditionis & è contra intercedent, uti quidem sunt Cause Calumniarum Religionis, cedis Spiritualis Personae, violentionis Ecclesiarum, Foundationum, Scholarum, Nosocomiorum, Ceteriorum, Domuumq; Spiritualium, à quocunque sive Spiritualis, sive Seculari perpetratae, violentionis alienae Jurisdictionis & Rituum Ecclesiae, controversiarum, ratione Juris Patronatūs, inclusis, etiam Decimis, uno verbo, omnes ex Religione, & Ritibus Ecclesiasticis emanantes controversie, que pacem ac tranquillitatem inter Dissidentes turbaverint, intuitu quorum omnium, Judicium mixtum, habebit potestatem, per pluralitatem wotorum cognoscendi, puniendi, & mediante definitiva Sententia sine appellatione, secundum Jura & consuetudines, decidendi, etiam cum sequestratione Proventuum Spiritualium, exceptis penis Personalibus, qua-

chowne do Kościoła Rzymskiego należące, odsyłane bydź mają. A Zakonne też do zwierzchności im przyzwoitey, co równie w osobach, w Religii Greckiey NieUnickiey, y Dyssydentskiey Duchownych obserwować się powinno sekwestrując Ich Prowenta, & pro penis Personalibus odsyłając ich do ich Biskupa, albo Konfystorzow, sami także między sobą Dyssydenci duchowni, y Swieccy w Sprawach natury wyżey nadmienionych, in eodem Foro sądzić się mają. Udziela się także temuż Sądowi, omnimoda potestas; y przeszłe Sprawy teyże natury, tak ieszcze nie rozładzone, iako y Aktu Dekretami, cum gravamine stron ferowanemi, y do Exekucyi przyprawdzonemi rezolwowane, nie wyżey iednak, iak ab Anno Normali, w tym Akcie osobnym constituto, to jest, à prima Januarij inclusivè 1717. de novo rewidować, y finalnie decydować, Stronom ukrzywdzonym nadgradzać, do Possessyi Kościołow, Monasterow, Szpitalow, Szkoł, Seminarjow, y Ich Funduszow, tudzież y Dobr, Osob partykularnych, iakieykolwiek kondycyi, o którychby przez autentyczne Dokumenta, że są ex odio Religij odebrane, przywracać, y wszelką administrować sprawiedliwość.

quarum intuitu personae Spirituales, ad Ecclesiam Romanam Catholicam pertinentes, ad loci Ordinarios, aequae ac Personae Religiosae, ad competentes suos Superiores remittentur, quod aequae respectu Personarum, etiam Spiritualium Graecorum, Non-Unitorum, & Dissidentium servandum est, Proventus nimirum eorundem sequestrando, ipsosmet autem pro penis Personalibus, ad Episcopos suos vel Consistoria remittendo. Dissidentibus etiam, mutuo adinvicem, Spiritualibus & Secularibus, in causis supra expresse rationis, in eodem hocce Foro judicetur. Plena porro huic Judicio tribuitur Potestas, antiquiores etiam hujus generis controversias, tam eas, que indecise adhuc remanserunt, quam etiam istas, que Decretis cum gravamine Partium prolatis, & Executioni demandatis finite jam sunt, (si tamen determinatum hocce Actu separato Annum Normalem, nimirum primam Januarij Anni 1717. inclusivè non excedunt,) denuo rewidendi, & finaliter decidendi, Partibus injuriatis compensationem adjudicandi, eisdemq; possessioni Templorum Monasteriorum, Nosocomiorum, Scholarum, Seminariorum, & Foundationum suarum, nec non Bonorum, Personarum Privatarum cujuscunque Statūs fuerint, (si authenticis Documentis probari poterit, eadem praefatis injuriatis, ex odio Religionis adempta esse) restituendi, omnemq; justitiam admini-

VII.

Sprawy zaś Graniczne, z Katolikami Grekami Nie-Unitami lub Dysydentami, między Dobrami Kościelnymi, y funduszowemi zachodzące, prosto, *omissâ aliâ Instantiâ primâ ad Iudicium mixtum* przychodzić będą powinny, które to *Iudicium* Kondescensyą, w rowney liczbie Kommissarzow Katolików, y Greków Nie-Unitow, lub Dysydentow, naznaczyć będzie mogło, a Ci gdyby nie byli *Iurati Iudices* vel *Officiales Terrestris*, vel *Castrenses*, *Iuramentum de iuste iudicando*, w Grodzie naybliższym *prestare*, & *d. prestito ad locum* Kondescensyi, Dokument Authentyczny z tegoż Grodu przywieść, & *Iudicio suo Condescensoriali producere* mają, a potym, w rowney zawsze liczbie Katolików y Greków Nie-Unitow, lub Dysydentow znajdując się, *prout de Iure Differencyâ Graniczną, vocato etiam Geometrâ iurato* do zrobienia doskonałej Mappy, rozstrządać tenebuntur, y od Dekretu *Jch Parti gravatam se Sentienti*, *ad idem Iudicium mixtum*, wolna będzie appellacya, gdzie finalny Dekret nastąpić powinien.

VIII.

Sędziowie Ziemiańscy y Grodzcy, albo na Kondescensyie Graniczne, *ex Iudicio mixto* naznaczeni Kommissarze, w tymże

VII.

Controversie occasione Limitum, cum Catholicis, & Grecis Non-Unitis, vel Dissidentibus inter Bona Ecclesiarum, & fundationalia exoriunde, omisâ aliâ primâ Instantiâ, directè ad Iudicium mixtum deferantur, quod idem Iudicium Condescensionem, in equali Numero Commissariorum Catholicorum, cum Grecis Non-Unitis, vel Dissidentibus designare poterit, hi verò si Iurati Iudices, vel Officiales Terrestris, aut Castrenses non fuerint, Iuramentum de iuste iudicando, in proximo Castro prestare, & de prestito, authenticum ex Eodem Castro Documentum, ad locum Condescensionis adferre, Iudicioque suo Condescensoriali producere tenebuntur. Tum verò equali semper numero Catholicorum, Grecorum Non-Unitorum, vel Dissidentium servato, Controversias Limitum, prout Ius & iustitia exigit, vocato etiam Geometra Iurato pro delineanda accurata Mappâ, disjudicare debent, ab Eorundem autem Decreto Parti gravatam se Sentienti, appellare licebit, ad Iudicium mixtum, à quo definitivè, huiusmodi Negotia decidentur.

VIII.

Iudices Terrestris, & Castrenses, vel etiam nominati à Iudicio mixto pro Condescensione finium Regundorum Commissarii,

ncq̃

tymże Sądzie *Iudicati sui Rationem* oddawać pociągani, ani penowani bydź nie mają.

IX.

A że takowego Sądu *Iudicij mixti*, ustanowieniem *publico Bono, & Tranquillitati consulitur*, więc słuszną bydź sądziemy rzeczą, aby Urodzeni Prezesowie, y Sędziowie wraz z Pisarzami y Regentami, *ex publico Aerario Salarjati* byli.

X.

Złożone to *Iudicium mixtum*, będąc *ex pari numero* Sędziow, więc *incidente paritate Votorum*, po iednym, y drugim Wotowaniu, a trzecim *per Vota Secreta* kreskowaniu się, gdyby *iterum paritas Votorum* znaleźć się miała, Sprawa takowa, ma bydź przez Prezesa teyże Kadencyi rezolwowana, któremu *ad casum paritatis*, dwóch kreskek udziela się *Facultas*.

XI.

Lubo Nominacye Osob Sądowych, przez J. K. Mć, są *in mense Iulij* determinowane, iednakże terażniejszy, po Ratyfikacyi Aktu niniejszego Osobnego ma *subsequi*. Pierwsza zaś Kadencya zaczynać będzie 1. 8bris Roku 1768. dalszych zaś Kadencyi Kontynuacya, tudzież Forma Proceflow, y innych Opisow, obszerniej w Ordynacyi, dla tegoż *Iudicium mixtum* ułożoney, y w Konstytucyą inferowaney dostateczniej *elucidatur*.

XII. P₂

neq̃ ad reddendam Eidem Iudicio Iudicati sui Rationem adigi, neq̃ penalitatibus subijci poterunt.

IX.

Et cum ea Iudicij mixti Institutione, publico Bono, & tranquillitati consulitur, equum iudicamus, ut Generosis Presidibus, & Iudicibus, ac Notarijs, & Regentibus, ex publico Aerario, Salaria constituentur.

X.

Quoniam Iudicium hoc mixtum ex pari numero Iudicum constituitur; proinde incidente paritate Votorum, si nimirum post Suffragia prima, & Secunda vice, publice prolata, tertio autem in Secreto, expedita, iterum paritas Votorum existat; Causa talis per Presidem Ejus Cadentiae resolvetur, cui in Casum paritatis, facultas duorum Suffragiorum tribuitur.

XI.

Quamvis determinatum sit, ut Nominatio huiusmodi Iudicum per Sacram Regiam Majestatem, Mense Iulij fiat, prima tamen post presentis Actus Separati Ratificationem, proximè subsequetur. Cadentia verò prima, incipiet prima Octobris 1768. Continuatio autem, ulteriorum Cadentiarum, ut & forma Processuum, alieque Instructiones explicantur fusius & plenius, in Ordinatione huic Iudicio mixto prescripta, & Constitutioni inserta.

XII.

XII.

Podczas *Interregnum*, toż *Iudicium mixtum*, kontynuować sądy swoje będzie, a *in casu* następującego Terminu Nominacyi, Nayprzewielebniejszy w Bogu Xiążę Prymas do Nominacyi nowych Sędziów obowiązany będzie.

XIII.

A że Offycyalistów Ziemskich, y Grodowych potrzebnych, *pro parte Dissidentium*, aby teyże samey Religii byli, & *in pari numero* z Offycyalistami Katolikami Rzymskiemi użyci bydź mogli do Kondescenſyi, y Exekucyi z Dekretow Grodzkich, Ziemskich, y co będą *in hoc Iudicio mixto* forowane, teraz w całym Kraiu nie masz, a *Ratio Æquitatis* suadet onych potrzebę; Zaczym J. K. Mć kreować Ich będzie miał władzę, za Przywilejami swemi pod Tytułem: Subdelegatow *ad obeunda* tylko *munia* na Kondescenſyach, *pro parte Dissidentium*. Wolno zawsze iednak będzie Stronom w Sądach Grodzkich, Ziemskich, & *in Iudicio mixto* na Offycyalistow, *ad premissa*, chociażby samych Katolików, między sobą zobopolnie ugodzić się. Ci zaś Subdelegaci *Dissidentes Privilegiati* od Nayias: Krola JMci, Przysięgę w Grodzie, lub Ziemstwie *ante Exercitium Officij* wykonać mają.

XIV.

XII.

Neque tempore Interregni, Iudicium hoc mixtum, à dicendo Iure vacabit, incidenteque interea Termino Nominationis Iudicum, ad Reverendissimum in Christo Patrem, pro tempore Primatem Regni Ipsorum Nominatione pertinebit.

XIII.

Cum autem necessarij, pro parte Dissidentium Officiales Terrestres & Castrenses Dissidentes, qui Eiusdem Religionis sint, & in pari, cum Officialibus Romanis Catholicis numero, pro Condensationibus, & ad Executiones Decretorum Castrensiū Terrestrium, & in hoc Iudicio mixto ferendorum adhiberi possint, in toto hoc Regno ad presens non existant, Ratio autem equitatis omnino eorundem Institutionem suadeat; Proinde Sacra Regia Majestas potestatem habebit, Eisdem mediantibus Privilegijs suis sub Titulo: Subdelegatorum ad obeunda munia in Condensationibus tantum, pro Parte Dissidentium creandi. Liberum tamen semper erit Partibus in Iudicijs Castrensiū Terrestribus, & in Iudicio mixto, circa assumendos, ad premissa etiam Solos Catholicos, Officiales invicem conveniendi. Hi autem Subdelegati Dissidentes à S. R. Matte: Privilegiati, ante Exercitium Officij in Castro, aut Iudicio Terrestri Iuramentum explebunt.

XIV.

XIV.

A że do tego *Iudicium mixtum*, y Miałta Pruskie większe, y mnieysze, w Sprawach natury wyżej wyrażonych należeć będą, więc każdej Kadencyi, Tydzień ostatni *genuine* do Spraw tychże Miałt destynniemy, w którym z Regestru Pruskiego, *seorsivè* uformowanego, Sprawy wołane, y sądzone bydź powinny, przez tydzień takowy ostatni, Sprawom Miałt Pruskich destynowany, Osoba iedna z czterech od Miałt tych podanych Kandydatow przez J. K. Mć nominowaną ma bydź *in Iudicio mixto*, qua Sędzia *cum voto decisivo* przytomna, ktorey mieysca swego ustąpi ostatni *in ordine* Dyssydent, iako z Miałt Pruskich zasiadającemu także Dyssydentowi, *salvò* iednak dla ustępującego *per totum* całej Kadencyi *salario*. Waruie się *in super* dla tych Miałt, że iako przedtym, *ex prima Instantia*, do żadnego niższego *subsellium* tylko prosto do Assessorji zapozywani bywali, tak y w Sprawach natury wyżej wyrażonych, nie inaczej tylko *directè* *ad Iudicium mixtum* citari powinny. Co się zaś tycze Spraw *ex actoratu* onychże pochodzących, te równie iako się wyżej powiedziało (*eximendo* ich iednak zupełnie od Konsystorzow Rzymskich Kotolickich,) w Grodzie, lub Ziemstwie, *ex prima instantia* zaczęte bydź mają,

w Spra- Q

XIV.

Et quoniam Iudicio huic mixto Civitates etiam Majores & minores Prussie, in causis supra expressi generis suberunt, proinde solis causis, harum civitatum, ultimam cuiusvis Cadentie Hebdomadam destinamus, quo cause ex Regestro Pruthenico, seorsivè formato acclamari, & judicari debent. Durante ultimâ hâc Hebdomadâ causis Civitatum Prussie destinata, unus ex quatuor Candidatis, à civitatibus hisce presentatis, quem S. R. Mttas nominaverit, Iudicio mixto, qua Iudex, cum voto decisivo intererit, cui Assessori nomine civitatum Prussie, Dissidenti ultimus, in ordine Dissidens, locum suum cedit, salvò tamen salariò integræ Cadentie locum cedenti reservato. Cautum pariter hisce Civitatibus volumus, easdem prout in ante ex prima instantia, ad nullum inferius subsellium, verum directè ad Iudicia Post-Curialia, adcite fuerant, ita & in causis supra expressæ rationis, nonnisi ad Iudicium mixtum directè aditari debere. Processus vero ex Actoratu ipsarum procedentes, eodem supra recensito modo (plenarie tamen eas, à Consistoriis Romanis Catholicis eximendo) ex prima instantia in iudicijs Castrensiū, vel Terrestribus inchoari debent. In causis autem cum privata, & Iurisdictioni Civitatensi subjecta

Per-

w Sprawach zaś z partykularnym, y Mieyskim Jurysdykcjom podległym człowiekiem, *prima Instantia reservatur Magistratowi.*

§. XIV.

Jus Patronatus Prerogatywa Dziedzictwa, wedlug zwyczaju nie ma, y nie powinno Gregom Nie-Unitom, y Dyssydentom, bydz cdcymowanym; mają oni zatym *gaudere* tą Prerogatywą rownie z Katolikami Rzymskimi, w Dobrach wieczystych, lub na innych mieyscach *ex Possessione Bonorum* im służącą, z tą iednak Kondycją, że Grecy Nie-Unici, y Dyssydenci prezentować powinni Plebanow do Kościołow, y Cerkwi Rzymskich w Dobrach swoich, Xięzy Katolickich Rzymskich, *Et è converso*, Possessorowie Katolicy Rzymscy w Dobrach swych Cerkwie Greckie, Nie-Unitkie, y Zbory Dyssydenckie mający, będą obowiązani dawać prezenty do Cerkiew Greckich Nie-Unickich, Duchownym teyże Religii dobrych obyczajow, y świadectwem przez Biskupa, lub przez Jego Konfystorz legitymowanym; do Kościołow zaś Dyssydenckich Ministróm teyże, co y zgromadzenie konfessyi: ktorzy to Ministrowie, wedlug zwyczaju, y obrzadku Religii, będą wprzod od Pospolstwa Parafii obrani, y dobrym na piśmie świadectwem od zwierzchności swoiey ko-

ściel

Personam, intercedentibus, prima instantia reservatur Magistratui.

§. XIV.

Jure Patronatus ex consuetudine ad Prerogativas Domini Hereditarij spectante, Græci Non Uniti, Et Dissidentes, nullatenus privandi erunt, vel privari debent, gaudebunt itaque hac Prerogativa, tam in Bonis, que Jure perpetuo tenent, quam in alijs locis, ex Possessione Bonorum ipsis competente, equali cum Romanis Catholicis modo, ea tamen conditione, ut Græci Non-Uniti Et Dissidentes, ad regendas Ecclesias, Et Tempa Romanorum Catholicorum, in Bonis suis existentia, Sacerdotes Romanos Catholicos presentare teneantur, Et è converso Possessores Romani Catholici, ad Tempa Græcorum Non-Unitorum, Et Ecclesias Dissidenticas, in Bonis suis consistentes, quo ad Beneficia Græco Non-Unita Ecclesiasticos ejusdem Religionis, Bone vite ac morum, Et Testimonio sui Episcopi, aut Consistorij predictis, ad Ecclesias autem Dissidenticas Ministros ejusdem, quam sua Communitas profitetur Confessionis presentare tenebuntur: qui quidem Ministri, pro more Et Ritu sue Religionis à Communitate Parochianorum, præcedenter electi, Et dando à potestate sua Spirituali, in scriptis Testimonio muniti sunt, exceptis eis Litwa-

vis

ścielney opatrzeni, *excepto* w Litwie, tam tylko, gdzie Fundatorowie Zborow ustąpili swego Prawa, *presentandi Parochi*, Synodowi Ewangelickiemu. Prezbytera czyli Ministra raz installowanego, Dziedzie nie będzie miał mocy rugowania *ex Beneficio*, tudziez wyzey wspomnionie prezenty, mają bydz obustronnie, bez zadnego zylku, y pieniężney, dawane Rekognicyi, à to dla zabiezenia Depaktacyi, *Et Symoniæ.*

§. XV.

Wszystkie Klafztory y Fundacye ktore po reformacyi Sekularyzowane były, tak w Krolestwie Poltkim, iak w W. X. Litt: *Et in annexis Provinciis* powinny zostaç *in eodem Statu* czasy wiecznymi, *in quo* teraz zostają.

§. XVI.

Ponieważ rowność Szlachecka, jest fundamentem wolności Poltkiey, y wsparciem naybezpieczniejszym Praw Oyczytych, à Grecy Nie-Unici będąc *in Possessione* tego Prawa od czasu przyłączenia się ich do Rzeczypospolitey, Dyssydenci zaś przelzło pultora wieku aż do Roku 1717. na fundamencie dawnych Praw Konfederacyi, Konstytucyi y Przywileiow, wiecznością stwierdzonych, przez Traktat Oliwki, y Traktat 1686. ktore im dawne upewniają ustawy, onych używali, więc ninieyszym Aktem osobnym, przywracamy onymże,

wzicl. Q₂

nie locis, ubi Fundatores Ecclesiarum jus suum presentandi Parochum, in Synodum Evangelicam transtulerunt, Presbyterum vel Ministrum semel installatum, Beneficio privandi, Dominus Hereditarius potestatem non habebit, presentationes etiam, ab utrinque sine ullo lucro, vel pecunia in recognitionem solvenda conferantur, ad Depactationem, Et Symoniam evitandam.

§. XV.

Omnia Monasteria, Et Foundationes, post reformationem in Secularia immutata, tam in Regno Poloniae, quam M.D.L. Et annexis Provinciis, perpetuis temporibus in eodem, quo nunc sunt Statu permanent.

§. XVI.

Quoniam equalitas, inter nobiles libertatis Polone fundamentum, Et tutissimum Fulcrum Patriarum legum est, Græci vero Non Uniti ab ipsorum ad Rempublicam accessione, Dissidentes autem longius, quam medio supra unum seculo, ad Annum usque 1717. vigore antiquorum Jurium, Confederationum, Constitutionum, Et Privilegiorum, in perpetuum, confirmatorum, per pacem Olivensem, Et Tractatum Anni 1686. qui antiquas illis asscurant sanctiones, in ejusdem equalitatis usu, Et possessione extiterunt; proinde restituimus ipsis, Actus presentis separati tenore

omnia

wszelkie dawne Przywileie, y Prerogatywy, deklaruiemy Ich bydz *capaces*, do wszystkich Urzędow Koronnych, y W. X. Litt: & *annexarum Provincia- rum*, dostoięstw Senatorkich, Ministrowskich, Dygnitarstw Koronnych, y Ziemskich, Funkcyi Trybunalskich, y Kommissarskich, Poselstw Zagranicznych y Seymowych, y wszelkich iakie bydz mogą innych łask, *ex Distributiva gratia* Jego K. Mci dzierżenia Starostw Grodowych, y nie Grodowych, Dobr Krolewskich, y wszelkich Jurysdykcyi Ziemskich, słowem mówiac: przywraca się tymże Grekom NieUnitom, y Dyssydentom zupełna *activitas*, tam *in civilibus*, quam *militaribus*, oraz społeczeństwo wszystkich korzyści ktore doskonala równość Urodzenia, daie im Prawo mieć wspólnie z Katolikami Rzymskiemi, z tego powodu równości, Religia nie ma bydz przeszkodą Osobom Religii Nie- Unickiey, y Dyssydenckiey, do pozyskania Indygenatu, y Nobilitacyi.

§. XVII.

Mieszczanie Religii Greckiey Nie-Unickiey y Dyssydenckiey, oboygą wyznania, mają mieć zupełną równość, z Katolikami Rzymskiemi podług sposobności własney ich Stanowi, iako to: *gaudere* Prawem Mieszczanstwa społeczeństwa, Magistratury po Miastach, gdzie

omnia antiqua Jura, & Prerogativas; declaramus ipsos capaces, ac habiles obtinendis, nec non obtinendis omnibus muniis Regni M. D. Litt: & annexarum Provinciarum, dignitatibus Senatorum, & Ministrorum, officiis Regni & Terrestribus; Commissorialibus, legationibus ad exteros, sive ad Comitata, functionibus Tribunalitiis, omnibusque aliis, quocunque nomine venerint Beneficiis, ex distributiva S. R. M. gratia profluentibus, possidendis Capitaneatibus, cum vel sine Jurisdictione, Bonis Regalibus omnibusq; Jurisdictionibus Terrestribus, unò verbò restituitur Grecis hisce Non-Unitis & Dissidentibus plenaria activitas, tam in civilibus, quam militaribus, una cum participatione, omnium utilitatum, ad quarum communem cum Romanis Catholicis participationem, perfecta Natalium equalitas jus ipsis tribuit, quam ob equalitatis Natalium rationem, Religio etiam Grecis Non-Unitis & Dissidentibus, impedimento nullatenus erit in obtinendis Indigenatu & Nobilitate.

§. XVII.

Cives itidem Religionis Græcæ NonUnitæ ac Dissideticæ, utriusque Confessionis, in Civitatibus, plenaria cum Romanis Catholicis equalitate, secundum capacitatem statui eorundem congruam gaudebunt; Videlicet jure Civium fruendi, Magistratus Civitatum obtinendi, quas cuique eo-

się ktoremu ofieść podoba, prowadzenia handlow y kupiectwa, fundowania Fabryk (za Przywileiem iednak Krolewskim w Miastach Krolewskich, w Dziedzicznych Wsiach, czy Miastach, za pozwoleniem Dziedzica,) y szukania wszystkich sposobow profitu Stanowi Mieyskiemu przynależytych z zupełną równością z ludzmi Religii Rzymkiey Katolickiey; Ludzie zaś Wieyskiey kondycyi, tak Grecy Nie-Unici, iako y Dyssydenci w Starostwach, y Dobrach Krolewskich znajdujący się, w krzywdach, y sprawach swoich, w Sądzie teyże kondycyi Katolikom przepisany, równie, iako y Katolicy, sprawiedliwość odbierać powinni.

ARTYKUŁ III.

WE wszystkich tak większych, iako y w mniejszych Miastach, y Wsiach Pruskich, Dyssydenci mocą Traktatu Oliwskiego, a Grecy Nie-Unici ustawą teraznieyszego Aktu Osobnego, *liberum Religionis Exercitium*, według postanowionych Artykułow na Stronę Dyssydentow w całej Rzpltey w W. X. Litt: y należących Prowincyach, iak nayzupełniey mieć będą, dla czego żaden z przyczyny samey Religii od zazywania Praw, y zaszczytow Mieszczanstwa, y otrzymania,

Urzęd- R

rundem incolere libuerit, nec non Commercia, & Mercaturam exercendi, Officinas Opificum Instituendi, (salvò tamen in Civitatibus Regiis, de super Impetrando Privilegio Regio, in Bonis autem Hereditariis, tam Pagis, quàm Oppidis obtinenda, à Domino Hereditario permissione) omnibusque aliis modis Statui Civitatis propriis, lucrum suum querendi, eque ac Ipsi Romani Catholici. Hominibus verò Plebeie Conditionis, tam Grecis Non-Unitis, quam Dissidentibus in Bonis Regalibus, & Capitanealibus degentibus, ratione perpeffarum Injuriarum & Processuum suorum à Iudiciis hujus Status hominibus Romanis Catholicis assignatis, eque ac his Iustitia administrabitur.

ARTICULUS III.

IN omnibus tam majoribus, quam minoribus Civitatibus, ac Villis Prussie, Dissidentes vigore Pacis Oliwensis, & Greci Non-Uniti virtute presentis Actus Separati, libero Religionis Exercitio, juxta Statutos Articulos favore Dissidentium in tota Republica, M. D. Litte: & annexis Provinciis, quam plenissime gaudere debent; quamobrem nemo ex solo motivo Religionis, à potiendis juribus, & Prerogativis Civitatis, & munijs Magistratus illarum (salvò tamen juxta earundem Jura liberà Ele-

ctione,

Urzędow w Magistratach Ich (salwâ jednak według Ichże Praw, liberâ Electione, non obstante, co się tycze Miasta Torunia Decretô Roku 1724.) przeskody doznawać y ekscludowanym bydź nie powinien.

§. I.

Duchowieństwo Rzymskie Katolickie żadnym sposobem, w rzeczy, do Mieyskiej Swieckiej Zwierzchności należące, wdawać się nie będzie mogło, iako w Rzeczonych Artykułach, na stronę Dyssydentow co do Galey Rzpltey warowano, y wyrażono iest.

§. II.

Kiedy Dyssydentom dane iest Prawo, y moc, Sprawy Kościelne, y Konfystoryalne Dyssydenskie sądzić, y rozrządzać, to samo więc znowu słyżyc ma y Miastu Toruniowi, non obstantibus co z Biskupami względem tego przeciwnie wypadłego, y uczynionego, zmayduie się. Do tego także Konfystorza Miasta Torunia, wszystkie Dyssydentow Zbory, Oratoria, Szkoły, Domy Kościelne z Ich Ministrami, Bakalarzami, y ze wszystkimi Zgromadzeniow Dyssydenskich Osobami, w Sprawach Duchownych Mażeństwa, y Duchowney karności, w Woiewodztwach Chełmińskim, y Malborskim, gdzie Dyecezya Chełmińska zachodzi, y w Archi-Dyakonacie Kamińskim, w Pomorskim zostające, należec maia.

§. III.

Etione, non obstante, quod Civitatem Thorunensem attinet Decreto 1724.) excludi, impediti, ac arceri poterit.

§. I.

Clerus Romanus Catholicus nullô modo se Jurisdictionis Secularis Civitatis Negotiis immiscere, ac ingerere poterit, prout id in presatis Articulis, favore Dissidentium, in tota Republica cautum & expressum est.

§. II.

Cam vero datum sit Dissidentibus, Ius & facultas causas Ecclesiasticas, & Consistoriales Dissidentium judicandi & dirigendi, idem etiam rursus competit Civitati Thorunensi, non obstantibus, que cum Episcopis Acta & gesta sunt his contraria, ad quod Civitatis Thorunensis Consistorium, omnia etiam Dissidentium Tempora, Oratoria, Schole, edesque Spirituales cum Ecclesiarum Ministris & Ludi Magistris, singulaque Communitatum Dissidentium membra in Spiritualibus, Matrimonialibus atque disciplina Ecclesiastica, in Palatinatu Culmensi, & Marienburgeni, per tractum Diœcesis Culmensis, atque in Archi-Diaconatu Camenensi, in Pomerania sita, pertinebunt.

§. III.

§. III.

Wizyty, Dekreta Biskupow, y inne ustanowienia, Duchowieństwa Rzymskiego Katolickiego, Miast, Pruskich tyczące się, Prawom y Wolnościom na stronę wszystkich w tey Rzpltey, Grekow Nie Unitow, y Dyssydentow warowanym przez terażniejszy Akt Osobny, w niezym uymować nie powinny. Y owszem, któreby się Jm sprzeciwiały, pro nullis & irritis poczytane bydź maia.

§. IV.

We wszystkich Miastach większych y mniejszych Pruskich Rzemieślnicy, ktorzy na Gruntach Duchownych Katolickich, Swieckich y Zakonnych, albo ktorzy w Domach Ich mieszkaia, Juryzdykcyi mieyskiej, y swoim respectiwè Cechom podlegać, y powszechne z innemi Rzemieślnikami Cechowemi Podatki wyplacać obowiązani będą. A nie posłuszni, iak wyżej wyrażono iest Magistratowi, y swoim Cechom, przez tenże Magistrat przyniewoleni bydź maia.

§. V.

Aby Młodź ucząca się, y chodząca do Szkol tak Rzymska Katolicka, iako Grecka Nie-Unitcka y Dyssydentska w tychże Miastach skromnie się sprawowała, a w okolicznosci iakiej wszczętych zamieszkania rozterkow, aby Magistratowi przez Ich respectiwè Starszych pod za-

dnym Rz

§. III.

Visitationes, ac Decreta Episcoporum, alieque Cleri Romani Catholici Ordinationes, Prussie Civitates respicientes, Iuribus & Immunitatibus favore omnium in hac Republica Græcorum Non-Unitorum, & Dissidentium, per presentem Actum Separatum, stipulatis, derogare non poterunt, imo ex que Ipsis adversantur, pro nullis & irritis censende sunt.

§. IV.

In omnibus Civitatibus Maioribus & minoribus Prussie, Opifices, qui in fundis Ecclesiasticis, Cleri Romani Catholici, tam Secularis, quam Regularis habitant, aut Domos eorum incolunt, Jurisdictioni Civitatis, & suis respectiwè Contuberniis subjacere, ac Communes Contributiones cum aliis Contubernialibus Opificibus, solvere tenebuntur; & non parentes in premissis Magistratui, ac respectivis Contuberniis, per Magistratum Civitatis, stringi debebunt.

§. V.

Studiofi & Scholares tam Catholici Romani, quam Græci Non-Uniti & Dissidentes in dictis Civitatibus tranquilli se gerant, in casu verò excitatarum à quocunque ex illis perturbationum, ne Magistratus per eorundem respectivè Superiores ullo pretextu impediatur, tales tan-

quam

dnym pretextem nie przeszkadzano, takich iako gwałcicielow publiczney spokojności przytrzymać, dla skarania onych przez Ich przyzwoitych Sędziów.

§. VI.

Napis na Kamieniu marmurowym z Dekretu de Anno 1724. w rogu Cmentarza Kościoła S. Jana przy Collegium Toruńskim Xięży Jezuitow położonym, przez tychże Xięży ma być zniesiony, y Magistratowi miejscowemu oddany, który to Magistrat od wspomnianego Dekretu, *salvis salvandis in alijs punctis presentis Actus separati expressis* uwalnia się.

§. VII.

Gymnasium y Szkoły Dyssydentom Miasta Torunia, iako też y Drukarnia Dekretem 1724. onymże zakazane, przy wszystkich, których przedtem, y do tych czas zażywali wolnościach, *non obstante dicto Decreto*, zupełnie na zawsze zachowani być mają, *conformiter* iednak do przepisu Paragrafu dziewiątego terazniejszego Aktu osobnego o Drukarniach Greków Nie-Unitow y Dyssydentow, co do drukowania tamże Xiąg dewocyi y kontrowersyi w Materyi Religij.

§. VIII.

Zbor Dyssydentow *Augustane invariatae Confessionis* w Toruniu, przed kilko lat w Starym Mieście wystawiony, w

quam violatores tranquillitatis publicae detinere, ut à Iudice competente puniantur.

§ VI.

Inscriptio ex Decreto de Anno 1724. supra monumentum, in angulo Cemeterij Ecclesiae S. Joannis prope Collegium Thorunense Patrum Jesuitarum positum, per eosdem Patres Jesuitas tollatur, & Magistratus loci extradatur, qui ab onere dicti Decreti salvis salvandis in alijs punctis presentis Actus separati expressis absolvitur.

§. VII.

Gymnasium & Schole Dissidentium Civitatis Thorunensis & Typographia, quae per Decretum Anni 1724. prohibita sunt, omnibus suis libertatibus, quibus antea & hucdum utebantur, non obstante dicto Decreto, pleno jure in posterum fruuntur, conformiter tamen ad praescriptum Paragraphi noni presentis Actus separati circa Typographias Graecorum Non-Unitorum & Dissidentium, quo ad Libros devotionis & controversiarum in materia Religionis ibidem imprimendos.

§. VIII.

Templum Dissidentium Augustanae Confessionis invariatae, ante aliquot Annos in veteri Civitate Thorunensi constructum, in

libera

possejyi teyże Religij wyznania, który teraz iest bez nagabania wszelkiego wiecznie zostawać będzie, z zupełną wolnością przy nim wybudowania wieży, y trzymania w niey dzwonow, iako to w casy Rzeczypospolitey pozwolono iest.

§. IX.

Szlachta Wojewodztwa Chełmińskiego, Osoby z Magistratu Toruńskiego na Urząd swoich Sądowych Ziemskich obierać będą, bez względu, żeby komu Religia Ewangelicka szczegulnie przeszkodą była.

§. X.

Prawo Kollacyi do Kościoła Parafialnego S. Jana w Toruniu, do Nayiaśniejszych Krolow Polskich, y Magistratu tegoż Miasta alternatą należące, od ktorego Magistrat odtąd iak XX. Jezuitom one pozwolono oddalony iest, do niego znowu przypadnie, y w czasie pierwszego zaraz wakanfu zażyć go ma.

§. XI.

Kościóły zostające w Toruniu S. Jakuba, Panien Zakonu S. Benedykta na nowym Mieście, y Panny Maryi Oycow Bernardynow ze wszystkimi ich należytościami, w których possejyi do dziś dnia są, będą do nich wiecznemi czasy należec. Nadgroda iednak szkodzących przez Rzeczypospolitą Miastu Toruniowi w czasie swoim obmyślona będzie ma.

§. XII. S

libera ejusdem Confessionis ab omni impedimento possessione, in qua actu est, perpetuo existet, cum plena facultate circa idem edificande Turris & tenendarum ibidem campanarum, prout id in toto Regno permissum est.

§. IX.

Nobilitas Palatinatus Culmensis, Personas è Magistratu Thorunensi in Assessores Judiciorum suorum Terrestrium eliget, ita ut nemini Religio Evangelica impedimento esse possit.

§. X.

Jus Patronatus Ecclesiae Parochialis S. Joannis Thorunij ad Serenissimum Regem & Magistratum dicte Civitatis in altera vice spectans, quo idem Magistratus ab eo tempore, postquam illud Patribus Jesuitis concessum est, exclusus fuerat, ad ipsum denuo pertinebit, illoque prima succedente vacatione utetur.

§. XI.

Ecclesiae Thorunij existentes, S. Jacobi, Monialium Ordinis S. Benedicti in nova Civitate, & S. Mariae Patrum Bernardinorum Ordinis Sancti Francisci, cum suis attinentijs quae in hunc usque diem possident, penes eosdem permanebunt perpetuo, & in evum. Compensatio tamen damnorum exinde resultantium per Rempublicam Civitati Thorunensi suo tempore providenda erit.

§. XII.

§. XII.

Plebani Rzymscy Katolicki Miasta Elbląga, Tranzakcyą Wielebnego w Bogu Rudnickiego Biskupa Warmińskiego Roku 1616. we wszystkiey swey mocy y punktach zupełnie zachować będą obowiązani.

§. XIII.

Konstytucye Roku 1717. 1733. y 1764. przeciw pryncypalnemu Kościołowi Miasta Gdańska wypadłe, Aktem terazniejszym osobnym uchylają się.

ARTYKUŁ IV.

Xieństwo Kurlandzkie y Semigalskie będzie zachowane na zawsze przy Prawach swoich Duchownych podług Ustaw Krajowych, y nikt przymuszonym nie będzie, pod jakimkolwiek pozorem, do wyznaczenia placow na wystawienie Kościołow y Domow do tego należących, lub też naznaczenia iakowego Domu do obchodzenia Nabożeństwa publicznego Katolickiego Rzymskiego, zostawiając jednak w całości Prawo administrowania Sakramentow chorym, gdziekolwiek znajdować się będą.

§. I.

Religia Grecka Oryentalna Nie-Unitow będzie miała wolne zachowanie obrządku swego w Xięstwach Kurlandyi y Semigalliy, od nikogo w tym

nie

§. XII.

Parochi Romani Catholici Civitatis Elbingensis, Transactionem Reverendi in Deo Rudnicki Episcopi Varmiensis de Anno 1616. in omnibus suis punctis & Articulis exacte servare tenebuntur.

§. XIII.

Constitutiones Annorum 1717. 1733. & 1764. contra principalem Civitatis Gedanensis Ecclesiam late, presenti Actu separato abrogantur.

ARTICULUS. IV.

Ducatus Curlandie & Semigallie in perpetuum manere debent circa Jura sua in Ecclesiasticis secundum leges Provinciales, nemoque ullo sub pretextu adigi poterit ad assignanda loca, in constructionem Templorum, aliorumque edificiorum illuc spectantium, vel Domus ad exercendum Cultum Divinum Romanum Catholicum; Jure tamen infirmis ubicunque exstiterint Sacramenta administrandi integro permanente.

§. I.

Religio Greca Orientalis Non-Unita habebit liberum Ritum sui exercitium in Ducatibus Curlandie & Semigallie, absque

omni

nie uznając przeszkody ani przykrości.

§. II.

Duchowieństwo Katolickie nie będzie mogło (z uszczerbkiem Inwestytury Xiążęcey) sprzeciwiać się Prawom Xiążąt y Ich Konfystorzow.

§. III.

Duchowieństwo Katolickie nie będzie mogło z krzywdą Praw Krajowych dawać Sluby służącym y poddanym bez pozwolenia Ich Panow.

§. IV.

Plebani w Miastach Mitawie y Goldyngu będą obowiązani podług wyrażenia Kommissyi 1717, y ugody w Warszawie 1740. między Xiążęciem Kurlandzkim y temi Plebanami uczynioney, y na koniec *secundū Reversales* przez Xiążęcia JMci Roku 1764 wydanych powrocić Dobra Xiążęciu Neu-Fridrichshoff y Rörznen, przestając na tym co im w zwyż wyrażonych postanowieniach warowano.

§. V.

Kościoły y ich należytości, ktore przez niektorych tylko Wspokollatorow z krzywdą drugich ustąpione Katolikom, powrocone bydź powinny Religiy wyznania Aufzpurgskiego, a to się ma rozumieć od pierwszego dnia Stycznia *inclusivè* Roku 1717. co iednak niepowinno się ściągać do Kościoła Farnego w Jfluxcie, ktory z

Col- S 2

omni cujusvis impeditone aut turbatione.

§. II.

Clerus Catholicus non infringet (in prejudicium Investiture Ducalis) Jura Ducum, eorundemque Consistoriorum.

§. III.

Clerus Catholicus non poterit in prejudicium Legum Provincialium Connubio jungere servos & subditos sine consensu eorundem Dominorum.

§. IV.

Parochi Civitatum Mitaviensis & Goldingensis ad mentem Commissionis Anni 1717. & Conventionis Varsaviensis 1740. inter Ducem Curlandie & eosdem Parochos facte, & tandem secundum Reversales à Duce in Anno 1764. datas, Bona Ducalia Neu-Fridrichshoff, & Rörznen debent restituere, contenti illis, que ipsis supramemoratis documentis stipulatum est.

§. V.

Ecclesie earundemque attinentie, ab uno tantum alterove Collatorum in prejudicium reliquorum Catholicis cesse, reddi debent Religionem Confessionis Augustane profitentibus, & quidem à prima Januarij Anni 1717 inclusivè computando; quod tamen extendi non poterit ad Ecclesiam Parochialem Illuxensem, que una cum Collegio, Scholis,

Bo-

Collegium, Szkołami, Dobrami, y wszystkimi do Wielebnych OO. Jezuitow należytościami, w Dobrach Dziedzicznych Wielmożnego Jozefata Zyberka Kafztelana Inflantkiego dla tychże Oycow ufundowany, powagą, tego Aktu osobnego *approbatur.*

§. VI.

Wszystkie w powszechności Kościoły Oboyga wyznania Ewangelickiego, ktore teraz w Xięstwie Kurlandiy y Semigalliy są, y ktore na potym ustanowione będą, zostaną na zawzde dla tychże wyznaniow, nie będą podlegały pod żadnym pozorem iakieykolwiek odmianie lub reformie.

§. VII.

Nie będzie można wystawiać Kościołow, Kaplic ani Klafztorow w Dobrach Xiążęcych y w Miastach bez pozwolenia Jego, ani w Dobrach Szlacheckich bez pozwolenia Dziedzicow. A iako zabroniono jest przez Konstytucye Rzpltey, aby Duchowienstwo nie mogło nabywać Dobr na pożytek Kościoła lub zgromadzenia iakiego, więc taż sama Konstytucya ma bydź Prawem y dla Kurlandiy, z temi iednak excepcjami, ktore są w Konstytucyi wyrażone.

§. VIII.

Jako zaś w Państwach Rzpltey, przez porownanie w prerogatywach Obywatelskich Gre-

Bonis, omnibusque aliis pertinentiis Patrum Societatis Jesu in eorundem favore à Magnifico Jozepbat Zyberk Castellano Livonia in Bonis ipsius hereditariis fundata, vi hujus Actus separati approbatur.

§. VI.

Ecclēsie in universum omnes utriusque Religionis Evangelicę, que nunc in Ducatu Curlandię & Semigallię existunt, & que in posterum extruuntur, iurisdictionum Confessionum semper suberunt, neque sub ullo pretextu cuipiam mutationi, vel reformationi subjacebunt.

§. VII.

Licitum non erit erigere Tempła, Sacella, Cenobia in Bonis Civitatibusque Ducalibus absque permissione Ducis, in Bonis verò Terrestribus sine licentia Heredum. Quemadmodum verò Constitutionibus Reipublicę vetitum est, ne Clerus Bona in emolumentum Ecclēsie aut Communitatis cujusquam acquirat, ita ejusdem Constitutionis auctoritas visque extenditur ad Ducatum Curlandię, cum exceptionibus tamen ijs, que in Constitutione sunt expresse.

§. VIII.

Jam cum in Ditionibus Reipublicę per exequationē Grecorum Non-Unitorum & Dissiden-

Grekow Nie-Unitow y Dyssydentow Oboyga konfessyi z Katolikami *Capacitas* do honorow y łask Krolewskich tym samym Prawem ktore Katolikom służy, y Kurlanczykom Oboyga Konfessyi przez ten Akt osobny jest przyznana; tak w Kurlandiy y Semigalliy Szlachcie tychże Religiy iako też Katolickiey Kurlanczykom y Polakom, byle tamże byli *Possessionati*, wzajemna równość służyć powinna. Co się rozumieć ma y o Mieszczanach co do prerogatyw mieyskich.

ARTYKUŁ V.

ZE każdymu dotrzymywać należy Praw iemu służyących, więc y Powiatu Piltyńskiego Obywatelom, według Traktatu między Nayiaśnieyszim Stefanem Batorem Polskim, y Fryderykiem Drugim Duńskim Krolami w R 1585. Dnia 10. Kwietnia w Kronenburgu zawartego, iako też według Pokoju Oliwskiego, tychże Praw Całość, y Possessyi Aktualnych Spokoyność, terażnieyszim Aktem Osobnym na wieczne czasy opatrujemy y ubezpieczamy,

§. I.

A nayprzod Powiat cały Piltyński, tak iak się znaydował przed wspomnionym Rokiem

Tra- T

dentium utriusque Confessionis cum Catholicis in ratione prerogatarum Civibus competentiū ad honores & gratias Regias capacitas sit agnita, eodem ipso jure quo Catholici gaudent, Incolę quoq; Curlandię utriusq; Confessionis auctoritate presentis Actus Separati gaudere debent; Proptereaq; in Curlandia & Semigallia Nobiles iisdē addicti Religionibus, nec non Catholici è Polonia Regno oriundi, pari cum ipsis Nobilibus Curlandię, modò Possessiones in Curlandia habeant, frui prerogativa debent. Quod etiā de Civitatū Incolis quo ad eorum prerogativas, est intelligendum.

ARTICULUS. V.

CUm Iura que cuius propria sunt, integra eidem servari debeant, ideo Incolis etiam Districtus Pilinensis ad tenorem Tractatus inter Serenissimos Stephanum Bathorem Polonie, & Fridericum II. Danie Reges in Anno 1585. Die 10. Aprilis Coroneburgi initi, itemque juxta Pacem Olivensem, horumce Iurium integritatem, & quietam eorum, que nunc tenent Possessionem, presenti Actu Separato in perpetuum precustodimus & assicuramus.

§. I.

Primum igitur totum Districtum Pilinensem eo in Statu, in quo, ante memoratum Annum

Coro-

Traktatu Kronenburskiego, nie tylko co do Wiary, y co do Kościołow, ale też co do przemiany natury Dobr Kościelnych Katolickich w Swieckie zostawujemy, y tytuł Biskupstwa Piltyńskiego, bez possessyi żadney w Powiecie Piltyńskim od wspomnionego czasu zaniechany, à potym de Anno 1685. do Biskupstwa Inflantkiego przez Nominacyą Nayiaśnieyszego Krola Jana III. przywiązany, umarzamy. Y z tey Nominacyi wszczęty między Wielebnemi Biskupami Inflantkiemi a Szlachtą Piltyńską Proces w Sądach Relacyinych w wieczną niepamięć podaiemy; y że Powiatowi całemu Piltyńskiemu iako sekularyzowanemu szkodzić w żadnym czasie nie powinien deklarujemy.

§. II.

Rządu wewnętrznego w tym Powiecie ustanowienie przez Kommissyą 1617. od Nayiaśnieyszego Krola JMci Zygmunta III. wyznaczoną in suo robore zostawujemy, z tym iednak dokładem, żeby w tymże Powiecie nie tylko Dyssydentskiej obojga Konfessyi, y Katolickiej Rzymkiej Wiary, ale też Greckiej Orientalney Nie-Unickiej wolne było sprawowanie, y żeby Religie wyzey wyrażone do Urzędow, Dziedzicznych osiadłości, na przeszkodzie nikomu nie były.

§. III.

Coroneburgensis Tractatus erat, non modo quo ad Religionem & Templam, sed etiam quo ad immutatam Bonorum Ecclesiasticorum Catholicorum in Secularia naturam relinquimus, Titulumque Episcopatus Piltinensis, omnis possessionis eo in Districtu vacuum, & ab Anno memorato neglectum, ac deinceps Anno 1685. Episcopatus Livoniae annexum nominatione à Serenissimo Rege Johanne III. facta, extinguimus. Litemque ex ea Nominatione inter Reverendos Episcopos Livoniae & Piltinensis Districtus Nobiles coortam & ad Relationis Judicia deductam perpetuae oblivioni mandamus; neque illam Districtui Piltinensi, ut potè jam plane ab Ecclesiasticis ad Seculares traducto nocere unquam posse declaramus.

§. II.

Formam regiminis interni, in hoc Districtu per Commissionem Anno 1617. à Serenissimo Sigismundo III. Rege designatam constitutam in suo robore conservamus, sic tamen, ut in eodem Districtu non modo Dissidentium utriusque Confessionis, & Catholicorum, sed Graecorum etiam Orientalium Non-Unitorum Religio Liberum exercitium habeat, neque Religiones supra memorate cuiquam obesse possint, quominus & Dignitates adipisci & hereditaria bona consequi possit.

§. III.

§. III.

Szlachta tegoż Powiatu Piltyńskiego, iako y ci ktorzy od nich do tych czas za Szlachtę Obywatelską, należącym y uroczystym przyięci sposobem, w równości Praw swoich, z inną Szlachtą Inflantką, bez żadnego względu, na różność Religii zupełnym Prawem, y Prerogatywami w Rzplcey, y w należących do niey Prowincyach, aby tylko tamże byli Possessionati, zaszczytzeni bydź mają, & viceversa w Powiecie Piltyńskim, Szlachta Polska, y należących do Rzplcey Prowincyi, równymi Prawami equalitate y Prerogatywami gaudere powinni.

§. IV.

Co się zaś Zamku, czyli Starostwa Piltyńskiego, tudzież Dobr, y Folwarkow do niego należących tycze, to względem tych Ordynacya Formule regiminis niernaruszenie obserwowana będzie, y Possessorowi aktualnemu Starości, całość Prawa dożywotniego, y zastawy ubezpieczamy: inne zaś Dobra, przez Szlachtę, y Obywatelow Powiatu Piltyńskiego tamże osiadłe, circa tenorem Konstytycyi Roku 1764. o Inflantach, konserwowane zostaną, y Possessorowie Ich osobney na nie konfirmacyi szukać obowiązani nie będą. Tudzież aby Poddani Szlachty Piltyńskiej ubię, locorum deprehensi, onymże wydawani byli, mieć chcemy, in casu

zaś T 2

§. III.

Nobiles ejusdem Districtus Piltinensis, quemadmodum & ij, qui ab ipsis congruo & solenni modo, inter Nobiles Indigenas adeptati sunt, in equalitate Jurium, cum Reliqua Nobilitate Livoniae nullo Religionis discrimine habito, Juribus suis, Prærogativis in Republica, annexisque ei Provinciis, dummodo ibidem sint Possessionati, gaudebunt pari Ratione Nobiles Poloniae, & annexarum ei Provinciarum, Juribus, & Prærogativis paribus, in Districtu Piltinensi potentur.

§. IV.

Quod spectat Arcem, sive Capitaneatum Piltinensem, fundosque & prædia, ad illam spectantia, de ijs observandum erit, quod in regiminis Formula constitutum est, & Possessori actuali Capitaneo, jus Hypothecæ, & Possessionis, ad vitæ tempora assertum volumus: cetera autem bona, que à Nobilibus & Incolis Districtus Piltinensis tenentur ad præscriptum Constitutionis Anni 1764. de Livonia, conservari volumus, neque illorum Possessores querere peculiarem pro illis retinendis confirmationem oportebit. Adhuc ut fugitivi subditi Nobilium Districtus Piltinensis ubicunque locorum deprehensi, iisdem restituantur, Nobilibusque Districtus Piltinensis, lite de restituendis

zaś dochodzenia przez Prawo tychże Poddanych, aby Szlachcie Piltyńnikiej, w każdym Sądzie sprawiedliwość administrowana była.

A iako wszystkie wyżej wyrażone Punkta, gruntuia się y funduią, tak na Prawie natury y publicznym, iako też Przywileiach, Konstytucjach dawnych, *pro Basi* równości y wolności Polskich Książących, ponieważ Grecy Nie-Uniti, y Dyssydenci obojga Konfessyi, przez długi przeciąg czasu, *in possessione pacifica* wszystkich Prerogatyw y wolności zostawali, y w niey przeszkody żadney nie mieli, aż przez nieprawne, iuz po Pokoju Oliwskim *de Anno 1660.* y Traktacie Moskiewskim, *de Anno 1686.* później ferowane Konstytucye, y że Nayiaśnieysza Imperatorowa Jey-Mć Całey Rosyi, Sądziadka Rzpltey, tudzież Nayiaśnieysi Krolowie, Szwedzki, Pruski, Angielski, Duński, interessuiąc się, iako Strony z Gwarancyi wzwyż wyrażonych Traktatow, żądali przywrocenia Praw, y Przywileiow, Greckom Nie Unitom, y Dyssyden-
tom, *tam in Spiritualibus quam in temporalibus* Książących, więc wszystkie te Punkta wyrażone w Artykułach terażnieyszego Aktu osobnego, mają, y powinne bydz Prawem stałym, wiecznym, y nigdy nieporuszonym. A kto-
bykolwiek one naruszać ważył się, ma bydz y będzie poczytany

y tra-

tuentis ejusmodi subditis contententibus in quovis subsellio, jus suum tribuatur, cavemus.

Quemadmodum vero omnia supradicta Puncta innituntur, tam legi naturae & publicae, quam Privilegiis, Constitutionibus antiquis, pro Basi aequalitatem & libertatem Poloniam habentibus, tum etiam, cum Graeci Non-Uniti, & Dissidentes utriusque Confessionis, à longo tempore, in pacifica Possessione suorum Jurium, Prerogativarumque exstiterant, ac nunquam in eo impediti fuerunt, praeter illegitimas, jam post pacem Olivensem in Anno 1660. Tractatumque 1686. deinceps secutas Constitutiones, nec non cum Serenissima totius Russiae Imperatoria Majestas, vicina Reipublicae, ac Serenissimi Reges, Sveciae, Prussiae, Angliae, Daniae, tanquam Partes ex mediatione, supra citatorum Tractatum, se se interponant, exposcantque restitutionem Jurium, Privilegiorum, Graecorum Non-Unitorum, & Dissidentium, tam in Spiritualibus, quam Secularibus ipsis competentium, proinde omnia haec Puncta in Articulis Actus presentis separati contenta, veluti Jura firma, perpetua & immutabilia, haberi, censeris, & servari debebunt. Quicumque autem ea labefactare presumeret, pro turbatore publicae Pacis,

hoste-

y traktowany, iako wzruszyciel Pokoju publicznego, y nieprzyiaciel Rzeczypospolitey.

Ten osobny Akt pierwszy, będąc pod Gwarancyą podpisanego dziś Traktatu, między Nayiaśnieyszym Krolew Jmcią, y Nayiaśnieyszą Rzpltą Polską z iedney, a Nayiaśnieyszą Imperatorową Jeymcią Całey Rosyi z drugiey Strony, powinien mieć wszelką takowąż moc, skutek, y obowiazek, iak gdyby tenże w ten Traktat, słowo, w słowo był wpisany. Więc ma tenże w wzajemnych Ratyfikacyach, Obojga Nayiaśnieyszych Traktuiących Stron, we wszystkim swoim określeniu, bydz pomieszczonym. *In fidem Quorum* My Obojga Stron uroczyście umocowani, ten Osobny Akt własnymi Rękoma podpisałwszy, Pieczęciami Herbow Naszych stwierdziliśmy w Warszawie dnia Dwudziestego Czwartego według nowego Kalendarza: Trzynastego, według starego Kalendarza. Miesiaca Lutego, Roku Tyśiącznego, Siedmiętnego, Szesćdziesiątego Osmeo.

hosteque Patriae, reputabitur, tractabiturque.

Hic Separatus Actus primus, cum sit sub Garantia subscripti hodie Tractatus, inter Serenissimum Regem, Serenissimamque Rempublicam Poloniam ab una, & Serenissimam Imperatricem totius Russiae parte ab altera, habere debet eam omnem vim, effectum, & vinculum, ac si idem Actus, de verbo ad verbum huic Tractatus insertus esset; Proinde huiusmodi Actus, in mutuis Ratificationibus Serenissime utriusque Partis Tractantis, in tota sua extensione comprehendere debet. In Quorum fidem Nos utriusque Serenissimarum Partium plenam Potestatem, solenniter instructi, hunc Separatum Actum propriis manibus subscriptum, Sigillis Armorum Nostrorum communicavimus Varaviae Die Vigesima Quarta Novi Stylis, Decima Tertia, Veteris Stylis, Mensis Februarii, Anno Millesimo, Septingentesimo, Sexagesimo Octavo.

(L.S.) GABRYEL JAN JUNOSZA
PODOSKI, Prymas y
Pierwszy Xiąże Kor:
Polskiej y W. X.
Lit: mp.

(L.S.) Antoni Ostrowski, Bi-
skup Kujawski y Po-
morski.

(L.S.) Antoni Xże z Prussow
Jablonowski, Woie-
woda Poznański, mp.

(L.S.) U

(L.S.) KNIĄZ NIKOŁAJ
REPNIN.

- (L.S.) Jgnacy Twardowski,
Woiewoda Kaliski.
mp.
- (L.S.) Jozef Antoni Junosza
Podolski, *Woiewoda*
Płocki, mp.
- (L.S.) Tadeusz z Lipego na
Lipsku Lipski, *Ka-*
sztelan Łęczycki.
mp.
- (L.S.) Andrzej Stanisł: Młod-
dzieiowski, *Biskup*
Przemyski, Kanclerz
Wielki Koronny.
- (L.S.) Franciszek Salezy Po-
tocki, *Woiewoda Ge-*
nerał Ziem Kijo-
wskich.
- (L.S.) Jgnacy Cetner, *Woie-*
woda Bełzki, mp.
- (L.S.) Stan: Bernard Gozdzi,
Woiewoda Generał
Ziem Podlaskich.
- (L.S.) Roch Michał Jabłono-
wki, *Kasztelan Wi-*
ślicki, mp.
- (L.S.) Xion Stefan Gedroyc,
Biskup Inflancki.
mp.
- (L.S.) Michał Ogiński *Woie-*
woda Wileński.
- (L.S.) Jozef Dewoyna Soffo-
hub, *Woiewoda Wi-*
tebski- mp.
- (L.S.) Tadeusz z Burzyna Bu-
rzyński, *Kasztelan*
Woiewodztwa Smo-
leńskiego.
- (L.S.) Adam Brzostowski, *Ka-*
sztelan Połocki Ssta
Sądowy Wołkowyski.
(L.S.)

- (L.S.) Michał Xiąże Czartory-
ski, *Kanclerz W.*
W. X. Litt.
- (L.S.) Jan Borch, *Podkancler-*
rzy Koronny. mp.
- (L.S.) Teodor Wessel, *Pod-*
skarbi, Wielki Ko-
ronny.
- (L.S.) Jozef Xiąże Sanguszko,
Marszałek Nadwor-
ny W. X. Litt.
- (L.S.) Karol Xiąże Radziwiłł,
Marszałek Konfe-
deracyi Generalney
y Seymowy.
- (L.S.) Stanisław Brzostowski,
Ssta Bystrz: Marsza-
łek General: Konfe-
deracyi W. X. Litt.
- (L.S.) Władysław Gurowski,
Pisarz Wielki Kor:
Posel Woiewodztwa
Poznańskiego.
- (L.S.) Karol Malczewski, *Puł-*
kownik Regimentu B.
W. K. Posel Wdztwa
Poznańskiego.
- (L.S.) Adam Łodzia Poniński,
Kuchmistrz W. Kor:
Posel Wdztwa Ka-
liskiego.
- (L.S.) Stanisław Wessel, *Staro-*
sta Golubski Posel
Woiewodztwa Łę-
czyckiego.
- (L.S.) Woyciech Grzymała
Ostrowski *Posędek*
y Posel Wwodztwa
Łęczyckiego. mp.

- (L.S.) Kasper Lubomirski, *Poset Wwodztwa Mazowieckiego Ziemi Czerskiej.*
- (L.S.) Teodor P. *na Szydłowie Szydłowski, Gborąży Ziemi y Poset Warszawski, Starosta Sekocin:* mp.
- (L.S.) Kazimierz *na Szydłowie Szydłowski, Stolnik Powiatu Przasnyskiego, Poset Xięstwa Mazowieckiego Ziemi Wizskiej.* mp.
- (L.S.) Kazimierz X. Poniatowski, *Podkomorzy Koronny Poset Ziemi Zakroczymskiej.*
- (L.S.) Jan Chryzostom Kraiewski, *Justygiator Koronny Poset Ziemi Rożańskiej,* mp.
- (L.S.) Walenty z Piętk Sobolewki, *Łowczy Ziemi Warszawskiej Poset Ziemi Lwowskiej.*
- (L.S.) Stanisław Radzimiński, *Ssta Janowski, Poset Ziemi Nurskiej.*
- (L.S.) F. Xawery Branicki, *Ł. W. K. Poset Ziemi Sochaczewskiej.*
- (L.S.) Stanisław Gadomski, *Podkomorzy y Poset Ziemi Sochaczewskiej.*

(L.S.)

- (L.S.) Antoni Czapki, *Podkomorzy y Poset Woiewodztwa Chełmińskiego.*
- (L.S.) Waleryan Piwnicki, *Miecz. Z. P. Woiewodztwa Chełmińskiego Poset.*
- (L.S.) Franciszek Wielopolski, *Poset Wdzstwa Krakowskiego.*
- (L.S.) Jozef Wielopolski, *Poset Wdzstwa Krakowskiego.*
- (L.S.) J. Małachowski, *Poset Wdzstwa Sandomirskiego.*
- (L.S.) E. Wodzicki, *Poset Wdzstwa Sandomirskiego.*
- (L.S.) Piotr Ożarowski, *General Lieutenant, Poset Wdzstwa Sandomirskiego.*
- (L.S.) Maciey Skorupka, *Poset Wdzstwa Sandomirskiego.*
- (L.S.) Antoni Potocki, *Starosta Lwowski Poset Wdzstwa Ruskiego.* mp.
- (L.S.) Jgnacy Bukowski, *Poset Sanocki.*
- (L.S.) Jozef Ant: z Błazowa Błazowski, *Podstoli y Poset Powiatu Zydzaczewskiego.*
- (L.S.) Maryan Potocki, *Delegat y Marszałek Ziemi Halickiej.*

(L.S.)

W

- (L.S.) Jozef Sosnowski, *Pisarz P. W. X. Litt. Posel Ziemi Chełmskiej.*
- (L.S.) Jozef Stepkowski, *Obożny Polny Kor. Posel Wdzstwa Lubelskiego.*
- (L.S.) Stanisław Karwowski, *Podstoli Ziemi Bielskiej z Wdzstwa Podlaskiego, z Ziemi Mielnickiej Posel.*
- (L.S.) Jozef Wilczewski, *Podkom: Ziemi Wizskiej, Posel z Woiewodztwa Podlaskiego, Ziemi Bielskiej.*
- (L.S.) Celestyn z Szpanowa Czaplic, *Podkomor: Łucki, Posel z Inflant Koronnych.*
- (L.S.) Jan Łodzia Poniński, *Posel z Inflant Koronnych, mp.*
- (L.S.) Michał Jan Pac, *Starosta Ziołowski Posel Wdzstwa Wileńskiego.*
- (L.S.) Stanisław Xiąże Radziwiłł, *Podkomor: W. W. X. Litt. Posel Powiatu Lidzkiego.*
- (L.S.) Marcyan Janowicz, *Posel Powiatu Wilkomirskiego.*
- (L.S.) Stefan Dominik Romer, *Chorąży y Posel Wdzstwa Trockiego.*
- (L.S.) Antoni Zabieło, *Łowczy W. W. X. Litt. Posel Powiatu Kowieńskiego.*

(L.S.)

- (L.S.) Marcin Czerniewicz, *Horodn: Sędz: Grodz: y Posel Kowieński.*
- (L.S.) Jan Pakosz, *Pisarz Grodzki, y Posel Woiewodztwa Smoleńskiego.*
- (L.S.) Kazimierz Zabłocki, *Posel Powiatu Starodubowskiego.*
- (L.S.) Franciszek Giedroyc, *Podczaszy y Posel Wołkow: Obożny Polny Litt.*
- (L.S.) Piotr Bohomolec, *Pisarz Ziemi y Posel Wdzstwa Witebskiego.*
- (L.S.) Michał Szyfzko, *Chorąży Hussarski, Posel Wdzstwa Witebskiego.*
- (L.S.) Michał Xże Radziwiłł, *Krayczyc W. X. Litt. Posel z Wdzstwa Brzeskiego.*
- (L.S.) Michał Domański, *Posel z Powiatu Pińskiego.*
- (L.S.) Mikołaj Tadeusz Łopaciński, *Pisarz W. W. X. Litt. Posel Woiewodztwa Inflantkiego: mp.*
- (L.S.) Adam Czartoryski, *Posel Wdzstwa Inflantkiego.*
- (L.S.) Antoni Tyzenhauz, *P. N. W. X. L. Posel Wdzstwa Inflantkiego.*

AKT W₂

Ofobny Drugi.

Zamykający w sobie Najjaśniejszej Rzeczy-Pospolitey Polskiej Prawa Kardynalne, wieczyście trwałe, y odmienne bydz nigdy nie mogące, & *materias Statûs*, ktore tylko *unanimitate*, na Seymach wolnych decydowane bydz powinny.

NA jaśniejsza Rzeczpospolita Polska, zycząc sobie raz na zawsze trwałe ubezpieczyć *formam* Panowania, y wolności. Swoie przez determinowanie Praw Kardynalnych swoich, nigdy odmienić się nie mogących, y materji *Statûs*, ktore tylko *per unanimitatem*, na Seymach wolnych decydowane będą mogły bydz; ustanowiono dla tego y *sequentia*.

Prawa Kardynalne.

I.

Moc Prawodawstwa dla Rzpltey w trzech Stanach, to jest: Krolewskim, Senatorskim, y Rycerskim, dotąd trwająca, niewzruszoną na zawsze zostawać powinna, y tey mocy jeden Stan, bez drugich dwoch, ani dwa bez trzeciego, przywłaszczać sobie, ani zażywać nie będą mogły; Dla czego iednemu

mu

Separatus Secundus.

In quo Serenissima Reipublica Polonae Leges Cardinales perpetuo duraturæ, nec ullo unquam tempore immutandæ, materia præterea Statûs, quæ in Comitijis liberis, omnium consensu decerni debent: continentur.

Cum Serenissima Polonia Republica in votis haberet, ut Imperij sui ratio, libertatque Civium, certis quibusdam legibus, nulli temporum mutationi obnoxijis, certisque materiis Statûs concordi omnium in liberis Comitijis suffragio peragendis, circumscripta veluti *Basi* cuidam inniteretur; sequentia hæcce decrevit, statuitque.

Leges Cardinales.

I.

Potestas Condendarum Legum, quæ ad hæc usque tempora, penes tres Ordines, Regium nempe, Senatorium, & Equestrem, inviolata mansit, penes eosdem in posterum, ita integra permanere debet, ut neque unus Ordo sine duobus aliis, neque duo sine tertio eam sibi arrogare, exercereque possint; Quapropter neque uni ex tribus

tribus

mu Stanowi bez zezwolenia drugich dwoch, ani dwom bez trzeciego, nigdy nie będzie się godziło Panstw, y Possessji Rzpltey, iako też Krolewsczyzn, Dobr, do Stofu Krolewskiego należących, y Dobr Duchownych, y Swieckich, alienować, załtawiać, zamieniać, lub przedawać; Wyjąwszy iednak Bez-krolewia, pod czas ktorych, będąc zamknięta władza Panowania w dwoch Stanach, te dwa Stany co iednomyslnością głosow ustanowią *in materiis Statûs*, à *per pluralitatem* w materjach Ekonomicznych, y w naznaczeniu czasu Seymu Elekeyi Krola iak długo trwać ma, y ktorego dnia Krol obrany bydz ma, to moc tę mieć powinno, iakby przez trzy Stany, ustanowione było.

II.

Jle razy Wiara Rzymska Katolicka, w Prawach, Konstytucjach, y wszelkich Aktach wspomniona będzie, zawsze Jey dodawany bydz ma Tytuł: *Panująca*, y wieczyście będzie Panująca.

III.

Policzając *inter fura Cardinalia* Panującą w Polszcze Wiarę S. Katolicką Rzymską, przeyscie od Kościoła Rzymskiego, do iakieykolwiek inney Religii, w tym Krolestwie Polkim, w Wielkim Xięstwie Litew; & *in annexis Provinciis* za kryminalny X

tribus hisce Ordinibus, sine duorum Reliquorum consensu, neque duobus invito tertio fas erit unquam Provincias Terrasque Juris Reipublicæ, Regalia, Mensæque Regiæ Bona, ac Ecclesiastica, & Sacularia Bona, abalienare, permutare, oppignorare, vendere; Excipienda tamen sunt tempora Interregni, in quibus cum Imperium Reipublicæ penes duos Ordines sit, hinc quidquid duo Ordines unanimi consensu in materiis Statûs, in materiis vero Economicis pluralitate Suffragiorum, & in præfigendo Comitiorum Electionis Regiæ tempore, quo duratura sint, designandumque diem, eidem novo Regi renuntiando decreverint, id omne à duobus Ordinibus constitutum, eandem vim retinere debet, quam si à tribus decerneretur, habuisset.

II.

Quandocunque sive in Legibus, sive in Constitutionibus, sive in quibusvis aliis Actis, Religio Romana Catholica memorabitur, Titulus eidem Dominantis addendus semper erit, eademque in perpetuum Dominatum obtinebit.

III.

Reposita inter leges Cardinales Dominante in Polonia Sanctâ Religione Romanâ Catholicâ, transitum ab Ecclesia Romana ad aliam quamcunque Religionem in hoc Regno Poloniæ, & Magno Ducatu Lithvaniæ, cæterisque annexis Provinciis, criminale delictum

ctum

ny występek deklarujemy; Więć ktoby się na niego na przyszły czas odważył, Wygnańcem z Państw Rzpltey bydź powinien. Forum zaś ad agendum przeciwko takowym Występcom, w Trybunałach Koronnych, y W. X. Litt: ex termino tacto wyznaczamy, od tego iednak Prawa, wszystkie Osoby, ktoreby się in hoc casu dotąd znaydowały, uwalniamy, y żadnym sposobem dochodzić na nich kary wspomnioney, y w Prawach Narodowych opisaney, nie będzimy, ani dopuścimy.

IV.

Stosując się do Prawa Kardynalnego Rzeczypospolitey, przez które od pierwszego założenia Wiary Świętey Rzymskiey Panującey, Tron Polski, tylko Katolikami Rzymskiemi był osadzony, reasumując oraz Konstytucyą 1669. y onę za niewzruszoną deklarując, na wieczne czasy warujemy: aby nie kto inny na przyszłe czasy mógł bydź Krolew Polskim, iak szczegulnie z urodzenia, albo z powołania Katolik Rzymski; à ktoby z Polakow inney wiary, Kandydata na Tron Polski promowować ważył się, takowego pro hoste Patrie, & invindicabili Capite, irremissibiliter deklarujemy. Krolowa także, ad Sonantią teyże Konstytucyi 1669. natione, vel vocatione, Katolicka Rzymska, bydź zawsze powinna. A iezeliby się trafiło, żeby

etum esse declaramus; Quapropter, si quis deinceps, eò se flagitio contaminare ausus fuerit, è fratribus Reipublice extorris erit. Forum vero ad agendum, contra huiusmodi Reos, in Supremis Regni, & Magni Ducatus Lithuaniae Tribunalibus, ex termino tacto designamus. Porro ab hac Lege omnes, qui hucum in hoc casu existerent, immunes esse volumus, neque ullâ ratione penas superius memoratas, Legibusque Nationalibus prescriptas, contra eosdem repetemus, aut ab aliis repeti sinemus.

IV.

Inherendo Legi Cardinali Reipublice, vi cuius jam inde ab exordio Romane Catholicae Dominantis in Polonia Religionis, soli Romani Catholici Thronum ejusdem Nationis occuparunt, & revocando, ad priscum vigorem Constitutionem Anni 1669. eamque pro inviolabili declarando, cautum in perpetuum volumus, ne quisquam in posterum alius Poloniae sceptro potiat, praeterquam is, qui vel ortu, vel vocatione Romanam Catholicam Fidem profitetur. Quod si quisquam Polonorum alterius Religionis Candidatum, ad Regni fastigium promoveri ausus fuerit, eum pro hoste Patrie, & invindicabili Capite, spe omni condonationis sublata declaramus. Regina etiam, pro ejusdem Constitutionis Anni 1669. ratione, ortu, vel vocatione Romana Catholica semper sit; Quod

żeby Krolowa była inney Religii, tedy pokądby do Wiary Świętey Rzymskiey nie przystąpiła, Koronowaną bydź nie będzie mogła.

V.

Lubo obieranie Krolow Polskich, wolnemi głosami zgromadzoney Rzeczypospolitey dotąd bywało, y Najiasnieyszy Krol JMĆ STANISLAW AUGUST szczęśliwie panujący, z szrodka Narodu, za powszechną zgodą, teyże Rzeczypospolitey, na Tronie Polskim był osadzony, y Pačta Conventa przez siebie poprzyjęzone ściśle zachowuje, à zatym z strony Jego teyże wolney Elekcyi narulzenia, na przyszłe czasy obawiać się nie trzeba; przecięż że ta wolność nigdy nad to troskliwości o siebie mieć nie może, iak nayuroczyściey ostrzegamy, y warujemy, żeby nie tylko wolne unanimitate obieranie Krolow, w zupełney mocy swoiey na zawsze zostawało, ale też żeby pod żadnym pretextem, y w żadnym czasie Sukcessya do Tronu Polskiego ustanawiana, y dopuszczona bydź nie mogła.

VI.

Bezpieczeństwo wolności Szlacheckiey dostatecznie Statutem Władysława Jagiełły, y Konstytucyami Rzeczypospolitey opatrzone, chcąc w tym opatrzeniu nienarulzenie utrzymać, ani Krolowi JMci szczęśliwie Panującemu, ani Następcom X 2

si acciderit, aliis eam Religionebus addictam, non prius solemniter Ritu inaugurauda erit, quam Romanae Catholicae Religioni, nomen dederit.

V.

Quaquam Electio Poloniae Regum, liberis congregatae Reipublice suffragiis, hucusq. peracta fuerit, ipseq. Serenissimus Rex STANISLAUS AUGUSTUS feliciter regnans, concordibus omnium votis, è gremio Nationis in Regali Poloniae solio sit collocatus, idemq. Pačta Conventa à se jurejurando firmata integerrimâ fide servet, neque quidquam sit, quod à bono Principe isto, in ratione eligendorum Regum immutanda posteritas metuat, tamen cum ea libertatis natura sit, ut in ea conservanda nulla populi studia, nimia dici possint, cautum haberi volumus, modòque quantum possumus maxime solemniter statuimus, ut non solum liberâ concordibus omnium suffragiis Regum Electio, inviolata semper maneat, verum etiam, ne ullò unquam tempore, ulloque pre-textu locus Successioni Hereditariae ad scepra Poloniae fiat.

VI.

Securitate libertatis Nobilium, olim Statuto Vladislai Jagiellonis, Constitutionibusque Reipublice apprimè firmatam, in prisco semper vigore suo permanere volumus, itaque neque Serenissimo Regi feliciter Regnanti, neque Regibus ejus Successoribus, neq. quibus-

pcom Krolom, ani Ich urzędem, y nikomu, ani mocą przemagaiać, podług flow wspomnionego Statutu — żadnego Ziemianina osiadłego, o występki y przewinienic imać nie będzie się godziło, chyba że wprzod w przyzwoitym przez należyte dowody będzie przekonany Sądzie. Pod tę iednak obronę Prawa, nie mają być przyjmowani wszelacy zaboycy, *in recenti crimine* poimani (*cujus recentie* czas podług Praw dawniejszych do Roku, y sześciu niedziel wyznaczamy) ani rozboynicy, ani na kradzieży złapani, ani na drogach, ani domow naiezdniczy, y owszem dla ubezpieczenia każdemu naydroższego życia, y spokojności domowey, podług generalney Reguły Prawa — *Invasor à se ipso occiditur* — takowego *in vindicabile Caput*, na zawzse deklarujemy, ktoremuby naiazd domu, lub gwałt w drodze, w przyzwoitym Sądzie, dostatecznie był dowiedziony.

VII.

Urzędy, godności Duchowne, y Swieckie, za Przywileiami Krolewskimi chodzące, y łaski Krolewskie raz oddane, y w przyzwoitym sądzie *valide* nie zadysputowane, ale spokojnie dzierżone, nikomu przez nikogo pod żadnym pretextem odbierane nie będą, a gdyby tego były iakie sprawiedliwe przyczyny, to na Seymach wolnych, *sub unani-*

busvis eorum Magistratibus, neque cupiam alij sive autoritate gesti muneris, sive potentie vi, ut memoratum Statutum indicat — licitum erit, quemquam è Terrigenis Incolis, ob crimen aut delictum aliquod comprehendere, nisi prius ad congruum Subsellium citatus, & de eodem scelere plene convictus fuerit. Porro eximendi hoc Legum patrocinio erunt cuncti siccarij in recenti crimine deprehensi (recentis autem criminis rationem, juxta morem veterum Legum, spatium unius Anni, & sex septimanarum describimus) item latrones, fures, aggressores in itineribus & domibus, imo ad firmandam civis Civis securitatem vite, & tranquillitatem domesticam, ex Communi juris Regula — Invasor à se ipso occiditur — ejusmodi hominis in vindicabile Caput decernimus in perpetuum, qui congruo in Subsellio invasionis adium alienarum, aut latrocinii in publica via convictus sufficienter fuerit.

VII.

Officia, dignitatesque, tum Ecclesiasticae, tum Seculares, Juris Regii, ipsiusque Privilegia requirentes, Gratiae, & Beneficia Regalia semel collata, neque à quoquam, coram congruis subsellis, in controversiam vocata, tranquille à Civibus possessa, nemini quocunque pretextu, à quocunque adimenda erunt. Quod si acciderit, ob justas quasdam causas,

nanimitate będzie mogło nastąpić, Sędziowie iednak Ziemsocy, Urzędy Grodzkie, y wszystkie *subalterne Jurisdictiones*, od których idą appellacye *de male gesto Officio*, w Trybunałach odpowiadać, & *Judicatum* ich patić będą powinni.

VIII.

Prawa y Przywileie Prowincyom, a mianowicie te z ktoremi do Rzeczypospolitey przytąpiły, y Osobom w nich mieszkaiącym fluzące *legitimè* nadane y dotąd urzędownie *valide* niezadysputowane, w całości dotrzymywane będą; A na to żeby na przyszły czas z Kancelaryi Narodowych nic przeciwnego Prawom niewychodziło, do Wielmożnych Kanclerzow Obojga Narodow pod obowiązkiem przysięgi Urzędu ich pilna bacność należyć powinna. Dla bezpieczeństwa zaś Przywileiow, żeby przypadkiem iakim zagubione *in forma Authentica* mieć się mogły, y wiadomość o nich w potrzebie była, te wszystkie Przywileie do Akt Metryk Koronnych w Koronie, Litewskiej w Wielkim Xięstwie Litewskim, tak też dawniejsze, ktoreby się *in Actis Officiosi* ielzcie niezaydowały od publikacyi terażniejszey ustawy w Rok podawane bydź mają. Te zaś ktore odtąd wychodzić będą gdyby *per oblatam*

do Y

fas, id fieri debere in solis Comitibus liberis, unanimi consensu concludi poterit, Judices tamen Terrestres & Officia Castrensis, ceteraque subalterne Jurisdictiones, à quibus ad superius Subsellium libera est appellatio, reddere rationem in Tribunalibus, male gesti muneris, quodque Judicatum fuerit perferre debebunt.

VIII.

Jura & Privilegia Provinciarum praesertim ea quibuscum ad Reipublicae corpus accesserunt, & Personarum eas incolentium propria legitimè concessa neque in praesens à quoquam officiosè in controversiam adducta, integra permanebunt; Ne vero in posterum quidquam legibus contrarium ex Cancellariis Nationalibus prodeat, Magnifici Cancellarij utriusque Gentis pro ratione praestiti à se jurisjurandi quam diligentissime cavebunt. Utque securitati Privilegiorum consulatur, atque casu aliquo deperdita in forma Authentica occurrente necessitate, ac notitia de iis in promptu semper haberi possit, omnia hujusce modi Privilegia atque quaecunque Jura Actis Metrices Regni quae ad Regnum, Metrices vero Lithuaniae, quae ad Magnum Ducatum Lithuaniae spectant, etiam ea anteriora quae nondum in Acta Officiosa sunt inducta intra Anni unius spatium à Publicatione praesentis Legis inserantur. Porro si aliquod dictorum Privilegiorum abhinc concedendorum memoratis

Actis

do tychże Metryk naypoźniej także w rok podawane nie były, tym samym za nieważne poczytane bydz̄ mają, y Krol JMć komu zechce na nowe podpisywać ie Prawo mieć będzie, a Kancellarye Obojga Narodow, takowe Przywileie, powinny będą pieczętować, a gdyby komu Przywilej oryginalny zaginął y o powtorny upraszał, wydanie iego bronione bydz̄ nie powinno.

IX.

Wielkie Xięstwo Litewskie, unią z Koroną wieczyście spoione, według warunkow swoich, iako też inne Prowincye, y Ziemie, iedno Ciało Rzeczypospolitey składające, iako z tymże ciałem swoim nierozdzielne zostawać będą, uroczyscie sobie przyrzekamy.

X.

Jura Feudorum, do Rzeczypospolitey *spectantium*, w władzy y własności teyże Rzeczypospolitey, na zawsze zostawać powinny.

XI.

Prawo równości Szlacheckiej & *Capacitas*, do Dziedziectwa Dobr Ziemiłkich, do Honorow, godności Senatorskich, Ministerjalnych, y Urzędow Duchownych y Swieckich, y Przywileiow na Starostwa Grodowe, y nie Grodowe, y Dzierżawy samey Szlachcie Krajowej służyć ma, y tey równości,

żadne

Actis Metrices insertum non fuerit, intra Anni unius intervallum omni valore illud prorsus carere volumus, atque in potestate Sacrae Regiae Majestatis erit alterum quemcunque pro arbitrio suo novo Privilegio donare, & ad Cancellarias utriusque Gentis pertinebit, Privilegia haec sigillis munire, si vero acciderit ut aliquis deperdito Originali Privilegio aliud sibi dari postulaverit, id illi negari nequibit.

IX.

Magnum Ducatum Lithuaniae, perpetuo, & indissolubili nexu, cum Regno Poloniae, juxta cautiones suas conjunctum, alias quoque Provincias & Territoria, unum Reipublicae corpus componentia, nunquam ab eodem corpore avelli posse, solemniter declaramus.

X.

Jura Feudorum ad Rempublicam spectantium, in ejusdem Reipublicae potestate ac Dominio, perpetuo manere debebunt.

XI.

Jus equalitatis Nobilium & Capacitas ad acquirenda bona terrestria, ad obtinendos Honores, dignitates Senatorias, & Ministeriorum, Officia Ecclesiastica, & Secularia, tum etiam Privilegia ad Capitaneatus, cum & sine Jurisdictione, ac tenetas Benorum Regalium solis Nobilibus Nationalibus competere debet, ac eidem &

qua-

żadne tytuły ćmić ani uwłaczać nie będą mogły.

XII.

Dyssydentom, y Nie Unitom, Grekom Oryentalnym Obywatelom Rzpltey, Kondycyi Szlacheckiej, pierwszym Aktem osobnym, w swoim mieyscu przyznana podobna równość y tychże Religii opisane wolności w pełney mocy swojej na zawsze zachowane będą.

XIII.

Wojewodztwa y Miasta Ziem Pruskich, na zawsze konferwowane będą, *circa jura legitima* ich, & *conformiter, ad Privilegium Incorporationis.*

XIV.

Wojewodztwo Inflantkie, przy Paktach *Subjectionis & Unionis*, tudzież przy Ordynacyach, y Prawach, temuż Wojewodztwu służących, w Konstytucyah opisanych, na zawsze konferwowane bydz̄ ma.

XV.

Xięstwo Kurlandzkie, y Semigallie, na zawsze, *circa Pacta Subjectionis de Anno 1551 & circa Formam Regiminis de Anno 1617.* zostawać powinny, bez żadney na wieczne czasy, *in Forma Regiminis* ich aktualnie *existentis* odmiany.

XVI.

Powiat Piltyński przy Prawach, z ktoremi od Krola JMci Duńskiego, *de Anno 1585.* iako

część Y 2

qualitati nulli honorum tituli tenbras offundere, ac derogare poterunt.

XII.

Dissentibus, Graecisq; Non-Unitis Orientalibus, Nobilibus Reipublicae Civibus asserta, primò Actu separato, suo loco eadem aequalitas, libertatesque exercende Religionis suae concessae, plenam vim nancisci, perpetuoque servari debent.

XIII.

Palatinatibus Civitatibusque Terrarum Prussiae, integra perpetuo manebunt Jura, quae habent Legitima, & congruenter, ad Privilegium Incorporationis eorum, in unum Reipublicae corpus.

XIV.

Palatinatui Livoniae Pacta subjectionis, & unionis, nec non ordinationes, & leges eidem servientes, in Constitutionibus descriptae, sarte tecte semper conservabuntur.

XV.

Ducatu Curlandiae & Semigalliae perpetuo integra permanent Pacta subjectionis Anno 1561. & forma Regiminis Anno 1617. praescripta, amota omni in aevum formae regiminis, quae in praesens existit mutatione.

XVI.

Districtus Piltinensis, suas Leges, quibuscum, à Serenissimo Rege Daniae, Anno 1585. uti

Livo-

część Inflant był Poliszczę przywrocoby, przy Stanie Swieckim na zawsze zostanie, y *circa formulam Regiminis, de Anno 1617* wieczyście zachowany być powinien.

XVII.

Liberum veto, na Seymach wolnych, *in materiis Statûs*, w zupełney mocy zachowane być zawsze powinno, a te materje *Statûs unanimitate* zawsze decydowane być mają, zachowując na wieczne czasy każdej Osobie składającej Seym moc znieszenia *Activitatis* Seymowania, *in materiis Statûs*, przez iedną szczególnie kontradykcyą wolnego głosu ustnie, albo przez Manifest uczynioną.

XVIII.

Jus Emphyteusis, iak iest w prawie opisane po wšzytkich Państwach Rzpltey, na gruntach prawdziwie pustych, & *cum evidenti utilitate directi Domini* pozwalane być ma, a nadanie Jego przez Krola Jmci, w Dobrach sfołowych, przez Starostow, y Dzierżawcow w Krolewsczyznach, za konfirmacyą iednak Krolewką, w Dobrach zaś Duchownych, przez Duchowienstwo, *precedente assensu* zwierzchności Duchowney Kraiowey za konfirmacyą Krolewką, generalnie *in omnibus Beneficijs Collationis, & nominationis Regie*, a w Dobrach Szlacheckich za wolą Dziedzica dotrzymane każdemu być

Livonia pars, restituta Poloniae fuit, integras semper habebit, & penes Statum Seculare permanebit, neq; circa Formam Regiminis Anno 1617. prescriptam, ulla unquam, in eodem mutatio fiet.

XVII.

Liberum veto in Comitibus liberis, circa materias Statûs, integram in perpetuum vim obtinere debet, porro, de materiis illis Statûs, unanimi suffragio statui debet, cuius autem Personae Comitibus ingredienti, in eum assertur libertas impediende in iisdem activitatis in materiis Statûs, unius tantum vocis libere, contradictione ore, aut protestatione in scripto interposita.

XVIII.

Jus Emphyteusis, eâ que in Legibus circumscriptum est Ratione in omnibus Ditionibus Reipublice, in fundis revera intuitis, & cum evidenti utilitate directi Domini concedendum erit, haec autem Concessio a Rege, in Bonis Mense Regie, a Capitaneis, & Tenutariis, in Bonis Regalibus subsequenda tamen Confirmatione Regia, in Bonis vero Ecclesiasticis, ab ipsismet Ecclesiasticis previo assensu Jurisdictionis Ecclesiasticae Nationalis, & accedente Confirmatione Regis, in omnibus generaliter Beneficijs Juris Patronatus & Nominationis Regie, & in Bonis Nobilium, cum consensu Heredis in violabiter manuteneri debet; Ju-

po-

ris

powinno, ktorego to Prawa otrzymywanie, nie tylko Obywatelom Polskim, ludziom iednak wolnym, ale y z obcych Kraiow przychodniom, także wolnym, Mieszczanom, y Rolnikom po Miaszczkach, y wsiach będzie wolne; A takowy Emphyteuta przychodzeń, po trzech Lat mieszkania w Państwach Rzeczypospolitey, za rodowitego w Kraiu Obywatela, w swoim Mieyskim, lub Rolniczym stanie, ma być poczytany. Propinacya po mieyskach, *in Emphyteusim* danych *circa Dominos directos Fundi* zostawać powinna.

XIX.

Całość *Dominii & proprietatis* Stanu Szlacheckiego, nad Dobrami Ziemiemi Dziedzicznymi, y ich Poddanymi, według Praw Statutowych nigdy odcymowana, ani zmniejszana być niema. *Jus* iednak *Vite, & necis* Poddanego w ręku Dziedzica, być niema, lecz gdy Poddany kryninał popełni, do Sądu Ziemijskiego, lub Grodzkiego, lub Mieyskiego, w miastach więkzych, oddany być powinien.

XX.

Gdy nie tylko Prawa Boskie, ale też ustawy Oyczyłte Narodowe mianowicie Statut W. X. Litt: w Artykule pierwszym, w Rozdziale dwunastym, y Konstytucya 1726. *sub*

Titu- Z

ris autem huiusmodi obtinendi facultas, non modo a Civibus Polonis liberis tamen, sed & ab advenis ex Exteris Nationibus, pariter liberis, Civitatum Incolis, aut agricolis in oppidis, villisque adipisci poterit; Huiusmodi vero Emphyteuta advena, post tres elapsos Annos Domicilij, in Ditionibus Reipublice, pro vero Regionis Incola iuxta suam, ut Civitatis, aut plebeiae Conditionis rationem habendus erit; Jus propinandi liquores, in locis in Emphyteusim concessis, penes directos Fundi Dominos erit.

XIX.

Integritas Dominij, & proprietatis Nobilium, in Bona Terrestria Hereditaria, annexoque iisdem Subditos congruenter ad prescripta Statutorum, nunquam auferenda erit, aut minuenda. Jus tamen vite & necis, in Subditum, penes Heredem non est, futurum, sed subditus criminis alicujus reus, Terrestribus, aut Castrensibus, aut Civitatensibus, majorum Civitatum Judiciis, subiciendus erit.

XX.

Cum & Legibus Divinis, & Patriis Constitutionibus, presertim Statuto M.D. Litt: Articulo primo, Capite duodecimo, & Constitutione Anni 1726 Titulo: Homicidia — cautum sit, ne quisquam

Titulo: Męzoboystwa — mieć chęć y nakazują, ażeby się nikomu, swywolnie, zuchwale, rozmyślnie, y dobrowolnie, w nadzieję okupu pieneznego krwi ludzkiej rozlewać, y za głowę zabitego szacunku stanowiąc nie godziło, waruie się iak nayuroczyściey, iż odtąd, iako Szlachcić, za Szlachcica, y Chłop za Chłopa gardłem karany bydz ma, tak gdyby się trafiło, żeby Szlachcic Chłopa złościwie, y nie przypadkowo, ale dobrowolnie, rozmyślnie na śmierć zabił, tedy takowy, nie już zapłaceniem, y głowczyzną temu, czym on był poddanym, lecz utratą własney głowy swoiey, karany bydz w Sądzie przyzwoitym powinien: Zachowuiąc w tey mierze dowod y postępek prawny, oraz obrony stronom *in toto* według przepisow, w tymże Statucie W. X. Litt: y Konstytucyach Seymowych. A co się ściąga, do zranienia, skaleczenia, lub ochromienia, *alias* mutylacyi, na którymkolwiek członku, tedy w takowych Sprawach, iak nayściśleysza sprawiedliwość, dla ukrzywdzonych, rostopności y sumienney surowości Sędziow, y Sądow *in Foris competentibus* zostawuie się, ażeby podobne występki, *pro qualitate* zadanych ran, & *Conditione* ofob, którym zadane będą, sądzili, y karali.

XXI.

Jako *Jura Majestatica*, utrzy-

quā temerè arroganter, consulto & voluntarie, spe redimende, pecuniā culpe, humano se se contaminare sanguine audeat: statuatque hominis occisi pretium, perquam solemniter decernimus, ut dehinc, sicut Nobilis pro Nobili, Colonus pro occiso Colono, ultimo supplicio mulctandus est, ita si posthac acciderit, ut Nobilis Rusticū, per malitiam, non casu fortuito, sed deditā operā interficiat, non jam pecunie representatione, & pretio, pro Capite interfecti, illi, cuius subditus erat per solutione, sed extremo pro cade perpetrata supplicio, à congruis Judicibus puniatur: Volumus tamen probationum Judiciorum Constituendorum, & defensionum rationes illibatas, partibus lite disceptantibus servari conformiter ad præscripta ejusdem Statuti Magni Ducatus Lithvanie, & Constitutionum, in Comitibus latorum. Jam quod attinet vulnera membrorum quorumcunq., scutiationes, & mutilationes, his in Casibus, equitatis quam strictissime legis præstandas rationes prudentie, & religiose severitati Judicū & Judiciorum, ad que cause hujusmodi deferentur relinquimus, volumusque ab iis hujusmodi crimina pro diversa ratione inflictorum vulnerum, & personarum Conditione judicari & puniri.

XXI.

Quemadmodum *Jura Ma-*
jestata-

trzymywane zawsze bydz powinny, y według nich posłuszeństwo Norodu Krolom JMciom na zawsze jest winne; tak gdyby który z Krolow, co z Spraw Kardynalnych Narodowych, lub *ex Pactis Conventis* z tymże Narodem pod przysięgą zawartych złamał, y zachowywać niechciał, na ten czas według porządku Konstytucyi 1607. opisanego, tenże Narod od posłuszeństwa Krolowi JMci wolnym będzie: ktoby zaś Krola JMci, niesprawiedliwie na Seymie, publicznie obwiniał, według Konstytucyi 1609. sądzony, y przykładnie karany bydz ma.

XXII.

Dobra, y Possefye Duchowne, y Szlacheckie, *sub jus Majestaticum* bez konwikcyi prawem, pociągane bydz nie mają, y Przywilej na nie przed dowiedzeniem *liquidi juris Regij*, & *ante cognitionem nature Bonorum* biorący, do possefyyi takowych Dobr brać się nie powinien.

XXIII.

Jus Caducum na Maiątek Cudzoziemca w Państwach Rzeczypospolitey bezdzietnie & *sine testamento* zmarłego, dotąd *ad jura Regalia* należące, na przyszły czas dawane nie będzie, ale Sukcesorowie demortui *substantiam & omnem supellectilem* jego *repetere* będą mogli, *relictā* z tego wszystkiego

deci- Z 2

jestatis semper defendere, & ad eorum præscriptum Nationem Serenissimis Regibus semper obtemperare est necesse, ita si quis Regum legem aliquam Nationis ex Cardinalibus, ac ex Pactis Conventis cum eadem Natione factam, & jurejurando confirmatam pessumdedisset, & observare detrectaret, ex præscripto Constitutionis Anni 1607. eadem Natio, vinculo præstande Regi obedientie exolvetur: qui vero injuste Regem publice in Comitibus accusarit, is secundum præscriptum Constitutionis Anni 1609. in jus vocari, gravissimeque puniri debet.

XXII.

Bona, Possessionesq. Ecclesiasticorum, & Nobilium, ad jus Majestaticum non discussā prius lite, nequaquam trahi debent, & Privilegium super iis ante probationem liquidi juris Regij, & cognitionem nature eorundem Bonorum impetrans, illorum possessionem adire non audeat.

XXIII.

Jus Caducum ad Bona Peregriini in ditionibus Reipublice, nullā relictā prole, & sine testamento demortui, ad hæc tempora Regijs Juribus annexum, nemini deinceps concedetur, sed Successoribus vitā sancti integrum erit bona ipsius & omnem supellectilem repetere, relictā eorum omnium decima parte, vel in rebus

decima parte in natura vel in pecunia juxta taxam rerum, Miestu lub Panu mieysca, na ktorym ten Cudzoziemiec mieszkał; To iednak beneficium dla Cudzoziemcow nie ma currere, tylko ad triennium, a die obitûs Krewnego ich w Polszcze; Dla czego trzykrotnie co rok obwieszczono będzie, iako Cudzoziemiec, ten a ten, w tym a w tym mieyscu umarł, y pozostała po nim fortuna, iako się z Inventarza zaraz post fata urzędownie spisane pokaze, sukcesorom iego wydana będzie; byle się w rzeczonym czasie autentycznymi dowodami bliskości Pokrewieństwa z umarłym przed przyzwoitą zwierzchnością popisali, po wyjściu albowiem trzech lat, ad fiscum Regium devolvetur.

XXIV.

Termin szescio Niedzielnym wyznaczony na Seymy Ordynaryjne, a dwu Niedzielnym na Seym extraordinaryny, nie będzie mógł być przedłużony, ani Seymy nie będą być mogły limitowane, tylko per unanimitatem w czasie wolnego Seymu.

Wszystkie te Prawa kardynalne w żadnym czasie, pod żadnym pretextem, przez kogokolwiek, ani przez same Konfederacye, ani nawet pod czas Bezkrólewia udziałane, ani per unanimitatem nie będą mogły być odmieniane, y wzruszane.

Kto

bus ipsis, vel aestimatione facta in pecunia, Civitati aut Domino Loci, in quo Peregrinus ille est versatus; Hoc tamen beneficium dicti exteri ad triennium duntaxat a die obitûs propinqui sui in Polonia gaudere poterunt; Quâobrem ter quot annis publice proclamabitur hunc vel illum Advenam, in hoc vel illo loco satis cessisse, relictasque ab eo fortunas juxta illarum indicem descriptum, statim a morte per Magistratum, cessuras ejus heredibus; qui constituto tempore authenticis documentis proximitatem Cognationis probantibus muniti convenientem se se ante Jurisdictionem stiterint, elapsis namque tribus Annis, bona illa memorata ad fiscum Regium delabentur.

XXIV.

Spatium sex Septimanarum Comitibus ordinarijs, duarum vero hebdomadarum extraordinarijs præfixum protendi, neque Comitibus limitari poterunt aliter, quam omnium in Comitibus Liberris conspirantibus sententijs.

He universe Leges Cardinales, nullo tempore, nullove pretextu a quocunque, nec per ipsasmet Confederationes, illas etiam, que Interregni tempore fieri consueverunt, nec unanimitate omnium consensu immutari, aut labefactari poterunt. Itaque qui

Kto by więc przeciwko tym Prawom, albo iednemu z nich postępował, takowy za nieprzyjaciela Oyczyzny ma być po-
czytany, y iako taki ukarany.

*qui contra hæc Leges, vel earum aliquam quidquam molitus fuerit, pro Patrie hoste habeatur, penisq; hosti Patrie congruis mul-
detur.*

MATERIE STATUS MATERIAE STATUS

I.

Nie będzie można na Seymie wolnym bez iednomyślnego zezwolenia Stanow Rzeczypospolitey, powiększenia żadnego lub odmiany podatkow raz ustanowionych, iako też odmiany Taryff stanowić pod iakimkolwiek bądź pretextem.

II.

Nie będzie pozwolono na wolnym Seymie, tylko za iednomyślnością pomnażać liczby Wojska Rzeczypospolitey raz ustanowionego, w iakieykolwiek stronie Królestwa, y pod iakimkolwiek bądź imieniem y pretextem.

III.

Nie będzie się godziło na wolnym Seymie bez iednomyślnego zezwolenia Stanow Rzeczypospolitey, żadnego Przymierza, ani Konwencyi, związku, przyjaźni, lub handlu z postronnymi Potencjami zawierać.

IV.

Wypowiedanie Woyny, y zawieranie Pokoju, nie będą mogły być uczynione na wolnych Seymach tylko za iednomyślnością.

V. Aa

I.

Integrum non erit in Liberris Comitibus, citra omnium Ordinum Reipublicæ, & unanimum consensum augere tam ipsamet semel constituta tributa, quam eorundem percipiendorum tributorum tabellas ullo pretextu immutare.

II.

Fas non erit in Liberris Comitibus absq; unanimo consensu numerum Exercitus Reipublicæ semel constitutum, in quacunque Regni parte, & quocunque nomine ac colore augere.

III.

Non licebit in Comitibus liberris citra Suffragiorum Ordinum Reipublicæ, unanimitatem, Fœdera, Conventiones, pactionesque amicitie, & Commerciorum, cum Externis Potentijs inire.

IV.

Bella indici, pax stabiliri, in liberris Comitibus non poterunt, nisi Univerforum conspirantibus Sententijs.

V.

V.

Nie będzie można dawać Indygenatu, y przypuszczać do Nobilitacyi na wolnych Seymach, tylko za iednomyślnością, y ten który otrzyma Indygenat, ma zawsze Szlachectwo swoje wywieść wyprowadzając aż od Dziada, ażeby mógł bydź przypuszczony, do Urzędów, Jurizdikcyi, powinien bydź dobrze *Possessionatus* w Państwach Rzeczypospolitey.

VI.

Liga, Kurs, y walor wewnętrzny krajowej monety, nie będą mogły bydź odmienione na wolnym Seymie, tylko za iednomyślnością, ani żadna Redukcyja, iako też podwyższenie teyże monety, nie będą mogły bydź uczynione, tylko za taką iednomyślnością na wolnym Seymie. Monety także Zagraniczne za dobre od Kommissyi Skarbowey uznane, także *sine unanimitate* redukowane bydź nie mogą.

VII.

Pomnożenie lub umniejszenie władzy y Prerogatyw, Ministrow *Pacis & Belli* w Koronie, y W. X. Litt: iako też Urzędów Sądowych, y Sądów w Kraiu, nie będzie można postanowić na Seymie wolnym, tylko za iednomyślnością. Nie będzie także można, kreować nowych Urzędów, ani Koronnych, ani Litewskich, ani Woiewodzkich, ani Powiatowych,

V.

Nemo Indigenatu donari, & Nobilibus accenseri in liberis Comitibus poterit, nisi omnium in id consenserint suffragia, is vero, qui Indigenatu donabitur, Nobilitatem suam perducta ad Avum generis serie comprobare debet, utque adipisci possit Dignitates, Jurisdictiones, bene Possessionatus, in ditibus Reipublicae esse debet.

VI.

Pes, Cursus, valorque interior monetae nationalis, immutari in Liberis Comitibus non poterunt, nisi omnium consentientibus suffragiis, par quoque in liberis Comitibus unanimitas requiratur, ad faciendas pecuniae Reductiones, & augendum eiusdem valorem. Moneta quoque externa, quam Commissio Thesauri probaverit, citra unanimitatem imminui, quo ad valorem non poterit.

VII.

Augeri vel minui potestas & prerogative Ministrorum Pacis & belli, tam in Regno, quam in Magno Ducatu Lithvanie, itemque Officia Judicum & Judiciorum, in Ditibus Reipublicae non poterunt in liberis Comitibus, nisi omnium conspirantibus Sententijs. Novas etiam constituere Dignitates, tam in Regno, quam in Magno Ducatu Lithvanie, Palatinatibusque,

wych, tylko za iednomyślnością na wolnym Seymie.

& Districtibus integrum non erit, nisi consentientibus Omnibus in liberis Comitibus.

VIII.

Porządek Seymowania y Seymikowania, który przez Konstytucyą na tym Seymie ustanowiony jest, nie będzie mógł bydź odmieniony na Seymie wolnym, tylko *per unanimitatem*.

IX.

Posuszeństwo należyte, każdej Jurizdykcyi, ważność Dekretów, prerogatywy Trybunałów, iako też y moc Dekretów Oczywistych w Trybunale W. X. Litt: będą zachowane na zawsze we wszystkim iak dotąd; y jeżeliby w tym chciano iaką odmianę uczynić na potym, wypaść to nie będzie mogło, na Seymie wolnym tylko za iednomyślnością.

X.

Konstytucyja Roku 1717. *Tit: — Reassumptio —* opisująca *Senatus Consilia*, trwać na zawsze nienaruszenie powinna; ale że w punkcie zakazu niedysponowania Skarbem Rzpltey dołożona klauzula, bez oczywistey, y nieuchronney potrzeby, szkodliwe dla tegoż Skarbu, pociągać może tłumaczenie; więc na każdym Seymie, w Trakcie *materiarum Aeconomicarum*, ma bydź iaka Summa naznaczona, do dyspozycyi *Senatus Consiliorum*, na potrzeby nieodbitę, y nieprzewidziane, między iednym Aa 2

VIII.

Ordo Comitiorum, & Comitiorum celebrandorum, in praesentibus Comitibus constitutus, immutari in liberis Comitibus, citra unanimum omnium consensum non poterit.

IX.

Obligationi obtemperandi cuius Jurisdictioni, sententiis in iudicibus latis, prerogativis Tribunalium, nec non valori evidentium Decretorum in Tribunali M. D. Litt: sua persistat in perpetuum vis, ut ad haec tempora; quod si immutatio aliqua in his erit deinceps facienda, non aliter illa fieri poterit, quam consentientibus omnium in liberis Comitibus suffragiis.

X.

Constitutio Anni 1717. Tit: — Reassumptio — qua *Senatus Consilia* describuntur, illibata in perpetuum servanda est; sed quoniam clausula inhibitionis usus *erarij publici* in ea adjecta est, ne scilicet pecuniae ex eo certis usibus destinentur, citra evidentem, quaeque devitari non possit necessitatem, eaque clausula in *erarij praedicti* accipi possit; itaque in omnibus Comitibus, ubi de *Aeconomicis materiis* agetur, certa pecuniae Summa designanda erit, quae pro arbitrio *Senatus Consiliorum*, in urgentes minimeque visas

dnym Seymem a drugim; A jeżeliby Rzeczpospolita, chciała powiększyć, albo pomniejszyć moc, y Prerogatywy *Senatus Confliorum*, nie będzie tego mogła uczynić na wolnym Seymie, tylko za iednomyślnością.

XI.

Jako według opisu dawnych Praw Rzeczypospolitey, Krolowie nie mogli kupić Dobr, y Possessyi, w Państwach Rzeczpospolitey dla swych Sukcessorow *de lumbis*, y że pozwolenie dane J.K.Mci szczęśliwie panującemu *in Pactis Conventis*, Jemu samemu tylko służyć powinno, y takowy Majątek nabyty na Sukcessorow Krwi Jego spadać ma. Tak gdyby na przyszły czas Krolowie Jch-Mé następcy terażnieyszego Najjaśnieyszego STANISŁAWA AUGUSTA, o rzeczonym nabywaniu Dobr, na Sukcessorow swoich *de lumbis* myśleli, tedy tego zamyśłu dostąpić nie będą mogli na Seymie wolnym, tylko za iednomyślnością.

XII.

Pospolite Ruszenie Rzeczypospolitey, nie ma bydź zwolane, tylko mocą Seymu, y za iednomyślnością w czasie wolnego Seymu.

XIII.

Nigdy nikomu w żadnym czasie, nie ma bydź wolno bezprawnie zaieżdzać iakieykolwiek natury Dobra, to jest: *sine autoritate Judicij, cujus Juris-*

dicti-

visas necessitates, eo tempore, quod inter Comitia intercedit, erogari queat. Quod si Respublica augere, vel minuere voluerit, potestatem, & prerogativas Senatus Confliorum, non aliter id prestare, quam unanimi omnium in liberis Comitii consensione poterit.

XI.

Quoniam ex prescripto veterum Reipublice legum, sublata Regibus potestas erat coemendorum Bonorum, que posthac ad eorundem Successores de lumbis devenirent, concessaque est Serenissimo Regi nunc feliciter regnanti in Pactis Conventis, hujusce rei facultas, illi, uni, servare debet, ita ut quecumque hac ratione obtinuerit, ad Familie ejus Heredes sp. Et abunt. Si qui temporibus futuris Reges Successores Serenissimi moderni STANISŁAWI AUGUSTI, dictam assencionem Bonorum, etiam optarent pro suis Successoribus de lumbis, id eis integrum non erit, nisi si unanimi omnium in liberis Comitii accedat consensus.

XII.

Convocationi Generalis Nobilitatis Reipublice expeditionis locus non erit, nisi ex communi sanctione Comitiorum, eorumq; liberorum.

XIII.

Nemini unquam licebit Bona, cujuscunque tandem illa sint generis occupare illegitime, hoc est: non interposita Judicij, cujus Jurisdictioni Bona illa subsunt

au

dictioni te Dobra subsunt, y przed przewidzionym Prawem, sub succubitionem pretensyi, w ktorey byłby uczyniony tenże bezprawny zaiazd; Co się iednak do pretensyi, z kontraktow zastawnych, y arendownych wynikających ściągac nie ma; Komu albowiem z Dzierżawcow Kontrakt wyszedł, y ktoremu Zastawnikowi w Koronie, Summa w Grodzie, y według zapisu, in termino solutionis, a w Wielkim Xięstwie Litewskim, według opisu na Gruncie, a gdy tam, nie będzie przyięta, w Grodzie złożona będzie, z Possessyi ustępować powinien. A potym, jeżeliby miał, co ad repetendum Dzierżawca, lub Zastawnik od Diedzica, albo ten od nich è converso, in Foro competenti precisâ appellatione rozprawić się im będzie wolno, gdzie ante omnes alias causas Sprawy o pretensye z Arendy, lub zastawy Dobr pochodzące, sądzone bydź powinny, pod bezprawny iednak zaiazd podciągane bydź nie powinny, zaiazdy Dobr, juxta obloquentiam karty lub Tranzakcyi roborowanych. Tey całej ustawy, od Urodzonych Posłow Koronnych, na Koronę przyiętey, a zaś od Urodzonych Posłow W. X. Litt: Statutu Litewskiego opisu, w takowych Sprawach zachowania, ostrzeżonego, odmiana na Seymie wolnym ad unanimitatem należeć będzie.

XIV. Bb

authoritate, & ante litem obtentam, sub amissione ejus pretensionis, cujus ratione per illegitam inequtationem illa occupata fuissent; Quod tamen nequaquam extendendum est, ad pretensiones ex contractibus Hypothecariis, & locatoriis exortas; ille etenim Tenentarius, cui presinitum Stipulatione tempus esfluxit, nec non Hypothecarius, cui in Regno redhibita est in Castro pecunia, convenienter, ad obligationem, & in termino solutionis, in Magno vero Ducatu Lithvanie, cui ad normam stipulationis, eadem pecunia in fundo, aut si recipere illam detrectaverit, in castro reponctur, possessione cedere debet, deinde vero, si quid repetendum Tenentarius, aut Hypothecarius, ab Herede habuerit, aut è contra, Heres ab illis, competens Judicium provocare, omni appellatione sublata licebit; in eo autem Judicio cause ex Stipulatione locati, aut Hypothecae profluentes, ante alias omnes discuti debent, illegitima etiam illa occupatio Bonorum censeri non debet, que fit ad prescriptum Chyrografi, aut Transactionum, in Actis publicis roboratarum. Hujus Constitutionis à Nuntiis Regni, pro Regno recepte, à Nuntiis vero M. D. Litt: ad prescripta Statuti M. D. Litt: in similibus causis restricte immutatio, ad unanimitatem suffragiorum in liberis Comitii pertinebit.

XIV.

XIV.

Te Materie Statūs, wyżej wyrażone pod żadnym pretextem, y tłumaczeniem, w żadnym Czasie, ani od nikogo, *sub pluralitate* pociągane bydź nie mogą, ale na wolnych Seymach, *unanimitate* decydowane bydź powinny.

Ten Osobny Akt drugi, będąc pod Gwarancyą podpisanego dziś Traktatu, między Nayiasnieyszym Krolem JMcią, y Nayiasnieyszą Rzpltą Polką, z iedney, a Nayiasnieyszą Jmperatorową Jeymością Casy Rosyji z drugiey strony, powinien mieć wszelką takową moc, skutek, y obowiązek, iak gdyby tenże w ten Traktat słowo w słowo był wpisany; Więc ma tenże w wzajemnych Ratyfikacyach obojga Nayiasnieyszich Traktujących Stron, we wszystkim swoim określeniu, bydź pomieszczonym. *In quorum fidem* My obojga Stron uroczyście umocowani, ten osobny Akt, własnymi Rękoma podpisałwszy, pieczęciami Herbow naszych stwierdziliśmy; w Warszawie Dnia Dwudziestego Czwartego według nowego Kalendarza Trzynastego, według starego Kalendarza. Miesiąca Lutego, Roku Tyśiącznego, Siedmsetnego, Szesćdziesiątego Osmeo.

(L.S.) GABRYEL JAN JUNOSZA
PODOSKI, Prymas y
Pierwszy Xiążę Kor:
Polskiej y W. X.
Litt: mp.

XIV.

He materie Statūs supra expresse, nullō unquam pretexta, aut interpretatione à quopiam sub decisionem pluralitatis trahi, sed in liberis Comitibus, unanimi consensu decidi debent.

*Hic separatus Actus secundus, cum sit, sub Garantia subscripti hodie Tractatus, inter Serenissimum Regem, Serenissimamque Rempubicam Polonum ab una, & Serenissimam Imperatricem totius Ruffie, parte ex altera, habere debet eam omnem vim, effectum, & vinculum, ac si idem actus de verbo ad verbum, huic Tractatui insertus esset, proinde hujusmodi Actus, in mutuis Rationificationibus, Serenissime utriusque Partis Tractantis in tota sua extensione comprehendendi debet. In quorum fidem nos utriusque Serenissimarum Partium plena potestate solemniter instructi, hunc separatum Actum, propriis manibus subscriptum, sigillis armorum Nostrorum Communivimus. Vigesima Quarta Novi Styli. Decima Tertia, Veteris Styli. *Warsaviae Die Mensis Februarij, Anno Millesimo, Septingentesimo, Sexagesimo Octavo.**

(L.S.) KNIĄZ NIKOŁAJ
REPNIN.

(L.S.) An-

- (L.S.) Antoni Ostrowski, Biskup Kuiański y Pomorski.
- (L.S.) Antoni Xze z Prussow Jabłonowski, Woiewoda Poznański, mp.
- (L.S.) Jgnacy Twardowski, Woiewoda Kaliski, mp.
- (L.S.) Jozef Antoni Junosza Podolski, Woiewoda Płocki, Kawaler Orderow Orła Białego y S. Stanisława, Starosta Pokrzywnicki, mp.
- (L.S.) Tadeusz z Lipiego na Lipsku Lipski, Kasztelan Łęczycki, mp.
- (L.S.) Andrzej Stanisł: Młodziecowski, Biskup Przemycki, Kanclerz Wielki Koronny.
- (L.S.) Franciszek Salezy Potocki, Woiewoda Generał Ziem Kijowskich.
- (L.S.) Jgnacy Cetner, Woiewoda Bełzki, mp.
- (L.S.) Stan: Bernard Gozdcki, Woiewoda Generał Ziem Podlaskich.
- (L.S.) Roch Michał Jabłonowski, Kasztelan Wiślicki, mp.
- (L.S.) Xion Stefan Gedroyc, Biskup Inflancki, mp.

(L.S.) Bb 2

- (L.S.) Michał Ogiński *Woiewoda Wileński.*
- (L.S.) Jozef Dewoyna Solfhub, *Woiewoda Witebski-* mp.
- (L.S.) Tadeusz z Burzyna Burzyński, *Kasztelan Woiewodztwa Smoleńskiego.* mp.
- (L.S.) Adam Brzostowski, *Kasztelan Połocki Ssta Sądowy Wołkowyski.*
- (L.S.) Michał Xiąże Czartoryski, *Kanclerz W. W. X. Litt.*
- (L.S.) Jan Borch, *Podkanclerzy Koronny.* mp.
- (L.S.) Teodor Wessel, *Podskarbi Wielki Koronny.*
- (L.S.) Jozef Xiąże Sanguszko, *Marszałek Nadworny W. X. Litt.*
- (L.S.) Karol Xiąże Radziwiłł, *Marszałek Konfederacyi Generalney y Seymowy.*
- (L.S.) Stanisław Brzostowski, *Ssta Bystrz: Marszałek General: Konfederacyi W. X. Litt.*
- (L.S.) Władysław Gurowski, *Pisarz Wielki Kor: Posel Woiewodztwa Poznańskiego.*
- (L.S.) Karol Malczewski, *Pułkownik Regimentu B. W. K. Posel Wdzstwa Poznańskiego.*

(L.S.)

- (L.S.) Adam Łodzia Poniński, *Kuchmistrz W. Kor: Posel Wdzstwa Kaliskiego.* mp.
- (L.S.) Stanisław Wessel, *Starosta Golubski Posel Woiewodztwa Łęczyckiego.*
- (L.S.) Woyciech Grzymała Ostrowski *Podłodek y Posel Wwodztwa Łęczyckiego.* mp.
- (L.S.) Kasper Lubomirski, *Posel Wwodztwa Mazowieckiego Ziemi Czerskiej.*
- (L.S.) Teodor P. na Szydłowie Szydłowski, *Chorąży Ziemi y Posel Warszawski, Starosta Sekocin:* mp.
- (L.S.) Kazimierz na Szydłowie Szydłowski, *Stolnik Powiatu Przasnyskiego, Posel Xiestwa Mazowieckiego Ziemi Wizskiej.* mp.
- (L.S.) Kazimierz X. Poniatowski, *Podkomorzy Koronny Posel Ziemi Zakroczymskiej.*
- (L.S.) Jan Chryzostom Kraiewski, *Instygator Koronny Posel Ziemi Rożańskiej,* mp.
- (L.S.) Walenty z Piętk Sobolewski, *Łowczy Ziemi Warszawskiej Posel Ziemi Liwskiej.*

(L.S.) Cc

- (L.S.) Stanisław Radzimiński,
*Szta Janowski, Poset
Ziemi Nurskiej.*
- (L.S.) F. Xawery Branicki, *L.
W. K. Poset Ziemi
Sochaczewskiej.*
- (L.S.) Stanisław Gadomski,
*Podkomorzy y Poset
Ziemi Sochacze-
wskiej.*
- (L.S.) Antoni Czapki, *Podko-
morzy y Poset Wo-
iewodztwa Chełmiń-
skiego.*
- (L.S.) Waleryan Piwnicki,
*Miecz. Z. P. Woie-
wodztwa Chełmiń-
skiego Poset.*
- (L.S.) Franciszek Wielopolski,
*Poset Wdztwa Kra-
kowskiego.*
- (L.S.) Jozef Wielopolski, *Po-
set Wdztwa Krako-
wskiego.*
- (L.S.) J. Małachowski, *Poset
Wdztwa Sandomir-
skiego.*
- (L.S.) Eliazł Wodzicki, *Poset
Wdztwa Sandomir-
skiego.*
- (L.S.) Piotr Ożarówski, *Gene-
ral Lieutenant, Poset
Wdztwa Sandomir-
skiego.*
- (L.S.) Maciej Skorupka, *Poset
Wdztwa Sando-
mirskiego.*

(L.S.)

- (L.S.) Antoni Potocki, *Staro-
sta Lwowski Poset
Wdztwa Ruskiego.*
mp.
- (L.S.) Jgnacy Bukowski, *Poset
Sanocki.*
- (L.S.) Jozef Ant: z *Błazowa
Błazowski, Podstoli
y Poset Powiatu Zy-
daczewskiego.*
- (L.S.) Maryan Potocki, *Dele-
gat y Marszałek Zie-
mi Halickiej.*
- (L.S.) Jozef Sosnowski, *Pisarz
P. W. X. Litt. Poset
Ziemi Chełmskiej.*
- (L.S.) Jozef Stepkowski, *Obo-
żny Polny Kor: Poset
Wdztwa Lubelskie-
go.*
- (L.S.) Stanisław Karwowski,
*Podstoli Ziemi Biel-
skiej z Wdztwa Pod-
laskiego, z Ziemi
Mielnickiej Poset.*
- (L.S.) Jozef Wilczewski, *Pod-
kom: Ziemi Wiz-
skiej, Poset z Woie-
wodztwa Podlaskie-
go, Ziemi Bielskiej.*
- (L.S.) Celestyn z Szpanowa
*Czaplic, Podkomor:
Łucki, Poset z In-
flant Koronnych.*
- (L.S.) Jan Łodzia Poniński,
Poset Inflancki mp.
- (L.S.) Michał Jan Pac, *Staro-
sta Ziołowski Poset
Wdztwa Wileńskie:*

(L.S.) Cc 2

- (L.S.) Stanisław Xiąże Radziwiłł, Podkomor: W. W. X. Litt: Posel Powiatu Lidzkiego.
- (L.S.) Marcyan Janowicz, Posel Powiatu Wilkomirskiego.
- (L.S.) Stefan Dominik Romer, Chorąży y Posel Wdztwa Trockiego.
- (L.S.) Antoni Zabieło, Łowczy W. W. X. Litt: Posel Powiatu Kowieńskiego.
- (L.S.) Marcin Czerniewicz, Horodn: Sędz: Grodz: y Posel Kowieński.
- (L.S.) Jan Pakosz, Pisarz Grodzki, y Posel Woiewodztwa Smoleńskiego.
- (L.S.) Kazimierz Żabłocki, Posel Powiatu Starodubowskiego.
- (L.S.) Franciszek Giedroyc, Podczaszy y Posel Wołkow: Obożny Polny Litt.
- (L.S.) Piotr Bohomolec, Pisarz Ziemiński y Posel Wdztwa Witebsk:
- (L.S.) Michał Szyszko, Chorąży Hussarski, Posel Wdztwa Witebsk:
- (L.S.) Michał Xże Radziwiłł, Krayczyc W. X. Litt: Posel z Wdztwa Brzeskiego.
- (L.S.) Michał Domański, Posel z Powiatu Pińskiego.

(L.S.)

- (L.S.) Mikołaj Tadeusz Łopaciński, Pisarz W. W. X. Litt: Posel Woiewodztwa Inflanckiego. mp.
- (L.S.) Adam Czartoryski, Posel Inflancki.
- (L.S.) Antoni Tyzenhauz, P. N. W. X. L. Posel Wdztwa Inflanckiego.

MOC RATYFIKACYI TRAKTATU.

PRzychylając się do Aktu Limity Seymu terażnieyszego, którym wyznaczylismy Delegacyą z Panow wierney Rady y UU. Poslow Ziemskich złożoną, do umowienia y zawarcia Traktatu y innnych Aktow z Dworem Rossyiskim względem interesow w tymże Akcie Limity wymienionych, iako też do Plenipotencyi za powszechną zgodą zgromadzonych na tym Seymie Skonfederowanych Stanow teyże Delegacyi daney; Tenże Traktat zawarty, y z Aktami dwiema Osobnemi, y z iedney Strony przez J. W. Xcia Mikołaja Repnina Wielkiego Posła Nayiaśnieyszey Imperatorowy JMci Całey Roslyi według Plenipotencyi Jemu przyflaney, y za Plenipotencyą Naszą podług zwyczajui przy Traktatach partykowanego zamienioney; A z drugiey Strony przez całą Naszą Delegacyą podpisane, na tymże samym Seymie do approbacyi Naszey podane y przeczytane w wszystkim approbujemy, y za powszechną tychże Stanow Skonfederowanych zgodą, ratyfikacyą tego Traktatu y Aktow dwoch Osobnych w wszystkim, sposobem zwyczajnym sobie zostawujemy; Ktorey ratyfikacyi Instrument przez Nas Krola y przez Ministrow Naszych Oboyga Narodow podpisany, Pieczęciami Wiekłzemi Koronną, y W. X. Litt: ztwierdzony, za podobny Instrument ratyfikacyi Nayiaśnieyszey Imperatorowy JMci Całey Roslyi, na termin w Traktacie położony, lub y prędzey ieżeli będzie można zamienimy.

Odnowienie Konstytucyi Seymu *Coronationis* względem Kommissyi do Traktowania z Dworem Rossyiskim.

Ponieważ Konstytucya Seymu Koronacyi Naszey pod Tytu-
łem: Kommissya do Traktowania z Dworem Rossyiskim
ieszcze skutku swego nie wziała, więc też samą *in toto* reassum-
mujemy, y do Kommissarzow na ten czas wyznaczonych, dla
zeyścia z tego świata Xcia Stanisława Czartoryskiego Łowczego
Koronnego, y potrzeby do tego wielkiej wagi Dzieła, większey
liczby Osob, pod Naywyższą zwierzchnością Naszą, przy Prezy-
dencyi Nayprzewielebniejszego w Bogu Xcia JMci Prymasa,
braz przy Ministrach Obojga Narodow; *Z Senatu*: WW. Anto-
niego Barnabę Jabłonowskiego Poznańskiego, Stanisława Bernar-
da Gozdkiego Podlaskiego Woiewodow, Adama Brzostowskiego
Kasztelana Połockiego: *Z Stanu Rycerskiego*, UU. Kazimierza
Raczyńskiego Starostę Czerwonogrodzkiego, Piotra Ożarówskie-
go Generała Lieutnanta w Woytku Naszym Koronnym, Anto-
niego Potockiego Starostę Lwowkiego, y Stanisława Xcia Radzi-
wiłła Podkomorzego W. X. Litt: przydaiemy, y nazywamy:
Oraz dla bezpieczeństwa Traktowania ostrzegamy, żeby Kommis-
sarze Nasi tylko z umocowanym lub umocowanemi od Nayia-
śniejszey Imperatorowy Jeymci *per Credentiales* do Nas y Rze-
czypospolitey traktowali.

Uwolnienie Kupcow Rossyiskich od płacenia Celf partykularnych.

Chąc w wszystkim zachowania Traktatu Pokoju 1686.
z Dworem Rossyiskim zawartego: Zalecamy wszystkim
Obywatelom Rzpltey, ażeby *ad mentem Articuli* 18 rzeczonego
Traktatu, y Konstytucyi 1764. uwalniającey od Celf, y Myt
partykularnych Kupcow Rossyiskich; do płacenia partykularnego
Cła y Myta nie pociągali, na co Kommissye Skarbowe Obojga
Narodow pilne baczenie dadzą, y za uskarżeniem się o takową
opłatę, nieodwłoczną sprawiedliwość ukrzywdzonemu każda
Kommissya w swoim Kraiu uczynić będzie powinna. Na mo-
stach

był pozwany do Sądow Marszałkowskich Koronnych, na ow czas
W. Marszałek Koronny przytomny, WW. Marszałkow Lite-
wskich, do Sądu swego wezwie, y zasiadłszy, podług dawney
Ordynacyi tak z niemi, iako y przytomnemi Assessorami *plura-
litate votorum* tę sprawę decydować będzie, niebytność iednak
WW. Marszałkow Litewskich, nie ma tamować biegu sprawie-
dliwości przyzwoitey; A co się tu mowi o Marszałkach, y O-
bywatelach Litewskich w Koronie, to się ma rozumieć, y o Ko-
ronnych w Litwie.

W sprawach zaś *violata Securitatis*, lub *ex appellatione, vel
Remissa* przypadających, ktoreby były przeciwko Sędziemu, lub
innemu Officyalście Marszałkowskiemu, y innym iakimkolwiek
Urzędow, do tey Juryzdykcyi obowiązany, albo przeciwko
ludziom Dworu Marszałkowskiego, sąd Marszałkowski *ultima
instantie* sam wyprowadzi Jnkwizycye, albo one wyprowadzić
zleci Officyalistom swoim, lub Grodzkim. A gdyby kiedy
Marszałek sam co wykroczył, *violando Securitatem publicam* przy
Boku Naszym, *non ex vi* iednak *prolate sententie*, albo nastąpio-
ney Exekucyi Ustaw, lub Dyspozycyi swoich, tam gdzie mu na-
leżą, albo wraz z Assessorami uczynionych, na ow czas stosując
się do Prawa, innym Ministrom służącego, mieć chcemy, aby w
Sądzie Marszałkowskim, nie znaydując się sam na swoiey sprawie
odpowiedał, y był sądzony *pluralitate votorum*. *In reliquo* zaś
Urząd Marszałkowski przy wszelkich Prerogatywach ktore wy-
żey wyrażonym Punktom nie są przeciwne, zachowujemy. Ktore
we wszystkim ustanowienie, za powszechną zgodą Zgromadzo-
nych Stanow, za niewzruszone, y nieodmienne Prawo posta-
nawiamy.

Zaareztowanie także Osob, dla zapobieżenia, y przeszkó-
dzenia złemu, lub ucieczce obwinionego, samym WW. Marszał-
kom zostawie się, rozśądzenie zaś, gdyby przyszło, aż do sprawy,
wraz z Assessorami ma nastąpić.

Ostrzeganie bezpieczeństwa Posłow, y Ministrow Cudzo-
ziemskich, y Charakterem podobnym zaszczycających się Osob,
y zachowanie w tym Punkcie Prawa Narodow, tak co do wżwyż
pomienionych Osob, iako też y do Ich Dworow, stosując się do
dawnych zwyczajow, pieczy samych WW. Marszałkow po-
lecamy.

Wyznaczenie Assessorow Sądow Juryzdykcyi Marzałkowskiej.

JAko Królowie Poprzednicy Nasi, przez dawniejsze ułożenia z Rzplta; ofiarowali się we wszelkich Radach, y Sądach, *ad pluralitatem* łączyć swoje zdania, tak y sama Rzplta potym w każdym *ultime Instantie* Subselljach, do podzielenia takowey władzy, między więcey Osob, różnemi czasami przystępowała, tak dalece, że y Sądow Juryzdykcyi Marzałkowskiej (które ostatnie były, gdzie Decyzya y ferowanie Dekretow bez appellacyi wypadły) na ostatnim Seymie Ordynaryjnym Assessorow przydano; Więć My, abyśmy tym bardziey sprawiedliwym w tej mierze powodom dogodzili, *ad normam* Sądow Naszych Zadwornych, Sześciu Assessorow wyznaczamy, w których liczbie dwóch Senatorow, bywać będzie mogło, y żeby dla publiczney, którą będą czynić usługi, szkody przez kosztą, na siedzenie przy mieyscu teyże Juryzdykcyi nie ponosili, Summę Siedmdzieściąt, y dwa tysiące Żłoty Polskich, corocznie ze Skarbu Koronnego wypłacać Im zlecamy. Co zaś do innego wszelkiego tychże Sądow Rozrządzenia; Ordynacyą na ten koniec ułożoną potwierdzamy, *in Volumen Legum* inserować zlecamy, y żeby we wszystkim moc Prawa zabierała, mieć chcemy.

Assessorowie Sądow Naszych Marzałkowskich, y Zadwornych, Posłami być nie mogą.

GDy za powszechną Zgromadzonych Skonfederowanych Stanow zgodą, w ustawach dla Kommissyi Skarbowych, y Woyskowych Oboyga Narodow, to ostrzeżono iest, żeby Kommissarze Skarbowi, y Woyskowi, Posłami na Seymach nie bywali; z tegoż samego powodu, y Assessorom Sądow Naszych Marzałkowskich, y Zadwornych, *Capacitatem* do Funkcyi Poselskich odeymuiemy, a iako Assessor Sądow Rzeczonych Posłem nie będzie mógł być, tak żeby, ani Posel Assessorem mógł być obierany, postanawiamy.

Ordy-

Ordynacya Sądow Naszych Juryzdykcyi Referendaryi Koronney przywroconey.

POnieważ Władza Nasza Sądowa Krolewska w Referendaryi Koronney, nie tylko Jey przyłączeniem do Sądu Naszego Assessorskiego Koronnego, przez Konstytucyą Seymu Konwokacyjnego Roku 1764. ale też od niego rozłączeniem, y Juryzdykcyi Referendarzom przywroceniem, przez Konstytucyą Seymu Ordynaryjnego Warszawskiego Roku 1766. iest iawnie uznana; Przeto, aby w teyże Prerogatywie *cum declarata* wyrazem przywiedzioney Konstytucyi Roku 1766. *inappellabilitate Decretorum*, Sąd Nasz Referendarzki Koronny, y na potym zostawał, iako też w tey Jzbie Sądowey, w ktorey się Assessoria Koronna odprawiać będzie Kadencyami tą samą Konstytucyą 1766. sobie wyznaczonemi, bądź w obecności Naszey Krolewskiej, lub też *sub absentia Nostra* odprawował się, postanawiamy. Juryzdykcyą zaś Referendarzka, y odprawowanie Sądow, ma zostawać przy tym Referendarzu, który dawniejszy na ten Urząd ma Przywilej, a w niebytności Jego, drugi Referendarz mieysce, y Juryzdykcyą zastępować będzie. A gdy do Sądow Naszych Referendarzkich Koronnych, Sprawy *Iuris Colonarij* zdawna należały, a te są Poddanych, przeciwko Possessorom Dobr Naszych, wzajemnie ich przeciwko Poddanym, także o Wybraniectwa na Dwudziestym Łanie *Iuris Colonarij* o Soltystwa, Lemaństwa, *per Privilegia Iuris Successivi* chodzące, y tą *Successivi Iuris* istnością, *naturam Fundi Colonarij* mające, o młyny z trzeciej miary zaprzywilejowane, także Sprawy Dzieścienne, z gruntow Namienionych *Iuris Colonarij* pochodzące, Appellacye od Zamkowych Pruskich, tudzież Naszych Ekonomicznych Juryzdykcyi, z Poddanemi zachodzące, zgoła, cokolwiek *Questionis ex Personali, aut Reali*, Gruntow *Iuris Colonarij* wynika, to wszystko pod wydział Spraw Sądow Naszych Referendarzkich podpadało, y mieściło się. Przez Konstytucyą zaś Roku 1766. Sąd Nasz Referendarzki do Spraw Gromadzkich y pomiarowych Wybranieckich scisniony. Przeto też Juryzdykcyą Sądow Naszych Referendarzkich Koronnych, ile rownie na Władzy Naszey Krolewskiej ugruntowaną, do dawniejszey Jey postawy, wyżej opisaney, zupełnie przywracamy. Y iako namienione Sprawy Juryzdykcyą Referendarzka *cum Re-*

Kkk 2

solu

soluione Przywileiów sędzić zwykła, tak aby się zwłoka sprawiedliwości nie działa, y na potym mieć to chcemy.

Ubepieczając także Juryzdykcyą tych Sądów, aby w Sprawach wyżej wyrażonych, *extra Forum Jey*, nie ważył się nikt drugiey Strony *evocare, sub penis Evocationis*, w tychże Sądach *decernendis, & nullitate Indicatorum, lub Condemnationum evocatoriè obtentorum*, ostrzegamy.

Exekucyą Dekretów Sądów Naszych Referendarskich Koronnych, aby Starostowie, y Urzędy Grodzkie czynili, pod rygorem, *contra non Exequentes* w Konstytucyach wyrażonym, tak iako Dekretów Naszych Assessorskich, *ad mentem* Ordynacyi Sądów Naszych Assessorskich pod Tytułem: O Exekucyi Dekretów Kroléwskich: obowiązujemy.

A ponieważ Konstytucyą 1766. dla pieczętowania Dekretów Juryzdykcyi Referendarskiey, Pieczęć mnieysza, od Koronney pod Orłem Polskim z napisem: Pieczęć Referendaryi Koronney, jest wyznaczona; Przeto. aby pod tą, a nie inną Pieczęcią *salvi Conductus* Poddanństwu, y Mandaty, czyli Pozwy, na Sądy Referendarskie wychodziły, mieć chcemy. Z tey Konstytucyi 1766. punkt, że w przypadku nieprzytomności Assessorów, sami Referendarze sędzić będą mogli, z przyczyn tamże wyrażonych, postanawiamy.

Dla niewielości zaś Spraw, dwa tylko Regestra, jeden dla Spraw *Experimenti* Ordynaryiny, na pierwszy Miesiąc każdej Kadencyi, drugi Regestr, na drugi w każdej Kadencyi Miesiąc, dla Spraw Kommissyinych (które iednak po wywiedzioney Kommissyi do Regestru Ordynaryinego iść będą powinny) także dla Spraw *Evocationis extra Forum Referendariale*; tudzież Kontrawencyinych poprzedzającym Dekretom Referendarskim, iako też Expulsyinych, gdyby się komu w przepisany Spraw Rodzaiu; gwałtownie z Possessyi wybicie stało, postanawiamy.

Przykładem też Ordynacyi Sądów Naszych Assessorskich, aby odtąd Areszta na wzdawanie nie szły, ani na Munimenta, Dylacye, lecz na miejsce tych Dylacyi, Kommunikacya była Dokumentow w Sprawach *Iuris* do przyszley Kadencyi, deklarujemy.

Także też, aby Stron *Patrocinantes* (ktorych nie więcey, iak tylko Dwunastu, przez Wielebnego, czy Urodzonego Referendarzow Koronnych przyjmowani bydź mają) iezeli nie są przyśięgli, aby Przyśięgę *Rothâ prescriptâ* Patronom Assessorskim wykonali, y Ciż *Patrocinantes*, aby Summaryusze Dokumentow
swo-

swoich, z wiernym w nich istoty każdego Dokumentu wyfulżczeniem, przy Indukcyi Sprawy podawali, stanowimy.

A ponieważ żadna Juryzdykcyja Sądowa, bez Pisarza obevść się nie może, lubo ten Urząd Pisarzow do Spraw w Sądach Referendarskich naznaczonych, wyraźnym tych samych słow napisem, w Konstytucyi Seymu Koronacyinego Roku 1764. abrogowaliśmy, iednak za przywroceniem iuz do swoiey Postawy, tychże Sądow Referendarskich, y Urząd też Pisarstwa przywracamy.

Ubepieczenie tychże Sądow, y Osob w nich stawiających, także, iakie iest w Ordynacyi Sądow Naszych Assessorskich ostrzeżone, postanawiamy.

Ordynacya *Judicij Mixti*, albo Sądu wspólnego.

Stosując się do Artykułu II. §. XIII. ustanowionego Traktatu, względem uformowania *Judicij Mixti*, z Osob Siedemnastu, *pro exacta Justitie administratione*, takowe czynimy rozporządzenie. Nayprzod, gdy nastąpi od J. K. Mci, każdorocznie w Miesiacu Lipcu, do Sądu tego Nominacya, Osob Sądowych Szesnastu, to iest Ośmiu Swieckich, Rzymskiey Katolickiey Religii, tak z Korony, iako y W. X. Litt., à także ośmiu z Grekow Nie-Unitow, lub z Dyssydentow. Ci zatym, ktorzy wyznaczeni będą, do pierwszey Kadencyi, ziechać się powinni, na dzień pierwszego Oktobra, w Roku przyszłym 1768. tu do Warszawy, w liczbie ośmiu, *alias* czterech Katolików Rzymkich, à czterech Grekow Nie-Unitow, lub Dyssydentow, y wykonawszy przed Grodem Warszawskim, a *vacante pro tunc Officio Castrensi*, przed Urzędnikami Ziemskimi Sądowemi lub iednym z nich, à w niebytności tychże, przed Regentem, lub Susceptantem, *Actorum eorundem Officij*, czyli *Judicij*, *non obstante die Festiva* przyśięgę w Rotę następującą:

Ja NN. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu, w Trocy Swiętey Jedynemu, że w tym Sądzie Mixti, według sumnienia y Prawa Rzpltey, nie mając względu na Rożność wiary, na Bogatego, lub ubogiego, Przyjaciela, Krewnego, y Nieprzyjaciela, każdą sprawę sprawiedliwie sędzić będę, podług kontrowersyi, probacyi, y Dokumentow Stron, darow żadnych od nikogo, przed Sprawą, pod czas sprawy, y po sprawie brać, praktyk żadnych w sprawach toczących się czynić, sekretu szczy Sądowey, y zdania wotujących, czyli *tò per directum, lub indirectum* wydawać, ani Kompletu procz

prawdziwey choroby, y gwałtownych potrzeb, pod żadnym pretextem zrywać nie będą. Tak mi Panie Boże dopomóż y niewinna Męka Syna Jęgo.

Po wykonanych zatym przez tych Sądowych jednego po drugim Juramentach, y zapisaniu onychże *in Actis*, Grod Warszawki spisawszy iedną ręką, z Imieniem y Przezwilkiem Regestr wszystkich obecnych Sądowych Religii Rzymskiej Katolickiej, każdemu z Obojga Religii Sądowemu do rąk odda. A ci dopiero zasiadłszy sobie w miejscu sposobnym, po ogłoszeniu Woźnego zafundowanej Juryzdykcyi, y uczynionym ustępie, sami tylko *in Conclavi* zostając, *methodo* w Trybunałach *practicata*, z pomiędzy siebie przystąpią do obrania Prezesa Katolika Rzymskiego, do odbywania zaś teyże Elekcyi *Ceremonialium* pierwsi *ex ordine* obojga Religii należec mają, a po obranym Prezesie, przystąpią do postanowienia Sądowi swemu (nie z pomiędzy siebie, lecz z innych Osob Szlachty a Religii na ten czas Greckiej Nieumickiej lub Dyssydentkiej) Pifarza do pisania Dekretow, a Regenta do trzymania Regestrow Sądowych, *& propter inspectum o-nem Archivi Judicialis*, acz tych *Capaces & Expertos* dobierając, ktorzy tak postanowieni, wysłuchani być mają przysięgi przez tenże Sąd, *& quidem Pifarz in eam Rotham:*

Ja NN. przysięgam Panu BOGU Wszchemogacemu w Troycy S. Jedynemu, iż Stron Kontrowersyi pilnie słuchać, a Dekręta wszystkie konformujące się pluralitati votorum Judicij Mixti z opisaniem potrzebnych Cyrkumstancyi, wyrażeniem obojey Strony dokumentow, pisać będę, Sekretu Jzby y zdań Sądowych tam directe quam indirecte nikomu niewydam, kontentując się zaś naznaczo-nym mi Salarium, od Dekretow y Stron żadnego datku etiam ab ul-tro offerentibus brać nie będę, in Officio zaś meo pilnie się y wier-nie sprawię, tak mi Boże dopomóż y niewinna Męka Syna Jęgo.

A zaś Regent, *Rotha sequenti: Ja NN. przysięgam Panu BOGU Wszchemogacemu w Troycy S. Jedynemu, iż trzynając Re-gestra Judicij Mixti, wpisy Spraw porządnie secundum numerum, nie na kartki lecz zaraz w Regestra, kto wprzód rekwirować będzie wpisywać będę, Archivi Sądu tego diligentem inspectionem zachowam, y Stron od Extradyty nad przepis Prama Ordynacyi depakto-wać y więcej brać nie będę, y wiernie się in officio meo sprawię, tak mi Boże dopomóż y niewinna Męka Syna Jęgo.*

Tak zaś wypełnione przez Pifarza y Regenta Juramenta być mają w Protokule *Decretorum* zapisane, y przez Prezesa podpisane, iako zaś pilność y *Exactitudo* przyzwoitemi być mają *in*

hisce

hisce Officijs, więc do tych poczuwać się powinni tak Pifarz iako Regent, ktorych odmiana a innych postanowienie od tegoż samego Sądu dependować ma.

Instygatora zaś *pro attendentia securitatis & fidelitate servanda* *Judicio juratum* Prezesowi *constituere* y od siebie *salarium*, oraz y Woźnego *stipendiarium* mieć będzie należało.

Po odbytey więc tey najpierwżey pod Prezesem Katolickim Rzymskim Kadencyi, zaczynać się powinna druga Kadencya w Roku 1769. *in Crastino Circumcisionis Christi Domini*, to jest *secunda Januarij*, na ktory Dzień także tu do Warszawy ziechawszy się nominowani od Jego Krolewskiej Mości Sądowi, w rowneyże liczbie Czterech Katolików Rzymskich y tyloch Grekow Nieumaitow lub Dyssydentow, po wykonanych przez siebie Juramentach, zafundowaniu *in loco solito* Juryzdykcyi, *ante omnia* odbiorą *à medio sui* Prezesa Dyssydenta, Pifarza zaś y Regenta na tey Kadencyi postanowią z Rzymskiej Katolickiej Religii, y od nich Juramenta odbiorą, podobnie *adimplendo omnes solennitates & exigentias* iak pierwżey Kadencyi jest Sądowi przepisano. Tak tedy determinowane *Judicio Mixto* Kadencye, to jest najpierwższa a do tego y iedna tylko w Roku 1768. A zaś w następujących latach każdorocznie dwie Kadencye sześć Miesiący do są-dzenia mające, a iedna w rozdzielnosci po trzy Miesiące trwać mająca: Zaczynać się powinny raz *à secunda Januarij*, kończąc się *ultima Martij inclusive*, powtore *à prima Octobris* z determinacyą *ultima Decembris*, a to *consecutivè* co rok zachwuiąc alternatę Prezesow, Pifarzow, y Regentow, podług obmowy Traktatowey, odprawiać się raz na zawżse w tych czasach tu w Warszawie mają.

Prosperando zaś *Authoritati & securitati* Sądu tegoż, ma bydź przydana *assistencia militaris*, z ktoreykolwiek Milicyi Rzeczypltey do Ordynansu Prezesa należąca, w czasach przypadających y trwających Kadencyi.

A że Ciż Sądowi *Judicij Mixti* nominowani do Kadencyi *adesse* zawżse powinni; więc w przypadających pod ten czas *in aliis quibusvis Subsellis* Sprawach, czyli to *ex reatu*, czyli *actoratu*, *beneficio suspensionis* każdy z nich *assidens* *judicio gaudere* ma, ktore im na dwa Tygodnie przed y po skończoney Kadencyi tylko służyć powinno, *previo attestato* od Prezesa Sądu tego *in termino ex Dilatione incidenti reproducendo*.

To zaś *Judicium Mixtum* bynajmniey nieprzypuszczając przed siebie spraw innych, szczegulnie gatunku w Traktacie wyrażo-nego,

Lll 2

nego,

nego, y owszem w takowych *evocatoriè* do siebie wyciągnionych ukarawszy Stronę pięciuset grzywien, oneż *parti evocate* przyślądzi, y Sprawę *ad Forum competens* odeśle.

A że w tym Sądzie nie tylko *interueniente paritate votorum*, iednę y drugie kreskowanie się, lecz y *secreta vota* pozwolone; Więć że y w innych Sprawach *etiam pluralitate* rezolwowanych, gdyby który z Sądowych profil o drugie lub trzecie kreski, dopuszczzone bydz maia.

Dekreta zaś Sądu tego, w Protokule przez Prezesa y dwoch Sądowych *ex utrisque Religionibus* po iednemu podpisowane bydz powinny.

Gdy albowiem ustanowieniem Sądu tego *Publico bono & Tranquillitati inter Concives consulitur*; Więć słusznie tychże Urodzonych Sądowych *ex Publico arario salariandos* uznawszy, naznaczamy każdemu w swey y casey Kadencyi Prezesowi, lub *stallum* Jego posiadającemu, po Złoty Polskich Dwa Tyśiące na Miesiąc; a zaś Sądowym iednemu po Złoty Polskich Trzy Tyśiące na Kadencyę. Podobnież *salariandos* mieć chcemy, Pifarzow y Regentow, wyznaczając Pifarzowi każdemu po Złoty Polskich Trzy Tyśiące na Rok, a zaś Regentowi po Złoty Polskich Tyśiące pięćset na Rok z Koronnego Skarbu. Aby zaś takowe pensye bez najmieyszego zawodu za podpisaną przez Prezesa Attestacyą kto był przytomny z nich, wypłacane, a przez każdego pensyą swoją odbierającego zakwitowane były, bez żadney *sub pretextu* Kwitowego od Skarbu tegoż detrunkacyi. A iezeli ktorzy z Sądowych sądzić nie będą ktorego Miesiąca, tym ma być *ad proportionem* uchybionego czasu *salarium* odcięte.

Urodzeni przeto Sądowi *feriatim* zapisując *Actus* w sądzeniu, *non interruptè* odbywać powinni w czasach swych Kadencyi zasiadając co dzień, *Exceptis diebus Festiuis*, z rana tylko od godziny ósmey do pierwszey, takowey w zasiadaniu przestrzegając Alternaty, żeby pod Prezesem Katolickim Rzymskim z prawey Strony Katolicy Rzymscy, podobnież pod Prezesem W. Biskupem Greckim lub Dissydentem zasiadali, y z pilnością sądząc od zaczętey Sprawy choćby *supernumerarij* nad Komplet nieodchodzili, pod czas zaś Sentencyi żaden z mieysca swego nie wstawiał pod animadwersyą Sądową.

Gdyby zaś który Sądowy znajdując się w Warszawie, Komplet zrywać, lub dla zerwania onegoż (*preter solum vere infirmitatis iuramento coram eodem Iudicio proximè venturo comprobandum casum*) umyślnie na mieysce Sądow naznaczone po obwieszczeniu

niu iednym y drugim przez Prezesa teyże Kadencyi nie ziechał, takowy odsądzeniem od Funkcyi ukarany być powinien, *& amplius* do Sądu tego *admitti* nie może.

Sessye też ani przywołane ani odwołane *nisi de unanimitate consensu* być nie mogą przed czasem y godzinami wyżej wyrażonemi, ale za nadoysciem godziny, y byle Komplet był Aktem Osobnym opisany, nieczekając na nikogo, Sądy się zacząć y kontynuować maia, żaden oraz z Osob zasiadających, darmo o Ustęp y *in extenuationem* czasu prosić nie powinien, a uprosiwszy, słuszność y racyą tego Ustępu powiedzieć ma.

A iako sprawiedliwość w tym największą odnosi krzywdę, gdy tak Prawa iako y Decyzye w exekucyach zpoźniane bywaią, więc chcąc aby Dekreta *Iudicij Mixti* należytą stateczność miały, postanawiamy, aby *Contravenientes* Sądu tego Dekretom, podlegali rygorowi na sprzecznych Dekretom Trybunalskim, rozciągającemu się.

Gdy zaś z rezolucyi Sądu wypadać będzie gdzie *in fundum seu in Bona* Kondescensya lub Inkwizycya, do takowych expedyowania żaden z Prezesow y tychże Sądowych nie ma bydz naznaczony, ani zieżdżać może, lecz Ziemstwa y Grody *ad haec exequenda* naznaczone bydz powinny, a *pro Parte Dissidentium in pari numero* Subdelegaci od Jego Krolewskiej Mości *creandi*, ażeby w liczbie *per Provincias* po sześciu byli naznaczeni; oraz ażeby żadnych sobie prerogatyw tak w Prowincyach iako y po Woiewodztwach, Ziemiach, Powiatach nieuzurpowali, ale szczegulnie tylko *ad solas Condescensiones* za Dekretami w Sprawach Religij tyczących się należeli y używani byli, terażnieyszą Ordynacyą *precauetur*. Ci zaś Subdelegaci *ante exercitium Officij sui* przysięggę wypełnić powinni *Rotha Iudicum*.

Od Sądu Tego Kondescensoryalnego a *definitiva sententia*, wolna ma być appellacya, *parti gravatam sententia*, *ad Iudicium Mixtum*, *& connotari admittique* powinna.

Gdy zaś *Lege positiva cautum*, ażeby Sprawy wszelkie *primam* nie pomiały *Instantiam*, *& ex Cruda Citatione ad Subsellia Ultima Instantie* nie przychodziły; Więć tak *in Fundamento* dawnieyszych Praw, iako świeżo ustanowionego Traktatu mieć chcemy, aby tak w Koronie iako y w W. X. Litt. w tych wszystkich Sprawach ktore *Iudicio Mixto conveniunt*, Strony pierwey do Ziemstw y Grodow zapożywały się (*pensata* iednakże *qualitate negotij* iakowe *resolutioni* tychże Juryzdykcyi *competit*) a ztamtąd dopiero *post definitivam* gdyby która Strona nie była kontenta

z Dekretu, per Appellationes seu Remissiones do Sądu tego *Judicij Mixti* przychodzić ma *sub ultimam decisionem*.

Miasta zaś Pruskie *secundum sonantiam Tractatus* w Sprawach swych postępować sobie mają.

W którym to Sądzie wspólnym *precludendo litigijis viam ex vi Legis* poyść przeciwko Dekretowi nie będzie się godziło Stronom, szczególnie *ex re noviter repertorum Documentorum, Actio reservatur agendi*, na ieden raz tylko, *salva comprobatione* iako w Trybunałach *rem evincendum*. Ażeby zatym takowe Sprawy obrocone wprzod do Ziemstw y Grodow tamże długo nie wzięły, *propter accelerationem Iustitiae* ustanawiamy po Ziemstwach y Grodach osobliwe Regestra pod Tytułem: *Cause injuriarum Pacem & tranquillitatem Dissidentibus Cautam ledentium*, Jeden *antiquiorum ab Anno normali 1717*. Drugi *Recentiorum post modernum Tractatum*, którym to Ziemstwom w Koronie dla Spraw takowych nad przepisaną Kadencyę pozwala się dłużey sędzić iednym Tygodniem w każdej Kadencyi naypryncypalniejszego Powiatu, a Grody *in determinatione* swych Sądow podobnież obrocić mają czas Tygodniowy do Spraw rzeczonych w W. X. Litt; Ponieważ Sady Ziemskie y Grodzkie mają czas sobie większy do Sądzenia Spraw swych wyznaczony, więc takowym Sądom nie przydając czasu więcej do Sądzenia na Kadencyi iedney, tylko w Roku tak Ziemskiej iako y Grodzkiej Tydzień ieden, dla odwoływania tych Regestrow zachowuiemy.

A gdyby gdzie Kondescenja *ex Decisione* wypadła, do tey expedyowania *in Pari numero* tak z Sądu swego Urzędnikow, iako *à Parte Dissidentium, Subdelegatos* od J. K. Mości *creatos Privilegiatosque* naznaczać mają; *In quantum* by przestać *super Iudicio solo Terrestri vel Officio Iudiciali Castrensi Condensensoriali* niechciała *Pars Dissidentium*.

Jeżeliby też ktożkolwiek *cujuscunq. Statûs & Conditionis Romano Catholice & Græco-Unite Religionis*, kogożkolwiek z Grekow Nie-Unitow lub Dyssydentow *in quacunq. Causa Spirituali Pacem & tranquillitatem tangente*, przeciw wyraźnemu Traktatowi, *ad aliud quodvis Forum, à specialiter* do Trybunałow Koronowego y Duchownego Litt: lub wszelkich Sądow Duchownych Rzymkich Katolickich pozywać ważył się, tedy pozwany tam nie stawiając co mu naymniey szkodzić y nigdzie Processem zarzucono ani w żadnym Sądzie akceptowano być niepowinno; Takowego *Vicissim* zapożwać może strona o Ewokacyą *ad Iudicium Mixtum*, które uznawszy Sprawy nie przyzwolicie do innych

Jury-

Juryzdykcyi wytoczoną, ukarawszy *partem pro Parte Partis penis* iako wyzey *Evocatorijs*, Sprawy zachodzącą decydować będzie.

Regestra też *Judicio Mixto* takowe *determinantur*: Jeden *sub titulo: Cause Antiquarum injuriarum Pacem & tranquillitatem Dissidentibus cautam ledentium ab Anno Normali 1717*. Drugi *Recentiorum injuriarum post Ratificationem Tractatus Anni 1768. Pacem & tranquillitatem Dissidentibus cautam ledentium ex appellationibus & remissionibus*; a Trzeci Regestr Miast Pruskich, pod tym Tytułem tylko: *Cause injuriarum Pacem & tranquillitatem Dissidentibus cautam ledentium*; Obydwa *sine beneficio Arresti*. Czwarty zaś *Directi Mandati Judicij violata securitatis Judiciarie, atque adeuntium & redeuntium*. Pierwszy brany być ma w Poniedziałki, Wtorki, Szrody; Wtóry w Czwartki, Piątki, y Soboty; a *Directi Mandati* każdego dnia wołany byź może, w którym Sprawy z danego Roku y napisaney Propozycyi, czyli też wydanego *in vim termini tacti* Pozwu o niebezpieczeństwo y lezyą powagi Sądu, o Wiolencyą Osobom Sądowym *in actuali obsequio* funkcyi będącym, y Ich sługom pod bokiem Sądowym, to iest w Jzbie Sądowej lub na ustępie, iakoliteż *adeuntibus* do Sądu tego *& redeuntibus* poczynione takowe tylko mieścić się mają. Regestrowi zaś Miast Pruskich, determinuie się w każdej Kadencyi Tydzień ostatni *genuine* Dzień po Dniu do sędzenia, na którymto Regestrze z Podanych J. K. Mci od Miasta Torunia, Elbląga y Gdańska, Czterech oboiey Konfessyi Kandydatow, nominowany Sądowy *ad hoc Judicium Mixtum cum voto Decisivo post expletum Juramentum Rotha Judicum* przed Prezelem, *aperta Stuba* ma *adesse conclavi*, podług obmowy Traktatu, *servato* iednakże *ordine* pierwszeństwa Miast tychże, *& hoc adjecto*, aby tylko ieden z tych Kandydatow Czterech nominowany w każdej Kadencyi zasiadał.

Gdyby zaś w Regestrze *Recentiorum injuriarum* niemiało się wiele Spraw znajdować, natedy Sąd w dniach wyzey determinowanych też wpisy odbywszy, coby zbyło czasu, uda się do sędzenia Spraw z Regestru *antiquarum injuriarum, & e converso, casum* obserwując, zawsze iednak *ab antiquioribus* to iest od osądzoney Sprawy następujące y pozostałe z pierwszej y drugiej Kadencyi sędzić powinien, niepuszczając w żadne Dylacye spraw, ani *immutando numerum* wpisow przez przywołanie, lecz ieden po drugim iak się w Regestrze znajdować będą, wpisu nawet bez zezwolenia Stron obecnych lub od nich należących *propria auctoritate per non sunt* spuszczać nie ma.

Mmm 2

Rege-

Regestra zaś Sądowe dla konnotowania pod każdym wpisem Decyzji trzymać będzie, Pierwszy *ex ordine* teyże Religii Sądowy, ktorey y Pifarz w ten czas. Ktorzy to Pifarze *conformando se pluralitati in decisivis, à per controversias Stron & omnes Circumstantias atque juxta sonantiam documentorum tum alias Probationes* w wszystkich sprawach po Polsku (oproc na Regestrze Pruskim pod czas ktorego *Latino & forensi stylo*) Dekreta *quam accuratissime* pisać mają, à Patronowie ktorzy być mogą *cujuscumque Status Secularis* aby tylko przyślegli przychodzić do Sądu mają, z wszelką gotowością y z Summaryuszami, oraz gotowemi *in scriptis* Konkluzjami.

Aby zaś wielomówstwem niewycieńczali czasu, do Spraw większych nad Dwoch należeć nie powinno, y Ci nawet mówiąc co do interessu, wystrzegać się mają w Jnduktach cobykolwiek miało *tangere* cudzego honoru, à to *sub animadversione judicij*. Pacyentom też wolne ma być przymowienie się do Spraw swych, w ktorych gdy nastąpią Repliki, żadne nowe Spraw Rekapitulacye być pozwolone niemają, à Jllacye iedynie *ad omiffa non vero decisa* wniesione być mogą.

Gdy zaś w Sprawie zaydzie ustęp, nikt się więcej procz Sądowych y Pifarza tamże *in conclavi* znaydować y bydź przy Decyzji choćby też naydystryngwowańszy nie powinien.

Co się tycze *formalitatibus* Procellu y Postępku prawnego, nayprzod Pozwy, terminy, mają być po Polsku pisane z iasnym wyrażeniem rzeczy samych, co się do Miast Pruskich ściągac nie ma, à wychodzić powinny pod Imieniem J.K.Mci, a *sub interregno* pod Tytułem: *Nos Proceres Regni & M.D.Litt. à Celsissimo Primato ad Judicium Mixtum nominati Judiciales*, zawsze zaś pod Pieczęcią, na ktoreyby wysztychowane były Herby Koronny y Litewski z napisem zaś około: *Sigillum Judicij Mixti*: Relacye też wydanych *ad propria citatorum Bona* pozwow przez Woźnych, *coram Actis proprij Districtus* gdzie Dobra *consistunt* zeznawane bydź powinny; A w Prusiech podług Prawa y zwyczaju tamteyszego, od ktorych zeznania czyli Aktu Relacyi dopiero w Tygodni cztery Termin do rozsądzenia się dostateczny uznany być ma, inaczey Strona nie może *stringi* do odpowiedzi. Co się ma rozumieć y o Terminach *ex Appellationibus sive Remissionibus*.

Agdyby takowemu Terminowi czas wymieniony nie wyszedł, à Stronaby Stronę wzdała, Kondemnata *nullius in alio* y *absque penis in sublationem* skallowana bydź ma.

Jako

Jako zaś Jndykcyje *pretextuosis connexionibus & motivis* czynić zwykły różne inkonweniencye, przeto takowych Sąd *non admittet*, lecz aby każdy, z swego wpisu promowował Aktorat, *animadvertet*. Co się y o otrzymaniu Kondemnat pod cudzym wpisem rozumieć ma.

A że Konstytucya 1726. *de Progressu & juris gradibus* iasnie informuje, więc y w tym Sądzie po trzech Kondemnatych *in contumaciam, à iedney post rem judicatam, plenaria convictio* zachowana bydź powinna; Ktorzych to Procellow *executionem* Starostowie Grodowi, czyli *competentia officia requisiti subterfugere* nie mają, *sub penis de negligentibus Officialibus sancitis*.

A ponieważ Prowincye Korony Polskiej, y W.X.Litt., tudzież Miasta Pruskie wraz *in hoc judicio Mixto* sądzić się będą, zacych Koronne Koronnemi, à Litewka Litewskimi, Miasta zaś Pruskie mieyskimi zwyczajami, Prawami *in suis Juridicis & progressu* obchodzić się mają. Gdy zatym Urodzeni Sądowi *Judicij Mixti salariati* zostaia, więc iuz tenże Sąd adjudykatow zadnych niema pretendować, ani bynaymniey *penalitatibus* od Stron przyśadzać sobie, lecz tylko samym Stronom ukrzywdzonym *pro exigentia demeriti & justitie*.

Podobnież Pifarze *salariati*, pod żadnym pretextem od Dekretow à *Partibus* brać nic nie mogą. A że y Regentom przy ktorych Pieczęć y Regestra Sądowe *alternatim* w Jch Kadencyach być mają, *assignatur pensio*, więc od rekwirujących tak Blankietow na Pozwy iako zapieczętowania Extraktow tudzież y korrekto, pod iakimkolwiek pretextem naymnieyszey zapłaty brać nie powinni, oproc Extraktow od ktorych Arkusza *strictiori caractere* po Dwadzieścia wierszy na iedney stronie pisać mających, nie więcej iak po Złotemu iednemu brać mają.

A zaś od wpisow w Regestra Sądowe od iednego takowego Złotych dwa.

Do każdego zaś z Regentow swey Kadencyi ma należeć Extradyta z Dekretow y Regestrow szczegulnie, (ponieważ suscepty żadney mieć nie mogą) aby zaś *Archivum Judiciale secure maneat circa inspectionem* Dwoch Regentow, à każdego w szczegulności do swey Kadencyi postanowionego, oraz aby komunikacya *Actorum* iednemu przez drugiego nie była *refragaria*, toż *Judicium Mixtum* na naypierwszey Kadencyi uczyni rozporządzenie. Ggdy do tego Regenci trzymający Regestra Sądowe, Pacyentom y w tym *prodesse* mają, aby wiedzieli bliskość lub dalekość ich Spraw, zacych *debite eorum diligentie* rzecz będzie ka-

Nnn

zac

242
zac przybić Wokandę na drzwiach Izby Sądowej, a to dla powsze-
chney wiadomości y pewności o wpisach w Regeſtrach ſię znay-
dujących.

Reaſſumptio Konſtytucyi Approbuia- jących Traktat Welawski, y Oliwſki pro re OO. Xiążąt Radziwiłłow.

A Mneſtye, pierwszą Traktatem *Titulo: Welawskim* w Roku
1657. zawartym, a Konſtytucyą 1658 approbowanym nie-
gdys O. Xciu Boguſławowi Radziwiłłowi, Drugą Traktatem *Tit:*
Oliwskim w Roku 1660. zawartym, Konſtytucyą *Ejuſdem Anni*
approbowanym, w Stopniu zmarłego O. Xcia Januſza Radziwiłła
Wojewody Wileńskiego Hetmana W. W. X. Litt: Corce Onego
Xiężnicce Annie Maryi Radziwiłłównie pozwolone, reaſſumując,
mocą Seymu ninieyſzego *in toto ac integro* approbuujemy. Prze-
to wszelkie Dobra *poſt Capita* przereczonych Oſwieconych Xią-
żąt *quocumque Titulo* Spadłe y nabyte, do Dziedzicznego Aktor-
ſtwa *ad praſens* Oſwieconych Xiążąt Karola Marſzałka Konfede-
racji Generalney y Scymowego y Hieronima w małości lat zostaią-
cego Wojewodzica Wileńskiego Radziwiłłow należące, od wszel-
kich Pretenſyi *ex occasione* na ten czas *motus publici*, y różnych
exinde przypadkow przed temi Traktatami wynikłych, temież
przerzezonemi Traktatami uwolnione, y teraz uwalniamy.

Sądy Pograniczne Woiewodztwa Bračławskiego z Tatarami Krymskiemi.

Ponieważ dla zachowania powszechnego między Nafzemi a
Tatarskim Hana Krymskiego Państwami ſpokoyności y Są-
ſiedzkiej Przyiaźni, aby dla nieczynienia ukrzywdzonym spra-
wiedliwości nie narużyła ſię, Sądy Wojewodztwa Braclawskiego
Pograniczne z Tatarami, dla dochodzenia ſprawiedliwości y czy-
nienia ſatyſfakcyi ukrzywdzonym ſą *per Concluſum Senatūs* Rady
w Warſzawie Dnia Siodmego Marca Roku 1763. odprawionej
poſtanowione, y Konſtytucyą Szczęśliwey Koronacyi Nafzey
Roku 1764. approbowane, do odprawowania ktorych Nayia-
śnieyſzy Antecęſſor Nafz Auguſt Trzeci przychylaiąc ſię *ad Con-*
cluſum

243
cluſum teyże Rady Senatu, reſkryptem wydanym Dnia 25. Kwie-
tnia Roku 1763. w Warſzawie, Urodzonych Jozeſa Urbano-
wkiego Woyskiego Owruckiego, Staņiſława Ortyńskiego Pod-
czarłego Zwinogrodzkiego, y Ludwika Wirskiego Skarbnika
Bračławskiego za Sędziow Pogranicznych wyznaczył y poſtano-
wił, ktorym tylko moc y władzę Sądzenia Cywilnych a nie kry-
minalnych Spraw *ex Inſtantia* Obywatelów Państwa Tatarskiego
przeciwko Obywatelom Polſkim do tegoż Sądu przychozących
dał, do ktorego iż Sprawy kryminalne od wspomnionych Obywa-
telów Tatarskich o różne exceſſa Obywatelom y Mieszkańcom
Państw Rzpltey intentowane być ſię traſiają, przeto tymże Uro-
dżiom y Ich Naſtempcom zupełną moc y władzę Sądzenia
wszystkich Cywilnych potocznych y kryminalnych Spraw *juxta*
praſcriptum Praw Koronnych (*precifa appellatione*) daemy. Dla
czego mieć chcemy, że ieżeli Ciż Urodzeni Sędziowie ieſzcze Ju-
ramentow Sędziom przywoitych na ſwoie Sęſtwo niewykonalij,
aby w Grodzie Winnickim Rothą w Statucie dla Sędziow opisa-
nienie Jurament wykonalij, y odtąd wſzyſcy Sędziowie Pograni-
czni zawſze Przyſięgli byli, ktorych to Sędziow Dekretom wſzyſcy
Państw Rzpltey Obywatelę *cujuscunq; Conditionis & Statūs juxta*
praſcriptum Konſtytucyi 1766. o Sądach Pogranicznych Podol-
ſkich y Braclawskich będący, w zachodzących z Obywatelami
Zagranicznymi Sprawach ferowanym poſtulzni być maia, a te
Dekreta y Proceſſa exekwować, y z nich Tradycye Dobr *in re Iu-*
dicata za Jedną, a zaſ *wigore Proceſſūs Contumacialiter obtenti* za
Dwoma dla przedſzego ukrzywdzonym Zagranicznym Obywate-
lom dochodzenia ſprawiedliwości Kondemnatami, czynić Uro-
dżeni Staroſtowie Grodowi ſami lub przez Urzędy ſwoie Gro-
dzkie *adhibito etiam Militari brachio* nieodwłocznie *super reniten-*
tibus & non Obedientibus Dekretom Sądow Pogranicznych, pod
ſwoią Juryzdykcyą *manentibus*, nie tylko *sub pena de Negligentibus*
Officialibus ſancita, ale też *sub reſuſſione damnorum Parti injuriate*,
powinni będą.

Ktorym to Urodzonym Sędziom Pogranicznym dawniey
naznaczoną Penſyą approbuujemy, y aby Jmże z Skarbu Koron-
nego wypłacana była, Kommiſſyi Skarbowey zalecamy, Ci zaſ
Ur: Sędziowie obowiązani będą, aby nie tylko na dwie Kadencye
Sądow ſwoich w każdym Roku zwyczajne być powinne, ale też
w przypadku uſilney potrzeby *extra Cadentias* dla rozſądzenia
Spraw zieżdżali, dla beſpieczeńſtwa ktorych na każdą odprawę

Sądow zieżdzaiącym, ma być z Woyfka Koronnego Prezydym dawane, Kommissyi Woykowej zalecamy.

Odnowienie Statutu Kazimierza względem Synow.

JAko Syn za życia Rodziców według Statutu 1346. nie ma Państwa, y na Substancyi Rodziców żyjących nie dziedziczy, ani żadnych Długow na też Substancyą żyjących Rodziców zaciągać nie może, tak przychylając się do pomienionego Statutu, stanowimy, aby Rodzice do odpowiedzialności za Syna lata dostatecznie mającego y Długow przez niego zaciągnionych, do płacenia w żadnym Sądzie pociągani nie byli.

Przeniesienie Brańskich y Suraskich Rokow do Miasta Bielska.

ABy sprawiedliwość tym łatwiej y dogodniej administrowania była, przeto do żądania Urodzonych Posłow Ziemi Bielskiej Województwa Podlaskiego przychylając się, za powszechną Stanow Rzpltey zgodą na zawsze ustanawiamy: Aby Sądy Ziemskie teyże Ziemi Bielskiej dotąd z wielkim utrudnieniem na trzech mieyscach, w Brańsku, Surazu, y Tykocinie Expedyowane, iuż odąd tylko w Bielsku y w Tykocinie sądzone były, to jest: te Roki czyli Jch Kadencye z Parafiami do siebie przyłączone, które w Brańsku y Surazu według opisu dawnieyszych Praw sądzić się zwykły, w jedno łącząc do Bielska przenosiemy, y aby trzema Kadencyami w każdym Roku odprawowały się: Pierwsza *Feria Secunda post Festum Circumcisionis Christi Domini*. Druga *Feria Secunda post Dominicam Conductus Pasche*. Trzecia *Feria Secunda post Festum Sancti Michaelis Archangeli*, waruimy.

A rownie trzy Kadencye takoz z Parafiami sobie dawno aplikowanemi w Tykocinie z mocy tegoż Prawa, a mianowicie Konstytucyi Roku 1611. przepisane, nienaruszenie zostawiamy, oraz Parafiom Kuleskiej, Jabłońskiej, Sokołowskiej y Płońskiej dla bliższego mieysca y wygody Obywatelow; Excypniąc Jch od Kadencyi w Bielsku wyznaczoney, takoz w Tykocinie sądzić się dozwalamy. Xięgi zaś y Akta wszelkie Ziemskie tak w Brańsku iako y w Surazu będące, staraniem y pieczołowitością z Urzędu Ziemskiego wcześniej przed pierwszą Kadencyą *abbinc* przypadać mającą, do tegoż Miasta Bielska przeniesione być powinny,

ściach iednak, przeprawach y przewozach za potrzebne uznanych od Kommissyi Skarbowych, dla konferwacyi tychże Mostow, przepraw y przewozow Prawem zaleconcy, przeieżdzaiących Kupcow od płacenia nie uwalnia; Wspomnieni Kupcy Rossyjscy rowno iak y Kupcy Kraiowi płacić powinni będą.

Płacenie *transitûs* od Kupcow Rossyiskich.

LUbo dla każdego Kupca przeieżdzaiącego z towarem przez Państwa Rzpltey, ale tego towaru przedać w nich nie myślącego, ta sprawiedliwość być powinna, żeby tylko *transitum* na Komorze Rzpltey zapłaciwszy, wolny był od wszelkiej inney Skarbowi opłaty: Przecięż tę sprawiedliwość dla Kupcow Rossyiskich wodą lub ładem towary prowadzących przez Państwa Rzpltey, y tychże towarow przedać w nich nie mających wyraźnie ostrzegamy, y Kommissyom Skarbowym, żeby tylko *transit* ułożony w Kommissyach Skarbowych zapłaciwszy: od Statku lub konia bez rewizyi y wypakowania towarow iako też żadnego inzego Cła, y bez zatrzymywania Ich, wolno na wodnych y lądowych Komorach przepuszczani byli: Nakazuimy.

Odnowienie Deklaracyi Traktowania z Dworem Berlińskim.

GDy Konstytucya Seymu *Coronationis* 1764. *Titulo*: Deklaracya do Traktowania z Dworem Berlińskim dotąd dla różnych przyczyn do skutku przyprowadzona nie jest, szczerze zaś spokojność Sąiedzka z tymże Dworem Berlińskim opatrzyć y zachować pragniemy; Więć też samą Konstytucyą *in toto* reasummuimy, y do Kommissarzow na ten czas naznaczonych, dla zeyścia z tego świata Xcia Stanisława Czartoryskiego Łowczego Koronnego, y potrzeby do tego wielkiej wagi Dzieła, większej liczby Olob, pod Prezydencyą Nayprzewielebnieyszego w Bogu Xcia JMci Prymasa, y w przytomności *Ministerij*; *Z Senatu*: WW. Andrzcia Moszczeńskiego, Wojewodę Jnowrocławskiego, Tadeusza Burzyńskiego Smoleńskiego, y Leona Moszyńskiego Lubelskiego Kasztelanow. *Z Stanu Rycerskiego*: Xcia Kazimierza Poniatowskiego Podkomorzego Koronnego, Jozefa Sosnowskiego Pifarza Polnego W. X. Litt: Franciszka Kwileckiego Starostę

Włchowkiego przydaiemy, & *unius vel plurium absentia non obstante*, aby tylko szczęściu Kommissarzow znajdowało się, do częścią tegoż Dzieła przystąpić pozwalamy; Kommissyom zaś Skarbowym Obojga Narodow, delegowanie z pomiędzy siebie po dwóch Kommissarzow z każdej, którzy by wspólnie z naznaczonemi od Nas Kommissarzami w Materyach handlowych, y układaniu Taryffy Nowey, końcem dla Obodwoch Państw Kupcow wygodnego handlu przykładać się mogli; Zalecamy, y to dla bezpieczeństwa Negocyacyi ostrzegamy, żeby Kommissarze Nasi tylko z umocowanym lub umocowanemi od Nayiaśnieyszego Krola JMci Pruskiego *per Credentiales* do Nas y Rzpltey, traktowali, y konkludowali; A co umowią y zkonkludują, na Seymie o tym relacyą uczynili, żeby approbacya przez Stany zgromadzone teyże negocyacyi nastąpiła.

Affekuracya Possessyi Domowi Salskiemu w Polfcze.

GDy podług Konstytucyi Seymu 1764, którą Rzplta zdała na Nas, ażebyśmy przyzwoitych zażyli przodkow do otrzymania skuteczney satysfakcyi w pretenzyach Rzpltey y Obywatelow Jey, do Nayiaśnieyszego Domu Salskiego, iako Sukcessorow Nayiaśnieyszych Augustow Drugiego y Trzeciego Krolow Polskich Predecessorow Naszych; wkroczywszy w porozumienie się z tymże Nayiaśnieyszym Domem Salskim, znaleźliśmy Jego wzajemne do Rzpltey pretenzye; tych zaś ściśle z Obodwoch Stron roztrząsanie, mogłoby dobrej przyiaźni sprawić zmniejszenie. Tego więc unikając, zobopolnie pretenzye wszelkie tak Państw Naszych, iako y Nayiaśnieyszego Domu Salskiego umarzamy, prywatnych iednak Obywatelow Obojga Krajow pretenzye ucalamy, zostawiając je przy Opisie umowy między Nami y Dworem Salskim w tey mierze uczynioney. Possessye także tegoż Nayiaśnieyszego Domu Salskiego w Państwach Rzpltey znajdujące się, y Konstytucyą 1726. utwierdzone, & *quocunq. alio titulo* dotąd nabyte, iako też *Emphyteuses* iedną wieczystą na grunt na Szolcu przez Kontrakt Dnia 5. Stycznia Roku 1736 zawarty, Drugą na lat Trzydzieści na Wyspę Ostrow nazwaną przez Kontrakt Dnia 1. Października Roku 1761 uczyniony, nabyte, w całości swojej zostawujemy, y utwierdzmay.

Pen-

Penfya Dwom Krolewiczom Polskim Xaweremu y Karolowi.

PRzychylając się do chwalebne go żądania Narodu Naszego, który zawsze oświadczał miłość y przychylność Nayiaśnieyszym Predecessorom Naszym Krolom, y zachowywał pamięć starań Jch o Dobro Rzpltey opatruiąc Potomstwo Jch; iako się to wydaie w dyspozycyach Rzpltey na Seymach 1620, 1626, 1631, 1632, 1633, 1635. Pragnąc oraz uroczyście oświadczyć trwając w Nas poważenie Krwi Nayiaśnieyszych Augusta II. y Augusta III. Poprzednikow Naszych, w których Przodkowie Nasi wszystkie dobrych Krolow szacowali Przymioty; Nayiaśnieyszym Krolewiczom Jchmciom Xaweremu y Karolowi na przyzwoitą Oprawę wyznaczamy, każdemu z Nich po dwanaście Tysięcy Czerwonych Złotych coroczney penfyi, którą Skarb Koronny Rzpltey co puł roku po Czerwonych Złotych Sześć Tysięcy każdemu, lub temu wypłacać będzie powinien, który pokaże Kwit albo asygnacyą od tychże Nayiaśnieyszych Krolewiczow Jchmościow. Podobnież opatrzenie Dwunastu Tysięcy Czerwonych Złotych Rzeczpospolita obmyśli dla przyszłych (ieżeli Jch Bog da) Krolewiczow Jchmciow Polskich *de Lumbis* teraz szczęśliwie Nam Panuiącego Nayiaśnieyszego Krola JMci pochodzących, co tylko Dzieciom terażnieyszego Krola JMci służyć ma, Krolewnom zaś *per Medium*. A w takowym przypadku Rzplta sposob uiszczenia się w tym przyrzeczeniu iako najskuteczniejszy *pluralitate votorum* determinować będzie.

Xięstwo Kurlandzkie, y Semigalskie.

1. **P**Onieważ przez Konstytucyą Seymow Konwokacyinego, *Tit:* Xięstwo Kurlandzkie, iako też Koronacyinego, *Tit:* Xięstwo Kurlandzkie, y Semigalskie — w Roku 1764. zaślanych, Xiąże JMci Ernest Jan z Potomstwem, męskiej płci przy Possessyi Xięstw pomienionych, Rzpltey hołdownych, zupełnie zachowany został, y to wszystko co w czasie unieszczęśliwienia tegoż Xiążęcia, na przeciw Jego Prawom, bez wiadomości y zezwolenia, na to Stanow Rzpltey stało się, iest skasowane, y zniszczone, a Szlachcie przerzeczonych Xięstw, pod Rygorem Praw przykazano, aby Xiążęciu własnemu powinne homagium oddali, y Onemu wierni, y posłuszni byli, Część zaś Szlachty Kurlandzkiej,

Ec

dzkiej,

dzkiej, Xiążęcin JMci nie przychylna, na przeciw temu, wiele rozroznienia, kłotni y nieposłuszeństwa popełniła, co przez Procefs ordynaryiny, dostatecznie rozśadzone być nie mogło. Przeto cożkolwiek na fundamencie pomienionych Konstytucyi, za wstawieniem się Nayiaśnieyszey Jmperatorowy Jeymci Casy Roslyi, dla przywrócenia, y ugruntowania Pokoju, w tych Xięstwach Kurlandij, y Semigallij, iako też nie mniej dla ugodzenia Xięcia JMci z Szlachtą, podług Opisów Rewersalnych, od Szlachty, die 3. Octobris 1766. danych stało się, to wszystko, aby było w swoim wigorze, y mocy zachowane, przykazujemy. Nad to mocą ustawy terażnieyszey, wszystkie Akta Seymu Kurlandzkiego, które Szlachta, bez powagi Xiążęcey, czynić powazyła się, za nieprawne uznaiemy, tudzież wszelkie Pisma, iakowe przez tę Szlachtę, od czasu szczęśliwego przybycia, do Kurlandyi Xięcia JMci na przeciw Jego godności ołobistey, także Prawom Xiążęcym, y Kraiowym, *in publicum* powychodziły; nie mniej y Relacyą przed Stanami Kurlandzkimi dnia pierwszego Lipca w Roku 1767. podczas Seymu Narodowego uczynioną, a po wyżej wspomnianym Rewersalom przez Szlachtę danym przeciwną wieczyście umarzamy; A Temuż Xiążęciu JMci Kurlandzkemu, y następującym po nim Płci męskiej Sukcessorom, mocą Konstytucyi terażnieyszey, spokojną Posessyą Xięstw wymienionych, Kurlandzkiego y Semigalskiego, ze wszystkimi Prawami, iakie tylko *per Pacta primevæ subjectionis* Konwencyą Gdańską, & *Privilegia Investiturarum*, onemu służy, y iakie dawnym Xiążętom Kurlandzkim Predecessorom Jego służyły, zupełnie y wiecznie zachowujemy. To zaś wszystko, co na przeciw tymże Prawom, iakożkolwiek wkroczyło, znosimy, Xięstwa Kurlandzkie y Semigalskie, przy Prawach fundamentalnych, tudzież *circa Formulam Regiminis*, iako y Szlachtę, przy Jch własnych Przywilejach y wolnościach, niemniej, y Miasta przy Jch dawnych Prawach, aby na zawsze zachowane były, mieć chcemy.

2. Gdyby w przypadku, który z Sukcessorow, Xięcia JMci terażnieyszego Kurlandzkiego, za uproszonym sobie od Króla JMci y Rzpltey na to zezwoleniem, aby nie sam w Osobie własney, lecz przez Plenipotencyaryusza, Homagium oddał; w takowym razie Szlachta Kurlandzka, nie ma się żadnemi pretextami zassaniać, lecz Temuż Xięciu JMci, skoro przez Plenipotencyaryusza swego Inwestyturę weźmie, natychmiast Homagium z Osob swych oddać, y onemu posłuszną, być powinna.

3. Wolno także będzie Xciu JMci, gdyby aktualny Fiskal Jego,

Jego, lub zachorował, lub też w inszych Interessach był zatrudnionym, na miejsce Jego Substytuta z Adwokatow *Judicii Aulici* wyznaczyć.

4. Juryzdykcya Naywyższa Xcia JMci, podług Praw dawnych, y cokolwiek się do tych więcej ściąga, wcale się zachowuje, y gdyby sam w osobie swciey z przyczyn słusznych wraz z Konfiliarzami, *in Iudicio Aulico* chciał zasiadać, nikt mu tego na potym przeczyć niepowinien; A iako Xiąże JMci Kurlandzki, ma *Jus Aggratiandi* w Xięstwach Kurlandzkim y Semigalskim, tak gdy go w jakim przypadku użyć zechce, wolno mu to na zawsze będzie, byle to, *sine prejudicio Tertij* było.

5. Także Dobra Xiążęcia JMci tak Stołowe, iako y inne, dla powiększenia przez lepsze Gospodarstwo z nich intrat zostawać mają, na zawsze w wolney Dyspozycyi y rozrządzeniu tegoż Xiążęcia JMci, y nikt w Jego Dyspozycye Ekonomiczne, mieszać się nie powinien.

6. Gdy Konstytucya Roku 1766. *Tit: =* Odnowienie Granic Xięstwa Zmudzkiego, y innych Powiatow, z Xięstwami Kurlandzkim, y Semigalskim *=* dotąd Exekucyi nie wzięła, y czas w niey zasundowania Juryzdykcyi Kommissarskiej już przeminął; więc zniósłszy się z J. W. Xięciem Kurlandzkim, tę samę Konstytucyą odnawiamy, y z Strony Rzpltey, tych samych Kommissarzow, którzy tamże są wyrażeni, iako to: WW. Gabryela Wodzińskiego Biskupa Smoleńskiego, Jana Gorskiego Zmudzkiego, Tadeusza Burzyńskiego Smoleńskiego Kasztelanow. UU. Michała Bitowta Marszałka Powiatu Upitskiego, Michała Ogińskiego Braławskiego, Jana Junoszę Dombrowskiego Wilkomirskiego, Jerzego Leparckiego Upitskiego, Jana Nagorskiego Xięstwa Zmudzkiego Podkomorzych, Jozefa Prozora Starostę Grodowego Powiatu Kowieńskiego, Antoniego Łopacińskiego Sędziego Ziemskiego Powiatu Upitskiego, Antoniego Gielguda Ciwuna Twerkiego, Antoniego Kwintę Pifarza Ziemskiego Powiatu Braławskiego, Kazimierza Zawiszę Stolnika Powiatu Kowieńskiego, Tomasz Mirskiego Generała Adjutanta Buławy Polney W. X. Litt: naznaczamy. J. W. zaś Xiąże Kurlandzki, y Semigalski, z Strony Xięstw Kurlandzkiego y Semigalskiego, także samę liczbę Kommissarzow, iaka z Strony Rzpltey jest naznaczona, wyznaczyć ma; Ktorzy to Kommissarze czas y miejsce (nie później iednak, iak *Primis Majj* da Bog w Roku 1769.) do zieżania, y teyże Kommissyi Expedyowania, umowić powinni będą, y zieżawszy na miejsce umowione,

za poprzedzeniem *Innotescentialium* (*absentiâ nonnullorum non obstante, dummodò tres vel plures, w rowney iednak liczbie, ex utraque Parte adsint,*) Juryzdykcyą Kommissarzką ufundować, y Komissyą według przepisu wspomnioney Konstytucyi (mając *pro Basi* Rozgraniczenia przyszłego, Kommissyą Radziwiłłowską, do ktorey się Traktat Pozwólki, y *Pacta subjectionis* odwołać) odprawić *tenebuntur*.

Już to jest iasnie opisano, *in Pactis subjectionis*, Xięstw Kurlandzkiego, y Semigalskiego, & *in Investituris* J. W. Xiążąt Kurlandzkich, y Semigalskich, że appellacya do Sądow Naszych Relacyinych, samemu tylko Stanowi Szlacheckiemu jest pozwolona, a zaś *in decisioe Commissariali Anni 1717.* do tey wolności, y *Advocati Causarum* są przypuszczeni, Jnni zaś Obywatele pod Juryzdykcyą J. W. Xięcia Kurlandzkiego będący do rzeczonych Sądow Naszych Relacyinych, appellacyi nie mają pozwoloney, a zatem wolność appellowania, przy samey Szlachcie, Kurlandzkiej, y Semigalskiej, iako też *penes Advocatos Causarum* zostawujemy, y innym Obywatelom, teyże appellacyi, zakazujemy.

7. Zabiegając zakłuceniom długim, y kosztownym, między Obywatelami W. X. Litt: y Obywatelami Xięstw Kurlandzkiego y Semigalskiego, o zbiegłych Poddanych, y z rozmaitych innych przyczyn zachodzącym (w których Nayiasniejszy Predecessorowie Nasi, w latach 1601. 1611. 1615. 1638. Kommissye wyznaczali, a te skutku swojego nie wzięły) za porozumieniem się z J. W. Xiążęciem Kurlandzkim, na przyszłym da Bog Seymie, takowe przedsięwzięmiemy frzodki, aby dla każdego z wspomnionych Obywatelow, należyta, y nieodwołczna uczyniona była sprawiedliwość; A tym czasem zakazujemy, Kurlandczykow mających, lub nie mających Possessyą w Litwie pozywać do Sądu W. X. Litt: o rzeczy, Dobra, lub ludzi, w Kurlandyi będących, iako też zakazujemy, Obywatelow Litewskich mających, lub nie mających Possessyą, w Kurlandyi o rzeczy, Dobra, lub ludzi w Litwie będących pozywać.

Chcąc każdego przy Prawach swoich zachować, ustanowioną Komorę Celną W. X. Litt: w Xięstwie Semigalskim w Jfluxcie znosiemy, y na przyszły czas w Xięstwach Kurlandyi y Semigallij, ustanawianie tychże Komor Kommissyi Skarbu Litewskiego, zakazujemy. Będąc Stan Szlachecki Xięstw Kurlandzkiego y Semigalskiego, od czasu *Pactorum subjectionis, ad prerogativas Ordinis Equestris*, w naszey Rzpltey przypuszczony, z

tego

tego Powodu wolność Szlachcie Rodowitey Polskiej y W. X. Litt: od płacenia Cła Kupieckiego, służąca, y Szlachcie Kurlandzkiej zawsze należyta, na żądanie J. W. Xiążęcia, y tychże Szlachty odnawiamy.

Porządek Seymowania.

TAK dawniejsze Prawa, iako na Seymie Konwokacyi 1764. obzerniey, y iasniey porządek Seymowania opisujące, że podług przeyrzanych, a niedołożonych niektorych warunkow, ktore czas dalszy, y doświadczenie pokazują, konieczne być potrzebne, nie są tak dokładne, aby wątpliwości y obojętnemu tłumaczeniu nie podpadały, przeto stosując się do tychże Konstytucyi, znosząc to tylko, coby terażniejszey ustawie było przeciwnego, a co nie było dołożonego, przydając, takowe, na potomne czasy, nigdy y niczym niewzruszone, porządku Seymowania czyniemy postanowienie.

Nayprzod dniem, albo dwiema dniami przed zaczynającym się Seymem, wszystkie objekey przeciwko Posłom, Marszałkowi przeszłego Seymu, lub gdyby się ten nie znaydował, albo przez Proces, na sobie otrzymany, od zagaienia Seymu był oddalony, pierwszemu Posłowi tey Prowincyi, w ktorey zostawała stara Łaska powinny być pokazane, iako to: Manifesta przeciwko nieprzyzwoitey Elekcyi w czasie należyтым, autentycznie zanicione, Kondemnaty prawnie otrzymane; *Series* tych Objekcyi, od zarzucających na piśmie ma być podana, na ktore do Łaski podanie, Marszałek podajacemu Rewersa dawać powinien, zarzucanie zaś, nie ma być żadnemu z Posłow, tylko od Tego samego, ktory Proces otrzymał, lub Jego specjalnego Plenipotenta, od tego, albo ktory z przewidzionym Processem Prawa od kogo, *per Officiosam Cessionem* nabył.

Po zagaieniu zatym Seymu, przez przeszłego Seymowego Marszałka, albo przez zastępnącego miejsce Jego, pierwszego Posła, z Prowincyi, z ktorey był przeszły Marszałek, z obowiązkiem pilności dozoru, y nieskażytelności w sprawowaniu Rugow na zagajającego w takim razie Posła, iak żeby Przysięgą był obowiązany, y nie przypuszczając żadnych Głosow, pod jakimkolwiek uroszczeniem zabieranych przystąpi, Tenże *Semotis Arbitris* do Rugow ktore w przytomności Obiekey czyniących być powinny, a ktoryby Posel dostatecznie *pluralitate votorum* Posłow *concludente* był przekonany, od Funkcyi Poselskiej odda-

Ff

lony

lony będzie. Ktoby zaś na Rugach nie znajdował się z Posłow tych przeciwko którym do Łaski podane będą Obiekcye legalne, y tych (iako wyżej namieniono jest) nie uspokoił, taki potym pokazał się w Jzbie y miejscu swoje zabrać chciał *activitate carere* powinien, y za Posła znany byź niema, chyba żeby wyprobował *legalitatem infirmitatis*.

Po zakończonych Rugach y za ustąpieniem z Jzby Poselskiej tych którzy Procesa Posłom zarzucali, nieprzyuszczając także żadnych Kontradykcyi, które wszelkie pod jakimkolwiek pretextem wnoszone, iako przed Obraniem Marszałka zachodzące nie nieważące, a zatym słuchane y przypuszczane byź niemaia. Zacznie zaraz podnoszący Starą Łaskę od dania Głosu Pierwszemu *ex Ordine* Wojewodztwu do wotowania na Marszałka, który iako chciały mieć dawniejsze Prawa, z zachowaniem Alternaty, raz z Prowincyi Wielkopolskiej a drugi raz z Małopolskiej, zaś trzeci raz z Prowincyi W. X. Litt: na którą na dochodzący w terażniejszym Roku Sejm, alternata przypada, obierany ma byź: To zaś Wojewodztwo *ad Turnum* najpierwsze będzie które jest najpierwsze w tej Prowincyi, z której należy obierać Marszałka Sejmowego, a Jego zaś obraniu jeżeliby na Pierwszym dniu podane *in scripto* od Obiecyentow, Posłom zarzuty nie mogły byź uspokojone, a odpowiedzi na Obiekcye y Decyzye onych czas wzystek na drugim dniu wyćieńczyć miały, dzień trzeci naydaley aby na nim koniecznie y nieochybnie jeżeli nie iednostaynością to liczbą przewyższającą Głosow Marszałek był Obrany, *determinatur*.

Obrany zatym Marszałek po przypuszczeniu do Jzby Poselskiej Arbitrow w przytomności wszystkich odbierać będzie Łaskę od przeszłego Marszałka lub zastępującego miejsce jego, przed którym następującą Rothą wykona przysięgę.

Ja NN. Przysięgam Panu BOGU Wszchemogącemu w Troycy S. Jedynemu, iako żadney Konstytucyi, ktoraby in Materijs Statūs iednostaynością głosow bez Kontradykcyi o którą trzykroć spytać się powinien będę, a w Materyach pod większość głosow padających pluralitate votorum lege praescripta ustanowiona niebyła, nie przyjmę, niepodpiszę, ani ad Acta, ani in Volumen legum nepodam. Ad Casum zaśzłej Kontradykcyi in materijs Statūs choćby tylko od iednego Posła tamującego activitatem Sejmowania, żadnych innych Projektow przyjmować nie będę, Dependencyi ni od kogo mieć nie będę, tylko od całej Rzpltey na Sejm zebranej, Pluralitatem w Materyach Ekonomicznych rzetelnie konnotować będę, podpisanej
zaś

zaś y przyjętej Konstytucyi, rekwirującym przepisania bronić niebędę y z podpisem swoim wydam, a po skończonym Seymie ustanowione Konstytucye z Jzby Senatorskiej wyszedłszy zaraz do Grodu podam, y we wszystkich powinnościach przez Funkcyę Marszałkowską na mnie włożonych y do mnie ściągających się, według Boga, Prawa y sumnienia sprawować się będę.

Po odebraniu Łaski y wykonaniu przysięgi Marszałek Sejmowy podług swego wybrania, Rodowitego iednak Szlachcica Sekretarzem Sejmowym wyznaczy, który zaraz w Jzbie Poselskiej Rothą na Seymie *Coronationis* 1764. przepisaną przysięgę wykona, potym nominować będzie Deputatow do Konstytucyi, z każdej Prowincyi po Dwoch, którzy na tę Rothę przysięgać maia.

Ja NN. przysięgam Panu BOGU Wszchemogącemu w Troycy S. Jedynemu, iż z pilnością przestrzegać będę, aby żadna Konstytucya in Volumen Legum niewchodziła, y podpisywać iey nie będę na którą by in Materijs Statūs zupełna wśytskich Seymujących zgoda, a w Materyach Ekonomicznych pluralitas niezasła.

Do Sądow Sejmowych z każdej Prowincyi po sześciu, którzy na tę Rothę przysięgać będą.

Ja NN. przysięgam Panu BOGU Wszchemogącemu w Troycy S. Jedynemu, iako w Sprawach na Sądach Sejmowych przywołanych niewodząc się żadną obietnicą, ani datkiem, ani przyiaźnią, ani nienawiścią, według Boga, Prawa y sumnienia sprawiedliwie decydować będę.

Po czterech do Rachunkow Kommissyi Skarbowey iako y Woytkowey, którzy także Rothą następującą przysięgę wykonaią, Pierwsi:

Ja NN. przysięgam Panu BOGU Wszchemogącemu w Troycy S. Jedynemu, iako pilnie, uważnie, y rzetelnie Percepty y Expensa Skarbowe przeyrzę, przeyrzane adnotować będę, a w rozrządzeniu Skarbowey Kommissyi iakie się mogą znaleźć pożytki lub uszczerbki (nie nieopuszczając ani przydając) wiernie Stanom Rzeczypospolitey doniosę.

Drudzy podobnie: *Ja NN. przysięgam &c: Jako pilnie, uważnie y rzetelnie wszelkie Transakta Kommissyi Woytkowey, Jey Dyspozycye, Lustracye, Likwidacye, oraz rozrządzenie Summ do niey wchodzących examinaować y adnotować będę, a w tym wśytskim iakie się znaydą, w Istocie Jey Czynności, nie nieopuszczając ani przydając, wiernie Stanom Rzpltey doniosę.*

Jzba zatym Poselska po zaśzłych według dawnego zwyczaju

od siebie do Senatu y od Senatu do Jzby Poselskiej Poselstwach, oddawszy na Piśmie przez Woiewodztwa, Ziemie y Powiaty każde w szczególności zalecenie Osob do rozdawnictwa Wakansow w ręce Seymowego Marszałka, uda się do powitania J. K. Mci y złączenia z Senatem, ktore to złączenie bez zabierania głosami y Kontradykcyami pod żadnym pretextem czasu, naydaley drugiego dnia po obraniu Marszałka, nastąpi.

Po Powitaniu J. K. Mci, zaczynać się powinno czytanie *Pactorum Conventorum*, z wolnym domowieniem się do tychże Paktow, czytanie potym Propozycyi od J. K. Mci, do Seymowania, tudzież Materyi przez recessy odesłanych z przeszłego Seymu, *Resultatorum Senatûs* Obrad, Nominowanie Delegowanych od J. K. Mci z Senatu do układania Konstytucyi, y tychże Ustawionych podpisania; Jako też Delegowanie do Skarbowych Rachunkow, ktorzy to Nominowani z Senatu Delegaci na Te Rothy iakie dla Delegatow z Stanu Rycerskiego są przepisane przyięgać będą.

Po ktorey Nominacyi, Relacye Posłow do Posronnych Monarchow ieżeliby zachodziły, *Semotis Arbitris* nastąpić mają, ktorzy to Posłowie będą odbierać zlecenia y Instrukcyę we wszystkich Interessach publicznych od Ministrów Naszych y Rzpltey, prowadzić przez czas bawienia się u Zagranicznych Dworow z Tymże *Ministerium* korespondencyą, y czynić Mu uwiadomienia w każdych publicznych traktujących się Materyach, a takowa z obu Stron korespondencya, iak Listow pisanych *à Ministerio* Rzpltey do Posłow Jey u Dworow Cudzoziemskich, wzajem od Nich na odwrot mianych, powinna być komunikowana na Radach Senatu rezydującym *ad Latus* J. K. Mci Senatorom dla zniesienia się wspólnego y zasięgnięcia Jch zdań w Negocyacyach tychże Poselstw, co także wszystko Ciż Posłowie Zgromadzonym Stanom Rzpltey opowiedzieć y dowodnie pokazać będą powinni. Ministrowie od Posronnych Monarchow ieżeliby chcieli iakowe Propozycye albo żądania od Rzpltey zanosić, powinni być w Senacie przyimowani, a w ktorymkolwiek czasie Ciż Ministrowie żądać będą Audyencyi od Stanow Rzpltey, na takowe od Nich zdarzające się żądanie, Jzby Obydwie złączą się do kupy dla wysłuchania Jch propozycyi.

Przez ktory to czas wyżej opisanego porządku Seymowania, Delegaci do wysłuchania Rachunkow, y weyrzenia w Dyspozycye Kommissyi Skarbowych y Wojskowych Obojga Narodow wyznaczeni, Tychże Kommissyi Rachunkow wysłuchać powinni

winni będą. Dochody y wydatki iako też rozrządzenia onych iasnie y wyraźnie opiszą, przed Stanami Rzpltey opowiedzą, y dostatecznie pokażą, a po zakończeniu onych, Kommissarzow Nowych do czasu Seymu przyszłego Ordynaryinego obiedwie Jzby złączone *per pluralitatem* obierą.

Na ostatek nastąpią Wotowania *Senatu & Ministerij* dla dostatecznego informowania w potrzebach publicznych, ale to Wotowanie *non ex Turno*, lecz *pro libertate* każdego Senatorsa y Ministra, ktory głos zabrać zechce, y będzie miał co do Propozowania, byż ma. Co wszystko czyniono będzie przez czas cały złączenia Jzby Poselskiej z Senatem, nieprzerywając zabieraniem Głosow, y nieprzyimując żadnych Proiektow, aż do zakończenia wszystkich wyżej opisanych czynności, a tamże dłużej nie ma byż czas przeciągniony, iak do końca drugiego Tygodnia. Gdy zatym naypoźniej na początku Trzeciego Tygodnia powroci Marszałek z Posłami do Jzby Poselskiej, przystąpią nieodwłocznie do Proiektow Konstytucyi, w Materyach Ekonomicznych, zawierając w Nich umniejszenie Podatkow, między ktoremi *Materye Statûs* wnoszone byż nie mają; Wszystkie zaś Projekta od kogokolwiek z Seymujących zaniezione, mają byż oddane Marszałkowi Seymowemu, ktory nie będzie ie mógł odrzucić, y powinien kazać czytać, nie w Nich nieodmieniając. Zagradzając iednak sprzeciwianiu się innym Prawom y dwoiakiemu rozumieniu, ktoreby mogło się znaleźć w opisaniu, powinny byż wprzod przed Nim y Delegatami do Konstytucyi przeczytane, a w przypadku takowych defektow, mają byż nayprzod pokazane Temu, co Projekt podaś, z poprawami, ktore w nich potrzebne będą. Ale ieżeli tenże nalegać będzie, aby koniecznie tak Jego Projekt był czytany, iak on napisał, nie będzie można pod żadnym pretextem odmówić, lecz w takowey okoliczności Marszałek Seymowy z Deputatami do Konstytucyi uczynić mogą przełożenia Stanom w tym, w czym iaką przeciwność lub potrzebę do objaśnienia, albo co szkodliwego w Projekcie znajdować będą, y Stany o tym decydować mają sposobem przepisany podług wymagania rodzaju Materyi, czyli *Statûs*, czyli Ekonomicznych; Takowym więc sposobem Projekta przez Sekretarza Seymowego czytane y przepisane, a od Marszałka Seymowego, Marszałkom Wielkim, lub w niebytności Onych Nadwornym Koronnym, pod czas agitującego się Seymu w Koronie, Litewskim w Litwie dane, albo mieysce Jch zastępującym, iako też Posłom *ad delibendum*

randum podawane będą, dając czas do deliberacyi nad iednym lub więcey projektami do dnia drugiego.

Z tych zaś każdy z osobna Projekt po czasie deliberacyi Marszałek Wielki, bądź Nadworny w Jzbie Senatorckiej, à Marszałek Seymowy w Jzbie Poselskiej, jeżeliby na niego iednostayna nie znalazła zgoda, do Wotowania podadzą, y Jzby obiedwie pod ieden czas na iedneż Projektu y iednakież Propozycye *per Turnum*, ktore do trzech razy czynić, gdy tego kto z Seymujących żądać będzie, à trzeci raz przez wota sekretne *forma iudicialia* iak w Trybunałach wotować będą.

Jeżeli Projekt który będzie w sobie zawierał kilka propozycyi, czyli Kategorie czyście ułożonych, ktoreby potrzebowały iakiey modyfikacyi, lub odmiany w opisaniu, na ten czas na każdą z tych Kategorie czyście ułożoną, y żadney obojętności nie podpadającą ma być *Turnus* dawany, gdy o niego kto prosić będzie z Seymujących. Obiedwie Jzby obowiązane będą, komunikować sobie wzajemnie przez Delegatow większości głosow, à dopiero ta złączona większość formować będzie decyzją.

Promulgacya *pluralitatis votorum*, lub iednomyślney zgody, iednegoż czasu w obydwóch Jzbach następować powinna przez Marszałkow; gdyby zaś *paritas votorum ex totalitate suffragiorum* pokazać się miała, na ow czas Marszałek Koronny, w Koronie, Litewski w Litwie *exquiret sensum* J.K.Mci, y zdanie Jego rezolwujące *paritatem* ogłosi. Po skończonym *Turnum* y ogłoszeniu przez Marszałkow większości głosow, Ciż Marszałkowie już zdecydowany projekt podpiszą z Deputatami.

Po skończonych Materyach Ekonomicznych, traktowane będą Materye *Statūs*, y iednomyślnością głosow, z mocą zatamowania *per liberum veto activitatis* Seymowania w Materyach *Statūs*, y inwalidowania już ugodzonych, którym jeżeli Poseł w Jzbie Poselskiej w tychże Materyach *Statūs*, czyli to przez głos, czyli przez Manifest oponować się będzie, już na ten czas żadnego rodzaju interessa traktowane więcey być nie mogą; Ktore to Materye *Statūs*, jeżeli zakończą się, lub przed pierwszym dniem ostatniego tygodnia przez wolny głos niedopuszczone będą, w takowym razie, kiedy więcey w swey Jzbie Poslowie do czynienia mieć nie będą, łączyć się prędzey z Senatem mogą, nigdy iednak później, iak pierwszego dnia szóstego tygodnia, w którym najdaley dniu ostatniego tygodnia Sześcienniedzielnego wolnego Ordynaryinego Seymu, ktorego przewlec lub Limitować, chyba za iednomyślnym zezwoleniem Stanow wolno będzie.

Gdy

Gdy się złączy Jzba Poselska z Jzbą Senatorcką, Marszałek Seymowy czytać każe Konstytucye przez Deputatow podpisanych ułożone, konfrontując one, jeżeli tego potrzeba będzie z oryginalnemi projektami: Żadnych innych nie przyjmując projektow od czasu złączenia się.

In quantum żeby do ułożenia żadnego *in materijs Statūs* dla znalazły Kontradykcyi nie przyszło: Czytane szczegulnie będą te tylko projekta, co *pluralitate votorū in materijs Æconomicis* postawały, à temu czytaniu y nieprzytomność Posła, co zatamował *activitatem* Seymu, chociażby z miejsca Seymowania odiachał przeszkodą być nie powinna. Po ułożeniu y przeczytaniu Konstytucyi, gdy się zgadzające z oryginalnemi Projektami pokazą; Marszałek Seymowy, y Deputaci do Konstytucyi tak z Senatu iako y z Stanu Rycerskiego wyznaczeni, w obecności Stanow zgromadzonych też Konstytucye podpiszą, à Marszałek Seymowy, zaraz do Aktow Grodu miejsca tego, gdzie się Seym odprawować będzie poda, y takowym sposobem zakończy się Seym.

Na Seymach Extraordynaryinych Dwuniedzielnich wolnych, co się tycze *legitimitatis* Poslow, Elekcyi Marszałka, łączenia się z Senatem, tenże sam czas y sposob, iaki na Seymach Ordynaryinych Sześcienniedzielnich wolnych zachowany być ma. Po złączeniu się Jzby Poselskiej z Senatorcką, na pierwszym dniu Propozycye od Tronu czytane być powinny; Deputaci do Konstytucyi od J.K. Mci nominowani przysięgę wykonać mają; Potym zaraz Stan Rycerski z Marszałkiem Seymowym wroci się do Jzby Poselskiej, gdzie pod ieden czas obiedwie Jzby podpiszą Propozycyi od J. K. Mci z Uniwersalem na Seymie wydanym zgadzających się, Projekta według rodzaju Materyi *Statūs*, lub Ekonomicznych, sposobem w porządku Seymow Ordynaryinych opisanym, układać y podpisywać będą, po których ułożonych na dni dwa nieochybnie przed kończącym się Seymem, obiedwie Jzby złączą się, à po powrotnym złączeniu, żadnego projektu przyjmować więcey nie będzie się godziło, y porządkiem Ordynaryinego Sześcienniedzielnego Seymu, Seym extraordynaryiny zakończą.

Seymy *Convocationis* pod czas Bezkrolewia zwyczajem dotąd zachowanym odprawować się będą, z tą iednak różnicą, że Materye *Statūs* nie inaczej, tylko *unanimitate* głosow zdecydowane być mogą; W tym zaś czasie Bezkrolewia dawniey *usitatam praxim* Sądow Kapturowych tak prywatnych po Woiewodztwach

Gg2

dztwach

dztwach, Ziemiach y Powiatach iak y Generalnych pod czas Seymu Elekcji odtąd na potym *tollendo* abrogujemy, à natychmiast wszystkie *Subsellia* Trybunałskie, Ziemskie y Grodzkie, oprócz Zadwornych Sądow iak w Koronie tak y w Wielkim Xięstwie Litewskim *in Plena activitate sub Interregno* zachowując mieć chcemy; aby Juryzdykcyja Marzałkowska z przydanemi do niey przez Seym sześciami Assessorami Kaptur Generalny, przed tym pod czas Seymu Elekcji praktykowany, *quod ad securitatem Publicam* mieysca Elekcji zastępowała.

Po ogłoszeniu przez Uniwersał Xcia Prymasa Wakancyi Tronu, Juryzdykcyje wyjąwszy Assessorye co pod Imieniem Krolewskim Pozwy wydawać y sądzić zwykły, w Niedziel dwie potym, zaczną iuż Tytułu — *Nos Procères Regni & M. D. Lithuaniae* na wszystkie czas *Interregni* używać.

Trybunały, Ziemstwa y Grody sześć Niedziel przed Elekcją, pod czas samey Elekcji, y sześć po skończoney Elekcji Krola, Sprawy tylko między Stronami osobiście stawiającemi sądzić będą mogły, Kondemnaty zaś y wszelkie *Judicata* coby od nich ferowane były, na tych ktorzy na Elekcji będą, *nullitati* podpadać mają: *ad casum* żeby przez Starosty śmierć, lub Sądowego, miał zawakować ktory Grod ku zachowaniu nieprzerwaney sprawiedliwości biegu, *sub Interregno* tym bardziey potrzebney, ostrzega się, aby *Officia* Sądu Grodzkiego, choć po zmarłym Starościu do czasu nowego Starosty, Sądy Grodzkie expedyowały, przez co niema bynajmniey upadać Prawo nowo uprzywilejowanemu Starościu kreowania Osob Grodu swego *pro libitu suo ad obloquentiam* dawnych Praw.

A iezeliby się miało kiedy zdarzyć pod czas agitującego się Seymu, żeby Marzałek Seymowy zachorował, y przez upadek na zdrowiu, nie był mocen czynić zadolyc obowiązkom Funkcyi swoiey; w takowym przypadku Pierwszy *in ordine* Posel z tey Prowincyi, w ktorey na ten czas z Alternaty znajdować się będzie Łaska, wykonawszy Przysięgę Marzałkowską, zastępować ma Urząd y mieysce chorego, à ten iezeli przed zakonczaniem Seymu ozdrowieie, powrócić znowu do Łaski y mieysca swego może.

Termin zaczynania Seymu Ordynaryinego z przepisu Prawa, w Pierwszy Poniedziałek po S. Michale przypadający, z powszechnego doświadczenia wielce niewygodny, na Pierwszy Poniedziałek po S. Bartłomieju mocą terażniejszego Seymu przenosiemy, dla czego y Poselskim Seymikom na Sześć niedziel przed

przed Seymem Ordynaryinym, także z przepisu Prawa bywającym. Termin *pro Feria Secunda post Festum S. Margarethe Virginis & Martyris* naznaczamy, y gdyby w Poniedziałek to Swięto przypadło, *non obstante die Festo*, dawny zwyczaj do Seymowania, tenże dzień zachowujemy.

Sessye Seymowe aby nigdy dłużej nie trwały, iako naydaley do Godziny osmey w wieczor, chyba żeby *Turnus* był zaczęty, na ow czas Sessya nie ma bydź przed skonczaniem Jego solwowana, tak w Jzbie Senatorskiej, iako y w Jzbie Polskiej, Krzesel Senatorom y Ławek Poslom naznaczonych Arbitrowie zasiadać nie mają, ani się w frzodku znajdować.

Porządek Rady Senatu Ministrów, y Urzędnikow Obojga Narodow.

Ponieważ Porządek Rady Senatu za Panowania Nayiasniejszego Zygmunta Augusta Predecessora Naszego *de Anno* 1569. ułożony z czasem został pomieszany; y z tąd sprzeczki o mieysca w Senacie trafiać się zwykły; Urzędnikow zaś Koronnych, iako też Narodowych, ktorzyby w przypadku nieprzytomności Koronnych zastępować mogli, dotąd nie było ułożonego Porządku, przez co o Precedencyą na Funkcyach publicznych, lub na Dworze Naszym między nimi bywają upory, więc żeby ta okoliczność nikogo nierozniża, na przyszłe czasy wieczyście zachowany bydź mający Porządek ustanawiamy.

A iako Senator, Minister y Urzędnik także przysięgły obligowani są według swoiey Przysięgi, każdy sprawować swoią godność Senatorską, *Ministerium*, lub Urząd, tak żeby nikt od sprawowania swoiey powinności przez nikogo niebył wstrzymywany, y niemiał przeszkody, mieć chcemy.

PORZĄDEK

Senatus & Ministerij.

ARCY BISKUPI.

Gnieźnieński
Lwowski

BISKUPI.

Krakowski
Kujawski
Wileński } *Alternata.*
Poznański }

Płocki.
Warmiński. } *Alternata.*
Łucki. }

Przemyski.
Zmudzki.
Chełmiński.
Chełmski.
Kijowski.
Kamieniecki.
Inflantki.
Smoleński.

Kasztelan Krakowski.

WOIEWODOWIE.

Krakowski. } *Alternata.*
Poznański. }

Wileński.
Sendomirski.
Kasztelan Wileński.
Kaliski.
Trocki.
Sieradzki.
Kasztelan Trocki.
Łęczycki Woiewoda.
Starosta Zmudzki.

Woiewoda Brzeski Kujawski.

Kijowski.
Jnowroclawski.
Ruski.

Wołyński.

Podolski.

Smoleński.

Lubelski.

Połocki.

Bełzki.

Nowogrodzki.

Płocki.

Witebski.

Mazowiecki.

Podlaski.

Rawski.

Brzeski Litewski.

Chełmiński.

Mściławski.

Malborski.

Bracławski.

Pomorcki.

Miński.

Inflantki.

Czerniechowski.

Gnieźnieński.

MARSZAŁKOWIE

Wielcy Oboygą Narodow.

HETMANI WIELCY.

KANCLERZE

Oboygą Narodow.

PODKANCLERZE

Oboygą Narodow.

POD-

PODSKARBIOWIE

Wielcy Oboygą Narodow.

MARSZAŁKOWIE

Nadworni Oboygą Narodow.

HETMANI

Polni Oboygą Narodow.

KASZTELANOWIE

Więksi.

Poznański.

Sendomirski.

Kaliski.

Woynicki.

Gnieźnieński.

Sieradzki.

Łęczycki.

Zmuydzki.

Brzeski Kujawski.

Kijowski.

Jnowroclawski.

Lwowski.

Wołyński.

Kamieniecki.

Smoleński.

Lubelski.

Połocki.

Bełzki.

Nowogrodzki.

Płocki.

Witebski.

Czerski.

Podlaski.

Rawski.

Brzeski Litewski.

Chełmiński.

Mściławski.

Elbląski.

Bracławski.

Gdański.

Miński.

Inflantki.

Czerniechowski.

Mazowiecki.

KASZTELANOWIE

Mniejszy.

Sandecki.

Miedzyrzecki.

Wiślicki.

Biecki.

Rogoziński.

Zawihostki.

Łędzki.

Szermki.

Zarnowski.

Małogoski.

Wieluński.

Przemyski.

Halicki.

Sanocki.

Chełmski.

Dobrzyński.

Połaniecki.

Przemęcki.

Krzywiński.

Czechowski.

Nakielski.

Rospierki.

Biechowski.

Bydgoski.

Brzeziński.

Kruszewicki.

Oswiecimski.

Kamieński.

Spicimirski.

Jnowsocki.

Kowalski.

Santocki.

Sochaczewski.

Warszawski.

Gostyński.

Hh 2

Wizki.

Wizki.
Raciążki.
Sierpki.
Wyszogrodzki.
Rypiński.
Zakroczyński.
Ciechanowski.

Liwski.
Słoński.
Lubaczewski.
Konarski Sieradzki.
Konarski Łęczycki.
Konarski Kujawski.
Buski.

PORZĄDEK

URZĘDNIKOW WIEKSZYCH

Obojga Narodow, który po którym, na Funkcyach Publicznych, y na Dworze Naszym miejsce mieć mają.

Sekretarze Duchowni.
Sekretarze Swieccy.
Referendarze Duchowni.
Referendarze Swieccy.
Podkomorzowie Koronny y Litewski.
Pisarze Wielcy Koronni y Litt:
Podskarbiowie Nadworni, Koronny y Litewscy.
Chorążowie Koronny y Litt:
Miecznikowie Koronny y Litt:
Kuniuszowie Koronny y Litt:
Kuchmistrzowie Koronny y Litewski.
Stolnikowie Koronny y Litt:
Podczaszowie Koronny y Litt:
Krayczowie Koronny y Litt:
Podstolowie Koronny y Litt:
Cześnikowie Koronny y Litt:
Łowczowie Koronny y Litt:
Pisarze Polni, Koronny y Litt:
Strażnikowie Koronny y Litt:
Oboźni Koronny y Litt:

PORZĄDEK

URZĘDNIKOW NADWORNICH

Koronnych, y Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

Instygator Koronny y Litewski.
Chorążowie Koronny y Litewski Nadworni.
Podkoniuszcy Koronny y Litt:
Łowczowie Nadworni, Koronny y Litewski.
Strażnicy Polni Koronny y Litewski. (na przyszły czas Creabuntur od WW. Hetmanow Wielkich, ale tak będą dożywotni iak Litewski. by z Kancelaryi Naszey Przywileie mieli.)

Ten porządek iak w Senacie, tak, y na wszystkich Ceremoniach, y wiazdach publicznych aby był zachowany ostrzegamy, *salvâ voce & Stallô* Rady Naszey w Senacie, iak dotąd było.

Porzą-

Porządek Seymikowania.

ZE z Seymikow Poselskich, przed Seymowych, Deputackich, y Elekcyinych na Urzędy Ziemskie, po Woiewodztwach Ziemiach, y Powiatach w Koronie y w W. X. Litt:, tak otwarcia publicznych Casy Rzpltey Obrad iako też sprawowania, y dopełnienia Sądowych Juryzdykcyi wypływa początek; Więc aby porządek Seymikow, ubezpieczał pożądanonych skutek, takowe czyniemy postanowienie

A nayprzod, iako własnością wżyskich w osobności Woiewodztw, Ziem, y Powiatow jest, aby szczegulnie w każdym z nich prawdziwe tylko Obywatelstwo, z natury Stanu Szlacheckiego mający, na Seymiku, czy *in Ordine unanimitatis*, czy też *pluralitatis* głofie wotowali; doświadczenie zaś jest, ostrzeżeniem, iaką krzywdę prawdziwym Obywatelom, iednego Woiewodztwa czyni wdzieranie się *ad vocem activam* przybyłych, tylko na czas z innych Woiewodztw, Ziem, lub Powiatow, a nad to częstokroć Tumultow, y zamieszania bywa przyczyną, tak zabiegając praktykowanym, nie raz z tą Jnkonweniencyom, ubezpieczając oraz własności Obrad, każdego Woiewodztwa, takowe czyniemy wolnego głofu objaśnienia. Jż Ci, tylko w swoim Woiewodztwie, Ziemi lub Powiecie, za istotnych Obywatelow rozumiani być powinni, którzy z Urodzenia Szlachta, & *Indigene* w nim prawdziwe Dziedziczne, lub Zastawne, lub Dożywotne, bądź na Ziemskich Dobrach, bądź na Krolewskich, lub na koniec *ex jure Emphiteutico etiam* na Duchownych Dobrach, y na Dobrach Naszych Stołowych, *ex eodem Iure Emphiteutico* mają possessye. *Item* Synowie Obywatelow Possessyonatow w tymże Woiewodztwie iako naturalni na Possessye Oycow Sukcessorowie.

Takoż Bracia *Possessionatorum* chociaż nie Possessyonaci, z Oyca Possessyonata w tymże Woiewodztwie urodzeni. Na koniec dawni Familianci tegoż Woiewodztwa choćby nie Possessyonaci, iednak przyznani od Possessyonatow tegoż Woiewodztwa za Ich Jmiennikow, y takowi wżyscy na Seymiku swego Woiewodztwa, Ziemi lub Powiatu, iako Obywatele *dandorum Suffragiorum*, byle lat Ośmnaście dopełnionych mieli, są *capaces*, z wyłączeniem iednak nie Possessyonatow *à jure Eligibilitatis*, na Urzędy y Funkcy, Prawo samym tylko Possessyonatom Dziedzictwo swoje według Prawa mającym, y to lat Dwadzieścia trzy wieku skończonych mającym, służyć będzie. Po objaśnieniu

własności wolnego Głosu na Seymiku dla wszystkich Woiewodztw, Ziem, y Powiatow połączonych Narodow, postępując *ad regulam* Seymikowania; Nayprzod, ponieważ w Wielkim Xięstwie Litewskim, czasy Seymikow Deputackich y Elekcyjnych na Urzędy Ziemskie po Woiewodztwach y Powiatach oraz dla Xięstwa Zmudzkiego, y co do sposobu Seymikowania. Konstytucye Seymow *Convocationis* Roku 1764. *Titulo* — Sady Ziemskie: y *Coronationis* tegoż Roku. *Tit:* Seymiki Elekcyjne Deputackie y Ziemskie — oraz co do zagaienia Dyrekcyi y Assessorow *sufficientem normam* przepisały; tak one *in omni Sonantia* reasłumując ztwierdzamy, według ktorých, aby y Seymiki Poselskie przed Seymowe w czasie swoim przypadłe w Wielkim Xięstwie Litewskim odprawowane były Stanowiemy.

W Koronie zaś zachowawszy po Woiewodztwach, Ziemiach y Powiatach czasy y dni, oraz miejsca y alternaty z Prawa postanowione, tak Seymikom przed Seymowym, y Deputackim, iako też Seymikom Urzędow Ziemskich Elekcyjnych (na ktore ostatnie *post fata* Urzędnika Ziemskiego naydaley w Niedziel Sześć Uniwersały wydane; y do Oblaty w Grodzie własnym Woiewodztwa, Ziemi lub Powiatu, gdzie Urząd zawakuie na Niedziel dwie przed wyznaczonym dniem Seymiku, podane bydź mają) mieć chcemy, aby wszystkie Seymiki, tak Poselskie, Deputackie, iako y Elekcyjne Urzędow Ziemskich, ieżli nie będą mogły iednostaynością Głosow, tedy *Pluralitate votorum* tak w obieraniu Marszałka, iako też Assessorow przy Nim, a potym Posłow lub Deputatow, lub Urzędnikow Ziemskich, konkludowane były, a to tym porządkiem:

Po zagaieniu przed Posudniem przez pierwszego *ex ordine* Senatorsa Swieckiego, lub ieżliby się nieznaydował na Seymiku, przez pierwszego *in ordine* przytomnego Urzędnika, przystąpią Obywatele do obrania Marszałka, y *in ratione* Powiatow Assessorow do Niego, a oraz po wykonaney przez obranego Marszałka y Assessorow, *super realem adnotationem votorum*, y Projektow do Instrukcyi & *ad Laudum* przysłędze; naypierwey Marszałek regestr Kandydatow spisawszy, od ktorego żadnego, Prawo po sobie mającego Pretendenta ekskludować nie powinien, tenże przeczyta, y *unanimitatem* Obywatelow *exquiret*. *In casum vero* nie znalezienia *unanimitatis*, papier do konnotowania *Suffragiorum* wygotuie, w Materyach zaś *resolvendorum* podług Prawa przez Woiewodztwa. Ziemie y Powiaty, papier drugi *in affirmativum* & *negativum votum* rozdzieli, na ktorym każdy z Oby-

watelow Seymikujących za wezwaniem przez Marszałka, *votum* swoje *circa attendentiam* Assessorow zapisze, lub znakami wyrazi, z tych zaś zapisanych y znakami wyrażonych Wotow, Marszałek z Assessorami, przy dokładnym wyrachowaniu kreslek podług rodzaju Seymikow, czy to na Posłow, czy na Deputatow, czy też na Urzędnikow Ziemskich Elekcyjnych, czyli też na Projekta do Instrukcyi, & *ad Lauda pluralitatem* ogłosi, y stępujące się do niego *Laudum* lub Instrukcyą *junctim* z Assessorami na miejscu y w czasie Seymikowania przeczytawszy głośno, podpisze. A gdyby *Paritas votorum* zasła; Marszałek drugą kreską swoją *paritatem* rezolvować będzie: *hoc per omnia precauto*; że na Urzędy Ziemskie Elekcyjne, nie Urzędnicy aktualni podług Prawa Xięstwu Litewskiemu tylko służącego, lecz Kandydaci Czterech do każdego Ziemskiego Elekcyjnego Urzędu obierani bydź mają.

Ponieważ zaś Konstytucye Litewskie, Konwokacyina y Elekcyjina pod Rokiem y Tytułami swemi w niniejszym porządku Seymikowania reasłumowane dla Wielkiego Xięstwa Litewskiego, dostateczny przepis *quo ad Capacitatem dandorum suffragiorum* oraz *Eligibilitatis* na Funkcye Poselskie, Deputackie, y na Urzędy Ziemskie Elekcyjne, takoz do dostapienia Urzędow Grodzkich, *in ratione competentie Annorum* & *possessionum*, tudzież co do objekcyi Deputatom & *ad circumscriptionem* w dawaniu kreslek na Seymikach w sobie zawierają, zaczym wyrazy, tych Konstytucyi co do takowych obserwacyi dla Woiewodztw, Ziem y Powiatow Koronnych ubezpieczamy y przyjmujemy. Na ostatek Konstytucyą Koronną Seymu *Coronationis Anni 1764* o Seymikach Urzędow Ziemskich Elekcyjnych *in Supplementum* niniejszey Konstytucyi dla Korony reasłumujemy.

Insuper przy zawieraniu terażniejszego porządku Seymikowania *totam ulteriorem* onego *continuationem* dla Obojga Narodow warujemy tym sposobem:

Na Seymikach osobliwie Poselskim wszelkie materye, gdy się *per unanimitatem* niezgodzą, *per Turbam pluralitate* traktowane bydź mają bez wtrącenia żadnych glosow, ktoreby Decyzyą zaczętey materyi przerywały.

Podatki iakiegokolwiek gatunku y natury aby na Seymikach uchwalane nie były, zakazujemy. Ze zagaienie Seymikow wszelkiego rodzaju przy Staniu tylko Swieckim iest obwarowane, więc WW. Biskupow od rygoru Prawa za nieprzytomność na Seymikach uwalniamy.

A że Ziemie Pruskie ostrzegają sobie dawną formę trzymania Generałów swoich; Więc na Sejmikach partykularnych po Woiewodztwach, Powiatach, iako y na Generaliku Woiewodztwa Pomorskiego, które zwykły poprzedzać generalny Stanow Ziem Pruskich Kongres. Zgromadzona za Uniwersałem Woiewodzińskim, albo jeżeliby Woiewodztwo wakowało, albo Woiewoda był nie przyśięgły, za Uniwersałem drugiego przyśięgłego Senatorsa, lub Podkomorzego, Szlachta Marszałka Sejmikowego y Assessorow do ułożenia Instrukcyi na General *pluralitate votorum* obiorą, y z takową Instrukcyą Posłów na generalny Kongres *in certo numero*, tak iednak aby liczba onych, liczby Ośmiu Osob z każdego Powiatu nie przewyższła, także *pluralitate votorum* obranych wyszła. Na generalnym zaś Kongressie żaden inny Szlachcic, któryby nie był Posłem z partykularnego Sejmiku obranym, *Activitatem in Ordine Equestri* mieć nie powinien. Porządek zaś odprawowania Generału *ad prescriptum Ordinationis* Roku 1647. Najjaśniejszego Krola Władysława Czwartego Poprzednika Naszego *in toto* zachowany być ma. Sejmiki Deputackie w Woiewodztwach Pruskich co do liczby Deputatow na Trybunał, aby tylko ieden Deputat był z każdego Woiewodztwa według przepisu Seymu terażniejszego, co do porządku według Konstytucyi 1764. odprawowane być powinny.

Co się tkanie bezpieczeństwa Sejmikow, iakie jest dla Jurysdykcyi Sądowych obostrzone, takie y dla Sejmikow ostrzegamy. A ktoby się ważył pod te, y na tychże Sejmikach tumult wzniecić, ranić, à tym więcej zabić kogo, takowy *secundum delictum* podług rygoru w dawnych Prawach opisanego, na pierwszej zaraz po tych Sejmikach Kadencyi Sądow Ziemskich lub Grodzkich, sądzony być ma, y takowe zaraz Sprawy na pierwszym Dniu zaczynającej się Sądow Kadencyi, przed innemi wszystkiemi Sprawami wpisane, przywołane y sądzone być powinny, *Salvâ* iednak *appellatione* do Trybunału *gravamen Sententiæ*.

Na koniec wszystkie dawniejsze o Sejmikach Prawa, które terażniejszemu ustanowieniu nie są przeciwne, w zupełney mocy zostawujemy.

CZOPOWE y SZELEŻNE Generalne w Koronie.

LUbo na zniesienie Pogłownego y Podymnego, niektóre tylko Woiewodztwa obciążającego, dla równości podatkowania uchwalone jest na przeszłym Sejmie Czopowe y Szeleżne generalne, lecz że sposób tam opisany wybierania iego nie czyni nam nadziei, aby toż Czopowe y Szeleżne Podatek Pogłownego y Podymnego zastąpiło; oraz Expeniom Skarbu Koronnego teraz ułożonym wydośćarczyć mogło, przeto pragnąc, aby na wszystkie Woiewodztwa tak Wielkiey, iako y Mało-Polskiey, równy rościagał się Podatek, tenże sam rodzaj podatkowania Czopowego y Szeleżnego (odmiennym iednak sposobem niż na ostatnim uchwalono Sejmie) à od dawnych u nas czasow praktykowany, Possessorom najmniej uciążliwy, bo za podwyższeniem Ceny trunkow *per ultimum consumentem* opłacać miany, po wszystkich generalnie iakieykolwiek natury Dobrach Stołowych, Krolewskich, Starostwach, Dzierżawach, y innych wszelkich Krolewsczyznach, tudzież Duchownych, Szlacheckich, y Miejskich bez wszelkiewy excepty, procz szczegulnie Starostwa Spiskiego, przez wzgląd na Prawa iemu służące, ustanawiamy.

Ktorego to opłacenia Czopowego y Szeleżnego te fundamenta zakładamy: Nayprzod Czopowe opłacane być ma przez tego, który Gorzałkę pali, Miod, Wiśniak, Malinnik, y Piwo robi, bądź w Browarach, Gorzelniach, Winnicach, y innych iakichkolwiek Budynkach. Szeleżne od Wodki tam płacone będzie, gdzie ją na wyszynk, nie mając własney, kupują.

W Wielkich zaś Miastach Krolewskich od przywożnych Piw, Szykarze także Szeleżne płacić będą; à Piwo, y Wodka opłacone w Browarze będącym przy Mieście, lub Wsi, rozwiezione na Karczmy tegoż Miasta, y Wsi własne tegoż Pana, iuz do inney opłaty należeć nie ma.

Powtorny niniejszey Ustawy zakładamy fundament: aby w Miastach y Miasteczkach generalnie wszystkich Stołowych, Krolewskich, Duchownych, y Szlacheckich, niczyia pod żadnym pretextem konsumpcya potracona nie była, ale aby wszystek wyrobek, wyszynk, lub sprowadzenie pod opłatę Czopowego czy

Szeleżnego wyżey namienionym podpadał sposobem. We Wsiach zaś konsumpcya Piwa y Miodu Szlachecka, pod opłacenie Czopowego lub Szeleżnego podpadać nie ma. Wyrobek zaś na sprzedaż y wyszynk tymże sposobem co y w Miałtach opłacony bydź powinien.

W tych iednak Miałteczkach na ktore od Roku 1760. Przywileie wyszły, y dotąd ieszcze uskutecznienia Przywileiu, oraz istoty Miałteczka nie okazują, że Czopowe y Szeleżne, tak iak we Wsiach miarkowane bydź powinno ostrzegamy, à to aż do Roku 1780. od ktorego iuż rowno z innemi Miałtami, iako wyżey, ogolnie Czopowe y Szeleżne opłacać będą powinni.

A dla obrachowania podług tey Ustawy wielości wyrobku, y wyszynku trunkow Krajowych, y uformowania Taryff, aby Kommissya Skarbowa po Wojewodztwach, Ziemiach, y Powiatach zdatnych y osiadłych Lustratorow wyznaczyła, moc zupełną daiemy; Ktorych Lustratorow Przysięga Kommissya obowiąże, aby Regestra Browarow, Gorzelni, y wszelkich Domow do robienia Trunku Krajowego używanych iak naypilniey spisali, tudzież osobne Regestra, lub karby wyrobku, y wyszynku wyżey opisanego Piw dubeltowych, y ordynaryinych, Gorzałek okowitych, y prostych, oraz Miodow kopowych, y ordynaryinych, także wszelkiego trunku Krajowego przez Possessorow, lub Dyspozytorow, albo Pifarzow Prowentowych, Burmistrzow, y przez kogo tylko należeć będzie, przed Lustratorami za poprzedzającą przysięga podać, Jndagacye przysięgłe Lustratorom czynić naznaczy, y obzerniey ogolny sposob czynności Lustratorskiej na fundamencie iednak terażnieyszey uchwały opisze; Taryffy porządne okazujące wielość wyrobionych, wyszynkowanych, y przywiezionych w Miałtach y Miałteczkach Trunkow, to iest: Piwa dubeltowego, y ordynaryinego, Gorzałek Okowitych y prostych, Miodow Ordynaryinych y Kopowych, Malenniku, Wiśniaku. A zaś we Wsiach wyszynkowanych na gruncie lub Beczkami przedanych Piw y Trunkow miodowych, także Gorzałki wypaloney, bądź na Szynk, czyli własną potrzebę kupioney, redukując Piwa na Beczki 72. lub puł Beczki 36. bądź Cwiartowki 18. Garcy nowych podług Prawa trzymać powinny; Gorzałki zaś y Trunki miodowe na Garce, dostatecznie Lustratorom sporządzić, dysponować będzie, z ostrzeżeniem aby Ciż Lustratorowie w potrącenie Expens y Ustanowienie Placy Czopowego y Szeleżnego niewdawali się, ani na Zarendowanie Szynku zapatrywali się.

Aby

Aby zaś dzieło tey Lustracyi, dnia naypoźniey pierwżego Miesiąca Apryla, Roku terażnieyszego zaczęte, a na dzień pierwszy naydaley Miesiąca Octobra Roku tegoż koniecznie skończone bydź mogło, Kommissyi zalecamy, ktorey wszelkie doniesione od wyznaczonych Lustratorow trudności na fundamencie ninieyszey ustawy rezolwowania moc zupełną daiemy.

Te zaś Taryffy, wielość Beczek y Garcy okazujące, gdy od Lustratorow wyznaczonych do Kommissyi Skarbowey komportowane będą, Kommissya na tenczas zapatrzywszy się na Expensę ogulną Skarbu Koronnego teraz ułożoną, a skomputowawszy wszystkę pozostałą perceptę, procz Pogłownego Generalnego Chrześcianańskiego, y Podymnego (ktore za pierwszą wchodzącą Czopowego y Szeleżnego Marcową w Roku 1769. Rathą nieodmiennie ustawać ma) resztę niedostarczającej Summy percepty, do Expensy teraz ułożoney, na podatek ustanowiony Czopowego y Szeleżnego rozłoży, y po czemu od becзки piwa, garca gorzałki, tudzież innych trunkow opłacać każdemu przyidzie, ustanowi, a tak ułożone porządnie Taryffy wyrażające ogulnie Czopowego y Szeleżnego Summę Kommissya Skarbowa Stanom Rzpltey na przyszłym da Bog Ordynaryinym Seymie poda; My zaś z Stanami Rzpltey Skomputowawszy Generalną perceptę naten czas iuż Taryffami podaną Czopowego y Szeleżnego, inkludując importancyą zweryfikujemy, czy się z ułożoną teraz na tym Seymie expensą zgadza, a według zweryfikowanych Taryff wybieranie Podatku Czopowego y Szeleżnego nakażemy.

A ponieważ Lustracya pierwsza do ustanowienia Czopowego y Szeleżnego w tym roku wyznaczona, spodziewać się nie można, aby we wszystkim dokładna y dostateczna była, więc takie względem ponowienia Lustracyi czyniemy rozrządzenie, y czasu umiarkowanie; Pierwszey Lustracyi zaczęcia czas iako wyżey dzień pierwszy naydaley Kwietnia Roku ninieyszego naznaczamy, a ta aby na Seym Ordynaryiny w tymże roku przypadający Stanom Zgromadzonym, namienionym iuż sposobem podana była, Kommissyi Skarbowey zalecamy. Drugiey Lustracyi Rok 1770. ostrzegamy, ktorey także Taryffy na Seymie Ordynaryinym na tamten Rok przypadającym przez Kommissyą Skarbową Stanom Rzpltey aby podane były mieć chcemy. Trzeciey Lustracyi Rok 1772. postanawiamy z podobnymże Kommissyi Skarbowey obowiązkiem podania Taryff z teyże Lustracyi wynikających Stanom Zgromadzonym na Seymie Ordynaryinym w tym roku. Po skończonych trzech Lustracyach wyżey wyra-

Kk 2

zonym

żonym sposobem, będzie wolno Rzpltey Kontynuacją Lustracyi nakazać, albo na ostatniey przestać do czasu, gdzie nowej Lustracyi pozna Rzplta potrzebę, y tę wyznaczyć zawsze będzie mogła *per pluralitatem vatorum*. W układaniu zaś Taryff zawsze tę ostrzegamy baczną, aby Summa ogulna percepty Symmy ogulney expensy nie przewyższała.

Starostów, Dzierżawców, y *quocunque titulo* Possessorow Dobr Naszych Krolewskich od Kwarty z propinacyi pochodzący uwalniamy, y aby odrąd z teyże casy propinacyi Czopowe y Szeleżne sposobem wyżej wyrażonym płacili nakazujemy.

Układanie Taryff tego Podatku gdzie między dwoma lub więcej Possessorami Kwestyą o własność Arendy lub propinacyi Browarow, albo Gorzelni zażalenie, chociaż iednego aktualnego Possessora zapisze, to iednak Prawom drugich *præjudicare* nie ma.

Względem podwyższenia trunkow, nie formowania pretenzyi przez Zastawnikow lub Arendarzow Dobr z okazji Czopowego y Szeleżnego do Dziedzicow czyli swych Prawodawcow, punkt uchwały Seymu przeszłego *in toto* zachowujemy; a gdyby który Dziedzic lub Possessor iakiegożkolwiek Stanu y kondycyi bądź Swiecki bądź Duchowny terażnieyszemu ustanowieniu sprzeciwiać się ważył, rejestrow ani karbow pokazać, ludzi do indagacyi stawiać nie chciał, lub Browar, Gorzelnię, y tym podobne domy utaił; takowy na Kommissyą Skarbu Koronnego *ad instantiam* Lustratora zapozwany karze podlegać będzie, to jest zapłaceniu *in duplo* prowentu Czopowego y Szeleżnego, z tych Dobr, gdzieby się sprzeciwiał wynikającego; ta zaś wzajemnie kara rozciągac się ma na tego Lustratora, ktoreby niesprawiedliwie y *vexatorie* tylko kogo o sprzeciwianie się wyżej opisane zapozwał.

Aże ten Podatek *in ultimo consumente* zależy y przez podwyższenie Trunkow opłacającym nadgrodzony zostaje, przeto, aby Sasiad Sasiadowi znizeniem Trunkow krzywdy nieczynił, mocą ninieyszey Ustawy zalecamy; aby Podwojewodzowie, z ktorązkolwiek Urzędu Grodzkiego Osobą, wraz y Lustratora Czopowego w czasie trwającej Jego funkcyi, dla zupełniejszey tylko przybrawszy informacyi, do Miasta pryncypalnego Ziemi lub Powiatu swojego, ziechawszy dwarazy do Roku, to jest w Poniedziałek Srzodopostny, y w Poniedziałek po S. Franciszku, Cenę Trunkow Krajowych, w inne żadne niewdając się Taxy, sprawiedliwą według sytuacji Kraju y miejsca, ustanawiali, tak aby usta-

nowio-

nowiona Cena opłacenie Podatku y zysk przyzwoity proporcjonalnie zastąpić mogła.

Nieczyniący zaś zadofyc ninieyszey Ustawie, Podwoiewodzcy y Urząd Grodzki, albo wyciągający pod iakimkolwiek pretextem od Miasta datku, lub niesprawiedliwą stanowiący Trunkow Cenę, w Grodzie lecz nie w własnym ale naybliższym *ad Instantiam* ukrzywdzonego odpowiedzieć będzie powinien, a w tym przekonany, Tyśiącem Grzywien y siedzeniem Wieży Niedziel Cztery skarany bydź ma. Do ktorey Ceny Trunkow pryncypalnego Miasta, inne Miasta, Miasteczka y Wsie w tym Powiecie leżące referować się powinny, a Cenę takową Trunkow ustanowioną, aby nikt zniżyć nieważył się ostrzegamy, a to pod winą Stu Grzywien w Sądzie Grodzkim wskazać mianą.

Nad to Lustrator Dziedzicom y Possessorom na uszczerbek Skarbu Koronnego fawor czyniący, lub też onych swą Lustracyą uciążający, zapozwany o to do Kommissyji y Pokonany, utraceniem Penfyi y siedzeniem sześć Niedziel wieży skarany bydź ma.

Co zaś do Zagranicznych wszelkich Likworow różność Ceny Czopowego w Uniwersałach Poborowych *Annorum* 1564. 1578. 1627. & 1703. kombinując, a zabiegając aby pod żadnymi wszelkich Jmion protekeyami y Paszportami, bądź Duchownych, bądź Swieckich Osob nawet y pod Naszym Krolewskim Jmieniem Skarb Koronny pokrzywdzony niebył, postanawiamy, aby wszyscy bez wyłączenia Stanu y Kondycyi, wszelkie Likwory na własną potrzebę lub na handel z Zagranicy sprowadzający, od Garca Wina Węgierskiego wszelkiego gatunku po dwa grosze Srebrne Polskie nowej Monety, to jest: od Beczki teraz ordynaryinie Garcy 40. w sobie mającey, po groszy Srebrnych 80. a od Antału po Groszy takichże 40. od Garca Wina Ordynaryinego Francuskiego, tudzież Hiszpańskiego, Włoskiego y Ryńskiego, iako też Cypryjskiego, oraz wszelkich Wodek Zagranicznych iakimkolwiek nazwiskiem mianowanych, po iednym groszu Srebrnym, od Garca Wina Burguńskiego y Szampańskiego po groszy dwa Srebrnych, a od Garca Piwa Angielskiego, Wina Włoskiego, Wina Pobereckiego y Miodu Węgierskiego, po pięć groszy Miedzianych Złotem lub Monetą Kurs w Kraju mającą, oprócz Cła zwyczajnego y ikładnego *in vim* Czopowego y Szeleżnego, na ieden Podatek złożonego, na pierwszych Komorach Pogranicznych wypłacali, Kommissyja zaś zaleci Pisarzom na Komorach Celnych, aby oni iako osobny prowent Skarbu, regulujący się do Czopowego y Szeleżnego odbierali, y w Regestra

Ll

Cel-

Celne iako do Cła nie należący nie indukowali, ale do Regestrow umyślnie sporządzonych Czopowego y Szeleżnego tę perceptę wpisywali. Po Miastach zaś y Wsiach od opłaconych tak Trunkow Szynkarze iuż więcey do takiegoż Podatku pociągani bydź niepowinni.

A iż oprócz Naczyń Szklanych łatwą miarę okazujących, tudzież Beczek y Antałow Węgierskich oraz zwyczajnych Oxeftow Francuskich, ktorych równa zawsze miara różności innych Beczek, Kuff, Pip, Antałow, Barył, y innemu Trunkowemu Naczyniu z Zagranicy przychodzącemu, pewna y iednakowa miara przez wyznaczenie liczby Garca dana bydź nie może, owszem umniejszenie lub powiększenie tychże Statkow od Zagranicza zawisło, z kąd nie mogła by bydź pewność wiele od iakiego naczynia należy. Przeto ubezpieczając na zawsze sprawiedliwość w tey mierze, ponieważ Garniec iednaki na Całą Polskę ustanowiony, w okrągłym naczyniu na Cale przemierzony, zawiera w sobie Calow łokcia Polskiego 51. z ktorych Cali dwa na ubytek przez podroz Likworu, y dolewkę onego odtrąciwszy, do wymiaru na Garce wszelkiego Naczynia, zostaje w Garniec Cali 49, więc Skarb Koronny do kazdey Pogranicznej Komory ma wydać z giętego metalu miary na Cale podzielone, ktoremiby Beczki, Antały, Pipy, Buty, Kuffy, Baryły y wszelkiego nazwiska przychodzące z Likworami Naczynia, niewiadomą liczbę Garcy zawierające w zdłuż przeginając, do przegięciny Beczki, y nie inkludując w tę długość mięysca, ktore dna zabierają, a wszcz do dna między watorami też miarę przykładając, sprawiedliwie mierzone były, z ktorego przemiaru, gdy przez multiplikacyę liczby Calow z szerokości wynikłych, przez liczbę Calow z długości pochodzącą pokaże się, iak wiele każde naczynie Calow Kwadratowych zamykać będzie, Diwizya tych Calow przez 49. wielość Garcy niezawodną pokaże.

Zabiegając oraz wszelkiemu miar takowych fałszowaniu, przez coby wyprowadzający Trunki z Zagranicy szkodować mogli, taż Sama Kommissya Skarbu Rzpltey ma wydać drukowaną Trzyłokciową miarę na Cale podzieloną, Podpisami y Pieczęcią Autoryzowaną, ktoraby w kazdey Pogranicznej Komorze zawieszona, służyła do wolnego każdemu doświadczenia, iezeli Metalowa miara skazoną nie jest.

Z Naczyń Szklanych Wintu Burguńskiemu, Szampańskiemu, y Piwu Angielskiemu zwyczajnych Butelek Cztery, a zaś

z Li-

z Likworami Wodek, małych Butelek Ośm na Garniec rachowane bydź mają.

To Czopowe z Szeleżnym połączone od Zagranicznych Trunkow Skarb Rzpltey od dnia pierwszego Miesiąca Kwietnia, w tym Roku przez swoich Offycyalistow wybierać zacznie, y pieniężną Importancyą z tego przy podanych Taryffach, wielości Beczek y Garcy Krajowych Trunkow, na przyszłym da Bog Ordynarynym Seymie Kommissya Skarbowa Stanom Rzeczypltey wyrazi. Co się zaś tycze nadgrad za usługi *per Lauda* Woiewodztw, Ziem czyli Powiatow z Czopowego y Szeleżnego dotąd *ad aerarium* Jch wchodzących, Ziemianom upewnionych, a nie ziszczonych, dla uskutecznienia tego dyspozycyą przeszło Seymowey Konstytucyi *in toto* zachowujemy, tudzież że wiele znajduie się Woiewodztw, Ziem, y Powiatow, ktore właśnie na potrzeby swoje zaciągnawszy Summ, oddanie ich z Czopowego y Szeleżnego, iako do tych czas do siebie należącego zakładały; ponieważ to Im teraz odjęte będzie, aby na przyszły Seym Ordynaryny, Woiewodztwa, Ziemie y Powiaty, takowych właśnie na Jmie y potrzebę swoją zaciągnionych Summ podały Tabelłę, a My z Stanami zgromadzonemi satysfakcyą tych nakazemy długow, wprzod Kommissyi Skarbowey *per Debitores* zaprzyściac mianych, że przed Prawem ieszcze 1766. ostatniego Ordynarynego Seymu, iako iuż o Czopowym Woiewodztwom odebrany obwieszczać, y że rzetelnie na własną Woiewodzką dług ten jest zaciągniony potrzebę.

A że *publicum* dla ustanowionego na przeszłym Seymie Ordynarynym, lubo odmiennym sposobem Czopowego y Szeleżnego, iuż gotowość nieiaką porządnego opłażenia mieć musi; więc Lustratorowie wyznaczeni w spisywaniu terażniejszych Taryff Rok 1767. od Miesiąca Marca do Roku teraz będącego 1768. podobnie do Miesiąca Marca za Prawidło spisywania wezmą.

Ten zaś podatek, aby Ziemie Pruskie w rowney proporcji z Koroną, według zwyczajow swoich na Miasta y Wsie rozdy spartamentowały, y sposob wykonania Lustracyi sprawiedliwej dla Skarbu Koronnego, z tego podatku Proweniencyi, iako naysprzedzey obmyśliły, Onym *eo fine* Kongres generalny iako naysprzedzey będzie mogło bydź, po skończonym terażniejszym Seymie naznaczymy; a przy zaczęciu wypłażenia pierwszey Rathy tego podatku do Skarbu, Poglownego podatek ustawać będzie.

Seym Ordynaryiny.

Ponieważ niektóre Ustawy Ekonomiczne na Seymie terniejszym za powszechną zgromadzonych Zkonfederowanych Stanów zgodą uchwalone, przed Seymem przyszłym Ordynaryinym exekucją swoją wziąć powinny, iako to Lustracye Czopowego y Szelegznego w Koronie, à w Wielkim Xięstwie Litewkim Czopowego y Podymnego abjuraty według swoich opisów przed tymże Seymem mają być expedyowane, à na termin na przyszły czas Seymom wyznaczony, w porządku Seymowania, to jest na pierwszy Poniedziałek po S. Bartłomieju nie będą mogły być wygotowane, bo dopiero na pierwszy dzień Października Lustratorowie też lustracye do Skarbow Narodowych *respective* podać *tenebuntur*: Więc zaczęciu Seymu Ordynaryinego w tym Roku Dzień siódmy Listopada naznaczamy; Po tym zaś Seymie Ordynaryinym następujące Seymy Ordynaryine w czasie porządku Seymowania wyrażonym odprawiać się powinny będą. W Polsce w tym Roku 1768. w W. X. Litt: w Roku 1770. znowu w Polsce w Roku 1772. à w Litwie w Roku 1774. następujących na przyszły czas alternata; to jest w Polsce dwa Seymy Ordynaryine ieden po drugim, à w Litwie trzeci także Ordynaryiny odprawiać się mają.

Ubezpieczenie nowej Krajowej Monety.

Moneta Nasza Srebrna w iak naydoskonalszey co do szacunku wewnętrznego ze Złotem proporcji uregulowana, z najlepszymi teraz w Europie, y niegdys w Polsce za Zygmunta Pierwszego, y Zygmunta Augusta bitemi monet gatunkami porównana, lubo by sama istotną dobrocią swoją dostatecznie zalecać się powinna; gdy jednak mimo te wszystkie rzetelne iey zalety industria Lichwiarzow z osłabienia kredytu oney, zysku prywatnego szukających, przez różne po Kraju rozsiane wieści *publicum* zatrwożyć, y wewnątrz tey monety szacunek nie poznawającym wstret nieiaki wrazić potrafiła, że niektórzy nie dowierzając dobroci tey Monety, inni przebiecia Jey prożno obawiając się, z niemającym dodatkiem nad opisaną w Konstytucji 1766. Kurrencją złoto opłacali. Przeto My tak tey *privatorum*, iako też y publiczney Casęgo Narodu zabiegając izkrodzie, aby ta tak
dobra,

dobra, przeciągiem wieku żądana, à do wewnętrznego handlu wielce potrzebna Moneta, z okazji otanienia iey w Kraju, za granicę wykupioną nie była, dla zupełnego kurrencji iey ubezpieczenia, za powszechną wśzech Stanów zgodą stanowimy: Jż ustawa nowej Monety Konstytucją 1766. utwierdzona, co do gatunkow srebrney Monety proby, y wagi każdemu gatunkowi przepisanej, w zupełney mocy nieodmiennie zachowana być ma. A dla zupełniejszego Akkredytowania tey monety, y ułatwienia cyrkulacji iey, według porównanej z walorem złota kurrencji, reasumując *in toto* Konstytucją 1766. mieć chcemy, aby po Casę Koronie Polskiej y W. X. Litt: *cum annexis Provinciis*, tak w Naszych Krolewskich, iako też y Rzpltey dochodach *signanter* zaś za Cło, od wszelkiej Kondycji ludzi Moneta nowa, iako y redukowana podług prawa 1766. w Kraju teraz kurs mająca, z równą łatwością iak złoto wszędzie przyjmowana była, rachując Złoty Pruski po Złotych Polskich dwa, oraz aby wszystkie publiczne wydatki nową Monetą płacone były, to ieszcze warując, iż tak każdemu przy płaconiu dochodow publicznych, iako y Kommissyom Ekonomicznym przy wypłaconiu wydatkow Skarbowych, dziesiątą część przychodzącej Summy w Miedzianey Monecie wyliczać wolno być ma. Inne zaś wszelkie w Kraju kurs pozwolony mające monety Kommissye Skarbowe do Mennic Naszych za ich rekwizycją dla przyspolobienia Materiału do nowej Monety ku przetopieniu oddawać, y zapłatę za Czerwone złote według Kurrencji Prawem naznaczoney, à za srebro podług proby, wagi, y taksy Mennicznej, z Mennic Naszych odbierać mają: Zeby zaś Kupcy z towarami z za granicy przybywający trudności nie mieli w nabywaniu Monety Krajowej do opłacania Cła na Komorach pogranicznych, wywoz tey nowej Monety za granicę, y powrot do Kraju, odtąd nikomu broniony być nie ma, *previa* iednak na Komorach pogranicznych oney *presentatione*, & *Strictâ* Osob Kupieckich *revisione*.

Kassacye Monet Zagranicznych, przez Uniwersały Kommissyi Ekonomicznych Obojga Narodow publikowane, *in toto* approbuujemy.

A iako przy początkowym Rozrządzeniu Mennic Naszych do Pięciudziesiąt Millionow Złotych, w Srebrney Monecie, sześć Millionow Zł:, w Monecie Miedzianey, z dokładem Kommissyi Ekonomicznych wybić pozwoliliśmy, tak gdy dla wygody Kraju, ieszcze Nowe Mennice, kosztem Naszym fundować, y do Sta Millionow Złotych *massam* Monety Srebrney, pomnożyć umyśli-

śliliśmy; Deklarujemy: Jż nie więcey ogolnie, nad dwanaście Millionow Monety Miedzianey, bić pozwolimy, y żeby bicia Miedzianey Monety, przed srebrną nie pospieszono, do wzwyż wyrażoney proporcyi, regulując się, ten w Mennicach Naszych porządek ustanawiamy: iż nie pierwey pierwsza Summa, sześć Millionow Monety Miedzianey ma być dopełniona, aż poki pięćdziesiąt Millionow, w Srebrney Monecie wybite będą, a po wybiciu sześciu Millionow Miedzianey monety, znowu nie pierwey bicia trzech Millionow w Miedzianey Monecie ma być dokonane, poki korrespondująca Jey w założoney wzwyż proporcyi, Summa Dwaście pięć Millionow w Srebrney Monecie będzie dopełniona, y co też y w ostatnich trzech Millionach Miedzianey, y Dwudziestu pięciu Millionach Srebrney Monety rozumieć się ma, w czym dozór Kommissyom Ekonomicznym zalecamy: Jeżeliby zaś za czasem Kray, Monety Miedzianey więcey potrzebował, Seymow przyszłych Decyzji to zostawiamy. A Kurrencyi Tynków, y Szostaków Polskich Konstytucyinych, takż w Cenie Redukcyi 1766. Roku uczynioney utwierdzając, że dalszey Redukcyi, y Kassacyi podlegać nie mają, warniemy, y ostrzegamy.

Jako zaś Dobru pospolitemu, wiele zalega na tym, aby Krajowa Moneta, iak nayprędzey, do Regularney przyść mogła Kurrencyi, tak chcąc niniejsze, o ubezpieczeniu Kraiowey Monety Prawo, iak nayprędzey powszechney podać wiadomości, zalecamy Kommissyom Ekonomicznym, aby one nieodwłocznie przez Uniwersały swoje, w Obojgu Narodach ogłofify.

Ostrzeżenie Percepty y Expensy, wszystkich Intrat Skarbow Obojga Narodow, podług niżej Opisaney Tabell.

Expensa z Intrat Rzpltey będąc wyznaczone w Tabellach tu przyłączonych, żądamy, ażeby ułożenie ich zupełnie do skutku przyprowadzone było; Chcemy przytym, ażeby te wszystkie Podatki na Extraordynaryjne postanowienie Expensa wybierane nie były, tylko potąd, potąd tych wydatkow potrzeba będzie; to iest: potąd długi Rzpltey wypłacone nie będą, potąd żyć będą Osoby, którym Pensye w tych Tabellach są naznaczone, potąd skoń-

skończone nie będą, Reparacye w nich także wyrażone, ale iak prędko wydatki się zakończą, przez zakończenie Jch przyczyn, Intraty podobnież y w proporcyi Expens ustaiących ustawać, także y kończyć się powinny, ktorych to umniejszenia Podatkow zachowuiemy sobie moc ułożenia, na każdym Seymie Ordynarynym, w Trakcie Materii Ekonomicznych, wypłacanie Expens w tychże Tabellach, y Osobnemi Konstytucyami wyznaczonych następować nie powinno, potąd Percepty, z Czopowego y Szelegznego w Koronie, a w W. X. Litt: z nowo ułożonych Podatkow, na tym Seymie ustanowionych, do Skarbow, wchodzić nie zaczną. Deklarujemy także, iż *Subsidia* Nam przez Rzplta ofiarowane, y na terażniejszym Seymie uchwalone nam tylko, a nie Naszym Następcom Krolom Polskim, służyć powinny.

TABELLA

Intrat Corocznych Skarbu Koronnego ułożona, do Proporcyi tegorocznych dochodow, y ktora na przyszle czasy, zostac ma.

1. Hyberna z Dobr Krolewskich, y Duchownych.	- - - - -	1063939.
2. Cło biorąc miarę z dochodow tegorocznych przez dziewięć miesięcy, ktore wynoszą 1780758. Złoty, co uczyni na Rok.	- - - - -	2374344.
3. Kwarta z Starostw, y innych Dobr Krolewskich, biorąc miarę z Raty Marcowey, ktora w Rachunkach terażniejszych wyrażona iest.	- - - - -	2314404.
4. Pogłowne Zydowskie.	- - - - -	859312.
5. Łanowe biorąc miarę z Raty Marcowey.	- - - - -	74962.
6. Przewoz na Wiśle pod Warszawą według terażniejszego Roku.	- - - - -	26302.
7. Kwadrupla według proporcji Prowencyi tegoroczney.	- - - - -	100000.

Summa ogólna, dawnych Intrat ktore zostają. - - - - - 6813263.

TABELLA.

Intrat Skarbu Koronnego, ktore powinny ustać, kiedy nowy Podatek Czopowego wybierać się zacznie.

1. Pogłowne.	- - - - -	3924000.
2. Remanent Pruski, biorąc miarę z iedney Raty, ktora teraz do Skarbu weszła.	- - - - -	10982.
<i>Summa Ogolna, dawnych Intrat, ktore powinny ustać.</i>	- - - - -	3934982.
<i>Obiedwie Summy dochodow Koronnych, uczynią razem złożone.</i>	- - - - -	10748245.

TABELLA.

Roczney Ordynaryiney Expensy Skarbu Koronnego.

1. Na Wojsko generalnie z Pensjami Generalow Inspektorow, z Addytamentem Płacy Prawem 1766. ustanowionym.	- - - - -	8070130. - 23ł
2. Garnizon Krakowski, <i>ad mentem</i> Prawa.	- - - - -	20000.
3. Garnizon Spiski, <i>ad mentem</i> Prawa.	- - - - -	37193. - 22.
4. Milicya Skarbowa tak Piecha, y Konna.	- - - - -	262500.
5. Na powiększenie Piechoty Węgierskiej do Straży, y Urzędu Marszałkowskiego, <i>ad mentem</i> Prawa.	- - - - -	28086.
6. Na Kadetow <i>Corpus</i> , wraz y na murowanie Domu dla nich, <i>ad mentem</i> Prawa.	- - - - -	600000.
7. Hetmanowi Wielkiemu Koronnemu.	- - - - -	120000.
8. Hetmanowi Polnemu Koronnemu.	- - - - -	80000.
9. Pisarzowi Polnemu, y według opisu Prawa Strażnikowi Polnemu 8000. Obożnemu 8000. y na inne Expensa Kommissyi Wojskowej, pod Tytułem: Largicye.	- - - - -	100000.

To jest Expensa Ogolna na Wojsko. 9317910. 15ł

Expen-

Expensa Cywilne.

1. Pensya J. W. JMć Panu Podskarbiemu Wielkiemu Koronnemu, <i>ad mentem</i> Prawa.	- - - - -	120000.
2. Pensya dziewięciu Kommissarzom Skarbowym y Instygatorowi Koronnemu także.	- - - - -	120000.
3. Pensya Officyalistom wszystkim Skarbu.	- - - - -	94612.
4. Pensya Kommissarzom, Sześciu Wojskowym.	- - - - -	72000.
5. Pensya Sędziom Pogranicznym, <i>ad mentem</i> Prawa.	- - - - -	34666. - 20.
6. Opłacenie Cła w Dobrach Krolewskich, Prawem zniesionego, a nakazanego Konstytucyą.	- - - - -	73897.
7. Na Officyalistow Marszałkowskich, Koronnych.	- - - - -	40000.
8. Pensya Tłumaczom Językow Orientalnych, Krucie, Hebettowi y Czerkies.	- - - - -	20100.

Summa Expensy Cywilney Latus facit. 575275. gro. 20.

Nn

9. Pen-

9.	Penſya Metrykantom.	- - -	6000.
10.	Na Bruki Warszawskie.	- - -	40000.
11.	Na Reparacyą y utrzymanie Zamku Krakowskiego.	- - -	30000.
12.	Na Reparacyą Ratusza Lubelskiego.	- - -	5000.
13.	Na Reparacyą Ratusza Piotrkowskiego.	- - -	5000.
14.	Na Expensa Extraordinaryne J. K. Mci <i>ad mentē</i> Prawa, dwie Części z Skarbu K.	66666.	20.
15.	Na utrzymanie Szkoły, Językow Oryentalnych w Konſtantynopolu	- - -	30000.
16.	Na Luſtratorów Pogłownego Żydowskiego Expensa ogolna wynosi Żł: 74000. to na Dwadzieścia Lat Rozdzielwſzy uczyni na Rok.	- - -	3700.
17.	Na Reparacyą drog, a mianowicie pod Krakowem, y na Luſtratorów, Mostow y Grobel, tudzież na czyſzczenie Rzek do Nawigacyi.	- - -	200000.
18.	Na Tam bicie, y na Reparacyą Spicy Montawskiej.	- - -	50000.
19.	Marſzałkowi Seymu Ordynaryinego, miarkuiąc co dwa lata 80000. Żł: więc na Rok.	- - -	40000.
20.	Sekretarzowi Seymowemu, miarkuiąc tymże ſpoſobem, co dwa lata Żł: 20000. więc na Rok.	- - -	10000.
21.	Podkom Xięstw Zatorskiego, y Oſwiecimskiego, <i>ad mentem</i> Prawa, co dwa lata Żł: 6700. więc na Rok.	- - -	3350.
22.	Aſſefforom ſześciu do Sądow Aſſefforskich.	- - -	72000.
23.	Aſſefforom ſześciu, do Sądu Marſzałkowskiego.	- - -	72000.
24.	Sędziom Siedemnaſtu <i>Iudicij mixti</i> , wraz z trzema Prezeſami, dwoma Piſarzami y dwoma Regentami.	- - -	63000.
25.	Na Luſtratorów Hyberny, y Łanowego, czyli też iakiego innego Podatku, któryby mógł być uſtanowiony, biorąc Proporcycą z Luſtratorów, do Kwart wyznaczonych.	- - -	308000.

Latus facit Złoty - - - - 1004716. gr: 20.

26.	Deputatom Trybunalskim na 29. Oſob.	290000.
27.	Marſzałkowi Trybunalskiemu.	20000.
28.	Prezydentowi Trybunalskiemu.	20000.
29.	Piſarzom dwiema po 14000. Złotychednemu.	28000.
30.	Piſarzowi Dekretowemu Aſſefforskiemu.	6000.
31.	Piſarzowi Ziemskiemu Warszawskiemu, z tym co mu dawniey było naznaczono.	8000.
32.	Na uſtanowienie, y utrzymanie <i>Conſilij Sanitatis</i> .	300000.

Summa Expensy Cynvilney - - 2251992. 10.

Summa Expensy ogolney na Woysko - - 9317910. 15½

Summa Summarum - - - 11569902. 25½

TABELLA

Expensy Extraordinaryney Roczney Skarbu Koronnego.

1. Na Reparacyę Zamku Warszawskiego.	-	400000.
2. Na Reparacyę Pałacu Rzeczypospolitey.	-	200000.
3. Na allewiacye Prawem nakazane, Pogłownego Krakowowi, Elblągowi, Lublinowi, tudzież Hybernij, Kozienicem, Niepołomicom, &c.	- - - - -	37723. 13.
4. Na naięcie Pałacu, dla Posła Rosyjskiego.	-	25125.
5. Na Lustratorow Starostw, <i>post cessum vel decessum</i> Starost do Lustrowania nakazanych.	-	20000.
6. Na przypadkowe expensę, Skarbowe, iako to zesłania Officyalistow do Inwestygacyi, tudzież na Kondescensyc z Dekretow przypadające, Expensę na Więźniow, Druki Konstytucyi, Uniwersałow, Oprawy, Swiece &c. <i>circiter.</i>	- - - - -	50000.
7. Na uspokojenie Długow, Prawem oznaczonych, iako to Domow Jabłonowskich, Potockich, Leduchowskich, tudzież Miasta Krakowa, Lipkiego Kasztelana Łenczyckiego y wielu innych na rok.	- - - - -	600000.
8. Na Brukowanie Ulicy na Pradze do Przyjazdu, bądź do mostu, bądź do przewozu teraz niepodobnego y na utrzymanie oney y na most na Wiśle &c.	- - - - -	40000.
9. Na Reparacyę Fortec y opatrzenie Arseniałow.	- - - - -	200000.
10. Na Posłow po Dworach postronnych, to jest na wyprawowanie Ich y utrzymywanie przyzwoite, tudzież na Rezydentow, Sekretarzow Legacyi, Kawalerow Poselstwa, y na inne Expensę Kassy Poselskiej, na Prezenta, y przyimowanie Oryentalnych Posłow.	- - - - -	1000000.
11. Pensya Dwom Krolewiczom Xaweremu y Karolowi.	- - - - -	402000.
<i>Summa Expensy Extraordinaryney Latet facit</i>		2974848. 13.

12. Na

12. Na wypłacenie Długow Xciu Radziwiłłowi.	- - - - -	600000.
13. <i>In subsidium</i> J. K. Mci.	- - - - -	1000000.
14. Powiększenie Pensyi J. W. JMci Panu Podskarbiemu, dożywocia dla Jego szczególnie Osoby.	- - - - -	180000.
15. Dla J. W. JMci Xiędza Kierskiego Sekretarza W. K. <i>ad interim</i> poki nie będzie miał <i>Beneficium equivalens.</i>	- - - - -	16750.
16. Miastu Elblągowi.	- - - - -	20000.
17. Na expensy Extraordinaryney, nieprzyrzane na Rok.	- - - - -	688498. 21½

Summa expensy Extraordinaryney - - - 5,480,097. 4½

Summa Ordinaryney Expensy - - - 11,569,902. 25½

Summa ogolna Expensy - - - - 17,050,000. -

Summa ogolna Expensy już ustanowionej y uprojektowanej - - - 17,050,000. -

Trzebaby dla wystarczenia tey Expensy podwyższyć Intryaty Koronne do Złotych 6,301,755. Lecz gdy trzeba ieszcze do tego dodać dawne Intryaty, ktore powinny być zniesione, więc nowy Podatek powinien wynosić.

- - - - - 10,236,737. -

Oo

TA-

TABELLA

Intrat corocznych Skarbu W. X. Litt: ułożona do poroccy Dochodow tegorocznych y ktora na przyszle czasy zostac ma.

1.	Cło według nayściślejšzego Rachunku po zniesieniu Cła generalnego uczyni do Roku. - - - - -	600,000.
2.	Kwarta ze Starostw y innych Dobr Krolewskich czyni do Roku. - - - - -	809406. 12 ^z
3.	Pogłowne Żydowskie. - - - - -	315298.
4.	Kwadrupla ze Starostw y innych Dobr Krolewskich, może uczynić na Rok. - - - - -	15296.
5.	Hyberna z Dobr Krolewskich. - - - - -	487661.
	<i>Summa Intraty roczney Złoty</i> - - - - -	<i>2,227,661. 12^z</i>

TABELLA

Intrat Skarbu W. X. Litt: ktore mają usłać, za zaczęciem wybierania Nowego Podatku Czopowego.

1.	Podatek Czopowego y Szeleżnego w Woiewodztwach, Wileńskim, Nowogrodzkim, Brześciańskim, w Powiatach Wilkomirskim, y Grodzieńskim, y w Xięstwie Zmudzkiem, zawieraiąc w nich y Miasta, Wilno, Nowogrodek, Brzeście, Wilkomierz, Grodno y Rosien, uczyni na Rok według Starey Taryffy. - - - - -	260,000. -
2.	Podatek Podymnego ze wszystkich Woiewodztw y Powiatow, - - - - -	926,666. - 20.
3.	Reszta Podatku z Trunkow. - - - - -	232,300. -
	<i>Summa Intraty usłaiącej</i> - - - - -	<i>1,418,966. - 20.</i>

TA-

TABELLA

Coroczney Ordynaryiney Expensy Skarbu Litewskiego.

Expensa Woyskowe wynoszą ogolnie. - 3,798,892. - 15^z

Expensa Cywilne.

1.	Penśya Instygatorowi podług Prawa. - - - - -	8000.
2.	Pisarzowi Sądow Assessorckich podług Prawa. - - - - -	6000.
3.	Staroście Brzeskiemu podług Konstytucyi 1766. Roku, dla uczynienia Jemu Bonifikacyi Intraty Drągowej. - - - - -	4000.
4.	Na Expensę Gabinetowe J. K. Mci podług Prawa, - - - - -	33333. - 10.
5.	Do wyczyszczenia Rzek podług Konstytucyi 1766. - - - - -	100000.
6.	Na utrzymanie Szkoły dla Językow w Konstantynopolu podług Prawa. - - - - -	10000.
7.	Penśya Luźtratorom Pogłownego Żydowskiego co 20 lat wynosi Złoty 45000. co uczyni w Rok, - - - - -	2250.
8.	Penśya czterdziestu dziewięciu Deputatom Trybunalskim 3000. Zł: - - - - -	147000.
9.	Penśya Marszałkowi Trybunalskiemu. - - - - -	20000.
10.	Dla Sześciu <i>Affessores eligendos</i> à Zł. 8000. każdemu. - - - - -	48000.
11.	Na expensę Marszałka Wielkiego na Rok agituiącego się Seymu w Litwie Zł: 40000. co sześć lat, wynoli na rok. - - - - -	6666. - 20.
12.	Na utrzymanie Zamku Grodzieńskiego. - - - - -	10000.
13.	Na Inwalidow Wileńskich <i>recenter</i> erygowanych. - - - - -	25000.
14.	Penśya Kommissarzom Woyskowym Sześciu po Złoty 8000. - - - - -	48000.
15.	Penśya Podskarbiemu Wielkiemu podług Prawa. - - - - -	80000.
16.	Penśya Podskarbiemu Nadwornemu Litt: - - - - -	10000.
17.	Na Szpital w Wilnie. - - - - -	25000.
18.	Penśya Kommissarzom Skarbowym Sześciu po Złoty 8000. - - - - -	48000.
19.	Na Kancellaryę Skarbową, to iest dwom Regentom. - - - - -	6000.
20.	Sekretarzowi Kommissyi Skarbowey. - - - - -	3000.
21.	Kassyerowi Skarbowemu. - - - - -	3000.
22.	Plenipotentowi Skarbowemu. - - - - -	2000.

Summa Expensy Cywilney Latus 645250.
002

23. Na

23. Na małe Expensa Kommissyi Skarbowey iako to: zessanie Officyalistow Skarbowych do różnych Komor Celnych, y na różne mieysca, dla uczynienia tam Inkwizycyi, Expensa, na utrzymanie więźniow, Druki Uniwersałow, oprawy Xiąg, świece, drwa, &c.	-	20000.	
24. Na utrzymanie, y ustanowienie, <i>Consilii Sanitatis.</i>	-	100000.	
<i>Summa Expensy Cywilney</i>		765250.	
<i>Expensa Ogolna na Woysko</i>	-	3798892.	15½
<i>Summa Summarum</i>	-	4564142.	15½

TABELLA

Roczney Extraordinaryney Expensy Skarbu Litewskiego.

1. <i>Subsidia</i> J. K. Mci.	-	500000.	
2. Dla Xiążęcia Radziwiłła, ażeby umorzyć Summy Jemu należące, od Rzpltey na Rok.	-	300000.	
3. Na umorzenie innych Długow, Prawem opisanych, iako to: Biskupa Wileńskiego, Hrabi Flemminga, Woiewody Pomorskiego; JMci P. Kocieła Sęty Markowskiego, Hetmana Wielkiego Litt: Ogińskiego, Michała Puzyny, Pis: Lit: Chrzanowskiego, Podk. Brzeskiego, Sulistrowskiego, Romera, Paca, Platerra, y innych.	-	500000.	
4. Na Expensy Extraordinaryne nieprzeyrzane na Rok.	-	494000.	
5. J. W. JMci Panu Podskarbiemu Wielkiemu Dożywocie.	-	120000.	
<i>Summa Expensy Extraordinaryney.</i>		1914000.	
<i>Summa Ordinaryney Expensy.</i>		4564142.	15½
<i>Summa Ogolna Expensy.</i>		6478142.	15½
<i>Summa Ogolna Expensy już ustanowionej y uprojektowanej.</i>		6478142.	15½
Trzebaby dla wystarczenia tey Expensy, podwyższyć Intryaty Litewskie do 2831514. Złotych 13. groszy, lecz gdy do tego trzeba ieszcze, oddać dawne Intryaty, ktore powinny być zniefione; więc nowy Podatek powinien wynosić.			
	-	4250481.	3.

Szkole

Szkole Rycerskiej, Dziedziczne
Prawo do Pałacu Kazimierzowski zwanego.

Przez Konstytucyą Seymu walnego Ordynarynego Warszawskiego przeszłorocznego, pod tytułem Szkoła Rycerska uchwalona, *Corpus* Kadetow w Dziedzicznym Pałacu Naszym Kazimierzowski zwanym, z wrodzoney Nam Narodowej miłości bez żadney bonifikacyi umieściliśmy; Aby zaś y po zeyściu Naszym z tego świata pewne mieszkanie mieli, na kupienie Pałacu y wymurowanie na nim budynkow do takowey Szkoły Rycerskiej potrzebnych Summę Trzechkroć Sto Tyśięcy Złotych Polskich ze Skarbow Obojga Narodow corocznie przez lat dzieścięć po sobie idących, za powszechną Stanow Rzpltey zgodą naznaczyliśmy.

Lecz że do tego czasu nie mogło się upatrzeć wygodnego przyszley Fabryce dla Szkoły Rycerskiej placu, y do kupna przyięć iego, przeto iuż y wyrażony wyżej Pałac Nasz dziedziczny Kazimierzowski zwany razem z Koszarami w takim ograniczeniu, iakie przez Delegowanych od Skarbu Naszego y Skarbu Koronnego oznaczone y wymierzone będzie, za Summę Siedemkroć pięćdziesiąt Tyśięcy Złotych Polskich Korpusowi Kadetow wiecznemi czasy dziedzictwem ustępujemy.

Takowe ustąpienie Nasze, à prawo iuż takowe Korpusu Kadeckiego dziedziczne utwierdzamy, y oneż za wiecznorwafe mieć chcąc, ten Pałac z Koszarami od wszelkich impetycyi, y pretensyi czyichkolwiek zkadkolwiek wynikających wiecznie uwalniamy.

Końcem zaś przysposobienia więcey budynkow na placu tegoż Pałacu wymurowania, à Nam też Krolowi zwyż napisaney Summy Siedemkroć pięćdziesiąt Tyśięcy Złotych Polskich na dziedzictwo Pałacu zaspokoienia, dopełniając namienioną wyżej, Seymu przeszłorocznego Konstytucyą, à sam czas dzieścięcioletni wypłacenia corocznie Trzechkroć Sto Tyśięcy Złotych Polskich skracając, na to mieysce Summę Sześćkroć Sto Tyśięcy Złotych Polskich, corocznie przez lat pięć po sobie idących, zacząwszy à *die prima Martij Anni* 1768. ze Skarbow Obojga Narodow z Koronnego dwie części, z W. X. Litt: trzecią część do płacenia dwiema Ratami, w Marcu połowę, à w Septembrze drugą połowę do rąk Prezydującego nad fabryką (kto-

Pp

rego-

rego wyznaczenie od Nas Krola należeć będzie) za powfzechną Stanow Rzpltey zgodą naznaczamy; z ktorey Summy aby wydatki na wspomnioną fabrykę czynione, każdego Roku przed Kommissyami Skarbowemi pokazywane, y dokumentami autentycznemi dowodzone były, ostrzegamy.

Podwyższenie płacy Generalowi Artyleryi Koronney.

Ponieważ Rzplta Generalowi Artyleryi Litewskiey gażę Jego do Złotych Polskich trzydziestu Tysięcy pomnożyła, General zaś Artyleryi Koronney żadney Kompaniy, Kopfgeldu, ani iakiegokolwiek bądź awantazu z koni nie mający, tylko ma gaży swoiey roczney Zł: Pol: 25000. Więc postanawiamy, aby kiedy wszystkich Urzędów tak w Koronie iak w Litwie rowna się płaca, aby także do płacy Generala Artyleryi Koronney Zł: Pol: 5000. ieszcze dołożone były. Ktora to Summa w pierwszym Roku być ma wzięta z percepty na expensa extraordinaryne wyznaczoney, a napotym ma być przyłączona do Summy wyznaczoney na płacą dla Woyska.

Penfya III. Strażnikom y Oboźnym Polnym Koronnym.

Nie chcąc aby usługi publiczne UU. Strażnikow y Oboźnych Polnych Koronnych, do ktorych *ex officio* są obowiązani bez nadgrody y płacy zostawały, Summę tak dla pierwszego Osm Tysięcy Złotych Polskich, iako y dla drugiego z Largicyi Hetmańskiey z Skarbu Koronnego naznaczamy.

Powiększenie Penfyi Urodzonemu Instygatorowi Koronnemu.

Mając zaleconą pilność Urodzonego Instygatora Koronnego w znaydowaniu się na Kadencyach Kommissy Skarbowey, y przez wzgląd na Jego przy Boku Naszym prawie ustawiczne mieszkanie, penfya iego Sześć Tysięcy Złotych Polskich, którą przy ustanowieniu Kommissy Skarbowey miał naznaczoną, do Dwunastu Tysięcy Złotych Polskich powiększamy, y wypłacenie Jey pod temi warunkami iakie są dla Kommissarzow Skarbowych teyże Kommissy zalecamy.

Pen-

Penfya Sędziom Pogranicznym.

ZWażając na prace y kofzta, ktore Sędziowie pograniczni w Woiewodztw Kijowskiego, Podolskiego, y Braclawskiego w zieżdżaniu na Kadencye czynić są obowiązani, więc aby ten publiczny Urząd nie był onym uszkadzającym, dla każdego Trzy Tysięce Złotych Polskich według Opisu *Senatus Consultorum* w tey okoliczności wypadłych corocznie ze Skarbu Koronnego naznaczamy; Co w ogolney Summie dla wszystkich na Rok 34666. Złotych Polskich wynosi, ktore to penfye aby *inter presentes* tylko na Kadencyach dzielone były mieć chcemy.

Penfya Tłomaczom językow Oryentalnych.

Ponieważ wszelka wymaga potrzeba trzymania Tłomaczow językow Oryentalnych, tak przy Kommissy Woyskowej Koronney, iako y przy Kancellaryi Naszey, a takowych ludzi ile umyślnie sprowadzonych bez przyzwoitey płacy mieć nie podobna, w ktorey to aktualney służbie Urodzeni Cruta, Habert y Cerkies zostają, więc na nich trzech Summę ogólną Dwadzieścia Tysięcy Sto Złotych Polskich wypłacać postanawiamy, dwie części z Skarbu Koronnego, a trzecią z Litewskiego,

Penfya Urodzonym Metrykantom Koronnym.

Mając wzgląd na obowiązki y prace Urodzonych Metrykantow Koronnych, ktore *ex officio* przy Kancellaryach Naszych czynić są obowiązani; iako y na wydatki w trzymaniu potrzebnych przy *Archivum* Koronnym ludzi, każdemu z nich Summę Trzy Tysięce Złotych Polskich, ktora w jedno zebrana uczyni Sześć Tysięcy Złotych Polskich, ze Skarbu Koronnego corocznie wypłaconą mieć chcemy.

Bruki Warszawskie.

Wygoda, y przyzwoitość ozdoby w Mieście Naszym rezydencyonalnym Warszawy wyciągają, aby między innemi opatrzeniami, y na to mieć bacność, y staranie, aby ulice dobrze były brukowane, więc na to ze Skarbu Koronnego Czterdzieści Tysięcy Złotych Polskich, za oddaniem z tego na Seymie rachunku, corocznie naznaczamy.

Pp 2

Repa-

Reparacya Zamku Krakowskiego.

Ponieważ Zamek Nasz w Krakowie znaczney podlega ruynie, y co raz by bardziey upadał gdyby temu nie zabieżono, więc y z przyzwoitości, y z potrzeby wszelkiej, aby na reparacyą Jego poki zupełnie też dokończona nie będzie, Trzydzieści Tyśięcy Złotych Polskich corok z Skarbu Koronnego wyliczyć nakazujemy.

Reparacya Ratuszow Trybunalskich.

ZA widoczną Ratuszow Piotrkowskiego, Lubelskiego, Kaliskiego, y Lwowskiego dezolacyą, y na ponowione corocznie przez Delegatow od Trybunałow do Nas wysyłanych instancye o reparacye tychże Ratuszow dla wygody Trybunalskich Sądow; chąc dogodzić tak sprawiedliwym wszystkim w tey mierze żądaniom, Summę corok ogólną Dziesięć Tyśięcy Złotych Polskich, to iest do kaźdey Prowincyi pięć Tyśięcy na Rok dla tego Miasta z wyrażonych wyżej, w którym będzie Trybunał, Skarbowi Koronnemu wypłacać zalecamy; a rzeczone Miasta z tych to odebranych na reparacyą Kwot Kommissyi Skarbowey Koronney rachować się będą powinny. Wypłacona zaś z Skarbu dotąd Summa na reparacyą Ratusza Lubelskiego z wyznaczenia *Senatus Consilii*, w rachunkach generalnych przyięta być ma.

Penfya Lustratorom Pogłownego Zydowskiego w Koronie.

Wiele na tym należy, aby ustanowione Podatki porządnie, y bez uprzykrzenia wybierane były; Postanawiamy aby co do Podatku Pogłownego Zydowskiego, iuż nie co pięć Lat, ale co Dwadzieścia nowe wypadaly Lustracye rachuiąc od czasu odprawioney przeszley Lustracyi; w czym żeby takową publiczną sprawuiący prace bez przyzwoitey nie zostawali nadgrody, z Skarbu Koronnego, Siedmdziesiąt y cztery Tyśięce Złotych Polskich naznaczamy, co na rzeczone Dwadzieścia Lat dzieląc, przypadnie na Rok Trzy Tyśięce Siedmszet; Więc tenże Skarb, to Roczne *quantum* zgromadzać, na Lat dwadzieścia y do czasu Lustracyi co dwadzieścia lat konferwować będzie, y żeby na Sey-

Seymach, w Rachunkach Percepty, iako też w Expensie, gdy Lustracya (iako wyżej) nastąpi, podawał rozkazuicmy.

Naprawa Drog, Mostow y Czyszczenie Rzek.

Nie tylko dla powszechney wygody, ale y dla pożytku Kraiu, przez ułatwienie osobliwie dla handluiących złych Traktow, y Drog przykrości, konieczna wymaga potrzeba naprawy onych przykładem wszystkich rządnych Państw; przeto, aby takowych złych drog reperacya, a mianowicie, pod Krakowem, iako też Lustracya Mostow, y ich także naprawa, tudzież czyszczenie Rzek, podług uznania potrzeby, od Kommissyi Skarbowey Koronney, następować mogła, corocznie na to ze Skarbu Koronnego Dwakroć Sto Tyśięcy Złotych Polskich wypłacać nakazujemy.

Reparacya Tam, y Szpicy Montawskiej.

Rzecz powszechnie znana, że od utrzymania Tam na Wiśle, a naybardziey Szpicy Montawskiej, Defluitacya do Gdańska zależy. Więc gdy też znaczną, y bliską grozi ruiną, na reparacyą tak oney, iako y Tam, ze Skarbu Koronnego, co Rok Summę Pięćdziesiąt Tyśięcy Złotych Polskich wypłaconą mieć chcemy.

Upewnienie Nadgrody Marszałkom, y Sekretarzom Seymowym.

Zeby raz na zawsze pewna dla Marszałkow, y Sekretarzow Seymowych wyznaczona była płaca, stanowiemy, aby dla pierwszego Summę Ośmdziesiąt Tyśięcy Złotych Polskich, a dla drugiego Dwadzieścia Tyśięcy Złotych Polskich, Skarb Koronny, w czasie Kadencyi swoich wyliczał, która to Summa, kiedy się na dwa lata rozdziela, przypadnie do odkładania co Rok, w Skarbie tymże na ten Expens, na Marszałka Czterdzieści Tyśięcy Złotych Polskich, a na Sekretarza Dziesięć Tyśięcy Złotych Polskich, y takowy w tym coroczny Rozdział, aby Kommissya Skarbowa Koronna zachowała, mieć chcemy.

Ustanowienie Pensyi Assessorom Sądow J. K. Mci Zadwornych w Koronie.

Stosując się do Konstytucyi Seymu *Convocationis* 1764. na którym Skonfederowane Stany Rzpltey przydania Assessorow, do Sądow Naszych Zadwornych, uznały potrzebę, a wraz do szafunku łask Naszych Krolewskich, albo do Pensyi ze Skarbu, w nadgodę tey usługi publiczney zaleconych mieć chciały; na Seymie Szczęśliwey Koronacyi Naszey w tymże Roku, a potym na Seymie Ordynarynym 1766. tychże Assessorow, sposobem w Prawie tamże przepisanym wyznaczylismy, w szafunku zaś łask Naszych Krolewskich, pomieścić ich nie przyszło, ani Pensyi naznaczonych nie mieli, z tąd dla nieuczęszczania ich na Sądy Kompletu bywać nie mogło, y Konstytucyą, ostatniego Seymu 1766. WW. Kanclerze, w niebytności Assessorow, od potrzeby Kompletu dyspensowani zostali, przeto na przyszły czas na Assessorow do Sądow Naszych Zadwornych, między ktoremi dwoch tylko Senatorow być może, Summę coroczną Siedmdzieściat, y dwa Tyśiące, nad to na Pifarza Naszego Dekretowego Sześć Tyśiący naznaczamy, ktora to Summa, na Assessorow Sześciu, każdemu po Złoty Dwanaście Tyśiący rachuiac służyć ma; a Ci tylko *presentes pro Ratha presentie*, tak iak w Kommissyach Naszych Skarbowey, y Woyskowej ustanowione, partycypować z niey powinni będą. Y że komplet do Spraw Ordynacyi Naszey w Konstytucyey Seymu *Coronationis Nostrae* inferowaną przepisanych potrzebny, do Osob *ad minimum* czterech redukuujemy; więc *ex portione absentium, portionem presentium augeri* chcemy, y tych Pensyi wypłacanie, na końcu każdej Kadencyi, za Assygnacyą W. Kanclerza Prezydującego, Skarbowi Koronnemu rozkazujemy.

Lustratorowie Podatku, nowo ustanowionego.

Kiedy Rzplta, za potrzebne osądziła, aby dla ostrzeżenia Podatkow nowo postanowionego Czopowego, y Szeleżnego, według opisow osobney Konstytucyi, Lustratorow wyznaczyła; więc dla podejmujących tę pracę, ze Skarbu Koronnego, do pro-

proporcyi wziętey od Lustratorow Kwart, Trzykroć OśmTyśiący Złoty Polskich corocznie wypłacać dla uczynienia według potrzeby podziału nakazujemy, y aby się na Seymach, z niey, z innymi wydatkami rachowali, mieć chcemy.

Powiększenie Pensyi, Urodzonemu Pifarzowi Warszawkiemu.

Ponieważ Konstytucyą *Anni* 1766. UU. Pifarze mieysc Seymow obowiązani są do osobistego przez cały czas Zgromadzonych Rzpltey Stanow Obrad, tamże siedzenia, y do chowania Subalternow dla wydania Rekwirującym, pierwszym z Woiewodztw Senatorom, lub Possom, bez płacy Extraktow, na co naznaczona Jemu, Summa Dwa tyśiące Złoty Polskich, nie jest wystarczająca, przeto, ażeby Urodzony Pifarz Ziemski y Grodzki Warszawki, przez wyrażone dla swey publiczney usługi wydatki nie szkodował, rzezoną Kwotę w Ośm Tyśiący Złoty Polskich powiększamy, y onęz mu co Rok, ze Skarbu Koronnego wypłacać postanawiamy.

Akademia Lekarska.

GDy zdrowie y dostatki Obywatelow pierwszym uszczęśliwienia, a przeto mocy Państwa wszelkiego są fundamentem; Mamy za iedną z naycelnieyszych Panowania Naszego, Oycowskich staranności, obmyśleć naylepsze sposoby, do odwracania, y umniejszenia chorob, tak w ludziach, iako y do gospodarstwa potrzebnych dobytckow; Zaczym mocą ninieyszego Seymu, za zgodą Stanow Skonfederowanych, na ustanowienie, y osadzenie w całym Państwie Rzpltey zgodnych y wyprobowanych do lekarstwa ludzi, pod zwierzchnością, y dozorem Akademiy tu w Warszawie otwartej być, y nauczać mającey, nie tylko tych nauk, ktore do lekarstwa *directe* ściągają się, ale y wszystkich Fizycznych umiejętności, ktore do ulepszenia rolnictwa, y wszelkich przemysslow Ekonomicznych służyć mogą, wzorem naybiegleyszych obcych Narodow, pozwalamy: Do czego *Diploma Erektionis* z Kancellaryi Naszey dokładnie opatruiące z tego ustanowienia pożytki Krajowe wydamy, ktorego zachowanie y trwałość na zawsze ubezpieczamy; Na Fundusz zaś przerzeczoney Akademiy, y opatrzenie oney *in perpetuum*,

iako też na zapłatę Nauczycielow iey, y po całym Kraju fluwających do lekarstwa *omnis generis* potrzebnych Osob, które gdzie się znajdować będą, chorych ratunkowi *gratis consulere* mają, naznaczamy corocznie Czterykroć Sto Tyfięcy Złotych Polskich ze Skarbow Rzpltey, to jest z Koronnego Trzykroć Sto Tyfięcy, à z Litewskiego Sto Tyfięcy, które aby Kommissyie Skarbowe do rąk wyfadzoney y umocowanej od Nas *per perpetuum Diploma* zwierzchności, puřrocznemi Ratami, *ultimâ Martij, & ultimâ Septembris* wypłacały, nakazujemy: z tym ostrzeżeniem, aby ta zwierzchność Lekarska do Kommissyi Skarbu Koronnego, corocznie rachunek, z wydatku wyrażoney całej Summy oddawała, à zaś Kommissya Skarbowa relacją na Seymie o tym rachunku czynić obligowana będzie. To także dla spokoyności Doktorow y Cerulikow Nadwornych, po Miastach pryncypalnych, aktualnie będących y za Doktorow poczytanych Lekarzow ostrzegamy, że od tey Akademii dependować nie powinni.

Prorogacya czasu wypłacenia coroczney Summy na Zamek Nasz Warszawski.

Kiedy Konstytucya Roku 1766. przez wielce sprawiedliwe powody, na reparacyą Zamku Naszego w Warszawie, Czterykroć Sto Tyfięcy Złotych Polskich corocznie przez lat dwie, do Seymu Ordynaryinego wypłacić ze Skarbu zlecił, w tey nadziei, że się w tym przeciągu potrzebne w nim pokończyć miały reparacye, à tym czasem przez przypadek pożaru ognia, znaczna część tegoż Zamku wielkiej podpadła ruynie; Więć My dogadzając potrzebie y przyzwoitości tey reparacyi, postanawiamy, aby rzeczony Czterykroć Sto Tyfięcy Złotych Polskich dotąd corocznie ze Skarbu Koronnego na nią wypłacane były, dokąd za nabyciem placow potrzebnych do tego Zamku według planty Architekta przez też Kommissyą Skarbową *examinowaney*, należycie dokończona nie będzie.

Wyznaczenie Summy na reparacyą Pałacu Rzeczypospolitey w Warszawie.

Ponieważ Pałac Rzeczypospolitey w Warszawie dla czterech Juryzdykcyi *ultime Infantie* kupiony, bez znacznych repara-

paracyi *ad suos usus*, do których jest wyznaczony, nie mógł by być zdalny, więc na też, Summę coroczną Dwakroć Sto Tyfięcy Złotych Polskich ze Skarbu Koronnego, poki ta cała Fabryka zupełnie dokończona nie będzie, naznaczamy.

Subsidium niektórym Miastom Naszym.

Przychylając się do sprawiedliwej dobroczynności Rzeplitey przez dawniejsze ustawy okazanej, Miastom Naszym Krakowowi y Lublinowi dla ulżenia włożonym na nich Pogłownym, à Kozienicom y Niepołomicom y innym dla sfolgowania w Hybernie, iako też zadofyć czyniąc Konstytucyom Seymow *Pacificationis 1736. & Coronationis 1764. favore* Miasta Elbląga; Summę coroczną ze Skarbu Koronnego Trzydzięci y Siedem Tyfięcy, Siedemset dwadzieścia y trzy Złotych Polskich wypłacaną dotąd, y na dalszy czas wypłacać z Skarbu Koronnego zlecamy.

Naięcie Pałacu dla Posłow Rosyjskich.

Lubośmy już Konstytucyą terażniejszego Seymu pod tytułem *Wieczystość Pałacu dla Rzpltey*: Summę Trzydzięci Tyfięcy Czerwonych Złotych na kupienie Domu w Warszawie dla Posłow Rosyjskich wyznaczyl, że iednak nim do tego kupna przydzie, y reparacya (ieżeli w nim potrzebna będzie) nastąpi, kwota na naięcie pod ten czas dla tychże Posłow mieszkania potrzebna jest, Więć na to Dwadzieścia pięć Tyfięcy Sto dwadzieścia pięć Złotych co rok Skarbowi Koronnemu, poki rzeczony Pałacu kupienie nie wypadnie, pod obowiązkiem oddania z takowey Summy przez tenże Skarb na Seymie rachunku, wypłacać nakazujemy.

Placa Luſtratorom Starostw.

Ze *post cessum*, lub *decessum* zachodzi czasem potrzeba Luſtracyi Starostw, Dzierżaw, y innych Dobr Naszych Krolewskich, à to bez rekompensy dla wypełniających takową usługę obeyść się nie może; Przeto Skarbowi Koronnemu na to, Dwadzieścia Tyfięcy Złotych Polskich naznaczamy, które według

proporcji tey potrzeby rozdzielać, y na Seymach rachować się z nich będzie powinno.

Przypadkowe Expensa Kommissyi Skarbowey Koronney.

Ponieważ nieuchronne potrzeby Kommissyi Skarbowey Koronney rozmaitych nadzwyczajnych wymagań wydatków, iako to na zespłanie Officialistów do inwestygacji w wypadających interesach, tudzież na Kondescensyie z Dekretów nakazane, na więźniów, druki Konstytucyi, Uniwersałow, oprawy Protokołow, Swiece, &c: więc na takowe expensa dla Skarbu Koronnego Pięćdziesiąt Tyficy Złoty Polskich, z których się na Seymach rachować ma, wyznaczamy.

Uspokoienie Długow Prawem wyznaczonych w Koronie.

Kiedy ściśle dla każdego Kraiu powinnością jest długi za służne osądzone wypłacać; Nznaczamy zatem Skarbowi Koronnemu *ad rationem* zniesienia Summ osobnymi terażniejszego Seymu Konstytucyi asygnacyami, dla wyrażonych w nich *respectu* Obywatelów przyznanych, corocznie Szśćkroć Sto Tyficy Złoty Polskich, aż poki wszystkich tych pretenzyi nie uspokoi, żądając żeby takowe długi wypłacane były, proporcjonalnie do każdego długu, to jest, żeby Kommissya Skarbowa Koronna przypadające na swoy Skarb długi w jedną Summę skomputowała, y tę Summę do proporcji wyznaczonego coroczego na długi, *quantum*, na lata podzieliła, a potym każdemu Kredytorowi proporcjonalnie do przyznanej jemu kwoty, tę część która z podziału na lata całej Summy do wyliczenia Jemuż przypadnie, wypłacała.

Brukowanie na Pradze drogi od Wisły.

Dogadzając publiczney wygodzie, dla przybywających do tego Rezydencyonalnego Krolow Miasta, osobliwie dla Obywatelów W. X. Litt: na wybrukowanie na Pradze drogi od Wisły, podczas wielce dla przejeżdżających przykrej, począwszy

wszy od miejsca, które Kommissya Skarbowa wyznaczy, y na utrzymanie tegoż raz na zawsze bruku, ze Skarbu Koronnego Czterdzięści Tyficy Złoty Polskich corocznie wypłacać zalcamy, która Summa gdy droga wspomniona wybrukowana będzie, na Most przez Wisłę, konserwacją jego, iako też rzeczownego bruku obracana bydź powinna.

Reparacya Fortec y Domow Arsenalowych.

Ze Fortece Domy Arsenalowe Rzeczypospłitey dotąd zaniedbane, y coraz do gorszego przychodzące stanu, potrzebują koniecznego wsparcia, więc na reparacyą onychże w Koronie y opatrzenie amunicyami, Summę Dwakroć Sto Tyficy Złoty Polskich ze Skarbu Koronnego corocznie za Kwitami Kommissyi Woyskowej Koronney wypłacać nakazujemy. A ta Kommissya Woyskowa przy oddawaniu rachunkow percepty Expens Woyskowych, na Seymach rachować się z tey kwoty będzie powinno.

Summa na Legacye do Dworow Postronnych

Wiele każdemu rządnemu Krajowi na tym zależy, aby dla popierania, lub pilnowania interesów swoich u Dworow postronnych, według osądzoney u siebie potrzeby iakimkolwiek bądź zażyczyonych Charakterem, Poffow lub Rezydentow do nichże wysyłał; więc y My chcąc uczynić w tey mierze na przyszłe czasy opatrzenie na Poffow Rezydentow, Sekretarzow, y Kawalerow Legacyi ktorych do Dworow Cudzoziemskich wyprawić przydzie, na podarunki y przyjmowanie Orientalnych Poffow y na inne nieuchronne wydatki Kassy Pofelskiej tyczące się, Summę Million Złoty Polskich ze Skarbu Koronnego corocznie nznaczamy, ktorey wypłacanie za asygnacyami z Rady Senatu następować będzie powinno.

Summy Oświeconym Xiążętom Radziwilom, *ad Exolvendum* ze Skarbu Rzpltey należące, y determinowane.

Summy z Zastawy niegdyś przez Rzplcą Dobr Stołu Krolewskiego Szawle nazwanych, w Wielkim Xięstwie Litewskim

ytuowanych wynikley, *ad Bonificandum* Jntrat przez Konstytycyą Roku 1661. Stołowi Krolewskiemu ze Skarbu publicznego Wielkiego Xięstwa Litewskiego, *quotannis* warowaney, za Panowania Nayiasnieyszego Predecessora Naszego Krola Jana III. zalegley, Konstytycyami, *Annorum* 1677. 1678. 1683. y 1690, *ad Exolvendum, pro Re* Skarbu Krolewskiego nakazaney, Likwidacyą poślednieyszą ieszcze za życia tegoż Nayiasnieyszego Krola Jana III. w Metryki Wielkiego Xięstwa Litewskiego wprowadzoną, *ad quantitatem* Złotych Polskich Trzykroć Sto Czterdzieści y jeden Tyfięcy, Dziewięćdziesiąt Siedm, wyrachowaney; Drugiey Summy przez tegoż Nayiasnieyszego Predecessora Naszego Jana III. Krola Polskiego, z miłości ku Oyczyźnie zastępując, Skarb Koronny na Woytko Oyczyste, *in prementi necessitate* znacznie Erogowaney, w części przez Skarb Koronny Bonifikowaney, a w więkzhey części należącey Kommissyą Radomską Likwidowaney *Quantitatem* Sto Siedmdziesiąt Siedm Tyfięcy Czteryśta Sześćdziesiąt y Dziewięć, Talerow bitych, a osobliwie Lewkowych Talerow Dwieście zawieraiącey, Konstytycyą Traktatową Roku 1717. dla Nayiasnieyszych Krolewiczow Polskich ubezpieczoney, *Ex vi* niefruktyfikacyi, od teyże Summy, przez Lat kilkadziesiąt, *cum altero tanto ad presens* przez Nas Krola, y zupełne Skonfederowane Stany, decydowaney; *Reducendo* tenże Kapitał wespół *cum altero tanto* na Złote Polskie, *Quantitatem* dwóch Millionow, Ośmkroć Czterdzieści dwóch Tyfięcy, Trzydziestu Siedmiu Złotych, y groszy dziesięciu wynoszącey.

Trzeciey Summy, niegdyś *ex dono Nuptiali* Nayiasnieyszey Maryi, Krolowy Polskiej, Konstytycyą Roku 1678. po Dwa tyfiące Czerwonych Złotych corocznie naznaczoney, a w Skarbie Rzpltey *per Tractum* lat dziewiętnastu zalegley, Uniwersalny Ryczałt Złotych Polskich Sześćkroć Sto Ośmdziesiąt Cztery tyfiące wynoszącey. Tych Wszystkich Summ, *ex Capite* Krola Jana III. y Maryi Krolowy Polskich, *Jure Competenti, ac legitimo*, Oświeconym Xiążętom Karolowi Marszałkowi terażnieyszey Konfederacyi Generalney, Prowincyi Koronnych, y Seymowemu, y Hieronimowi Wojewodzicowi Wileńskiemu w małości lat zostaiącemu Radziwiłłom, należącey, *salvis Quittationibus*, iesli iakowe na wyż rzeczoną Summę, *ab Astoribus precesserunt* Skarbowi.

Czwartej Summy, niegdyś przez Rzeplą, Oświeconemu Xciu Michałowi Kazimierzowi Radziwiłłowi, Podkanclerzemu, y Hetmanowi Polnemu Wielkiego Xięstwa Litewskiego zawi-

nioney, y Konstytycyami *Annorum* 1661. 1662. 1670. 1673. 1676. 1677. 1683. za życia tegoż Xiążęcia, a potym *post Fata* onego Konstytycyami *Annorum* 1685. y 1703. Xiążęciu Karolowi Stanisławowi Radziwiłłowi, Kanclerzowi Wielkiemu W. X. Litewskiego Affektuowaney, *ad quantitatem* Ośmiudziesiąt Tyfięcy Złotych Polskich fkomputowaney, Sukcessorom pozostałym tego O. Xcia Kanclerza, *idque* Michałowi Kazimierzowi, Starości Przemyskiemu, y Hieronimowi, na ten czas Starości Kryczewskiemu, Radziwiłłom, Konstytycyami *Annorum* 1717. & 1736. klarygowaney, *ad presens* tymże wyż rzeczonym Oświeconym Xiążętom, Karolowi Marszałkowi Konfederacyi Generalney Prowincyi Koronnych, y Wojewodzicowi Wileńskiemu, Radziwiłłom, *jure legitimo* należącey.

Piętey Summy, *ex Ratione subsecuta, non in Termino Triennij*, Konstytycyami Roku 1662. y 1673. *prescripti* Dobr Szawel do Stołu Naszego, przez Skarb Litewski *Exemptionis, (salvâ Seorsivâ Actione Rationis, & vindicationis* Summy famey Kapitałney Sześciukroć Sto Tyfięcy Złotych Polskich, z Wiel: Flemmingiem, *ad presens* Woiewodą Pomorskim) szczegulnie w nadgrode tylko Damnifikacyi, z tegoż Okupna, *non attentô Triennio*, OO. Xiążętom Radziwiłłom, wynikley, *in Quantitate* Czterechkroć Sta, y Czterdziestu tyfięcy Złotych Polskich, przez Nas Krola, y zupełne Stany decydowaney.

Szostey Summy, z Dymow abjuratowych, Dobr własnych dziedzicznych, OO. Xiążąt Karola Marszałka Konfederacyi Generalney Prowincyi Koronnych, y Hieronima Woiewodzica Wileńskiego, Radziwiłłow, przez Wielmożnego Michała Brzostowskiego, Marszałka przeszley Konfederacyi, Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego, *in Quantitate* Sześćkroć Sto Tyfięcy Złotych Polskich, *in usum* teyże Konfederacyi wybraney.

Siodmey Summy, tak za Legacyą niegdyś przez Oświeconego Xiążęcia Michała Kazimierza Radziwiłła, Podkanclerzego y Hetmana Polnego W. X. Litt: do Stolicy Rzymkiej Apostolskiej, do Dworu Wiedeńskiego, y Rzeczypospolitey Weneckiey, od Rzpltey Polskiej, własnym kosztem odprawioną, *ad Bonificandum* Konstytycyami Roku 1710. y 1726. affektuowaną, iako też za znaczne Expensa Nam, y Zkonfederowanym Stanom, w usługach Dobra publicznego, Oświeconego Xcia Karola Radziwiłła Marszałka Konfederacyi Generalney, Prowincyi Koronnych, y Seymu ninieyszego, widome *ad Quantitatem* Złotych Polskich Dwa Milliony Siedmkroć Sto Tyfięcy udecydowaney,

y determinowaney, takowe wszystkie Summy, *superius* specyfikowane, *pro Liquido Debito* uznawszy, & *ad Quantitatem Generalem* Siedmiu Millionow, Trzykroć Czterdzieści, y Sześć tysięcy, Trzydzieści y siedm Złotych Polskich skomputowawszy, *Exolutionem* oney *Quotannis* przez Skarb Koronny, po Sześćkroć Sto Tysięcy Złotych Polskich, à przez Skarb Litewski, po Trzykroć Sto tysięcy Złotych Polskich z Prowentow Rzpltey publicznych, na uspokojenie długow, oneyże determinowanych, aż do wypłacenia *Quantitatis superius expresse*, Oświeconemu Xiążęciu JMci Karolowi Radziwiłłowi iak Aktorowi, y Brata swęgo małoletniego Opiekunowi, *previâ* przez się, lub przez Plenipotentę onego *quietatione*, Percepty na to ustanowioney, My Krol z zupełnemi Skonfederowanemi Stanami determinniemy, & *in casu* zawodu, *actionem ad vindicandum* tych Summ, z Skarbem Obojga Narodow, na każdym Seymie, *ante omnes materias*, & *Causas*, przy Likwidacyi tychże Skarbow, przerzeczonym OO. Xiążętom Radziwiłłom zostawujemy. *Adeoq̄ue* W. Michała Brzołtowskiego Marszałka przeszley Konfederacyi Prowincyi Litewskiey, *ad presens* Podskarbiego W. X. Litt., od Pretensyi, y Prozekucyi prawney, OO. Xiążąt, Karola Marszałka Generalney Konfederacyi, Prowincyi Koronnych, y Hieronima Woiewodzica Wileńskiego Radziwiłłow *in puncto* Podatku dwu Talerowego, z Dymow abjuratowych Dobr onych wybieranego, *in perpetuum* kwitujemy, y uwalniamy, y zażle *hâc in Re* w Konfederacyi Generalney Dekreta, *Authoritate presentis Conventus* podnosimy.

Affygnacya, do Skarbow Obojga Narodow *favore* O. Xcia Karola Radziwiłła Marszałka Konfederacyi Generalney Koronney, y Seymowego.

Jako już osobną Konstytucyą pod Tytułem: Summy Oświeconym Xiążętom Radziwiłłom — *ad Exolvendum* z Skarbu Rzpltey, dług O. Xcia Karola Radziwiłła, Marszałka Konfederacyi Generalney Koronney, y Seymu terażnieyszego, wraz z Bratem Jego małoletnim Hieronimem odeffaliliśmy, tak wypłacenie tegoż długu obmyślając, naznaczamy z Skarbu Koronnego

Sześć.

Sześćkroć Sto Tysięcy Złotych Polskich, à z Litewskiego Trzykroć Sto Tysięcy Złotych Polskich, coroznie, y dotąd, pokąd cały dług, tym sposobem wypłacony nie będzie.

Ofiarowanie Nam Summy od Stanow Rzeczypospolitey z Skarbu Koronnego.

Kiedy Stany Rzeczypospolitey mając sobie dobrze znaną szczupłość dochodow z Dobr Stołu Krolewskiego à wraz szczerą ochotę Naszą do zażycia Ich na pożytek kochaney Oyczyzny, ofiarują Nam Krolowi na każdy Rok z Skarbu Koronnego Summę Million Złotych Polskich wypłacać się mającą, My Krol tę ofiarę z wdzięcznością przyjąwszy, nie inaczej wyliczoną, tylko za dyspozycyami Naszemi mieć chcemy, y że Nam tylko służyć ma, à nie Najjaśnieyszym Krolom po Nas następującym, deklarujemy.

Względy na WW. Teodora Wefsla, y Michała Brzołtowskiego Podskarbach Wielkich Obojga Narodow.

Przy ustanowieniu Kommissyi Skarbowych na Seymie *Convocationis* 1764. y zlanu władzy Podskarbiego samego na Casą Kommissyą, naznaczenie pensyi WW. Teodorowi Wefslowi Podskarbiemu Wielkiemu Koronnemu Sto dwadzieścia Tysięcy, Michałowi Brzołtowskiemu, do życia W. Fleminga predeceflora iego, dzisieyszego Wojewody Pomorskiego, Sto dwadzieścia tysięcy, à *post fata*, tylko Ośmdzieściat tysięcy ponawiamy; A przez wzgląd na zasługi, y przewyższenie poprzednikow swoich na tym Urzędzie w porządnym trzymaniu Skarbu, y do Aukcyi prowentow pokazanych sposobow, przez W. Teodora Wefsla Podskarbiego W. Kor. temuż rzeczoną pensyą do Trzechkroć Sto Tysięcy Złotych Polskich powiększamy, y te Trzykroć Sto Tysięcy Jemu tylko samemu płacone być mają, następcom zaś Podskarbim, tylko Seymem *Convocationis* naznaczona pensya należeć będzie. A iako w wspomnionym na Seymie *Convocationis* ustanowieniu, nie jest tenże W. Teodor Wefsel *ad continuum* na

Kadencyach Skarbowych *presentiam* obligowany, tak y na przyszły czas obligowany nie będzie.

W. zaś Michałowi Brzoźowskiemu Podskarbiemu Wielkiemu Litt: do Summy na Urząd Podskarbstwa przez wspomnianą Konstytucyą 1764. Ośmdziesiąt Tyśięcy Złotych naznaczoney, à czterdziestą Tyśięcy, do życia W. Fleminga terażnieyszego Wojewody Pomorskiego służyący, przez wzgląd na zasługi terażnieyszego Wielm: Podskarbiego W. Litt: w Rzpltey, ieszcze Ośmdziesiąt Tyśięcy przydając *in universum* Summę Dwakroć Sto Tyśięcy Złotych naznaczamy; Które to Dwakroć Sto tyśięcy, tylko terażnieyszemu Podskarbiemu Wielkiemu z wolnością także nie bywania na Kadencyach służyć maia, Następcom zaś Podskarbit W. Litt:, tylko Seymem *Convocationis* naznaczona pensya należeć będzie, deklaruiemy.

Nadgroda zasług W. w Bogu Xiędza Jozefa Kierkiego Sekretarza Koronnego.

GDy do nadgródenia zasług w Oyczyźnie y Kościele Bożym W. w Bogu Xiędza Jozefa Kierkiego Sekretarza W. Koronnego iako też y Nam okazanych zgodna nie podała się dotąd sposobność, a dawniey, iako y na terażnieyszym Seymie Panow Rad Naszych y UU. Posłow zachodzi za Nim proźba, przeto Summę Szesnastu Tyśięcy Siedemset Pięćdziesiąt Złotych temuż W w Bogu Xiędzu Jozefowi Kierkiemu Sekretarzowi Naszemu Koronnemu naznaczamy; Ktorą Skarb Koronny corocznie za Kwitami Jego dotąd wypłacać ma, pokąd od Nas Duchownym Chlebem proporcjonalnie opatrzony nie będzie.

Rekompensa Miastu Elblągowi.

MAjąc sprawiedliwy wzgląd, na okoliczności Miasta Elbląga, które nie zażywaiąc *ex Patrimonio suo* dochodow, w niedostatnym zostaie stanie, nie rachuiąc Summy Ośmiu Tyśięcy Złotych Polskich, które Konstytucyą Seymu *Coronationis*, temu Miastu były naznaczone, y brać ie daley ma, Summę Złotych Polskich Dwadzieścia Tyśięcy corocznie, z tegoż Skarbu Koronnego, dwiema Ratami, wyliczoną być maia, naznaczamy.

Sum-

Summy na Expenfa Extraordynaryjne Rzeczypospolitey, z Skarbu Koronnego.

KIedy wszystkich, nieodbitych wydatkow, które Rzplta, na różne okoliczności, y Interessa potrzebować może, przeyrzeć nie podobna, przeto aby w tych, bez wczesnego opatrzenia nie zostawała; Summę na takowe Expenfa nadzwyczajne, z Skarbu Koronnego 688498. Złotych, groszy 21½ Polskich naznaczamy, którą to Summę, a nie więcej, za Dyspozycyą *Senatus Consiliorum*, na takowe nieprzewidziane potrzeby obracać, y wydawać pod obowiązkiem rachowania się na Seymach, pozwalamy.

Wdzięczność Oświeconemu Xiążęciu, Generalney Konfederacyi Koronney y Seymowemu Marszałkowi.

NAypewnieyszy wielkości, y wspaniałości Duszy iest dowód wiernie z ofiarą życia, Substancyi służyć Oyczyźnie, do brze, dla samey istoty Dobra, czynić, z wielkich Dzieł, przykład Potomnym Wiekom dawać, a żadney nadgródy, y nawet chlubney nie szukać sławy. Taki iest nieśmiertelney, a rzetelney pochwały, y sprawiedliwey od Całej Rzpltey godzien wdzięczności wielki umysł Oświeconego Xiążęcia Karola Radziwiłła, Generalney Konfederacyi Koronney, y Seymowego Marszałka, który drogie zdrowie swoje, Oyczyźnie potrzebne y żądane, wielkie koszta, y Expenfa, w czasie terażnieyszey Konfederacyi szone, chętnie dla miłości Oyczyzny ofiaruiąc, y kontentuiąc się tym, że po części Wielkich Antenatow swoich, dla Rzpltey znaczne usługi, y sprawiedliwe koszta, tudzież pretensye Konstytucyami Seymowemi assekurowane, w rownym z drugimi Pretensforami stanie, oraz własne Pretensye swoje, ma terażnieyszym Seymem do satysfakcyi upewnione; a innych żadnych, od Rzeczypospolitey chętnie ofiarowanych nie wyciąga nadgród, y w samych Obywatelskich Braterskich Sercach, więcej niżeli w iakowych okazalych monumentach, nayzupełnieyszą swoię zakładą satysfakcyą. Przeto Rzplta tey wspaniałości y skromności, a przeto prawdzi-

Tt

wey

wey miłości Oyczyzny, w zamilczeniu, oney nie czyniąc ukrzywdzenia, y tę tak cnotliwą, y chwalebłą akcyą, potomnym do sławienia podając wićkom, w tey niniejszey Konstytucyi, taką, iaka tylko nayzacnieyszym w Oyczyźnie Mężom, należy wdzięczność, obowiązana Temuż Oświeconemu Xiążęciu, y znamienitemu wielkimi zawżę czynami, y cnotami Domowi Jego zapisuie pamięć.

Nadgroda Urodzonym Marszałkom Konfederacyi Toruńskiej y Słu- ckiey.

GDy z samego Prawa natury, y z Konstytucyi Rządu Narodowego, Cnotliwym Obywatelom jest rzeczą chwalebłą, obstawać przy swoich wolnościach sumnienia, y prerogatyw; przeto iż tymże Celem Konfederacye w Toruniu y Słucku, w Roku przelżym 1767. dnia 20. Marca są podniesione, Nayiasnieysza Rzplta one approbowawszy, *justis desiderijs* Grekow Oryentalnych, NieUnitow, y Dyszydentow, łaskawe okazała względy. A że też wzwyż wspomniane Konfederacye, pod rżędem Urodzonych Marszałkow swoich, w powinney ku Nayiasnieyszemu Panu, wierności, w granicach modestyi, spokoyności, bez krzywdy y uciemiężenia Krajowego, w całym czasie związku swego zachowały się; przeto niechcąc tych znakomitych zasług, bez nadgrody zostawić, Urodzonemu Augustowi Stanisławowi z Golczewa Golczowi, Staroście Grudziąckiemu, Generałowi Majorommi w Woysku Koronnym, Regimentu Piezszego Szczfowi, Marszałkowi Konfederacyi Toruńskiej, ze Skarbu Koronnego 100000. Złotych Polskich, à Urodzonemu Janowi z Konopnice Grabowskiemu Generałowi Maiorowi w Woysku Litewskim, y Pułkownikowi Regimentu konnego J. W. Ogińskiego Woiewody Wileńskiego, Marszałkowi Konfederacyi Słuckiey, takoz Sto Tysięcy Złotych ze Skarbu Litewskiego wypłacić ofiarowaliśmy. Gdy iednak UU. Marszałkowie w Cnocie swoiey nadgrode zakładając wyrażoney Rekompensy przyiąć niechcieli, przeto tak My w Osobie Naszey Krolewskiej, iako y Obydwa Rzpltey Stany, ten Ich chwalebny y daleki od własnego zysku y Interessu postępek, iako godny naśladowania wyznaniem publicznym Potomności podając, UU. Marszałkow o łasce Naszey Krolewskiej upewniamy.

Grati-

Gratitudo Urodzonemu Xiążęciu Podkomorzemu Koronnemu.

POnieważ Konstytucya Seymu 1766. uchylene niektorych Podatkow dla Miast konflagratą zruinowanych naznacząca, niemoże się rozciągać do Miast Sokala y Stoianowa, bo te podczas samego tegoż Seymu zgorzały kiedy ieszcze rzeczona Konstytucya nie była Prawem; A że U. Xiąże Podkomorzy Koronny wiele łożył, y łoży z własney Fortuny na Reparacyą tychże Miast, żadney niedopominając się za to nadgrody; Więć przez wzgląd Dobra Publicznego y dla zachęcenia Drugich Possessorow do wprowadzania podobnego w Krolewszczyzny Porządku, Trzy Tysięce Czerwonych Złotych Temu Urodzonemu Xiążęciu Podkomorzemu Koronnemu naznaczamy, y oneż aby Skarb Koronny wypłacił zlecamy.

Zawdzięczenie Uro. Janowi Łodzia Ponińskiemu Posłowi Inflant- skiemu.

NAdgradzając zasługi y podięte prace U. Jana Łodzia Ponińskiego Wojewodzica Poznańskiego Posła Inflantkiego, który w terażnieyszey Traktatowej Kommissyi Delegatem będąc y Piero trzymać podiawszy się, wiernie, pilnie y użytecznie dla Rzeplitey sprawował się, nim Nam uroczyście wdzięczność Naszę oświadczyć przyidzie, za fatygę y koszta Jego, Summę 45000. z Koronnego, à 15000. z Litewskiego Złotych Polskich naznaczamy, którą ażeby Skarb Koronny y Litewski z naypierwszych Rzpltey prowentow bez odwłoki wypłacił, terażnieyszym Prawem nakazujemy.

Wypłacenie Długu Sukcessorom W. niegdyś Alexandra Lipskiego Wo- jewody Kaliskiego.

Uiszczając Sukcessorom W. niegdyś Alexandra Lipskiego Wojewody Kaliskiego Summę Dziesięć Tysięcy Złotych Polskich Recessami *Annorum* 1690. 1717. do wypłacenia przez Stany Rzpltey assekurowaną, aby wspomnioną Summę Dziesięć Ty-

Tt 2

Ty-

172
Tyśmy Skarb Koronny z Prowentow Rzpltey W. Granowskie-
mu Wojewodzie Rawkiemu, wspomnionego W. Lipskiego
Wojewody Kaliskiego Wnukowi y Sukcessorowi zapłacił, na-
kazujemy.

Dług Wielmożnego Lipskiego Kasztelana Łęczyckiego.

GDy podług *resultatum Senatûs Consilij* 1763. Trzydzieści
Tyśmy Tynfow Wielmożnemu Lipskiemu Kasztelanowi
Łęczyckiemu naznaczającego, Skarb Dwadzieścia Tyśmy Tyn-
fow zapłaciwszy, Dzieścię Tyśmy onychże ieszcze nie oddał,
więc mocą terażniejszey Konstytucyi wypłacenie pomienionego
długu, to iest Złotych Polskich Dwanaście Tyśmy Sześćset Sześć-
dziesiąt Sześć, Groszy Dwadzieścia, do Rąk pomienionego W.
Lipskiego, lub za Kwitem Jego komu innemu, Skarbowi Koron-
nemu nieodwłoczne zlecamy.

Nadgroda Urodzonym Popielom.

Ponieważ sprawiedliwość wyciąga, żeby każdy od Nas y Rze-
czypospolitey pozyskał co mu się należy, zasługi zaś u Nas y
Rzeczypospolitey nie powinny zostawać bez nadgrody, ażeby
ochota do czynienia ich w Obywatelach pomnażać się mogła.
Więc za przełożeniem Panow Rad Naszych y Urodzonych Po-
fłow, iako UU. Popielowie dzisieyszy Kasztelan Sierpski y Starosta
Tuczapski Synowie niegdyś U. Popiela Starosty Tuczapskiego
Internuntij do Porty Ottomańskiej za Panowania Najiasniey-
szego Predecessora Naszego Krola Augusta Drugiego *de Anno*
1725. znaczny upadek na fortunie ponieśli przez tę Oyca Jch
Legacyą nad zamiar długo y w czasie powietrza w Turczeci
trwającą, od Rzepltey, dla niedochodzących Seymow tak co do
wydatkow z własności Jego do 120000. Złotych wynoszące, ia-
ko co nadgrody w Recessie Seymu 1726. za Prace *cum dispendio*
vite y fortuny (są słowa tegoż Recessu) poniesione, a dotąd ani
własności ani nadgrody nieodebrali. Tymże Urodzonym Po-
pielom uspokajając *premissa*, Summę Dwakroć Sto Tyśmy Zło-
tych Polskich naznaczamy, y wypłacenie Jch Kommissyi Skarbu
Koronnego z Percepty na uspokojenie długow wyznaczoney
zalecamy.

Nad -

Nadgroda dla Urodzonego Tomasz Alexandrowicza Podkomorzego Naszego.

UZnaiemy rzecz sprawiedliwą aby zasługi Urodz. Tomasz
Alexandrowicza Podkomorzego Naszego, które czynił dla
honoru Naszego y Rzpltey będąc od Nas do Stambułu w Chara-
kterze *Posta Extraordinarynego* wysłanym, a przez niemały
czas tak przy Granicy na Ferman czekając, iako też y w samym
Stambule bawiąc y tamże przyzwoicie rangę Poselską z honorem
Narodu utrzymując, swoje odebrały nadgrody. Więc nim się
Nam zdarzy *ex Parte bene merentium* prace Jego y kosztą nadgro-
dzić, naznaczamy Mu Cztery Tyśmy Czerwonych Złot: z Skar-
bu Koronnego, y za Kwitem na to od niego danym wyliczyć roz-
kazujemy, z Summy na długi Rzpltey destynowaney.

Uspokoienie pretenzyi WW. Jabło- nowskich.

NA okazanie sprawiedliwej wdzięczności, którą wielorakie
zasługi Domu WW. Jabłonowskich w Nas y Rzeczypo-
spolitey wzbudziły, Summę im od Rzpltey należącą tyle Recessa-
mi Seymow ztwierdzoną, y Kommissyą od Nas wyznaczoną
weryfikowaną, & *per legitimos Successores* zaprzyjęzoną, Kom-
missyi Skarbu Koronnego wypłacić nakazujemy, według czasu y
spodobności która w ułożeniach Skarbowych znaleźć się może.

Rekompensa Urodz. Kickiemu.

Ponieważ Urodzony Jan Kicki Starosta Okmiński Marszałek
Trybunału Koronnego, Prowincyi Małopolskiej, *Expens*
Jzby Sądowej Trybunałskiej w Kadencyi Lwowskiej, który za-
wsze ze Skrzynki Sądowej czyniony był, w tym zaś Trybu-
nale z przyczyny *Suspens* przez Konfederacyą Generalną Koron-
ną dla Konfederatow ostrzeżonych, *adjudykant* żadnych w skrzyń-
ce nie było, swoimi własnymi zastąpił pieniędzmi, czego żaden
Marszałek czynić nie iest obligowany, przeto za słuszną rzecz
mając przywrocenie mu znacznego na to wydatku, Summę Trzy-
dzieści Tyśmy Złotych Polskich do odebrania ze Skarbu Ko-
ronnego naznaczamy. A zasług Jego w odbytych publicznych

Uu

Fun-

Funkcyach, mianowicie w pilnym Marszałkostwa Trybunał-
skiego Sprawowaniu, wdzięczną pamięć do łaskawych wzglę-
dów zachowujemy.

Affekuracya Summy Sukcessorow Urodzonego Niemierzyca Pod- komorzego Kijowskiego.

POnieważ Summa 52000. Zł. Pol. Konstytucyą Roku 1659.
1662. y 1690. resztująca Sukcessorom U. Ignacego Nie-
mierzyca Podkomorzego Kijowskiego do zapłacenia z Skarbu
W. X. Litt: zlecona, Konstytucyą zaś Konwokacyją Roku 1764.
Wielkiego X. Litt: *Tit:* Summa Ur: Niemierzyca Podkomorzego
Kijowskiego, Ur. Augustowi Niemierzycowi Chorążemu San-
domirskiemu, mimo właściwych Potomków Ur. Ignacego Nie-
mierzyca Podkomorzego Kijowskiego jest przyznana, y z Skarbu
W. X. Litt: temuż zapłacić oznaczona, ażeby między Ur: An-
drzeim Dubrawskim Podstarostą Grodzkim Owruckim przed-
tym Pisarzem, Posłem na Sejm Extraordinaryny Warszawski z
Wojewodztwa Kijowskiego, swym y innych współ-Uczestników
swoich, po niegdy Ur: Jerzym Niemierzycu Podkomorzym Ki-
jowskim z iedney, a Ur: Augustem Niemierzycem Chorążym
Sandomirskim z drugiey strony, Roku 1765. Dnia 7go Maja w
Lwowie y tegoż Roku Miesiąca y dnia przez też Strony Roboro-
wane, za dowiedzeniem właściwego pochodzenia od Ur: Jerzego
Niemierzyca Podkomorzego Kijowskiego tegoż Ur: Andrzeia
Dubrawskiego z współ onego uczestnikami Przyjacielskie nastą-
piło o też Summę pomiarkowanie. Przeto reasumując dawniey-
sze Konstytucye, y do skutku osobliwie ostatnią Konwokacyją
przywodząc Roku 1764. Skarbowi W. X. Litt: zlecamy, aby za
wywiedzeniem się z dawnieyszych rachunkow Podskarbińskich,
tudzież okazać się mającemi Kwitami iezeliby się iakowe w Skar-
bie znaleźć mogły, Summa ta 52000: Zł: Pol. podług obowiązku
nadmienioney ugody Ur: Andrzeiowi Dubrawskiemu Podsta-
roście Grodzkiemu Owruckiemu Trzydzieści y Siedm Tysięcy,
Ur: zaś Andrzeiowi Niemierzycowi Chorążemu Sandomirskie-
mu Pietnaście Tysięcy Złotych Polskich, za poprzedzającemi
Kwitami y wszelkim bezpieczeństwem zapisać się od tychże ma-
jącym, była zapłacona.

Mia-

Miało Krakow.

POnieważ Miało Krakow Summę na potrzebę Rzpltey wy-
daną przez Konstytucyą Roku 1710. na Likwidacyą do Try-
bunału Radomskiego odesłaną, a przez pomieniony Trybunał na
Summę 495413. Zł: Pol: redukowaną y uznaną, Konstytucyą
zaś Konwokacyją Roku 1764. wylikwidowaną, *in Puncto* Sa-
tysfakcyi, do Seymu przyszłego ma odesłaną, więc tey Summy
wypłacenie, Skarbowi Kommissyi Koronney, z Prowentow w
Tabelli Expens Ordynarynych, na długow uspokojenie deter-
minowanych, *salvis Quietationibus* zalecamy; aby zaś ku pożytko-
wi Miała, przerzeczona Summa obrocona była, dozór tego
WW. Kanclerze Koronni mieć powinni.

Ułatwienie Pretensyi Urodzonego Leduchowkiego, Starosty Wło- dzimirskiego.

POnieważ Konstytucyą *Anni* 1717. dwie Summy, pierwszą
Trzykroć sto Tysięcy, a drugą Pięćdziesiąt Tysięcy Zł: Pol.
Urodzonemu Stanisławowi Leduchowkiemu, Podkomorzemu
Krzemieńskiemu, Konfederacyi Tarnogrodzkiej, y Seymowemu
Marszałkowi, potym Wojewodzie Wołyńskiemu, w nadgrode
czynionych dla Dobra Oyczyzny, z ażardem własney fortuny,
Kosztow, y załug przyznała; A że z okazji szczupłości Pro-
wentow Rzpltey, dotąd wypłacone, y uspokojone, te Summy nie
są; Przeto krom winney od teyże Rzpltey, Wnukowi Jego, U-
rodzonemu Franciszkowi Leduchowkiemu Staroście Włodzi-
mirskiemu, y innym Sukcessorom wzwyż rzczonego Stanisława
Leduchowkiego, Marszałka Konfederackiego Tarnogrodzkie-
go, wdzięczności, zadosyć uczynienie onym, przez ogolney Sum-
my Trzechkroć Pięćdziesiąt tysięcy Zł: Pol: wyliczenie, Kom-
missyi Skarbowey, z ustanowioney na uspokojenie długow Sum-
my zalecamy, *Salvis Quietationibus*, przez Skarby Koronny, y
Litewski *producendis, in casum* (według namienienia w Konsty-
tucyi 1718. że Wojewodztwa niektore, *ex suo interesse*, zadosyć
uczyniły, albo przez kogożkolwiek innego) nastąpioney Exo-
lucyi, *in toto, vel in parte*, iezeliby się iakie, po Konstytucyi Ro-
ku 1717. znaleźć miały.

Uu 2

Nad-

Nadgroda U. Wągodzkiemu.

GDy Urodzony Adam Wągodzki, Pifarz Ziemski, y Grodzki Zakroczyński, Podkomorzy Nasz Nadworny, Prawo na Cło wodne, pod Zakroczymiem wybierane, za konsensem Poprzednika Naszego od U. Koszkułow Małżonkow nabywszy, od tegoż Cła Dekretem Kommissyi Skarbu Koronnego odsądzony został, y tym sposobem, Summę swoją, na nabycie Cła takowego wyliczoną utracił; Więć My znając, y zalecone mając, wierne Tegoż U. Wągodzkiego dla Nas usługi, z względu oraz aby na własney nieškodował Substancyi, za powszechnym Zgromadzonych Stanow zezwoleniem zlecamy Kommissyi Skarbu Koronnego, żeby wylikwidowawszy siedmioletnią, nieochybną, y czystą z tego Cła Intrate, za poprzedzającą *etiam*, od kogo będzie należało przysięgą, w nadgrode tego Cła utraconego, Summę tej Siedmioletniej Intracie równą, z przychodow publicznych, na uspokojenie Długow wyznaczonych, Temuż Ur: Wągodzkiemu, lub od niego, wyraźne zlecenie mającemu, wyliczyć dysponowała, co w przyszłym Rachunku przyjęto być ma.

Rekompensa Uro. Matuszewicowi Generalney Konfederacyi Koronney, y Sejmowemu Sekretarzowi.

ZWażając prace, y zasługi *in Publico*, Urodzonego Marcina Matuszewica, Sedziego Ziemskiego Woiewodztwa Brzeskiego Litewkiego, Generalney Konfederacyi Koronney, y Sejmowego Sekretarza, Summę Pięćdziesiąt Tyśięcy Złot: Pol: aby Mu, ze Skarbu Koronnego wypłacona z najpierwszych dochodow była, naznaczamy.

Gratitudo U. Pawłowi z Konopnice Grabowskiemu Staroście Czchowskiemu.

GDy U. Paweł z Konopnice Grabowski, Starosta Czchowski, zadosyć czyniąc Konstytucyi Seymu ostatniego 1766. *Tit.* Ordynacya Sądow Ziemskich Wwdztwa Krakowskiego, nie tylko *ad mentem* oney Sklep obszerny, na konferwacyą Xiąg Ziemskich, w Czcho-

w Czchowie wymurował, y Jzbę Sądową postawił, ale przytym, y mieszkania dla Sędziow, y Susceptanta, ze wszystkiemi wygodami pobudował. Więć informując się z Relacyi, y podaney specyfikacyi, naznaczonych Reskryptem Naszym Krolewskim, *de die 10. Januarij, Anni Currentis* teyże Fabryki Lustratorow, U. Stanisława Kotkowskiego, Sędziego Ziemskiego, y Franciszka Rychtera, Podstołego Krakowskiego, iż Urodzony Starosta Czchowski dostatecznie w tym Wyrokowi Seymu Ostatniego zadosyć uczyniwszy, Szesnaście Tyśięcy, Dwieście Złot: Pol: Groszy 26. *de proprio* wyłożył. Więć też Summę 16200. Złot: Pol: gr: 26. z Skarbu Koronnego naznaczamy, y tę U. Staroście Czchowskiemu wyliczyć nakazujemy z Percepty na Expensa Extraordynaryine nieprzeyrzane wyznaczoney.

Rozeznanie Pretensyi Uu. Taube, Spart, Korff, y Gróeben.

ZA przełożeniem przed Nami, od Ministra Dworu Berlińskiego z Familii Taube, Spart, Korff, Gróeben, Obywatelow Krola JMci Pruskiego, Pretensyi do Rzpltey z służby Woyskowej pochodzących, zlecamy Kommissyi Skarbu Koronnego, tych Pretensyi, podług Dokumentow y dowodow, rozeznanie, y o tym na Seymie Relacyi uczynienie, ażeby sprawiedliwość dla wspomnionych Obywatelow Sąsiedzkich nakazana być mogła.

Kommissye Skarbowe Oboyg Narodow.

LUbo porządek Skarbow Koronnego y W. X. Litt: na Seymie *Convocationis* pod Tytułami: Kommissya Skarbu Koronnego y Kommissya Skarbu W. X. Litt: iako też na Seymie szczęśliwey Koronacyi Naszey w Roku 1764. co do Korony pod Tytułem: Obiaśnienie Władzy Kommissyi Skarbowey; a co do Litwy pod Tytułem: O czynieniu dyspozycyi Skarbowey *extra Cadentias*, uczyniony, znajdujemy dla Rzpltey pożyteczny, & *utrumque in suo robore*, co do sprawowania Jurydykcyi Sądowej, y rządu Ekonomicznego na zawsze zostawujemy, przecięż co do liczby całej Osob tę Kommissyą składających, y Prerogatyw Pierwszeństwo trzymających, za powszechną Stanow Skonfederowanych zgodą, ułtanawiamy, y na zawsze zachowane mieć chcemy *sequentia*.

1mo. Kommissarze Skarbowi powinni być Szlachta y *bene possessionati* Koronni w Koronie, Litewscy w Litwie. Posłami na Sejm bywać nie będą, w odmianie zaś tychże Kommissarzow co dwie lecie, żeby z Posłow żaden na Kommissarstwo podawany od Nas, ani od Stanow Zgromadzonych obierany nie był; Jako zaś w liczbę Kommissarzow nie wchodzi Urodzeni Podskarbiowie Nadworni y Instygatorowie, chociaż w Kommissyi miejsce mają, tak temu Prawu podpadać nie będą, w Interessach iednak Skarbowych *in pluralitate votorum* wchodzić nie mogą.

2do. Kommissarzow Skarbowych liczbę na Sejmie *Convocationis* postanowioną, do Osob dziesięciu w Koronie, a do Osob Szęściu w Litwie (nierachując w to WW. Podskarbiach Wielkich ani UU. Podskarbiach Nadwornych) redukniemy; w których to Kommissarzow liczbie w Koronie Senatorów najwyżcey trzech, a w Litwie najwyżcey dwóch znajdować się ma. A zatym komplet Kommissarzow do sprawowania tak Jurydykcyi Sądowych, iako y *ad Aconomica* podczas Kadencyi, & *extra Cadentias* w Osobach Pięciu, rachując z Prezydującym w Koronie, a w Litwie podczas Kadencyi w Osobach czterech rachując z Prezydującym, który *in Casu paritatis votorum* dwie kreski mieć będzie, *extra cadentiam* zaś w Osobach trzech rachując z Prezydującym zamykamy, y za dostateczny deklarujemy.

3to. Pensya na dziewięciu Kommissarzow w Koronie, a na szęściu w Litwie przypadająca tylko *inter presentes* dzielona bydz powinna, *absentes* albowiem dla swoich a nie Skarbowych Interessow, y bez dyspozycyi Kommissyi pretendować iey nie będą mogli.

4to. WW. Podskarbiowie Wielcy *Præsides nati* Kommissyi Skarbowey Oboygá Narodow będąc, chociażby się nie znajdowali Koronny w Warszawie, Litewski w Grodnie, Raporty o Dochodach y Expensach Skarbowych takie same, iak y Kommissyie Skarbowe, od wyznaczonych do tego Offycyalistow punktualnie miewać powinni.

5to. Z powodu tey Prezydencyi Zolnierstwo Kommissyi Skarbowey, ktorego liczba rachując w to Jazdę, y Piechotę, w Koronie Osob pięćset; w Litwie Osob sto przenosić nie powinna, ani Kommissyiom tey liczby powiększać wolno będzie, pod dyspozycyą WW. Podskarbiach Wielkich, gdy Koronny w Warszawie, a Litewski w Grodnie będą przytomni, zostawać będzie, pod niebytność zaś Ich, prezydujący zawiadywać nim mają.

6to.

6to. Dla czego wyjąwszy Kommandanta, który za Patentem Naszym Krolewskim postanowiony bywać powinien, wszystkich innych Offycyerow WW. Podskarbiowie Wielcy Koronny w Koronie, Litewski w Litwie kreować moc mieć będą, a kreowanemu od W. Podskarbiiego Offycyerowi Kommissya Woyskowa forsztellacyą dać *tenebitur*. Kommandant nie tylko raporty Woyskowe W. Podskarbiemu Koronnemu w Warszawie, Litewkiemu w Grodnie, iako *immediatis Superioribus*, ale też wartę przyzwoitą, tak w Warszawie Koronnemu, a w Grodnie Litewkiemu, iako y na innych miejscach gdzieby się Kommanda Woyska Skarbowego pod przyjazd y bytność tamże WW. Podskarbiach Wielkich znajdowała, do straży rezydencyi Ich dawać powinien.

7mo. Superintendentow w caley Koronie do W. Podskarbiiego W. Koronnego, a w Litwie Kontraregestrantow do W. Litewkiego kreacya należeć będzie; Ktorzy to Superintendentenci w Koronie, a Kontraregestranci w Litwie mają być *bene possessionati*, Szlachta wiary godna, y od dyspozycyi Kommissyi *dependo*wać powinni, oraz gdyby się *ad hoc officium* niezdatnemi pokazali, złożenie ich z Superintendentencyi, y Kontraregestrancyi do Kommissyi należeć ma, wszystkich zaś innych Offycyalistow Skarbowych, Kommissya dobierać y ustanawiać będzie.

8vo. Skarbowe Kommissyie za cel powinności swoich mieć zawsze będą samą exekucyą Praw, y administracyą dochodow Rzpltey, według przepisu Ordynacyi Skarbowey, Prawodawstwa zaś żadnego pod żadnym pretextem w mocy swoiey mieć nie powinny, ale to iako w ręku samey Rzpltey na Sejmie zgromadzoney zostawać ma, tak gdyby toż Prawodawstwo w czymkolwiek sobie Kommissya ktora Skarbowa przywłaszczyła, kazdemu zapozwać ją na Sądy Seymowe iest wolno, gdzie iako przestępcy Prawa karani być powinni, ktoby zaś obwinil tę Kommissyą a niewyprobował zarzutu, *penam talionis subire* ma.

9no. Ponieważ zaś iako wyżej postanowiliśmy, Kommissarze Skarbowi nie będą bywali Posłami, a przy rachunkach pod czas całego Sejmu iest potrzebna Osob Skarbowych przytomność do odpowiedzi, gdyby było potrzeba na iakie pytania albo zarzuty; Więc wolno będzie Kommissyiom Skarbowym wyznaczyć kazdey z nich dwoch z pomiędzy siebie Kommissarzow *Ordinis Equestris* (bo Senatorowie, y Podskarbiowie Wielcy *ex stallo suo* wchodzić w Radę, y Sejm, wyznaczenia nie potrzebuia, y zawsze w Skarbowych materyach *vocem representativam* mieć mogą) kto-

rzy by po Poffach Ziemskich mieysce wyznaczone zafiadły, *cum voce responsive & explicativa tantum*, do odpowiedzi na pytania lub zarzuty znajdowali się w Izbie Seymowej. Senatorowie zaś y Podskarbowie Wielcy, chociaż na Seymach w Senacie *activi* będą, y *vocem representativam* w materyach Skarbowych mieć mogą; przecięż na Sądach Seymowych gdyby sprawy Skarbowe zachodziły, znajdować się nie powinni.

10mo. Pifarze na Komorach kwity na expedyowane towary iak nayiasnicy dawać powinni, kładąc w nich, kiedy, kto, wielec, y iakimi pieniędzmi zapłacić.

11mo. Pieczęć Kommissyi Skarbowey pod Herbem Narodowym Herb W. Podskarbiego Wielkiego w sobie zamykać powinna.

12mo. Urodzeni Justytorowie Obojga Narodow w czasie ustanowienia Kommissyi Skarbowey, do liczby Assessorow *votum decisivum* mających *cum voto informativo* przydani, odtąd *in defectu* iednego Kommissarza do Kompletu potrzebnego *votum decisivum* mieć będą.

13tio. Jeżeliby kto w przyznaniu y oddawaniu dochodow publicznych czynił trudności, y niechciał płacić puktualnie na czas, wiele na niego według Prawa włożono iest, taki sprzeciwiający się ma bydź pozwany do Grodu dla przyciśnienia go do prętkiego wypłacenia, a Sędziowie Grodzcy nie wchodząc w roztrząszenie rozdziału uczynionego, w nakazanym dochodzie, powinni będą w przeciągu dni 21. naypoźnicy, weyrzeć w to tylko czyli Podatek był zapłacony, a *in casu* jeżeli nie był zapłacony przymusi opierającego się do oddania, bez wszelkich wymówek przyięcia; Jeżeliby zaś który Sędzia sprawy w czasie przepisanym nierozsądził, będzie na ten czas wolno pozwać prosto do Kommissyi Skarbowey, *previa Manifestatione* przeciwko Sędziemu nieskładającemu Sądow, to iednak tylko dla Korony służyć ma, bo w W. X. Litt: według dawnego Prawa Kancellarye Grodzkie, nieplacących Podatkow na Delatę Woysku do Execucyi podawać będą.

Obiaśnienie Władzy Kommissyi Skarbowey Obojga Narodow.

Ponieważ terazniejszą Ustawą przez zamknięty do wyraźnych Rzpltey potrzeb w liczbie ułożonych Millionow expens już wyciągający, w wynalezieniu sposobow nowych Podatkow nie

bę-

będzie potrzeby, więc iak nayrozrządniejszy tylko, y naymniey Kray cały uciążający w rodzaju Podatkow tym Seymem potwierdzonych y ustanowionych, zostawiwszy Kommissyom Skarbowym Obojga Narodow dozor, nie tylko wszelkiego bądź pod iakimkolwiek pretextem nowego stanowić y wynajdować tymże Kommissyom Skarbowym niedozwalamy Podatku, ale też w czasie ustawiających niektorych Expens publicznych zalecamy Kommissyom, aby o umniejszeniu Expensy zgromadzonym donosiły Stanom. Co zaś należy do Jurydykcji Sądowej, objaśniając Konstytucyą Konwokacyiną 1764. razem Ordynacyą Kommissyi Skarbowych Seymem Koronacyinym approbowaną stanowimy, aby wszystkie sprawy y długi *modo simplicis debiti* pozaciągane, z kimkolwiek bądź z Kupcami zachodzące w Sądach Kommissyi Skarbowey sędzone niebyły, wyjąwszy wszelkie Wexle, ktore w tych Sądach Kommissyi *Forum* mieć powinny, y aby tam bez odwłoki odsądzone były, Regestr ołobny Spraw Wexlowych przed wszystkimi Regestrami każdego czasu *etiam extra cadentiam in numero tamen Completo Judicario* brać miany przyczynić Kommissyom Skarbowym zalecamy.

Nad to Sprawy wszelkie Szlacheckie Duchownych y Swieckich Osob, o długi za Towary oraz względem konwencyi Handlownych tak ręcznych iako y Urzędowych między samą Szlachtą czyli Kupcem Krajowym a Szlachcicem *Forum* zapisanego Kommissyi niemające mieć chcemy, aby się w Grodach odsądzały. Co się ma y o Sprawach z Manufaktur pochodzących rozumieć, *salva tamen appellatione* do Kommissyi Skarbowey *cum decernenda penalitate* na niesłusznie appellujących. A gdyby takowe Sprawy w Niedziel Dwanaście od wydanego Pozwu rachując, w Sądach Grodzkich odsądzone nie były, że mogą bydź *previa Manifestatione* prosto do Kommissyi wyprowadzone ostrzegamy; Kommissya iednak Skarbowa choćby relewowała Dekret Grodzki w Sprawie, bądź to *per gravamen* do Sądu swego wytoczoney, niema mieć nigdy mocy karać Osoby Sądu tego, lecz tylko Stronom *salvam viam agendi cum Iudice gravaminoso in Foro Competenti* zostawiać ma. Kupcy iednak zagraniczni z Szlachtą w Sprawach Kredytowych y handlownych prosto w Kommissyi sędzić się mają. Zaś Kupcy Krajowi, Obywatele Miast między sobą takież z handlu sprawy mające powinni się zapożywać *ad primam Instantiam* Miasta, gdzie pozwany mieszka y tam się rozsądzić *salva appellatione* do Kommissyi *& penalitate* na niesłusznie appellującego. Gdyby zaś *in spatio* Niedziel Dwunastu

strony tamże Decyzji doczekać się niemogły, wdłność dajemy Stronom *previa Manifestatione* prosto do Kommissyi się zapozwać, y tam *Judicatum pati, exceptis causis inscripti Fori* w Sądach Kommissyi, ktore tamże rozśadzać się mają. Sprawy zaś z Officyalistami Skarbowemi nietyczące się Funkcyi y obowiazkow Skarbowych, tak prawne iako y uczynkowe w Ziemstwie lub Grodzie aby odsądzone były stanowimy. Spraw Trybunałom, Ziemstwom, y innym Juryzdykcyom oprócz appellacyjnych wyżej wyrażonych należących, Kommissye Skarbowe przyciągać sobie niepowinny; ani się *in Cognitionem* Dekretow do Juryzdykcyi swoiey nienależących wdawać nie mają *sub nullitate* Dekretow y *Processow* w tymże Sądzie Kommissyi Skarbowey nastapionych. Jeżeliby zaś strona iakażkolwiek w sprawach do sądenia Kommissyi Skarbowey należących, *circa Judicatum* ukrzywdzoną bydź się rozumiała, tedy *plenis Ordinibus* na Seymach takowych Dekretow zostawujemy rostrząśnienie; Exekucya jednak onych *suspendi* nie powinna, w innych zaś Punktach teraz nie dotkniętych, Konstytucyą Konwokacyiną y Ordynacyą Roku 1764. y 1766. *Tit:* Obiaśnienie Pensyi Kommissarzow Skarbowych względem teyże Kommissyi uchwalone, *in toto* utwierdzamy, y aby też Prawa Kommissya we wszyltkich *adimpleat* obowiazkach tam opisanym, y teraznieyszym Ustawom nieodmiennych zalecamy.

Intraty Stołu Naszego.

GDy Konstytucyą Seymu Konwokacyjnego Roku 1764. *sub Tit:* Kommissya Skarbu Koronnego, warowano jest; aby też Skarbowa Kommissya y pod czas Bezkrólewia wszelkie Rzady tak Skarbu Rzepltey, iako też Dobr y dochodow Stołu Krolwkiego *post fata Regia* sprawowała. Zaczyn rozrządzaiąc takowe dochody stanowimy: Jż po zeyściu Naszym y Następcow Naszych Sol Remanentowa na Zupach y Składach znaydująca się, a raczej wydatek na wyrobienie y opuszczenie oney, Sukcessorom Krwi zmarłego Krola powinien bydź ze Skarbu Koronnego nadgrodzony y zapłacony. Także Inwentarze, stada y sprzęty przez Króla prowadzone, Tymże Sukcessorom wydane lub zapłacone bydź mają. Podobnie Intraty y Remanenta *ad Fata Regnantis* z Celf y Dobr Ekonomicznych, tak w Koronie, iako też w W. X. Litt: pochodzące, Sukcessorom Krwi należec mają, wyjąwszy zaśewy Gruntowi wystarczające, gdyby Krolujący przed

przed zaśewem zupełnym umrzeć miał, *pro lege perpetua* postanawiamy.

Podwyższenie Ceny Mostowego y Grobelnego.

CENA Mostowego y Grobelnego naywyższa po trzy grosze od Konia y Wołu, przez Seym Konwokacyi *Anni* 1764. ustanowiona, że od wielu Obywatelow Państw Naszych sprawiła uzalania, ktorzy dla publiczney wygody zbyt wielkie przeprawy tak małym Mostowego Prowentem utrzymować nie mogąc, chętnie ofiarują odstąpienie tego Prowentu, byleby od konserwacyi Mostow y Grobel uwolnieni byli; Przeto sprawiedliwości y publiczney wygodzie razem dogadzaiąc, dyspensujemy Kommissyą Skarbową, aby na Mostach y Groblach nad pułtorałta łokci długości mających Cenę pomienioną (nie więcej jednak iak *ad alterum tantum*) oprócz ciężarow Wielkich ktore iako bardziey Groble y Mosty plują, tak aby *proportionate* wyżej płaciły, Kommissya Skarbowa na to względ mieć będzie, podług sprawiedliwej proporcji długości każdego Mostu lub Grobli podwyższać mogła *in rem & emolumentum* Possessorow Mostow y Grobel. Jako zaś Mosty na Rzekach będące prędzey zepsaciu przez lody podlegają, a przeto więcej wyciągają kosztu, dla tego względ większego opłacenia od Mostow na Rzekach niż błotach y przeprawach innych Kommissyom Skarbowym zalecamy, co y W. X. Litt. ma służyć.

Porównanie Cła Naszego w Koronie, iako w W. X. Litt.

JAko jest ostrzeżono dawnemi Prawami, żeby dochody Stołu Krolwkiego zmniejszane nie były; Więc mocą teraznieyszego Seymu postanawiamy, żeby od tąd *methodo* Prowincyi W. X. Litt: gdzie z Cła trzeci grosz do Skarbu Krolwskiego idzie, także z Cła Koronnego, iako y Litewskiego dwie Części na Skarb Rzepltey, a trzecia na tenże Skarb Krolwski, od wszyltkich Towarow wybierana była.

Porównanie Sprawiedliwości względem Kwarty.

KONSTYTUCYE Seymu *Convocationis*, dopełniając dawne Prawa o sprawiedliwej Kwarcie, przez rozślanych Lustratorow, dopeł-

dopełniła sprawiedliwości względem Skarbu, gdy z pewnego rachunku Prowentow, wyznaczone pewne *Quantum* z każdego Starostwa, y Dzierżawy ustanowiła, lecz że różne doświadczone przypadki umniejszając na czas opisaną w Lustracyi wielość Starościńskich dochodow, umniejszać sprawiedliwie powinny wielość naznaczoney Kwarty. Przeto też sprawiedliwość y względem płaćących zachowując, Punkt drugi Konstytucyi W. X. Litt: na ostatnim Seymie pod Tytułem: Postanowienie o Lustracyach Starostw, na Koronne Prowincye rozciągamy, obowiązując terazniejszych Kommissarzow Skarbowych *nexu expleti juramenti*, a żeby za sprawiedliwym decessu na prowentach dowodem uczynioną w Kwarcie ulgę, nie dłużey prorogowali, iak tylko poki dobre, y pilne gospodarstwo czasu potrzebuie do dopełnienia wielości prowentow ostatnią Lustracyą wyrażonych; Co przyszli Kommissarze Skarbu Obyga Narodow aby tym ściśle zachowywali, ten punkt do Roty Jch przysięgi przyłączamy.

Gdyby zaś kto o takową ulgę, bez żadney lub dla bardzo małej szkody osmey części całoroczney intraty niedochodzącey Skarb inquietował, y w niepotrzebny expens na Lustratora wprowadzał, takowy za dowodnym przekonaniem, expens na Lustratora złożony *in duplo* Skarbowi powrócić, y pięciuset grzywien w Sądzie Kommissyi Skarbowey karany być ma, a zezłany do niego Lustrator weryfikując pretendowany decess gdyby znalazł prowenta nad ostatnią Lustracyą pomnożone, o wielości tego pomnożenia Kommissyą informować będzie; A Kommissya czwartą część słuźnie pomnożonych prowentow do Kwarty przyłączysz, do Skarbu wypłaćć nakaze.

Pomnożenie Dochodow Rzepltey przez Loteryą.

Wiele na tym Dobru powszechnemu Obywatelow Rzepltey zależy, żeby podatki publiczne mogły bydź iaknajlżeysze; Więć za rzecz pożyteczną dla ulżenia w tychże podatkach uznawszy, wynalazki takowych dochodow, ktore z dobrej woli tylko, nie z nakładu wynikać mogą, z tego rodzaju Loteryą Włoską, *Lotto di Genua* nazwaną być sędziemy; Przykładem tedy inszych Krolestw y Państw tę Loteryą, ktora wszędzie przyczynia publicznych Intrat, wprowadzić w Państwa Nasze dozwalamy, y Kommissyi Skarbowey za dołożeniem się Nas Krola, Kontrakty doczesne z Konkurrentami Genuencykami, o administracyą

teyże

teyże Loteryi, według planty od Nas Krola *examinowanej*, y za pożyteczną uznanej, a z woli Naszey przez Wielebneho Kancelerza W. K. podpisaney, a co się z tey Kontrahencyi pokaże importaty do Skarbu Koronnego, Ten Skarb z niey czwartą część Skarbowi Litewskiemu oddawać będzie zawzse, zlecamy, a Skarby Obadwa tey intraty zażyć mają nayprzod na wypłaćenie długow Rzepltey, w Tabellach na tym Seymie ułożonych, a potym gdy już ustanowiona zostanie ta Loterya, y pewny z niey coroczny będzie dochod, obracania iego na ulgę w podatkach publicznych, y czynienie o tym relacyi na Seymach nakazujemy.

Uwolnienie od płacy Łanowego z Sołectwa Kościołowi Topolskiemu słuźącego.

Ponieważ we Wsi Topla w Woiewodztwie Łęczyckim sytuowanej, Sołectwo Kościołowi Topolskiemu przez Konstytucyą Seymową *Anni 1678.* inkorporowane iest: Przeto *ab onere* płacenia Łanowego z tegoż Sołectwa iednego, *tam modernum, quam Succedaneos Parochos* na zawzse uwalniamy.

Obiaśnienie Dziesięcioletnich Lustracyi Starostw, y Krolewzczyn.

Mając wzgląd na expens Skarbu Publicznego z częstych, a nie wielki pożytek przynoszących Lustracyi, naznaczamy: aby odtąd, te Krolewzczyny, ktorym czas *post cessum vel decessum* ostatnich, lub teraz, y nie dawno odprawionych Lustracyi dziesięciu lat nie wyszedł, Lustrowane nie były, ale tylko podług ostatnich Lustracyi przez kregokolwiek od Skarbu wyznaczonego Dworzanina, bez expensu Skarbu podane były. Skoro zaś *post spatium* wyszły dziesięcioletniey Lustracyi Krolewzczyna *post cessum vel decessum* zawakuie, lub ustąpiona będzie, na ten czas Kommissya Skarbowa sposobem Konstytucyi 1766. opisanym Lustratora zesze, y Lustracyą nakaze, na ktora gdyby się Possessor uzał, dla zprawdzenia pierwszey powtorną naznaczy, a to kosztem o nieg proszącego, a to Prawo y dla W. X. Litt: służyć ma.

A że Seymem 1766. Roku zlecona iest Kommissyi Skarbowey Lustracyi Łanow exekucya, te zaś Łany już podciągnione pod Possessyą Starostw, y do Kwarty opłaćania zaindukowane są;

Yy

Prze-

Przeto tym sposobem, nakazaną objaśniamy Łanow Lustracyą, aby Łany będące w Possessyi dotąd Starostow nakazaney Prawem (wzwyż zmiankowanym) Kommissyi Skarbowey do exekucyi zleconey Lustracyi nie należały, nie będących zaś dotąd Łanow w Possessyi Starostow, exekucya Lustracyi przez Kommissyą Skarbową do skutku przyprowadzona bydź ma.

Szyba Solna Kunegunda zwana.

Szyba Solna na gruncie Wsi Swiercze W. W. Lubomirskich dziedziczy wyrobiona, przez Konstytucyą Roku 1635. do Zupp Wielickich przyłączona, gdy za inne Dobra *equivalentia* przez wyznaczonych Rewizorow zamieniona bydź miała, ta iednak zamiana swego skutku nie wzięła, y dla tego przez Konstytucyą Roku 1726. do obmyślenia rekompensy *per Commutationem ex distributiva justitia* Domowi W. W. Lubomirskich za tenże Szyb Solny *et pro carentia* prowentow Kommissarzy wyznaczeni zostali, a w nadzieję tey zamiany, czynsze od Summy Wyderkafowey na Wsi Swiercze zapisaney, z prowentow Wielickich wypłacać deklarowano; Ktora to rekompensa *juxta Constitutionem Anni 1726, Pactis Conventis* Najjaśniejszego Augusta Trzeciego, w Konstytucyi *Anni 1736.* ostrzeżona, y *Recessami Seymowemi Annorum 1764. et 1766.* ponowiona gdy dotąd skutku nie wzięła; Zaczyn dla dostąpienia *in premissis* satysfakcyi, Interes cały do Kommissyi Skarbowey odsyłamy, nakazując: aby przejrzawszy dokumenta wszelakie do tego ściągające się, tudzież Rewizye y Kommissye, iczeli podług przepisu pomienionych Konstytucyi nastąpiły, należytą relacyą o tym na Seymie uczyniła, *in ordine* do wyznaczenia sprawiedliwej nagrody.

Wieczyłość Pałacu dla Rzeczypospolitey na mieszkanie dla Posłów Rossyjskich.

Ponieważ naymy Pałacow w Mieście Rezydencyi Naszey Warszawie coraz w gorę idą, a Posłom Dworu Rossyjskiego przez wzajemność, ktorey Nasi Posłowie w Rossyi doświadczają, dawanie Pałacu jest przyzwoite, więc ochraniając kosztu Rzeplitey na rzeczony naymy Pałacu, Kommissyi Skarbowey zlecamy, żeby Pałac, ktory dzisieyszy J. W. Posł tegoż Dworu Rossyjskiego za wygodny dla siebie, y następcow swoich upatrzy, *hereditate* dla

dla Rzplitey nabyła, *non excedendo* iednak na to kupno Summy Trzydziestu Tysięcy Czerwonych Złotych, y żeby tak na reparacyą, iako też konserwacyą tego Pałacu potrzebny koszt łożyła y baczność na to miała, nakazujemy.

Uwolnienie Wsi Chłapowa od Ewikcyi Czopowego dawnego.

Ponieważ Czopowe Woiewodztw Wielkopolskich *in ewikcione* Dobra Chłapowa *cum attinentiis* w Woiewodztwie Kaliskim, w Powiecie Pyzdrowskim leżących, przez też Woiewodztwa *in rem* Urodzonego Szodrskiego odprzedanych będące, *ad erarium publicum* Prawem Roku 1766. iest obrocone; Więc *reassumendo* Konstytucye *Annorum 1641. 1647.* oneż *in toto* approbując, Urodzonego Piotra Korytowskiego przy dziedzictwie Dobra tych niewzruszenie mieć chcemy.

Zamek Warszawski.

Lubo bliskoprzeszłemi Konstytucyami Konwokacyną y szczęśliwey Koronacyi Naszey w Roku 1764. zaśzłemi, niektore place y domy z Murami Zamkowemi ztykające się, Kommissyi Ekonomiczney Skarbu Koronnego do kupienia zlecone były, że iednak nie we wszystkim wzięły swoją exekucyą, więc aby się onym zadofyć stało nakazujemy: A ponieważ oprócz Domow y placow, w pomienionych Konstytucyach wytkniętych, znajdują się iczeczne niektore między Zamkiem y Bramą Krakowską położone, iako też y sama Brama przerzeczona, zaczyn aby y ta reszta dla dostatecznego rozprzestrzenienia tegoż Zamku y Dziedzińca według podanego od Architektow Abryssu, ku ozdobie, y też wygodzie publiczney, przez Kommissyą Skarbową *justo pretio*, tak z Summy na Zamek Nasz wyznaczoney, iako też y z innych dochodow za sposobnością nabyta y zakupiona była (co *in rationibus* przyjęto bydź ma,) postanawiamy.

Kommissye Woyskowe Obojga Narodow.

Ustanowienie Kommissyi Woyskowych na Seymie *Convocationis 1764.* w opisie swoim zostawując: co do liczby Kommissarzow, y prerogatywy WW. Hetmanow na przyszły czas za

powszeczną Stanow zgromadzonych zgodą, rozrządzenie następujące czyniemy, y na zawsze w exekucyi mieć chcemy.

1. Zeby WW. Hetmani Wielcy, à w niebytności Jch Polni zawsze Kommissyi Woyskowej przydowali, gdyby zaś obydwaj nie znajdowali się na Kadencyi, w tedy *Primus in Ordine ex presentibus* przydować powinien.

2. Zeby WW. Hetmanom Wielkim od wszystkich Regimentow Cudzoziemskiego Autoramentu, y od Chorągwi, od Polskiego raporty takie oddawane były, iakie do Kommissyi zwyczajnie względem ludzi, koni znajdujących się w korpusie przychodzą.

3. Do WW. Hetmanow Wielkich, Forsttellacya Officyerow Subalternow, y Kapitanow; Konferowanie Kompaniy w Regimentach Cudzoziemskiego Autoramentu za rekomendacyą iednak Szefow Regimentow należeć będzie, y Patenta na rzeczony Szarże Officyerskie, Kompanie, WW. Hetmani Wielcy wydawać z Kancellaryi swoich y podpisywać wolność mieć będą, wyiawszy Regimenta Gwardyi *per Pacta Conventa ad Custodiam Corporis Nostri* Nam Krolowi przez Rzplą oddane, w których Szarże Officyerskie wszystkie, y rozporządzenie wewnętrzne od Nas Krola samych dependować powinno, iako y raporty od tychże Regimentow szczegulnie do Nas Krola należeć mają.

4. Kommissarze Woyskowi, Posłami bywać nie będą mogli, ani z Posłow, w czasie przypadającym odmiany Jch, na Kommissarzow podawać, y obierać będzie się godziło.

5. Liczbę Kommissarzow Woyskowych, w pierwszym Ustanowieniu tey Kommissyi naznaczoną, do Osob Sześciu Szlachty Redukujemy, między którymi, więcej nad dwoch Senatorow znajdować się nie ma, dla czego komplet pod czas Kadencyi w Osobach czterech rachując, Przydującego zamykamy, y za dostateczny deklarujemy. A ten Przydujący, *incasu paritatis votorum*, dwie krefki mieć będzie. Pensye dla Kommissarzow Woyskowych naznaczone, tylko *inter presentes* na Kadencyach dzielone być mają, *absentes* albowiem, dla swoich, à nie Woyskowych interesow, y bez Dyspozycyi Kommissyi pretendować Partycypacyi nie będą mogli, dla czego zachodzącą między Kommissyami, Skarbową y Woyskową Litewskimi sprzeczkę *tollendo*, to *Beneficium* za należące *presentibus* na Kadencyach Woyskowych, nie tylko *pro futuro*, ale *etiam pro praeterito* deklarujemy, y wypłacenie tymże *Quantii*, które *pro absentibus* zatrzymane jest, nakazujemy.

6. Kommissya za Cel czynności swoich, mając samą Exekucyą Prawa, y dozór nad Woyskiem, żeby w porządku, & *in Disciplina militari* utrzymywane było, pod żadnym pretextem w Sprawowaniu Funkcyi swoich, przywłaszczając sobie nie powinna mocy Prawodawstwa, à gdyby toż Prawodawstwo w czym okazała, lub bez Dyspozycyi Stanow Zgromadzonych, iaki nowy Regulament w Woysku odważyła się zrobić, tedy każdemu też Kommissyą, na Sądy Seymowe zapozwać dozwalamy, gdzie iako przestępcy Prawa, karani być powinni, a ktoby obwiniał Kommissyą Woyskową, a zarzutu nie wypróbował, *penam Talionis subire* powinien.

7. Chociaż Kommissarze Woyskowi nie będą mogli bywać Posłami, iako wyżej postanowiliśmy, przecież oprócz Senatorow, Kommissarzow, y Hetmanow, którzy w Senacie, y na Seymie zawsze są *activi*, y w materyach Woyskowych *vocem Representativam*, & *Explicativam* mieć mogą, wolno będzie z pomiędzy siebie wyznaczyć dwoch Kommissarzow na Seym, którzyby zaślady miejsce po Posłach Ziemskich, y Kommissarzach Skarbowych, *cum voce Responsiva*, & *Explicativa*, byli na pogotowiu do odpowiedzenia, y explikacyi, gdyby w Woyskowych interesach byli zagadnieni, albo iaki zarzut Kommissyi Woyskowej uczyniono. Senatorowie zaś, y Hetmani chociaż na Seymach w Senacie *activi* będą, y w Materyach Woyskowych, *vocem Representativam* mieć mają, przecież w Sądach Seymowych na Sprawach Woyskowych znajdować się nie mają.

8. WW. Hetmani, gdy im się podoba, mogą mieć z każdego Regimentu, Cudzoziemskiego Autoramentu Officyera, y z każdego Polskiego Pułku, po dwoch Towarzyszow na ordynansie.

9. Strażnika, y Oboźnego Polnych, kreować na przyszły czas w ręku samych WW. Hetmanow Wielkich zostawać będzie, z tym iednak dokładem, że komu raz *post cessum*, *vel decessum* terażniejszych UU. Strażnika, y Oboźnego dadzą Patent na rzeczony Urzędy, iuz go nazad odebrać, y cofnąć nie będzie Im wolno.

10. WW. Hetmani Wielcy na affystencyą swoją, nie tylko Regimentow Dragonii Buław Wielkich zażywać mogą, ale też Kommissye, dwie Chorągwie letkie na też affystencyą przydawać Im będą, Węgrow do tego, y Janczarow kompanie, iakie dotąd mieli WW. Hetmani Wielcy, y na potym miewać powinni.

11. WW. Hetmani Polni, także z Regimentow Konnych,

do Buław Polnych należących, iako też Piechotę Węgierską, podług przepisu w Prawie 1766. na asystencyą swoją mieć będą.

12. Pieczęci Kommissyi Woylkowych, pod Herbem Narodowym Herby WW. Hetmanow Wielkich zamykać mają w sobie.

13. Ponieważ Nayprzewielebnieyszemu w Bogu Xięciu JMci Prymasowi, nie pozwalają szczerze dochody trzymać ludzi Nadwornych, *ad assistentiam sui*, ile to Dostoieństwo zdaie się potrzebować; Więc Kommissyi Woylkowej Koronney zalecamy, żeby na tę asystencyą ustawiczną, Xiążęciu JMci Prymasowi, za Rekwizycyą Jego, ludzi Sześćdziesiąt z Regimentu Konnego wyznaczała, y od Ordynanow Jego, przez czas na który ciż ludzie przydani mu będą, dependować nakazała.

Buławy Obojga Narodow.

Ministeria Woienne, ponieważ zacnością swych Urzędow, *cum Ministeriis Pacis*, wielu Prawami zrownane, & *pro Incompatilibus*, w iedney Osobie Konstytucyą *Anni* 1669. to jest: Buławy z Laską, Pieczęcią, lub Podskarbstwem, deklarowane; a przecięż dotąd podług swey Rangi, *inter Ministerium* w Senacie mieysca wyznaczonego nie mają. Przeto za zgodą powszechną Stanow Zgromadzonych; WW. Hetmanom Wielkim Obojga Narodow, po WW. Marszałkach Wielkich, a Polnym po Marszałkach Nadwornych, tychże Narodow wyznaczamy, y na potym *Salvis modernis Buław Possessoribus*, te Ministeria z Godnością Senatorską, aby się nigdy w iedney Osobie nie mieścily, ustanawiamy.

Zniesienie Milicyi Ziemi Halickiej.

Ponieważ Rzeczpospolita, w ogolności na wszelkie wynikające, y oczywiste potrzeby podatek ułożyła, przeto, że iuz dla Milicyi Ziemi Halickiej, uchylony jest sposob płacenia, a więc też Milicyą znosiemy, y kaslujemy.

Pozwolenie Chorągwi Ziemiańskiej Woiewodztwom Wielkopolskim.

Przychylając się, tak do żądania Woiewodztw Wielkopolskich, Poznańskiego, Kaliskiego, y Gnieźnińskiego, iako też

do

do *Laudum* onychże, Szredzkiego w Roku 1785 zaślętego, Chorągiew Ziemiańską, pod dependencyą W. Generała Wielkopolskiego, na Exekucyę Prawne Siedmiogrodowej Juryzdykcyi onychże, z wszelkich przyczyn potrzebną, iako też na posługi, y bezpieczeństwo wewnętrzne, tychże trzech Woiewodztw Erygowaną approbujemy, owżem onęż, zważając rozległość Juryzdykcyi Generalckiej y Woiewodztw, do 50. koni powiększoną mieć pozwalamy. Woiewodztwa zaś na Generale swoim, podatek z Wietrakow, y Młynow proporcjonalny ułożą, tak aby na dostateczne trzymanie tych 50. ludzi wystarczało. Y tę Chorągiew pod Dyspozycyą Generała Wielkopolskiego *juxta mentem Laudis* tychże Woiewodztw stanowiącego oddadzą y utrzymywać będą.

Złączenie Trybunału Koronnego.

Przychylając się do żądania Obywatelow, na Seymie terażnieyszym, przez Posłow swoich, o złączenie Trybunałow dopraszających się, a zważając iż przez rozdzielenie onychże, potrzebna między Ziemią iednegoż Narodu, ustawać zdaie się znajomość, y Konfidencya; słuszną nie mniey, nad tym mając uwagę; aby w przenoszeniu Xiąg y Regestrow Trybunałskich, z mieysca na mieysce, Substancye, y Honory Obywatelow Koronnych, iakowego nie odniosły szwanku; takowym na przyszłe czasy sposobem (*non derogando quidquam* dokończeniu terażnieyszym Trybunałom w swoich mieyscach, y Kadencyach) czyniemy rozrządzenie Trybunału Koronnego.

Tego Trybunału Kadencye dwie, obserwując Alternatę, ustanawiamy, to jest: w Prowincyi Wielkopolskiej, między Piotrkowem, a Kaliszem; w Prowincyi zaś Małopolskiej, między Lublinem, a Lwowem. Zaczynający się Trybunał w Piotrkowie, na drugą Kadencyą do Lwowa przenosić się ma.

W drugim zaś Roku reasumujący się w Kaliszu, powtórą swoją Kadencyą w Lublinie kończyć będzie.

Następujący *immediatè* Trybunał w Piotrkowie, ze Lwowem Kadencye poczynać ma; Kadencye Prowincyi Wielkopolskiej w Piotrkowie, y z Alternaty w Kaliszu, *à die prima Septembris* zaczynać się zawsze będą, y kończyć się *ultima Mensis Aprilis*; Kadencye w Małey Polzeczce, w Lublinie, y Lwowie obserwując Alternatę, zaczynać się mają, *à die 12. Maij, non obstante die Festo*, y kontynuować się, *ad ultimam Martij*.

W których to Kadencyach, takowy sposob Regestrow Wo-

iewodztw na zawsze stanowiemy. Ktore Regestra Woiewodzkie; poniewaz tylko, co Lat dwie Kadencyą do rozszadzenia mieć beda, a moglyby się znaleść kto, żeby *in protractionem Iustitiae consulto* dawal się wzdawac; przeto, ku przyspieszeniu sprawiedliwosci, Regestr ofobliwy *Conservationis Remissarum, Causarum Contumacialium, in ordine continuandi Processus*, dla tych Woiewodztw, ktore na Kadencyi szadzacego się Trybunału, mieysca do szadzenia nie mają, postanawiamy, y ten na końcu, kazdey Kadencyi brany będzie. Na przypadaiacey zatym Kadencyi pierwszey w Piotrkowie, Regestr Woiewodztwa Sieradzkiego, z Ziemią Wieluńską, od samey Inchoacyi, aż *ad diem Vigessimam Octobris*. Czas do szadzenia przepisany ma Regestr Woiewodztwa Łęczyckiego, *à die 20. Octobris, ad diem 20. 9bris*.

Regestr Woiewodztwa Płockiego, y Ziemi Dobrzyńskiej, *à die 20. 9bris, ad diem 20. Januarij*.

Regestr Woiewodztwa Mazowieckiego, *à die 20. Januarij, ad diem 20. Martij*.

Regestr Woiewodztwa Rawskiego, *à die 20. Martij, ad diem 12. Aprilis*.

A die 12. Aprilis, do końca tey Kadencyi Regestr pod Tytułem: *Cause Remissarum, Contumacialium Processuum Omnium Palatinatum, tum Suspensionum, & Paritatis Votorum Tribunalis Cadentiae Califfiensis* szadzony będzie.

Po skonczoney Kadencyi w Piotrkowie, Trybunał tenże do Lwowa przeniosłszy się, takowy sposob Regestrow obserwowac ma.

Woiewodztwo Kijowskie, *à die 21. Maij, ad diem 20. Julij*.

Woiewodztwo Ruskie z Ziemiami: — Lwowką, Przemyską, Sanocką, y Halicką, *à die 20. Julij, ad diem ultimam Septembris*.

Woiewodztwo Wołyńskie, *à die 1. Octobris, ad ultimam Novembris*.

Woiewodztwo Podolskie, *à die 1. Xbris, ad 20. Januarij*.

Woiewodztwo Braclawskie, *à die 20. Januarij, ad diem 25. Februarij*.

Woiewodztwo Czerniechowskie, *à die 25. Februarij, ad diem 10. Martij*.

A die 10. Martij, ad ultimam Ejusdem, Regestr pod Tytułem: *Cause Remissarum, Contumacialium Processuum, Omnium Palatinatum, tum Suspensionum, & Paritatis Votorum Tribunalis Cadentiae Lublinsensis*.

Na

Na Kadencyi, *ex alternata* Reassumuiacego się w Kal szu Trybunału, Regestra nizey opisany sposobem rozporzadzaią się. Regestr Woiewodztwa Poznańskiego, *à die 1. Mensis Septembris, ad diem 20. Mensis Octobris*.

Regestr Woiewodztwa Kaliskiego, *à die 20. Octobris, ad 20. Mensis Decembris*.

Regestr Wdztwa Brzeskiego Kujawskiego, z Jnowrocławskim, *à die 20. Xbris, ad diem 10. Februarij*.

Regestr Woiewodztw Ziem Pruskich, *à die 10. Mensis Februarij, ad diem 6. Aprilis*.

A die 6ta. Aprilis, ad ultimam Mensis Ejusdem, Regestr pod Tytułem: *Causarum Remissarum, Contumacialium Processuum Omnium Palatinatum, tum Suspensionum, & Paritatis Votorum, Tribunalis Cadentiae Petricoviensis*.

Na Kadencyi, *ex alternata* w Lublinie w ten sposob Regestra przesadzzone być mają.

Woiewodztwo Krakowskie z Xięstwem Oświecimskim, *à die 21. Maij, ad diem 10. Julij*.

Woiewodztwo Sandomirskie, *à die 10. Julij, ad 20. 7bris*.

Ziemia Chełmska, *à die 20. 7bris, ad diem 10. Octobris*.

Regestr Ordinationis Zamoyściane, *à die 10. Octobris, ad diem 20. Ejusdem*.

Woiewodztwo Lubelskie, *à die 20. Mensis Octobris, ad ultimam Novembris*.

Woiewodztwo Bełzkie, *à die 1. Xbris, ad 20. Januarij*.

Woiewodztwo Podlaskie, *à die 20. Januarij, ad 12. Martij*.

A die 12. Martij, aż do skonczienia Kadencyi Regestr pod Tytułem: *Cause Remissarum, Contumacialium Processuum, Omnium Palatinatum, tum Suspensionum, & Paritatis Votorum Tribunalis Cadentiae Leopoliensis*.

Na ktory to Trybunał Deputaci po Woiewodztwach, obserwuiac Alternatę nizey opisana, *die 15. Miesiaca Lipca, non obstante die Festo* obierani bydź mają, w Prawie terażnieyszym opisany sposobem, y tamże zaraz na mieyscu Elekcji przysięgę *in eam Rotham* wykonaia.

Ja N. przyszegam Panu BOGU Wszzechmogacemu w Trojcy S. jedynemu, iż Wota na tym Seymiku, na mnie dawane, ani przezemnie, ani prze kogokolwiek, z moia wiadomością, datkiem, lub obietnicą uymowane nie byly. A na Sądzie Trybunalskim zaszadaiac, podług Prawa pisanego, y dowodow stron, wykonywaiac toż Prawo, à nie według upodobania onez tłumaczac, maiac samego

Boga przed oczyma, sprawiedliwie sądzić, Stron Rosprawy y Sporow, pilnie słuchać będę, bez żadnego względu na Bogatego, y ubogiego, Przyjaciela, y Nieprzyjaciela, Obywatela, y przychodnia, przyjaźnią też, ani nienawiścią, łaską ani nadgodą, promocją, ani obietnicą, groźbą, ani instancją ustną lub listowną, uwodzić się niedam; podarunkow iakichkolwiek, y od kogokolwiek, tak teraz w przeciagu Funkcyi, iako y po skończoney, z przyczyny teyże obiecanych, nie wezmę, Sekretu szczytu nie wydam, ani mową, ani listem, ani iakimkolwiek sposobem, Praktyk wszelkich, w każdych Sprawach, y z kimkolwiek czynić, ani Rady dawać nie będę, ale podług poprawy przepisow Trybunałowi uczynionych, sprawować się, y zachować starać się będę, a w obieraniu Marszałka Dependencyi od nikogo mieć nie będę, o Kondemnacie, jeżeliby iaka na mnie od kogo otrzymana była, y ktoraby mi teraz do Funkcyi szkodzić miała, nie wiem. Tak mi Panie Boże dopomóż, y niewinna Męka Chrystusa Pana.

A że przez złączenie Trybunałow, liczbę obieranych zwyczajem dawnym Deputatow, za rzecz sprawiedliwości mniey użyteczną sądziemy, przeto też liczbę zmniejszając, obieranie tychże Sędziow, niżej opisanym determinujemy sposobem, to jest:

Woiewodztwo Krakowskie, Alternatę obserwować ma z Xięstwami, Zatorskim, y Oświęcimskim, obierając przez dwie lecie w Proszowicach, trzeciego Roku w Zatorzu Deputata.

Woiewodztwo Poznańskie z Kaliskim, wraz Seymikując w Sredzie, iednego z Poznańskiego, drugiego z Kaliskiego Deputatow, obierać będzie.

Woiewodztwo Sandomirskie, iednego obierać ma Deputata, w Opatowie y w Radomiu Alternatę.

Woiewodztwo Sieradzkie, obierać ma także iednego, Alternatę zachowując z Ziemią Wieluńską, to jest przez dwie lecie, w Sieradzkim, raz w Sieradzu, drugi raz w Piotrkowie, a trzeciego Roku w Wieluniu, y tak *consequenter*.

Woiewodztwo Łęczyckie, iednego w Łęczycy obierać ma.

Woiewodztwo Brzeskie Kujawskie z Jnowrocławskim, iednego także Deputata obierać będzie, nie odmieniając mieysca w Radziechowie.

Woiewodztwo Kijowskie, iednego tylko w Zytomierzu.

Woiewodztwo Ruskie Seymikujące z trzema Ziemiami; to jest: Lwowską, Przemyską, y Sanocką, przez trzy pierwsze lata we Lwowie, iednego, obserwując Alternatę Ziem, obierać ma, czwartego zaś Roku w Haliczu, a piątego w Chełmie.

Woie-

Woiewodztwo Wołyńskie iednego, zachowując Alternatę, raz w Łucku, drugi raz w Włodzimierzu, a trzeci raz w Krzemieńcu.

Woiewodztwo Podolskie, iednego w Kamieńcu Podolskim.

Woiewodztwo Lubelskie, iednego w Lublinie.

Woiewodztwo Bełskie, iednego w Bełzie.

Woiewodztwo Płockie, z Ziemią Dobrzyńską iednego, obserwując Alternatę, iednego Roku w Raciążu, drugiego w Lipnie.

Woiewodztwo Mazowieckie, tak iako dawniey iednego Generałem tu w Warszawie obierać ma, obserwując Alternatę Ziem, y zaczynając teraz od Czerkiewi.

Woiewodztwo Podlaskie iednego, obserwując Alternatę, raz w Drohiczyńcu, drugi raz w Mielniku, trzeci raz w Brańsku, zaczynając od Drohiczkiej Ziemi.

Woiewodztwo Rawskie iednego, na swoim Generale, w Bolimowie, obserwując Alternatę w Ziemach.

Woiewodztwo Chełmińskie, w Radzynie iednego.

Woiewodztwo Malborskie, iednego w Sztumie.

Woiewodztwo Bracławskie, iednego w Winnicy.

Woiewodztwo Pomorskie, iednego w Starogrodzie.

Woiewodztwo Czarniechowskie, iednego w Włodzimierzu.

A zaś Duchowne Kapituły, siedmia tylko Duchownych Deputatow obierać mają na Trybunał, warując to na zawsze, aby z Kapituły Gnieźnieńskiej Prezydent bywał; a to obieranie Deputatow na Kapitułach tegoż samego dnia, kiedy y Seymiki po Woiewodztwach dla obierania Deputatow są opisaney, to jest *die* 15. Miesiaca Lipca, zawsze ma niżej opisanym sposobem następować, choćby *ad hunc actum specialiter* składane były Kapituły.

Primo. Na następujący Trybunał do Piotrkowa & *per consequens* Lwowa, mają obierać z Kapituły Gnieźnieńskiej iednego, iako Prezydenta, z Lwowskiej iednego, z Krakowskiej iednego, z Poznańskiej iednego, z Łuckiej iednego, z Chełmskiej iednego, y z Kamienieckiej iednego.

Secundo. A na drugi Trybunał zaczynający się od Kalisza, będą znowu obierani z Gnieźnieńskiej, ieden iako Prezydent, z Krakowskiej ieden, z Kujawskiej ieden, z Płockiej ieden, z Przemyńskiej ieden, z Kijowskiej ieden, y z Chełmińskiej ieden, y tak *consequenter* Rok po Roku w zachowaniu takowey Alternaty, w Kapitułach obierać mają, ktorzy Przyjęę według Roty dla Deputatow Swieckich opisaney, zaraz po Elekcyi w Kapitularku przy obecnych *etiam* Swieckich Ludziach wykonać będą

dą powinni. Po ktorey wykonaney, na dzień, y czas Reassumpcyi Trybunału przybyć mają, y swoje miejsca *in Ordine* do obrania Marszałka zasięść, y Sprawy te Sądzić, do których *ex prescripto* należeć będą, tak z Regestrów Duchownych, na które Komplet z Osob Czterech zachowany będzie powinien. A gdyby na takowym Regestrze, Czterech Deputatów Duchownych znajdować się nie miało, wszyscy Deputaci Świeccy, z przytomnemi mniami, nad Komplet oznaczony, Duchownych Sprawy w tym Regestrze przydadłże sędzić mają. W czasie zaś przytomnego Kompletu z czterech Duchownych Deputatów, tyleż Świeckich tylko, wotować wraz z Niemi będą.

Regestr Taktowy tak przez Duchownych iako y Świeckich wszystkich Deputatów sędzony być ma. Do żadnych zaś innych Spraw y Regestrów Duchownym Deputatowi mieścić się nie będzie należało, oprócz Prezydenta, lub w niebytności Jego innego przy Krzyżu siedzącego, który z Kompletem Świeckim zawsze *ad vota activa* (kiedy będzie przytomnym) mieć Prawo uznania się.

Ktorzy to Deputaci tak Duchowni iako y Świeccy wykonawszy Jurament Rothą wyżej opisaną, na miejscu Elekcyi, y *testimonium Authenticum de prestito juramento*, Świeccy Deputaci z Grodu *per extractum Laudi*, a Duchowni z Kapituł swoich z sobą przywiozłszy do Piotrkowa teraz, a na drugą Kadencyą do Kalisza, y tak *consecutivè* na dzień pierwszy Miesiąca Września ziadają się, y tamże tegoż samego dnia *usitata praxi Votis Secretis* Marszałka z pomiędzy siebie obierają, obserwując Alternatę Prowincyi do Łaski, która Alternata od Prowincyi Wielkopolskiej zaczynać się ma.

A zważając, że liczba Dwudziestu dwóch Deputatów porządkiem teraznieyszym wyrażonych, gdyby zawsze wszyscy na każdej Kadencyi przytomnemi być mieli, w Wotowaniu na Sprawy do przyspieszenia sprawiedliwości przeszkodą byłaby, y pensya Deputatowi wyznaczona siedzącym na Kadencyach wystarczającą być nie może; Przeto postanawiamy, aby wszyscy Deputaci Świeccy zaraz po obraniu Marszałka, *non recedendo à Mensa*, na swoich miejscach siedząc, czekali na wyciągnięcie Kaskułów, które dzielić Sędziowskie Osoby będą, to jest Dzieściu y Marszałka, na Kadencyą Prowincyi Wielkopolskiej, a iedyństu z Marszałkiem na Kadencyą Prowincyi Małopolskiej wyznaczając. To zaś Kaskułów wybieranie, niżej opisanym odprawiać się będzie powinno sposobem.

Na czas przypadającej teraz w Piotrkowie reassumpcyi, a

napo-

napotym z Alternaty w Kaliszu, pod Pieczęcią Skarbową Ziemstwu Trybunałowi asystować mającemu, też Kaskuły Kommissya Skarbową przesłać ma, a do odpieczętowania takowych Kaskułów od Kommissyi Skarbu Koronnego przysłanych, *per Vota Secreta* mają być dwóch Deputatów Świeckich, y dwóch Duchownych obierani y Delegowani, Jnni zaś Deputaci wszyscy na miejscach swoich koniecznie siedzieć obligowani będą.

Delegowani zaś Deputaci wezwać każą do Jzby Sądowej Trybunałskiej Dziecię pći Męskiej lat siedem à naywięcej ośmi mające, które stanawszy za Kratkami w poszrod Jzby otoczone będzie z sześciami Żołnierzami Trybunałowi asystującymi z przytomnym Kommandantem, iako y Deputatów samych tylko Delegowanych.

Ziemstwo Trybunałowi asystujące Deputatów *ex Turno* Woiewodztwami, zachowując Alternatę między Prowincjami czytać będzie, à za każdym przeczytaniem Woiewodztwa, Dziecię w Jzbie będące, kaskuły zawierający w sobie kartkę wypisującą Prowincyą, w ktorej Deputat do sędzenia zasiadać ma, z worka do tychże Kaskułów umyślnie sporządzonego wyimować, y oddawać Delegowanym Deputatowi będzie, à Ci przy Prezydencie, y Marszałku siedzących dobyć kartkę z Kaskułów, y głosić mają, która Prowincya na teyże kartce jest wyrażona.

Ziemstwo zaś przytomne *in continenti* w Feryarzu, tym sposobem na Prowincye rozdzielonych Sędziów zapisywać ma; po wyszłych zaś wszystkich Kaskułach według liczby Deputatów w Feryarzu zapisanych, zaraz Prezydent z Marszałkiem podpiszą, y toż zapisanie z Feryarza zaraz w Akta Trybunałskie ingrossowane będzie powinno. Po wypadłey *eo ordine* z Kaskułów co do zasiadania na Kadencyach decyzji, toż Dziecię z ustępu odprowadzone być ma; tudzież Kommandant y Warta z Jzby ustąpić. Ziemstwo zaś y Kommandat Trybunałski pilną na to mieć mają bacność, aby nikt, tylko Osoby Deputackie zaczynającego się Trybunału, Ziemstwo iako Trybunałowi asystujące, Kommandant, sześciami Żołnierzami kommanderowanymi, y toż Dziecię w Jzbie pod ten czas znajdować się *ullo modo* nie mogli. A po odbytey tey Ceremonii, Ziemstwo też Kaskuły pod pieczęcią Ziemską zapieczętowane, *in Archivo Terrestri* w Szkatułce do tego sporządzoney, a przez Prezydenta y Marszałka zapieczętowanej, y pod kluczem na zawsze Prezydenta będącej, zastrawić ma, aż do przyszłej reassumpcyi, y ten sposób na zawsze zachować nakazujemy.

Bbb

Depu-

Deputaci żadną miarą mieniać się na zasiadanie w Kadencyi sobie determinowaney nie będą mogli, ale koniecznie wypadfey z Kałkułow decyzji podlegać, *sub pena irremissibilis abjudicationis* powinni. Deputaci przeto wszyscy tak Duchowni, iako y Swieccy na reasumpcyą Trybunału z Alternaty przypadającą zieżdzać się koniecznie obowiązani będą. A który by prawdziwą złożony chorobą nie mógł na dzień reasumpcyi ziechać, y o tym się listownie do któregokolwiek z Kollegow zgłosił, tedy przybywszy, zaraz *realitatem vere infirmitatis*, lub *casus fortuiti* w drodze *accidentis* poprzyśiądź ma; iednak dla nieprzytomnego *eo ex casu* Deputata Kałkuł do sądzenia, która mu przypadnie Kadencya wyciągniony będzie, a Deputat choć nieprzytomny na wyciągnionym tym Kalkule przestawać powinien.

Gdyby zaś Deputat tak Duchowny iako y Swiecki *realitatem* choroby, albo przypadku w drodze dla którego na dzień reasumpcyi y Elekcyi Marszałka ziechać nie mógł poprzyśiądź nie chciał, takowy *à participatione* pensyi Jemu należącey, na cały Kadencyi oddalony byź ma.

Marszałek zaś w Piotrkowie z Prowincy Wielkopolskiej, a w Kaliszu z Małopolskiej obrany, na wszystkich Kadencyach pod bytność swoją Urząd Marszałkowski odbywać ma, *et ad sortem* Kałkułow *ex re et persona* nie będzie obligowany.

Po takowych wykonanych Preliminaryach, tenże Trybunał Ordynacyą Jzby, y podzielenie Regestrow na dni, nie przepisując Prawa terażniejszego, y zostawiając trzy dni ostatnie Regestru każdego Woiewodztwa na Regestr Duchowny, który ieden tylko *sub Titulo mixti* byź ma, uczynią.

Regestra zaś w Trybunale na wszystkich Kadencyach takowe się postanawiają.

Regestr Woiewodzki *sine beneficio Arresti*, w którym wszystkie Sprawy, bądź *ex remissione*, bądź *ex appellatione* mieścić się mają Woiewodzkie.

Drugi Regestr *Expulsionum*, we Szrody y we Czwartki *ante alias omnes causas* do sądzenia brany byź ma, w którym gdyby takiej natury Spraw nie było lub nie stało, Regestr Woiewodzki ordynaryiny czas jego zastąpi.

Trzeci Regestr *et respectivè* na Kadencyi Lubelskiej *Ordinationis Zamoysciane* wyżej opisanym sposobem y w czasie iemu oznaczonym brany będzie; w którym same tylko Sprawy *tam ex actoratu, quam reatu*, Dobr teyże Ordynacyi tyczących się umie-

szczo-

szczone będą, a *in defectu* takowych Spraw, Regestr Woiewodztwa Lubelskiego zacząć się powinien.

Czwarty Regestr *Causarum Remissionum, Contumacialium, Processuum Tribunalitiorum, Palatinatum, tum Suspensionum, et Paritatis votorum, scilicet* na Kadencyi Piotrkowskiej, *Palatinatum* Kadencyi Kaliskiej; na Kadencyi Lwowskiej *Palatinatum* Kadencyi Lubelskiej; Na Kadencyi Kaliskiej, *Palatinatum* Kadencyi Piotrkowskiej; na Kadencyi Lubelskiej, *Palatinatum* Kadencyi Lwowskiej.

W którym to Regestrze Sprawy tylko mieścić się mają, w których *Litis pendentia* zatrzymała się, na otrzymaney w Trybunale poprzedzającej *immediate* Kadencyi Kondemnacie, y tak kto otrzymał Kondemnatę na kim, ma exekucyą sprowadzić *cum remissione*, albo *loco peragende executionis* pozew wydać do tej Kadencyi swojej Prowincyi y tegoż Regestru. Rownież kto miał na sobie proces w teyże Prowincyi otrzymany, może *ad cassandam* wydać do tegoż Regestru, y teyże Kadencyi; w którym Regestrze gdyby Strony stawiające *sistendo ulteriorem processum* do rozładzenia przyszły, y Dekret nastąpił, po takowym dekrete Sprawa gdyby dalej kontynuowana byź miała, iuz nie na tej Kadencyi, y nie z tego Regestru, ale z Regestru własnego Woiewodztwa y Kadencyi kończona byź ma: W tymże Regestrze szczegulnie *causae juris, non involvendo causas facti* mieścić się mogą, ani też Sprawy choć *Iuris*, ale w inszych terminach prawnych będące, do tegoż Regestru promowowane *sine penis ullo modo* byź nie mogą. Do tegoż Regestru należeć będą Sprawy, w których była wzięta suspensa, *ex quo Senator, Minister, Nuntius*, lub Dekret zaszedł *paritatis votorum*. Tudzież Sprawy żądające Dekretu *executionis*. Na koniec Sprawy *rebellis impugnationis*, zawsze iednak Sprawy tyczące się Dobr będących w Woiewodztwach Kadencyi na tytule tego Regestru wyrażoney, w których Sprawach, rownież iako się wyżej rzekło, do tegoż Regestru *specificè* przypozwy byź czynione mają, a ktoby *seorsivè* nie przypozwał do tego Regestru, zyskać *judicatum ullo modo* niebędzie mógł. Rownie *extra Provinciam* do tego Regestru kogo wywoławizy winom prawnym podpadnie.

Gdyby zaś Spraw w tym Regestrze nie stało, Taktowy Regestr nie odwłocznie przywołany y przez cały czas Regestrowi temu wyznaczony sądzony będzie.

Piąty Regestr *Terminorum Tactorum, violatæ Securitatis*, ktoremu nie przywiązuąc się do godziny szostey wieczorney, ka-

żdego dnia po południu, byle Sprawa zaczęta skończyła się, czas przepisujemy: a wzięwszy ten Regestr, inny już po nim brany być nie może; chyba by w onym wpisów nie stało, na ten czas Woiewodzkie Regestra *non interrupte* sędzić się mają. W tenże Regestr Taktowy Kategorie *Causarum Iuris ullo titulo & pretextu* mieścić się nie mogą, iedynie tylko Sprawy *merè violatè Securitatis, recentium Criminum; aut gravis excessus*, tudzież *Incarceratorum, & actualiter in Carceribus existentium*; Tamże wpisywane y rozładzane być mają.

Szołty Regestr *Directi Mandati*, w którym iedynie Sprawy *violatè Securitatis Tribunalitè intra Mena Civitatis*, Osobom Sędziów Trybunalskich, lub Jch *actualiter* służącym popełnione, w który *includi penitus* nie mają Sprawy *aliarum violentiarum* z procederów prawnych *emanantium*, ale tylko szczegulnie Sprawy gwałcające bezpieczeństwo Osob Sędziowskich, *& eorum familie* bądź to w Trybunale będących, bądź na Trybunał przyjeżdżających albo z Trybunału powracających.

Siodmy Regestr *Executionum processus*, w każdą Sobotę z rana brać się może, z ktorego *Decreta executionis*, wypadać będą, bądź to *post plenariam Convictionem* otrzymanych trzech Kondemnat, bądź *in re iudicata* za iedną Kondemnatą. *In causis* zaś *Expulsionum*, tak gdyby *post Decretum agniti regestri*, Strona od Komparycyi odstępować, y Kondemnować się dopuściła, iako też *simpliciter sine Comparitione* wzdawała się, na ten czas z tegoż Regestru *Expulsionum*, iedna otrzymana Kondemnata *pro plenaria convictione* rozumiana byź ma.

Zapobiegając przy tym wszelkim wybiegom, ostrzegamy, iż gdyby kto będąc *plenariè convictus, in elusionem lucrandi Decreti Executionis*, tranzfuzją lub dońcycją fortuny, o którą rzecz idzie uczynił, na ow czas nowa *acquisitio juris*, przeskadzać nie ma do otrzymania Dekretu *Executionis*, byle procesz zupełnie przewidziony, być się w Sądzie pokazał; Wpisy zaś do tego *specialiter* Regestru czynione tak byź mają; *Contra Capitaneos & Partem seu Partes in negotium intrantes specificè expressus, præviâ tamen earundem partium ad citationem pro obtinendo Decreto, & Termini quatuor Septimanarum expiratione ab actu recognite relationis computando*, y wpisy takowe w iedną Sobotę wpisane, y przez Marszałka podpisane, dopiero w drugą Sobotę wołane y sędzone byź mają.

Przypożwy do tego Regestru czynić się powinny *non involvendo quidquam negotium principale, ani pro cassando processu*, szczegul-

gulnie tylko *pro simplici justificatione ejusdem processus*, choćby y strona przypożwana nie stawała, iednakowoż *cum Capitaneis* powodowa strona *Decretum executionis* zyskiwać może, a gdzieby się *insufficienter & illegaliter* otrzymany procesz pokazał, Trybunał nie dopuszczając *traditionis decretum, continuationem processus sufficientioris* nakaze, gdzieby zaś *Decretum executionis ad tradenda Bona* nastąpić miało, a chciałby kto *rebellem* czynić *oppositionem*, na ten czas *Pars jure vincens* ma się udać do Trybunału, dla otrzymania powtorego Dekretu *executionis, cum adhibitis Copijs militaribus*, czego Kommissya Woyskowa za wyraźnym przepisem Trybunału *denegare* nie powinna, y owżem takowy sukurs *in satisfactionem legi & justitie* uczynić *ad requisitionem partis* dekret takowy mającej powinna. Waruiemy przytym iak nayuroczyściey, aby się nikt nie ważył zebraną kupą ludzi Kozaków &c. Dobr nikomu zaieźdzać, zkad zaboic, y rozne inkonweniencye dziać się zwykły; ale *gradu juris* ma sobie każdy postępować, y *Decreta executionis*, iako się wyżej napisało, *adhibitis etiam Copijs militaribus* otrzymywać, y takim sposobem prawnym do Urzędowej zabierać się intrumissyi, a gdyby kto zuchwale, a nie mając ieszcze doskonale przewidzionego proceszu kupę swawolną zebrałszy *violenter* do possessyi zabierać się chciał, iako też y ten, który prawnie należący tradycyi *rebelliter* nie dopuszczając chciał się opponować, *& iudicato resistere*, dopieroż gdyby się na Woyskową pomoc dekretem nakazaną chciał targnąć; takowy *pro sola rebeli* czyli to *inequitatione, czyli oppositione, ultra delictum facti*, gdyby się iakowy zaboy stać miał, *pena sessionis Turris in fundo* dwunastu niedziel, y dwiema Tyśiącami grzywien ma byź karany, z Regestru Taktowego *ut in gravi excessu*. Kassaty zaś proceszu otrzymane byź nie mogą *sub penis arbitrarijs*, niemnicy Kassata takowa *nullitatis* byź ma.

Osmy Regestr *penalium* do samych *purè* Instygatorow Skrzynekowych należący, także w Sobotę po południu każdego tygodnia, w który iedynie wpisy o grzywny nie oddawane *ex effato Judicij* do Sądu należące, lub stronie przez tenże Sąd przyładzone mieścić się mają: Te zaś wpisy *pridie* w tenże Regestr przez Instygatorow wpisane, y od Marszałka podpisane, *ad valvas Siube* na Wokandę podane, dopiero nazajutrz w Sobotę wołane y odsędzone byź mają, *non involvendo* w takowy regestr Spraw otrzymania Dekretow *executionis* lub innych iakichkolwiek.

A gdy przez teraznieysze Prawa do złączenia Trybunałów przyftapiliśmy; Przeto zapobiegając inkonweniencyom ztąd wynikającym, Urodzonych Pifarzow Wojewodzkich od zieżdzania na Regeftra Wojewodztw swoich uwalniamy, y Deklaracyą na Urodzonego Pifarza Zawkrzyńskiego od Trybunału Piotrkowskiego wydaną znoſimy. Pioro zaś Trybunałskie na Kadencyi w Piotrkowie przy Urodzonym Pifarzu Ziemskim Wojewodztwa Sieradzkiego, lub *in absentia ejus* przy Urodzonym Sędzim, lub Podſędku Wojewodztwa tegoż mieć chcemy. A na Reaſſumpcyi drugiey *ex alternata* w Kalifzu, aby podobnym ſpoſobem Pifarz Ziemki Kalifki, *in absentia ejus* Sędzia, albo Podſędek pioro trzymał Trybunałskie poſtanawiamy, z tym *inſuper* dokładem, aby gdy ſię Regeftr Sieradzki ſądzić będzie, do piſania na nim Dekretow, Pifarz Kalifki zieżdząć ma, a na Kalifkim Regeftrze Pifarz Sieradzki dekreta piſać będzie, a *in absentia* którego Pifarza, Sędzia lub Podſędek zaſtępować ma. Podobnież w Prowincyi Małopolskiej, na Kadencyi pierwſzey z Alternaty we Lwowie, też pioro Pifarz Ziemski Lwowſki, a w niebytnoſci Jęgo, Sędzia lub Podſędek Ziemski Lwowſki trzymać ma. A na drugiey Kadencyi z Alternaty w Lublinie, rownież iak we Lwowie dla Pifarza Ziemskiego Sędzię, lub Podſędka trzymać pioro maięcego też Prawo ſtanowi ſię, y podobnym ſpoſobem na Regeftrze Lubelskim Pifarz Lwowſki, a na Regeftrze Wdztwa Ruſkiego Pifarz Lubelski piſywać Dekreta powinien będzie, ktorym to wyżej wyrażonym Pifarzom Ziemskim, aby żadney Solucyi od piſania Dekretow nie brali, Sieradzkiemu iednego Roku y Kadencyi w Piotrkowie, Kalifkiemu drugiey Kadencyi w Kalifzu, kiedy ktory piſać będzie dekreta, *Salarium* za pracę piſania Dekretow, Summę 14000. Złoty Polſkich ktora z Skarbu Koronnego wraz z Penſyą Deputatom wypłacona będzie, tudzież y na Kancellaryą ze Skrzyńki, kiedy w Piotrkowie to z Piotrkowskiej, kiedy w Kalifzu, to z Kalifkiej 4000. Złot: Pol. naznaczamy, co ſię rozumieć ma y o Pifarzach Prowincyi Małopolskiej; Ciż Pifarze Lwowſcy na Wojewodzkich Regeftrach Kiſjowskich, Wołyńskich, Braclawſkich, y Czerniechowskich, Polſkim Oyczyſtym Językiem Dekreta piſać maią, a po ſkończoney Wojewodztwa każdego Kadencyi, Protokol Dekretowy, ktory ma bydź oſobny każdego wyżej wyrażonych Wojewodztw w niedziel dwie przepiſany, y autentycznie do *Archivum* każdego Wojewodztwa do Ingroſſacyi oddawać maią, a Oryginał przy Aktach Trybunałskich zoſtawiają, dozor zaś Aktow każdego Woiewo-

iewodztwa, przy Regentach tychże Wojewodztw bydź powinien. A iako w naypierwſzym y naymocnieyſzym mieliſmy ſtaraniu, iak naygruntowniey ſprawiedliwoſć Świętą uſtanowić, y wſzelkim dotąd praktykowanym zapobiecć Inkonweniencyom w Trybunałach, tak naypierwſze to źrzodło, z ktorego pochodziły, do nieprzyzwoitey chciwoſci przywiązania, a zatym y różne bezprawia, z uciążliwoſcią dla Pacyentow działy ſię; Skrzyńkę Trybunałſką, przez uſtawę teraznieyſzą, ktora *pro perpetua lege* mieć chcemy, *quo ad ſolam participationem* z niey Deputatom zamykamy. A ſpoſob inny, dla nadgrody pracuiącym Deputatom obmyſlamy, naznaczając dla każdego Sędzię, Deputata, tak Duchownego, iako y Swieckiego, ze Skarbu Koronnego, po dzieſięć tyſięcy Zł: Polſkich. A zaś dla Prezydenta y Marſzałka oprócz Sędziowskiej, y Deputackiey Penſyi, naznaczamy każdemu po Dwadzieſcia tyſięcy Zł: Pol. ktore Penſye co kwartał *Ratatim*, na Kadencyę gdzie ſię Trybunał ſądzić będzie, Kommiſſya Skarbowa ſtarac ſię ma przesyłać, lub do Komory poblizſzey Celney Aſſygnacyą na wypłacenie, za Kwitem Prezydenta, y Marſzałka wydawać ma, to ieſt: w Prowincyi Wielkopolskiej, na dzieſiąciu Deputatow Swieckich, y Marſzałka, y na ſiedmiu Duchownych z Prezydentem, ktorzy Duchowni Deputaci, Marſzałek y Prezydent, ponieważ z Prowincyi Wielkopolskiej, przenoſić ſię będą do Małopolskiej, na ſądzenie ſpraw; więc na każdego Duchownego, iako y Prezydenta, tudzież Marſzałka, połowa Penſyi w Trybunale Wielkopolskim, a druga połowa w Trybunale Małopolskim, ſpoſobem, iako wyżej wyrażono ieſt, wypłacona będzie.

A w Prowincyi Małopolskiej, na Jedenaſtu Swieckich Deputatow, y Marſzałka, y na Siedmiu takż Duchownych z Prezydentem, druga połowa Jęhże Penſyi. Tę zaś Penſyą, dla każdego Deputata Duchownego, czyli Swieckiego, oraz Marſzałka y Prezydenta uſtanowioną, nie inaczey do wypłacenia mieć chcemy, tylko *juxta preſentiam* każdego na Kadencyi, nie tylko w Mieſcie, gdzie ſię Trybunał ſądzi, ale w zaſiadaniu przy Sprawach na Ratuszu, chcąc aby pracuiący, za niepracuiących nadgródę brali; Przeto Ur: Pifarze Trybunałowi aſſyſtuiący, iako *nonu* przyſięgi obowiązani, pilną na to mieć będą baczoſć, aby każdego dnia, przy Sprawach *preſentiam* Deputatow Duchownych, y Swieckich, Prezydenta y Marſzałka na Ratuszu przytomnych w Feryarzu zapisywali, a to dla pomiarkowania podzielenia Penſyi, w Kwartałowej Racie, ze Skarbu Koronnego wypłaconey, komu ſię wie-

le, z Penfyi zapisanych dostać ma, z tym iednak ostrzeżeniem, iż gdyby który Deputat Duchowny, lub Swiecki, Prezydent, albo Marszałek, ktorego dnia, lub przez który czas chorować miał, y ta choroba była nie zmyślona, a wiadoma Całemu Trybunałowi, takowemu Sędziemu, *ex eo* tylko *casu* przyznana być powinna Prezencya, y w Feryarzu zapisywana, iako dla chorego, inne zaś wynalazki, y Pretexta służyć do zapisania Prezencyi nie mogą, lecz ktorego dnia, oprócz choroby, który Deputat, na Ratuszu nie będzie, Penfya Tygodniową utracić ma. Ktore to Penfye *absentium, in praesentes*, Sądzących Sprawy, *in Decursu* Kwartału, przy wypłaceniu podzielone bydź mają, y ten Podział, każdego Kwartału, przy podpisaniu Feryarza przez Prezydenta, y Marszałka, wpisany bydź ma. O czym, y w niższych Artykułach tey ustawy opisano ieszcze dostateczniej będzie.

Trybunał zaś mając przyzwoitą ze Skarbu Koronnego, za pracę nadgrode, *in penalitatibus* Stron najściślejszy *moderamen* zachować powinien, to jest: choćby sprawiedliwie Stronę iedną dla drugiey ukarać miał, *juxta demeritum, tam in causa Juris, quā Facti* gdzie ukaranie *in Vadis* będzie; tam choćby naywięcej Wadiów Strona na Stronie zyskać miała, *pro Parte* zaś *Judicii*, tylko iedne *Vadium* przyznane bydź ma. A gdzie *juxta demeritum* choćby Strona na Stronie, kilka tysięcy Grzywien zyskać miała, w takowych Sprawach *pro Parte Judicii* tylko 500. Grzywien przysądzone bydź powinny. *Adjudicata* zaś partykularne, te *juxta Correcturam Anni 1726.* do Skrzynki przychodzić mają, *serio* to wszystko w Trybunale zachować zalecamy. A iako nie bynajmniej *in partem* Deputatów, z przysądzonych *pro Parte Judicij* Grzywien dostawać się nie powinno, tak Grzywny te, y wszelkie *Adjudicata* przez Instygatorów Skrzynkowych, ktorych Trybunał, dla dopilnowania dwoch mieć powinien przyiężnych, co tydzień, *proviā strictā Calculatione* przez U. Pifarza Ziemskiego, przy dwoch Deputatach Swieckich, *peragenda, ad Cassam* Ur: Pifarzowi Ziemskiemu, *pro Loco* zawsze w swoiey Prowincyi będącemu, za Kwitem Jego, y dwoch Deputatów, Instygatorom danym oddawane y w Feryarzu zaraz zapisywane, a przez Prezydenta, y Marszałka podpisywane bywały. Z ktorych to Grzywien, *pro Parte Judicij* przysądzonych, & *in Cassa* Pifarza Ziemskiego zostających, Tenże Ur: Pifarz Ziemski *Expensa* Jzby Trybunałskiey raz na całą Kadencyą iako to na Papier, Swiece, Sukno do Stołu Trybunałskiego y na Ławki, na zapłatę Instygatorom Skrzynkowym Dwom y drugim Dwom *Securitatibus*, Woźnym, Drwa

Drwa y inne *indispensabiliter ex casu* potrzebne ustanowione przez Prezydenta y Marszałka podpisane, tudzież na Kancellaryą Ur: Pifarzowi Ziemskiemu aby wszystkie Regestra, Dekretarze porządnie były opravne, na Feryantow y Aktykantow Cztery Tyśiące Złotych z teyże Kassy *Adjudicatorum* naznaczywszy, zastępować ma. Wiele zaś przy kończącej się Kadencyi Trybunału *demptis premissis expensis in Cassa* Ur: Pifarza zostanie, Prezydent y Marszałek wezwawszy Prezydenta Miasta tego do siebie z Dwoma Ławnikami y Dwoma Gminnemi gdzie się Trybunał Sądzić będzie, resztującą Summę Ur: Pifarzowi Ziemskiemu aby tymże Prezydentowi y Ławnikom oddał nakaze.

Który to Prezydent z Magistratem tegoż Miasta zapisawszy *ad Acta sua Civilia* odebraną od Ur: Pifarza Ziemskiego Summę, obrotić ia nie inaczej y dysponować powinni, tylko na reparacyą brukow Miasta, na utrzymanie Ratusza y porządku w nim *pro decore* sądzącego się Trybunału, a kalkulacyą z wydanych pieniędzy *pro previo Juramento* przed Starostą lub Urzędem Jego Prezydent z Magistratem corocznie czynić powinien, y też kalkulacyą przy Reassumpcyi drugiego Trybunału pokazać; a ta w Akta Trybunałskie zapisana być ma, w czym pilne Trybunałowi zlecamy zawsze mieć około tego Staranie y rozporządzenie. A gdyby się temu Prawu zadostyc stać nie miało, Trybunał *de negligentia* Miasta ma donieść Sądowi Naszemu Assessorskiemu, który *indilate negligentem Magistratum* Sądzić y ukarać będzie powinien.

Deputaci zaś przysądzonych Grzywien *pro Parte Judicij* nie będą mieli mocy nikomu darować lub ustąpić, chybaby była bardzo *miserabilis Persona* nie mająca żadnego sposobu, lecz wszelkie Grzywny *etiam per executionem Militarem*, gdyby kto uszedł z Trybunału przez Instygatora exekwować y odbierać każe, albo nie mogąc za swoiey Funkcyi odebrać, na Delacie Ziemstwu Trybunałowi asystującemu podać, aby y potym mogły być windykowane, iako y Patronowie *Vadimonia* w Sprawach brać powinni, z ktorych obligowani będą za Grzywny odpowiedzieć.

Urodzeni Pifarze będąc *salarjati, ullo titulo & pretektu* ani przez się ani przez subordynowane Osoby zapłaty od Dekretow ani od *extradit* Pieczęci y korrektow pretendować nie mają, oprócz od *Extraktow* piszącemu Feryantowi Złoty od arkusza *Strictiori Charactere* Dwadzieścia cztery wiersze na iedney stronie mającego płacono być ma przez rekwirujących a nie więcej. Dla czego Ciż Ur: Pifarze lub *in absentia* onychże, ktorzyby z Jego Kollegow

Ddd

Ziem-

Ziemskich toż Piord trzymać miał, przyśięgę Rotą ninieyszą wykonać mają w te słowa:

Ja N. przyśięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Troycy Ś. Jedynemu, iż mając sobie naznaczoną od trzymania Pióra Trybunalskiego od Rzpltey Pensyą, tąż się iedynie kontentować będę, solucyi żadney bądź to od Dekretow, bądź od Pięczęci, bądź od korekty pretendować ani przez siebie lub inne subordynowane Osoby, tak w podarunkach iako y w innych wynalazkach wymagać nie będę ani ab ultro Offerentibus akceptować mam. Feryantow pod moią dependencyą będących, aby nad Opis Prawa depaktować nieważyli się, zwłoką extradycyi lub innemi wynalazkami na Pacyentach niewymagali etiam ab ultro Offerentibus nad należytość niebrali, baczność surową mieć będę. Wszystkie kontrowersye Stron, y Dokumenta ad Normam Summaryuszow nullis penitus exceptis, w Dekreta wpisywać będę, wszystkie zaś Dekreta per extensum y Summaryusze od Stron podane Ręką Marszałka podpisane wiernie aktykować będę. Prezencyą Deputatow zasiadających sprawiedliwie y pilnie w Feryarzu zapisywać będę. Praktyk żadnych lub interessowania w Sprawach czynić, sekretow Stubæ nikomu bądź to usty bądź listem y jakimkolwiek sposobem wydawać niemam, y wszystkie obowiązki Urzędu Pisarza wedle Boga sumnienia odbywać będę.

A mając poleczone sobie przez Prawo wysłuchanie Justytorow Skrzynkowych Trybunalskich kalkulacyi z Adjudykatorow pro Parte Judiciu przysądzonych, rzetelnie y sprawiedliwie one odbywać będę. Expensa Jzby Trybunalskiej z teyże proveniencyi Skrzynkowej według przepisu y dyspozycyi tak Prawa iako y Jzby zasępować powinienem, nie czyniąc dyminucyi w tey Proveniencyi, ale tylko na Kancellaryą Moię według ustawy Prawa wziąwszy, Cztery Tysiące Zł: Pol: à nie więcej, co się zostanie nad expensa Jzby y Kancellaryi resztę u siebie w Kasie konserwować będę, à przy końcu Trybunału komu będzie należało według Prawa oddać powinienem, tak mi Panie Boże dopomóż y niewinna Męka Jego.

A gdyby który z tychże trzymających Pióra ultra prescriptum tego Prawa y przyśięgi sobie postąpił, y to mu przez kogożkolwiek dowiedzione było, takowy ad instantiam cujusvis etiam z Roku Conventus sądzony y penę irremissibilis abjudicationis podpadać ma, co do osobistych obowiązkow Pisarza należeć ma.

Akta Trybunalskie pod dozorem tychże Pisarzow mieć chcemy, w których aby Xięgi Dekretow Trybunalskich porządnie

dnie poprawne serie annorum observata, cum distinctione Woiewodztw pisane były, Dekreta wszystkie y Kondemnaty, *omnino* aktykowane, y Regent ieden od Pisarza kreowany przyśięgły, któryby temiż zawiadywał Aktami, aby nad opis Prawa żadnym wynalazkiem nikogo niedepaktował postanawiamy. *Onus* odpowiadania za tegoż Regenta sposobem wyżej rzeczonym Pisarzom determinując, ktorzy to Regenci lubo od Pisarza dependujący y iuż przed nim przyśięgli Regestra do wpisow spraw Woiewodzkich y innych trzymać mający, przyśięgę powtorną *in facie* *Judicij* & *respectivè* każdy na swoiey Kadencyi wykonać *in eam* *Rotham* mają.

Ja N. Przyśięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy Świętey Jedynemu, iż mając powierzone Regestra do przyimowania Wpisow spraw wszelkich, sam swoią ręką one nie na kartki, ale zaraz w Regestr per extensum, ac cum specificatione expressa powodow y pozwanych iako y przypozowanych z wypisem o co rzecz do Sądu ma przychodzić, pilnie y wiernie pod numerami wpisywać bez żadney odwołki będę, y na każdą rekwizycyą potrzebującego one wydawać, od których wpisow depaktacyi żadney tylko po Złotemu od iednego wpisu biorąc czynić niemam, ani nadto cokolwiek etiam ab ultro offerentibus przyimować obowiązuję się, y przy tey straży Regestrow aby się iakiekolwiek niedziały inkonweniencye albo fabrykacye pilność y należyta ostrożność zachowam, tak mi Panie Boże dopomóż y niewinna Męka Chrystusa Pana.

Wpisy przeto wszystkie dawne w Regestrach znajdujące się iako terażnieyszemu rozporządzeniu mogłyby być przeciwnie anihilujemy y znosiemy, à nowe Regestra sporządzić na następujący Trybunał w Piotrkowie Urodzonemu Pisarzowi Ziemskiemu Sieradzkiemu, iako y Kaliskiemu, Lwowskiemu, Lubelskiemu Pisarzom według opisu terażnieyszego zlecamy, y wpisy do nich przez Regentow sposobem opisanym przyimować.

Zakazujemy iak naysurowiey, tymże Pisarzom Pióra ustępować komużkolwiek, tym bardziey ktoremu z Deputatow, Sentencyonarz iednemu z Deputatow od Marszałka dany bydz ma, to iest: na Kadencyi Wielko-Polskiej Prowincyi, Deputatowi z Prowincyi Mało-Polskiej, & *è Converso*, w którym po skończonych zupełnie Sędziowskich Wotach, zaraz Sentencya zapisana przez Sentencyonarz trzymającego zostanie, à ten odbierając od Marszałka Sentencyonarz, nieodwłocznie procz Sędziowskiej swoiey przyśięgi, *in facie* *Judicij*, na wierność pisania Sentencyi, *Jurament in eam Rotham* wykona.

Ja N. przysięgam Panu BOGU Wszchemogącemu &c. Jż mając sobie powierzony Sentencyonarz, wypadł ex effato Judicii Decyzyą, zaraz nie odwłocznie, choćby zdaniu memu przeciwną, wiernie wypisywać będę, permoventes Rationes Judicati inferować będę, Sentencyonarza do stancyi brać nie będę, ale tenże Pisarzowi, ad Acta Tribunalitia komunikować, à żądającym Stronom nie wprzod, aż po Promulgacyi Dekretów wypisywać dozwolę, Offerencyi żądnych przyjmować nie zechcę, y obowiązki moje, wedle Boga, y sumnienia wypełnię, tak mi Panie Boże dopomóż. &c.

A gdyby ten Deputat, ktoremu na całą Prowincyi Kadencyą Marszałek Sentencyonarz odda, miał *de consensu Stube*, gdzie wychać, drugi Deputat, ktoremu Marszałek Sentencyonarza powierzy, do czasu powrotu pierwszego, takż przysięgę wykonać ma. W tymże Sentencyonarzu wszyscy Sędziowie, którzy przytomni Decyzyi sprawy byli, zaraz przed przywołaniem, y zaczęciem drugiey, *omnino sub pena abjudicationis*, choćby byli przeciwnego *Effato Judicij* zdania, podpisać się mają. Dekretarz, w którym Dekreta, *in extenso*, z wypisaniem Dokumentów wszystkich, w Summaryuszu będących, byż koniecznie Aktykowany ma, y co tydzień tenże Dekretarz, w Sobotę podpisywany, przez wszystkich Deputatów będzie, którzy na sprawie ktorey byli. Regestr Woiewodzki, iako y inne, które pod czas tegoż Woiewodztwa brane bywają, Deputat tegoż Woiewodztwa trzymać ma, y w nim Kondemnaty dyktowane *per longum* wypisywać, à *in absentia ejus*, pierwszy *ex ordine* Woiewodztwa, po tymże Woiewodztwie Deputat, tenże obowiązek wykonywać będzie powinien, y Regestr przy skończeniu Sessyi trzymający Łaskę, wraz z trzymającym Regestr, podpisywać zaraz mają.

Feryarz także przy trzymającym pióro Trybunalskie Pisarzowi zostawać ma, w którym nie tylko komparycye stron porządnie pisane byż mają, ale y przytomność Deputatów Sędziów na każdej Sessyi; Tenże Feryarz przy skończeniu każdej Sessyi, *sub pena amissionis* pensyi tygodniowej, podpisywać Ci którzy będą na Sessyi Deputaci mają.

Dekrety Kondyktowe przez strony osobiście stawiające lub przez specjalnych Plenipotentów *cum ingrossatione de Actu & data* plenipotencyi Jm służącey zgodnie umowione byż mają, *per illationem publicam Judicio* ogłoszane, à po zanieśionej, *in Publico* Jllacyi, nie wprzod aż *post expletum triduum*, za powtorną Jllacyą Sądową mają byż w Sentencyonarz ingrossowane, à z niego w Dekretarz inferowane; W tychże Dekretach Kondyktowych

ktowych gdzickolwiek nakazana będzie adcytacya kogo, ma byż zostawiona wraz *eidem adcitato optio formandi reciproce sui Actoratus*, co się ma rozumieć y przy wszelkich Dekretach *remissionis* przez Strony umowionych; A gdyby strona która z ułożonego projektu y umowy zgodney cofać się miała, y Sądowey potrzebować rezolucyi, na ten czas *ad solam illationem partium* sprawa *ex serijs controversiis* sądzona, y rezolwowana będzie, w tych punktach, w których by się strony między sobą ugodzić nie mogły. Dekreta zaś pod owym wpisem y Feryą, iak była przywołana sprawa wpisywane byż powinny. Regestra wszelkie arkuszowe oprawione byż mają, y w nich wpis tylko ieden na każdej stronie karty, dla wygodnie umieszczenia Kondemnaty, lub Sentencyi, wpisowany byż ma, y też wpisy pod numerami *ordine servato*, z wypisaniem Imion y nazwisk stron, tak Powodowey, iako y Pozwaney, oraz przypozwaney, tudzież y gatunków spraw, iako wyżej opisano iest, czynione, y wpiswane byż mają, y *eo ordine* iak będą wpisane, koniecznie wołane, nie dozwalając przeskakiwać, lub przewoływać wpisów, albo *motu Judicij* onych spychać y przedzwoniać *per non sunt* przez Prezydującego. Wpisów zaś przypadających do sądenia *Vocanda ad valvas Stube* dla wszystkich wiadomości przybita byż ma, o które przestępstwo, *etiam ex termino tacto* Komornik albo Regent, *ad cuiusvis illationem* powołany, 500. grzywien ukaraniem *delatori cedenda* sądzony będzie; Wpisujący zaś wpisy w Regestr, nie więcej iak Złoty od wpisu iednego wyciągać ma, *sub pena sessionis Turris quatuor septimanarum etiam* z Roku *ad cuiusvis instantiam irremissibiliter extendenda*. Sessye *in elusionem* Stron, nie prędzey, iak o godzinie siódmej zrana, à po południu o drugiey zaczynać się mają, y byle Komplet był, który w szczęściu Osobach z Marszałkiem, lub trzymającym Łaskę mieć chcemy, do sądenia spraw, nie czekając na nikogo, sprawy koniecznie mają byż sądzone. A po przeczytany Dekrecie Jllacye przez Patronów, *instantane* tylko dopuszczane byż mają. A gdyby któżkolwiek z Palestry drugiego albo trzeciego dnia po przeczytany Dekrecie, *propter solam elusionem & tentationem Judicij in re decisa*, dla przewrocenia, lub odmienienia Dekretu Jllacyą wnosić ważył się, y Dekret przemieniać, takowy *una cum Parte, sessione Turris ad instantiam alterius Partis*, przez cztery Niedziele y Tyśiącem grzywien karany byż ma. Przewrocony zaś *per illationem in essentiali* Dekret *ipso facto nullitatis* poczytuemy. Listów wszelkich Instancyalnych do Trybunału pisać, y w sprawach interesso-

wać się zakazujemy, *sub pena Mille Marcarum ad instantiam cuiusvis irrogandarum*, tak na piszącego, iako y na tego, za którym by pisane były Listy.

Ostrzegamy, iż z pod iednego wpisu, iedna tylko Kondemnata utrzymana bydz może, *sub nullitate* drugich, y Strona otrzymująca dwie lub trzy Kondemnaty z pod iednego wpisu, *penâ mille Marcarum* karana bydz ma, a też Kondemnaty *ipso facto nullitatis* sądziemy. Wotowanie w sprawach *ad Normam* Seymu Konwokacyjnego 1764. takowym mieć chcemy sposobem, iż po wyższych pierwszych Wotach iawnych, jeżeli żaden z Deputatow o drugie prosić nie będzie, *judicatum stare* powinno; Jeżeliby zaś który Deputat o drugie Wota prosił, y te się skończą, choćby iuż nikt o sekretne nie prosił, Marszałek sam przystąpić do nich powinien, aby były *indispensabiliter*. Dekreta naydaley *in triduo* czytane bydz powinny wolnym głosem *ad captum* słuchających paacyentow, mieć chcemy. Deputaci tak Duchowni, iako y Swieccy *sine consensu Stube*, y bez podpisu trzymającego Łaskę y Prezydenta, absentować się nie mają, *sub pena privationis* pensyi, a dane dozwoleńie wyjazdu Deputatowi *cum specificatione* czasu na który ma powracać, ma bydz w Feryarzu *omnino* zapisane, a nieprzgotowny Pensyi brać nie ma. Deputat, choc na Seymiku przyśięgły, mający na sobie Proces, przed Terminem Funkcyi swoiey otrzymany, za Jllacyą wniesioną *in Iudicio*, do poki Kwitu Autentycznego nie pokaże, *à Functione* wstrzymać się ma, wyjąwszy tego Deputata, któryby *in actu* Elekcyi zaprzyśięgł, że o otrzymaney Kondemnacie nie wie, takiego objekcyą, *arcere* od Funkcyi nie może. Objeciens zaś Kondemnatę, ktoraby iuż zakwitowana, lub zniesiona była, ma *penâ subesse Sessionis Turris* i 2. *Septimanarum*, & *mille Marcarum*, nikt zaś nikomu Kondemnatą cudzą szkodzić nie może chyba specyjalną do tego mający Plenipotencyą, lub nabywszy Prawa na Interes, *cum toto Processu*. Kondemnaty na Woiewodztwie otrzymane, Funkcyi Poselskiej, iako y Deputackiey, szkodzić nie mają, ani na Starości otrzymany Proces, Juryzdykcyi Grodzkiej tamuje, y Oficyaliscie tegoż Grodu *objeci* nie może, każdy iednak *ex Persona sui*, mający na sobie Proces do Funkcyi wszelkiey zabierać się nie ma, dla czego dołożono iest *signanter* Deputatowi w przyśiędze, iako w czasie Elekcyi na Funkcyą, o żadney Kondemnacie otrzymaney niewiedział. A gdyby się to pokazać, y dowieść miało, że wiedząc o Kondemnacie na sobie, *dolosè* śmiał przyśiędź, takowy za słusznym dowodem, nie tylko *penâ de perjurio* karany bydz ma,

w tym-

w tymże Trybunale, *Ex Registro Directi mandati*, ale też *à Voce Activa & Passiva in perpetuum* odsądzony. Gdyby zaś takowy przypadek, kiedy przytrafić się miał, że obrani Deputaci pod Processem, ktorychby *Iusta Objectio* oddalać miała *à Functione*, y przez to oddalenie, nie miało bydz Kompletu na Trybunale, na ten czas Woiewodowie tychże Woiewodztw, lub Kasztelanowie, w Jch nieprzygotowności na ten czas w Woiewodztwach, z ktorych oddaleni byliby Deputaci, bez wszelkiey odwołki Uniwersały na Seymik obrania innych Deputatow wydać mają. A Duchowni Deputaci, gdyby który wiedział, że na Kapitulce Jego, z ktorey on ma Funkcyą Deputacką odprawić, otrzymał kto Kondemnatę, nie ma się, ani on sam, ani Kapituła Jego exponować na Funkcyą Deputacką, lecz w takowym razie, gdzieby na ktorey Kapitulce iawna, y wiadoma była Kondemnata, Kapituła ta, nie ma na ten czas obierać Deputata, lecz do drugiey poblizszej w swoiey Prowincyi napisać Kapituły, y reprezentować *casum* otrzymaney Kondemnaty, aby *in Locum* Wakansu, też Kapituła Sąsiedzka drugiego obrała Deputata, z czego się wymawiać nie ma, *sub penâ duorum millium Marcarum indispensabiliter* w Trybunale *Irrogandarum*, postanawiamy. Jeżeli zaś Kapituła niewie o otrzymaney Kondemnacie y Deputat przy Elekcyi zaprzyśięgłby *ignorantiam*, na ten czas iużby objekcyą w Trybunale mieć nie mogła mieysca. Konstytucyą 1726. o nie zieżdzaniu na Reassumpcyą Trybunałow Ministrow *Pacis & Belli in toto* reassumując, *Forum* na zieżdzających gromadnie Ministrow y Panow z Żołnierzami, *ad Instantiam Nobilis Possessenari* w Sądach Seymowych determinujemy. Ze przewrotność ludzka na Prawa dawniejsze o nie nabywaniu Dobr przez Deputatow pod czas Funkcyi mniej zważała, y pod cudzemi Jmionami Deputaci Dobr nabywali, przeto postanawiamy, iż komuby takowa *Legis defraudatio* bydz się na potym dowodnie pokazała, ma nie tylko od nabytego odpadać Prawa, ale y podpada karze siedzenia Wieży Dwunastu Niedziel, y dwoch Tyśięcy Grzywien *Delatori* przysądzić mianych. Ze nawet y w przedaniu nadto cennym Dobr korrupcyą trafić może: Więć zakazujemy, żeby będący na Funkcyi Deputacyi Sędziowie, Dobr przedawać lub przezaftawiać nie mogli, *sub simili Rigore*. Ustępy *in Extenuationem* czasu upraszane być nie mają, y trzymający Łaskę, proszącemu o Ustęp, negować go nie może, ale upraszający sobie Ustęp, koniecznie tego przyczynę słuszną proszonego Ustępu opowiedzieć ma. Prożno zaś wymyślonymi Ustępami niszczyć czasu Sędziowie nie mają.

Ecc 2

Kom-

Komportacye wszelkie, y Jnkwizycye, *suo coram Judicio per omnia* znosiemy, y te *per Judicia, seu Officia*, expedyowane być powinny, ani Deputat, pod czas swoiey Funkcyi, żadney Kondescensyi, Kommissyi, ani Exekucyi Dekretow, tudzież Kompromissow odprawiać nie ma, *sub nullitate* Dekretu czyli Kondemnaty. Toż się rozumieć ma, y o Ziemstwach Trybunałom asystujących, aby na Kondescensye w swoiey Prowincyi nie ieździli, à Ziemstwo w Sprawie, nie tylko Osob Ich, lecz y w sprawach *ex vi gravaminis*, lub *appellationis* od Sądu Jch do Trybunału wytoczonych, na ustęp wychodzić ma. Deputat w Sprawie która od Sądu Jego Ziemskiego, lub Grodzkiego, *per Gravamen, aut appellationem* do Trybunału wyprowadzona będzie, lub gdyby był do Sprawy Przypozwany, Sentencyi dawać nie ma, y na ustęp wychodzić powinien.

Deputaci Duchowni, tylko w Regestrach swoich Duchownych, y Taktowym *ad vota* należeć mają, iednak pod czas ustępu, choć nie wotując, z mieysc się aż po skończonych wszystkich kreskach, ruszać nie będą mogli, *sub pena abjudicationis*, ani przed podpisaniem Sentencyi, nikt do ustępu wpuszczany być nie ma, ani Pacjent żaden pod czas ustępu, gdy *vota* w iakiey sprawie ferowane będą, znaydować się. Dopieroż pod czas tychże ustępów, Wina y Likworow, *ullò Titulo & pretextu* przynosić do Jzby nikomu, à tym szczegulniey Pacjentowi, *sub pena 1000. Marcarum ad instantiam Cujusvis Delatori cedenda*, nie będzie się godziło. W tym reasumując Konstytucye, tak 1669. iako 1726. postanawiamy, aby żaden tak Deputat, iako y ktożkolwiek z Palestry, tudzież y Pacjent piany na Ratusz przyiść nie ważył się *sub simili Rigore, ex Termino Directi Mandati Tacto* odpowiedzieć powinien.

Rzeczeni Deputaci z ustępu *sub pena Privationis* pensyi całodzienney przed podpisaniem Wotami wychodzić nie mają, à któryby na Jnduktach nie był, *ad votum* należeć nie będzie. Deputaci Swieccy iako y Duchowni z Regestrów Duchownych, y Taktowego, *per Turnum* nie odwołując się ieden na drugiego wotować powinni, ani Marszałek takowych Sentencyi, któreby *per Turnum* nie szły, dopuszczając nie ma, ani sam Spraw Rekapitulować powinien. *Oppositionem unius circa latam Sententiam, & presentem Ordinationem, ac Regestrum* waruiemy *per omnia*; Potwierdzając w tym dawnieysze Prawa, aby Deputat Swiecki, pod czas przywołania, y sądenia Sprawy z Woiewodztwem całym, z ktorego obranym Deputatem jest, à Duchowny pod czas

Spra-

Sprawy tey Kapituły, z ktorey Deputatem będzie, Sentencyi dawać *omnino sub pena privationis, activitatis*, y w Jzbie znaydować się nie mogą, y nie powinni, owszem na ustęp wychodzić.

Rygor Konstytucyi *Anni 1726.* na zrywającego Komplet *in toto* reasumuiemy. A iż częstokroć y to z zwłoką sprawiedliwości trafia się, że chociaż Łaska, y Krzyż, o zwyczajney według dawnego Prawa o Siódmej Godzinie z rana, à o Drugiey po południu, na Ratusz zanoszone bywają, y niektorzy Deputaci o teyże Godzinie zeydą się, przecięż za Kompletem czekać muszą, przeto odrąd dla przyspieszenia sprawiedliwości postanawiamy, iż gdy Prezydent, iako y Marszałek, albo *ex Turno* Duchowny do Krzyża, à Swiecki do Łaski pod letnią porę o godzinie Siódmej, à pod zimową o Osmej z rana; po południu zaś naydaley, o trzeciey godzinie na Ratusz przyidą, à nieprzytomnych do Kompletu, przez Instygatora rekwirować będą, Ci więc *instantaneè* przyiść na Ratusz mają, inaczey unikający przyiścia Prezencyą Całotygodniową w pensyi utracą, y takowa utrata zaraz, w Feryarz wpisana bydź powinna, wyjąwszy gdyby rekwirowany do Kompletu Deputat, chorobą przypadkową był złożony, z czego powinien dać *strictam rationem* w Jzbie.

Ex Officia dla Deputatow, Marszałka, lub ich służących, *omnino* znosiemy. Na niedziel zaś Cztery, przed Reasumpcyą Trybunału, Urzędy Starościńskie, Taxę sprawiedliwą Stancyi dla Deputatow stanowiąc mają, y tey Taxie Obywatele *parere* koniecznie, *sub pena centum Marcarum* powinni.

Zakazuiemy oraz Trybunałom, wdawać się w Rządy miasta tego, gdzie się sądzić będą, y do Juryzdykcyi z Prawa Urzędow należących, ustanawiać taxy *mercimoniorum & Liquorum*, y wszelkie nakłady, narzuty, y Rozrządzenia, *sub nullitate* onych. A Urzędy, któreby ważyły się takowe Prawu przeciwnę Exekwować *Judicata*, na drugim Trybunale *ad instantiam cujusvis* mają *subesse Pene Sessionis Turris*, przez niedziel dwie, *& solutionis mille Marcarum Delatori adjudicandarum*, o czym Konstytucye 1598. 1601. *& 1726.* reasumuiemy, wolność iednak dla dowożenia żywności, Trybunał przez dwa dni w Tydzień obwołać każe, y dowozić każdemu dozwoi, dla powszechney wygody, à tego *ad victualia* dowozu Juryzdykcyi Mieyska, lub czyiażkolwiek bronić nie ma, *sub pena duosset Grzywien, ad instantiam Cujusvis irroganda.*

Reasumując Konstytucyą 1726. deklaruiemy, aby tak Marszałek, iako y wszyscy Deputaci, nie wprzod wyieźdzali z mieysc

Fff

Kaden-

Kadencyi, dopoki Kupcom y Rzemieślnikom należytości nie wypłaca; Gwoli czemu dozwalamy Obywatelom Miasta, przed Limitą Trybunału na dwie Niedziele podać do Jzby Trybunałskiej, Regestra swoich pretenfyi, y z Regestru *Penalium*, dopomnieć się o nie, *etiam ex Propositione*.

Reassumuiemy dawne Prawa, aby Deputat żaden aż *post Expletum Triennium*, choć z innego Woiewodztwa Deputatem znówu, ani Marszałek iednego Imienia, aż w lat 4. obierany być nie mógł; Oraz Reassumuiąc Konstytucyą 1726. zakazuiemy, aby żaden Deputat w Sprawie, lub własney, lub Zony, lub Dzieci swoich, albo w Sprawie *viâ evictionis* do siebie należącey, tudzież w sprawie *Pupillarum*, którychby był opiekunem, *tam ex Actoratu, quam Reatu* sędzić się nie mógł, y Sprawy takowe na drugi Trybunał odeffane być mają. Wolność iednak zostawiamy Stronie, która z Deputatem mając Sprawę, sama osobiście, a nie przez Plenipotentow stawiająca, *Judicato* by się poddać chciała, sprawę promowować, y Deputat w takowym przypadku Remissy *ex quo Judex* upraszać nie może, *in Casum Recessus*, Stronie na Deputacie Kondemnate zylkiwać pozwala się. Deputat zaś w czasie Funkcyi swoiey, bądź przytomny, bądź nie? nikogo wzdawać nie ma, y takowa Kondemnata, gdyby otrzymana była, szkodzić nikomu nie powinna, ani *in Sublationem Processus* wchodzić, wyjąwszy Sprawy *ex Re lese securitatis* na Osobie Deputata, *stante ejus functione*, w których nie stawiającą Stronę wzdawać Deputatowi moc się udziela. Waruiemy to iak naysurowiey, aby Sprawy z żadnego Regestru, dopoki iedna osądzona nie będzie, inne zaczynać się nie mogły; oprócz Spraw, w których Dekreta Kondyktowe, umowione będą. Nie mniej zakazuiemy, aby *non Cognito Negotio Processus, resolvi*, lub *suspendi* nie mógł, y wszelkie Dekreta, Deklaracye, uchylające ważność Processow, *sine resolutio negotio* wypadłe, że *ullatenus validitatem Processus* umniejszać nie mogą, waruiemy; iż Strona takowe Dekreta, czyli Deklaracye otrzymująca, ma *subesse pene 1000. marcarum*.

Rokować Marszałek, ani Prezydent, *sine decisione Stube* nie ma mocy, rokować zaś tylko, *in sola causa violata securitatis, intra menia* Trybunały moc mieć będą. A Strona zylkująca w Trybunale rokowanie w inney sprawie *subesse ma pene sessionis Turris Sex Septimanarum, & solutionis 1000. Marcarum Delatori cendendum*.

Ze wielkie działy się Jnkonweniencye, przez nieskonczoną liczbę biorących na się Imie Palestry, y z tey przyczyny sprawiedli-

dliwość Retardacyą miała, y młodź zamiast nauczania się Prawa, do swawolney przyuczyła się zuchwałości; przeto deklaruiemy: aby nie więcej, iak 30. Mecenasow do każdej Kadencyi być mogło, y Ci w Feryarzu *de Nomine & Cognomine*, przez Ziemstwo na Regestrze podani, *cum specificatione* dnia wykonaney przysięgi zapisani byli. Ci oraz Mecenas, każdy Dependentow swoich zaraz na Piśmie Imionia y Przewiska podać mają, za występki onychże *in Responsione* będąc, każdemu *Delatori*, tak dalece, że gdyby ieden z zapisanych w Feryarzu Mecenasow umarł, lub poprześcić Patronizacyi miał, w ten czas *ad illationem Publicam* to miejsce przez Trybunał przytomny, *viro Capaci* oddane będzie, y każdy *accedens* do Palestry, Jurament publicznie wykonać ma nizey opisaną Rotą, choćby dawnieyszą był przysięgł, aktualnie w Palestrze zostający.

Ja N. przysięgam Panu BOGU, &c. Jż Stronie, która mię do Sprawy swey wokuwać będzie, wiernie służyć mam, Salarium zbytecznego, czyli Pensyi wyciągać nie będę, ale się danym przez Pryncypała kontentować, a oneż wzięwszy, od Sprawy, nie tylko nie odstąpię, ale y Rady, y Papierow Stronie przeciwney, ani przez siebie, ani przez subordynowane Osoby nie wydam, y Stronę przeciwną informować nie będę. Także Rady, na zwłokę sprawiedliwości przeciwko Prawu, na wyniszczenie Stron pozywających się, Pryncypałom moim żadnym pretextem, lub kolorem dawać nie będę. Dokumentow, które mi powierzone będą, na uniknienie, lub przyrzucenie sprawiedliwości tać nie mam, ale Spraw przypaść mających in longo wypisywane, merita Sądowi rzetelnie bez uszczerbienia cudzey sławy, wcześniej wygotowawszy, podawać będę. Summaryse sedulo y wiernie spisować, y one własną podpisować Ręką zawsze będę. Za Dependentow moich, w odpowiedzi być obowiązuję się. Tak mi Panie Boże dopomóż, &c.

Takowe wypełnione Juramenta w Feryarzu zaraz zapisywane być mają. Roty zaś Juramentow, tak Sędziow, Deputatow, Pisarzow, y Palestry, dla wszem łatwey wiadomości, na Stole przy Krzyżu zostawać będą.

Nikomuz zaś *omnino*, tylko z liczby teyże Palestry będącemu, y w Feryarzu zapisanemu, od Krzyża odzywać się nie wolno.

Pryncypałowi iednak wolność do przymowienia się w własney Sprawie zachowuiemy.

Mecenasowie za najmnieyszy tumult tak swoy, iako y Dependentow swoich, będą *ad delationē cuiusvis* podlegać *pene duorū millium marcarum, & Sessionis Turris*, Sześciu Niedziel.

Spraw wszystkich wypisane *merita* z Konkluzją, także Summarysze od Patronow podpisane, każdemu Deputatowi, y Stronie przeciwney, tudzież do Piora dawane bydź mają. A tak Deputat, iako y Strona, niemnię Pisarz, *meritum*, lub Summaryszu nie podpisanego Ręką Stawiającego, *ullatenus* przyjmować nie ma.

Reassumując Konstytucyą 1726. deklarujemy *insuper*, iż ktoby dowiódł zapisanemu w Feryarzu Palestrantowi, bądź to Mecenasowi, bądź Dependentowi, że on będąc w Palestrze, ma *insuper Officium* iakieźkolwiek *Executivum*, bądź to Komornika tak Ziemskiego, iako y Granicznego, bądź Vices-Gerenta, Sub-Delegata, Regenta, a coż dopiero Sędziego, takowy Delator nie tylko zyskiwać za Delacyą 2000. Grzywien na obwinionym, ale y oskarżony, utraci oba Urzędy, wyjąwszy tych, którzy *ad presens* są Mecenasami. Który Rygor na wszystkie Palestre Ziemską, y Grodzką rozciągamy. Tenże Rygor y na służących Woynę, czyli tylko Mundury noszących Palestre, *in omni* postanawiamy.

Ze oraz żadna Osoba, dwóch Urzędow Jurydzycznych, wraz na Osobie swoiey, bądź to Ziemskiego, Granicznego, Podwojewódzkiego, lub Grodzkiego, *sub amissione* onychże zażywać nie może, dawne w tym Prawa Reassumujemy.

Deklarujemy oraz, iż żaden dopoki w liczbie Palestry Trybunałskiey zostawać będzie, y w Feryarzu miejsce Jego inny nie zastąpi, Cessyi y Transfuzyi na Dobra nabywać nie będzie mógł, ani Dobr *in lite* będących, a *litigantibus* kupować, y Tranzakcye, ktoreby mimo tego Prawa następować miały, nie tylko *nullitatis Vitio subiacere* mają, ale, y Strona czyniąca Transfuzyą, czyli Cessyą Palestrantowi, *ad Delationem cujusvis* wraz z nim ma podpadać karze siedzenia Wieży Niedziel Sześciu, y zapłacenia Delatorowi dwóch Tyśięcy Grzywien.

Do Sprawy pomnięszey ieden tylko lub dwóch Patronow, a do naywiększey iuż to y z replikami ze trzech tylko Patronow należeć może; Trybunały w tym baczność mieć mają, a postrzegłszy przestępstwo temu Prawu, *ad Illationem cujusvis*, y Strona y Patronowie mają podpadać *pene* zapłacenia Tyśięcy Grzywien.

Waruie się y to, aby Palestra *in honorariis* Stron nie depaktowała, *sub pena abjudicationis à Patrocinio*, w Sprawach zaś *purè personarum miserabilium*, & *Incarceratorum* przydawanie Patrona, Trybunał naznaczać ma, a naznaczony *sub animadversione Judicij* od stawania wymawiać się nie powinien.

O buntach Palestry *reassumitur* Konstytucyą 1726. *cum hoc adjecto*, & *irremissibili rigore*, iż gdyby *ex ausu temerario* od Kratek

tek y od stawania w Trybunałach *Patrocinantes* wazyli się odstępować, tedy tych wszystkich *numerus*, excess takowy popełniających, z Feryarza wymazany, & *ex Cetu Palestry* na zawsze odsądzony, *ex sola declaratione Judicij* bydź powinien. Autor zaś wszczętego buntu więz Niedziel Sześciu, y Tyśięcem Grzywien *instantaneè* karany będzie; w czym *seria* daie się *admonitio* Palestrze, aby *quam modestissime omni cum reverentia* dla Trybunału zachowywali się, *sub instantanea abjudicatione* od Patronizacyi. Nakazujemy oraz, aby żaden z Palestry po realnym z niey wyjściu, Funkcyi Deputackiey nie mógł się podeymować, aż *post expirium* lat czterech, a choćby gdzie, przed przeciągiem tego czasu obranym był, *ad Illationem & deductionem cujusvis ab executione Functionis* wstrzymany bydź ma.

Zapobiegając enerwacyom Stron prawujących się, stanowimy: Aby w Sprawach zadawnionych od lat dzieściu y wyżej, *in primo Termino*, tak w Grodach iako y w Ziemstwie *locò dilationis ad munimenta*, nakazywana była Kommunikacya *documentorum*, *per partes utrasque*, *mediante Comprobatione juratoriâ* przez Strony osobicie stawiające, *pro sequenti Cadentia Judiciorum*: Ktora Kommunikacya, co się tycze Dokumentow Oryginalnych ręcznych, *per Copias in Cancellaria* przez iedną Osobę z Sędziow *confrontatas*, *per partem* y też Sądową Osobę *subscriptas*, czyniona bydź ma. Co się zaś tycze ekstraktow, to *per Summarium sufficienter conscriptum*, & *modo premissis subscriptum*, zawsze na Kadencyi *peragi* powinno. *Disjudicatio* zaś *cause*, *ex iisdem Documentis Communicatis*, dopiero na przyszłej Kadencyi *subsequi* ma. *Instantia* ta *Communicationis Documentorum*, *in quavis prima instantia transgredi* nie powinna, *sub nullitate fecusfactorum*.

Obserwując *quam rigidissime gradum Instantiarum*, nakazujemy, aby żadna Sprawa, ktora w Grodzie lub w Ziemstwie sądzona nie będzie, albo *per viam gravaminis aut appellationis*, do Trybunału z Ziemstwa lub z Grodu nie wytoczy się, takowa w Trybunale *ex cruda Citatione* sądzona być nie może, & *pars provocans*, ma bydź ukarana 500. Grzywien *pro Evocatione*, a Sprawa z Trybunału odeślana będzie gdzie *meretur Forum*, *ad primam instantiam*, wyjąwszy te Sprawy, w których iuż Dekreta Trybunałskie pozachodziły. A gdyby komu Ewokacya, *extra Provinciam* dowiedziona była, takowa Strona Rygorowi dawniego Prawa podpadnie, y ukaraną 1000. Grzywien zostanie. Trybunały zaś Spraw Sądow Seymowym, Zadworowym, Kommissyom Skarbowey, y Wojskowej, Sądow Marszałkowskim właściwych, tudzież *ad*

Iudicium mixtum należących, *sub nullitate Decretorum* sędzić nie mają, ale *Je precedente eadem Evocationis extra Provinciam penalitate irroganda, ad Forum Competens* odeszła.

Appellacye z Grodu, lub Ziemstwa, według opisu Konstytucyi 1670. *à Sola* tylko *definitiva Sententia*, dopuszczane być mają do Trybunału. A Grody w Sprawy Ziemskie, które *sapiunt Cognitionem* wszelkich Tranzakcyi, y Manifestow, *ullo modo* wdawać się nie mają *sub pena 1000. marcarum*. Ale takowe Sprawy, które *aliquam* w sobie *præferunt Cognitionem Transactionum*, do Ziemstw odsyłać powinni. A gdyby się zaś tak trafiło w Sprawie, która *competit* do rozśądzenia tak Grodowi, iako y Ziemstwu, a Strony się w niey, iedna do Grodu, druga do Ziemstwa zapozwały, w takim razie która strona pierwey drugą zapozwie, w tym sądzie rozprawić się mają, gdzie w pierwey Pozew zażędł. Tak Ziemstwa, iako y Grody Kadencye swoje *omnino* w sądzeniu zachować mają, *sub amissione Officij*. Kadencye Ziemskie, tak iak w Prawach są opisane, odmienione być nie mają, a zacząwszy je sędzić, Limitować Jch, y prorogować, od czasu do czasu zakazujemy, a Grodzkie Kadencye koniecznie cztery razy do Roku (nie przeskadzając iednak Kadencyom Ziemskim) aby sędzone były, *sub pena 1000. Marcarum in Iudicio Tribunalitio ad Instantiam cuiusvis, ex Regestro Penarium Vindicandarum* mieć chcemy, a gdzieby się Sprawy Kryminalne trafić miały, które *moram non patiuntur*, takowe według potrzeby, *etiam extra Cadentiam*, sędzone bez odwołki być mają. Te zaś Kadencye, Cztery w Roku, Starostowie sami, lub Urzędy Jch uregulować, *post promulgatam hanc Legem* mają, *sub pena 1000. Marcarum, ad Instantiam cuiusvis, ex Regestro Penarium* w Trybunale *irroganda*. Przed każdą zaś Kadencyą Sądow Grodzkich, proklamacya onych, na dwie Niedziele przez Urząd Grodzki, dla wiadomości wszystkim być powinna. A Urzędnicy Grodzcy, w swoim Woiewodztwie lub Ziemi, niezmyśloną mają mieć Possesya, w ktoreyby osiadać mogli, *sub amissione Officij, ad Instantiam cuiusvis Nobilis*, w Trybunale *inter Causas Officij decernendas*, dla niezniechania zaś, tak na Kadencyą Ziemską; iako y Grodzką, żadna inna racya (wyjąwszy niezmyśloną chorobę, którą zaraz na przyszłej Kadencyi Osoby Sędziowskie zaprzyśiądź mają, albo publiczna Funkcyja) służyć nie ma. Aby iednak Kadencya Ziemska upadać nie mogła, y sprawiedliwości zwłoki nie cierpiała, Konstytucyą *Anni 1764.* pod Tytułem: O Sądach stanowioną, o obieraniu *ad hunc Casum per Nobilitatem* Surrogatow, kilku tylko Woiewodztwom Pro-

wincyi

wincyi Wielkopolskiy służącą, na Casą Koronę rozciągamy. Sprawy wszystkie, ile bydź mogą, na Kadencyi Sędziowie odsądzać mają, choćby, y z przewleczeniem czasu. Regestra tak w Ziemstwach iako y Grodach, aby opravne, y według opisu dla Trybunału znajdowały się. Te zaś tylko w Ziemstwach y Grodach Regestra mieć chcemy, to iest: Jeden Regestr Spraw wszelkich Ziemiańskich, *sine beneficio aresti*; Drugi *ex Remissione* z Trybunału, który *ante alias causas* brany bydź ma; Trzeci Taktowy; Czwarty *Penarium*, dla odzyskania Grzywien, w których po trzy tylko wpisy, na karcie *in Folio*, mieć chcemy, *sine quibusvis arestis*.

Dilationem pene Contumacie, odtąd abrogujemy, iako mnicy potrzebna. Znosząc także *abusum* w Sprawach Kryminalnych, że po dowodach oczywistych, y zaprzyśiężonych Skrutyniach, osądzonogo na śmierć, Sąd powodowy Stronie samosiedm poprzyśięgać każe. Zważając przeto nie potrzebne zaprzyśięganie dawnym zwyczajem na śmierć, determinujemy, aby gdy Sąd obwinionego Winowaycę na śmierć skaze, zaprzyśięgać Strona śmierci nie powinna, gdy osądzony *per scrutinia* dołyć iest poprzyśiężony.

W sprawach, które *pro Relevatione Decreti Tribunalitij* Strony promowia, zachowując powagę tychże Dekretow *ultime instantie*, Trybunały Remisj żadnych, tak do Ziemstw, iako y Grodow czynić nie mają, lecz je *omnino* rozśądzać, w wszelkich zaś innych sprawach, *motu Iudicij* Remisji czynione nie będą, chyba gdyby Strony same się ugodzić miały, y Projekt do Remisji, *per se, seu speciales suos Plenipotentes* Sądowi podały.

A że Seymem *Convocationis*, na rozpisyjących się po Kondescensyach Officyalistow ułożony rygor *penalitates*, zdaie się *metum incutere* Sędziom, zgodzenia się czasem na niesprawiedliwą Sentencyą, unikając responsi w promocyi *per Activiorem Partem* w Trybunale Sprawy; Zaczynam objaśniając Konstytucyą Konwokacyina, tak rozumianą mieć chcemy: Jz gdyby się z obojętnych dowodow, y probacyi, takowe trafiły *per aliter sentientes Officiales* rozpisy, a w Trybunale z tych dwoch Sentencyi, iedna *ex potiori iustitia* pokazała się bydź sprawiedliwszą, na ow czas drugiego Officyalisty Sentencya nie ma pociągać *penalitem* za sobą na rozpisyjącego się: Lecz w takowym tylko razie podpadać mają rozpisyjący się ukaraniu, gdyby *contra Documenta*, lub *aliter obloquentibus inquisitionibus*, albo *contra regulam Decreti Tribunalitij*, oczywiście *favorabilis* pokazała się ktorego z nich Sentencya.

Ggg 2

Insu-

Insuper, gdyby Ciż Oficjalistowie zgodziwszy się *in resolutione iurium*, szczególnie *in puncto* nakazania terminu satysfakcyi rozpiąć się mieli, na ow czas y z tych przyczyn mają *subesse penalitati per Constitutionem 1764. impositae*, a przez Trybunał *irroganda*. Rozpiłowa zaś sentencya *nullitatis* bydź ma.

Ze w Trybunałach naywięcey czasu zabierać zwykły sprawy Graniczne, y tych decyzya częstokroć przez nie dokładne y złe deliniowanie Mappy, w Sądzie produkowane, szwankować sprawiedliwość zwykła: Przeto ustanawiamy *lege presenti*, aby takie sprawy *primam instantiam* koniecznie w Sądzie Ziemskim miały, który Sąd *non intrando in cognitionem* teyże Sprawy, ani przepisując reguły, na grunt *cum prefixione Termini Condescensionalis Granitialis*, & *optione conducendi Geometra jurati* złyć mają, a tam Urząd Podkomorski, bądź to sam Podkomorzy (którzy weszły Rothą w Konstytucyi 1588. przyśięgli bydź mają) bądź to Komornik Jego, nie dopuszczając appellacyi żadney *in preliminaris Cause, previa ad citationem Collateralium, attentis Documentis. & signis Granitalibus vel Limite naturali*, a *in defectu* tych oczywistych, *previa inquisitione, & testimonio senum*, Sprawy tę *finaliter* osądzić ma.

Mapę, jeżeli potrzebna będzie, na gruncie uformowaną podpisać, a od takowego Sądu sprawa *per appellationem à definitiva, aut in casu non admisse, per gravamen* iść dopiero do Trybunału ma, który Trybunał, jeżeli by z iakowych permowencyi słusznych Dekretu Podkomorskiego approbować nie mógł na stole, tedy na powtorną *ad Fundum* odeszle Kondescensyą, y innego Podkomorszego a nie Komornika naznaczy; A gdyby na takowej powtorney Kondescensyi na Gruncie expedyowanej, Dekret pierwszy Graniczny approbowany został, więc ta Decyzya *transire* ma *in rem plenè iudicatam*, y stronę wzruszać chcącą takowe Dekreta, *penis convulsionis Decretorum* ukaraną mieć chcemy.

Sprawy *delineationem Mappae, & exequitationem Ductuum* nie mające, choćby zaczęte były w Trybunale, w Ziemstwie *ante omnia* sądzone bydź powinny, *cum decernenda Condescensione ad Campum*. Zaczynający zaś Kwestyą o Granicę przez Sąsiada posiadowaną, żadną miarą *violenter* do gruntów czyli Lasów pretendowanych, zabierać się nie ma, ani szkód żadnych czynić, *sub penis* siedzenia wieży czterech niedziel, & *mille marcarum ex Registro Terminorum Tactorum vindicandarum, & responsione* za takie szkody y wiołnocy, *etiam ante decisionem Cause Granitalis*

ex-

extendende. A Strona posiadająca grunt, czyli Las w sporze będący, po przyśądzeniu go Stronie drugiej, oddać *una cum calculo, seu bonificatione* powinna będzie. Komornikowie Graniczni posiadacy w Woiewodztwie, lub Ziemi bydź powinni, *sub amissione officij*, a w Wojewodztwach Kijowskim, Wołyńskim, Podolskim, Braclawskim y Bełzkim, z przyczyny rozległych Powiatów, w każdym Powiecie, po trzech Komornikow Granicznych Urodzonym Podkomorzym mieć pozwalamy. Zapobiegając Fabrykacyom wszelkim, nayprzed *onus responsionis* w Xięstwie Mazowieckim, Pisarzom Ziemskim wraz y Grodzkim, za Regentow, y Susceptantow swych; w innych zaś Wojewodztwach, gdzie są osobni Pisarze Ziemscy, osobni Grodzcy, co należy do Xiąg Ziemskich Pisarze za swych Regentow, y Susceptantow, w Grodzkich zaś Regenci za swych Susceptantow odpowiadać powinni, z tym dokładem, iż gdzieby *vacuum spatium*, w Xięgach tak Ziemskich iako y Grodzkich było doyrzane, tedy *Delator* tego dowodzący, ma zyskać na Pisarzu Ziemskim, jeżeli w Ziemstwie, a w Grodzie na Regencie Grodzkim, Dwa Tysiące Grzywien. Nad to dozwalający *spatium* Pisarze lub Regent, *sessione Turris* Niedziel sześciu ukarany będzie, a *vacuum in instanti* Kancelowane bydź powinno, Starostowie zaś Sądowi, tak Regentami, iako y inne *officia executiva* na sobie noszącemi, Osoby w Powiecie osiadłe, y zdolne stanować mają.

Ze częstokroć *in expressione Feriarum*, pod ktoremi Kancellarye tak Trybunałskie, Ziemskie, Grodzkie, iako y *Actus Condescensionum, Commissionum*, swoje Akta zapisują, wynikają *ambiguitates* w poznawaniu pierwszeństwa Tranzakcyi y terminow; Prawem niniejszym *in perpetuum* uchwalamy, aby tak co do Sądow wszelkich, iako y do Suscept, nie tylko *Ferie*, ale y dni Mieliąca y Roku *specificè* koniecznie zapisywane były.

Ze korektury *Anni 1726. f. l. owa, de Decretis vim Legis Sapientibus*, dały pochop pieniądza, y wzruszania kilku lub kilkunastu Dekretow. Przeto objaśniając to deklarujemy. Jż po wypadłych *observatis gradibus instantiarum* dwóch Dekretach Trybunałskich, *ex Serijs Controversis conformiter* decydujących, ktoby wzruszać więcey chciał Sprawy, ma bydź skarany *penis convulsionis Legum*, nawet Grody, y Kancellarye takowych relacyi pozwow, przyjmować nie mają, *sub penis Sessiois Turris per spatium quatuor Septimanarum, ac pena quingentarum Marcarum Parti provocate adjudicandarum*; tudzież y takowych Dekretow *ullatenus* wzruszać nie będzie się godziło, w których akceptacya zaśła, *sub pena Sessiois Tur-*

Hhh

Tur-

Turris przez Niedziel dwie, & mille Marcarum irremissibiliter adjudicandarum. Co się zaś tycze Spraw *ex noviter repertis Documentis*, tak na przyszłe czasy postanawiamy: Jż Strona wynalazły iakowe nowe Dokumenta, które rozumie bydź *rem evincta*, powinna zapozwać drugą Stronę, z którą Dekret miała do Ziemstwa, *ad attendendum & justificandum eadem noviter reperta documenta*; Ktore Sąd Ziemski *ante omnia* zważyć powinien, jeżeli te *Documenta rem evincunt*, a uznawszy, że *evincunt*, Stronę *ad juramentum* przypuści: że te Dokumenta, które *pro noviter repertis* pokłada, przedtym nie miała, & *circa Communicationem Documentorum*, nie utaiła, ani o nich wiedziała, który Jurament, gdy Strona wykona; nakaze Sąd Ziemski *restituere Causam in integrum*, y rozśdzi według dowodów przez te Dokumenta okazanych. A gdyby *venatorie* tylko, *sub pretextu noviter repertorum* Strona Stronę zapożywała, y nie zdały by się *Documenta rem evincta*, *Partem indebitè provocantem* Sąd Ziemski ukarze *pena Sessionis Turris per spatium quatuor Septimanarum, & mille Marcarum, cum impositione perpetui silentij*. A tak Dekretu już więcey nie będzie się g dziło wzruszać *sub simili rigore*.

A lubo dawny Praw opis, y rygor nie mógł powściągnąć niezbożnych ludzi od brania w Trybunałach Korrupcyi, ani przysięgi powtarzane tej zuchwałości zagrozić potrafiły, a częstokroć iedni drugim Sędziowie w takowym występku folgować zwykli. Więce odtąd, gdyby komu z Deputatów zadana bydź miała korrupcyja, *Forum* już nie w Trybunale, lecz w Sądach Relacyinych takowym sprawom przepisujemy; Sądy iednak Relacyinye śdząc sprawę Deputata o korrupcyję, *in cognitionem Dekretu Trybunałskiego* wdawać się nie mają *sub nullitate*, y gdyby zadana Korrupcyja, od kogożkolwiek dowiedziona bydź miała, *rigor perpetue abjudicationis*, nie tylko od wszelkiew Funkcyi, ale & *ab omni activitate* zaznaczamy. Takaż sama kara *in temerè obicentem extendi* ma. Kommandant Trybunałowi *in presidium* przydany, aby do subordynacyi zupełnie należał do Trybunału, & *in causa delicti*, mógł bydź *ex consensu Stube* aresztowany, śdzenie zaś onegoż, iako y wykraczających Officyerów, należec ma do Kommissyi Woyskowej; A Kommissya Woyskowa destynowane *Corpus* na Kommandę, & *in presidium* Trybunału, już go wyciągać nie ma, aż do skończenia Kadencyi onego, chyba za zezwoleniem Trybunału odmienić może.

A gdy coraz większe z niespokojności y nieśtałości ludzkiej w uczynieniu a potym reklamowaniu Tranzakcyi wzmo-

gły się prawne kłotnie, które naywiększą niechęć między Obywatelami sprawiają, onym chcąc iak naykuteczniej zapobiec, *pro lege perpetua, & irrevocabili* mieć chcemy; aby Donacye, Zastawy, Zapisy, Jntercyzy, Kwity, y wszelkie inne tranzakcyje *ex actu bone voluntatis*, autentycznie nastąpione, w Xiegach zeznane, wieczyscie trwałe y niewzruszone były. Gwoli czemu postanawiamy, aby Każdy w Leciech y rozumie zupełnym podług opisu dawnych Praw będący; to iest: *quò ad donationem, & resignationem* aby miał Lat dwadzieścia y cztery zupełnych, lub ich nie mając, przyszedłszy *ad hanc competentiam*, approbował. *Quo ad obligationē* aby miał, także lat dwadzieścia cztery skończone, takowy zawarłszy z kim Tranzakcyje, Donacyą, lub Rezygnacyą, uczyniwszy Kontrakt, lub Komplanacyą spisawszy, y onęż roborowawszy, nadto ieszcze w akceptacyą swoiey czynności wszedłszy, czyli sam przez się, czyli specjalnego swego *ad Actum* umocowanego Plenipotenta *premissa* uczyniwszy, mocy żadney mieć nie będzie, takowe tranzakcyje manifestami reklamować, onych wzruszać, *sub pena sessionis Turris* przez Niedziel 12. & *mille Marcarum in foro competenti adjudicandarum*, Ktore Tranzakcyje & *actus Officiosos* według Statutu za niewzruszone mieć chcemy: chyba żeby strony obydwie same się dobrowolnie z tranzakcyi zawartej zrzuciły, y oney między sobą nie przyimowały, takowe *nullius valoris* bydź mają. Ci zaś młodzi, którzy do zawarcia tranzakcyi, nie mają *competentiam* Dwudziestu czterech, albo przy naymniey *discretionem annorum* dwudziestu Lat, dopieroż w opiekach (poko nie mają Lat osimnascie) u Opiekunów zostawać mający, aby nie mieli mocy summ na Dobra zaciągać, Zapisy czynić, y ręczne karty dawać, także u Bankierów, Kupców, wszelkiego gatunku towary, y Kleynoty brać na kredyt, ato pod przepadkiem Summ y Towarów, napotym ostrzegamy.

Zapobiegając iednak ukrzywdzeniu *juris nature*, y zażywanym na wyzucie z fortuny podeysciom, wszystkie ogólnie tranzakcyje między Opiekunami, y Pupillami, między Starzemi, y młodszemi Bracią, w usności rzetelności y sprawiedliwości zawarte, a w których się podeyscie lub *lesio juris nature* iawnie, y dowodnie pokaże, choć by *in omni forma, & cum omnibus solemnitatibus* czynione, były Kassowane, & *nullius valoris* bydź powinny.

Ponieważ różne podstępny y oszukania między Obywatelami Korony Pol: zagęściły się, przez zeznawanie w obcych Grodach

y Ziemstwach wieczyſtych Tranzakcyi, y onych w czasie Prawem opisanym, osobliwie Statutu W. X. Litt: w Rozdziale ſiodmym, Artykule drugim, *Titulo*: ieżeliby komu trzeba zapis czynić krom Rokow Ziemskich, do Xiąg własnego Woiewodztwa, lub gdzie na Powiaty rozdzielone, do własnego Powiatu, gdzie Dobra leżą nie przenoſzenia; Przeto odnawiając pomieniony Statut, nie tylko dla Woiewodztw, którym się łądzić zwykły, lecz y na całą Koronę rozciągając poſtanawiany. Jż Tranzakcyę wszelkie, tak wieczyſte, iako y doczeſne, ręczne, dożywocia y zapisy, w obcych Grodach lub Ziemstwach zeznane, a podług pomienionego Statutu W. X. L. na pierwſzych lub powtornych Rokach, w czasie pokoju, ſpůsobem Oblaty do Xiąg własnego Woiewodztwa lub Powiatu, gdzie się Dobra znajdują, a w czasie niepokoiu lub graſſującego powietrza po uſpokoieniu tego, w Rok y Niedziel ſześć nie będą przenieſione, takowe Tranzakcyę niſzczemy, y za nieważne w każdym Sądzie mieć chcemy.

Zapobiegając wielorakim inkonweniencyom, które się przez nieporządek w Ziemskich y Grodzkich Kancellaryach, oraz przez depaktacyą dziecią, y gdy według opisu Konſtytucyi Roku 1726. do tego czasu nie maſz zachowania, y ſprawowania się, poſtanawiamy odtąd *ſub infra ſcripto rigore* mieć chcemy; Aby Staroſtowie, do których, gdzie Kancelarye, y ſtanowienie Piſarzow, Regentow, Vice-Regentow, y Suſceptantow należy, a w Xięſtwie Mazowieckim, gdzie Piſarze Akta ſprawować y Regentow przyſięgłych mieć powinni; Uſtawę niżej opisaną w Kancellaryach zachowali. Aby się nikomu nie godziło Tranzakcyi do Xiąg przyjmować, tylko przyſięgłej Oſobie, gwoli czemu zalecamy Staroſtów Grodowym, iako y Piſarzom Mazowieckim, aby *poſt promulgatam hanc Legem*, do Grodu y Kancellaryi ziachwſzy, czyli to Regenta, czy Vice-Regenta, lub Suſceptanta, *ad ſuſcipiendas tranſactiones* poſtanowili, który *in eam Rotham jurament* wykonać powinien.

ſa N. przyſięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu, &c. Jż mając powierzone Akta ad ſuſcipiendas quasvis Tranſactiones, one wiernie ſprawować będę, Recognitiones wſelkie juxta mentem & aſſenſum recognoſcentis przyjmować, y oſukania wſelkiego inter recognoſcentes przeſtrzegać będę, Tranzakcyę wſelkie y rekognicyę, ſam ſwoią ręką, nikomu Protokolu nie pozwalając, w Kancellaryi, a nie w goſpodzie wpisywać będę, y rekwirującym zaraz wydawać bez depaktacyi nie omieſkam. Od ſuſcepty więcej wymagać nad to iakieſt w teraźnieyſzey uſtawie nie będę, od Extraktow więcej płacić, iak

od Arkuſza ſciſłym charakterem po Złotemu iednemu nie dopuſzczę, y Paleſtrantow przy Kancellaryi będących w tym pilnie przeſtrzegać będę, a nie poſtuſznych temu Prawu, Sądowi donieść powinienem, żadnego nie mając względu, tak na bogatego, iako y ubogiego, każdemu według Boga y ſumienia przyjmować, y nie przeciwnego Prawu, w Tranzakcyach popiſywać oblięnić się. Tak mi Panie Boże dopomóż, &c.

Po ktorey wykonaney przyſiędze, Staroſtowie lub Piſarze Tabelę w tym Prawie przez Nas uſtanowioną y za Prawo zachować mianą, wypiſać każą; y w Kancellaryi każdemu dla wiadomości zawieſić, *ſervantiam* oney przyjmującym, y Extrakty wydawającym zalecą, a gdzieby ieden Regent, lub Suſceptant w Kancellaryi do ſuſcepty wyſtarczać nie mogli, iako też *ad caſum* choroby, wolno będzie Staroſtom lub Piſarzom dwoch lub naywięcej Trzech takowych *circa Acta* zoſtawić przyſięgłych Vice-Regentow lub Suſceptantow, za których *onus reſponſionis* bądź na Staroſtów, od których oni dependować będą, bądź na Piſarzow którzy Akta ſprawują, wkładamy; Jż gdyby przelstępny teraźnieyſzemu Prawu, miał w czymkolwiek *contra juratam fidem* poſtąpić, y Ordynacyi teraźnieyſzey zadoſyć nie czynić, wolno będzie każdemu nie tylko tego Suſceptanta, ale też Staroſtę lub Piſarza zapozwać do Trybunału, *ad Regiſtrum Terminorum Tactorum*, gdzie takowy *transgreſſor Legis cum ſuo Principali*, *penâ Seſſionis Turris* przez Niedziel ſześć *ſ mille Marcarum* karany być ma. Gwoli czemu oſtrzegamy, aby Staroſtowie y Piſarze, takowych Regentow, Vice-Regentow, Suſceptantow *Viros capaces*, *ſ bene Poſſeſſionatos* mieli, którym mają Xiąg y Suſceptę powierzać: Waruiemy oraz, *ſub indiſpenſabili rigore* mieć chcemy, aby Staroſtowie, którym to *ex Lege incumbit*, Archiwa dla konſerwacyi Xiąg beſpieczne, tudzież Kancelarye porządne w ſwych Staroſtwach mieli, a gdzie Jch dotąd nie maſz, aby one, iako y Archiwa crygowali, *ſub pena abjudicationis ſ amiſſionis* Staroſtwa, *ad inſtantiam cuiusvis* w Trybunale *ex Regiſtro Terminorum Tactorum* decernenda, co się ma rozumieć y o wiezach na Delinkwentow.

TABELLA

Z Taxą Iurium Cancellarie.

Od Rezygnacyi, Donacyi, Ceſſyi, Transfuzyi Zł: Pol: 2.
Od Roboracyi Kontraktow, Skryptow - Zł: Pol: 1.

- Od Zapisów, Kwitów, Wizyi, Jntromiffyi, Arcy-
sztrów, Obdukcyi, Prezent, Manifestów,
Dożywocia - - - - - Zł: Pol: 1.
Od Relacyi Pozwów tak Ziemstwa, Grodu, ia-
ko y Trybunału. - - - - - Gro: 20.
Od Pieczęci na iakizkolwiek Extrakty, lu Pozew. - Gro: 6.
Od Plenipotencyi czy Specyalney czy Ordyna-
ryney choćby na kilka lat uczynioney albo
Wadyalney. - - - - - Zł: Pol: 2.
Od Publikacyi *circa Manifestationem* samemu
Woźnemu. - - - - - Gro: 15.
Od prezenty pieniędzy, Bydła, Koni ze szkody
wziętych. - - - - - Zł: Pol: 2.
Od przeliczenia Summ Kapitalnych od Tyśiąca po - Gro: 3.
A gdy Nam już na tym Seymie do opisania korektury
Praw nie przyszło; Więc *in Ordine* do ułożenia Proiektu na na-
stępujący *immediatè* Seym Ordynaryiny, naczeczamy Deputatów
pod Prezydencyą Xzcia Prymasa, jeżeliby się tu znajdował, & *in*
presentia Ministrow *utriusque Gentis* którzy tu będą przytomni:
W. W. Antoniego Ostrowskiego Kujawskiego, Hieronima Sze-
ptyckiego Płockiego Biskupów. Ant: Xcia Jabłonowskiego Po-
znańskiego, Ignacego Twardowskiego Kaliskiego Wojewodów.
Tadeusza Lipskiego Łęczyckiego, Jana Czarneckiego Bracła-
wskiego, Jozefa Malickiego Sanockiego Kasztelanów, Antoniego
Kosłowskiego Sekretarza, Jacka Małachowskiego Referendarza,
Władysława Gurowskiego Pisarza, Jana Chryzostoma Kraje-
wskiego Instygatora Koronnych, Tomasz Dłuskiego Lubelskie-
go, Andrzeja Gostomskiego Malborskiego, Jozefa Wilczewskiego
Wiskiego Podkomorzych, Teodora Szydłowskiego Warszawskie-
go, Kajetana Hryniewieckiego Czerwonogrodzkiego, Jozefa Mi-
korskiego Gambińskiego Chorążych. Kazimierza Wykowskiego
Czerwonogrodzkiego, Jana Tymowskiego Piotrkowskiego Stol-
ników. Macieia Skorupkę Drohickiego, Jozefa Radzickiego Za-
kroczymskiego, Pieńkowskiego Nurckiego Podczasznych. Woy-
ciecha Ostrowskiego Podśędka Łęczyckiego, Macieia Sobole-
wskiego Warszawskiego, Adama Kownackiego Nurckiego Pifa-
rzów. Stanisława Wolffowicza Starostę Przyłuskiego: Ktorzy
ziachawszy się *in Mense Octobri* tu do Warszawy w tym Roku,
absentia nonnullorum non obstante, Proiekt korektury Praw czer-
pając Prawa nayprzód z Statutu Lit: potym z korektury Pruskicy,
a na ostatku y z powszechnego Cywilnego Rzymskiego, lub in-
nych

nych Obcych Praw wszelkich, na następujący Seym napiszą, y
podpiszą, y Stanem do uwagi, wybrania, odmiany, lub poprawy
podadzą; W czym Zgromadzone Stany *decisionem pluralitate*
Votorum, uti in Materia Juridica zachowają. Exekucya tego
Prawa o Trybunałach ma się zacząć od Reassumpcyi następują-
cego *immediatè* Trybunału.

Jurisdykcyja Marzałkowska.

Przez wzgląd, y Rozliczność obowiązków, które Prawo do
WW. Marzałków przydało Urzędu, y chcąc wraz sprawie-
dliwe z innemi tegoż *Ministerium* uczynić porównanie; a ten
Nam, y Narodowi miły y potrzebny Marzałkowski urząd zaflo-
nić od tey nieufności, y niechęci, którą arbitralna iedney Osoby
władza w wolnych Obywatelach wzniecać przywykła, ieczcie
na ostatnim Seymie *Anni* 1766. staraliśmy się przez nowe w tey
mierze ułożenie, żądanie nasze żyścić; Gdy iednak z czasem
wszystko okazującym tę ustawę Naszą, ani żądaniu Narodu, y
sprawiedliwości dostarczającą, ani WW. Marzałkom przyzwocie
pomocną znaleźliśmy, więc chcąc teraz skuteczniejszym żyścić to
sposobem: Tymże WW. Marzałkom, za powszechną zgodą sześciu
Assessorów przydajemy, y wieczyście iak nayściśley, do tego
Marzałkowego Urzędu przyłączonemi mieć chcemy. Ktorzy
od Seymu, do Seymu, przed powrotem UU. Posłów do Jzby Po-
sełskicy, tak iako Kommissarze Woytkowi y Skarbowi obierani
będą; A przeto dyspensujemy tychże WW. Marzałków, od
zapraszania Assessorów, w dawniejszey Konstytucyi Jmże wy-
znaczonych na Kadencyą Seymu w W. X. Litt: z Seymu Ordynaryinego
w Koronie, przed tą Kadencyą przypadającego, mają
także być obierani Assessorowie, z Prowincyi Litt: w takiejże li-
czbie, którzy, że tylko przez czas Seymu, y byrności Naszey, w
mieyscu Seymowania potrzebni będą, bez nadgrody z Skarbu, z
pewnością iednak wdzięczności Naszey tę usługę Assessorów od-
prawiać mają, y w wszystkim, to, co Assessorowie Sądów Marzał-
kowskich w Koronie, zachować się obowiązani będą. Ci zaś
UU. Assessorowie z Seymu naznaczeni, ażeby do wszelkich Spraw
rownie, iak WW. Marzałkowie należeli, mieć chcemy, y posta-
nawiamy. Wszystkie także ustawy, według okoliczności, y cza-
su wypadające, *pluralitate* konkludowane być powinny, tak iako
Sądy w Sprawach Kryminalnych Marzałkowie Wielcy, à *in ab-*
sentia tych, Nadworni są zawsze, gdy się przy Boku Naszym

znaydują, *Præsides nati* Sądu Marszałkowskiego, podług dawnych Praw, Ustaw, y zwyczajów.

Do Sądu zaś Marszałkowskiego, te tylko Sprawy, które w Artykułach Marszałkowskich Prawem stwierdzonych znaydują się opisane, przyjmowane, y tam *per pluralitatem* decydowane będą. Inne Sprawy Cywilne wszelkie, iako w wspomnionych Artykułach Marszałkowskich nie znaydujące się, pod nieważnością Dekretów, *ad competens Forum* odsyłane będą, oprocz jeżeliby sobie wzajemnie Strony *Forum* Marszałkowskie zapisały, albo się temu dobrowolnie poddały. Sprawy także Cudzoziemców podróżnych, którzy tu ani Obywatelstwa, ani ustawicznego pomieszkania nie mają, tam *ex Actoratu, quam ex Reatu*, o długi, albo tym podobne Pretensye do Sądu Marszałkowskiego należeć będą; Jako też y Sprawy, o Stancye, w które Szlachta wchodzi. Do ktorego także y Żydzi do Warszawy przyjeżdżający, a dotąd od Jurydykcyi Marszałkowskiej dependujący należeć nie mają, chyba żeby Miasto o to rekurs do WW. Marszałkow czyniło, ale iako nie są nikomu większą przeszkodą, iako Miastu, tak odtąd zwierzchności Magistratu Miasta Starey Warszawy, zupełnie, y szczególnie podlegać będą. Ktorem iednak, dla publiczney wygody y umiarkowania drożyzny Towarów, według starego zwyczaju pod czas Seymu, nie ma być zabroniony handel Kupiecki.

Wszelkich zaś ustaw, bądź porządku, bądź bezpieczeństwa, bądź tacy tyczących się, *pluralitate* decydowanych, Exekucyą iednym szczególnie WW. Marszałkom Wielkim, a w niebytności tych WW. Marszałkom Nadwornym, gdyby się zaś Ci nie znaydowali, pierwszemu *in Ordine* Assessorowi przyznaiemy, y oddaiemy; Prezencyą wszystkich UU. Assessorów w czasie Kadencyi Cztery razy do Roku przypadającej, y w niniejszey tu Ordynacyi wymienioney, pod utratą pensyi, która się między przytomnych dzielić będzie, nakazuiemy. Czterech zaś z nich, ażeby ustawicznie przy Boku Naszym zostawali, pod Rygorem Prawa *contra Convulsos Legum*, y pod utratą także Pensyi, mieć chcemy. Dla czego y Komplet, ażeby ze Czterech Osob był złożony postanawiamy. Urodzonego zaś Sędziego Marszałkowskiego, iedynie *cum voce Consultiva* między Assessorami, mieć chcemy, dla czego w Komplet rachować się nie powinien. Ktoremu iednak *Forum prime instantie* zostawniemy, y od niego *appellacya* do Sądów *Supreme instantie* Marszałkowskich iść powinna.

Jeżeliby się trafiło, ażeby Szlachcie Obywatel W. X. Litt. był

winny, y tamże leżenie Xiąg dawnych Ziemskich w obydwóch mieysc Zgromadzonych iako y Akto w wszelkich odtąd następować mających, na zawsze naznaczamy.

Mieszczanie zaś Bielscy w przyzwoitym y bezpiecznym mieyscu, Plac na *Archivum* na konserwacyą tychże Xiąg y Aktów Ziemskich wyznaczają, jeżeli taki wolny y tylko do całego Miasta należący znayduie się, *alias* o ten Plac y zapłacenie iego, iako też reparacyą Ratusza Mieyskiego *pro commoditate* Sądów, do Skarbu Koronnego odsyłamy, a konserwacyą na potym Magistratowi tamiecznemu z Dochodów Mieyskich nakazuiemy.

Archivum zaś porządne *in spatio* Dwoch lat Urodzony Starosta Bielski wymurować ma.

Po odprawionych Rokach każdej Kadencyi y przed zaczęciem teyże na mieyscach ordynowanych, Komornicy czyli ieden y Regent lub Vices-Gerent znaydować się mają przy Xięgach dla wypisania y wydania rekwirującym Extraktyw.

Co przez Niedziel dwie *interruptè effectuari* powinno. Urzędnicy zaś Ziemscy wszystkie Kadencye podług oznaczenia terażniejszego y dawniejszego Prawa, aż do ostatney Sprawy w Regestrach Sądowych znaydujących się odsądzać, pod Winami w Prawie ostrzeżonemi obligowani, a niczym więcej, iak prawdziwą chorobą na nayspierwszey następującej Kadencyi Sądów, *in presentia Nobilitatis* zaprzyśiężoną wymawiać się będą mogli.

Surrogacya Podśędkstwa Lwowskiego.

Ponieważ Ziemstwo Lwowskie y Powiatu Żydaczewskiego przez słabość nieustanną Urodzonego Łosia Podśędka Lwowskiego swoiey powinności Prawem przepisaney przez Kadencyi wiele opuszczonych upośledza sprawiedliwości, więc *attentis meritis* Urodzonego Podśędka Lwowskiego wyżej wspomnionego na tymże Urzędzie *ad vite tempora ejus* zachowuiąc, za Surrogata dla akceleracyi sprawiedliwości, Urodzonego Jozefa Antoniego Błazowskiego Podśętolego Żydaczewskiego naznaczamy.

Ubezpieczenie Urodzonego Stanisława Karłowskiego.

Urodzony Stanisław Karłowski Processsem w Sądach Kapturowych y innych zaocznie toczonym dotąd przyciśniony y

przytłumiony zostając, y nie mając się gdzie przytulić, będąc z własney wyzuty fortuny, aby sprawiedliwości bezpiecznym mogli dochodzić stopniem, uchyliwszy ogólnie tenże Proceſs. y Dekreta na nim w którymkolwiek Sądzie otrzymane, bezpieczeństwo życia dla Niegoż y dochodzenia ſwey własności w każdym Sądzie y Urzędzie, aż do ostatecznego rozſądzenia nayuroczyście y naymocnię oſtrzegamy y warujemy.

Uspokoienie Sprawy Granicznej Ur. Teodora Szydłowskiego Chorążego Warszawskiego Staroſty Naſzego Sekocińskiego z Dobrami Duchownemi.

USpakajając dyfferencją Graniczną między Wsią Choiny Zawieſiuchowę zwaną do Probostwa Stanisławowskiego należąca, a Wsiami Dziedzicznymi Ur. Teodora Szydłowskiego Chorążego Warszawskiego, Kropki, Czarna, Ruda, Puſtelnik y Łęka zwanemi, w Woiewodztwie Mazowieckim a Ziemi Warszawskiej leżącemi, dozwalamy temuż Ur. Teodorowi Szydłowskiemu Chorążemu Warszawskiemu też Wieś Choiny Zawieſiuchowę, od tegoż Probostwa Stanisławowskiego Prawem Dziedzicznym *precedente consensu quorum de Jure* za Summę Proporcjonalną z Proboszczem Stanisławowskim & *cum loci Ordinario* ugodzoną nabyć, lub zamianę *in equivalenti* uczynić; Gdyby zaś *pro parata pecunia* nabył, tedy Proboszczowi Stanisławowskiemu za te same pieniądze inſzych Dobr Ziemskich nabyć pozwalamy, a takową zamianę lub wzajemne kupno *mediante consensu* zwierzchności Duchowney nastąpione, wieczyście utwierdzamy.

Evocatio extra Forum.

Wielkie z tądy wynikają nieſuſzności, że Obywatele Państw Naſzych *extra Poſſeſſiones ſuas* do nienależytego Sądu, y nie tam gdzie Dobra albo grunta o które ieſt ſprawa przeciwko wyraźnym Prawom bywają pociągani, przeto Konſtytucye a mianowicie Roku 1662. 1678. 1726. y Roku 1764. *de Evocatione* poſtanowione reasumujemy y oſtrzegamy, aby żaden z Wielkopolski Obywatel na Kadencyą Małopolską *extra Poſſeſſionem,*

ani

ani z Mało-Polski na Kadencyą Wielkopolską *extra Poſſeſſionem,* pogotowiu, Obywatel W. X. Litt. do Koronnego Trybunału & *è conversò* od Koronnego do Litewskiego, ani też o fortuny iakowe w Państwach zagranicznych leżące, do żadnego Sądu Państw Naſzych pod żadnym pretextem pozywać y pociągać nieważyl się, *sub pena mille marcarum & Proceſſus ac Decretorum etiam emanatorum nullitate.*

Forum Osob Swieckich z Duchownemi.

Duchowni z Dobr Dziedzicznych od Szlachty zapozywani bez zaſłaniania się Przywilejami *in præjudicium* Szlachty otrzymanemi, *in foro Terreſtri ſive Caſtrenſi* z Dobr ſwych naturę Ziemską mających, *in Cauſis ſimplicium injuriarum* według dawniejszych Konſtytucyi odpowiadać mają.

O Dzieſięcinach w Koronie y W. X. Litewskim.

Forum przepisane dawniejszemi Prawami w Sprawach o Dzieſięciny, aby iedynie w Sądzie Ziemskim mieścić się y rozſądzać *ſalva* do Trybunału *Apellatione* mogły, upewniamy, a *evocantes* do Sądu Duchownego w takowej Sprawie, *ſubefſe* mają *penę* Tyſiąca Grzywien *irremiſſibiliter irrogande*; A *in Caſum* gdyby ſprawa z Regeſtru *Mixti* Duchownego przypaść miała, w ten czas gdyby Czterech Duchownych y Czterech Swieckich na tymże Regeſtrze zaſiadło, *in Caſum paritatis Votorum* w Sprawach tych o Dzieſięciny, Marzałek Swiecki Drugą ſwą kryką *hanc paritatem reſolvat*; A gdyby ſprawa była z Osobą Sądową Ziemstwa, *eo in Caſu* ſprawa do Ziemstwa poblizszego intentowana być ma ſpoſobem wyżej opifałym.

Exekucya Dekretow.

Staroſtowie Grodowi lub ich Urzędy w Koronie, a Urzędy Ziemskie tudzież Staroſtowie Grodowi lub ich Urzędy w W. X. Litt., powinni będą wſzyſtkich Juryzdykcyi Krajowych Dekreta podług Praw Exekucyi podpadające exekwować. Jeżeliby zaś nie mogli przez oppozycye iakie przyprowadzić onych do należytey exekucyi, rekwirować będą Kommiſſyi Woyskowej przez

list y Manifest Urzędownie uczyniony *de impedita Executione*, aby im do takowego Aktu dodała ludzi, co Kommissya Woytkowa bez żadney zwłoki uczynić będzie obowiązana.

Zniesienie Kondemnat.

JAko w każdym Sądzie *prementes* zważać się zwykły *legalitates*, tak że na różnych Ziemianach pod czas zaszłych Roku przeszłego Konfederacyi Kondemnaty stanęły, więc ażeby przez takowe Proceffa fortun Szlacheckich nie stał się uszczerbek, wszelkie Kondemnaty lub publikaty przeciw zaszłym Suspensom y Manifestom od Konfederacyi Koronnych y Litewskich wyniesionym, *à die 20. Martij* Roku przeszłego 1767. otrzymane, uchylamy y znosiemy.

Pozwolenie odprawowania Kommissyi Wojewodztwu Kijowskiemu bez Senatora.

Ponieważ dla trudności sprowadzenia Senatora na Kommissyą, między Dobrami Ziemskimi y Krolewskimi, częstokroć Obywatele Wojewodztwa Kijowskiego w Sprawach swoich przewłok doznaia; przeto zapobiegając dalszemu Spraw onych przedłużeniu, według przepisu Konstytucyi Roku 1613. Wojewodztwu Braclawskiemu służący, w Wojewodztwie Kijowskim Kommissyę między Dobrami Ziemskimi y Krolewskimi choćby też bez Senatora (byleby Kommissarze byli przysięgli) odprawiać się mogą, deklarujemy.

Grod w Srzeńsku.

Przychylając się do żądania Obywatelów Wojewodztwa Płockiego, którzy w Rozległości znaczney tego Wojewodztwa Ziemią Zawkrzyńską, z trzema Powiatami, mając, na Sądy Grodzkie do Płocka, o mil piętnaście y daley zieżdzać muszą, dogadzając przeto wygodzie odległych od Grodu Płockiego Obywatelów, pozwalamy Urodzonemu Staroście Płockiemu y to mieć *de Lege presenti* chcemy, aby w Ziemi Zawkrzyńskiej tegoż Wojewodztwa, w Mieście Srzeńsku, Grod od siebie dependujący ustanowił, y Urzędników Grodzkich osobnych, Podstarostę, Pisarza, y Regenta kreował, którzy na Kadencye punktualnie zieżdza-

żdżając, Sprawy Ziemi Zawkrzyńskiej trzech Powiatów odśadzali, zalecamy.

Ustanowienie Grodu w Rypinie.

Ponieważ Grod Bobrownicki, od niektórych Powiatów Ziemi Dobrzyńskiej, jest odległym, tak dalece, że Obywatele tej Ziemi przez czynienie różnych Tranzakcyi po inszych *extra Territorium* Grodach, tudzież po bliskich Miasteczkach, znaczney Fortuny swoiey szkodzie są podległemi, dogadzając tych konieczney potrzebie, w Mieście Rypinie J. K. Mci P. N. Miłoś: *in meditullio* teyże Ziemi leżącym, przy upatrzeniu y opatrzeniu miejsca, dla Akt, y Xiąg konserwacyi sposobnego, Ustanowienie Suscepty, do przyjmowania wszelakich Tranzakcyi *Perpetuitatis & Relationum*, etiam za Dekretami Różnemi Ziemskimi, lub Grodu Bobrownickiego, bądź Trybunalskimi, iezeliby ktore zapadły, *cum prefixione Termini ibidem* do zadosyć uczynienia onymże, Urodzonemu Ziemi Dobrzyńskiej, Generalnemu Bobrownickiemu Staroście zlecamy, ktoremu Sędziogo, Pisarza, y Regenta z zaslug, y przymiotow, do trzymania Suscepty, y przyjmowania Tranzakcyi zdadnego, kreowania moc daimy.

Postanowienie Suscepty Grodzkiej w Praszyszu.

Dogadzając żądaniu Obywatelów, Ziemi Ciechanowskiej, że ieden tylko Grod ma ta Ziemia, tak obszerna, do ktorego odległym, jest z przykrością iezdźć Ziemianom, zaczynamy Grodzką Susceptę w Mieście Naszym Praszyszu, y tey Suscepty ufundowanie, Urodzonemu Pisarzowi Ziemskiemu, y Grodzkiemu, teyże Ziemi zlecamy.

Ustanowienie Juryzdykcyi Sądowej w Grodzie Goniądzkim.

GDy z względów sprawiedliwych, Konstytucyą Roku 1667. Grod wieczny w Goniądzu Mieście Naszym, do Starostwa Knyżyńskiego należącym, dla Suscepty wszelkich Tranzakcyi jestznaczony; Teraz zaś *recenter* Konstytucyą Roku 1764. szczęśliwey Koronacyi Naszey stwierdzony, z postanowieniem, aby Urodzeni Podstarosta, y Pisarz Grodcy Brańscy, do Miasta

Goniądza, na iedną Kadencyą do sądzenia Spraw Obywatelów Traktu Zatykockiego zieżdzali, y sądzili; Gdy tedy Urodzeni Posłowie Ziemi Bielskiej dokładnie remonstrowali, że iedna Kadencya Sądow, rzeczoną Konstytucyą *Coronationis* przepisana, nie iest *pro satisfactione publica* wystarczająca, sprawom wynikającym, ani pomienieni Urzędnicy Sądowi Grodzcy Brańscy, wygodnie, y bez naprzykrzenia się własnego, zieżdzać do Miasta Goniądza nie mogą; żądając dla punktualnego administrowania sprawiedliwości, aby osobni Sędzia, y Pisarz do pomienionego Grodu Goniądzkiego wyznaczeni byli; Zaczynam z takowey konfyderacyi, *Autoritate presentis Conventus*, Sędziego, y Pisarza Grodzkich Goniądzkich *perpetuo* mieć chcemy, y postanawiamy, aby Urodzony Starosta Grodzki Brański na też Urzędy, Szlachtę teyże Ziemi Bielskiej, Possessyonatow kreował, y Instytuował, a Ciż przysięgę, przed tymże Urodzonym Starostą Brańskim, czyli Jego Podstarostą, albo w Sądach Ziemskich Rotą zwyczajną wykonać powinni, a dopiero w Mieście Goniądzu, Czterma Kadencyami do Roku; Pierwszą *Feriâ Secundâ post Festum Purificationis Beatissime Virginis Marie*; Drugą *Feriâ Secundâ post Dominicam Rogationum*; Trzecią *Feriâ Secundâ post Festum Nativitatis Sancti Joannis Baptiste*; Czwartą *Feriâ Secundâ, post Festum Sanctorum Simonis & Jude Apostolorum*, Sprawy wszystkie Grodom należące Obywatelów Traktu Zatykockiego, y Raygrodzkiego, aż do ostatniego wpisu odsądzać mają, pod winami w Prawie opisanemi.

Przemienienie Kadencyi Sądow Ziemskich Woiewodztwa Krakowskiego na inny czas.

Lubo na ostatnim Seymie Ordynarynym 1766. R. przez Konstytucyą *Titulo*:—Ordynacya Sądow Ziemskich Woiewodztwa Krakowskiego — tegoż Woiewodztwa Ziemstwu, trzy Sądow Kadencye; Pierwsza *Feriâ Secundâ, post Festum Circumcisionis Christi Domini*; Druga *Feriâ Secundâ, post Dominicam Invocavit Quadragesimalem*; Trzecia *post Festum Sanctissime Trinitatis* w Krakowie niedziel trzy trwających dla Powiatow Zawiszańskich, iako to: Krakowskiego, Szczerzeckiego, Proszowskiego, Xiążkiewskiego, y Lelowskiego, w Czchowie zaś niedziel dwie, dla Powiatow Podgórskich, Czchowskiego, Sądeckiego, y Bieckie-

ckiego, są postanowione, przez co Grodowi Krakowskiemu, w którym znaczna Spraw liczba, szcupleść czasu do sądzenia została. Na sprawiedliwe Posłow tegoż Woiewodztwa żądanie, aby przedłużenie sprawiedliwości Obywatelom nie działo się, y owszem chcąc *sipientibus Jusitiam, subvenire*, Kadencye Sądow Ziemskich Woiewodztwa Krakowskiego, te *in futurum* do sądzenia Spraw, Urzędowi swemu przyzwoitych, y Prawem opisaných; Pierwszą *Feriâ Secundâ post Festum Circumcisionis Christi Domini*; Drugą *Feriâ Secundâ post Dominicam Conductus Pasche*; Trzecią *Feriâ Secundâ post Festum Nativitatis Beatissime Virginis Marie*, naznaczamy.

Żądanie Uro. Wielogorskiego Woyskiego Braclawskiego.

Ponieważ Urodzony Andrzej Wielogorski Woyski Braclawski, Pograniczny Braclawski, y Grodzki Winnicki Sędzia, dla Processu otrzymanego, Sądow sądzić nie może, przeto ten Proces do sądzenia Sądow Pogranicznych tylko, szkodzić mu nie ma.

Odesłanie do Trybunału na nowe naznaczenie Rozgraniczenia.

A Ze Urodzony Goleiowski, Podstarosta Halicki, nie uważając na dwie Wsie, Dołputow, y Przewoziec Krolewskie, opponujące się, gwałtowne bez Kommissyi Krolewskiej, iako też bez przytomności Urodzonych Podoskich Podkomorznych Dobrzyńskich, między Jch Dziedzicznymi Dobrami uczynił Rozgraniczenie; więc one, *non obstante Juramento* na Kopce, suspendujemy; A na nowe naznaczenie Rozgraniczenia, *viam agendi, ubi de Jure* zostawujemy.

Zniesienie Processu na Obywatelach Ziem Pruskich.

U Calając Prawa Ziem Pruskich, Process na obstawających przy Prawach Kardynalnych, przez W. Pawła Mostowskiego, na ow czas Pomorskiego, teraz Mazowieckiego Woiewodę, w Trybunale Piotrkowskim, *prejudicioso* otrzymany, mocą Seymu terazniejszyego znosiemy.

Warunek Tranzakcyi Szlacheckich, y Juryzdykcyi Grodowych, w Wo- jewodztwach Ziemi Pruskich.

Przychylając się do dawnych Konstytucyi stanowimy, aby w Woiewodztwach Pruskich, Tranzakcyje wszelkie Szlacheckie, nie gdzie indziej, tylko w Xiegiach Ziemskich, lub Grodzkich własnego Woiewodztwa, *sub nullitate earundem* zeznane, y przyjmowane były. Dla czego publicznemu Woiewodztwa Pomorskiego, ile rozległego dogadzając Dobru, Przygrodek w Mieście Tucholi, *cum omni prerogativa*, tak co do przenoszenia Juryzdykcyi Grodowej tegoż Woiewodztwa *alternatim*, raz w Skarszewach, drugi w Tucholi, w czasie opisanym odprawiać się mającey, jako też innych obrządkow Grodom służących naznaczamy, ktore to Grody, *etiam non obstantibus satis* ktoregokolwiek z Woiewodow, moc przyjmowania Tranzakcyi wszelkich, mieć będą.

Uwolnienie od Processu, U. Wężyka General Majora.

Okazując litość nad Obywatelem tej Rzpltey, Uro. Woyciechem z Widawy Wężykiem, z okazji Dekretu, w sprawie niegdyś z Wielmożnym Zygmuntym Kretkowskim Woiewodą Chełmińskim wypadłego, uciśnionym, do czci, Honoru, Tegoż U. Woyciecha z Widawy Wężyka przywracamy, y z okazji rzeczzonego Dekretu wzruszenia Prawa komużkolwiek zakazujemy, y ten Cały Proces uchylamy.

Roczki Ziemskie Woiewodztwa Sieradzkiego.

Dogadzając żądzy Obywatelow Woiewodztwa Sieradzkiego, Roczki Ziemskie Woiewodztwa Sieradzkiego, ktorych Kadencye, pod czas agitującego się w Piotrkowie Trybunału przypadły, na inny czas naznaczamy; to jest w Sieradzu dnia drugiego Miesiąca Maja, Roczki Powiatow Sieradzkiego, y Szadkowskiego, zaczynać się, y do dnia 20. Miesiąca tegoż Maja kontynuować się mają. W Piotrkowie zaś Roczki Powiatow Piotrkowskie-

wskiego, y Radomskiego, dnia 15. Miesiąca Lipca zaczynać się, y *nec interruptè*, aż do dnia Szóstego Miesiąca Sierpnia kontynuować się mają.

Odmienienie czasu Rokom Ziem- skim Poznańskim.

Ponieważ już Trybunał w Poznaniu agitować się nie będzie, dla ktorego czas Rokom Ziemskim Poznańskim był odmieniony, przeto Kadencyą onych *Feria Secunda post Festum Sanctissime Trinitatis*, a drugą *Feria Secunda, ante Festum Nativitatis Beatissime Virginis Marie*, według dawniejszego postanowienia determinujemy.

Uspokoienie Procederu *in Causa facti* między Urodzonym Weysenhof- fem, a UU. Rykami, y innemi *in* *Processu* będącemi w Xieństwie Infantzkim.

Chcąc uczynić uspokoienie Procederu zaczętego *in Causa facti*, między Urodzonym Michałem Weysenhoffem, Pisarzem Grodzkim Infantzkim, a UU. Felicyanem, Podkomorzym Naszym Nadwornym, y Jozefem Chorążym Husarskim Rykami, tudzież U. Michałem Benisławskim, Regentem Ziemskim Infantzkim, y Adamem Skirmontem Komornikiem Infantzkim, y innemi *in hoc Processu Iuris* będącemi, takowy Proceder, *cum toto suo effectu, non derogando* Procederowi *in Causa Iuris*, na zawsze umarzamy, Dekreta w tey mierze wypadłe podnosimy, y *perpetuum silentium* Stronom *ad invicem* nakazujemy.

O Przyśiędze Urzędnikow Grodzkich w Koronie y w W. X. Litt.

Doświadczenie uczy, iak częstokroć śmierć iednego z Officyalistow Grodzkich Sądowych, zwłoką sprawiedliwości bywa, gdy odległy od swojego Grodu Starosta, luty, lub słabością, albo publicznym Urzędem obciążony, aktualnie go wykonywając, zjechać do Grodu nie może, dla wysłuchania przyśięgi nowego

go Officyalisty; przeto ubezpieczając niezawodność Kadencyi Sądow Grodzkich dla czynienia sprawiedliwości wyznaczonych, pozwalamy Starostom Grodowym, aby w przypadku nieposobności osobistego zięchania do swoich Grodow, przez uproszonego Senatorsa, lub pierwszego *in Ordine* Urzędnika tego Woiewodztwa, Ziemi, albo Powiatu, w którym się Jch Urząd Starościński rozciąga, przyśięgi od Officyalistow, których na miejsce ubyłego postanawiać będą, odbierali, a tak wykonane Juramenta za niewątpliwe mieć chcemy. To iednak pozwolenie Nasze służyć nie ma Starostom do pierwszego ufundowania Jurydykcyi, gdzie y sami *in Persona* w własnych Grodach przyśięgać, y Officyalistow, gdyby nowych kreować chcieli, służyć przyśięgi winni.

Naznaczenie Sądow, *Ultimæ Instantiæ*, między OO. Xiążętami Radziwiłłami, a różnemi Korony Polskiej, y W. X. Litt. Obywatelami.

GDyśmy, wszystkie Dobra publicznego żądze, do chwalebne-go przywiedli porządku, y postanowienia, z myśli Konfederacyi Generalney Obojga Narodow, rowne do czynności Nam sła *obiectum*, obmyślenie sprawiedliwości, y skuteczney, a nieodwłoczney satysfakcyi, OO. Xiążętom Karolowi Marszałkowi Konfederacyi Głney Prowincyi Koron: y Seymowemu, y Hieronimowi w małości lat zostającemu, Woiewodzie Wilenskiemu Radziwiłłom, których gdy Konfederacye Generalne Obojga Narodow, dla wielości zabaw publicznych, dotąd do skutku przywieść nie mogły; więc My Krol, za iednostayną Skonfederowanych Obojga Narodow zgodą, podnosząc wszystkie przeszley Konfederacyi, tak Korony Polskiej, iako y W. X. Litt. w Roku 1764. zaczętey, a w Roku 1766. skończoney, *sancita*, Uniwersały, Edykta, Ordynacye, Dekreta, iako *in Contumaciam*, *ac si* oczywiście, przeciwko OO. Xiążętom Radziwiłłom, Dobrom, y Miałtkom onych ferowane, y stosujące się *in contra* zaś wszelkie *Sancita*, Dekreta oczywiście Akcessoryjne, y kontumacyjne, Uniwersały, Edykta, Ordynacye Konfederacyi Generalney teraznieyszey Obojga Narodow *approbando*, y one *ad ultimam Executionem* przywodzić, przez wszelkie Urzędy Ziemijskie, y Grodzkie pozwalając, *pro Continuatione* rozpoczętego, przez Konfederacyą

Gene-

Generalną teraznieyszą Sądu, y dopełnienia dalszey, tak w pretenzyach tychże Xiążąt Radziwiłłow, do Kuratorow, y Tutorow, przez przeszłą Konfederacyą, do rządu Dobr OO. Xiążąt Radziwiłłow naznaczonych, mianowicie, którzy powinni byli administrować Rzeczne Dobra, *vigore* Nakazow, Dekretow, y wyrokow, przeszley Konfederacyi, dla odpowiedzi z Administracyi swoiey, iako też do różnych Obywatelow Wielkiego Xięstwa Litewskiego *cujuscunque Status, Præminentie, Religionis, & Conditionis*, tudzież wzaiemnie od tychże różnych Obywatelow, do Oświeconych Xiążąt Regulowanych, sprawiedliwości zadość uczynienia, Kommissyą Sądową do rozszędzenia wszelkich, y wszystkich *tam in Causa facti, quam in Causa Juris*, tak tych, które pod czas przeszley Konfederacyi, w nieprzytomności w Oyczytym Kraiu O. Xcia Marszałka teraznieyszego Konfederacyi Generalney Prowincyi Koronnych, y Seymowego, wynikły, iako y tych, które w Trybunałach, y różnych Subselliach są zaczęte, a przez też niebytność O. Xcia w Oyczytym Kraiu, w innych Subselliach pokończone zostały, y tych ktorekolwiek w przeszley Konfederacyi sądzone były, y w teraznieyszey rozpoczęte zostały, między OO. Xiążętami, a różnemi Obywatelami W. X. Litt: zaczątych, y zachodzących, postanawiamy. Do ktorey Kommissyi, za Prezydenta Wielebne-go w Bogu Xiędza Wodzińskiego Biskupa Smoleńskiego, a za Vice-Prezydenta Urodzonego Stefana Romera Chorążego Trockiego, a za Kommissarzow *à parte* OO. Xiążąt Radziwiłłow, UU. Hołowczyca Podstarostę Orszańskiego, Soroka Miecznika Oszmiańskiego, Baykowskiego, Tutlickiego, Koziella, Deśmiańskiego Starostow; Oranowskiego Komornika W. X. Litt: Pałzkowskiego, Pułkownika J. K. Mci, Koziella Porucznika, Korfaka Pisarza Woytkowego, Ciechanowieckiego Starościca Mściławskiego, Korfaka Stolnikowicza Połockiego; *à parte* zaś WW. Kuratorow, Tutorow, Possessorow, Pretensorow, y wszystkich *cujuscunque Tituli* W. X. Litt: Obywatelow, *Jus & Interesse*, do OO. Xiążąt Radziwiłłow, y Dobr onych ścielących, UU. Bystrego, Łowczego Nadwornego W. X. Litt: Chmarę Instygatora W. X. Litt: Leparskiego Powiatu Upitskiego, Bychowca, Wołkowskiego Podkomorznych; Giełguda Zmudzkiego, Kaczanowskiego Wołkowskiego Chorążych, Narbutta Chorążego Lidzkiego, Buynickiego Stolnika, Odachowskiego Starostę Botockiego, Downarowicza Cześnika Oszmiańskiego, takowym do sądzenia y zasiadania naznaczamy sposobem: Jz

Q992

Wiel-

Wielmożny Prezydent, à *in casu, quo fatò absentie* onego, Ur. Vice-Prezydent, iako *ab utraque parte* determinowani, à zaś z UU. Kommissarzow dwoch, à *parte* OO. Xiążąt Radziwiłłow, à dwoch à *parte Curatorum, Tutorum, Possessorum, & Pretensorum*, mutuò Stron Sumptu sprowadzonych, atque per *Tractum* całej Kommissyi, *simili mutuò Sumptu salariari & sustentari* powini-nych, w Roku terażnieyszym 1768. od zakończenia Seymu terażnieyszego Extraordynaryinego, w tygodni Dwanaście, licząc każdy tydzień po dni siedm, do Miasta Wilna ziechawszy, tamże po zagaieniu przez Prezydenta, lub *in casu absentie* onego Vice-Prezydenta, tylko z Czterema Kommissarzami, z naznaczonych po dwoch z każdej strony sprowadzonymi, à *in casu* niesprowadzenia, przez którą stronę, tedy *etiam* z iedney strony nie więcej, iak z Czterema Kommissarzami, piąty Prezydent, lub *in Casu absentie* Prezydenta, Vice-Prezydent nappierwey Jurament, *supra iuste iudicandum*, Rotą przez Konstytucyą Roku 1726. Deputatom Trybunalskim opisaną, *adeundo* Kancellaryą Grodzką miejsca tego, *in casu* wakujących Sądow Ziemskich, lub Grodzkich, tamże przed Przyśięgłym Regentem wykonaia, y dowod takowego wykonania Juramentu, do Protokółu tamecznego, ku zapisaniu podadzą, *post quod peractum* powrociwszy do miejsca Sądow swoich, przez Prezydującego Pisarza do tey Kommissyi, *è mediò sui, nihil quidquam derogando voto decisivo* onego, *pluralitate votorum, salvà Resolutione in Casu Paritatis, duplicatò votò*, Prezydującego obiorą, à tak zagaiwszy tę swoją Kommissyą tegoż dnia, czyli *in Crasino*, w tymże, à nie większym Komplecie, nie zrywając onego *sub penis* o wszelkich Subselljach *circumscriptionis*, zaścieść, y sądzić maia; à gdyby strzeż Boże, po zagaieniu, y zaczęciu takowej Kommissyi Sądow, & *in tractu* onych Wielmożny Prezydent umarł, zachorował, lub z iakich nieuchronnych przyczyn oddalić się od tych Sądow musiał, tedy Ur. Vice-Prezydent wykonawszy Jurament przed tymże Kommissarskim Sądem, takowe wykonanie Juramentu w Protokół Sądowy, przez Urodzonego Pisarza dawszy zapisać, *simili activitate*, iako y Prezydent, tym Sądom prezydować, y one sądzić ma. *Similiter*, gdyby z tych Urodzonych Kommissarzow, którzy przy zagaieniu Kommissyi przyśięgną, & *in exercitium* Funkcyi swojej weyda, *in Tractu* tych Sądow, któryby z nich umarł, zachorował, lub z nieuchronney przyczyny od tych Sądow oddalić się musiał, tedy ten Defekt ubytych Kommissarzow, z ktorey strony wyniknie, taż Strona ma *substituere* z naznaczonych *superius*, ktorychby iednego czy dwoch

dwoch według potrzeby do Kompletu *superius* wyrażonego sprowadzić będzie mogła, czyniąc to po tyle kroć razy, ile *casus*, y potrzeba wyciągać będzie, aż do zupełnego tych Sądow *ultime instantie* zakończenia. Gdyby zaś ktora Strona *per Renitentiam, aut Impossibilitatem* z strony swojej *superius presentie Constitutione* wyznaczonych, *ad substitutionem* nie sprowadziła Kommissarzow, tedy drugiey stronie z wyznaczonych taż Konstytucyą, à *parte sua* Osob, tenże à nie inny komplet Sądu, *supplere* wolno będzie, którzy to Urodzeni *in Supplementum* ubytych dostarczeni Kommissarze, *eadem Rotâ*, iako y pierwsi przy zagaieniu przyśięgli, przed tymże Sądem Kommissyi *ultime instantie* przyśięgli, *eadem* w sądzeniu maia *gaudere activitate*, iako y pierwsi, ustępując iednak miejsca, & *semovendo* od sądzenia, *in casu* Rekonwalescencyi, lub przybycia pierwszych przy zagaieniu przyśięgłych Kommissarzow, *similiter*, y U. Vice-Prezydent, W. Prezydentowi, à tak w niezerwanym nigdy Komplecie sądzić maia, pilnując godzin Sądowych *modò quò* w Trybunale, bez żadnych Limit, Suspend, y odroczen, oprócz Limity, ktora *secundum exigentiam rei*, za niestaniem do sądzenia Spraw, nim się Inkwizycye, Kalkulacye, y Weryfikacye wyexpedyuia, *ex arbitrio* Sądu *pluralitate votorum* determinowana bydz może, z naznaczeniem czasu, y dnia *determinatè* do Reassumpcyi teyże Kommissyi, oprócz ktorego Terminu wyraźnie naznaczonego reassumpcyi tychże Sądow bydz nie powinna, *Continuò Tractu*, bez żadney Dylacyi, godzin, obmow, y munimentow, procz iedney Dylacyi, Kopij Spraw wszystkich, na ieden raz, czy to *simpliciter*, czyli też *in spatio* Inkwizycyi, Kalkulacyi, Weryfikacyi, Komportacyi, lub Statuicyi, sądzić maia, *salvâ in casu Paritatis votorum in Sententiando* przez Prezydującego, y we wszystkich akcessoryinych, y Pryncypalnych Iudykatach *Resolutione, nec non omni securitate, & modestiâ*, w tych Sądach postępkim, przeciwko tak Sądowym, iako y prywatnym Osobom, *modò quo* w Trybunale. *Quo in tractu* naznaczoney Kommissyi, aż do finalnego oney zakończenia, ażeby zaden z Obywatelow W. X. Litt: OO. Xiążąt Radziwiłłow, w Sprawach terażnieyszey Kommissyi podanych, do żadnego Sądu innego, *sub nullitate attentatorum, & sub penis Evocationis*, pozywać nie ważył się, ostrzegamy. Sąd zaś Kommissarski, w żadne innego gatunku Sprawy wdawać się, y Dekretow *cujuscunque Subsellij* przed Konfederacyą Roku 1764. f. rowanych, dotykać nie powinien; Ktorem to Sprawom, wolne *Competens Forum, & prosecutio Litis, non attentâ prescriptione, ad invicem*

reservatur. Y lubo tak Aktem Konfederacyi, iako też Uniwersałem publicznym dla wszystkich Obywatelów W. X. Litt. pretensye swoje, do OO. Xiążąt Radziwiłłów regulujących, iest ostrzeżono, iż którybykolwiek z onych, *in spatio* dwunastu Tygodni, od zaczęcia Konfederackich Sądów, z swoją przed tymże Sądem nie odezwał się pretensyą, tedy *in amissionem cause* popada, iednak *indulgento contravenientibus*, aby ten wyrok Konfederacyi nie przeskadzał nikomu, do probowania ważności sprawiedliwych do OO. Xiążąt Radziwiłłów pretensyi, u teyże Kommissyi mieć chcemy. A że Sądy Kommissyi terażnieyszey *ultime Instantie in natura Supremi Subsellij* mieć chcemy, więc ażeby *certitudo*, & *subsistentia* onych, w niczym *wacillare*, albo ubroni Boże zrywać się, y ustawać nie mogły, *preveniendō* postanawiamy: Jż *ad presens* wyznaczeni Urodzeni Kommissarze, w naznaczonym komplecie zasiadający, iako w Sądzie *Ultime Instantie*, appellacyi do żadnego *Subsellium etiam* do Sądów Seymowych dopuszczać nie powinni, lecz sami *secundum equitatem*, & *Iustitiam* rezolwować, y tę Kommissyą *nullō obstante Casu, etiamsi Fato*, ktorego z Aktorów, lub zapozwanych, *non obstante minorennitate* Potomstwa onych, *aut quavis Fatalitate, non obstante etiam Contumaciā, aut Recessū* ktoreykolwiek Strony, *previjs si opus fuerit Inquisitionibus, Calculationibus, & Verificationibus, plenā Activitate* definiować, *principaliter* rozszadzać, a iak nayprędzey y nayskuteczney konkludować, z obowiązku Przysegi, którą na tę Sądy wypełnią, moc mają, y powinni będą. Ktorzy UU. Kommissarze, nie tylko *Exolutionem Summarum, Cassationem quarumvis Illegalium, & prejudiciosarum, tum lesivarum Transactionum, amotionem* przeszley Konfederacyi Dekretów, chociażby Juramentem zaszczyconych, iako iuz Aktem Konfederacyi Generalney, y Konstytucyą ninieyszą podniesionych, *Restitutionem, & Adjudicationem Bonorum*, lecz *etiam Penalitatum personalium, & Bonificationem Litis Expensarum, atque omnium Damnificationum*, przez kogożkolwiek *Causatarum* uczynić y nakazać, zniesienie Kondemnat Konfederacyi terażnieyszey, według Ordynacyi *Processus Iudicarij* od teyże Kommissyi, *atque methodo* Praw dawnych y zwyczajów Stronom pozwolić. Urzędy Ziemskie, lub Grodzkie iezeliby na Kondescensye, Inkwizycyi, Kalkulacyi, y Weryfikacyi, zysłać przyszło, *Terminos prefixos ad condescendum* wyznaczyć, peny, *contra negligentes Officiales* zakładać, wolni będą, & *sub eodem vinculo Juramenti tenentur*. A cokolwiek w staniu czyli niestaniu Stron osądzą, y Dekre-

tami

tami swemi promulgować będą, to My nienaruszenie zachowanym mieć chcemy, y nikomu takowych Dekretów, *in quovis Subsellio, in dubium vocare*, niedopuszczymy, owżem one *ad Executionem, & Satisfactionem Rei Iudicate* przywieść, wszelkie *Subellia* Urzędów Ziemskich, Grodzkich, y Trybunałskich, nie wdawaiąc się w żadne kognicye, y przesądzenia onych, powinne będą. A że UU. Kommissarze, Powagą Seymu terażnieyszego, *ad publicum Officium* są naznaczeni, przeto we wszystkich W. X. Litt. y Korony Polskiej *Subsellia*ch, tak od naznaczenia terażnieyszego, do ziechania na Sądy Kommissyine, iako też *in Actu* Sądów za pokazaniem attestacyi przytomności swoiey, na tey Kommissyi przez Prezydującego, a Prezydujący za attestacyą Kommissarzów, za pokazaniem attestacyi przytomności swoiey na tey Kommissyi przez Kommissarzów, y Pisarza przy Pieczęci podpisaney, *Suspensy* Spraw, po zakończeniu tey Funkcyi swoiey, do Tygodni Czterech uznawane mieć piwinni. Przeto iakieybykolwiek czy to przed naznaczeniem *etiam* do tych Sądów *ultime Instantie*, czyli też *in tractu* onych *in quocunque Subsellio* otrzymane, na Urodzonych Prezydenta, Vice-Prezydenta y Kommissarzów pokazały się Kondemnaty, że *Activitati* onych w zasiadaniu y Sądzeniu szkodzić nie mają, y nikt za onymi żadney obiekyi czynić nie może, *Authoritate* Seymu ninieyszego warniemy y ubezpieczamy. Regestra Sądowe, Xięgi y Protokoły wszelkie tey Kommissyi U. Pisarz po zakończonym zupełnie Akcie naydaley *in spatio* puł Roku powinien będzie komportować do Xiąg Ziemskich lub Grodzkich Woiewodztwa Wileńskiego, z ktorych Kancellarye tameczne wyjęcia Widymusów y Extraktów ktoreby niebyły wydane, *similiter* excerptów nikomu potrzebującemu bronić niepowinne będą.

Do Dobr także Koronnych obydwóch Prowincyi podobnają Kommissyą *cū simili potestate ac facultate* uznaiąc być potrzebną, za Prezydenta, Wielmożnego Adama Brzostowskiego Kasztelana Połockiego, za Vice-Prezydenta, U. Czarneckiego Starostę Koralskiego, za Kommissarzów zaś *à parte* OO. Xiążąt Radziwiłłów, UU. Padlewskiego Sędziego Ziemskiego Lwowskiego, Kawieckiego, Stolnika Latyczewskiego, Skorupkę Podczaszego Drohickego, Bogatka Pisarza Ziemskiego Braclawkiego, Sarneckiego Skarbnika Ziemi Bielskiej, Hordyńskiego Brzodzkiego, Krzemienieckiego Grodzkiego Sędziów, Lipińskiego Pisarza Grodzkiego Pomorskiego, Lnińskiego Podwoiewodzkiego Pomorskiego, y Wybickiego; *A parte* WW. Kuratorów, Tutorów & *omnis tituli* do

Rrr 2

OO.

OO. Xiążąt y Dobronych pretenforow, UU. Worcella Sędziego Ziemskiego Halickiego, Antoniego Moniewskiego Stolnika Zydaczewskiego, Lewickiego Przemyslskiego, Koziobrodzkiego Halickiego Podśędkow, Droiewskiego Miecznika Lwowkiego, Janickiego Pisarza Ziemskiego Lwowkiego, Walewskiego Sanockiego, Adama Białoskurkiego Halickiego Woyskich, Witostawskiego Sędziego Grodzkiego, Rafała Zurowskiego, naznaczając do zafiadania y Sądzenia, tudzież sprowadzenia Kompletu Sądu *eandem Methodum*, iako y w Kommissyi Litewskiej waruimy, ktorzy *juxta prescriptam superius regulam, modo in legibus Regni prescripto*, ziachwszy do Miała Lwowa w Roku 1768. także od zakończenia Seymu tegoż za Niedziel Dwanaście, ten Akt *precisus quavis appellatione finaliter* expedyować mają, dla ktorych Urodzo: Kommissarzow *simile beneficium* Suspens być ma, po ktorey skończoney Kommissyi Akta y wszelkie tegoż Sądu Dekreta mają być *ad Acta Authentica Regni Leopoliensia per Oblatam* oddane.

Ordynacya Sądow *ultimae Instantiae* między Oświeconemi Xiążętami Radziwiłłami, a między WW. Urodzonymi Kuratorami, Tutorami, Possessorami y Pretenforami w W. X. Litt: naznaczonych.

1mo. **T**Ermin Pozwom czy to za oczywistym czyli za zaoczny podaniem od zeznania w Kancellaryi Grodzkiej ma być trzy tygodniowy rachowany, Pozwy zaś rekonwencyonalne *non attento Termino* podawać wolno.

2do. Kancellarya tych Sądow *juribus suis* niema Stron *gravare*, lecz tak Dekreta, Dokumenta wydawać y w dochodach się zachować, iako iest Prawami pospolitemi o Kancellaryach Trybunalskich ostreżono.

3tio. Pieczęć tych Sądow Juryzdyczna ma być iedna pod Herbem Prowincyi W. X. Litt:

4to. Regestr tych Sądow ma być dwoma Stronicami, iedna pod Tytułem Prezydenta, druga pod Tytułem Pisarza, a Protokuly Dekretowe tylko u Pisarza *modo quo* w Trybunale.

5to. W tychże Sądach ma być Regestr Taktowy *cum delinquentibus contra securitatem Judiciorum* także dwoma Stronicami iako y pierwszy.

6to. Regestr Ordynaryiny ma być wołany *ordine sequenti non transcendendo* porządku numeralnego wpisów przez Prezydującego.

7mo. *Turnus* ma być dawany w zawartym Kole *in casu* potrzeby po trzykroć tak iako w Trybunalach.

8vo. W. Prezydent lub *in absentia* onego Vice-Prezydent mają oprócz Roty Deputatom Trybunalskim opisaney, przyśiądz ielsze przed samą Kommissyą Rotą Marszałka Trybunalskiego.

9no. *In simili* Urodzony Pisarz tych Sądow *ultimae instantiae* y Urodzeni Regenci onego ile ich kreować zechce, mają przyśiądz, Pisarz Rotą Pisarza Trybunalskiego, a Regenci Rotą Regentow Trybunalskich.

10mo. Kontrowersye od Stron tak produkta iako y Repliki przed tym Sądem mają być *in scriptis* tak iako w Trybunale.

11mo. Instygatora tych Sądow *Securitatis* W. Prezydent lub *in absentia* iego Vice-Prezydent od siebie wyznaczyć y kreować ma.

12mo. Na te Sądy tak z Prezydujących iako też Kommissarzow y Stron samych nikt przyjeżdżać ani przychodzić *in numerosa Cohorte* Przyjacioł y ludzi swoich, tak iako iest o Trybunalach opisano, nie powinien.

13tio. Tak *pro Securitate* iako y dla powagi tych Sądow ma zwierzchność Woyskowa W. X. Lit. przez Ordynanse swoje dodać asystencyi z ludzi Woyskowych bliską Konfystencyą mających, o co Prezydujący w Kommissyi Woyskowej dopomnieć się obowiązany.

14to. Naznaczenie miejsca w Mieście Wilnie dla odprawowania tych Sądow *ultimae Instantiae* każdego czasu *pro comoditate* ma dependować od Prezydujących z tą iednak kaucyą, ażeby przenosząc *quo casu* Sądy z miejsca na miejsce, przy odwołaniu ostatniej Sessyi było ogłoszono przez Woźnego na ktorym miejscu następująca po niey ma być expedywana.

15to. Ugoda między Stronami do tych Sądow należącymi nie tylko przed zaczęciem, lecz *etiam in tractu* tych Sądow kontrowersyi y ustępu do namowy zawsze iest wolna y zabroniona być nie może, z wolnym przyznawaniem y Aktykacyą wszelkich Tranzakcyi *inter Partes Paciscentes & procedentes*, przez się lub przez Plenipotentow onych *ad fure agendum & componendum* umocowanych, tak iakoby w Trybunale.

16to. A co się tycze Kondemnat chociażby *in ultimo gradu Convictionis* w Sądach terażniejszey Konfederacyi wypadłych, na

te wszystkie każdej Stronie za incydencyą y przywołaniem Wpisu swego *Activitatem loci standi* warować bez żadney solucyi wolno będzie.

17mo. Summy nadatkowe przez *Sancitum* terazniyszey Konfederacyi odebrane do Kuratorów, tak y teraz odsyłaia się, a to się tak ma rozumieć: Jeżeliby Kuratorowie nie na uspokojenie Długow Sprawiedliwych OO. XX. Karola Marszałka Generalney Konfederacyi y Seymowego, y Hieronima Wojewodzica Wileńskiego Radziwiłłow też Summy obrocili, y z tychże Xiążąt krzywdą postąpili, tedy *Curatores Possessorum* zastawnym *in ordine restitutionis* odpowiadać *tenebuntur*, a jeżeliby zaś Kuratorowie realnie dowiedli iż też Summy na uspokojenie sprawiedliwych długow OO. Xiążąt obrocone były, tedy iuż te Summy nie Kuratorowie wypłacą, ale OO. Xiążęta na siebie przyiac *tenebuntur*. A przed takowym rozładzeniem gdyby O. X. Radziwiłł Marsz: Gener: Konfeder: Kor: y Seymowy Dobra swoje y Brata swego od Possessorow wykupować chciał, tedy Possessorowie Oryginalnemi Summami Kontentować się powinni, dopoki Kommissya natury nadatkowych Summ przez kogo mają być wypłacone nierozładzi.

18vo. Cudzoziemcy każdego Kraju y iakieykolwiek bądź kondycyi ktorzy pretendować będą od OO. XX. Karola Marszałka Gener: Konfeder: Kor: y Seymowego, y Hieronima Woiewodzica Wileńskiego Radziwiłłow zapłacenia długow *legitime* im należących, powinni się odzywać z pretensyami swoimi w tey wyznaczoney Kommissyi, która będzie obowiązana roztrząsnąć ich żądania y należytą uczynić im sprawiedliwość.

Kanclerze lub Podkanclerzowie Duchowni.

Mając wzgląd na szczupłe dochody tych Biskupstw ktore *pro compatilibus* wraz z Pieczęcią dla Duchownego Ministra przez Statut Alexandra 1504. są zostawione, a oraz na znaczne wydatki iakowe takowż Minister nieopatrzony wystarczaiącą Intratą przy boku Naszym z obowiązku *sui Ministerij* ustawicznie znajdując się znosić musi, zaczym Statut pomieniony Alexandrowski w tym punkcie deklaruiąc, same tylko Prymasostwo y Biskupstwo Krakowskie y Kujawskie *ab hinc pro incompatilibus* dla Ministrów Duchownych przy Pieczęci za zgodą Stanow powszechną ustanawiamy.

Expe-

Expedycye Seymowe.

Z Wyczay Nadgrody Skarbu Koronnego Kancellaryi Koronney za expedycye przed Seymowe uznaiąc z sprawiedliwością zgodny, żeby według tegoż zwyczaju za expedycye przed Seymowe za Panowania Naszego czynione Kommissya Skarbu Koronnego tę Nadgrody po Sto Czerwonych Złotych czyniła, zalecamy.

Dom Nacyonalny y z Kościołem w Rzymie.

Uznaiąc coraz lepiej użyteczność Kościoła y Domu Nacyonalnego Polskiego w Rzymie, tenże oraz z wszelkimi do niego przyległościami y wszystkimi fundacyami mimo wszelkie przeszłe o tym rozrządzenia, do własney Naszey *immediate* Protekcyi y dyspozycyi *pro bono Reipublice & decore Corone* mocą Seymu terazniyszego odtąd wracamy y rezerwujemy, *in perpetuum* pod tąż Protekcyą y dyspozycyą Naszą mieć chcemy.

Opactwa.

Gdy ludzi Duchownych zdatnych *ad usus publicos & in Ministerijs Nostris ac Reipublice* zostaiących pomnaza się liczba, a pod szafunek Nas Krola tyle sask nieprzypada, żeby wszystkich zaśluzonych przystoynie opatrzyć można. Biskupstw do tego niektorych zbyt szczupłe są dochody, a Senatorzka z Biskupią złączona godność dostateczniyszego potrzebuie funduszu. Więc w ufności że Stolica Apostolska uznać raczy sprawiedliwą przyczynę do podania *in Commendam* Opactw wszystkich ktorych intraty na podział *in Mensam Commendatariam & Clausralem* wystarczą, z tąż Stolicą Apostolską traktować o to będziemy, y potym rzeczzone Opactwa a nayprzod Nayprzewielebniyszemu w Bogu Xciu JMci Prymasowi dzisieyszemu (mocą tego Seymu uchylaiąc Prawo *de incompatibilitate*) ieszcze dwa *ex primis vacantibus* konferować będziemy, y do Akademii Krakowskiej intratę z iednego Opactwa w Dyecezyi tameczney leżacego *ex nunc protunc* przyłączamy, y w czasie swoim Przywilej na to wydamy. Inne zaś Biskupom y Prafatom szczupłe intraty mającym *habita ratione* zaśluz ich dawać przyrzekamy. Opactwo zaś Paradajskie *etiam* pod obcym panowaniem Dobra do siebie należące

Sss 2

ma-

maiące, za zdarzeniem się inszego dla Nayprzewielebnieyszego w Bogu Xcia Prymasa dzisieyszego, do wolney Elekcyi *Monachorum Cisterciensium* wrociemy.

Rekwizycya do S. Stolicy Apostolskiej o przeniesienie Świąt na Niedzielę.

LUbo iuz za przykładem y doświadczeniem Sąsiedzkich Państw Katolickich wyiednane są od czasu niemałego przez WW. Biskupow na Dyecezye Korony Polskiej y W.X.Litt. pozwolenie S. Stolicy Apostolskiej przeniesienia Świąt na bliższe Niedziele; iednak że takowe pozwolenie dotąd powszechney w Kraju niewięzło Exekucyi, a uważając że Krajowe Bogactwa z pomnożeniem czasu do robot powiększają się, że pomnieyszeniem liczby Świąt większe ich sprawuje się ufzanowanie, uymuią się powody próżnowania y ztąd wynikających zbytkow, pijaństwa y swywoli; oddalają się okazye gwałcenia Praw Kościelnych przez potrzeby naglące, niemniej że każda praca y robota dla pożytku Kraju y bliźniego czyniona iest pobożnością, na proźby Stanow Rzpltey za rzecz pobożną, potrzebną y pożyteczną być sądziemy wdać wto starania Nasze, ażebyśmy od S. Stolicy Apostolskiej wyiednać mogli powszechne pozwolenie na wszystkie Dyecezye Państw Naszych & *Annexarum Provinciarum*, tak *pro Ritu Latino* iako też *pro Ritu Græco Unito*, przeniesienia sposobem w innych Katolickich Krajach praktykowanym Świąt niektorych Uroczystych na Niedzielę (ktore to pozwolenie iak będzie wyiednane, ażeby WW. Biskupi do swoich Dyecezyi publikowali y w Exekucyą *etiã cum adminiculo potestatis secularis* dla pożytku y wygody Obywatelów wprowadzili, po ich dla Dobra Narodowego gorliwości mieć chcemy.

Obieranie Stanu.

JAko w obieraniu Stanu sobie na całe życie *requiritur* wiek dojrzały, tak zakazujemy *sub penis* tak Rodzicom, Opiekunom czyli wszelkim nazwiskiem władzę nad Młodzieńcami czyli Paniami mającymi, iako y tym samym którzy albo iuz Rodzicow niemają, albo z Opieki wyszli, aby niewstępowali Młodzieńcy, tylko lat Dwadzieścia y Cztery skończone mający, Panny zaś lat szesnastie mające, do Zakonu y Zakonną niebrali sukienkę, w
czym

czym aby to ninieysze rozrządzenie tym dokładnieyszą miało Exekucyã, nieomieszkamy *ad premissa* wezwać powagi S. Stolicy Apostolskiej, ażeby Zakonom nie wolno było przyjmować. Ta iednak Konstytucya niema *ligare* idących do Zakonow XX. Jezuitow y Piarow. Zakon zaś żaden sukienki Zakonny dawać niepowinien ludziom, którzyby nie tylko niemieli lat wyżey wyrażonych, ale też niebyli *sui juris*, y gdyby przyiał *non sui Juris* Osobę bez pozwolenia *cujus interest*, do Ziemstwa naybliższego zapozwany *Superior* Klasztoru, *pena* Tyśiąca Grzywien z Dobr albo z Wyderkaffow Klasztornych *solwenda pro inobedientia* Prawu, ukarany być powinien.

Opatrzanie Arcy-Biskupa Ormiańskiego.

ZE Arcy-Biskupstwo Ormiańskie ktorego *Sedes* iest we Lwowie niema zadnego Funduszu, Wielbny Arcy-Biskup tylko na Opatrzności Bolkiej, y iasce pobożnych tego obrządku Ormiańskiego owieczek swoich zawisł, więc *ex primis vacantibus* iedno Opactwo *Ritus Unitorum pro fundo* tegoż Arcy-Biskupstwa nadamy.

Obwarowanie Szpitala Gnieźnieńskiego.

POnieważ WW. XX. Krzyżacy Miechowscy *Sacratissimi Sepulchri Custodes*, Szpital Gnieźnieński szczegulnie dla sustentacyi Ubogich Studentow y żebrakow podeszłych ufundowany, *contra mentem* Oryginalney Erekyi, swoich w nim Zakonnikow konserwuią; a przez to wyznaczoney od pierwszego Fundatora dla Ubogiej Młodzi Szlacheckiej edukacyi, y dla żebrakow podeszłych ubliżają żywności; dochody z onego *suis applicando usibus*; zaczym Nayprzewielebnieyszy Arcy-Biskup Gnieźnieński y Jego Kapituła iako nadmienionego Szpitala y Dobr wszystkich do niego należących *ex mente primævi Fundatoris* Dziedzicami postanowieni, y mieć bacność nad Rżadem oraz Prowentami onego są obligowani, tak gdy przerzeczony Szpital przeciwko woli swojego Fundatora wzwyż nadmienieni XX. Krzyżacy na Klasztor odmienić usiluią, y iuz kilkanaście Osob Zakonu swego do onego wprowadzili, zaczym *abusum hunc* fundacyi znosiemy, y dla utrzymania Rżadow y funduszu wspomnionego Szpitala

Nayprzewielebniejszyemu w Bogu Xciu Prymasowi Arcy-Biskupowi Gnieźnińskiemu y Jego Kapitulie podług Erekcji y Przywileiów Szpitalowi nadanych, o nimże zarządzenie y administracyą jego oddajemy ze wszystkimi Dobrami y Summami Szpitalnemi. A podług przepisu Erekcji y funduszu w edukowaniu Młodzi Szlacheckiej, iako też w pożywieniu żebraków Ubogich zachowanie się zalecamy; Ze zaś Erekcya mieć chce żeby *de gremio* Konwentu Miechowskiego *Ordinis Sacratissimi Sepulchri* Zakonnik *tanquam Magister hospitalis* był przełożonym edukujących się w Szpitalu Studentów, y Ubogich żebraków, y w tym zadofyć uczynienie Erekcji ostrzegamy.

Odnowienie y Ucalenie Prawa Kollacyi tak Naszey Krolewskiej iako y Szlacheckiej względem wszystkich Archi-Mandryi R. G. U. w Koronie y W. X. Litt: znaydujących się.

Archimandrye R. G. U. Ławrowka w Prowincyi Koronney, à w Woiewodztwie Ruskim, Ziemi Przemyskiej będąca, podług Konstytucyi *Anni 1641.* Prawu Kollacyi Nayiaśniejszych Monarchow Polskich podległa, à *successu Temporis* przez Zakon Bazylianński umorzona, y w proste Klasztory obrocona, zaś w W. X. Litt: Wileńska Ławryszowska Pustyńska pod Mścislawem Minika, Torokanie, y inne wszystkie miejsca, ktore od Naszego Prawa *Juris Patronatûs* dependowali, mają *ad Gratiam Nostram Distributivam* należeć, *sub penis in violatores Juris Nostri sancitis*, na tych wszystkich, którzyby Nominacyom od Nas wyszłym sprzeciwiać się, y Possessyi nominowanym Osobom bronić, y niedopuszczać odważyli się. Przeto administracyą Dobr Kościelnych R. G. U. wakujących, z dawnego zwyczaju, *Juri Majestatis* przyłączone, à od Nayiaśniejszych Przodków Naszych, Przewielebnym Metropolitom Ruskim zlecone, tymże Przewielebnym Metropolitom stwierdzamy, z obowiązkiem, ażeby Kancellarye Nasze, o zasłych Wakanfach od nich obwieszczane bywały, z zaleceniem Osob, ze Krwie Szacheckiej pochodzących, z cnot, y innych chwalebnych przymiotow zgodnych do otrzymania Łaski Naszey, y tak Nominowanych, iezeliby Im co osobistego

stego Prawom Duchownym, y Oyczytym przeciwnego zarzuceno nie było, na otrzymane od Nas Wakanse Inwestywali, y w aktualną Possessyą według zwyczajnego porządku wprowadzali, *salvò jure agendi*, po wykonaniu zasłych Nominacyi Naszych, w Sądach Naszych Assessorckich, tym wszystkim, którzyby cokolwiek przeciwko temu Prawu przywodzić chcieli.

Probstwo S. Jerzego w Warszawie, y drugie w Błoniu.

Probstwo zwane Święto Jurkie w Warszawie, y Probstwo w Błoniu, iako w Miastach Naszych zostające, *Collationi Nostrae Regie, & Juri Patronatûs* poddajemy.

Probstwo Piotrkowskie.

ZE na terażniejszym Seymie, wyznaczylismy Deputatom Trybunalskim, tak Duchownym, iako y Swieckim Pensy; Więc Probstwo Piotrkowskie, przez Konstytucyą Seymu *Convocationis 1764. favore* Funkcyonalistów z Kapituły Gnieźnińskiej teyże Kapitulie Inkorporowane, y inne *Beneficia eo sine* innym Kapitułom nadane, *ad Jus Patronatûs Regium* przywracamy.

Woiewoda Gnieźniński.

CHęć sprawiedliwą zasługującym uczynić nadgodę, ktorych wielość dla szczerpłej Urzędow liczby, w szafunku bydz pomieszczona nie może; a nie mniej żądaniu Obywatelow Woiewodztw Wielkopolskich w dochodzeniu sprawiedliwości dogodzić; Woiewodztwo Gnieźnińskie z Urzędami Ziemskimi, poczawszy od Podkomorzego, aż do Skarbnika, iako też Ziemstwo Gnieźnińskie stanowimy. Starosta iednak Gnieźniński Powiatowym, iak dotąd był, zostawać ma; ktoremu to Woiewodzie Nowemu, y Urzędnikom Gnieźnińskim teraz kreowanym, y na potym bydz mającym, iako też Ziemskim Sędziom, po odprawioney za Uniwersalem Woiewody Elekcji, Przywileie z Kancellaryi Naszey wydawać rokażemy; a miejsca dla Woiewody w Senacie po wszystkich Woiewodach, a zaś Urzędnikom na Seymiku po Urzędnikach Woiewodztwa Kaliskiego naznaczamy. Aże na tenże koniec prędszey sprawiedliwości y Sąd Grodzki w Gnieźnie jest potrzebny, więc otwarcie iego y Sędziow postanowienie Uro: Generałowi Wielkopolskiemu zlecamy.

Ustanowienie Kasztelana Mazowieckiego.

Xięstwo Mazowieckie z dzieściami Ziemi y wielu Powiatow złożone, że od Jmienia Woiewodztwa swego niema Kasztelana, więc na proźbę Posłów y Obywatelów tegoż Xięstwa Mazowieckiego, za powszechną zgodą dla sposobniejszej *in publicis Confessibus* czynności, Kasztelanią Mazowiecką ustanawiamy, na którą gdy Przywilej na Osobę Nam y Rzpltey zafluzoną w tymże Xięstwie Mazowieckim osiadłość mającą z Kancellaryi Naszey wydać rozkażemy, Temuż mieysce w Radzie Naszey z większemi Kasztelanami po Czerniechowskim Kasztelanie teraz naznaczamy.

Objaśnienie Konstytucyi pod Tytułem: Rozwiązanie Recessu w Interesie Dobr Ostrogskich uczynionego.

Lubo Konstytucya Seymu ostatniego 1766. Roku, Prawa dożywotnie przed Tranzakcyami Sandomirskimi w Grodach Kijowskim, Zytomirskim, lub Luckim, Krzemienieckim, Leczyńskim, y Winnickim Zaoblatowane, od Xięcia Janusza Sanguszka przeszłego Marszałka Nadwornego W. X. Litt: przed Tranzakcyami Sandomirskimi podpisane y zeznane za ważne y nieporuszone mieć chciała; Jednak zabiegając wszelkiey interpretacyi z tych Terminów Possessorów aktualnych w teyże Konstytucyi położonych wynikającej; żeby Sukcesorowie Possessorów mający sobie służące y nadane przed temiż Tranzakcyami Sandomirskimi Prawa, od dzierżenia Dobr Prawu Jch dożywotniemu podległych oddaleni niebyli, mocą terazniejszey Konstytucyi ostrzegamy. *In reliquo* Konstytucyą Seymu przeszłego 1766. y Prawa Possessorów w niej wyrażonych, y Summy *sine prejudicio* Praw Uro: Jana z Dukli Przyłuskiego *in toto* approbuujemy; *salvo explendo juramento* przez tegoż Uro: Przyłuskiego *super realitatem* Summy przed Tranzakcyami Sandomirskimi importowanej. Tudzież Prawo Dożywocia na Wsie Krasnostolkę y Michałowkę Uro: Michała Skrzetuskiego *previo juramento* (iako przed temiż Tranzakcyami Sandomirskimi ma Prawa nadane y Summę do Skarbu Xięcia Sanguszka importowaną) ubezpieczamy, uśmierzając tak-

także wszczętą kollizyą o Dobra Kuźmin z przyległościami, Wsie Woronkowce, Michałowce, Łobodynce większe y mnieysze, Kasamarynki, Holinki, Mołczany, Motrunki, Sciborowka, za niewątpliwe Dziedziczne y należące Xiężnie Maryi z Lubomirskich Radziwiłłowy Miecznikowy W. X. Litt. (*non attentis quibusvis Iuribus ex Parte* rzeczzonego U. Starosty Uszyckiego *in rem* kogożkolwiek *subsecutis*) uznaiemy. Wsie zaś Horodec, Swarzyn, Hrebeninka, Semerynki, Pienki, za niewątpliwe Dziedziczne tegoż U. Szydłowskiego Starosty Uszyckiego bydź deklaruiemy *Insuper* naznaczoney Summy z Dobr Ostrogskich Konstytucyą Seymu ostatniego 1766. na Regiment, ratę pierwszą pułrocznią to jest Summę Sto Pięćdziesiąt Tysięcy Złot: Pol: przez Kommissarzów do tego wyznaczonych, na Miałeczka, Wsie y wszelkie należytości rozłożoną, teyże Xiężnie Maryi z Lubomirskich Radziwiłłowy Miecznikowy W. X. Litt. wyliczoną y zapłaconą mieć chcemy. Prawo Dożywocia na klucz Zwiachelski służące U. Kasprowi Lubomirskiemu Generałowi Woysk Rosyjskich, według Tranzakcyi die 26. 8bris 1766. spisanej, y *per Oblatam* do Grodów gdzie *bona consistunt* podanej z tego Interesiu wynikające, y tegoż U. Lubomirskiego w wszelkich Jego do Dobr Ostrogskich pretensyach uspokajające, *in toto* umacniamy. Dobra Cudnow *cum attinentijs* w Tranzakcyi w Sandomierzu Roku 1753. uczynioney specyfikowane U. Teodora Lubomirskiego Cześnika Koronnego iako *originaliter à femello capite* pochodzą, tak gdy *per Successionem post Sterilem decessum* U. Teodora Lubomirskiego Cześnika Koronnego na Braci y Siostry spadaią; więc ażeby do rownego działu szczegulnie tych Dobr Cudnowskich *cum attinentijs* tak Siostry iak y Bracia należeli, *lege presenti* mieć chcemy. *In reliquo* Donacye inne przez Xięcia Janusza Sanguszka zeznane, powagą Seymu ostatniego umocnione, (*non attentis quibusvis Prosecutionibus*) niewzruszoney mocy bydź determinuiemy.

Przepis Seymikom Wojewodztw Wielko-Polskich.

Chcąc w iakonaylepszy porządek wprawić przed Seymowe Woiewodztw Wielko-Polskich Seymiki, y dla rozległości Powiatow od niewygody zieżdzaiących uchronić, stanowiemy; aby Seymiki Powiatowe poprzedzały w każdym Głównym Powiatu swego Mieście niżej opisanym z wszystkich trzech Woie-

wodztw, Poznańskiego, Kaliskiego y Gnieźnieńskiego Zjazd Posłów, na których podług przepisu Seymu *Coronationis Anni 1764.* Ziemianie po Dwoch Posłów z Powiatu obierać mają, a Ci we dwie Niedziele po Seymikach Powiatowych ziechawszy się do Poznania na miejscu dawnym obradom zwyczajnego, *Desideria* swoich Powiatów komunikować sobie będą, z których do iedności większością przyprowadzonych, skonfrontowanych y ułartych między sobą Artykułów, iedna tylko z wszystkich Powiatów wspólnie z Senatem tych trzech Woiewodztw ma być ułożona Instrukcja, którą Posłowie tym porządkiem obrani y od swoich Powiatów Kredensowani na Sejm zaniosą; Na Zieździe zaś Generalnym w Poznaniu, Senatorów Trzech Woiewodztw Poznańskiego, Kaliskiego, y Gnieźnieńskiego, pierwszy w porządku Senator Swiecki przydować będzie, które to przedgeneralne Seymiki w niebytności Wojewody *respectivè* Woiewodztw tych, Wiell: y Urodzeni Kasztelanowie, to jest: w Woiewodztwie Poznańskim w Poznaniu W. Poznański, lub U. Rogoziński; w Kościanie, U. Sremski lub Krzywiński; w Wałczu, Miedzyrzecki lub Santocki; w Ziemi Wschowskiej, Przemendzki; w Woiewodztwie Kaliskim w Kaliszu W. Kaliski; w Koninie, U. Łędzki; w Pyzdrach, Biechowski; w Nakle, Nakielski; w Woiewodztwie Gnieźnieńskim, W. Gnieźnieński; w Kcyni U. Kamiński; albo w Jch Legalney niebytności, którą ostrzegamy, Pierwszy w Woiewodztwie przytomny Urzędnik lub Oficjalista Grodzki, gdyby Urzędnika nie było. Co się zaś tycze Seymików Deputackich aby na dawnym miejscu przez Zgromadzone trzy Woiewodztwa w Szedzie odprawowane były, mieć chcemy, a obieranie to ma bydź podług Opisu Seymu *Convocationis 1764.* co zaś do liczby Deputatów ta ma bydź według Ordynacyi Trybunału na tym Seymie postanowionej, iezeliby zaś Obywatele tych trzech Woiewodztw baczyli potrzebę, Seymików dobrego porządku, wolno im będzie na Generalnym swoim zieździe wraz z Senatorami namowić miejsce y sposob czyli to wspólonego czyli osobnego Seymikowania. Aby zaś te Woiewodztw podzielenie iakowey Jurydykcyi Uro: Generała Wielkopolskiego nieprzynosiło uymy, która mu zdawna służyła na Woiewodztwa Wielkopolskie przy dawnym Prerogatywach należących do Generalstwa Wielkopolskiego, na zawsze ubezpieczamy; co się ma rozumieć y dla Urodzonych Posłów Wielkopolskich względem ich przedniectwa.

Lokacya

Lokacya Tatarow.

MAiąc wzgląd na zasługi Tatarow w Woysku W.X. Litt: służących, których Predecessor Nasz Krol Jan Trzeci docześnie w Ekonomij Brzeskiej y Grodzińskiej z obowiązkiem w Przywilejach wyrażonym Chorągwanie ulokował, innym zaś w Ekonomiach Naszych Litewskich Przywileie Antecessora Naszego Augusta Trzeciego ztwierdzając niektóre dawniejsze, y postępując nowe Dzierżawy zwyczajem Donataryuszowskim doczesne także nadały Lokacye, w których Poslessyach gdy przeciwko naydawniejszym a licznie ponawianym Prawom y Paktom Konwentom przez Nas zaprzyjężonym, *avulsæ* Ekonomiczne uszczerbiać zakazującym, zachować y utwierdzać Ich niemożemy; przeto zachęcając do wiernych Nam y Rzpltey usług, a chcąc mieć nieodwłoczną Dobr Naszych Stołowych reintegracyą, ustanawiamy: iż iedne Starostwo w Koronie Polskiej, a drugie w W. Xięstwie Litewskim, każde zaś z nich Intraty podług wyprowadzonych Lustracyi Dzieścięć Tysięcy Złotych czyniące, po zaśzłej Wakancyi czyli Rezygnacyi Possessorow, do Dyspozycyi Naszey przypadłe, tymże Tatarom oddane, które im samym teraz w Ekonomiach Naszych Litewskich mieszkającym, a odtąd Ekonomicznych Dzierżaw y Gruntow trzymać niemogącym, y Ich Successorom wieczystym Prawem służyć mają. Dla dostąpienia zaś tych Starostw y uczynienia między nimi podziału, Kommissarzow od Nas instrumentowanych z opisaną do takowego umiarkowania mocą w Reskrypcie Naszym wyrażoną zesłamy, y na fundamencie takowego przez zesłaną Kommissyą każdemu z nich dostąpioney Possessyi wydzielenia, Przywileie wieczyste z Pieczęcią Kancellaryi Naszych wydamy, obowiązki zaś słuźby na potrzebę Rzpltey w Przywilejach *Locationis* wyrażone, że Ciż Tatarowie z Dobr teraz Prawem wieczystym nadanych y sobie postąpionych wypełniać, a Kwartę Intraty y Hibernę z tychże Starostw należącą wiecznemi czasami do Skarbu Rzpltey wypłacać powinni będą, waruiemy y iako nayuroczyściey ostrzegamy.

Ubezpieczenie dla Tatarow w Koronie Polskiej y w W. X. Litt:

Tatarowie w Koronie y w W. X. Litt: na Dobrach Naszych Krolewskich Hibernowych y Ziemskich mieszkający, ażeby

przy dawnych Prawach y Wolnościach Narodowi swemu *legitime* nadanych nienaruszenie zostawali, y do rownego z Stanem Szlacheckim należąc Rzpltey Podatku, żadną uciążliwością pod jakimkolwiek pretextem przyciskani niebyli, oraz ażeby wolne na swych lokacyach Erekcye y konserwacye Mezetow bez przeszkody od nikogo mieli, za zgodą wszech Stanow terażniejszym Prawem ustanawiamy.

Kompania Manufaktur.

Przelożeniem użytecznych Kraiowi skutkow z Manufaktur wypływających znaczna część Obywatelow zachęcona, gdy między sobą ustawy Kompanią Manufaktur Weśnianych sporządziła, y tychże ustaw od Nas zylkawszy Roku przeszłego ztwierdzenie, Manufaktury różne Weśniane przez sprowadzonych Rzemieślników z nadzieją przyszłych zylkow rozpoczęła; Zaczym My Kompanią tę Manufaktur Krajowych w swej istocie, mocy y czynnościach nie tylko terażniejszą Konstytucją utwierdzamy, ale dogadzając żądom oneyże dla zdawniejszego y trwalszego Manufaktur wspomnionych rozkrzewienia y utrzymywania pozwalamy.

1mo. Aby do Dwunastu lat Skarby Koronny y W.X.Lit: od Cła uwolnić mogli, Instrumenta, farby, Rzemieślnice sprzęty y inne potrzeby które iako tańsze, lepsze albo w Kraju Naszym ieższe niezneydujące się a do tychże Fabryk potrzebne y używane być mające, *Kompania* sprowadzać będzie musiała z Zagranicy, za poprzedzającą przysięgą od Kompanii na to wyznaczoney Osoby, iako te wszystkie sprowadzone rzeczy do Manufaktur wspomnionych potrzebne y użyteczne być mają.

2do. Kompanij teyże Dobra Ziemske iakie sobie do Manufaktur sposobne w którymkolwiek Woiewodztwie upatrzy, na Imię Kompanii kupić y w nich fabryki rozporządzić *salvis oneribus publicis* pozwalamy, byle ze wszystkim nieprzenosiły Summy Dwochkroć sto tysięcy Złotych Polskich, które Dobra w Koronie lub w Litwie Skarby Koronny albo W.X.Lit: skonfiskować mają, ieżeliby nad zwyż wspomnioną Summę cokolwiek więcey Kompania nabyć ważyła się.

3tio. Konfraternia pod Tytułem: S. Benona w Roku 1629. erygowana, miała obowiązek fundowania Szpitala dla Sierot ku wychowaniu y cwiczeniu onych w Manufakturach, zastępując ten obowiązek niegdy Nayprzewielebniejszy Xięże Prymas Szembek wystawił Szpital, a Wielebny Xiądz Roszkowski Suffra-

gan do tego Szpitala przyfundował Cuchtauz z nadaniem Wioski za Wiffą leżący; Prowizorstwo Szpitalu y Direkcyą Cuchtauzu Roku 1720. oddane są Konfraternii wyżey wspomnioney, te nadanie Przywilejem Nayiaśniejszego Augusta III. iest approbowane, a Przywilej Konstytucją *Anni* 1736. został ztwierdzony, gdy więc skutki tych Dwoch funduszow Szpitala y Cuchtauzu przy Warszawie przez Kompanią terażniejszą Manufaktur dostateczney y zręczney zylszczone, y Samey Kompanii w dziele rozpoczętym mogą być użyteczniejsze; Przeto obowiązki funduszow w mocy swej nienaruszając, Kompanii Manufaktur ze wszystkimi dochodami y należnościami one nadaiemy, z warunkiem, aby wszystkie Kondycye funduszow *in ante* przez Konfraternią S. Benona pełnione być mające zachowała Konfraternii, y teyże Konfraternii w nadgodę tego co z rzeczonych funduszow *obveniebat* dla Kościoła S. Benona, *quantum*, przez WW. Kancelrzow Koronnych *determinandum* punktualnie wypłacała.

Postanowienie Zupnikow w Wojewodztwach y Ziemiach Koron:

GDy do wydawania Soli Wojewodztwom y Ziemiom przychodzący, obieranie na Seymikach Dystrybutorow bywało okazyą kollizyi w usłowanym domieszczaniu się *ad hoc munus*; Zaczym z powodu spokoyności Obywatelskiej po Całej Koronie Polskiej y wszystkich Wojewodztwach y Ziemiach gdzie Taryff Solnych nie masz y Dystrybutorowie bywają obierani; Zupnikow odtąd postanawiamy, y onychże Uprzywilejowanych od Nas Krola mieć chcemy; Ktorzy to Urodzeni Zupnicy zachowując Dispozycye dawne Wojewodztw y Ziem do rozbierania Soli ustanowione, za swoje prace y fatygi nie więcey brać powinni, od wydawania Ziemianom Soli, iako od iedney Beczki po puźłotego Polskiego, a *in quantum* by nad postanowioną Płacą mieli kogożkolwiek depaktować, *ad Instantiam injuriati* zapozwani do Ziemstwa czyli Grodu Wojewodztwa tego czyli Ziemi, mają *Subesse penalitati* zapłacenia *Vadij Capitanealis cum restitutione in triplo presuperanter* wziętey opłaty; a w Wojewodztwie Łeczyckim teraz postanowiony a od Nas Krola Uprzywilejowany Zupnik, zamiast Pieniężnego salarium kontentować się ma takową kwotą Beczek Soli, iakowa dawniey dla Dystrybutorow iest postanowiona, y podobnież od Aukcyonowanej Wojewodztwu Soli *Concernens* swoje brać powinien. Dystrybutorow zaś powinność *abrogatur*, y iuz *cessare* ma. Toż Prawo ma się ściagać y do Zie-

mi Bielskiej w Wojewodztwie Podlaskim sytuowanej, a Zupnik kontentować się powinien Trzydziestu trzy Beczkami Soli za rozdawanie assygnacyi na Sol Suchedniową.

Bezpieczeństwo Summ Cudzoziemców.

Zachęcając Cudzoziemców do wprowadzenia w Państwa Rzeczypospolitey Summ Pieniężnych, które dotąd dla trudności y przewłoki sprawiedliwości lokować nie śmieli, niniejszym Prawem mieć chcemy, ażeby Sprawy o oddanie Kapitałów albo Prowizyi Cudzoziemcom Zagranicznym tu nie mieszkającym, odtąd nie gdzie indziej tylko szczególnie do Kommissyi Skarbowey należały, iako Sprawy y o Wexle, która ażeby w tych okolicznościach iak najprędzszą y *prescindendo* wszystkie *diffugia Juris* czyniła sprawiedliwość, iak naturyżyciey przykazujemy, dla czego Register osobliwy w Ordynacyi Kommissyi wyznaczać nakazujemy.

Warunek Miast y Miasteczek Naszych Krolewskich w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim.

Wielorakiemi Prawami swobody y wolności Mieyskie lubo zdawna y świeżo przez Nas są ugruntowane, gdy iednak przez różne uciążliwości y przeszkody powstać nie mogą, więc aby tak Obywatele iako handle y Rzemiosła ubezpieczone zostały; Statuta, Konstytucye, Przywileie od Przodków Naszych onym *legitimè* nadane y *legitimè* zażywane ponawiamy. A najprzod dawne Prawa tyczące się porządku y Jurydykcyi w całości y istoście swey zachowując: Postanawiamy, aby Mieszczanie przed swym Magistratem, a potym tak Mieszczanie iako y Magistrat *in Civilibus* przed Starostą, a w Miastach Naszych Stołowych przed Administratorem, (*salva appellatione* do Sądów Naszych Assessorckich) odpowiadali, do innych zaś którychkolwiek Sądów tak Duchownych względem Dobr, Gruntow, Długow y Czynnów, iako też Trybunałckich, Ziemskich, Grodzkich, y innych wszelakich pod iakimkolwiek pretextem y wynalazkiem pociągani nie byli, *sub nullitate Judicatorum & sub penis contra Evocantes* postanawiamy, a na przestępcę *forum* w Sądach Naszych Assessorckich naznaczamy; Wyjąwszy szczególnie przy-

padki

padki takowe: iż z Dobr Ziemskich przez Mieszczanina trzymanych w Ziemstwie, w Sprawie też uczynkowej, a tym bardziey Kryminalney w Dobrach Ziemskich popełnionej, w Grodzie *ex loco Delicti*, iako też w Sprawach względem Taxy Woiewodzińskiej sądeni być mają, także też z okoliczności Skarbowych y handlowych świeżą *Convocationis* Konstytucją przepisanych, (wyjąwszy gdyby interes między samemi Krolestwa tego Mieszczaninami zachodził) w Sądzie Kommissyi Skarbowey podobnież *in Casibus novella lege descriptis* (wyjąwszy gdyby między samemi Mieszczaninami, gdyby też z kłotni y pobicia się *intra Mena* Miasta pochodząca Sprawa uczynkowa zachodziła) w Sądach Marszałkowskich gdzie bytność Nasza Krolewska będzie, sprawować się y odpowiadać powinni. Ze przeszkodnicy w handlu y Rzemiosłach bez przyięcia Prawa Mieyskiego, które odmowione bez uznanej od Nas za sprawiedliwą racją przeszkody bydź nie powinno, też handle y rzemiosła prowadzący nie mają uszczerbek Miałom sprawują; Zaczym któryby *in jus Civile* niebył wpisany, nikomu ani handlow prowadzić (oprocż Jarmarkow pod czas których y dla obcych Wolnica bydź powinna) pod wolną Towarow przez Urząd Mieyski Sekwestracją y konfiskacją, ani Rzemiosła robić, pod wolnym takowej osoby Więzieniem nie wolno będzie. Y dla tego wszelkie Serwitoraty choćby od Nas samych wyproszzone ważności mieć nie powinny. Ci zaś wszyscy w Miastach Naszych osobliwie też w Warszawie Mieszkańcy Cudzoziemcy, którzy dla tego tylko pod zastaną Serwitoratow bawili się handlem albo Rzemiosłem, że z racyi broniących dotąd Praw Mieyskich przyimować do Mieszczanństwa tych coby niebyli Katolicy, Mieszczaninami bydź nie mogli, odtąd Prawo Mieyskie przyięć powinni. Miasto iednak ani Cechy żadney opłaty za przyięcie wymagać od nich nie będą mogli, pod surową na to bacznością WW. Kanclerzow.

Jako zaś jest Prawem ostrzeżona Dobr Ziemskich y Mieyskich *in manus mortuas* alienacya, tak Prawa wszystkie w tej mierze potwierdzając y tego co *ad alienationem* Miasta przyprowadzało czynić, to jest *legata ad Causas pias* na Kamienicach, Domach y Gruntach swoich Mieyskich Mieszczanom odtąd *sub nullitate* zapisow y Testamentow zakazujemy, y Kancellarye któreby takowe Zapisy y Testamenta *ad Acta* przyimowały, karze *in contravenientes* Prawu, odtąd podpadać mają. A względem dawniejszych alienacyi, Kommissarzom Naszym, których na Kommissyie *Boni Ordinis* wyznaczać będziemy, pomiarkowanie

Www 2

cum

cum Ordinariis locorum zaleciemy, żeby wraz *cum Ordinarijs locorum*, w Fundacye Szpitalow wszelkich po Miastach, Miasieczkach y Wsiach weyrzeli, czyli im się zadofyc dziecie? uznali y na przyszły czas porządek ku wygodzie chorych y uboſtwa według przepisu Fundatorow y sposobności *ex Statu presentis* tychże fundacyi wynikającej ku pomnożeniu Dochodow przez iak najlepszą administracyą, iako im to Instrumentem osobliwym przepisano będzie, ustanowili.

A ponieważ Zydostwo nieznośne Miastom y Mieszczanom sprawuje krzywdy, y sposob do pożywienia odcymuie, zacych przychylając się do Statutu Zygmunta Pierwszego *Anni 1538.* tudzież Konstytucyi *Annorum 1562. 1565. 1567. 1588.* y innych wielu, aby po Miastach y Miasieczkach Naszych Zydzi handle nieinfze y nie na innych Mieyscach sprawowali, tylko co im z ułożenia Paktow z Miastami zawartych wyraźnie jest pozwolono. Y dla tego Zydzi po wszystkich Miastach y Miasieczkach, gdzie Przywileiow Konstytucyą approbowanych nie mają, aby się podług Paktow z Miastami zawartych zachowali, y więcej sobie wolności nieprzywłaszczeni, pod surowemi karami zakazujemy; Gdzie zaś Przywileiow Konstytucyą approbowanych lub Paktow z Miastami nie mają, tam *Pacta ad normam* innych Miast gdzie są poczynione poczynią, a gdzieby Miasta takowych Paktow robić niechciały, Ciż Kommissarze wysłuchawszy przyczyn y sporow obodwoch Stron, takowe *Pacta* między nimi *mediate auctoritate sua* do ustanowienia iak najsprawiedliwszego przyprowadzą. Bez tych zaś Paktow ani handlow, ani Szynekow prowadzić, ani Rzemioſſ robić nie powinni pod rygorem wyżej opisanym, w czym nikt Zydow na przeciw Prawu ninieyszemu Protekcyi dawać niema, *sub Pena* Piąciu tysięcy Grzywien w Sądach Naszych *vindicanda*; Zydzi iednak w Miastach swoich Zydowskich za Przywileiami ulokowanych, według opisu tychże Przywileiow w tych swoich Miastach bez przeszkody handlować wolność mieć powinni.

A gdy wymyślone Juryzdykcyje na przeszkodzie Miastom będące już są znieſione, że iednak przy Miastach na Gruntach Dziedzicznych przeciw Prawu Statutowemu Zygmunta Pierwszego *Anni 1507. & 1538.* nie tylko Targi, ale też y Towary Mieszkańcy przedają, onemi handlują bez wpisania się w Cech Mieyski; Zacych rygor przereczonych Statutow *Confiscationis rerum* ponawiamy. Gdy zaś Miasieczka w bliskości starodawnych Miast wystawione, też Miasta do upadku przyprowadzają, zacych

czym aby bliżej iedno od drugiego nad mil dwie na przyszły czas erygowane nie były, stanowimy: Tam iednak gdzie Rzeki Miasta dzielą, *distantia* iedney mile tylko zachowana być ma.

Chcąc zaś Miasta Nasze y Miasieczka do dobrego przyprowadzić Stanu przez Ustawy handlow y rzemioſſ, Kommissyie *ad premissum effectum* z ludzi, z cnoty, umiętności, zaleconych y Przyſięgą wprzod obowiazanych wyznaczemy, w których liczbie Starostow y Dzierżawcow Naszych tychże Miast y Miasieczek albo od nich na mieysce swoje rekomendowanego nam Kommissarza mieć chcemy, y bez przytomności Ich *Actum Commissionis deducere* (byle tylko nie byli *contumaces*) zakazujemy. Aby zaś Ci Kommissarze doskonałe rozrządzenie uczynić mogli, onym Przywileiow, y ktoreby się iedne drugim przeciwne pokazały, uznawania moc dajemy.

Ci tedy Kommissarze, według przepisu terażnieyszego sprawić się mając, dochody z kądkolwiek dla Miasta pochodzące opiszą, onych rozmiarkowanie uczynią, na Stancye w Miastach więkſzych, gdzie bywają ziazdy, y Trybunały, Taxy proporcjonalne, *ad pretium* Domow do naięcia, z bacnością na wszystkie okoliczności sprawiedliwie ułożą, y dozor, żeby się temu ułożeniu, zadofyc dzieła, na Urzędy Starościńskie zdadzą. Ordynacyą doſtatecznego Rządu, bez krzywdy Juryzdykcyi y Prowentu Starościńskiego napiszą, y tey Exekucyą niezawodną opatrzą. A gdyby Starosta, lub Dzierżawca Nasz, tey Ordynacyi był przeciwny, appellacyi do Sądow Naszych dopuszczą, *effectum* Ordynacyi zawieszają, y do Decyzyi tychże Sądow Naszych Zadwornych odszłą: Gdzie *extra Ordinem Regestri*, za Jllacyą od Starosty, albo Dzierżawcy Naszego, lub z Strony Miasta, Rezolucya y Decyzya Sądowna nastąpić ma.

A ponieważ w wielu Miastach, y Miasieczkach, dla wolności każdemu Mieszczaninowi, robienia, y szynkowania Trunkow, Handle, y Rzemioſſa upadły, gdy ledwie nie wszyscy samą tylko bawiąc się Propinacyą, potym się rozpiiają, y tym samym Kupiecką, y Rzemioſſa zarzucają, Przedmieszczanie zaś y Wsie Mieyskie prawnie, czy nie prawnie, Trunkow robieniem, y szynkow bawiąc się, Roli nie pilnują, y Miastom, lub Miasieczkom tych nie czynią usług y pożytkow, dla których im były nadane. Zacych wysładeni Kommissarze, na poprawienie tey szkodliwej wolności, wszelką bacność mieć będą w Miastach, (zostawiwszy Miasto Nasze Warszawę przy Propinacyi, według Konstytucyi Seymu *Convocationis 1764. Tit. —* Warunek Miast, y Miasieczek —

gdzie liczby determinowaney Piwowarow nie masz, y gdzie są Mieszczanie w aktualney Possessyi robienia Trunkow,) aby pewną tylko liczbę Piwowarow, podług Proporcji, y liczby Obywatelow wyznaczili. Przedmieszczanow, y Wsie Mieyskie, do Subordynacyi iak naysprawiedliwzey, Miastom lub Miaszczkom, do których należą przyprowadzili, a tym Miastom, lub Miaszczkom ustawy przepisali, składkę na Dobro publiczne Miasta, z zysku wynikającą postanowili, albo też Browar Mieyski, *pro utilitate publica* Miasta, lub Miaszczka wystawić kazali, z ktoregoby na pożytek, y potrzeby Miasta szła Intrata, lub na resztę, gdyby *ad utrumque* nie zdawali się Mieszczanie, y Miaszczka sposobni, żeby z Starostą, lub Dzierżawcą Naszym zgodę *super quanto annuo pro utilitate* Miasta *solvendo* umowili, y zrobili; Gdzie zaś Miasta nie są *in usu* Propinacyi, y przez Konstytucye od nich są oddalone, które y teraznieyszą ustawą potwierdzamy, żeby ich do teyże Propinacyi nie wracali, y uszczerbku w niey czynić zakazali. A gdzie przez zgody z Starostami, albo Dzierżawcami Naszemi, lub przez zaniedbanie, y niedochodzenie całości Praw, y Przywileiow swoich, od niey odpadli, y w Sądach Naszych Zadwornych Spraw o też Propinacyą wiszących nie mają; Już takowych Mieszczan, iako iawnie do tego sposobu życia niezdatnych zażywania, Prawa Propinacyi nieprzyznawali, ale Starostow, albo Dzierżawcow, w Possessyi Jey zostawali, a to tylko ostrzegli, *sub amissione Juris acquisiti* do Propinacyi, żeby Starosta, lub Dzierżawca według zgody, *super quanto* z Miastem, lub Miaszczkiem za Propinacyą sobie ustąpioną *Convento*, punktualnie tenże Starosta, lub Dzierżawca Nasz Miastu, lub Miaszczkowi toż *quantum* wypłacali. A gdzie *ab immemorabili*, y do końca Panowania Nayiasnieyszego Predecessora Naszego, Augusta III. Starostowie, lub Dzierżawcy byli w spokojney Possessyi Propinacyi, y żadney z Miastem, lub Miaszczkiem *super quanto* zgody nie mieli, do żadney ugody z takowym Miastem lub Miaszczkiem obligowani byż nie powinni. Gdzie zaś *coniventibus, & negligentibus Civibus*, od wspomnionego czasu śmierci Nayiasnieyszego Predecessora Naszego Augusta III. Starosta, lub Dzierżawca Nasz, przywłaszczyl sobie Mieyską Propinacyą; Tam Kommissarze Nasi *pro utilitate* Miasta, lub Miaszczka konwencyą o tę Propinacyą uczynią, y *super quanto Convento*, między Miastem, lub Miaszczkiem zgodę spiszą y podpiszą. Miasta y Miaszczka wszystkie z tego propinacyi, y wszelkiego innego prowentu Mieyskiego kalkulacyą coroczną przed Starostami lub Dzierżawcami

wcami Naszemi, lub *coram quo de jure* dotąd należało; a w Miastach Naszych Stołowych przed Administratorami Naszemi corocznie oddawali, a Ci do Kancellaryi Naszych Narodowych corocznie *relationem* o tych rachunkach *synoptice* przysyłałi, onym pod karami przykazali, y co tylko do doskonałego Rządu ku powstaniu, y polepszeniu Miast zciągać się może, ażeby należyte w tym wszystkim rozrządzenie, za zgodą na to Starosty, lub Dzierżawcy Naszego uczynili zalecamy. Za opozycyą albowiem tego, do Sądow Naszych Zadwornych po Decyzyą iako wyżej postanowiliśmy odebrać będą powinni; w Miastach y Miaszczkach Duchownych, że czynienie *boni Ordinis* do Duchownych Possessorow należeć będzie, którym ten porządek ustanowić *etiam* z uznaniem Przywileiow od Nayiasnieyszych Predecessorow Naszych nadanych temu przeciwnych, mocą teraznieyszego Seymu pod approbacyą Naszą pozwalamy, bez ktorey takowy porządek skutku brać nie powinien. Jako zaś Konstytucyą Konwokacyną od Juryzdykcyi Miasta Warszawy wyłączone zostały te Juryzdykcye, które albo osobliwą Konstytucyą, albo też *Privilegio Hereditum Principum & Ducum* były ustanowione, więc podobnie y teraz takowe Juryzdykcye, a osobliwie Miaszczko Alexandrya *cum attinentijs* W. Barbary z Małachowskich Gozdzkiej Woiewodziny Podlaskiej iako cale Dziedziczne, od władzy Miasta Warszawy y wszelkich Juryzdykcyi do których Dobra Ziemskie Dziedziczne nie należą, *in perpetuum* wyimuiemy.

Wzgląd na Ludzi *Conditionis Civilis* w Koronie, y w W. X. Litt.

GDy nie wszyscy Krolestwa Naszego Obywatele mają szczęście byż Kleynotem Szlacheństwa przez Urodzenie, albo Łaskę Naszą zaszczyconemi, a wielu jest, którzy przez cnotliwe przymioty, y aplikacyą do nauk, osobliwie zaś do Prawa, są do usług publicznych przydatni; więc zachęcając takowych Kondycyi Mieyskiej ludzi Rodzay, do tym większego sposobienia się *ad usus publicos*, Konstytucyą Seymu *Convocationis* 1764. oddalającą Jch a *Patrocinio* w wszelkich Sądach, objaśniamy, pozwalając, żeby wyiawszy Trybunały Główne Koronne, Ziemskie y Grodzkie, w Sądach Naszych Zadwornych, w Kommissyach Skarbowych, Woyskowych, w Sądach Marszałkowskich, *& in Iudicio Mixto, Patrocinio fungi* mogli.

Miało Gdańsk.

Ponieważ Koszta z okazji Woyny Szwedzkiej przez Miało Gdańsk poniesione do tych czas swego nie wzięły końca, zaczym aby interes pomieniony, był dostatecznie roztrząśniony, y uspokojony, Kanclerzowi Wielkiemu Koronnemu, lub w niebytności Jego Podkanclerzemu Koronnemu z Assessorami Sądu Naszego Krolewskiego, *extra Cadentias* temuż Sądowi do Sądzenia *prescriptas captato tempore, praevis Innotescentialibus* Stronom, roztrząśnienie iego, nie referując się do Instrumentu Liquidacyi za Nayiaśnieyszego Jana Kazimierza w Roku 1661. przez Kommissarzow ułożonego, zlecamy: Dokumenta zupełnie rozeznac, nową kalkulacją ułożyć, sprawiedliwe pretenzye wylikwidować, tę na pewney kwocie ustanowić, y na Seymie relacją uczynić nakazujemy. A gdy Wielebny Biskup Kujawski y Pomorski mając przyśądzone Dekretami od tegoż Miała Gdańska przynależące Summy dotąd nie jest *satisfactus*; Zaczym y ten interes, tenże Nasz Sąd Assessorski, *visis Decretis & omnibus documentis* zważy, Likwidacją wszelkich pretenzyi, *non obstante contumacia* Miała Gdańska, uczyni, o Summie iaka się pokaze, sprawiedliwą na Seymie *in plenis Ordinibus* relacją uczyni, dla nakazania satysfakcyi, gdy się będzie należała.

Miało Toruń.

WDzięczną obchodząc pamięcią wierność Miała Torunia dla Majestatu Krolewskiego y Rzeplitey w przykrych okolicznościach Krolestwa Naszego, dawnieyszemi czasy okazaną, Pierwszeństwo iego między wszystkimi Miałami Pruskimi od kilku wiekow uznając, przy tymże na zawsze toż Miało Toruń zostawujemy, y *in contrarium* wypadłe kiedykolwiek z Kancellaryi Naszey przyznania umarzamy. A że z dawnych zachodzącymi między Miałami większemi Pruskimi obowiązkow, toż Miało Toruń po wszystkich Pruskich Portach, y Miałach Portowych handle z Cudzoziemcami prowadzić, y spławy morskie czynić może: przy tey wolności na zawsze zachowane mieć chcemy. Do tego że to Miało mostow przez Wisłę dla publiczney wygody Kosztem swoim wystawiać, ile razy potrzeba, y utrzymywać nie przestaie, na Mostowe zaś od przejeżdżających y przechodzących nie mając mocą Rzpltey zadnego ustanowienia, ustawicznego o toż Mostowe doświadcza zakłocenia; Więc odtąd post-

postanawiamy, żeby wszelkiej Kondycyi y Stanu ludzie toż mostowe, od Osób, koni, bydła rogatego y nierogatego samemu Miałtu Toruniowi płacili: od osoby grosz ieden, od konia groszy dwa, od bydłęcia groszy dwa, od barana lub owcy szeląg ieden, od wieprza, lub swini szeląg ieden. Wyśpa na Wisle między dwiema mostami leżąca w possessyi Starostwa Dybowskiego zostająca, konserwacyi ustawicznej osobliwie z zimy potrzebna, żeby coraz urywająca Krami, do reszty kiedy wodą zalana nie została, Urodz: Staroście Dybowskiemu dzisieyszemu tę konserwacją zalecamy, *post cessum* zaś *vel decessum* Jego, tę Kempę w possessyą swoją Miałtu odebrać pozwalamy, a Miało według Intraty, która na ten czas wyprowadzona będzie przez Lustratorów od Kommissyji Skarbowey, z tey Kempy, *pro re* Starosty Dybowskiego *quantum* przychodzące, każdemu Staroście Dybowskiemu wypłacać będzie powinna.

Srzeńsk Miało.

PRzychyliwszy się do proźb Nayprzewielebnieyszego w Bogu Xiążęcia Prymasa, za zgodą włzech Stanow Rzpltey, pozwalamy Mu wydać Przywiley *Locationis* na zdawna założone Miało Srzeńsk y Budzyn w kupie iedno z drugim dotykające się, w Woiewodztwie Płockim w Ziemi Zawkrzyńskiej leżące, a ten Przywiley gdy przez Nas approbowany będzie, tę moc y wagę mieć powinien będzie, iak gdyby go Cała Rzplta approbowwała: Jakoż go ninieyszą ustawą *tam quo ad Forum* Mieszczan z Dziedzicami, iako y w innych punktach approbujemy, tudzież y inne dyspozycye, które tenże Nayprzewielebnieyszcy w Bogu Xiążę Prymas, tak w tych Miałach, iako y w należących do nich wsiach y przyległościach porobił, albo porobi, *pro approbatis & irrevocabilibus* mieć chcemy.

Kamienica Czamerowska w Warszawie.

GDy Dekreta *potioritatis, seu concursus Creditorum* na Kamienicy *quondam* Czamerowskiej tu w Warszawie na krzywym Kole leżącej zasły, *sine certo herede* ruynie, y spustoszeniu tey Kamienicy jest okazją, a Urodzony Szydłowski Chorąży Warszawski, Starosta Nasz Sekocincki, też długi *in majore parte* uspokoił, y resztę *praevis Decretis* w Sądach Naszych Assessorskich e-

manato uspakaja, więc onemuż tę Kamienicę z placami pustymi do niej zdawna należącemi, także z placem pustym między Kamienicą Urodzonych Narzymskich y Szpitalną S. Benona, na teyże Ulicy leżącym, *jure hereditario* nadaemy *salvis oneribus Civitatensibus*: A jeżeliby do tego placu iakowe znajdowały się czyikolwiek pretenzye, tych *previa taxatione* przysądzenie na Sąd Nasz Assessorcki Koronny, *etiam extra Cadentiam Regestri* wkładamy.

Ubiespieczenie Synagogi Łobzenickiey.

POnieważ Synagoga Łobzenicka, Summami Duchownemi y Swieckimi obciążona została, a Żydzi z tey Synagogi pogorzeli Miasta, do Wsi Wyrzyka sprowadziwszy się, rozrodzeni, (lubo są Taryffą ostatniey Lustracyi do teyże Synagogi affigowani) do długow na też Synagogę przed pogorzeniem zaciągnionych należec nie chcą; Pzeto aby Kredytorowie na Summach lokowanych nie szkodowali, Żydzi w Wyrzyku teraz mieszkający do płacenia długow y prowizyi należec mają, dokładając się corocznie do długow Synagogi tym sposobem, iakim się według regestrow teyże Synagogi, *Annorum* 1761. 1762. 1763. 1764. & 1765. dokładali, z posłuszeństwem Starszym Synagogi Łobzenickiey tak iako parafianom przystoi, *hoc tamen precauto*, aby Starci Łobzenickcy większych układow na Żydow Wyrzyckich iak na swych mieszkańcow nie wkładali, a to *sub pena* pięciuset Grzywien *supra utraque parte legi contra faciente in quovis foro repetenda*.

Wzgląd na Kahał Miasta Liska w Ziemi Sanockiey leżącego.

POnieważ Pogłowne Żydowskie od Kahału Lisckiego za przeszłą Marcową y Septembrową *Anni* 1767. Rathy Złot: Pol: 3312. wynoszące, Jzraelowi Jozefowiczowi z temiż Pieniędzmi do Lwowa posłanemu przez zboycow w Lesie Janowskim odebrane zostały, iako o tym Manifesta w Grodzie Sanockim tegoż Roku 1767. o ten przypadek uczynione świadczą. Pzeto *subveniundo* Kahałowi Lisickiemu, od opłacenia wyż rzeczonyego Pogłownego uwalniamy. A ze Ur. Jgnacego Romera Starosty Tyrawskiego

! przez

przez tegoż Zyda Jzraela Jozefowicza Kwarta z tego Starostwa należąca Złot. 782. groszy 12. y puł razem z Pogłownym Żydowskim zabrana została; Więcy U. Starostę Tyrawskiego od płacenia wyż rzeczonyey Kwarty *pro hac sola vice* uwalniamy, y ażeby Kommissya Skarbu Koronnego Kwit *pro persoluto* tak z Kwarty, iako y Pogłownego wydała zlecamy.

Miasto Leszno.

PRzychylając się do pomnożenia Krajowych wygod, y szczęśliwości przez ratunek Miasta, tak co do Mieszczan Chrześcianow, iako y dla Mieszkańcow Żydow y Dziedzica Leszna, pożarem do znacznego nachylonego upadku, od wszelkiey Skarbowi Naszemu y Rzpltey powinney do lat sześciu uwolnione płaty mieć chcemy, Kommissyi Skarbu Koronnego w tym bacność oddając.

Dłużnikom pewność corocznego *ad mentem* ustaw ubiespieczywszy procentu, wszelkie za Prawem Jch teraz uchylając Posleszycy, po wyściu lat sześciu *in subsidium* tak znaczney stracie, *Via juris* do odebrania swych Kapitałow każdemu się wolna zostawie. To zaś *beneficium* nie ma się ściągać do Summ posagowych na tychże Dobrach lokowanych.

Ubiespieczenie Jarmarkow Miasta Dubna.

PRzywiley od Nayiaśnieyszego Krola Michała Antecessora Naszego, na Jarmarki, mianowicie na Wodochryszcze według Starego Kalendarza Czteroniedzielny Miastu Dubnowi w Wojewodztwie Wołyńskim Powiecie Łuckim leżącemu naznaczony, y wiecznemi czasy postanowiony, z wolnością do tegoż Miasta zieżdzania sposobem y zwyczajem dawnym, Kupcom tak postronnym, iako y Domowym, z towarami y onemi handlowania w nim wyrażoną nadany, *in omnibus punctis Auctoritate presentis Conventus* approbujemy.

Ubiespieczenie Jarmarkow Miasta Sokala.

PRzywiley od Nayiaśnieyszego Krola Augusta III. Antecessora Naszego w Roku 1754. Dnia 30. Listopada Nadany, przydający wiecznemi czasy do dawniejszych Jarmarkow, Nowy

Yyy 2

Jar-

Jarmark na Święto Trzech Królów Ruskich Miastu Sokalowi w Wojewodztwie Bełzkim leżącemu, z wolnością Kupcom tak postronnym iako y Domowym do tegoż Miasta zieżdżania z towarami, y onemiz handlowania, *in omnibus punctis Auctoritate praesentis Conventus* approbujemy.

Wzgląd na pogorzałe Miasto Nasielsk.

Ponieważ Miałeczek Dziedziczne Nasielsk w Possessyi Urodzoney Węslowey Starości Gólskiej zostające, ognia pożarem zniszczone, nie podobną czyni w opłacie Podatków Rzpltey satysfakcją, z ogłoszenia Obywateli tegoż Miałeczka w ich Miałtkach; Przeto *subveniendo* w takowym Kazusie sprawiedliwą altewiacją, zlecamy Kommissyi Naszey Skarbowey, ażeby do czasu iakowego, Ciż Obywatele rzeczzonego Miałeczka od płaty Podatków wolnemi zostawali.

Kadencye Roków Ziemskich Kaliskiego y Gnieźnińskiego Wojewodztw.

Ponieważ Roki Ziemskie Wojewodztwa Kaliskiego podług dawnego Kadencyi Jch ustanowienia w samym czasie Trybunału sędzić się mającego w Kaliszu, przypadają by; Przeto czas sposobniejszy do sędzenia ich obmyślając postanawiamy, aby Roków Ziemskich Kaliskich pierwszą Kadencyą Sądzona była *post Festū S. Margarethae*, a druga *post Dominicā Conductūs*; Te zaś Roki sędzić się mają Niedziel dwie w Kaliszu, Niedziel dwie w Pyzdrach, w Koninie Tydzień. Rokom także Ziemskim Wojewodztwa Gnieźnińskiego, pierwszą Kadencyą *post Festum Sancti Martini*. Drugą *post Dominicam Invocavit Quadragesimalem* wyznaczamy, które także Niedziel dwie w Gnieźnie, w Kcyni tydzień sędzić się mają. A lubo Powiat Nakielski do Wojewodztwa Kaliskiego należeć powinien, dogadzając iednak Obywatelom żądaniu, w poblížszym Ziemstwie Gnieźnińskim sędzić się pragnących, postanawiamy, aby wspomniane wyżej Roki Ziemskie Gnieźnińskie po odsędzonych Rokach Powiatu Kcyńskiego sędziły się Tydzień w Nakle. Grod zatym Kaliski sędzić ma Powiaty Kaliski, Konincki, y Pyzdriki, pod rzekę Wartę, a to dla złych przepraw; Grod także Gnieźniński, Powiaty Gnieźniński, Kcyncki y Pyzdriki, od rzeki Warty z drugiey Strony sędzić będzie.

Dworek

Dworek w Mieście Naszym Rawie.

Dworek z gruntami w Mieście Naszym Rawie ielzcie przez niegdys W. Lipskiego Wojewodę Kaliskiego dzierzany, a dotąd w aktualney Possessyi Sukcessora W. Granowlkiego Wojewody Rawskiego zostający, onemuż tenże Dworek wraz z Gruntami, Dziedzicznym Prawem nadaemy, *salvis oneribus Civitatenfibus, & sine praesudicio* tych, którzyby mieli sprawiedliwe pretenzyc do tego Dworku, lub gruntow do niego należących.

Obiaśnienie Prawa Dziedzicznego do Wsi Plaszowy.

Ponieważ Dobra Wieś Plaszowa w Woiewodztwie Wołyńskim à Powiecie Krzemienieckim leżące, Dekretami, pierwzym Sądow Naszych Kommissarskim, ielzcie przed Unią Woiewodztwa Wołyńskiego do Korony w Roku 1566. nastąpionym; powtornym, Roku 1737. Szymowanym, trzecim Roku 1753. Trybunałskim y innemi, za Dobra Ziemskie do Dobra Pryncypalnych Kozina należące, przysądzone, Lustracją ostatnią na fundamencie Konstytucyi Roku 1764. y wyż wyrażonych Dekretow od wciągnięcia do Kwarty uwolnione pokazują się. Przeto Przywilej w Roku 1766. Dnia 2. Miesiaca *Junij tanquam ad male narrata* otrzymany, iako też y inne, iezeli kiedy wychodziły, one kassujemy, à Urodzonego Jana Hrabiego Tarnowskiego Sukcessora Domu Urodzonych Kozinckich przy Dziedzictwie teyże Wsi Plaszowy *perpetuum* zachowujemy.

Wyznaczenie Pensyi Urodzonemu Regentowi Pogranicznemu, Wojewodztwa Kijowskiego.

Dla Urodzonego Regenta Pogranicznego, Wojewodztwa Kijowskiego, za konserwacją y attencją Akt Pogranicznych Zł: Pol: 666. Groszy 20. corocznie oznaczamy, które w pierwszym Roku, z Expensy Extraordynaryney nie przyrzanej wypłacone, à potym do Ordynaryney Expensy regulowane bydz mają.

Zzz

Appro-

Approbacya Fundacyi Xięży Jezuitow Zytomirskich.

Fundacyą Wielmożnego Kazimierza Steckiego Kasztelana Kijowskiego w Reccessie Seymowym *Anni* 1726. do approbacyi pozostają dla Xięży Jezuitow, iako nie tylko co do Missyi w tamtym Kraju, ale y co do Szkol bardzo potrzebnych *ad publicam utilitatem cum omnibus Juribus eorum* approbuujemy.

Miasto Grzybow.

Przywilecie Miastu Grzybow przy Warszawie łączącemu ogólnie y Obywatelom Jego w szczególności *legitime* nadane approbuujemy.

Nadgroda Zaślug Urodzonemu Stefanowi Ciołkowi Komorowskiemu Pułkownikowi Pancernemu w Woytku Koronnym.

Mając wzgląd na zaślugi w Rzeplitey Urodzonego Stefana Ciołka Komorowskiego, Pułkownika Pancernego w Woytku Koronnym, z azardem zdrowia y własney Fortuny czynione pod czas Rezydencyi swoiey w Krymie u Hana Tatarskiego, ięzycze za Panowania S. P. Predecessora Naszego Augusta III. chwalebnie y z pożytkiem Krajow Naszych pogranicznych odprawioney, w nadgrode sraty Jego przez tę okazyą, & *in premium* zaślug naznaczamy mu Summy Dwa Tyśiące Czerwonych Złotych, którą Summę, aby Skarb Koronny z Summy na Expensa Extraordynaryjne nie przeyrzane wypłacił zalecamy.

Kommissye do Ekonomii.

ABy Kommissye Konstytucyą szczęśliwey Koronacyi Naszey *Tit.* Dobra Stołu Krolewskiego, do Ekonomij wyznaczone, skuteczny otrzymać mogły koniec, y uspokojenie. Więc na przyszły czas, Kommissarze w rzeczach wątpliwych do Nas y Sądow Naszych, Remissy czynić nie będą, ale raczey *precisis appellationibus & prosecutionibus*, ażeby zachodzące wątpliwosci uznali y osądzili zupełną moc dajemy.

Zaspo-

Zaspokoienie Sprawy o Starostwo Osieckie, y inne Dobra Nasze Krolewskie.

Ponieważ Sprawa między Urodzonymi Przuśubskim y Łochockim o Starostwo Osieckie, *ex vi abusis & aliorum objectorum*, resposyą nie tylko w Sądach Naszych Zadwornych, ale też y w Trybunale (iako iuż rozpoczęta) za sobą pociąga, y Strony do nie małych Unkosztow prowadzi; Więc dogadzając Świętey Sprawiedliwości, wyznaczamy do Jey rozśadzenia: Wielożnych w Bogu Antoniego Ostrowskiego Kujawskiego; Pawła Felixa Turckiego Chefmkiego Biskupow; Wielożnych y Urodzonych, Jgnacego Twardowskiego Kaliskiego; Andrzeia Mofzczyńskiego Inowrocławskiego Woiewodow; Teodora Welsła Podskarbiego Wielkiego Koronnego; Tadeusza Lipkiego Łęczyckiego, Kazimierza Karasia Wiskiego Kasztelanow; Antoniego Koffowskiego Sekretarza; Jacka Małachowskiego Referendarza; Władysława Gurowskiego; Jacka Ogrodzkiego Pisarzow Wielkich; Adama Ponińskiego Kuchmistrza; Chryzostoma Krajewskiego Instygatora Koronnych; Antoniego Czapkiiego Chefmkiego, Andrzeia Gostomskiego Malborskiego Podkomorznych; Wincentego Modlińskiego Brzelkiego; Theodora Szydłowskiego Warszawskiego Chorążych; Waleryana Piwnickiego Miecznika Ziem Pruskich; Jana Nepomucena Ponińskiego Woiewodzica Poznańskiego; Jędrzeia Mokranowskiego Starostę Janowskiego, Ktorzy na dzień Ośmnaśty Mieściąca Marca w Roku 1768. przypadający, tu do Warszawy przynajmniey w Komplecie Pięciu zechawszy się, aby też Sprawę *Pluralitate votorum* zupełnie rozśadzili, y nie uważając na nieprzytomność ktrejkolwiek Strony, dla przewłoki Świętey Sprawiedliwości stawić się niechcący, na iedney dowodach Prawnych skutecznie zakończyli. A to *Judicatu* gdy nastąpi, *pro rato, grato ac valido* mieć chcemy, a ięzeliby strony zgodzić mogli, aby ie zgodzili. Tuzdież sprawę Urodzonego Karola Zakrzewskiego o Tenutę Kalneblota, *sive* Neberybies, Xawerego Molkiego o Wsie Uleyno y Rumieyki, Michała Kurnatowskiego o Wsie Ticitki, Adama Malczewskiego o Wsie Trzebieślawki, y Kleszczewo Krolewsczyzny, do tey samey Kommissyi za poprzedzającym Strony przez stronę zapozwaniem, *pro finali disjudicatione* odsyłamy, y

Zzz 2

rowny

rowny rygor do rozkładzenia wkładamy. Odsyłamy także do tey Kommissyi sprawy do rozkładzenia: iako to Urodzonych Jgnacego Trzebińskiego, z Jozefem Swięcickim, Tenutaryuszem Miasteczka Cieszkowic, lub innemi zakwestyowanym Prawem części Woytostwa w Cieszkowicach posiadającymi Possessorami, Piotra Borzeckiego z Piotrem Potockim Starostą Sniatyńskim; Ludwika Zapłatyńskiego, z Franciszkiem Rytcherem Podstolim Krakowskim; Antoniego Gostomskiego z Mchowskim, o Woytostwo we Wfi Rachutowie, pod podobnymże rygorem iako wyżej.

Wielmożnego Jozefa Podolskiego Woiewodę Płockiego z Urodzonym Piotrem Małachowskim Starostą Oświęcimskim o Starostwo Karaczkowskie, y Wieś Białą, iako też Urodzonego Tomasz Prusaka Pułkownika w Woysku Koronnym o Starostwo Przedborskie, *pro finali Decisione* do teyże Kommissyi odsyłamy, też same warunki do sądzenia w pomienionej wyżej Kommissyi wyrażone, ostrzegamy, y rygor na Strony obydwie rościągamy.

Przyłączenie Sprawy Uro. Wilczewskiego o Dobra Czarny Las, do Kommissyi między Urodzonymi Łochockim y Przyłubskim naznaczoney.

SPrawa w Sądach Assessorskich Koronnych między Urodzonym Franciszkiem Wilczewskim Generałem Majorem y Adjutantem Naszym, à Urodzoną Magdaleną z Mierzeiewskich *primo voto* Ur: Antoniego Kretkowskiego Kasztelanica Kowalkiego, Powtornego *ad presens* Małżeństwa, Ur: Michała Mierzyńskiego Podczaszego Radziejowskiego Małżonką o Dobra Czarny Las w Woiewodztwie Pomorskim, Powiecie Tczewskim leżące, *in toto* w teyże Kommissyi rozkładzona bydź ma.

Kommissya o Dobra Ostrowko Gronkowo y Dębno.

Ponieważ Urodzony Jędrzey Orłowski Miecznik Ziemi Dobrzyńskiej w Sprawie z Urodzonym Janem Grabianką Podkomo-

komorzycem Czerskim o Dobra Nasze Ostrowko, Gronkowo y Dębno idzie *ex noviter repertis Documentis*; więc skracając postępek Prawny, y przedszemu dogadzając rozkładzeniu, naznaczamy z Strony Ur: Jędrzeia Orłowskiego; Przewielebnego w Bogu Wacława Sierakowskiego Arcy-Biskupa Lwowkiego. Wielmożnych, y Urodz: Antoniego Jabłomowskiego Woiewodę Poznańskiego; Jozefa Podhorodyńskiego Czerniechowskiego, Dydyńskiego Lubaczewskiego; Adama Chołoniewskiego Buskiego Kasztelanow; Jgnacego Chołoniewskiego Starostę Kołomyjskiego, Jana Golejowskiego Chorążego Kołomyjskiego Podstarostę Grodu Halickiego; Marcina Koziobrodzkiego Podśędka Halickiego; Leona Wydzgę Pisarza Ziemskiego Buskiego, Tomasz Tyborowskiego Miecznika Podlaskiego; Michała Radeckiego Podstarostę Grodu Buskiego; Pawła Gębarzewskiego Sędziego Grodu Buskiego; Antoniego Kobylnickiego Chorążego Wyszogrodzkiego; Konradzkiego Sędziego Grodzkiego Nowogrodzkiego; Adama Bukara Cześnika Nowogrodzkiego; Jozefa Poradowskiego Komornika Granicznego Halickiego; Antoniego Głoskowskiego Regenta Ziemskiego Halickiego; A z Strony Ur. Grabianki Podkomorzycy Czerskiego, WW. y UU. Michała Sufczyńskiego Kasztelana Czerskiego; Andrzeia Mokronowskiego Generała Inspektora Woysk Koronnych; Jana Chryzostoma Krajewskiego Instygatora Koronnego; Teodora Szydłowskiego Warszawskiego; Antoniego Strzembosza Raciążkiego; Antoniego Kickiego Zakroczymskiego Chorążych; Jozefa Radzickiego Podczaszego Zakroczymskiego; Stanisława Karwowskiego Podstolego Bielskiego, Karwowskiego Cześnika Wiskiego; Kazimierza Jasińskiego Czerskiego; Macieia Sobolewskiego Warszawskiego Pisarzow; Karola Malczewskiego Pułkownika Woysk Koronnych; Samuela Turowskiego Miecznika Czerskiego; Antoniego Brzozowskiego Assessorskiego; Michała Mrozowskiego Referendarskiego Pisarzow; Łukasza Pudłowskiego Woyskiego Nurskiego, ktorzy, Przewielebny, Wielmożni y Urodzeni Kommissarze na dzień Ośmnasty Miesiąca Sierpnia Roku terażnieyszego do Lwowa na mieysce od Prezydującego naznaczone ziachwszy, *absentia aliquorum non obstante dummodo quinq. adsint*, Dokumenta wszystkie, Stron obydwóch do sprawy służące, tudzież te ktore *pro noviter repertis* Urodzony Orłowski Miecznik Ziemi Dobrzyńskiej pokładać będzie, odebrawszy wprzod od niego podług Ordynacyi Sądow Naszych Assessorskich Koronnych, Jurament *de noviter repertis* Rotą tamże opisaną, zupełnie zważą, roztrząsą, y

rozeznają, a z rozeznania co sprawiedliwego *ex noviter repertis* y na Prawie pospolitym ugruntowanego wynikać będzie, rozstrząsają y ułatwią, albo Dekret Sądów Naszych Assessoriskich Koronnych *in salvo* zostawiają, *alias* ktorey Stronie sprawiedliwie dzierżenie Dobr pomienionych wyniknie, nie uważając na nieprzytomność drugiey Strony, lub iakiekolwiek wybiegi, Jey przystrząsają y oddać nakazają. A to przystrządzenie aby takowey ważności było, iak gdyby na Seymie nastąpiło, postanawiamy; Ku uczynieniu zaś sprawiedliwości Urząd Ziemiński czyli Grodzki, albo iednego Urzędnika do zięchania na Grunt wyznaczają, ktorzy aby podług przepisu do wykonania okryślonego sprawili się, pod obowiązkiem Prawa zalecą.

Kommissya do Rozgraniczenia Starostwa Niechorowskiego.

Kommissye Graniczne Seymu *Convocationis* 1764. pozwolone, ktore skutku swego nie wzięły, *virtute premissae legis* dopełnione być mają, *non obstante absentia* Kasztelana & *contumacia Partis*, aby tylko było Pięciu Kommissarzow y Urząd Podkomorzi, o co *in casu* sprzeciwienia się ktoreykolwiek Strony, *Forum* Sądów Assessoriskich & *injungende penalitatis* naznaczamy.

Kommissya do rozstrządzenia Sprawy o Dobra Rokitno.

Dla rozstrządzenia Sprawy o Dobra Rokitno z przyległościami w Woiewodztwie Kijowskim za Białocerkwią leżące, między Urodzonym Duninem Karwickim Regentem Kancellaryi Koronney, a Sukcessorami Surynowskimi y Juris-Kwezytorami od nich, Dekretem Trybunału Lubelskiego Roku 1759. na Seym odeffaney, Kommissyą y Kommissarzow, Wielebnych w Bogu Andrzeia Młodzieciewskiego Przemyskiego, Kanclerza W. Koron: Felixa Turckiego Chełmskiego Biskupow; Krzysztofa Szembeka Koadjutora Biskupa Chełmińskiego; Urodzonych Jozefa Potockiego Kamińskiego; Bazylego Walickiego Sochaczewskiego Kasztelanow; Jacka Małachowskiego Referendarza Koronnego; Jozefa Sosnowskiego Pifarza Polnego Litt:; Szczesnego Czackiego Podczaszego Koron:; Jozefa Stępkowskiego Oboźnego Polnego Koron:; Celestyna Czaplica Łuckiego; Mikołaja Piańkowskiego

wskiego Krzemienieckiego, Tomazsa Dłuskiego Lubelskiego Podkomorzych; Piotra Ożarówskiego Generała Lieutenanta Woyska Koron:; Teodora Szydłowskiego Warszawskiego, Wojciecha Kluszewskiego Prasnyskiego, Kajetana Hryniewieckiego Latyczewskiego Chorążych; Marcina Matuszewica Sędziego Ziemińskiego Brzeskiego Litt:; Antoniego Małachowskiego Starostę Ostrołęckiego; Jana Krosnowskiego Podstolego Opoczyńskiego; Jozefa Swieykowskiego, Łowczego Trębowelskiego; Jana Darowskiego Latyczewskiego, Marcina Libiszewskiego Opoczyńskiego Wojskich; Michała Skrzetuskiego Starostę Mogilnickiego; Władysława Dunina Mieczynskiego Pifarza Kommissyi Wojskowej wyznaczamy, ktorzy w Roku terażniejszy 1768. Dnia dziewiętego Grudnia tu do Warszawy zięchawszy, byleby w liczbie Siedmiu Osob, wszelkie Prawne obydwu Stron dowody zważają, z ktorych jeżeliby się niewątpliwe Dziedzictwo Surynowkie Dobr rzeczonych Rokitna przed Konstytucyą Roku 1590. pokazało, y ciż Surynowie od tychże Dobr przed wspomnioną Konstytucyą prawnie nieodpadli, *pravia ad citatione reliquorum pro Comportatione Documentorum ad Bona premissa spectantium, sub nexu Juramenti, & sub pena Bannitionis pro termino presentis Commissionis comparendorum subsequenda*, pomienioną Konstytucyą rozdawać pułtynie pozwalającą, co do tey tylko Sprawy uchylają, y Sukcessorow Surynowskich za niewątpliwych Dziedzicow uznawszy, Dobra Rokitno z przyległościami *preciso Calculo, ac quibusvis mutuis pretensionibus*, oddać dla nich nakazają, a Urodzonego Karwickiego do Jego Ewiktow odeszłą. Jeżeli zaś ciż Sukcessorowie Surynowscy, Dziedzictwa swiego, albo nie dowiodą, albo ie przed tą Konstytucyą Roku 1590. słusznie utracili, pokaże się: Ciż Kommissarze nie naruszając przerzoczoney Konstytucyi, Urodzonego Karwickiego za niewątpliwego Dobr wspomnionych z przyległościami Dziedzica uznają, y przy Possessyi zachowają. A ponieważ wyż rzeczone Dobra Rokitno z przyległościami, z Dobrami Naszemi Starostwa Białocerkiewskiego zchodzą się; Przeto aby toż Starostwo ukrzywdzone nie było, pomienioney Maiętności Rokitna, komu ona przez Dekret Kommissyi będzie przystrządzona; takowe ograniczenie zaczynając od gruntow Hermanowickich od wierzchu Rzeki Uzina, tąż Rzeką Uzinem idąc na doł aż do uścia w Rzekę Roś, a po nad Rzeką Rosią brzegiem Gruntow Rokitańskich przez rzekę Rokitną, dalej po nad tąż Rzeką Rosią do uścia Rzeki Olszańki w Rzekę Roś, aż do Gruntow Starostwa Bochnawskiego naznaczamy, na ktorey

292
 rey Rzece Rofi żadnych Młynow, Possessorowie Dobr Rokitna mieć y wystawiać nie powinni; A ta Konstytucya nie ma *ullomodo prejudicare* Granicom, y rozległościom należącym z Prawa y Dokumentow Starostwa Bohusławskiego. Wszelkie zaś Proccessa, Inwolucye prawne, Dekreta, Komplanacye, Reskrypta, Pozwy, Mandaty, Ziazdy Urzędowe, Tradycye iakie tylko z okazji przereczonych Dobr Rokitna od Urodzonego Karwickiego y Sukcessorow Surynowskich na uszczerbek Gruntow y Dobr Starostwa Naszego Białocerkiewskiego *in quovis Subsellio* pozachodziły, znosiemy, kassuiemy, y toż Starostwo y Urodzonego Starostę terażnieyszego Białocerkiewskiego od Impetycyi Stron wyż rzeżonych uwalniając, cokolwiek *pretextu* kassowanych *ad presens* Dekretow, Proccessow y Inwolucyi prawnych za Rzeką Rofią *sub Titulo* iakoby attynencyi do Rokitna Dobr, Gruntow y Lasow zabrano, to wszystko *ad Corpus* Starostwa Naszego Białocerkiewskiego, *ex nunc* przywracamy: y za nierozdzielne od Starostwa bydź deklarujemy. A względem rozgraniczenia Dobr Ziemskich Torczyzna W. Brzołowskiiego Podskarbiego W.Litt: Dziedzicznych, Kommissyą na Grunt tychże Dobr Torczyzna naznaczamy, y Reskrypt na też Kommissyą za zniesieniem się Stron obydwu, o czasie y Kommissarzach, z Kancellaryi Naszey Koronney wydać rozkazujemy; z innemi zaś gdzie iakie Komplanacye do Starostwa Białocerkiewskiego ściągające się pozachodziły, *in suo robore* zachowujemy.

Kommissya do Dzierżawy Tarnowy.

Ponieważ Urodzony Jerzy Balthazar Blankenburg, Woyska Naszego Pułkownik, Dzierżawę Tarnową, w Wwodztwie Poznanskim, Powiecie Waleckim cale zruynowaną (za Naszym nabywşy Przywileiem) z gruntu pobudował; Więć na uznanie Erogowanych Unkosztow Kommissyą (*previo* z Kancellaryi Naszey y *Instrumento*) naznaczamy. Ktorey to Kommissyi y w Rozgraniczeniu, między Dzierżawami Tarnową, y Wysołką, uczynić umiarkowanie, moc dajemy. Z tych zaś Nakładow, Summę, iaka przez naznaczonych Urodzonych Kommissarzow uznana będzie, U. Jerzemu Blankenburgowi, y Sukcessorom Jego, na teyże Dzierżawie ubezpieczamy, y Konstytucyą ninieyszą za przyśadzoną mieć chcemy, ktora kiedy *post Fata* U. Blankenburga, przez Uprzywileciowanego Donataryusza Sukcessorom onego wypłacona będzie, iuż ta Summa więcey nie ma się zostawać na tych Dobrach Naszych.

Przy-

Przyspieszenie rozśadzenia Sprawy o Starostwo Borzechowkie.

Skracając Proces, od lat kilkunastu, między UU. Jakubem Przependowskim, y Alexandrem Potulickim, względem Starostwa Borzechowkiego w Sądach Naszych Allessorskich Koronnych toczący się, dla zbliżenia Stronom Obiema sprawiedliwości, Kommissarzow, na rozśadzenie Jch Praw, do pomienionego Starostwa mianych, wyznaczamy, to iest: WW. y UU. Jgnacego Twardowskiego, Kaliskiego, Kazimierza Granowskiego, Rawkiego Wojewodow, Bazylego Walickiego, Sochaczewskiego, Szymona Szydłowskiiego, Słońskiego Kalsztelanow, Piotra Ozarowskiiego Generała Lieutnanta, Jozefa Mikońskiego, Chorążego Gambińskiego, Macieia Sobolewskiego Warszawskiego, Adama Wągrodzkiego, Zakroczymskiego, Adama Kownackiego Nurskiego, Pifarzow Ziemskich, Jgnacego Lembińskiego Generała Majora, Michała Lniskiego Podwoiewodzkiego Lipińskiego, Pifarza Grodzkich Skarszewskich Wodztwa Pomorskiego. Y onym byleby ich tylko pięciu z wyznaczonych było, powagą Seymu terażnieyszego zlecamy, aby za wydaniem innotescencyi Dwoma Niedzielami przed Terminem po zafundowanej tu w Warszawie Jurydyceyi swoiey Kommissarskiej, Sprawę tę *in Terminis* w iakich ona w Sądach Naszych Allessorskich zawisła, przedsięwziawszy, Prawa z Strony Oboiey należycie przeytzeli y zważyli, tudzież Inkwizycye na Kommissyi wywiedzione *ac revisanem* przez Kommissarzow *Protocolli* przeczytali, y cale to *negotium pro Jure & Justitia, Partis alterutrinis Contamacia non obstante* finalnie rozśadzili, mieć chcemy.

Starostwo Wartkie.

Zagradzając drogę do dalszey kłotni między UU. Władysławem Chorążym Sieradzkim y Pawłem Biernackimi Bracią Rodzonemi z okazji Cessyi Starostwa Wartkiego przez tegoż U. Chorążego temuż U. Pawłowi Bratu swoiemu uczynioney, & *non ob prestam satisfactionem* zadyśputowanej przez odebranie nazad w Possessyą swoię Intrat Starościńskich wynikających, do rozśadzenia tey Sprawy Kommissarzow, Wielmożnego Jana Mączynskiego Kalsztelana. UU. Tomazsa Bleszyńskiego Podkomorzego Sieradzkich, Franciszka Walichnowskiego Sędziego Ziemskiego

Bbbb

Kali-

Kaliskiego, Woyciecha Walewskiego Sędziego, Pawła Załusko-
wskiego Podśędka, Jana Nepomucena Gołbowskiiego Pisarza
Ziemskich Sieradzkich, Antoniego Morzkowskiiego Sędziego
Ziemskiego Wieluńskiego, Woyciecha Męcińskiego Starostę Ra-
domskiego, y Ignacego Lipkiego Łowczego Wschowskiiego na-
znaczamy, ktorzy Kommissarze *captato tempore sine mora tamen* za
poprzedzeniem *innoteſcentialium* do Miasta Naszego Warty zia-
dą, & *absentia aliquorum dummodo quinque adsint non obstante*
Jurysdykcyą ufundują, y *meritum cause* od obudwoch Stron wy-
słuchawszy, *nihil intactum* w teyże Sprawie o Cellyą zadysputowa-
ną *ob non prestitam satisfactionem* zachodzący, zostawia, Dekret
ferować będą, na ktorym Strony przestać będą powinny y żadne
appellacye ani Prozekucye od tego Dekretu w żadnym Sądzie
attendi nie będą mogły.

Kommissya na rozgraniczenie Dobr Dziedzicznych Chrzefna z Dobra- mi Naszemi Sulejowem.

Ponieważ między Dobrami Dziedzicznymi Chrzefnem Uro-
Antoniego Michała Paca Pisarza Wielkiego W.X.Litt.
a Dobrami Naszemi Sulejowem w Ziemi Nurkicy w Powiecie
Kamienieckim leżącemi, w Dożywotnim *ad presens* dzierżeniu
U. Antoniego Ossolińskiego Kasztelanica Gołtyńskiego zostają-
cemi, niemałe w Granicach zachodzą dyfferencye, więc na rozlą-
dzenie y uspokojenie onych za Kommissarzow, *ex Senatu*, W. Ta-
deusza Lipskiego Kasztelana Łęczyckiego, UU. Macieja Sołtyka
Kasztelana Warszawskiego, Jana Nowosielskiego Kasztelana Cie-
chanowskiego, Szymona Szydłowskiiego Kasztelana Słońskiego.
Ex Equeſtri zaś *Ordine* Stanisława Narzymkiego Podkomorzego
Ciechanowskiego, Klemensa Nakwańskiego Podkomorzego Wy-
szogrodzkiego, Walentego Puchalę Podśędka Warszawskiego,
Zygmunta Grabowskiiego Podśędka Ciechanowskiego, Dominika
Zambruskiego Podśędka Nurkiego, Kazimierza Modzelekiego
Sędziego Ziemskiego Wizkiego, Franciszka Wołuńskiego Woy-
skiego Warszawskiego, Tomasz Mchowieckiego Pisarza Ziem-
skiego Ciechanowskiego, Kazimierza Zaranka Chorążego Pety-
horckiego, Onufrego Lackiego Stolnika Trockiego, Jozefa Sien-
kiewicza Miecznika y Sędziego Grodzkiego W. Trockiego, Je-
rzego Talwoza Sędziego Grodzkiego W. Trockiego, Marcina Czer-

Czerniewicza Horodniczego y Sędziego Grodzkiego Powiatu
Kowienkiego, Antoniego Hryniewicza Starostę Kraſuńskiego,
Tomasza Hryniewicza Koniuszego Xięstwa Zmudzkiego, Kazi-
mierza *de Racla* Starostę Giernakolskiego, Andrzeia Puchalę Ko-
mornika Ziemskiego Warszawskiego, Michała Potrykowskiiego
Komornika Granicznego Warszawskiego, Jana Skarzyńskiego
Komornika Woiewodztwa Trockiego, nznaczamy, ktorzy to
Urzednicy Kommissarze *non obstante aliorum absentia* byleby
tylko piaciu z nich było, w czasie iak naysprędzszym sposobnoſć
upatrzywszy, za wydanym przez się *ante Terminum* Kommissyi
Szeſcioniedzielami obwieſzczeniem, *etiam ad requisitionem*
unius partis do Dobr Chrzefna ziechawszy, Jurysdykę Sadow
swoich ufundowawszy, ażeby nayspierwey Wizyą Granic y grun-
tow uczynili, dyfferencye wszelkie *non obstante Contumacia aut*
recessu ktoreykolwiek Strony, finalnie rozlądzili y uspokoiłi, y też
Kommissyą bez żadnych Limit zakończyli, Grunta, Lasy, *latifun-*
dia w Possessyą Stronom podali, one dostatecznie ograniczyli, y
Kopcami osypali, oraz we wſzystkim *ad tenorem* Praw o Sądach
Kommissarskich opisujących Dekret ſwoy ferowali, *Autoritate*
presentis Conventus obowięzujemy, y że to *pro perpetuo inviolabi-*
liter sine quibusvis ulterioribus motionibus & prosecutionibus zach-
wane bydź powinno, ſtanowimy. *Interea* iczliby ktorykolwiek
z Kommissarzow lub ich kilku przed expediowaniem y dokończe-
niem tey Kommissyi umrzeć miał, *in eo casu* inſzych nznaczamy.

Kommissya do uznania natury Wsi Salnika w Wojewodztwie Bra- cławkim leżącey.

Luboli Urodzony Chołoniewski Kasztelan Buski Wsi Salnika
w Wojewodztwie Bracławskim leżącey, tak *ante hosticum* iako
y *post hosticum* probuie *hereditariam sui Possessionem*, U. zaś Staro-
sta Winnicki *ad Corpus* Starostwa Winnickiego, też Wieś Salnik
należyć pretenduie, y *eo nomine* między temiż Stronami różne *in*
variis Subſelliis pozachodziły Proceſſa; Przeto cały Proceder pra-
wny *inter litigantes* skracając, nznaczamy, Kommissarzow
Wielmożnego Michała Leduchowskiiego Wołyńskiego, Urodzo-
nego Bogusława Ulrzyckiego Inowłodzkiego Kasztelanow; UU.
Celestyna Czaplica Łuckiego, Makarego Kurdwanowskiiego Bu-
skiego Podkomorzycz; Kajetana Chryniewieckiego Czerwon-
grodzkiego, Antoniego Debolego Lubaczewskiego Chorążych;

Jana Darowskiego Podśędka Ziemskiego Latyczewskiego, Ignacego Węglińskiego Pifarza Ziemskiego Bełzkiego, Stanisława Ortyńskiego Zwinogradzkiego, Tomasz Tyborowski Podlaskiego, Orłowski Dobrzyński, Stefana Białołockiego Smolińskiego Miecznikow; Macieja Polityłę Grodzkiego Brańskiego, Sebaltyana Gawronskiego Latyczewskiego, Marcina Lipskiego Bełzkiego Podstarostow; Pawła Gębarzewskiego Bułkiego, Antoniego Wielogorskiego Winnickiego, Sędziow Grodzkich; Michała Włoskiewicza Ziemskiego Braclawskiego Komornika, Jakuba Moczulskiego, Ludwika Wirskiego Braclawskiego Regentow, na Dzień Piętnasty Miesiąca Maja w Roku niniejszym 1768. ktorzy to Kommissarze *absentia unius vel plurium non obstante dummodo quinque adsint*, na grunt w sporze będący ziechawszy, *naturam Wsi Salnika Contumacia Partis non obstante* rozoznają y rozładzą, Granice między tąż Wsią y innemi Urodzonego Chołoniewskiego Dziedzicznemi a Wsią Naszą Krolewską Miazniakowem *in Annis 1752. & 1754.* Sporządzone, *cognitis quibusvis pretenzionibus ac probabilibus Documentis & resolutis Summis Constitutione 1616. asscuratis finaliter* determinować będą, y cokolwiek Ciż Kommissarze postanowią, Strony obie *indisputabiliter precisa omni appellatione* trzymać mają, mocą niniejszey ustawy nakazujemy.

Kommissya do Starostwa Kolskiego.

Reassumując tak Konstytucye 1674. iako też 1764. do Starostwa Kolskiego wypadła, rezolwując Dekret Kommissyi Skarbu Koronnego 1766. *ex Actoratu* Urodzonego Rafała Gurowskiego Kasztelana Przemęckiego Starosty Kolskiego, nastąpiłony Interes cały przez niego zaprzyjęzony do Stanow Rzeplitey odeślany, do uspokojenia onego we wszystkich zasłyłych pretenzyach Kommissyą z ponowieniem innych wyznaczamy, a za Kommissarzow Wielmożnych y Urodzonych Antoniego Barnabę Jablonowskiego Poznańskiego, Ignacego Twardowskiego Kalskiego Wojewodow; Rocha Zbijewskiego Kilińskiego, Rafała Gajewskiego Rogozińskiego, Michała Miaszkowskiego Łędzkiego Kasztelanow, Kaspra Rogalińskiego Starostę Nakielskiego, Bleszyńskiego Podstolego Bilickiego Łowczego Smolińskiego, Czyżewskiego Skarbnika Ostrzeszowskiego, Wiktora Boianowskiego Generała Woysk Koronnych Klińskiego Chorążycy Sieradzkiego,

Jemię-

Jemiętkowskiego Oberstleutnanta Woysk Koronnych, Mieroszewskiego, Stawowlkiego naznaczamy, dając zupełną moc tymże Kommissarzom *dummodo quinque adsint* aby ten interes wyexaminowawszy, finalne uspokojenie onegoż ustanowili y Akt swoy Kommissarski *in forma authentica* do Kommissyi Skarbu Koronnego odeślali.

Wsie Dubrniow y Pukow a Corpore Starostwa Rohatyńskiego oderwane.

Ponieważ Wsie Dubrniow y Pukow *ad Corpus* Starostwa Rohatyńskiego należące, a przez Konstytucyą 1662. Urodzonemu Sielnickiemu Stolnikowi Podolskiemu *in Empitheusim* pużezzone, powtorną zas Konstytucyą 1667. na wieczność temuż samemu oddane, a dotąd od tegoż Starostwa nieodgraniczone zostały, przeto na odgraniczenie onychże od Dobr Starostwa Naszego Rohatyńskiego w Ziemi Halickiej y Lwowkiej leżącego Kommissyą wyznaczemy, a Instrument Jey z Kancellaryi Naszey Koronney wydać rozkażemy, a co Kommissarze od Nas wyznaczeni postanowią *in fundo* względem tegoż rozgraniczenia, to wiecznemi czasy będzie zachowano.

Kommissya między Dobrami Ziemskimi a Starostwem Lucyńskim.

Ponieważ Wielmożny Jan Borch Podkanclerzy Koronny otrzymawszy z nadania Nayiasniejszego Predecessora Naszego Dobra pewne Jsnauda y Plusyn zwane w Xięstwie Infantlskim w Trakcie Lucyńskim leżące Prawu Ziemskiemu Dziedzicznemu podległe, y one w spokoyną *per Officiosam Traditionem* objawszy Possesyyą, należytego Granic onych z Starostwem Lucyńskim, iako też y innemi Kollateralnemi Dobrami niema rozprorowadzenia. A będąc sam Starostą Lucyńskim procederu w tey mierze prawnego, w Sądach Naszych sam z sobą czynić y prozekwować nie mógł, więc chcąc mieć Miaszczko Nasze Lucyn iako też Woytostwo Nerzańskie Starostwa Lucyńskiego z Dobrami Dziedzicznemi Jsnaudą y Plusynem Wielmożnego Jana Borchy Podkanclerzego Koronnego rozgraniczone, approbowawszy onemu wzwyż wspomnione nadanie y przy Possesyyi Dziedzicznej

Cccc

czney

czney tych Dobr, na zawsze zachowując, Kommissyą do Rozgraniczenia tych Dobr Jsnaudy y Plusyny z Miaszczkiem Lucynem y Woytostwem Nerzańskim Starostwa Lucyńskiego, oraz innemi wszystkimi Sąsiedzkimi Dobrami, z ktorymi Granice Dobr Jsnaudy y Plusyna zachodzą, *Authoritate* Seymu teraznieyszego postanawiamy, y na odprawienie oney Kommissarzow Urodzonych Jana Zyberka Podkomorzego Inflantkiego, Stanisława Wawrzeckiego Sędziego Braclawskiego, Jana Weysenhoffa Sędziego Ziemskiego Inflantkiego, Antoniego Kwintę Pifarza Ziemskiego Braclawskiego, Jozefa Jodkę Sędziego Grodzkiego Inflantkiego, Marcina Benisławskiego Sędziego Grodzkiego Inflantkiego, Felicyana Zarembe Podczaszego Czerniechowskiego, Andrzeia Karniewskiego Łowczego Inflantkiego, Jana Krzywca Mostowniczego Inflantkiego, Michała Benisławskiego Regenta Ziemskiego Inflantkiego, Antoniego Zebrowskiego Rothmistrza Inflantkiego naznaczamy, z ktorych jeżeliby przed wykonaniem lub dokończeniem tego Aktu Kommissyi nie ktorzy umrzeć mieli, innych na miejscu zmarłych osobliwym restryktem Naszym *substituere* gdy potrzeba będzie obiecuiemy, ktorzy to Urodzeni Kommissarze *Captato tempore praeiis* Czterema tygodniami *innofescentiis & ad citationibus*, do pomienionych Dobr ziechawszy, *mutuo partium sumptu non obstante nonnullorum absentia* (byleby ich piąciu było) dyfferencye wszelkie między wszystkimi Stronami rozładzą, oraz Granice pewne tak między Miaszczkiem Lucynem y Woytostwem Nerzańskim Starostwa Lucyńskiego (niezaymniąc zgoła Wsi y gruntow tegoż Woytostwa Nerzańskiego w Lustracyi ostatney *Anni* 1765. opisanych) iako też innemi wszystkimi Sąsiedziami, a Dobrami Jsnaudą y Plusynem postanowią, oznaczą y opiszą, y zupełne na zawsze w Granicach uspokojenie uczynią, *wigore* ktorego Dekretu Kommissarskiego Grunta do Woytostwa Nerzańskiego y Miaszczka Lucyna przypadłe, iako Hibernowe przy Possessyi dożywotniey Wielmożnego Jana Borchy Podkanclerzego Koronnego y Małzonki Jego *jus insolidum* mający; a zaś do Dobr Jsnaudy y Plusyny przyładzone za Dziedziczne Ziemskie spólnie z pomienionemi Dobrami na zawsze mieć chcemy y ubezpieczamy.

A że w Miaszczku Lucyńskim nayduie się Plac starem Murami opasany, ktore ku publicznemu pożytkowi iako *in rudibus* będące, obrocone bydź nie mogą. Przeto takowy Plac y temiz Murami do Plebanij Lucyńskiej na Erekcją na onym Kościółu y Plebanij na zawsze oddaemy y im inkorporuiemy.

Kom-

Kommissya na uspokojenie dyfferencyi między Dobrami Dziedzicznemi U. Szadurskiego a Starostwem Lucyńskim.

POnieważ między Dobrami Dziedzicznemi U. Jana Szadurskiego Chorążego Inflantkiego z Wirdzynem, Małnowem, Nagallzem, y Cecynem w Xięstwie Inflantkim leżącemi a Starostwem Lucyńskim, iako też Gruntami Plebanij Lucyńskiej zachodzą z różnych Stron dyfferencye Granic, oraz przyczyny pomieszanych gruntow częste między Poddanemi kłotnie y niesnaski do Procederow Prawnych nieuchronną sprawują przyczynę. O ktore to dyfferencye Granic ciągnący się od nie małego czasu z Starostwem Lucyńskim proceder w Sądach Naszych zupełnego uspokojenia niewziął; przeto zachowując, y utwierdzając zupełnie U. Szadurskiego przy Prawach na te Dobra onemu służących, na uspokojenie onych *authoritate* Seymu teraznieyszego Kommissyą postanawiamy, y na odprawienie oney Kommissarzow Naszych UU. Jana Zyberka Podkomorzego Inflantkiego; Stanisława Wawrzeckiego Sędziego Ziemskiego Braclawskiego, Ignacego Jesmana Sędziego Ziemskiego Połockiego, Antoniego Kwinta Pifarza Ziemskiego Braclawskiego, Eustachiego Chrapowieckiego Podstarościego Starodubowskiego, Marcina Benisławskiego Sędziego Grodzkiego Inflantkiego, Jozefa Brzezińskiego Kontuszego Inflantkiego, Antoniego Felkierzamba Chorążycy, Jana Krzywca Mostowniczego Inflantkiego, Alexandra Semeroka, Regenta Ziemskiego y Sędziego Pogranicznego Połockiego, Michała Benisławskiego Regenta Ziemskiego Inflantkiego, Antoniego Zebrowskiego Rothmistrza Inflantkiego, naznaczamy, z ktorych jeżeliby przed wykonaniem lub dokończeniem tego Aktu Kommissyi niektorzy umrzeć mieli, innych Kommissarzow na miejscu zmarłych osobliwym restryktem Naszym *substituere* gdy tego potrzeba będzie obiecuiemy; Ktorzy to U.U. Kommissarze *Captato tempore, praeiis* Czterema Tygodniami *Innotescentiis & ad citationibus*, do pomienionych Dobr *& ad loca controversa* ziechawszy, *mutuo Partium sumptu, non obstante nonnullorum absentia*, byleby ich piąciu było, dyfferencye wszelkie tak z Starostwem Lucyńskim, iako też Plebaniją Lucyńską *finaliter* rozładzą. Granice pewne bez Szachownic podług zaśłyżych *in ante* na Kommissy-

Cccc 2

sye

tye w Sądach Naszych Dekretow postanowią, oznaczą y opiszą, oraz zupełne na zawsze w Granicach uspokojenie uczynią.

Vigore ktorego Dekretu Kommissarskiego grunta do Starostwa Lucyńskiego przypadłe, na zawsze przy Starostwie iako Hibernowe, a zaś do Dobr Zwirdzyna, Małnowa, Nagalsza, y Cęcyna przyśądzone za Dziedziczne Ziemskie spolnie z pomienionemi Dobrami *pro perpetuo censendo* mieć chcemy y ubezpieczamy.

Sprawa Mozarowska.

W Sprawie Mozarowskich ktorych W. Kapituła Wileńska Mozarami bydź mieni, z tąż Wielebną Kapitułą Wileńską po rożnych Subselljach Sądowych przez długi czas agitowaney, y dotąd między Stronami w sporze Prawnym będącemi nieuspokojoney, dla roztrząśnienia Przywilejow, Praw, Dokumentow, Dekretow y Całego Processu, nie mniej zupełnego rozśądzenia całej Sprawy względem Dziedziectwa Dobr Mozar z przyległościami Kommissyą wyznaczamy, y za Kommissarzow a to na Stronę Urodzonych Mozarowskich Nayprzewielebniejszego w Bogu Xcia JMci Prymasa Korony Polskiej y W. X. Litt. Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, Wielebnego w Bogu Xiędza Andrzeia Młodzieiowskiego Biskupa Przemyskiego, Kanclerza W. Korn: Wielmożnych Xcia Stanisława Lubomirskiego Marszałka Wielkiego Koron:, Lipskiego Kasztelana Łęczyckiego, Karasia Kasztelana Wiskiego, Urodzonych Hyacyntha Małachowskiego Refendarza, Xcia Kazimierza Poniatowskiego Podkomorzego, Stępkowskiego Obożnego Polnego Koronnych, Gadomskiego Sochaczewskiego, Piałkowskiego Krzemienieckiego Podkomorzych, Małachowskiego Starostę Ostrołęckiego, Xcia Kaspra Lubomirskiego Generała Woysk Rosyjskich, Mikorskiego Pisarza Skarbu Koron: Boczkowskiego Starostę Ulanickiego, Dzierżanowskiego Chamberlana Naszego, Jgnacego Nowickiego Metrykanta Kancellaryi Wielkiej Koronney, Stankiewicza Pułkownika; na Stronę W. Kapituły Wileńskiej W. Niesiołowskiego Kasztelana Nowogrodzkiego UU. Chreptowicza Sekretarza W. W. X. Litt: Łopacińskiego Pisarza W. W. X. Litt:; Sosnowskiego Pisarza Polnego W. X. Litt:; Jundziffa Marszałka Grodzinskiego, Jozefowicza Starostę Orszańskiego, Narbuta Chorążego Lidzkiego, Politalskiego Sędziego Grodzinskiego, Horaina Woyskiego Wileńskiego, Alexandrowicza Lidzkiego, Bohomolca Witebskiego, Pisarzow Ziemskich, Kossakowskiego Podczaszego Kowinskigo, Giedroyca Pod-

czasze-

czaszego Wołkowyskiego, Pomarnackiego Horodniczego Wilkomirskiego, Białopiotrowicza Strażnika Upińskiego, Chomińskiego Chorążycza Olszmińskiego, wyznaczamy; Ktorzy to WW. y UU. Kommissarze *absentia reliquorum non obstante*, byleby Siedmiu znaydowało się, tu w Warszawie w Roku terażniejszym 1768. Dnia Pietnastego Miesiąca Listopada bez odłożenia y Limity Juryzdykcyą Kommissarską ufundowawszy, nieuważając na nieśtanie, upor albo odstąpienie ktoreykolwiek Strony lub rozpis Kommissarzow, *ante omnia* W. Kapitułę Wileńską według Konstytucyi 1631. w Dobra o ktore *vertitur actio* reindukować będą, y zaraz nieodstępnie Komportacyą Praw, Przywilejow, Funduszow, Dokumentow y Dekretow wszelkich do Dobr Wsi Mozar y innych attynencyi do nich należących ściągających się, za poprzedzającym Juramentem przez Strony oboie pod upadkiem sprawy nakażą, Przywilecie, Prawa, Dokumenta, Dekreta, y Processa wszelkie rozcznają, prawdziwe y sprawiedliwe utwierdzą, a podeyrzane y niesłuszne uchylą. A kiedy słuszne y należyte wspomnionych Dobr dla Kapituły Wileńskiej z Przywileiow y Tranzakcyi Ziemskich okaże się Dziedziectwo, a Urodzonych Mozarowskich fałszywy do tychże Dobr y niesprawiedliwy dowiedzie się proceder, przytym Szlachectwa (iako od Kapituły Wileńskiej *objectum est*) niegodziwe przez nich pokazę się używanie, Urodzonych Mozarowskich *pro imparibus* deklarowawszy teyż Wielebney Kapituły Wileńskiej w Dziedziczne Poddaństwo oddadzą, y Dobra według Konstytucyi 1631. wieczyście przyśądzą. Jeżeliby zaś pomienione Dobra z rozcznanych Praw, Przywileiow, Dokumentow, y Tranzakcyi Ziemskich komportować się mających, własne Dziedziczne UU. Mozarowskich pokazały się, oraz Stan y Kondycya onych wywiódła się Szlachecka, przeto nieodstępnie wraz z nakazaniem kalkulacyi od kogo y od ktorego czasu należeć będzie uczynić się mającey, UU. Mozarowskim Dobra Mozary *cum attinentiis* przyśądzą, wieczyście utwierdzą y w Possessyą oddadzą, niemniej pochodzenie onych Szlacheckie objaśnią y za prawdziwą Szlachtę uznają, tudzież Sprawę całą podług Prawa y sprawiedliwości za wyprowadzeniem Inkwizycyi tyle ile razy y gdzie będzie zachodziła okoliczność bez dopuszczenia Appellacyi, zupełnie y dostatecznie decydować będą. A po zakończeniu y dostatecznym Sprawy Prawney *per omnes Circumstantias* rozśądzeniu, sprawę czynkową względem wiolencyi krzywd y pretensyi wszelakich, Manifestami y terminami obiętych, za poprzedzającymi

Dddd

Pc-

Pozwami *previs Juratoric educendis inquisitionibus* y rygorem winy Banicyi wieczney na przypozwanych niestawiających rozciągnięciem podobnie nieodstępnie osądzą, przestępnych ukarzą, ukrzywdzonym szkody krzywdy, y przeżytki Prawne do pewney wylikwidowane liczby nadgrodzić y zapłacić pod rygorem Prawu Pospolitemu zwyczajnym nakazą, y nic nierozsądnego *non derogando* Kommissyi do rozgraniczenia między Powiatami Owruckim do Wojewodztwa Kijowskiego, y Mozyrskim do W. X. Litt: należącemi zostawia.

Ostrzeżenie Dobr idących w Zamianę w Koronie y W. X. Litt.

GDy wiele Dobr Naszych Krolewskich ninieyszą Konstytucyą Zamienionych zostaie, zaczym aby sprawiedliwa równość dochodów zachowana była, Kommissarze na ten koniec wyznaczeni, skoro się tylko na innotescencye podpiszą, do Grodu *proprij Districtus* tych Dobr, ktore zamieniać będą za Krolewskie, ziada, *non obstante absentia aliquorum dummodo quinque adsint, coram pleno Officio Terrestri sive Castrensi* Przysięgę *in eam Rotham*: (Jz będąc do Zamianych Dobr NN. wyznaczony Ziemijskich y Mci NN. Dziedzicznych, dochody y prowenta wszelkie considerata positione Bonorum sprawiedliwie miarkując wyprowadzę, o prawdziwey y niezawodney Dobr Ziemijskich własności aby Processami lub Długami zawiedziona nie były, dostateczną indagacyą czynić będą, w uznawanie Spraw Granicznych gdzieby zachodziły iako do Sądu przyzwolitego należących niwidam się. Prowent zaś z tychże Dobr Ziemijskich wyprowadzony aby był wyrównywający Prowentowi Dobr Krolewskich na zamianę idących ostatnią Lustracyą ustanowionemu (wytrąciwszy z niego podług terażnieyszego Prawa dochody z Propinacyi wynikające) ubezpieczę, Kwartę w Koronie takąż iaka była w Dobrach Krolewskich oprócz wzmiankowanego Dochodow propinacyinych wytrącenia z Dobr zamienionych, do płacenia Skarbowi Koronnemu wyznaczę, Sołectwa y wybrańiectwa, iezeliby były iaki w Dobrach Krolewskich na zamianę idących, Przywilejami Krolewskimi nie konsensami Starościńskimi z approbacyą lokowane pod temiż Przywilejami locationis zostawię, y Prowent z nich iaki był albo być powinien ostrzeżę, y to wszytko opisawszy w ieden exemplarz do Xiąg ninieyszych, Drugi zaś do Kommissyi Skarbowey podam, y zważynszy dostatecznie *aquivalentiam* dochodu terażnieyszego Rzpłtey z Dobr N. Krolewskich wynikającego, zamianę uczynię y przyznam, a iezeliby

liby Dobra Ziemijskie na zamianę proponowane niedostarczały Dochodowi podług Lustracyi z Dobr Krolewskich w zamianę iść mających, albo pewnego Dziedzictwa nie miały, albo Processami zakłócone były, tedy gdyby chcący czynić zamianę innych Dobr Proporcjonalnych nie pokazał, zamiany nie uczynię, y o tym na Sejm doniosę) aby wykonali, *Et non obstante absentia aliquorum* aby ich tylko pięciu było, *Actum* Kommissyi swoiey expedyowali, nakazuiemy. Ponieważ zaś między Dobrami ku Zamianie determinowanemi y Miaszczka zawierają się na Prawach Krolewskich ufundowane; więc aby te w okrągu tylko swoim będące pod Protekcyą Naszą Krolewską podług Przywileiow *locationis* zostawały y do Sądow Naszych Assessorckich należały mieć chcemy.

Approbacya Zamiany Dobr Prusino-wice, Szlacheckich za Duchowne.

Zamianę Dobr Prusino-wice Szlacheckich za Dobra Popow Duchowne w Wojewodztwie Kaliskim leżące *mediante beneplacito Apostolico* nastapioną, oraz Tranzakcyę względem tychże Dobr zasłże *in toto* approbuiemy, Hibernę zatym z Dobr Popowa na Dobra Prusino-wice przenieść Kommissyi Skarbowey zlecamy.

Rekompensa Urodzonemu Unrugowi Starości Hamersztyńskiemu.

Nadgradzając z wielu przyczyn pokrzywdzenie Familii Uro: Unrugow, osobliwie Uro: Zygmuntowi Unrugowi niewinnie uczynione, y mając wzgląd na zaflugi Uro: Alexandra Unruga terażnieyszego Starośty Hamersztyńskiego Nam y Rzpłtey okazane, uwalniamy to Starostwo od płacenia Kwarty y innych wszytskich Podatkow z Dobr Krolewskich Naszych Rzpłtey należących, y oneż pomienionemu Uro: Alexandrowi Unrugowi y iego należytych Oboygą Płci Sukcessorom, Prawem Dziedzicznym na wieczne czasy dajemy, z zupełną mocą y wolnością tak iak Jemu y Sukcessorom Jego podobać się będzie tychże Dobr Dziedzicznym Prawem nadanych przedania, y Alienowania, wyiawszy jednak Miasło same Hamersztyńskie z Jego Prawami, Przywilejami y wolnościami ktore Miasłom Naszym Krolewskim w ogolności są służące albo w szczególności Miasłu temu należą. Chcąc aby na zawżę przy swoich Prawach y wolnościach zostawało, żeby zaś

przez zamianę natury Dobr Starościńskich Juryzdykcyą Starościńska nie wakowała, Teraźniejszy Possessor z Mocy Przywileju Naszego one *ad vite tempora* administrować będzie, po śmierci zaś onego appellacya od Magistratu Miasta tego prosto do Sądów Naszych Zadwornych iść ma.

Pozwolenie Kapituły Gnieźnieńskiej Zamiany.

Ponieważ *medietas* Dobr Opieczek do Kapituły Gnieźnieńskiej należących jest *in contiguitate* Dobr w Possessyi Wielmożney Działyńskiej Wojewodziny Malborskiej. Więc pozwala się też Dobra Opieczki Kapituły, Wielmożney Wojewodziny Malborskiej przedać lub zamianę z nią uczynić *mediante beneplacito Romano & salvis oneribus Reipublice*.

Approbacya Zamiany Urodzonemu Łukaszowi Bętkowskiemu Podczasem Ziemi Steżyckiej z OO. Jezuitami Kollegium Krakowskiego.

Zamianę części we Wsi Trzciankach za części we Wsi Borkach w Woli Haydackiej, w Białkach obudwoch, tudzież połowy Młyna y Stawu na Rzece Ryczy nazwiskiem Bakiera w Wojewodztwie Sandomirskim à Ziemi Steżyckiej leżących, między Urodzonym Łukaszem Bętkowskim Podczaszym Ziemi Steżyckiej z iedney, à Kollegium Krakowskiego OO. Jezuitow przy Kościele SS. Apostołów Piotra y Pawła mięszkających z drugiej strony, podług opisu między temiż Stronami komplancyi Grodnie uczynioney approbuiemy, y Tranzakcyę rezygnującą sobie wzajemnie wzwyż wyrażone części, które z obowiązku teyże komplancyi nastąpić mają *in presentia* Ziemstwa Steżyckiego aby uznało *equivalentiam*, y że nikt trzeci w tym kzywdy niema, za ważne mieć chcemy.

Pozwolenie Zamiany Urodzoney Wesłowej Starościnnie Golubskiej.

Wieś Nowa w Ziemi Zakroczymskiej zostająca, przeszłemi czasy na Fundusz wieczysty, od Urodzonych Wesłow
Kon-

Konwentowi Czerwińskiemu XX. Kanonikow Regularnych ustąpiona y oddana, którą *ze adpresens* dla stykających się Jey Gruntow z Miastem Nasielskiem Dziedzicznym Urodzona Wesłowa Starościna Golubka chce przez zamianę inney Wsi Dziedzicznej od Konwentu Czerwińskiego odzyskać, przeto na takową zamianę byleby tylko *non excedat* Proporcji Intraty pomienioney Wsi Konwentckiej, za zgodą Stanow Zgromadzonych zezwalamy, y onęz skoro do skutku przyjdzie *authoritate* Seymu teraźniejszego stwierdzamy.

Uspokoienie Granic między Dobrami Dziedzicznymi Słubowem.

Ponieważ Grunta Nasze puste, nazwane Lewice w Ziemi Zakroczymskiej leżące od innych Dobr Naszych Krolewskich cdległe, między Dobrami Słubowem y innemi Urodzonego Jozefa Radzickiego Podczaszego Zakroczymskiego Podkomorzego Naszego Dziedzicznymi w Granicach czynią kontrowersyą, przeto ułatwiając te zamiany *in equivalenti* za Grunta nazwane Lendy Urodzonego Radzickiego Dziedziczne w teyże Ziemi leżące pozwalamy, do których uznania *equivalentie*, za Kommissarzow UU. Jana Szydłowskiego Cześnika, Bonawenturę Łempickiego Łowczego, Szymona Kazłowskiego, Adama Worowskiego, Komornikow Zakroczymskich, Pawła Łempickiego, naznaczamy, którzy to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę, sprawić się będą powinni.

Zamiana Wsi Krolewskiej Modrza za Wieś Dziedziczną Rumianek.

GDy Wielmożny Jgnacy Twardowski Wojewoda Kaliski Wsi Naszey Krolewskiej Modrza w Woiewodztwie Poznańskim Powiecie Kościańskim leżącey Possessor, mając Prawu dożywotniemu swemu podległą wieś, tę zaniósł prozbę do Nas y Seymujących Stanow, aby onęz mógł za Wieś swoię Ziemską Dziedziczną Rumianek w Woiewodztwie y Powiecie Poznańskim leżącą *modo Commutationis* Zamienić z przyczyny przyległości tey Wsi do Dobr Dziedzicznych, My mając wzgląd na zasługi tegoż W. Twardowskiego Woiewody Kaliskiego Nam y Rzpltey wielu dowodami okazane, za Powszechną Stanow Rze-
Ecce
czy-

czypltey zgodą, takowey zamiany z wszystkimi przyległościami *cumque Jure Patronatus* pozwalamy, y dla poznania *equivalencij* Jey, Kommissarzow z Senatu WW. Antoniego Jabłonowskiego Woiewodę Poznańskiego, Jozefa Mielżyńskiego Poznańskiego, UU. Antoniego Zakrzewskiego, Biechowskiego, Jozefa Potockiego Kamińskiego, Kasztelanow, Franciszka Kwileckiego, Wscho-wskiego, Kaspra Rogalińskiego Nakielskiego, Kazimierza Raczyn-skiego Czerwonogrodzkiego Starostow, Tadeusza Zakrzewskiego Podśędka Ziemskiego Kaliskiego, Jana Niegolewskiego Cześni-ka Poznańskiego, Sebastjana Zbijewskiego Podstarostę Wscho-wskiego, Stanisława Trąbczyńskiego Pisarza Grodzkiego Kali-fkiego, Xawerego Małachowskiego Regenta Grodzkiego Pyzdr-fkiego, Franciszka Święckiego, y Jozefa Mollkiego naznacza-my. Ktorzy to Kommissarze podług Konstytucyi pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w Zamianę, sprawić się powinni będą, à po nastąpioney Zamianie przerwczoney Wsi Naszey Krole-wskiej Modrza; aby przy Possessyi Wsi Rumianek w Krole-wszczyznę obroconych y przy Prawie takowym iakie miał do wsi Modrza W. Twardowski Woiewoda Kaliski wraz z Małżonką swoją był zachowany, mieć chcemy, Prawo ich oboygą Dożywo-tnie na wspomniane przyszłe Dobra Nasze Krolewskie Rumia-nek przenosiemy.

Zamiana Dobr Jarugi z Attyencyami Dziedzicznych U. Teodora Potockiego, za Dobra Miasto Smotrycz z Attyencyami.

MAjąc wzgląd tak na zasługi Antecessorow, iako też y same-go Ur. Teodora Potockiego Starosty niniejszego Smotry-ckiego, Zamiany Dobr Miasta Jarugi, Wsiow Michałowki, Sa-batowki, Białej, Teodorowki, Jwanowki, Pietraszowki, y in-nych attynencyi Dziedzicznych, za Dobra Krolewskie Miasto Smotrycz, Wsie Rutkę, Smetryczowkę, Słobodkę, Hryczkow, Rzypince, Stare Hutę, Strychowce, Andrejowkę, Antenowkę, Kryniczany, pozwalamy y na uskutkowanie ostateczne teyże Za-miany WW. y UU. Kommissarzow Michała Rzewulskiego Wo-iewodę Podolskiego, Bartłomieja Giżyckiego Wyszogrodzkiego. Marcyana Dydynskiego Lubaczowskiego, Adama Hołoniewskie-go Bułkiego Kasztelanow, Adama Darowskiego Podśędka Ziem-
skiego

skiego Podolskiego, Antoniego Starzyńskiego Podstolego Laty-czowskiego, Antoniego Dembowskiego Cześnika Podolskiego, Chrzanowskiego Starostę Biseckiego, Antoniego Orzeszka Pod-solego Owruckiego, Wincentego Lipińskiego Skarbnika Dro-hickiego, Jakuba Moczulskiego Regenta Ziemskiego Kijowskie-go, Ludwika Olszewskiego Vicesgerenta Grodzkiego Kamienie-ckiego, Stanisława Lewikowskiego Stolnika Ciechanowskiego, Jozefa Kamienieckiego Podczaszego Dzwiniogrodzkiego, Piotra Krukowieckiego Regenta Ziemskiego Chełmskiego naznaczamy, Ktorzy to WW. y UU. Kommissarze *absentia nonnullorum non obstante* byle ich Piąciu na grunt ziechało, według Konstytucyi na tym Seymie *titulo*: Ostrzeżenie Zamiany Dobr Naszych, sprawić się powinni będą, à gdy odmiana nastąpi, Starostę Smotryckiego w Possessyi *vita sua durante* przy Dobrach Dziedzicznych w Nasze Krolewskie zamienionych bez nowego na to Przywileiu byle z nich płacił należącą Kwartę zostawujemy.

Zamiana Dzierzawy Krolewskiej Wsi Sielca za Wieś Dziedziczną Wolicę Baryłowską.

PRzychylając się do żądania U. Jozefa Miera Starosty Bułkiego y przez wzgląd na Jego zasługi, za powszechną Stanow Rze-pltey zgodą dla uspokojenia Granicznej kwestyi między Dobra-mi Naszemi Wsią Sielcem Bienkowym, a Dobrami Miasteczkiem Chołojowem tegoż U. Jozefa Miera Starosty Bułkiego Dziedzi-cznemi w Woiewodztwie Bełzkim a Ziemi Bułkiej leżącemi, od dawnych czasow razem trzymanemi, *in casu* odpadnienia w dal-szym czasie wyniknąć mogącey, tudzież że cała Intrata Dobr Na-szych Wsi Sielca na Rudni zawisła y Grobli na Rzece Bugu, a ta być nie może utrzymana dla małości osady tylko przez Dziedzi-czne Dobra Chołojow na zamianę Dobr Naszych Wsi Sielca za Wieś Dziedziczną Wolicę Baryłowską tegoż U. Jozefa Miera Sta-rosty Bułkiego w Woiewodztwie Bełzkim a Ziemi Bułkiej leżącą, pozwalamy, y dla poznania *equivalentie* oney Kommissarzow WW. y UU. Andrzeja Kuropatnickiego Bełskiego, Adama Cho-łoniewskiego Bułkiego, Jana Hrabie Tarnowskiego Konarskiego Kasztelanow, Felixa Swieżawskiego Sędziego Ziemskiego Bełskie-go, Antoniego Węglińskiego Pisarza Ziemskiego Bełskiego, Kazi-mierza Horocha Stolnika Krasnoławskiego, Jakuba Komoro-wskie-

wskiego Sędziego Ziemskiego Bułkiego, Gembarszewskiego Sędziego Grodzkiego Bułkiego naznaczamy. Ktorzy to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę, sprawić się będą powinni. Ze zaś Sprawa o tęż Dzierżawę Sielec między W. Rzewuskim Woiewodą Podolskim Starostą Kamionackim a UU. Mierem *pendet* w Sądach Assessorckich, przeto ta zamiana dopiero w ten czas miejsce mieć będzie, gdy U. Mier w Sądzie Assessorckim tęż Dzierżawę sobie przyłączoną mieć będzie.

Zamiana Wsi Brzuzy z Woytostwem, y Brzułkiej Woli na inne Dobra Dziedziczne.

MAjąc wzgląd na zasługi U. Adama Ponińskiego Kuchmistrza Koronnego, pozwalamy, ażeby Brzuzą, y w niej Woytostwo, tudzież Brzułką Wolą, za Dobra Jego Dziedziczne, Falenicę, y Nową Wieś z Kępą w Woiewodztwie Mazowieckim leżące, *in equivalentia* Intraty zamienić, do czego Kommissarzow WW. y UU. Antoniego Jabłonowskiego, Poznańskiego, Ignacego Twardowskiego Kaliskiego Woiewodow, Rafała Gurowskiego Kasztelana Przemęckiego, Jacka Małachowskiego Referendarza, Władysława Gurowskiego Pisarza W. Koronnych, Stanisława Gądomskiego, Sochaczewskiego, Celestyna Czaplica, Łuckiego, Podkomorznych, Teodora Szydłowskiego Chorążego Warszawskiego, Tadeusza Zakrzewskiego, Podśędka Kaliskiego, Kazimierza Raczynskiego, Starostę Czerwonogrodzkiego, Walentego Sobolewskiego Łowczego, y Macieja Sobolewskiego, Pisarza Ziemskiego Warszawskich, naznaczamy. Ażeby Ciż Kommissarze, według przepisu Konstytucyi terażniejszey, pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę — sprawili się, y żeby przed tą zamianą Kommissarya Graniczna już od Nas wydana, między Starostwem Ryczywolskim, a Dzierżawą Brzuzą skutek swoy, wzięła nakazujemy.

Zamiana Dzierżawy Krolewskiej w Modlny.

POnieważ we Wsi zwaney Modlna między częściami Ziemskimi a Dziedzicznymi U. Woyciecha Grzymały Ostrowskiego Podśędka Woiewodztwa Łęczyckiego znajduje się Dzierżawa

żawa Krolewska na połczwarta Łanach, a iako ostatnia Lustracya *Anni* 1765, obmawia, sam tylko grunt bez ludzi zdawna dawności z niektorą przecięż budownią *virtute Privilegiorum* w Possessyi tegoż U. Podśędka wraz y Zony Jego U. Balbiny z Czarnckich zostający, z której to Dzierżawy całoroczney Kwarty, tylko ZI: Pol: Sześćdziesiąt y Sześć y Pieniążkow trzy wypłacaia; Przeto na żądanie tegoż U. Podśędka y Posła Wwdztwa Łęczyckiego, zapobiegaiąc dalszym *in distincta* onychże kiedykolwiek *Possessione* kłutniom, przez zamieszanie Gruntow y Rol Ziemskich z Krolewskimi, wyniknąć mogących; Rzeczoną Dzierżawę *Iure Terrestris & perpetuo* całością do Wsi Jego Dziedzicznej Modlny, czyli części Ziemskich przyłączamy y inkorporuiemy. A to na zamian Dziedzictwa wspomnionego Podśędka w Kozubach *propè* Topola nazwanego Zarnowizna, w tymże Wwdztwie Łęczyckim leżącego, na które *exnunc onera Reipublice* z wyżej wyrażoney Dzierżawy Krolewskiej *Salvo Iure Possessorio* tymże UU. Podśędkostwu Łęczyckim Małżonkom, na teyże Zarnowiznie *ad vite eorum tempora rewersato* przenosiemy, a na uznanie *equivalentie* za część Naszą Krolewiką w Modlny, za część w Kozubach Dziedziczną Zarnowiczyną nazwaną, na zamian idącą, Kommissarzow UU. Stanisława Kozuchowskiego Podczaszego Orłowskiego, Wincentego Skarzyńskiego Łęczyckiego, Marcina Przyborowskiego Liwskiego Podstolich; Jozefa Dobrskiego Jnowłodzkiego, Marcina Kraśnickiego Brzezińskiego, Felicjana Wyrzykowskiego Jnowrocławskiego Cześników; Stefana Grabskiego Woyskiego Łęczyckiego, Antoniego Dzierzbickiego Miecznika Łęczyckiego, Stefana Dąbrowskiego Komornika y Franciszka Jrzmanowskiego Burgrabiego Łęczyckich naznaczamy. Ktorzy to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem — Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę, sprawić się powinni będą.

Zamiana Dobr Paniowiec Murowanych *cum attinentiis* Dziedzicznych, za Dobra Krolewskie Mierzwica *cum attinentiis*.

PRzychylaiąc się do proźby y zadania Urodzonego Pawła Starzyńskiego Generała Lieutenanta w Woysku Naszym Koronnym, supplikuiącego Nam y Zgromadzonym Stanom Rzplitey, Dobra Jego Dziedziczne, iako to Paniowce murowane Miasteczko,

czko, Paniowce niżne y wyżne, Draczkowkę, Szutniowce, y Terreffowkę w Woiewodztwie Podolskim, a Ziemi Kamienieckiej blisko Fortecy leżące, aby mogł one za Dobra Nasze Krolewskie, za Przywileiem w Possessyi tegoż Urodzonego Starzyńskiego, y Małzonki Jego będące, to jest: Wśie Mierzwica, Mokrosyn, Błyszczwody, Smerekow, części w Przedzrymiechach *cum attinentiis* w Woiewodztwie Ruskim a Ziemi Lwowskiej leżące, z Łaski Naszey za Dobra swoje Ziemskie wyżej wzmiankowane, *modo commutationis* pozyskać; Przeto mając wzgląd na zasługi Jego za powszechną Stanow Rzpltey zgodą tey zamiany pozwalamy, *Salva advitalitate* w Zamienionych Dobrach *Modernorum Possessorum* Małzonkow; a do uznania *equivalentie* Kommissarzow *ex Senatu*, Wielmożnych Macieia Lanckorońskiego Kiiowskiego, Ludwika Bożydar, Podhorodyńskiego Czerniechowskiego, Urodzonych Marcina Dydyńskiego, Lubaczewskiego Kasztelanow, Antoniego Bogusza Podolskiego, Kazimierza Lipińskiego Latyczewskiego Podkomorznych, Sebastjana Gawrońskiego Stolnika, Adama Darowskiego Podśędka Ziemskiego Podolskiego, Kazimierza Kaczkowskiego Kamienieckiego, Jana Darowskiego Latyczewskiego Woyskich, Waleryana Bielewskiego Pifarza Ziemskiego, Tomasza Dorozynskiego Pifarza Grodzkiego Latyczewskich, Jozefa Humieckiego Podstolego Czerwonogrodzkiego, Juliana Czermonskiego Podczaszego Łomżyńskiego, Alexandra Haleckiego Podstolego Buskiego, Kajetana Kaczkowskiego, Zuromskiego Porucznika Pancernego, Antoniego Rosnickiego Pułkownika w Woysku Koronnym, Wincentego Goradowskiego, Jana y Jozefa Sobolewskich,

Rozniatowskiego Vices-Geren: Grodzkiego Kamienieckiego, Walickiego, Gumowskiego, Darowskiego Komornika Granicznego, Antoniego Bielawskiego Woyskiego Latyczewskiego, Nikodema y Mikosia Pokutyńskich, Jgnacego Dłużniewskiego nznaczamy, którzy to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem — Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę — s sprawić się będą powinni.

Zamiana Połowy Wsi Woli Dziedzicznej, za Wieś Młociny Krolewsczyznę.

Połowa Wsi Woli Urodzonego Fryderyka Aloizego Brühla w Woiewodztwie Mazowieckim Ziemi Warszawskiej blisko Mia-

Miasta Warszawy leżąca, a Sąsiedztwem z Krolewsczyzną drugiey połowy Wsi Woli łącząca się, aby dla spokojnego zachowania iednemu panowaniu podlegająca, ziednoczona została, w Zamianę teyże Połowicy Dziedzicznej z przyległościami, Wieś Młociny Krolewsczyznę także z przyległościami, iak się zdawna miała, dotąd ma, y mieć na potym może w Woiewodztwie Mazowieckim Ziemi Warszawskiej leżąca, Urodzonemu Fryderykowi Aloizemu Brühlowi Generałowi Artylleryi Koronney zamienić pozwalamy, y dla poznania Ekwiwalencyi Jey Kommissarzow nznaczamy, którzy to Kommissarze, według Konstytucyi, pod Tytułem: — Ostrzeżenie Dobr idących w Zamianę. — s sprawić się będą powinni.

Zamiana Dzierżawy Obornik y innych Wsi Krolewskich za Wśie Dziedziczne Kadzew y inne.

Urodzony Kasper Rogaliński Starosta Nasz Nakielski, mając przyległe sobie Dobra Nasze Krolewskie, Dzierżawę Oborniki z Woytostwem, y innymi do niey należącemi Wśiami, ostatnią y dawnieyszemi Lufracyami opisaną, w Woiewodztwie y Powiecie Poznańskim leżące, Prawu swemu dożywotniemu podległe, gdy Nam y Stanom Seymującym suplikował, aby one mogł za Dobra swoje Ziemskie Dziedziczne, to jest Wśie, Kadzew, Marszew, Bodzeniow, y Maxymilianow w Woiewodztwie tymże Poznańskim, a Powiecie Kościańskim będące, *modo commutationis* pozyskać; Przeto mając wzgląd na zasługi Tegoż Ur-Rogalińskiego Nam y Rzpltey tylu dowodami ztwierdzone, za powszechną Stanow Rzpltey zgodą takowey zamiany z wszystkimi przyległościami *cumque Jure Patronatus* pozwalamy, y dla poznania ekwiwalencyi Jey Kommissarzow z Senatu WW. Antoniego Jabłonowskiego Poznańskiego, Jgnacego Twardowskiego Kaliskiego Woiewodow; Urodzonych Antoniego Zakrzewskiego Biechowskiego; Jozefa Potockiego Kamienieckiego Kasztelanow; Franciszka Kwileckiego Wschowskiego; Macieia Mielżyńskiego Waleckiego Starostow; Ludwika Herztopskiego Podśędka; Andrzeia Przyemskiego Podstolego Wschowskich; Jana Niegolewskiego Cześnika Poznańskiego; Stanisława Trąbczyńskiego Pifarza Grodzkiego Kaliskiego, Michała Radońskiego Starostę Powickiego, y Jozefa Molkiego nznaczamy, którzy

to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę, sprawić się będą powinni: A po nastąpioney zamianie przerzeczoney Dzierżawy Obornik Naszey Krolewskiej, aby przy Possessyi Wsi Kadzew y innych w Krolewsczyznę obroconey, y przy Prawie takowym iakie miał do Dzierżawy Obornik Urodzony Rogaliński wraz z Małżonką swoją był zachowany mieć chcemy; Prawo ich dożywotnie na wspomniane przysze Dobra Nasze Krolewskie Kadzew przenosiemy.

Zamiana Dzierżawy Zelgniowa y innych Wsi Krolewskich za Dobra Dziedziczne Swiętniki y Rogalin.

Ponieważ Urodzony Kazimierz Raczynski Starosta Nasz Czerwonogrodzki, o Dobra Nasze Zelgniowo z Woytostwem y Wsiami do niego należącemi w Lustracyi wyrazonym w Woiewodztwie Kaliskim, Powiecie Nakielskim leżące, suplikował Nam, aby mogli sobie dla przyległości więkzszey z łaski Naszey za Dobra swoje Dziedziczne, to jest Wsie Swiętniki, y Rogalin z przyległościami w Woiewodztwie y Powiecie Poznańskim zostające, *modo Commutationis* pozyskać; Przeto mając wzgląd na zaślugi Jego, tey zamiany z wszystkiemi przyległościami *cumque Jure Patronatus* za powszechną zgodą pozwalamy, y dla poznania Ekwiwalencyi Jey Kommissarzow z Senatu Wielmożnych Antoniego Jabłonowskiego Poznańskiego; Ignacego Twardowskiego Kaliskiego Woiewodow; Jozefa Mielżyńskiego Poznańskiego y Stanisława Chłapowskiego Miedzyrzeckiego Kasztelanow; Urodzonych Kaspra Rogalińskiego Nakielskiego; Franciszka Miaskowskiego Gniez: Starostow; Jana Chłapowskiego Poznańskiego; Ludwika Herztopskiego Wschow: Podśędkow; Jozefa Radolińskiego Podkomorzycy Wschow: Czarnowskiego Komornika Rozanńskiego; Xawerego Małachowskiego Regenta Grodz: Pyzdrowskiego; Jana Swięcickiego Pifarzewicza Pyzdrowskiego; Samuela Kęszyckiego; Stanisława Kwiatkowskiego y Ignacego Zakrzewskiego naznaczamy, ktorzy to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę: sprawić się będą powinni; - A po nastąpioney Zamianie przerzeczoney Dzierżawy Zelgniowa, aby przy Possessyi Dobr Swiętnik y Rogalina w Krolewsczyznę obroconych, y przy Prawie takowym, iakie miał do Dzierżawy Zelgniowa Urodzony Raczynski

Staro-

Starosta Nasz Czerwonogrodzki był zachowany, mieć chcemy; Prawo Jego dożywotnie na wspomniane przysze Dobra Nasze Krolewskie Swiętniki y Rogalin przenosiemy.

Zamiana Dobr Ziemskich Miasta Studenicy *cum attinentiis* Łętowni y Łowilka, za Dobra Krolewskie Kuryłowka *alias* Tarnawiec *cū attinentiis*.

ZAwdzięczając zaślugi nietylko Anteccessorow lecz y własne U. Jozefa Potockiego Krayczego Koronnego y teraz na aktualnym Posselstwie u Dworu Petersburskiego będącego, zezwalamy: ażeby za Dobra Ziemskie Miasto Studenicę *cum attinentijs* nazwane w Wwdztwie Podolskim leżące, za Dobra Nasze Krolewskie Wsie Kuryłowka *alias* Tarnawiec, Rzechow, Ozana, Jastrzębiec, Wola Zarzycka, Wolka Niedzwiedza, Ruda, Szarżyna, Hucisko do Starostwa Leżayskiego należące, z wolnym wrebem w Łasach tegoż Starostwa wraz z Jch Woytostwami y Sołtystwami w Wwdztwie Ruskim sytuowane, zamienione zostały; *Salva nihilominus Possessione* aktualnych tych Dobr Obojga Possessorow; iakoż z łaski Naszey pozwalając tey zamiany, do poznania *equivalentie* Kommissarzow WW. y UU. Ant: Morskiego Lwowsk. Mikołaja Stadnickiego Kamienieckiego, Ludwika Podhorodeńskiego Czerniechowskiego, Jozefa Drohoiewskiego Przemyńskiego Kasztelanow; Antoniego Bogusza Podolskiego; Kazimierza Lipińskiego Łatyczewskiego Podkomorzych; Jozefa Skorupkę, Padleńskiego Sędziego Ziemskiego Lwowskiego, Ignacego Zambrzyckiego Chorążego Łomżyńskiego, Antoniego Starzyńskiego Podstolego Łatyczewskiego, Antoniego Jałowickiego Chorążego Nowogrodzkiego; Antoniego Raczynskiego Stolnika Owruckiego, Stanisława Ortyńskiego Podczaszego; Stanisława Zaboklickiego Woyskiego Zwinogrodzkich, Macieia Choynackiego Pifarza Grodzkiego Sanockiego; Xawerego Kaczkowskiego Sędziego Grodz: Podolsk.; Kazim: Kaczkowskiego Łowczego Łatyczewskiego, Macieia Buczewicza Burgrabiego Grodzkiego Łuckiego; Jozefa y Jana Komorowskich Pułkownikow w Woysku Koronnym; Jozefa Łupińskiego Cześnika Bielskiego; Cieszanowskiego Regenta Ziemskiego Sanockiego; Jana Horodyckiego Pifarza Grodzkiego Przemyńskiego naznaczamy; Ktorzy to Kom-

Gggg

missa-

missarze według Konstytucyi pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę, sprawić się będą powinni; A po nastąpioney zamianie przereczonych Dobr Naszych Krolewskich, aby przy Possessyi Dobr Miasta Studenicy *cum attinentijs* Łętowni y Łowiska w Krolewzczyznę obroconych, y przy Prawie takowym, iakie miał do Wsi Kuryłowka, y innych Urodzony Jozef Potocki Krayczy Koronny wraz z Małżonką swoją, był zachowany mieć chcemy; Prawo Jch Oboygą Dożywotnie na wspomniane przyszłe Dobra Nasze Krolewskie Studenicę *cum attinentijs* przenosiemy.

Zamiana Starostwa Tyszowieckiego za Dobra Dziedziczne Miasto Hermanowka.

Ponieważ Urodzony Jan Mier Starosta Wilkowski o Dobra Nasze Tyszowce z Wsiami y przyległościami z Woytostwem do niego należącemi *cumque Iure Patronatûs* w Wwodztwie Bełzkim Powiecie Grabowieckim leżące, supplikował Nam Seymującym Stanom, aby mogli one, dla przyległości sobie z łaski Naszey za Dobra swoje Ziemskie Dziedziczne, to jest: Miasto Hermanowka, Wieś Słobudka, Olszanka y Semenowka w Woiewodztwie Kijowskim zostające, *modo Commutationis* pozyskać; Przeważając na wzgląd na zasługi Jego, za powszechną Stanow Rzeczpltey zgodą, tey zamiany pozwalamy, y dla poznania Ekwiwalencyi Jey, Kommissarzow z Senatu Wielmożnych Macieia Lanckoronńskiego Kijowskiego; Mikołaja Stadnickiego Kamienieckiego, Andrzeia Kuropatnickiego Bełzkiego, U. Dydyńskiego Lubaczewskiego, Adama Choloniewskiego Buskiego Kasztelanow; Antoniego Węglińskiego Pifarza Ziemskiego Bełzkiego, Michała Trypolskiego Sędziego Ziemskiego Kijowskiego; Jgnacego Boczkowskiego Łowczego Kijowskiego; Piotra Pruszyńskiego Podczaszego Kijowskiego; Michała Radeckiego Vice-Starostę Buskiego; Jana Kondrackiego Sędziego Nowogrodzkiego; Stefana Horocha Komornika Granicznego Buskiego; Kazimierza Stomowskiego Vices-gerenta Buskiego; Felczyńskiego Vices Gerenta Horodelskiego naznaczamy; Ktorzy to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę, sprawić się będą powinni; A po nastąpioney zamianie przereczonego Starostwa Naszego Tyszowieckiego, aby

aby przy Possessyi Miasta Hermanowka w Krolewzczyznę obroconego, y przy Prawie takowym iakie miał do Starostwa Tyszowieckiego, Urodzony Mier wraz z Małżonką swoją był zachowany mieć chcemy, Prawo Jch Oboygą Dożywotnie na wspomniane przyszłe Dobra Nasze Krolewskie Hermanowkę przenosiemy. Ta zaś zamiana nie ma *derogare* Granicom Klucza Duba Dziedzicznego Urodzoney Anny z Rzewuskich Humieckiey Miecznikowey Koronney.

Nadanie Wioski Klusowa w Woiewodztwie Bełzkim.

Przy wyrażonych wyrokach niegdy sławney Pamięci Wielmożnego Szczesnego Potockiego pod ow czas Woiewody Sieradzkiego, potym Kasztelana Krakowskiego, y Hetmana W. Koron: w Oyczyźnie Naszey zassugach, w Potomkach Krwie y Jmienia Jego niezgassych; Ponieważ Rzplita w nadgrode Strat onegoż Konstytucyą *Anni 1673. Summę Czterdziestu Tyficy Złoty*ch Polskich do wypłacenia z Skarbu Koron: nie zawodnie oznaczyła, a ta Summa dopiero wspomniona tak długim przeciągiem czasu wypłacona y uspokoiiona nie jest, więc na zadofyc uczynienie Oneyże, Dobra Nasze Krolewskie Wioskę Klusow w Woiewodztwie y Powiecie Bełzkim nad Rzeką Bukiem leżącą, szczupły bardzo Prowent według Lustracyi pokazany czyniącą, Wielmożnemu Franciszkowi Salezyuszowi Potockiemu Woiewodzie Generałowi Ziem Kiiowskich, iednemu z Sukcessorow niegdy wspomnionego Szczesnego Potockiego, Potomkom y Sukcessorom Jego, Prawem Ziemskim Dziedzicznym, ze wszystkich teyże Wioski, tak iak się zdawna w swych Granicach y miedzach ogólnemi pożytkami miała y dotąd ma, *de Consensu Ordinum* wiecznemi czasy niewzruszenie nadaemy; *Salva* iednak *reliquis Sui Consuccessoribus restantium ultra Portionum* z wyżej wyrażoney Czterdziestu Tyficy Złoty Summy, przez tegoż Wielmożnego Woiewodę Kiiowskiego *exsolutione & pacificatione*.

Wioska Kozice do Dzierżawy Zyczyńskiej przyłączona.

Lubo Wioska Kozice w Woiewodztwie Sandomirskim, Ziemi Steżyckiey leżająca, od kilku set Lat *ad Corpus* Tenuty Zyczyńskiej podług dawnych Lustracyi należała; Gdy iednak

niegdy Urodzony Dzierżański Regent Kancellaryi Kwartianey, też Wioskę przywileiem od Nayiaśnieyszego Antecessora Naszego, dla siebie wyiednanym (iakoby była *Juris scorsivi*, lubo żadnym *hanc scorsivitate* nie dowiodł dokumentem) zadysputował; Więc aby na potym, iakowe względem teyże Wioski nie wynikały dyfferencye, *hac Lege perpetua* deklaruiemy, iż raz na zawsze *ad Corpus* Tenuty Zyczynskiej należeć, y za iednym Przywileiem przez Donataryuszow Naszych Zyczynskich trzymana bydź powinna, a to podług opisu ostatney Lustracyi.

Miasto Tuchola.

Ugodę między Miastem Naszym Tucholą a Urodzonym Starostą Naszym Tucholskim w Roku 1765. zobopolnie zaszła, a przez Nas w następującym Roku, 1766. ztwierdzoną, Jako też y Zamianę Wsi Kozlinki y Bładowa, *quondam* Miecylkich, za Wieś Kiełpin Starościńską, podług Jey Opisu, oraz y za Propinacyą po Starostwie Tucholskim, Temuż Miastu służącą. Tudzież Zamianę w Roku 1753. między Wielmożnemi Sapiehami Podkanclerzami W.X.Lit. na ow czas Starostami Tucholskimi, a Urodzonym Franciszkiem Łukowiczem, Sądowym Ziemskim Tucholskim uczynioną, Szosłstwa Kosłobadzkiego, za Folwarczek Dąbrowę z Rudzinami w Granicach wyznaczonych, a przez Nas approbowaną, Powagą Teraźnieyszego Seymu wiecznie ztwierdzamy.

Woytostwo Zbroiewskie.

GDy Nas Urodzony Jan Nepomucen Łodzian Poniński, Woiewodzie Poznański, Inflancki na teraźnieyszym Seymie Posel, usilnie prosił, ażebyśmy Mu uwalniając Go od przykrości y kosztow Granicznego Processu, między Starostwem Krzepickim y Wsią Jego Dziedziczną Dańkow nazwaną, od pułtora sta Lat *circiter* włączętego, a dotąd ieszcze zupełnie nie zakońzonego, Dobra Nasze Krolewskie, to jest Woytostwo Zbroiewskie, y Pułtkowie Brzuski nazwane, w Starostwie Krzepickim leżące, ze wszystkiemi do nich należytościami, y w tym stanie, w którym się w Lustracyi ostatney 1765, y teraz aktualnie znajduie, dziedzicznym Prawem nadali, y *post sera Fata* Urodzonego Adama Miączynskiego Starosty Krzepickiego do pomienionych Dobr Ziemskich przyłączyli, ofiarując się, Kwartę, y Hybernę z tego pomienionego Woytostwa Zbrojewskiego y Brzusiek *post cessum*
wel

vel decessum Ur: Starosty Krzepickiego, przez Lufratorow w ten czas od Kommissyi Skarbowey naznaczonych wyprowadzoną, za Dwadzieścia Lat Skarbowi Koronnemu zapłacić; więc przez wzgląd załug Ur: Jana Nepomucena Łodzian Ponińskiego Woiewodzica Poznańskiego, Nam y Rzeczypospolitey wiadomych, przychylamy się do żądania Jego, y te wspomnione Woytostwo Zbrojewskie nazwane, y Brzuski w Starostwie Krzepickim leżące, ze wszystkiemi Poddanemi, Dochodami, Gruntami, y Przyległościami aktualnie do nich należącemi, z Prawa Naszego Krolewskiego wypuszczamy, y w naturę Dobr Ziemskich odmieniając, na zawsze ie y Dziedzicznym Prawem *post Fata*. Ur: Miączynskiego, Starosty Krzepickiego, Urodzonemu Janowi Nepomucenowi Ponińskiemu y Sukcessorom Jego oddaemy; z tym dokładem, ażeby wyżej wspomnionym zadofyć uczynił kondycyom. Na rozgraniczenie zaś pomienionego Woytostwa Zbrojewskiego, y Brzusiek od reszty Starostwa Krzepickiego, po Publikacyi teraźnieyszego pozwolenia nastąpić zaraz mające, Kommissarzow Naszych, UU: Adama Myszkowskiego Podkom: Ant: Morzkowskiego Sędz: , Felicyana Sucheckiego Podśędka Ziemskich Wieluńskich, Jgn: Skorzewskiego Podstol: Ostrzesz: Stokowskiego y Tomasz Ruffyana Komornikow Wieluńskich, *dummodo quinque adsint*, naznaczamy; Ktorzy to Kommissarze, w upatrzonym przez siebie czasie, wprzod obwieściwszy przez Innotescencye Strony, na Grunt ziada, y to odgraniczenie uczynią, y Kopcami oznaczyć każą, ktore rozgraniczenie ażeby nigdy wzruszone nie było, mocą ninieyszego Prawa mieć chcemy; *Prejudicare* iednak to wspomnione Rozgraniczenie Possessyi Ur: Starosty nie powinno, y dopiero *post decessum* Jego, y Małzonki Jego, iczełi *Jus Communicativum* ma, albo *cessum in rem Beneficiati*, na ktore mu pozwolenie daiemy, Urodzony Jan Nepomucen Łodzian Poniński, lub Sukcessorowie Jego w Possessyą wspomnionego Woytostwa, iako się wyżej powiedziało, mocą ninieyszego Prawa wchodzić powinien będzie.

Dobra Lubomi.

Ponieważ Sukcessorowie Ur: Jozefa Wychowskiego, Starosty Wielatycznego, a od niego Ur: Konstan: Wychowskiego, Jana Wychowskiego, Woiewody Kiiowsk: naturalnego Potomka Dobr Lubomla *cum attinentiis*, z mocy Prawa w Roku 1754. nabytego, mianujący się *juris* Kwezytorowie Przywileiami od Nayiaś:

Hhhh

Prede-

Predecessora Naszego Jana Kazimierza w Roku 1658. y 1659. z Kancellaryi Koronney na Osobę niegdy W. Jana Wychowskiego Wdy Kijowsk: wypadłemi, y Konstytucją Roku tegoż 1659. *Titulo*: Danina wieczna Lubomla, za zgodą Stanow Rzeczplitey ztwierdzonemi, też Dobra Luboml z przyległościami wieczyście bydź nadane rzeczonemu niegdy W. Janowi Wychowskiemu, zupełnie Stanom Rzeczypospolitey na terazniejszy Seym zgromadzonym dowodzą, y że z Dobr Krolewskich w naturę Dobr Ziemskich wieczyście dla tegoż Woiewody Kijowskiego, y Jego Sukcessorow obrocone, potym zaś Dekretem Seymowym Roku 1666. w ogolności całą Substancją dla Enstachiego Wychowskiego ucalaiącym ubezpieczone dostatecznie probują, y że Sprawa o też Dobra Luboml z przyczyny exportowanych Jana po śmierci Wychowskiego Przywileiow, po wypadłych *agenti Fori* w Trybunale Koronnym Dekretach, przez pozniejsze *Remissionis* na Seym, na Seymie zaś *Dilationis ad munimenta* zaśle Dekreta, dotąd nie rozładzona została, przez co tak wyżej rzeczeni uspomnieni *Juris* Kwezytorowie, iako też poslednieyszy *ad presens* od tychże w Prawach swoich ukrzywdzonemi się bydź okazują. Przeto za zgodą wśzech Stanow Rzeczyplitey, wszelkie Prawa o Dobrach Ziemskich, iako też Konstytucją *Anni* 1659. wyżej wyrażoną reasumując, na ostateczne tey Sprawy rozładzenie, z Senatu, W. Jgnacego Twardowskiego Woiewodę Kaliskiego; z Stanu zaś Rycerskiego, Urodzonych Władysława Gurowskiego Pifarza; Adama Ponińskiego Kuchmistrza Wielkich Koronnych, Jozefa Stepkowskiego Oboźnego Polnego Koronny Celestyna Czaplica Łuckiego, Mikołaja Piałkowskiego Krzemienieckiego Podkomorzych; Walentego Sobolewskiego Łowczego Warszawskiego, Hermenegilda Chrzanowskiego Pifarza Nakielskiego deputuiemy, ktorzy to Wielmożni y Urodzeni Kommissarze obwieściwszy Strony, ktore do tey Sprawy należeć słusznie powinny; Czterma Niedzielami przed Aktem zaczynaiący się Kommissyi, w Mieście Naszym Stolecznym w Warszawie, w Niedziel ośm *ab Actu* oblatowania Konstytucyi w Grodzie Warszawskim (*absentia reliquorum non obstante*) byleby pięciu z W. y Urodzonych Kommissarzowznaydowało się, przeyrzawszy wszystkie Prawa, Dowody y Przywileie Stron, nayprzed Interwencyją między Sukcessorami Ur: Konstantego Wychowskiego, na tymże terminie pod upadkiem w sprawie od nich pretendowanej stawić się maiącemi, a wyżej rzeczonemi tegoż Urodz: Konstantego Juryskwezytorami rozeznają, y finalnie rozładzą: a potym

potym Sprawę tę całą pomienionych Juryskwezytorow *cum Privilegiatis Possessoribus*, zupełnie y skutecznie, *etiam non obstante Partis cuiusvis Reccessu, Contumacia, precisque quavis Dilatione, & appellatione*, dostatecznie decydować będą, finalnie rozładzą, y Dobra wyżej rzeczone *cum omnibus attinentiis*, iak zdawna w swoim ograniczeniu były y bydź powinny (ieżeli się Dobrami bydź Ziemskimi pokażą, y ieżeli od wspomnionego Ur: Konstantego Wychowskiego, niegdy Urodzonemu Jozefowi Wychowskiemu Staroscie Wielatyckiemu przez urzędową Donacyą rezygnowane zostały, a mianowicie ieżeliby Redonacya Urodzonego Jozefa Maurycego Kurdwanowskiego na Osobę Konstantego Wychowskiego *legaliter*, nastąpiła:) ostatecznie *ad presens* od tychże Sukcessorow niegdy Jozefa Wychowskiego Starosty Wielatyckiego *Juris* Kwezytorowi y Jego Sukcessorom na wieczność przysądzą, *& in Possessionem* podać oznaczają; Jeżeliby zaś też Dobra nie były sposobem wyżej opisanym przez Urodzonego Konstan: Wychowskiego Urodzonemu Staroscie Wielatyckiemu rezygnowane, tedy Sukcessorom naturalnym tegoż niegdy W. Woiewody Kijowskiego przysądzą, y cokolwiek sprawiedliwego bydź względem Tenuty Dobr pomienionych, y Ich Proweniencyi uznają, finalnie decydować będą, nieytkając Barłczyżny, y wszelkich innych Dobr, *Salva advitalitate* terazniejszego Possessora na tychże Dobrach Lubomli *cum attinentiis, & sine casu* zaś strona Uprzywilejowana okaże Prawo y Dowody znoszące toż nadanie wieczyste Dobr Lubomla, tedy takowe Dobra, przy tychże Uprzywilejowanych Possessorach zostawiają, ktorey to Kommissyi *Judicatum* nastąpić maiące *Authoritate presentis Conventus pro Lege perpetua* deklaruiemy.

Zamiana Wsi Dziedzicznej Krufzeniwki za Wies Krolewską Serebryą.

Ponieważ Wielmożny Franciszek Salezy Potocki Woiewoda Kijowski supplikował Nam Krolowi y Stanom Rzeczplitey Skonfederowanym, abyśmy Mu Wies Jego Dziedziczną Krufzeniwka nazwaną, w Wwdztwie Podolskim, a Powiecie Kamienieckim leżącą, za Wies Naszą Krolewską Serebrya nazwaną w Possessyi onegoż będącą zamienić pozwolili, do ktorey Suppliki łaskawie przychylaiąc się, takowey zamiany dozwalamy, a na

uznanie *aequivalentie* Kommissarzow Naszych Wielmożnych y Urodzonych Michała Rzewulskiego Woiewodę Podolsk.; Macieja Lanckorońskiego Kijowk.; Marcyana Dydyńskiego Lubaczewskiego; Adama Chołoniewskiego Bułkiego Kasztelanow; Kajetana Hryniewieckiego Czerwonogrodz.; Sebastjana Mossakowskiego Trębowelskiego Chorążych; Franciszka Złotnickiego Nowogrodz.; Jozefa Kamińskiego Oszmiańsk. Podczaszych; Adama Darowskiego Podśędka Ziemskiego Podolskiego; Antoniego Starzyńskiego Podstol. Latyczewsk.; Antoniego Dębowskiego Cześ.; Franciszka Leżyńskiego Łowcz.; Antoniego Lipińskiego Pisarza Ziemsk. Podolskich naznaczamy, którzy to Kommissarze, według Konstytucyi, pod Tytułem: Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę, sprawić się będą powinni; Po ktorey zamianie Wieś Kruszeniówkę w Krolewsczyznę obroconą pomieniony Wielmożny Woiewoda Kijowski bez exportowania Przywileiu na nią, do śmierci swoiey tzymać będzie, mocą terażniejszego Seymu ustanawiamy; *Salvis oneribus Reipublicae*, ktore na tę Wieś włożone będą.

Ubеспieczenie Dziedzictwa Sukcesorom W. Sapiehy Woiewody Mściławskiego.

Dziedzictwo Dobr Klucza Bazylińskiego y Krasifowskiego, tudzież y innych Dobr niegdy Wielmożnemu Jgnacemu Sapiehy Woiewodzie Mściławskiemu, Kontraktami y Donacyami w Roku 1753. od Ur. Xcia Janusza Sanguszka Rezygnowanych, iako iuż Konstytucyą w Roku 1766. Sukcesorom wspomnionego Sapiehy Woiewody Mściławskiego iest przyznane, tak toż Dziedzictwo wzmiankowanych wyżej Dobr, między temiż Sukcesorami *adpresens* dzielnych, dla tychże na wieczność utwierdzamy.

Ostrzeżenie względem Wsi Kamienca do Woiewodztwa Kaliskiego należącey

Wieś Kamieniec w Woiewodztwie Gnieźnińskim leżąca, do Woiewodztwa Kaliskiego przyłączona zdawna, aby zawsze Jurydykcyi Woiewody Kaliskiego była podległa, ostrzegamy.

Secu-

Securitas Dobr Ziemskich Wsi Serebryszcze.

Wieś Serebryszcze w Wwdztwie Ruśkim a Ziemi Chełmskiej leżąca UU. Łopuskich Dziedziczna, y za Ziemskie Dobra Dekretem Seymowym Roku 1746. ferowanym w Warszawie uznana, co y Kommissya Skarbowa w Roku 1766. listem podawczym ubespeczyła, wyłączając od Przywileiu, na Starostwo Rudzińskie Wsi pomienioney połowę; Zaczyn ażeby pod żadne Kwestye y Przywileie, *ac si* na Dobra Krolewskie nie podpadała, *perpetua & irrevocabili Legge* warujemy.

Uwolnienie Starostwa Medyckiego.

Chcąc Dobra Nasze Krolewskie od ciężarów wolnemi uczynić: Summę Trzydzieści Tyficy Zł: Pol: Konstytucyą *Anni* 1676. na Starostwie Medyckim assekurowaną, przez U. Tymoteusza Podolskiego Podkomorzego y Starostę Dobrzyńskiego, Wielmożnemu Lubomirskiemu Wwdzie Lubelskiemu iako Staroście Medyckiemu wypłaconą przyimujemy, y toż Starostwo *à premissis onere* uwalniamy, za którą Summę części do tegoż Starostwa należące Koniuszki y Wituszyńce zwane w Dobrach Ziemskich Darowicach, y Kupiatyczach, iako prawdziwych Urodzoney Wiktoryi z Rupniewskich Podolskiej Podkomorzyny Dobrzyńskiej Dziedzicznych zostające, y z temiż Dobrami Ziemskimi grunta pomięszane mające, do pomienionych Dobr Ziemskich Darowicz y Kupiatycz Urodzoney Wiktoryi z Rupniewskich Podolskiej, iako y Substancyi Fredrowskiej, y Siemianowskiej iedyney samey Dziedziczki własnych, *sine prejudicio* iednak Posessora, przyłączamy y części te wraz z Dobrami pomienionemi, Urodzonym Podkomorzym Dobrzyńskim za Dziedziczne y wieczyste uznaiemy; a że z tych Dwoch części Koniuszek y Wituszyńiec Kwarty 400. Zł: Pol: Starostwo Medyckie do Skarbu corocznie wypłacało; więc teraz to Starostwo od takowey Kwoty uwalniamy.

Approbacya Prawa Urodzonym Weysenhoffom.

Dobra nazwane Brodayz w Xięstwie Inflantkim w Trakcie Lucyńskim Urodzonych Jana Sędziego Ziemskiego, Micha-

Ja Pifarza Grodzkiego, Jozefa Podczaszego Urzędnikow Xięstwa Infantzkiego Weysenhoffow Dziedziczne, onym y Sukcessorom Ich z Prawami na te Dobra służącemi na zawsze utwierdzamy.

Indygenat Urodzonego Antoniego Graffa de Waldstein.

Zacność wstawionego od tylu wiekow zasługami y wyfokiemi stopniami w Krolestwie Czeskim, y Państwie Cesarzkim, Domu y Jmienia UU. Graffow de Waldstein, łatwo Nas skłoniła, że na Instancyą wielu Panow Rad Naszych y Posłow Ziemskich, Urodz: Antoniego Graffa de Waldstein, Podkomorzego Nadwornego, Najiasnieyszego Cesarza JMci Chrześciańskiego, y Generała Majora w Woysku Jego, własnymi Cnotami y Talentami znakomitego, do Indygenatu Korony Polskiej y W. X. Litt: *& Annexarum Provinciarum*, z Sukcessorami de *Lumbis* (jeżeli ich mieć będzie) przyimuiemy, do wszelkich Prerogatyw Stanowi Szlacheckiemu w Państwie Naszym przyzwoitych, za zgodę Wszech Stanow na przeszłym ieszcze Seymie oświadczoną y na terazniejszym ponowioną przypuszczamy, *eoque intuitu Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkażemy.

Indygenat Urodzonego Fryderyka Augusta de Cossel.

Urodzonego Fryderyka Augusta de Cossel Generała Saskiego, Kawalera Orderu Orła Białego, cnotami y zasługami wielce Nam zaleconego, do Indygenatu Korony Polskiej y W. Xięstwa Litt:, oraz Prowincyi do nich należących, z Sukcessorami przyimuiemy, y do wszelkich prerogatyw Stanowi Szlacheckiemu przyzwoitych przypuszczamy, *Salvò juramento fidelitatis*, Nam y Rzplitey *in manibus* WW. Kanclerzow *prestando*.

Indygenat III: Brühlow.

Pokazując iak wdzięczną pamięć mamy zasług niegdyś Urodz: Brühla Generała Artyleryi Koronney, y Syna Jego dzisiejszego teyże Artyleryi Generała, Urodzonym Henrykowi y Maurycemu Brühlom Synom Pierwszego, a Braci rodzonym Drugo, y Stryiecznemu Ich Bratu, Maurycemu Mertz-Kirchen Brühlowi

hlowi, Indygenat Korony Polskiej, W. X. Litt: y Prowincyi do nich należących z Sukcessorami de *Lumbis* nadaiemy, y do wszelkich prerogatyw Stanowi Szlacheckiemu przyzwoitych przypuszczamy, *Salvò juramento fidelitatis* Nam y Rzplitey *in manibus* WW. Kanclerzow *prestando*.

Indygenat Ur: Apraxynowi Generalowi Woysk Rossyiskich.

Jednomyślne wszystkich Posłow, U. Piotra Apraxyna Generala Woysk Rossyiskich zalecenie zważając, do Indygenatu *cum omnibus prerogativis lege indigenis concessis* przypuszczamy, *prævio Juramento fidelitatis* w Ręku WW. Kanclerzow *prestando*.

Indygenat Urodzonemu Aschowi,

Ludzie Godni mają wszędzie swoy szacunek, ten gdy cnoty, Talenta, Urodzenie, y sprawowanie się chwały godne Urodzonego Jana Ascha Rezydenta Najiasnieyszey Imperatorowy JMci Rossyiskiej, przy Nas y Rzplitey, iako też Urodzonego Jana Krzysztofa Wildę uznaliśmy bydz godnemi nadgrody, tychże Urodzonych Ascha z potomstwem Jego y Jana Krzysztofa Wildę do Szlachectwa Polskiego przypuszczamy, y wszystkich prerogatyw Szlachectwa *capaces* bydz uznaiemy, *salva* jednak *productione* przez obydwóch, dowodow swoiey Szlachetności *& salvo juramento super fidelitate Reipublicæ* przed temiż WW. Kanclerzami *prestando*.

Indygenat Urodzonemu Bazylemu Karowi Pułkownikowi Woysk Rossyiskich.

Mając należyty wzgląd na przyzwoite Godnemu Urodzeniu przymioty, y ustawną przy Generalney Konfederacyi Koronney przytomność Ur: Bazylego Kara Pułkownika Woysk Najiasnieyszey Imperatorowy Jey-Mości Casy Rossyi, Indygenat onemu w Rzplitey Naszey Konferuiemy, y za aktualnego Państw Rzplitey Indygenę, *salva deductione* Szlachetności swoiey, *& salvo juramento super fidelitatem Reipublicæ* *prestando* uznaiemy.

Uznanie Urodzonego Jakuba Bułhaka za Indygenę.

Ponieważ U Jakub Bułhak Sekretarz Legacyi Nayiaśnieyszey Imperatorowy Jey-Mości Casy Roslyi, iest tegoż Herbu Serokomli y Imienia Urodzonych Bułhakow, ktorzy w Wielkim Xięstwie Litewskim Ziemskimi possessyami y Urzędami są zaszczytzeni, zaczym przerzeczonego Urodzonego Bułhaka Sekretarza Legacyi Roslyiskiej, tak przez wzgląd iednego Herbu, y Imienia z Naszemi Obywatelami Urodzonymi Bułhakami, iako też y z życzeń skonfederowanych Stanow, przez wzgląd Talentow y zasług Jego, do społeczności y Obywatelstwa Rzpltey Naszey chętnie przyimujemy, y iako Obywatela Naszego rekognoskujemy.

Obiaśnienie Indygenatu III. Igielstrhmow.

Wiele na tym zawisło Rzeczypospolitey, aby w niey godne y dawne Imiona, szacowny Kleynot Szlachectwa Krwią Przodkow swoich nabyty, w niepoważnym zachowywały dzierżeniu. Zaszczycony tym Kleynotem zacny Dom Urodzonych Igielstrhmow od stu kilkudziesiąt lat znaczne Dziedzictwa w Powiecie Braclawskim dzierżący, iako o tym autentyczny wypis z Xiąg Grodzkich Powiatu Braclawskiego Roku 1759. Dnia 14. Miesiąca Marca świadczy, tudzież aktualne Dziedzictwa Dobr Zohden y Bischenhoff w Kurlandyi, y w tymże Xięstwie *von affiva* U. Leonarda Jana Barona von Igielstrhm aktualnego Pułkownika Artyleryi Litewskiej y Starosty Naszego Gulbińskiego, ktorego w Oyczyźnie Naszey własne, y zacnych Przodkow Jego zasługi, aby tym więkizą w następcach Jego ku Oyczyźnie wzbudziły miłość, ustanawiamy, y mieć chcemy, aby potomstwo y Linia idąca od Horalda Igielstrhma Possessora niegdyś Dobr Pułstyni Hrabstwa Druyckiego Ukła y innych majątności w Powiecie Braclawskim leżących, była od wszystkich Obywatelow Koronnych y W. X. Litt: uznana za rodowitą Szlachtę, à tym samym do wszelkich Urzędow, Dostoieństw, y wszystkich prerogatyw Szlacheckich sposobna, y żadney wątpliwości nie podpadaiąca. Dla czego wynikłe z tey przyczyny iakiekolwiek, y z kądokolwiek *Actus, transactiones, Privilegia, & processus*, na wieczne

czasy

czasy umarzamy, y aby Imieniowi temu Szlacheckiemu, Jego sławie nigdy szkodzić nie mogły, mieć chcemy mocą y powagą Seymu terażnieyszego.

Przyznanie Szlachectwa Polskiego Urodzonym Redern.

Ponieważ iawnie się pokazuje z produkowanych w Kancellaryi Naszey Koronney autentycznych dowodow, iako Urodzony Zygmunt Redern Marszałek niegdyś Nayiaśnieyszey Krolowy Jey-Mci Pruskiej, Podkomorzy Nadworny Krola JMci Pruskiego Panującego, *Curator Academie Scientiarum*, Prezydent Kompanii Indyjskiej, z Bracią swoiemi pochodzą od niegdyś Adama Wandalia de Redern, który *de Anno 1641.* Indygenat Pruski, à na Seymie *Coronationis* niegdyś Nayiaśnieyszego Jana Kazimierza Predecessora Naszego, tegoż Indygenatu przez Przywilej potwierdzenie otrzymawszy, Dobra Dziedziczne w Powiecie Lemburskim y Bitowskim wspomnionym Zygmuntowi y Braci Jego rodzonym zostawił; A tak na tychże Synow zaszczyt kleynotu Szlachectwa Polskiego rozciągnął. Więc iż UU. Zygmunt Redern z Bracią swoją rodzonemi są *Indigene Nostri*, przyznajemy, y do prerogatyw Szlacheckich Ichże wracamy.

Zachowanie przy Starożytności Polskiego Szlachectwa Urodzonych Nostytza.

Ponieważ Urodzony Godfryd Ertman Nostytz Chambellan Nasz, Procedencyą swoją, y zacność Urodzenia Starożytney Krolestwa tego Familii Nostytzow Drzewieckich pochodzący Authentycznymi wywiódł dokumentami, zaczym *de unanimum Ordinum Consensu*, tegoż Urodzonego Godfryda Nostytza Familiją za niewątpliwą Szlachtę Polską deklarujemy, y od wszelkiej wątpliwości uwalniamy.

Obiaśnienie y ponowienie Indygenatu III. Gordonow.

Znakomite zasługi Urodzonych Gordonow Indygenatem już zaszczyconych, y w następcach tegoż Imienia z Szlacheckiej Krwi Angielskiej pochodzących, wiernie w Oyczyźnie

Kkkk

Na-

Naszey aż dotąd naśladowane y dopełnione sprawiedliwy znayduią wzgląd, przez ktory za powszechną zgodą Stanow Zgromadzonych, Urodzonych Jozefa Majora, y Fabiana Kadeta w Leyb Regimencie Gwardyi Naszey Konney, tudzież Jozefa Oberstlieutenanta Woysk Koronnych, Jana Towarzysza y Sukcessorow niegdę Piotra Superintendenta Krakowskiego Gordonow z Rodzeństwem y Sukcessorami Jch za prawdziwych Indygenow Korony Polskiej *et annexarum Provinciarum* powagą Seymu przyznawamy y przyjmujemy, oraz *capessendorum Bonorum et Officiorum Capaces* mieć chcemy. *Eoque intuitu Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkazujemy, *salvo prestando* przed Kanclerzami *super fidelitatem Reipublice Juramento*.

Zachowanie przy Szlacheckiey Prerogatywie Uro. de Ebertz.

GDy Urodzony Jan Leonard de Ebertz iawnie dowiodł, iako jest Urodzonego niegdę Jana Leonarda de Ebertz nie dawnemi czasy za Granicę Krolestwa wyszłego rodowitego Szlachcica Polskiego Synem; Zaczym Tegoż Urodzonego Jana Leonarda de Ebertz *cum Prole utriusque Sexus* przy Prerogatywie Kleynotu Szlacheckiego zachowujemy.

Przyznanie Indygenatu Urodzone- mu Stanisławowi Frankemberkowi.

URodzonego Stanisława Frankemberka iako *ex avulsa* Rzpltey *Provincia* pochodzącego, za Indygenę *cum habilitate* nabytych dawniej Dobr Dziedzicznych przyznaiemy, y Arcysza *super Substantiam ejus* otrzymane znośimy.

Indygenaty.

PRagnąc pomnażać w Rzeczypospolitey Godnych Maiętnych Ludzi z Zagranicznych Familii Szlacheckich pochodzących, y do usług Rzpltey zdatnych, Im z Sukcessorami *de Lumbis* Indygenaty Krolestwa tego *capessendorum Bonorum et honorum, salvo juramento super fidelitate Reipublice, et productione documentorum Nobilitatem probantium* przed WW. Pieczętarzami *prestandis*, za zgodą Wszech Stanow nadaiemy: oraz *Diplomata* z Kancellaryi Koronn: wydać rozkazemy. UU. Ludwikowi de Canal

nal Kawalerowi Komenderowi Orderu S. Maurycego y S. Łazarza, Ministrowi Pełnomocnemu Krola JMci Sardyńskiego, u Dworu Wiedeńskiego, Jozefowi Maryi Jgnacemu Franciszkowi Xaweremu Julianowi z Brignolow Sale rodowitemu Szlachcicowi Genueńskiemu, Andrzejowi Bollo, Ministrowi Naszemu u Rzpltey Genueńskiej, y Dominikowi Filipowi Synowcowi Jogo, Janowi Mikołajowi Crofa Szlachcicowi Genueńskiemu, Wielebnemu Tomaszowi Antici Szlachcicowi Włoskiemu Ministrowi Naszemu y Rzpltey u Dworu Rzymskiego, Mikołajowi Piotrowi Gartemberg, Ernestowi Fryderykowi Karolowi Coccei, Pułkownikowi Gwardyi Piezey Koronney Generałowi Majorowi. Glamorowi Teodorowi Stading Pułkownikowi Gwardyi Piezey Litewskiej, Generałowi Majorowi. Jozefowi Adamowi Sauerzapf Adjutantowi Naszemu, Generałowi Majorowi. Stefanowi Rieul Generałowi Majorowi, Karolowi Emmanuelowi de Langenhofft Warneri Pułkownikowi y Adjutantowi Naszemu, Janowi Generałowi Majorowi, Bartłomiejowi Majorowi, Jozefowi Kapitanowi Artyleryi Koronney Wittom. Piotrowi Königsfels Pułkownikowi w Woysku Koronnym, Guwernerowi Paziow Naszych, Janowi Stanisławowi Mangetom, pierwszemu w Regimencie piezym Gwardyi Koronney, a drugiemu w Regimencie Konnym Generała Skorzewskiego Oberstlejtantom. Jozefowi, Franciszkowi Epselwitzom, pierwszemu w Regimencie Urodz: Podczaszego Litt: drugiemu w Gwardyi Konney Koronney Oberstlejtantom. Antoniemu Olsnitz Oberstlejtantowi w Korpusie Kadetow, Janowi Ludwikowi Katzlerowi Majorowi, Karolowi Boscamp zażywanemu od Nas do interesow Rzepltey u Porty. Karolowi Abrahamowi Frytsch Konfiliarzowi y Referendarzowi Dworu Saskiego, Karolowi Pernigottemu, Szlachcicowi Sardyńskiemu, Chambelanowi Naszemu, Wolffowi Henrykowi Chambelanowi Naszemu, y Janowi Henrykowi Kapitanowi Wikede Braci, Piotrowi Le Fort Generałowi Majorowi w Woysku Naszym Koronnym; Janowi Fryderykowi Herrenschwandt, Eliazowi Bertrand Konfiliarzom Naszym, Wielebnemu Teodorowi Kanonikowi Warszawskiemu y Jakubowi Sekretarzowi Naszemu Morantym, Michałowi Balassy, Janowi Lind *supremo Directori Studiorum* w Korpusie Kadetow, Janowi Burgardowi Rittberg Pułkownikowi, Janowi Krzysztoffowi Bardeleben Oberstlejtantowi Generała Schacka, Ferdynandowi Reibnitz Pułkownikowi Gwardyi Piezey Koronney, Karolowi Jakubowi Majorowi Regimentu Generała Schacka, Franciszkowi, Wilhelmowi Kapitanowi Regimentu

gimentu Gwardyi Piefzey Koronney de Laurans Braci, Karolowi Krzysztofowi Rothenhoff, Krzysztofowi Block Pułkownikowi, Karolowi Maurycemu Franckenberg Kapitanowi Regimentu Gwardyi Piefzey Litewskiej, Janowi Lewingston Porucznikowi w Woysku Saskim, Karolowi Oettingen Generałowi Adjutantowi Nayiaśnieyszego Predecessora Naszego, Augustowi de Essen Rezydentowi Elektora JMci Saskiego, Janowi Rehbinden, Karolowi Antoniemu de Zastrow pochodzącemu z Domu Cólpin w Pomeranii, Karolowi de Simolin, Jerzemu y Jozefowi Galera Porucznikowi y Chorążemu Gwardyi Litewskiej, Jerzemu Gentil de Langallerie, Kazimierzowi Desztrunck, Janowi Aloy Pułkownikowi w Woysku Koronnym, Henrykowi Joachimowi Hagen-Meister Kapitanowi w Woysku Rossyiskim, Antoniemu Dorffmayer Kapitanowi w Woysku Cesar skim, Piotrowi Maqueparlant Irlandczykowi, Michałowi Klementowi Szlachcicowi Węgierkiemu, Fryderykowi, Henrykowi y Karolowi Braci rodzonym Mazanim, Franciszkowi Rotmistrzowi, y Janowi Kapitanowi Regimentu Konnego Buławy Polney Koronney Bafłom Braci rodzonym, Karolowi Jerzemu w Regimentie Krolowy zwanym, Adamowi y Augustowi w Regimentie Krolewiczowskim Infanteryi Porucznikom de Heppen, Patrycemu Midleton, Pułkownikowi w Regimentie Łanowym, Karolowi Ludwikowi Fischer Generałowi Adjutantowi Naszemu, Janowi Fleury de Bachoue, Pułkownikowi Naszemu w Woysku, Wielebnemu Fryderykowi y Urodzonemu Franciszkowi Strauch, Kasprowi du Chene Oberszteitnantowi w Woysku Naszym, Janowi Principatij z Synowcami od Mikołaja, Ludwikowi Adamowi le Roy Bosroger, Karolowi Loelchoeffel. Ktoby zaś z wyrażonych dopiero Osob do Obywatelstwa Szlachetnego w Państwach Naszych dedukcyi Szlachetności Zagranicznej uczynić nie mogli, Temu *Diploma Nobilitatis preciso Scartabellatu*, wydane z Kancellaryi Naszych bydz ma.

Uwolnienie à Scartabellatu.

GDy za zgodą wszystkich Stanow na Seymie szczęśliwey Koronacyi Naszey Zgromadzonych, dla pilnych y dawnych zasług UU. Antoni Brzozowski Pisarz Dekretowy; Jgnacy Nowicki, y Jan Słomiński Metrykanci Kancellaryi Naszych Koronnych, y Łukasz Kozłowski Sekretarz Nasz; tudzież UU. Franciszek Oberszteitnant w Regimentie Gwardyi Naszey Koronney,

Piotr

Piotr Kapitan Indzinier, Wilhelm Kapitan w tymże Regimentie Gwardyi y Sukcessorowie Jana Pułkownika, iako też Wielebny Jozef Kanonik Przemycki Brat Jch rodzony Hiżowie, z potomstwem *Sexûs utriusque* do Kleynotu Szlachećwa Polskiego & *annexarum Provinciarum* przyięci y przypuszczeni zostali, y przepisaną przysięgę wykonali. A że coraz pilnieysze y doskonałize zasług swoich dają dowody; więc wyzey wytknięte Osoby z potomstwem Jch, à *Scartabellatu* uwalniamy, y onychże *cum Prole capaces honorum & honorum exnunc accedente omnium Consensu* daklaruiemy.

Uwolnienie à Scartabellatu Urodzonego Fontany.

MAiąc względy na Talenta, y pożyteczną Kraiowi w Architekturnej umiejętności, Ur. Jakuba Fontany, nam y Rzpltey dobrze zasłużonego, uwalniamy Go à *Scartabellatu*, & *Capacem honorum & bonorum exnunc (accedente omnium Consensu)* deklaruiemy, y Pensyą już naznaczoną, za dozor do Zamku Naszego, y Fabryk Rzpltey 14000. Złot: Pol.; corocznie do wypłacenia z Skarbu Koronnego, *vita durante* Jego, z Summy, na Fabrykę wyznaczoney zlecamy. A gdyby w czasie nie był *in Statu* pracowania, aby z teyże Pensyi Substytuta zastępował ostrzegamy.

Nobilitacye precisô Scartabellatu.

ZNaiąc być powinnym, równie iak y sprawiedliwym obowiązkiem, ludzi cnotą, y zacnemi Przymiotami ozdobionych dowodem szacunku, y nadgodą zaszczycać, przeto za zgodą wfzech Stanow, Osoby zasługami Nam zalecone, do Kleynotu Szlachećwa Polskiego, z uwolnieniem à *Scartabellatu cum prole utriusque Sexûs nata & nascitura*, & *Capacitate Bonorum & Honorum* przypuszczamy, y onymże po wykonaney, przed Wielmożnemi Pieczętarzami *super fidelitatem Reipublicae* przyiędze, Dyplomata z Kancellaryi Naszey wydać rozkazaliśmy: Wielebnemu Kajetanowi Ghigiottemu, Kanonikowi Warmińskiemu Sekretarzowi Naszemu, UU. Fryderykowi Weyrauch, Majorowi w Woysku Koronnym, Jakubowi, y Wawrzeńcowi Bernatowiczom, Wielebnemu Franciszkowi, UU. Bogusławowi, y Szymonowi, Braciom Rodzonym Kononowiczom, UU. Jgnacemu Kluczkowskiemu, Oberszteitnantowi w Woysku Koronnym, Jozefowi

Lill

Kapi-

Kapitanowi w Regimentie Gwardyi Konney Koronney, Jgnacemu Porucznikowi Regimentu, U. Generała Goltza, y Janowi Hoffmanom Braci Rodzonym, Fryderykowi Augustowi Leger, Jakubowi Pernetowi Oberstlieutnantowi w Woysku Koronnym, Antoniemu Laskowiczowi, Antoniemu Sikorskiemu Sekretarzowi Pieczęci Wielkiej Koronney, Janowi Jozefowi dwóch Imion Tillemu, Oberstlieutnantowi w Woysku Koronnym, Antoniemu Opelewkiemu, Patronowi Sądow Naszych Zadwornych, Marcellemu Bacciarlemu, Janowi Chęckiemu Sekretarzowi Naszemu, Janowi Dulfusowi *Equiti Aurato*, Szymonowi de Szymonowiczowi, Jozefowi du Hamel, Markowi Rewerdil, Maurycemu Glaire, Janowi Justowi Pattenfen Sekretarzom Naszym.

Nobilitacya Zasłużonych Osob.

NAdgradzając zasługi ludzi Rycerstwem, mądrością y innemi cnotami w tym Krolestwie dystyngwujących się, onych za zgodą wszech Stanow, do Kleynotu Szlacheństwa Polskiego, *cum prole utriusque Sexus nata & nascitura* przypuszczamy, *Salvò* iednak *Scartabellatu*, y onymże *Diplomata*, z Kancellaryi Koronney (gdzie przed Wielmożnemi Pieczętarzami, *super fidelitatem Reipublice* Jurament wykonać będą powinni) wydać rozkazuujemy: Urodzonym Jozefowi, y Melchiorowi Kluczewskim Braci Rodzonym, Franciszkowi Floryanowi Czaki Kapitanowi Artylleryi Koronney, Geograffowi Naszemu, Woyciechowi Kontraregestrantowi Generalnemu Skarbu Koronnego, y Andrzejowi Antoszewskim, Braci rodzonym, Fryderykowi Rudolfowi Döbol Oberstlieutnantowi Woyska Koronnego, Hermanowi Karolowi Perthees Porucznikowi Artylleryi Koronney Geograffowi Naszemu, Dominikowi Merlini Architektowi Naszemu, Janowi Fryderykowi Stetner Kapitanowi Gwardyi Piefzey Koronney, Antoniemu Poczmaystrowi Lwowkiemu, y Krzysztoffowi Deymom, tudzież Walentemu Ich Synowcowi, Sebaftyanowi Kazimierzowi Jabłońskiemu, Jackowi Kralewkiemu, Franciszkowi Cyglerowi, Patronom Sądow Zadwornych Assessorskich, Sebaftyanowi Chęcińskiemu Patronowi Grodzkiemu Krakowskiemu, Wielebnemu Melchiorowi Kochnowskiemu Archidyakonowi Chęmskiemu z Bratem Rodzonym, Pawłowi Dzidowkiemu, Wielebnemu Jozefowi Kanonikowi Inflantkiemu, y Stanisławowi Nowickim Braci, Janowi Lochmanowi, Alexandrowi y Jozefowi Brzozowskiemu, Michałowi Węgrzeckiemu Pleni-

Plenipotentowi Kommissyi Skarbowey Koronney, Jozefowi, Jędrzeiowi, y Janowi Fontanim, Michałowi Chroniewskiemu Vice Regentowi Kancellaryi Marszałkowskiej Koronney, Ludwikowi Krallowi, Xaweremu Przemyskiemu, Stanisławowi, y Jgnacemu Guzowskiemu, Grzegorzowi Zacharyaszewiczowi Sekretarzowi Poczty, Jozefowi Janowi Maiewskiemu, Janowi Michalskiemu, Janowi Kiwalkiemu, Jerzemu Furnier Pułkownikowi w Woysku Koronnym, z Synem Ignacym Porucznikiem Gwardyi Piefzey Koronney, Stanisławowi Rysiewiczowi Pisarzowi Prowentow Wielkorządowych Krakowskich, Jędrzeiowi du Pont Pułkownikowi w Woysku Koronnym, Antoniemu, y Janowi Thelowkim Braci, Janowi Dobrogost Szenskiemu Majorowi, Fryderykowi Conrady Kapitanowi w Regimentie Piefzym Krowey, Antoniemu, y Ignacemu Gornickim, Jerzemu Szlichcie, Piotrowi Piramowiczowi Rotmistrzowi pierwszey Straży, Krzysztoffowi Radziłowskiemu, Wawrzyńcowi Mitzlerowi de Kolof, Wilhelmowi Frieße, Stanisławowi Łodwigowskiemu Postmaystrowi Radomskiemu, Jackowi Ratajczewiczowi, Ludwikowi, y Ignacemu Gabarom, Janowi Alexandrowi Bonneau Sekretarzowi Xiążęcia Prymasa; Franciszkowi Subdelegatowi Grodzkiemu Lwowkiemu, Ignacemu Chorążemu w Korpusie Artylleryi Koronney, Floryanowi Kadetowi w tymże Korpusie, Wielebnemu Pawłowi Kanonikowi Gnieźnińskiemu Soldadynim Braci rodzonym; Franciszkowi y Godefrydowi Baranowskiemu, Janowi Dworzanskiemu, Ludwikowi Strasserowi, Natanielowi Paulitzowi, Stanisławowi Mroczkowskiemu, Antoniemu Frieße, *Equiti aurato*, y Bratu Jego Janowi, Tomaszowi Wernikowskiemu, Natanielowi Mateuszowi Wolffowi, Janowi Morellemu Konfiliarzowi Naszemu, Augustynowi Glińskiemu, Marcinowi Paciorkowskiemu, Ludwikowi Steczkiewiczowi Kapitanowi w Regimentie Piefzym Buławy Wielkiej Koronney, Jozefowi Wasielewskiemu, Janowi Robertowi Cienczewiczowi, Janowi Minalzewiczowi Porucznikowi, Janowi Bazanowi Rotmistrzowi Pułku przedniey Straży, Jakubowi Liwickiemu, Dominikowi Wilczkowi Kapitanowi Artylleryi Koronney, Kryftyanowi Grossmanowi, Jozefowi Chęckiemu, Janowi Zygmunutowi Tolkmitt, Fryderykowi de Lesseur, Janowi, y Stanisławowi Greberom Braci, Stanisławowi Monstresforowi, Antoniemu de Saby Pułkownikowi Woysk Naszych, Janowi Fryderykowi Gurtlerowi, Szymonowi Bogumiłowi Zug Architektowi, Tomaszowi Kosteckiemu, Tomaszowi Wozniakowskiemu, Augustynowi Woyciechowi,

chowi, y Jozefowi Niklewiczom Braci, Antoniemu Kozłowskiemu, Michałowi Horodeckiemu, Kazimierzowi Wichlińskiemu, Tomaszowi Kaczyńskiemu, Janowi Smoczyńskiemu, Szymonowi Wilczyńskiemu, Michałowi Dereńewiczowi, Chryst: Augustowi, Bormanowi Kapitanowi Regimentu Pińskiego, Leonowi Chylewskiemu Chorążemu w Woysku Koronnym, Ludwikowi Jozefowi la Magdaleine Pułkownikowi w Woysku Koronnym, Teodorowi Krasnopolskiemu, Alexandrowi de Smett, Kazimierzowi Skinderkiemu, Jozefowi Wrzesińskiemu, Franciszkowi Ryxowi, Danielowi Belgeramowi, Andrzejowi Cedrońskiemu, Franciszkowi Zyglerowi, Jakubowi Szubalskiemu, Jackowi Leśniewiczowi, Franciszkowi Godziszewskiemu, Jozefowi Glasserowi, Krystyanowi Petermannowi, Janowi Späth Kapitanowi w Woysku Rossyjskim, Janowi Kucharowskiemu, Ludwikowi Jsaakowi Obergenoii, Ludwikowi Reymanowi, Franciszkowi Benfa, Grzegorzowi Trubajewiczowi, Xaweremu Rutzkiemu, Jakubowi Stanisławowi Albrechtowi, Karolowi Zanellemu, Mikołajowi, y Wincentemu Piramowiczom, Chrystyanowi Augustowi Aster, Tadeuszowi Thuille, Łukaszowi Jaworowiczowi, kroy zaś z uszlachcionych dopiero Osob, uwolnionym à *Scartabellatu* bydź żadał, na Seymie *pluralitate votorum*, tey łaski dostać może.

Warunek Prerogatywy Stanu Szlacheckiego, UU. Krasnosielskich.

IAko Prawo równości y urodzenia Szlacheckiego, chociażby w naywiększym uboſtwie, naypierwszym iest w tym Narodzie zaszczytem, tak lubo UU. Jozef, Jan y Alexander, z niegdy Jana, y Katarzyny Odrzechowskiej Krasnosielscy spłodzeni Synowie, dla straty *per varias temporum Calamitates*, przez Oyca swego Fortuny, y Dokumentow, w uboſtwie są urodzeni, że iednak Szlachetnemu Ich, *in equalitate* (chociażby dla uboſtwa, *aliquem abusum Nobilitatis* uczynili,) Urodzeniu żadney nie podpadaćemu wątpliwości, szkodzić to *ad prerogativas Nobilitares* Im, y Potomkom onych nie ma, *authoritate* Seymu terażniejszego ogłaszamy, y wżelkich od kogożkolwiek impetycyi zakazujemy. Inne zaś przeciwnie *actus*, iezeliby się gdziekolwiek znalazły, umarzamy, *Salvâ* iednak *Deductione* Szlachectwa przed WW. Pieczętarzami, *ante Commissum abusum*, y przez WW. Kantclerzow świadectwa, o tey Dedukcyi, do Metryki podania.

Ocale-

Ocalenie Honoru U. Franciszka Winnickiego.

ZArzuty Jmieniowi Ur: niegdyś Mateusza Winnickiego uczynione, za wdaniem się WW. Ministrów Koronnych, mając wzgląd na zasługi Ur: Franciszka Winnickiego Syna, powagą Seymu terażniejszego znosiemy, y tegoż Urodzonego Franciszka Winnickiego Herbu Sas, przy nie wątpliwey Prerogatywie Szlacheckiej, z Potomstwem onego zachowujemy.

Przywrocenie do Kleynotu Szlacheckiego W. Tomasz Szczępańskiego, Kanonika Warmińskiego z Bracią, Andrzeia Przeddzieckiego, y Urodzonych Droszewskich.

MAjąc wzgląd na zasługi W. Tomasz Szczępańskiego Kanonika Warmińskiego, y Braci Jego, UU. Andrzeia Przeddzieckiego, Droszewskich, y Felixa Szubertta, a chcąc ich do dalszych zachęcić, zniósłszy *abusum* w Antecessorach Ich dla rożnych przypadkow, w czasach nieżczęśliwych, z uymą Prerogatywy Szlacheckiej *commissum*, onychże wraz z Potomstwem, do kleynotu Szlachectwa nazad przywracamy, y przypuszczamy. *Salvâ deductione* przed WW. Pieczętarzami, że Przodkowie Ich byli Szlachta, a WW. Pieczętarze świadectwo swoje, na tę dedukcyą uczynioną, do Metryki Koronney, podać będą powinni.

Ubepieczenie Honoru y Fortuny UU. Rolbieckich.

UBepieczając Honor y Fortunę UU. Rolbieckich, Dekret Trybunału Poznańskiego *Anni 1765. Feriâ Tertia ante Festum Presentationis Beatissime Virginis Marie, in toto approbuiemy.*

Mmm.m

Obia-

Objaśnienie *Diplomatum* na Szlachectwo UU. Badeniego, y Coiow.

D*iplomata* na Szlachectwo od Najjaśniejszego Zygmunta Augusta, Urodzonemu Leonardowi Badeniemu, za zasługi w Rzpltey, *de Anno 1563.* a od Najjaśniejszego Stefana Batoro, *de Anno 1577.* w nadgodę Wojskowych zasług, Urodz: Benedyktowi Coio nadane, *in omnibus punctis & clausulis* aprobujemy, y że te *Diplomata* UU. Sebastyanowi Badeniemu, Sędziemu Nafzemu Wielkorządow Krakowskich, od wspomnionego Urodzonego Leonarda Badeniego, *per directam Lineam* idacemu, *cum Successoribus utriusq. Sexus,* y Krzysztofowi Oycu, a Jozefowi Synowi Coiom, od wspomnionego Urodzonego Benedykta procedencją prowadzącym służą, deklarujemy. A WW. Kanclerzom Obojga Narodow *Examen descendente,* tychże Urodzonych Badeniego, y Coio, od wyrażonych Przodkow zalecamy, y podanie *ad Acta* Metryki Koronney świadectwa, *de facto examine,* nakazujemy.

Przywrocenie do pierwszego Stanu, Vrodz: Macieia Szczeszyńskiego.

Urodzony Maciey Szczeszyński, niegdy Stanisława Szczeszyńskiego Syn, po zmarłym Oycu swym, w młodym zostawszy wieku, nie mając sposobności Zycia, przez różne sposoby, dające Onemuż żywność, popełnił nieco *abusum* zaszczytu Kleynotu Szlacheckiego. Gdy iednak *ad usus publicos* Kraiu swego zdany bydz się pokazuje, *Eundem abusum Nobilitatis* znosząc, do Kleynotu Szlachectwa Polskiego, *cum Successoribus* Jego przywracamy, *& Omnium Prerogativarum Nobilitatis, Capacem* bydz uznaiemy, aby tylko dedukcyą uczynił przed WW. Kanclerzami, a Ci świadectwo do Metryki Koronney podali iako pochodzi od Oycy Szlachcica, Rodowitego Polaka.

Vbepieczenie Prerogatywy Szlacheckiey Vr. Zacharkiewicza

Znosząc suppozycye, o każdym dobrze *in equalitate* Urodzonym, gdy się trafi, *& Ratione egestatis,* ktoremu Szlachcicowi

cowi, *post procreationem* wprzod Dzieci, *mutare* potym *Statum Nobilitarem in Civilem,* tedy spledzonym *in ante* Dzieciom, nie to szkodzić nie powinno; w którym razie Urodz: Woyciecha Zacharkiewicza Regenta Ziemskiego Brzeskiego Kujawskiego Herbu Brodzić, *uti ante Parentis ejus ab hac Prerogativa recessum, & commissum abusum* spledzonego, *in plena equalitate* mieć chcemy, y wszelkiey od kogożkolwiek, *intuitu ejusdem indubie equalitatis* Impetycyi zakazujemy, byle tylko w Kancellaryi Nafzey Koronney, Szlachetności Przodkow swoich pokazał Dowody; a WW. Kanclerze, do Metryki Koronney, podali o tym uczynionym dowodzie świadectwo; *Processa* zaś *eo nomine* przeciwko niemu intentowane umarzamy, y kłocenia o to *adversarios suos* Jemu zabraniamy, a *inquantum* intentowane są *Processa* iakie, tych zaniechać, *& perpetuum Silentium* w tey Sprawie Stronom nakazujemy.

Warunek Honoru, Vrodzoney Tekli Marcyanny z Nahoreckich Kamińskiej.

Ponieważ równość Urodzenia w Stanie Szlacheckim Urodzoney Tekli, Marcianny, dwoch Imion, niegdy Urodzonego Fabiana Sebastyana Nahoreckiego Miecznika Wołyńskiego, z Urodzoną Felicjaną Rozalią Wołkowską *matrimonialiter* spledzoney Corki, Urodzonego Kazimierza Kamińskiego Małzonki, od Osob pozor osiągnięcia Fortuny mających, w wątpliwosc podana została; przeto za zgodą wżech Stanow, też Urodzoną Kamińską *in Legitimo Matrimonio* spledzoną (*non obstante Constitutione Anni 1578. & 1633.* tylko co do Urodzoney Kamińskiej,) *pro Legitima, & succedendi* w Dobrą Oyczytę *stante Orphanitate* zabrane, y pobliskich Krewnych *Capaces* bydz uznaiemy, od Impetycyi wszelkich uwalniamy, mocą niniejszey ustawy.

Warunek Honoru, Vrodz: Franciszka Jaworskiego, Brata, y Siostry Jego Rodzonych.

Rowność Urodzenia, w Stanie Szlacheckim Urodzonego Franciszka, Antoniego, y Anastazyi Jaworskich, niegdy Urodzonego Bogusława Jaworskiego, y Maryanny Nafeczowney *matrimonialiter*

monialiter spłodzonych Synow, y Corki, gdy od niektórych Osob, dla samey tylko chciwości Substancyi, w nieiaką wątpliwość wprowadzona została; więc za zgodą Stanow, tychże Urodzonych Jaworskich *stante matrimonio* spłodzonych, *pro Legitimis, & succedendi Capacibus* uznaiemy, y wszelkich Impetycyi, od kogóżkolwiek zakazuiemy.

Vtwierdzenie *Legitimitatis*.

Ponieważ Urodzony Maciey y Maryanna z Stawowskich Łętkowscy poprzyśiężone sobie Mażeńskie Szluby w Parochialnym potwierdziwszy Kościele, w nierozerwanym Mażeństwie związku wieku swego dopełniaią przeciąg; Przeto Potomstwa tychże przy wszelkich Dobrach Oyczyłtych y Macierzyłtych tylko zachowuiemy.

Obiaśnienie Konstytucyi *de Illegitima Prole*.

Ponieważ wszystkie Prawa Koronne y W.X.Litt: Państw Naszych funduią się na Prawie Boskim, y nie inżym końcem są stanowione, tylko, aby we wszelkich Interweniencyach Sprawiedliwość zachowana była; A zatym kiedy Prawo Kościelne Potomstwa z Mażeństwa szlubem legitymowanego za należyte mieć chce y uznaie, à Konstytucye *Annorum 1578. Vol: 2do. Fol: 971. & 1633. Vol: 3tio. Fol: 812.* nie objaśniwszy *hunc Casum*, tylko znać do Artykułu Prawa Sakiego *in tenore = Quicumque cognoverit publicè Uxorem &c.* przychylaiąc się, nawet y po szlubie spłodzone Potomstwo od Sukcedowania w Dobra y zaszczytu Szlacheństwa ekskludowały, który Artykuł *per Sedem Apostolicam Romanam*, y przez Krola Alexandra Antecessora Naszego Statutem *Anni 1505. Vol: 1mo. Fol: 340.* jest reprobowany; Przeto za zgodą wfzech Stanow, objaśniając wyżej rzeczzone Konstytucye 1578. & 1633. à zaś Statut Krola Alexandra Antecessora Naszego *Anni 1505.* reassumuiąc, postanawiamy; aby Potomstwo *utriusque Sexûs* Stanu Szlacheckiego, z Mażeństwa szlubem ztwierdzonego po Konstytucyach wyżej wyrażonych spłodzone, odtąd w Dobra, tak po Rodzicach, iako y po bliskich krewnych wstępowało. Tym iednak, ktorzy Dekretami, lub iakiemiżkolwiek Tranzakcyami autentycznymi z swemi zpokrewnionemi zawartemi, przy Dobrach po Rodzicach swych na siebie spadłych zachowani zostali, y w aktualnym onych zostaią używaniu, Kon-

stytu-

stytucya 1578. *obesse* nie powinna, y tychże samych przy Dobrach Sukcesyonalnych y innych *quovis Titulo* nabytych, oraz przy Prerogatywach wszelkich Stanowi Szlacheckiemu przyzwoitych, y Uczestnictwie wszelakich Sukcesyi na zawżze konserwuiemy, *salvis per omnia Decretis, Complationibus & Transactionibus subsecutis.* A zaś Potomstwo bezszlubne *etiam* y terażnieyszą Konstytucyą od wstępowania w Dobra *& ab omnibus Prerogativis* Stanu Szlacheckiego ekskluduiemy mocą terażnieyszey Ustawy.

Vtwierdzenie Działow Vrodzonych Gurowskich Braci.

JZ wieczyste Tranzakcy w dostatecznym wieku, y za poprzedzoną zupełną we wszystkim rozwągą wypadłe, trwałe bydź y gruntowne powinny; Przeto Dział Braterski Urodzonych Gurowskich, uroczyscie y z obraniem sobie dobrowolnym, każdego z Braci *Schedarum* zawarty, za nieporuszony maiąc, utwierdzamy, y Summę na Schedę murowaney Gośliny Czterech kroć sto tysięcy ustanowioną, y do Działu podaną, w zupełności swoiey, bez Jey przez Dziedzica zmniejszenia mieć chcemy. A *Bona Avialia* Urodzonemu Władysławowi Gurowskiemu Pifarzowi W. Koron: na skupienie Kredytorow przez Braci oddane uiszczeniem się w Summach y Prowizyach, Kapitałow przecięż nie przechodzących, z oddaniem przychodow Dziedzicowi *per Possessores* wyfwbodzone mieć chcemy. Punkt także Jntercyz szlubnych Cor swoich przez W. Działyńską Woiewodziną Kaliską Matkę, à teraz U. Władysława Gurowskiego Pifarza W. Koron: Mażonkę Grodownie zaskarżony znosząc, oneż we wszystkich innych Punktach za niewzruszone mieć chcemy. Tranzakcy *in rem* Synow, przed szlubem w Grodzie Wschowskim terażnieyszey Urodzoney Gurowskiej Pifarzowey W. Kor: czynione utwierdzamy.

Zniesienie Propinacyi, od Sołtyłow y Wybrańcow przywłaszczoney.

ZE Possessorowie Sołtystw, y Wybranieństw, nieślafnie y z uszczerbkiem Dochodow Starościńskich, y Dzierżawcow Dobra Krolewskich Propinacyą po wielu mieyscach przywłaszczając sobie zwykli (o czym uczynione Nam jest od Urodzonych Starostw Naszych przełożenie;) Przeto takowe *abusus* znosząc, postanawiamy

Nnnn

wia-

wiamy odtąd, aby żaden z wspomnianych Sołtyfow, y Wybrańcow we Wsiach Starostw, Krolewzczysz, y Wsiach Dobr Naszych Stołowych, pod żadnym Tytułem Propinacyi nie zażywał.

Ordynacya Myzkowska.

Reaffumując iawne Prawa Ordynacya Myzkowską w Aktualney Possessyi Urodzonego Karola z Wielopolskich Myzkowskiego Chorążego Koronnego zostającą ze wszystkimi Jey Przywilejami, y Ustawami, na zawsze ubezpieczamy, y approbujemy.

Vcalenie Prerogatywy Starosty Nowomieyskiego.

Konstytucyą Seymu *Convocationis* co do wyznaczenia Kadencyi Sądow Grodzkim Nowomieyskim w Pilźnie, y uznania potrzeby Regenta Pilźnińskiego w mocy zachowujemy; Co zaś do sposobu ustanowienia Regenta, na Seymiku przez Elekcyą, ten iako Starościński Prerogatywie dawnymi Prawami nadaney ubliżający, uchylamy, y aby odtąd Regenci Pilźnińscy, rownie iak Nowomieyscy, od Starosty Nowomieyskiego ustanawiani byli, z zupełną od niego dependencyą, mieć chcemy.

Vbezpieczenie Summ Woiewodztw Wielkopolskich lokowanych na Dobrach Sierakowie.

Wrozporządzeniu Summy Wwdztw Wielkopolskich na Dobrach Sierakowie lokowane, mocą Konstytucyi Seymu ostatniego przez Nas uczynionym, wolność każdemu Uprzywileiowanemu od Nas Donataryuszowi upomnienia się, y windykowania *sui Concernentis* nadaiemy, znosząc Kontrakt, Ewikcyą Woiewodztw, tudzież Areszt położony. Kwit każdego, do tey Summy Prawo mającego dostatecznym za swoim uspokojeniem *in rem persolventis* mieć chcemy.

Przeprawa pod Kołem.

Lubo Konstytucyą Seymu *Coronationis* 1764. postanowiła Mostowe Generalne, według którego przepisu Lustracya 1767. Mostowniczych walną przeprawę Iedenastu Mostów wielkich

kich y czterech Kamiennych Grobel w Starostwie Kolskim na Rzece Warcie dokładnie opisać. A ponieważ ta przeprawa, znaczney co Rok potrzebuie Reparacyi; przeto dla wygody, y bezpieczeństwa przejeżdżających stanowimy, aby *nemine excepto*, każdy od Konia płacił po groszy dwa Miedziane. Od Wozow ciężary prowadzących, od Konia po groszy trzy Miedzianych, od Wołu lozem idących, lub Koni, od pary po groszy trzy. Od każdego skopu, lub Wieprza, po groszu Miedzianym pędzący przecieć mają, pod winą *contra Transgressores* Grzywien 500. O co *Forum* w Ziemstwie Kunińskim, *Salva apellatione* do Kommissyi Skarbu Koronnego.

Woiewodztwo Rawskie.

Lubo Konstytucyą *Anni* 1766. po spaleniu Xiąg Grodzkich Rawskich było ostrzeżono; aby ktokolwiek Extrakty, Zapisy, Karty, lub iakieżkolwiek bądź Tranzakcyje, z Xiąg tychże przed Pogorzela wyjęte w własnych miał Papierach, też na Sądy Ziemskie, lub Grodzkie Ziemie Rawskie, pod nieważnością onych komportował y w Aktach Oblatował. Gdy jednak szczerpły wymiar czasu jednorocznego nie wystarcza na dopełnienie myśli rzeczonego Prawa; przeto na proźbę Obywatelow Woiewodztwa Rawskiego zabiegając szkodzi onych z tąd wynikać mogący; Termin oblatowania tychże Extraktow, iako też y Genealogij Szlacheństwa, do lat dwoch, od dnia dzisiejszego rachując za zgodą wżech Stanow prolongujemy.

Przywrocenie Seymikow Włodzimirskiego y Krzemienieckiego.

Lubo na Seymie *Coronationis* Seymiki Powiatow Krzemienieckiego y Włodzimirskiego do Łucka są przeniesione: za żądaniem Urodzonych Posłow y Obywatelow Wołyńskich, mocą terażniejszego Seymu, ażeby Krzemieniecki Powiat w Krzemieńcu, Włodzimirski w Włodzimierzu Seymiki swoje odbywały, mieć chcemy, zachowując Alternatę w Elekcyi Deputata, według terażniejszey Ordynacyi Trybunału.

Vbezpieczenie Prawa na Drukarnią Mitzlerowską.

Kiedy Urodzony Wawrzeniec Mitzler de Kolof Konsyliarz Nasz, za Przywilejem od Najiaśnieyszego Poprzednika Naszego

szego Augusta III. otrzymanym, a od Nas approbowanym, założywszy Drukarnią własnym kosztem w Mieście Naszym Warszawie, Prawo do niey sobie tylko *Et directis Successoribus ex Domo Mitzleriana* zachowuie, a po zeyściu tych, onęz całą, ze wszelkimi porządkami, Magazynem do niey należącym *Et Officina* do odlewania liter, Korpusowi Naszemu Kadetow ofiaruie; Więć nauczynioną w tym do Nas usilną Jego prozbę, waruieemy; aby taż Drukarnia, ani od rzeczzonego Urodzonego Mitzlera, ani Jego Sukcesorow przedana, y żadnemi obciążona długami bydz nie mogła, za co ani on, ani Ciż Jego Następcy żadaey płacy nadgrody y Pensyi od Nas, lub Rzpltey, dla utrzymania, y pomnania tey Drukarni wymagać nie powinni będą; dla okazania iednak, za toż *erga publicum bene merendi studium*, o wyznaczeniu miejsca y mieszkania dla teyż Drukarni z Magazynem *Et Officina* do odlewania Liter, My Krol w czasie dalszym pomysleć zechcemy.

Vbеспieczenie Gruntu przy Mieście Bielinie Vrodzonemu Kępskiemu.

Plac z Ogrodem przez Ur. Franciszka Bielińskiego Starostę Czerkieskiego Urodzonemu Adamowi Kępskiemu Prawem Dziedzicznym ustąpiony; a to z Gruntow przez Konstytucyą *Anni* 1766. do Miasta Bielina inkorporowanych resztuiący, aż do placow *antiquitus* Sakowiczowkie zwanych rozciągający się; Tenże wszystek w tey szerokości, y długości iako się do pomienionych Placow z dawności ciągnąć powinien, dla przereczzonego Urodzonego Adama Kępskiego y Jego Sukcesorow *Iure Terrestris, perpetuaque hereditate*, mocą terażniejszego Seymu nienaruszenie zachowuiemy.

Potwierdzenie Xiążęcego Tytułu Wielmożnym y Vrodzonym Sapihom.

Lubo Familia Wielmożnych y Urodzonych Sapihom znakomitemi z cnot y dzielności slynąca Mężami, wyżej zawsze sobie ceniąc sławę zasług, nad Lułtr Tytułow, z tey chwalebney Pobudki, należącego sobie za świadectwem Przywileiow od Predecessora Naszego Nayiasn: Zygmunta I. Krola Polskiego

go w Roku 1512. danego, a do Akt Metryki Naszey Litewkiesey w Roku 1744. podanego, z których Extrakt był Nam prezentowany, Tytułu Xiążęcego używać dotąd nie chciała; My iednak uważając ten Tytuł bydz onęz własny, chcąc oraz pokazać, w iakim zasługi tey zacney Familii mamy szacunku, za zgodą wszech Stanow, potwierdzając Przywiley Nayiasn: Zygmunta Pierwszego, używanie Tytułu Xiążęcego tak samym Wielmożnym y Urodzonym Sapihom, iako też Osobom Płci Białogłowskiej Imie Ich noszącym na zawsze pozwalamy. To zaś ostrzegamy, iż ten Tytuł równości Szlacheckiego w Państwach Rzpltey Urodzenia *praesudicare* bynaymniey nie ma, owszem *conformiter ad prescriptum* Paktow Naszych zażywany bydz powinien.

Odesłanie Pretensyi Sukcesorow Vrodzonego niegdyś Jlińskiego Starosty Nizyńskiego do Kommissyi Skarbu Koronnego.

Ządanie Ur. Jlińskiego Starosty Zytomirskiego Syna niegdyś Ur: Jlińskiego Starosty Nizyńskiego do Nas wniesione z pretensyi do Rzpltey wypływające, odsyłamy do Kommissyi Skarbu Koronnego, dla wyexaminowania, *Et cum re parata* na przyszły Seym odesłania.

Odesłanie pretensyi Vrodzonego Kostewicza do przyszłego Semu.

Pretensye Urodzonego Marcina Kostewicza Skarbnika Ziemi Mielnickiey, iuz to przez *Lauda* dawnieysze a osobliwie Ziemi Mielnickiey, a teraz przez UU. Posłow, y Stany Rzeplitey Nam rekomendowane, zaciągnione przez Nayiasniejszego Krola Zygmunta Pierwszego Antecessora Naszego od Wiel: Janusza Kostewicza Woiewody Podlaskiego na wyżej rzeczzonego Marcina Kostewicza z Andrzeia y Anną Jwanicką spledzonego Syna spadające, mając osobliwy wzgląd na te podupadłe Imię ktore za Antecessorow Naszych dość w Przodkach swoich to w Senacie, to *in Ministeriis*, to w innych uslugach Oyczyźnie pożyteczne było, chcąc mieć w bacznosci, do przyszłego Seymu odkładamy rozeznanie, y rozstrząszenie tego całego interessu.

Dozwolenie wyjazdu za Granicę

Czas dwuletni między Seymem a Seymem, w którym to dla poratowania Zdrowia, to dla innych interessow Senatorom y Starostom Naszym Grodowym wyjazd za Granicę potrzebny być może, niniejszym prawem dozwalać warujemy; Jz potrzebujący pozwolenia do wyjazdu za Granicę Senator Lub Starosta Grodowy, jeżeli ie na Seymie nie odebrał, od Nas Kroła otrzymać będzie mógł; *cum omnibus solitis beneficijs* z wyznaczeniem oraz Surrogatow dla Starostw Grodowych.

Pozwolenie wyjazdu za Granicę do Wod.

Zważając nader potrzebne polepszenie zdrowia Obywatelow Państw Naszych, dla użyteczniejszych w dalszym czasie uslug Rzpltey, pozwolony Konstytucyą *Anni 1766* Wielmożnemu Jozefowi z Tęczyna Woiewodzie Wołyńskiemu Oycu, y Urodzonemu Jozefowi Staroście Naszemu Sandomirskiemu Synowi Hrabiom Ossolińskim wyjazd za granicę do Wod, do dalszego czasu *cum beneficio suspensionis* we wszelkich Sądach *de lego concessibili* prolongujemy, względem którego wyjazdu, *in absentia* Urodzonego Starosty *ad administrandam justitiam*, nominujemy za Surrogata do Grodu Sandomirskiego, Urodzonego Macieja Kazimierza Skorupkę Podczaszego Ziemi Drohickiej, *cum plena facultate (prævio præstando juramento) munus Jurisdictionis Capitanealis obeundi & peragendi*. Tegoż samego wyjazdu za Granicę WW. Antoniemu Lubomirskiemu Lubelskiemu, y Ignacemu Cetnerowi Bełzkiemu Wojewodom dla poratowania zdrowia pozwalamy.

Pozwolenie odjazdu za Granicę Vro- dzonemu Alexandrowi Borzęckiemu Podsto- lemu Koronnemu Staroście Nasze- mu Przemyślskiemu.

Pryjmując wniesioną Nam prozbę od Uro: Alexandra Borzęckiego Podstolego Koronnego y Starosty Sądowego Przemyślskiego o pozwolenie odjazdu za Granicę, pomienio-
ny

ny mu odjazd *commodo tempore extra fines Regni* wolny deklarujemy mocą niniejszey ustawy. A na czas tegoż odjazdu Jego, za Surrogata do Grodu Przemyślskiego *ad administrandam justitiam*, Urodzonego Rocha Wiśniawskiego Podczaszego Przemyślskiego nominujemy, który to nominowany Surrogat w pozwolonym Staroście odieździe, sprawiedliwość Ziemi, w Grodzie do którego naznaczony, *ad tenorem Legum (prævio præstando juramento)* sprawować ma.

Pozwolenie odjazdu za Granicę Vro- dzonemu Adamowi Xiążęciu Czar- toryskiemu Generalowi Ziem Podolskich.

Pryjmując wniesioną Nam prozbę od Urodzonego Adama Xiążęcia Czartoryskiego Generala Ziem Podolskich o pozwolenie odjazdu za Granicę, pomieniony *extra fines Regni* odjazd *commodo tempore* wolny Mu deklarujemy, mocą niniejszey ustawy, a na czas tegoż odjazdu Jego za Surrogatow do Grodow *ad administrandam justitiam* nominujemy, iako to do Kamienieckiego Urodzonych Antoniego Starzyńskiego Podstolego Latyczewskiego, a do Latyczewskiego Sebastjana Gawronkiego Podczasz: Podol: którzy to nominowani Surrogatowie *in spatio* w odieździe bawienia Urodzonego Adama Xcia Czartoryskiego Generala Ziem Podolskich, sprawiedliwość w Grodach do których naznaczeni są, *ad Tenorem Legum* sprawować mają.

Wyjazdu za Granicę Pozwolenie.

WYjazd za Granicę Urodzonemu Fryderykowi Moszyńskiemu Staroście Naszemu Nowokorczyńskiemu, Konstytucyą Seymu szczęśliwey Koronacyi Naszey dozwolony, na dalszy czas przedłużamy, z wyznaczeniem na Surrogata do tegoż Grodu Ur: Łukasza Moszyńskiego Łowczego Radomskiego.

Woytostwo Nakielskie.

MAjąc sobie uczynione przełożenie, o zachodzących trudnościach niektórych między Urodzonym Starostą Nakielskim, y Woytostwa Nakielskiego Possessorami wynikających z przy-
czyny

czyny Juryzdykcyi podzieloney, dla ułatwienia onych postanawiamy, aby Urodzony Starosta Nakielski Juryzdykcyą Woytostwa wraz z Starostwem sprawował odtąd. Wsie zaś Bielawki, Olzowka, Karnowo, Satki, Trzeciewnica, z gruntem Kunotop zwanym, & cum Sylva Rozwarzyn, młynami Rutkowskim, Paterkowskim, Satkowskim, Karczmą na Paterku, y Karczmą w Mieście Nakle, tudzież przynależnościami wszelkiemi, Prawem dawniejszym do Woytostwa przyłączone, y podobnym Prawem Possessyi W. Twardowskiego Woiewody Kaliskiego y Małżonki Jego podległe, aby przez Tychże Wielmożnych Uprzywileiowanych Possessorow Małżonkow pod Tytułem Dzierżawy były trzymane, mieć chcemy, y nazwisko Tenuty na zawsze wspomnianym Wsiom nadaiemy.

Vbepieczenie Dobr Dziedzicznych Wieniawy, Czechowki y Goray- szczyzny Vro. Andrzeia Tarła Starosty Trześniowskiego.

Dobra Wieniawa, Czechowka y Gorayszczyzna, ktore Miejszczenie Nasz Lubelscy *Iure Terreſtri in Commune* trzymali, będąc *codem Iure Terreſtri* przez toż Miałto Nasze *Iuris ditorom* Ur. Andrzeia Tarła Starosty Naszego Trześniowskiego rezygnowane, tę rezygnacyą mocą Seymu terazniejszego *favore* tegoż Ur. Starosty (*salvo Iure advitalitio* Wielmożney Kasztelanowy Lubelskiej Matki Jego) approbujemy.

Sukcessya Vrodz: Łaczyńskich.

Jako Sukcessye Zagraniczne Prawu Naszemu niepodlegają, y od tamecznych wyrokow pozyłkanie ich dependować powinno; Tak Dyspozycya Nayiasniejszey Imperatorowy Rossyiskiej dnia Iedenastego Miesiaca Listopada 1753. Roku w Moskwie datowana, Substancyi po niegdyś Ur. Ludwiku Łaczyńskim Dworu Rossyiskiego Ministrze, Ur. Łaczyńskim Synowcom rodzonym przyznająca, nastąpiona, aby nie naruszona została, mieć chcemy. Dekreta iednak Krajowe potym wypadłe Tranzakcyą y Komplacyną względem casy Substancyi między Konsukcessorami dobrowolnie zasłze, *in suo robore* zostawać mają.

Appro-

Approbacya Fundacyi Panien Kano- niczek Warszawskich.

NA okazanie wdzięczności Fundatorce Urodzonych Panien Kanoniczek Warszawskich Urodzoney Annie z Zahorowskich Zamoyskiej Ordynatowy, ktora Corkom Szlacheckim edukacyi, Poloru, bez kosztu Rodzicow z własney swoiey Fortuny obmyśliła dostateczny sposob, tę Fundacyą w wszystkich swoich opisach, y zapisach, nie tylko pod Protekcyą Naszą bierzemy, ale y mocą Seymu terazniejszego approbujemy.

Approbacya Przywileiow Kapitulę Warszawskiej służących.

Kapituła Kollegiaty Warszawskiej przez Konstytucyą *Ami* 1699. z Kathedrami porownana, że szczerpłe ma dochody; więc Przywilej Nayiasniejszego Augusta III. Fundusze Massiey także Kapitulę przyłączający, dla rezydujących na pomnożenie Dystrybuty tu w Warszawie dnia Iedenastego Marca Roku 1758. wydany, przez Nas potwierdzony *in omnibus Contentis* approbujemy.

Przyłączenie Funduszu Kapitulę Sandomirskiej.

Reskrypt Nayiasniejszych Jana Kazimierza y Augusta II. Antecessorow Naszych, wysłcający trzy części Prowentow ze Wsi Turbia dla Kapituły Sandomierskiej, a czwartą zostawiający dla Kanonika tego Funduszu, dla pomnożenia chwały Boskiej w Kościele Kollegiaty Sandomierskiej, na wieczne czasy approbujemy; *Salva participatione omnis Proventus* z Funduszu Turbia dla terazniejszego Kanonika *ad vite ejus tempora*.

Approbacya Funduszu OO. Bazylia- now na Ujazdowie.

Fundacyi OO. Bazylianom Prowincyi Koronney na Ujazdowie Placu Naszym Dziedzicznym z przykupieniem Dobr za Dwakroć Sto Tyficy Zł. Pol. a nie więcej, *pro Subsistentia* Osob

Pppp

Za-

Zakonnych pozwalamy, a to dla wygody Ludu w obrządku Ruskim zostającego, y publiczney usługi, którą uczeniem Ięzykow Greckiego, Słowiańskiego, Skoropism zwanego, y innych czynić będą.

Approbata Kościoła Katedralnego Dyocjezy Inflanckiej w Kra- ślawiu.

NOwo erygowany Kościół na Katedrę Biskupom y Dyocjezy Inflanckiej w Kraślawiu wieczystych Dobrach W. Platera Wwody Mściławskiego z Funduszem dla OO. Misyonarzow y Seminarium Diecezjalnym na wieczne czasy approbujemy y potwierdzamy.

Approbacya Manasteru Umańskiego Oycow Bazyljanow y Brahiłowskie- go OO. Trynitarzow Klasztoru.

NA proźbę Urodzonych Polow Wwdztwa Braclawskiego, Manaster Umański OO. Bazyljanow Unitow Prowincyi Koronney przez W. Potockiego Woiewodę Kijowskiego *de nova radice* na Szkoły, y Misye, tudzież Klasztor Brahiłowski Oycow Trynitarzow fundowane, we wszystkim podług teyże Brekcyi aby był na zawsze zachowany approbujemy.

Approbacya Funduszu w Xięstwie Inflanckim Kościoła w Posiniu będącego.

ZA poprzedzającą Konstytucją Roku 1683. Kościołow Lucyńskiego y Sledziowskiego *ad presens* Posińskiego zwanego nastąpił Fundusz w Roku 1686. w Xięstwie Inflanckim, który gdy potym dla Xięży Dominikanow ku pomocy Xiędza Plebana Lucyńskiego przy Kościele Lucyńskim pracujących przyczyniony, y z Dobr Ziemiskich Freyzowszczyzna y Pryszowszczyzna zwanych powiększony został; Więć one *presenti Lege* utwierdzamy.

Appro-

Approbata Funduszu Collegij Düne- burskiego OO. Jezuitow w Xięstwie Inflanckim.

Collegium Düneburskie OO. Jezuitow w Xięstwie Inflanckim z Dobrami Aulią y Vzwaldą w Possessyi onych będącemi, tudzież z Placami w Mieście Düneburgu y gruntami przyległemi podług ograniczenia przez Kommissarzow Rzpltey osobiwą Konstytucją w Ro: 1678. wyznaczonych *in Anno* 1680. zaszłego, *consensu omnium Ordinum* approbujemy, y przy wspomnionych Dobrach, Placach y Gruntach *ad tenorem* Dekretu Kommissarskiego na zawsze zachowujemy.

Wyderkaff Xięży Paulinow Kon- wentu Warszawskiego.

Ponieważ Kommissya Nasza *Poni Ordinis* Xięzom Paulinom Konwentu Warszawskiego, zabudowania wszystkie drewniane koło Klasztoru Jch niebezpieczeństwem ognia Miastu grożące zdemolować nakazała, y na Jch miejscu przystoyne zamurowania wystawić pozwoliła. Więć *ad effectum* tey Fabryki wszystkie Summy Wyderkaffowe wspomnionemu Konwentowi Warszawskiemu należące się na Dobrach Ziemiskich y Miejskich zapisane; A mianowicie Summę Szesnaście Tyśięcy na Pawłowicach dolnych w Wwdztwie Rawskim w Ziemi Sochaczewskiej, *Item*: Summę Czternaście Tyśięcy na Dobrach Brzoza, Wola Brzeska, Gofzewiczyn w Wwdztwie Mazowieckim Ziemi Czerskiej będące, *sine Ereptione* podnieść pozwalamy; *Salva Quietatione* od wspomnionego Konwentu takowych Dobr Dziedzicow.

Desiderium Ur. Zaremby Kasztelana Konarskiego Sieradzkiego.

Urodzony Szymon Zaremba Kasztelan Konarski Sieradzki, przez zaszłą Konstytucją 1764. *precedente Ereptionis Decreto Loci Ordinarij Plocensis ac alijs solemnitatibus de jure requisitis*, założył Konwent w Dobrach swoich Dziedzicznych Zaremby nazwanych w Woiewodztwie Mazowieckim à Ziemi Nurckiej leżących dla OO. Reformatow Prowincyi Pruskiej, ktorego iuż

tak fundamenta wyprowadzone, iako y Materyały wszystkie do tey Fabryki potrzebne znacznym wyłożonym sumptem iuż są przygotowane; Przeto tak na prozby tegoż Urodzonego Kasztelana Fundatora, iako y na żądanie usilne teyże Ziemi Nurskiej wszystkich Urzędników y Obywatelów, z których wielu do tego pobożnego Dzieła znacznie się przyłożyło. Tenże Kłasztor ku pomnożeniu Chwały Boskiej kontynuować y kończyć pozwalamy, y tę Fundacyą approbujemy.

Approbacya Kupna Gruntow w Mieście Trembowli przez Urodzonego Joachima Potockiego Podczaszego W.X.Litt: nabytych.

Ponieważ Urodzony Joachim Potocki Podczaszcy W. X.Litt: Starosta Trembowelski gruntow pewnych w Donacyach wyrażonych w Trembowli nabywszy, na tychże gruntach Pałac dla ozdoby przereczonego Miasta wystawił, y Ogród obszerny uplantował; Przeto My chcąc innych Possessorow do podobnych w Miastach Naszych Krolewskich zachęcić reparacyi, też Kupno Gruntow Donacyami *Annorum* 1765. & 1766. wyrażonych approbujemy, y też Grunta w tey obszerności, y Granicach iak przez Donacye wyżey wyrażone przez tegoż Urodzonego Potockiego od różnych Osob są nabyte, za Dziedziczne uznaiemy, *Salvis oneribus Civitatenfibus*

Approbacya Sprzedaży y Kupna Cekauzu we Lwowie.

Jako Kommissya Woyskowa przez Decyzją swoię nieużyteczny iuż teraz Cekauz we Lwowie za poprzedzającą Taxą Mieyską sprzedać determinowała, tak gdy iuż Taxa przez Urząd Mieyski Lwowski tegoż Cekauzu z Placami, y Budynkami do niego należącemi nastąpiła, à Urodzony Jan Kicki Starosta Okniński Summę też z Taxy wynikającą dać ofiarował; Przeto za wyliczeniem tey Summy y oddaniem oney do rąk Urodzonego Generała Artyleryi Koronney, lub Jego specjalnego Plenipotenta, y nastąpionym z niey Kwicie, pomieniony Cekauz Lwowski, tak iako był, y jest w swoiey cyrkumferencyi z Placami y Budynkami wieczystym Prawem Dziedzicznym Urodzonemu Kickiemu Staroście Oknińskiemu y Jego Sukcessorom należęć ma; Urodzony zaś Generał Artyleryi Koronney z odebraney *proprio*, tegoż Cekauzu Summy, *rationem* Kommissyi Woyskowej oddać

oddać będzie powinien, postanawiamy, y nastąpione, iako y nastąpić mające w tym Dyspozycye *pro approbatis* mieć chcemy.

Ubеспіczenie Dworku Urodzonych Potockich.

Mając wzgląd na zasługi Urodzonego Wawrzeńca Potockiego Podstołego Zytomirskiego, Dworek w Mieście Zytomierzu na placu Kuznische Stare zwanym niedaleko Jezuitów będącym, łokci sto wzdłuż, à siedemdziesiąt wizerz zawierającym, przez wspomnionego Urodzonego Wawrzeńca Potockiego znacznym kosztem ze wszelkim obudowaniem wystawiony, Potomkowi tegoż Urodzonego Wawrzeńca Potockiego z wyż rzezonym Placem wiecznie przyznaiemy, *Salvis Juribus Civitatenfibus*

Warunek Possessyi Urodzonego Dołegi.

Lubo Urodzonego Marcina Dołegi Oberstlieutnanta w Wojsku Naszym Koronnym, Dziad Tomasz Dziedzieć części we Wsi Dołęgach Turzatuka y Mazowie, w Woiewodztwie Mazowieckim Powiecie Wąsolskim leżących, przeniósł się *in Anno* 1647. do Prus Brandeburskich, gdzie z Urodzoną Dorotą Gorlewską spłodził Oycę Jego Michała, od ktorego tenże Urodzony Marcini Oberstlieutenant z Urodzoney Katarzyny de Sacken pochodzi (iako *Actis Authenticis* Procedencyą swoię & *originem demonstrat*) gdy iednak Urodzony Oberstlieutenant wrocil się *ad Regnum*, y część swoię Dziedziczną po Dziadu swoim Tomaszu przez Proces Prawny odzyskał. Przeto dla warunku gruntownieyszego, że wyniesienie się Dziada Jego za Granicę Prerogatywom dawnym Szlacheckim, terażnieyżemu Potomkowi y Jego *Successoribus* w niwczym ubliżać nie powinno, za zgodą wszech Stanow deklaruiemy.

Uznanie Pretensyi Urodzonych Pugetow.

Ponieważ niegdyś Urodzony Puget, Agent Naszey Rzeplitey u Dworu Rzymkiego, miał sobie przez Konfederacyą Generalną w R. 1734. naznaczoną Pensyą, Tyśiąc Talarow Courant, y Urodz: Synowie Jego przez lat Dwadzieścia y kilka niedochodzenie tey Pensyi alleguią; Więc chcąc *deservitam mercedem* sprawiedliwie uspokoić; Kommissyi Skarbu Koron: uznanie *Allegatorum*

rum, y gdy będą dokumentalnie dowiedzione, wypłacenie, co się będzie należało, z dochodów na uspokojenie długów wyznaczonych zalecamy.

O nie oddalaniu Dobr Ziemskich od Stanu Swieckiego.

Konstytucye 1635. 1669. 1726. & 1674. względem nieoddalania Dobr Ziemskich *favore Communitatum* Stanu Duchownego reasumujemy, y od terażniejszey Konstytucyi *sine consensu* Rzepltey Fundacyi nowych y zapisów *sub nullitate* Ichże czynić zakazujemy. Gdzie zaś Stanowi Duchownemu *Communitatum Titulo Reemptionis aut Obligationis* zainwadyowane przez Dziedziców Dobra, te *à Successoribus* czyli *Jurisquestoribus exemptibilia* bydź powinny, *precisis quibusvis reparationibus & prætensionibus fundi*; Z tym dokładem, aby Duchowni poprzyjęgali *realiter* wyliczone Summy choćby przy Autentycznych Dokumentach, iako Im nic *ullo Titulo* nad wyliczoną sobie Summę, nie przypisał Dziedzic; A gdyby tego Juramentu *recusare* mieli, od tey prefuperaty nad realnie wyliczoną Summę odpadać powinni. Co się tycze Testamentów? Wolność wszystkim dysponowania *rebus mobilibus* według Prawa dawniejszego *favore* Osob Swieckich *in omni* zachowujemy, a wszelkich Legatów y Zapisów, przez też Testamenta *à Decumbentibus in lecto egritudinis in rem* Stanu Duchownego, y Kościołów, czynić *omnino* pod nieważnością Onychże zabraniamy. Ze dotąd Osob Szlacheckich w Stanie Duchownym umierających wszystkie pozostałe *mobilis* y Summy *ad Dispositionem Loci Ordinariorum post intestatos* należały, y często Krewni zmarłego oddaleni bywali *à participatione* Sukcesyji: Przeto temu zapobiegając stanowimy, aby *post intestatos Nobiles* tak to *Spirituales Ecclesiasticos*, iako y po Opatach Klaustralnych, *ad derelicta* po Nich *mobilis*, *Inventaria*, *Summas paratas*, *Successores Sanguinis* należeli tym sposobem: To jest: po Opatach Klasztornych mają się trzy Części Zbiorów Ich wszystkich Sukcesorom, a Czwarła Klasztorowi dostawać. *A post Ecclesiasticos Spirituales* uspokoiwszy *deservitam mercedem* y Długi, *demptaq; funebrali & in suffragium anime* (przecież *proportionaliter*) *expensâ*, oraz jeżeliby się decels w Inwentarzu Kościelnym z przyczyny zmarłego pokazał *subsequenda bonificatione*, iedna część *in gratitudinem* mieysca & *Ecclesie*, *tanquam Sponse* Duchownego, a trzy części dla Sukcesorow Jego *cedere* powinny; Przeto w takowym razie Dziekanow y *Officia Loci Ordinariorum ad-*

mon-

monemus, ażeby po zmarłych Duchownych zaraz *indilate* za powziętą wiadomością spisywali wszystkie *mobilis*, Inwentarze, & *paratum peculium*, dawszy znać Sukcesorom y z niemi rozdysonowali, iako wyżej *Successoribus*, w trzech częściach Zbiorów wszystkich ma następować satysfakcyja; a gdyby opodal znajdować się mieli Ciż Sukcesorowie, na tedy wolno będzie *in absentia* Ich w przytomności Kollatora, a pod niebytność Jego, *etiam* w przytomności Dwoch Godnych Sędziów czyli Parafianow spisać takowy Inwentarz, ktorem y przytomni podpisać mają; A po obwieśzczeniu dopiero Sukcesorow ma się zadość stać terażniejszey Dyspozycyi. *In quantum* by zaś baczyli Sukcesorowie w czym krzywdę swoją? Na ow czas *recurrendo* do Prawa mają mieć *Forum* z Dziekanem & *cum Officio Loci Ordinarij* w Ziemstwie lub Grodzie, w których to Sądach *indilate* odpowiadać powinni: to jest tam w którym Wwdztwie y Ziemi *demortuus* znajdował się.

Chcąc przy tym ubezpieczyć wszystkich Obywatelów w niezmnieszaniu się Majątkow Szlacheckich częstokroć publicznym Rzepltey potrzebom użytecznych, stanowimy; aby *ab hinc* wstępujących do Klasztoru Mniszek, to tylko było Domowey Substancyi uczestnictwo, ktore służy, y Stanowi Duchownemu Zakonnemu według Ustawy Konwokacyney 1764. dla Męskiej Płci, z tym iednak ostrzeżeniem, iż Mniszek *expositio muliebris* do Klasztorow nie ma bydź dawana *in paratis Summis*, lecz *comparatis supelleclilibus*, a *Portio Substantie* Mniszkom tylko *usui ad vitæ tempora* ma służyć, z wracaniem się potym *ad Successores Sanguinis*.

Kommissya do Rozgraniczenia Starostwa Czchowskiego z Dobrami Drużkowem y inzemi.

Zachodzące Kontrowersye Graniczne, między Starostwem Czchowskim a Dobrami Dziedzicznymi U. Stadnickiego Starosty Ostrzeszowskiego, Drużkowem y Piaskami nazwanymi, tudzież y innymi z tymże Starostwem Graniczącymi chcąc uspokoić, mocą Seymu terażniejszego Kommissyą do rozgraniczenia naznaczamy, a za Kommissarzy W. y Urodzonych Stanisława Kostkę Dembińskiego, Woynickiego; Stanisława Ankwicza Bieckiego Kasztelanow, Stanisława Kotkowskiego Sędziego Ziemskiego, Franciszka Rychtera Podstolego Krakowkich; Piotra Ożarowskiego Generała Lieutnanta Woysk Koronnych, Eliaza Wodzickiego Starostę Stobnickiego; Paprockiego Podczaszego Winnickiego, Ignacego Jordana Łowczego, Andrzeja Chrzastowskiego Generała Majora Woysk Koronnych; Onufrego Ożarowskiego Chambellana Należego, Stanisława Broniewskiego Podczaszego Samuela Ożarowskiego Majora w Woysku Koronnym, Marcina Napiorkowskiego Krakowkiego, Jozefa Bronickiego Proszowskiego, Jozefa Chwaliboga Xiążkiego, Kaspra Traczewskiego Czchowskiego Komornikow Granicznych, Kazimierza Waligorskiego Regenta Sandeckiego, Stefana Rożyckiego Subdelegata Nowomieyskiego Grodzkich postanawiamy; ktorzy to Wielmożny y Urodzeni Kommissarze *Captato tempore* byle w Roku terażniejszym 1768. przez Innotescencye Czteroma Niedzielami przed Terminem przez siebie naznaczonym wydane obwieściwszy Strony, y przypozwawszy tych coby do tego interesu należeli w sporze będące, na Grunt ziadą (*absentia*

Qqqq 2

non-

nonnullorum minime obstantem dummodo quinque adsint) Jurydykcyą swoią Kommissarską (*non attenta Contumacia alicujus Partis*) za fundują, y to rozgraniczenie według Przepisu Prawa y dokumentow uczynią, Kopce polypać każą, y wżytkie kontrowersye względem tych Granic zachodzące finalnie uspokoią, y Akt swoy do Ziemstwa podadzą.

Kommissya do Dobr Wsi Kumanowiec przez Stany Rzpltey wyznaczona.

Przychylając się do żądania Posłów Wojewodztwa Podolsk: Ponieważ Dobra Wieś Kumanowiec w Wojewodztwie tymże Podolskim a Powiecie Latyczewskim leżące. Tak Dekretami Ziemskimi, jako też y Przywilejami wypadłemi są zakwestyonowane: Zaczyn chcąc iak nayspieszają każdemu przyspieszać Sprawiedliwość, Kommissyą do rozoznania lub *Juris Terrestris*, lub *Juris Regalis* są, wyznaczamy, *Dabuntur Commissarij ex Cancellaria Regni*, którzy to Jch-Mc Kommissarze nie uważając na niezachowanie niektórych, w liczbie Osób pięciu znajdując się mających, do Miasta Lwowa *mediantibus edendis innotescentijs* Czterma Niedzielami przed terminem, na Dzień Trzydziesty Miesiąca Czerwca w Roku terażniejszy 1768. zechawszy, będą mieli moc, Prawa wszelkie roztrząsać, y rozemnić, y jeżeli też Prawa Dziedzictwo Wsi Kumanowiec okażą, tedy Urodzonym Kumanowskim pod Prawo wieczyste na Gruncie Dobr Wsi Kumanowiec przez delegowanie *Officij Vicegerentialis Laticzovien*: expedyować się mające, poddadzą; Jeżeli zaś *Juris Regalis* bydz uznają, tedy Posessora przy Prawach Jego utrzymają y we wżytkim co z Prawa y słuźności przynależć będzie nieuważając na sprzeciwienie się, lub niestanie ktorey strony, ostatecznie rozstrząsają, a te rozstrząszenie wieczne y nienaruszone, trwałość mieć będzie powinno, terażniejszym Seymem ubezpieczamy.

Uwolnienie od Konfiskaty Summy Szlachetnego Göbla.

Ponieważ Szlachetny Göbel nieznalazszy tyle Złota w Poznaniu, ile mu na Jarmark Frankfortski do opłacenia długow swoich potrzeba było, Dwa tyśiące pięćset Rublow wieść do tegoż Frankfortu był przymuszony; przeto mając wzgląd na tak wielką tego Kupca szkodę y upadku Jego Summę, pomienioną przez Skarb Koronny zabraną y zkonfiskowaną, od konfiskaty uwalniamy, y aby temuż Szlachetnemu Göblowi powrocona była, nakazujemy.

REGISTR

Tytułów Konstytucyi Koronnych Seymu Roku 1768.

Akt Limity Seymu	Fol: 2.
Plenipotencya J. O. J. W. Delegatom do Traktatu dana.	7.
Prorogacya Seymu pierwsza.	10.
Prorogacya Seymu powtorna.	11.
Plenipotencya od Najjaśn: Imperatorowy JMci cesary Rossyi J. W. Xciu Reprinowi Wielkiemu Posłowi dana.	Ibidem.
Traktat.	16.
Akt pierwszy Traktatu <i>in Materia Religionis</i> .	35.
Akt drugi w którym <i>Jura Cardinalia & Materia Status</i>	84.
Moc ratyfikacyi Traktatu.	109.
Odnowienie Konstytucyi Seymu <i>Coronationis</i> względem Kommissyi do traktowania z Dworem Rossyjskim.	110.
Uwolnienie Kupcow Rossyjskich od pfacenia Cess partykularnych.	Ibidem.
Pfacenie <i>transitus</i> od Kupcow Rossyjskich.	111.
Odnowienie Deklaracyi do traktowania z Dworem Berlińskim.	Ibidem.
Asskuracya possessyi Domowi Saskiemu w Polščzo.	112.
Penśya dwom Krolewicom Polskim Xaweremu y Karolowi.	113.
Xięstwo Kurlandzkie y Semigalskie	Ibidem.
Porządek Seymowania.	117.
Porządek Rady Senatu, Ministrów, y Urzędnikow Obozga Narodow.	125.
Porządek Seymikowania.	129.
Czopowe y Szelężne Generalne Koronne.	133.
Seym Ordynaryiny.	140.
Ubezpieczenie Nowey Kraiowey Monety.	Ibidem.
Ostrzeżenie percepty, y expensy wżytkich intrat Skarbow Obozga Narodow, podług niżej opisanych Tabell.	142.
Szkole Rycerskiey Dziedziczne Prawo do Pałacu Kazimierzowski zwanego.	153.
Podwyższenie pfaci Generałowi Artyleryi Koronney.	154.
Penśya III. Straźnikom y Oboznym Polnym Koronnym.	Ibidem.
Powiększenie pensyi Ur: Instygatorowi Koronnemu.	Ibidem.
Penśya Sędziom Pogranicznym	155.
Penśya Tłomaczom Językow Orientalnych.	Ibidem.
Penśya Urodz: Metrykantom Koronnym.	Ibidem.
Bruki Warszawskie.	Ibidem.
Reparacya Zamku Krakowskiego.	156.
Reparacya Ratuszow Trybunalskich.	Ibidem.
Penśya Lustratorom Pogłownego żydowskiego w Koronie.	Ibidem.
Naprawa, Drog, Mostow, y czyszczenie rzek.	157.
Reparacya Tam y Szpicy Montawskiey.	Ibidem.
Upewnienie Nadgrody Marszałkom y Sekretarzom Seymowym.	Ibidem.
Ustanowienie Pensyi Assessorom Sądow J.K.Mci Zadwornych w Koronie.	158.
Lustratorowie podarku nowo ustanowionego.	Ibidem.
Powiększenie pensyi Urodz: Pifarzowi Warszawskiemu.	159.
Akademia Lekarska.	Ibidem.
Prorogacya czasu wypłacenia coroczney Summy na Zamek Nasz Warszawski.	160.
Wyznaczenie Summy na reparacyą Pałacu Rzpltey w Warszawie.	Ibidem.
<i>Subsidium</i> niektórym Miastom Naszym.	161.

Najęcie Pałacu dla Posłów Rosyjskich.	Ibidem.
Płaca Luźtratorom Starostw.	Ibidem.
Przypadkowe expensa Kommissyi Skarbowey Koronney.	162.
Uspokojenie Długow Prawem wyznaczonych w Koronie.	Ibidem.
Brukowanie na Pradze drogi do Wisły.	Ibidem.
Reparacya Fortec, y Domow Arsenalowych.	163.
Summa na Legacye do Dworow Postronnych.	Ibidem.
Summy Oświec: Xiążętom Radziwiłłom <i>ad exsolvendum</i> ze Skarbu Rzeczypospolitey należące, y determinowane.	Ibidem.
Assygnacya do Skarbow Oboyg Narodow <i>favore</i> Oświeconego Xiążęcia Radziwiłła Marzałka Generalney Konfed: Koronney y Seymowego.	166.
Oskarowanie Nam Summy od Stanow Rzplitey z Skarbu Koronnego.	167.
Względy na WW. Teodora Wessela, y Michała Brzostowskiego Podskar-bich Wielkich Oboyg Narodow.	Ibidem.
Nadgroda Zaślug Wielcb: w Bogu Jozefa Kierskiego Sekretarza Koron-nego.	168.
Rekompensa Miastu Elblągowi.	Ibidem.
Summy na expensa Extraordynaryjne Rzplitey z Skarbu Koronnego.	169.
Wdzięczność Oświeconemu Xciu Generalney Konfederacyi Koronney y Seymowemu Marzałkowi.	Ibidem.
Nadgroda Ulł: Marzałkom Konfederacyi Toruńskiej y Słuckiey.	170.
<i>Gratitudo</i> Urodz: Xięciu Podkomorzemu Koronnemu.	171.
Zawdzięczenie Urodz: Janowi Łodzia Ponińskiemu, Posłowi Inflantk: -	Ibidem.
Wypłacenie długu Sukcesorom W. niegdyś Alexandra Lipskiego Woie-wody Kaliskiego.	Ibidem.
Dług W. Lipskiego Kąszczelana Łęczyckiego.	172.
Nadgroda Urodzonym Popielom.	Ibidem.
Nadgroda dla Ur: Tomazsa Alexandrowicza, Podkomorzego Naszego.	173.
Uspokojenie Pretensyi WW: Jabłonowskich.	Ibidem.
Rekompensa Urodz: Kickiemu.	Ibidem.
Affekuracya Summy Sukcesorom Urodz: Niemierzycy Podkomorzego Kiiowskiego.	174.
Miasto Krakow.	175.
Ułatwienie pretensyi Urodz: Leduchowskiego Starosty Włodzimirsk: -	Ibidem.
Nadgroda Urodzonym Wągrowdzkiemu.	176.
Rekompensa Urodz: Marulzewicowi Generalney Konfederacyi Koronney y Seymowemu Sekretarzowi.	Ibidem.
<i>Gratitudo</i> Urodz: Pawłowi z Konopnicy Grabowskiemu Staroście Czchow-skiemu.	Ibidem.
Rozeznanie Pretensyi Urodzonych Taube, Spart, Korff, y Gröben.	177.
Kommissye Skarbowe Oboyg Narodow.	Ibidem.
Obiaśnienie Władzy Kommissyi Skarbowych Oboyg Narodow.	180.
Inraty Stofu Naszego.	182.
Podwyższenie Ceny Mostowego y Grobelnego.	183.
Porownanie Cfa Naszego w Koronie jak w Wielkim X. Litewskim.	Ibidem.
Porownanie Sprawiedliwości względem Kwarty.	Ibidem.
Pomnożenie Dochodow Rzplitey przez Loteryę.	184.
Uwolnienie od płacy Łanowego, z Sosełstwa Kościołowi Topolskiemu służącego.	185.
Obiaśnienie dziesięcioletnich Luźtracyi Starostw y Krolewszezyzn.	Ibidem.
Szyba Solna Kunegunda zwana.	186.
Wieczyfłość Pałacu dla Rzplitey, na mieżkanie dla Posłów Rosyjskich.	Ibidem.
Uwolnienie Wsi Chłapowa, od ewikcyi Czopowego dawnego.	187.
Zamek Warszawski.	Ibidem.
Kommissye Wojskowe Oboyg Narodow.	Ibidem.
Buławy Oboyg Narodow.	190.
Zniesienie Milicyi Ziemi Halićkiej.	Ibidem.

Pozwo-

Pozwolenie Chorągwi Ziemiańskiej Woiewodztwom Wielkopolskim.	Ibidem.
Złączenie Trybunału Koronnego.	fol: 191.
Jurydykcyja Marzałkowska.	227.
Wyznaczenie Assessorow Sądow Jurydykcyi Marzałkowskiej.	230.
Assessorowie Sądow Naszych Marzałkowskich y Zadwornych, Posłami bydz nie mogą.	Ibidem.
Ordynacya Sądow Naszych, Jurydykcyi Referendaryi Koronney przy-wroconey.	231.
Ordynacya <i>Judicij Mixti</i> , albo Sądu wspólnego.	233.
<i>Reassumptio</i> Konfytucyi Approbiujących Traktaty Welawski y Oliwski, <i>pro re</i> Oświec: Xiążąt Radziwiłłow.	242.
Sądy Pograniczne Wdztwa Braclawskiego z Tararami Krymskimi.	Ibidem.
Odnowienie <i>Statutu</i> Kazimierza, względem Synow.	244.
Przeniesienie Brańskich y Surazkich Rokow do miasta Bielska.	Ibidem.
Surrogacya Podśędkowstwa Lwowkiego.	245.
Ubespieczenie Urodz: Stanisława Karłowskiego.	Ibidem.
Uspokojenie Sprawy Granicznej Urodz: Teodora Szydłowskiego Chorąże-go Warłzawskiego, Starosty Naszego Sekocińskiego, z Dobrami Duchownemi.	246.
<i>Evocatio extra Forum.</i>	Ibidem.
<i>Forum</i> Osob Swieckich z Duchownemi.	247.
O Dzieścicinach w Koronie y w W. X. Litewskim.	Ibidem.
Exekucya Dekretow.	Ibidem.
Zniesienie Kondemnat.	248.
Pozwolenie odprawowania Kommissyi Woiewodztwu Kiiowskiemu bez Senatora.	Ibidem.
Grod w Szeńsku.	Ibidem.
Ustanowienie Grodu w Rypinie.	249.
Postanowienie Suscepty Grodzkiej w Przasnyszu.	Ibidem.
Ustanowienie Jurydykcyi Sądowej w Grodzie Goniądzkim.	Ibidem.
Przemienienie Kadencyi Sądow Ziemskich Wdztwa Krakowskiego na inny czas.	250.
Ządanie Urodz: Wielogorskiego Wojskiego Braclawskiego.	251.
Odesłanie do Trybunału na nowe naznaczenie rozgraniczenia.	Ibidem.
Zniesienie Processu na Obywatelach Ziem Pruskich.	Ibidem.
Warunek tranzakcyi Szlacheckich, y Jurydykcyi Grodowych w Woie-wodztwach Ziem Pruskich.	252.
Uwolnienie od Processu Urodz: Węzyka Generał-Majora.	Ibidem.
Roczki Ziemskie Wdztwa Sieradzkiego.	Ibidem.
Odmienienie czasu Rokom Ziemskim Poznańskim.	253.
Uspokojenie procederu <i>in causa facti</i> , między Urodzonym Weyffenhoffem a Ulł: Rykami y innemi <i>in Processu</i> będącemi w Xięstwie Inflant-skim.	Ibidem.
O Przysiędze Urzędnikow Grodzkich w Koronie y w W. X. Litewskim.	Ibidem.
Naznaczenie Sądow <i>Ultima Instantia</i> między Oświeconemi Xiążętami Ra-dziwiłłami, a różnemi Korony Polskiej, y W. X. Lit. Obywatela-mi.	254.
Ordynacya Sądow <i>Ultima Instantia</i> między Oświeconemi Xiążętami Ra-dziwiłłami, a między WW:Ulł: Kuratorami, Tutorami, Posses-sorami y Pretensorami w W. X. Litewskim naznaczonych.	260.
Kancelerze lub Podkancelerzowie Duchowni.	262.
Expedycye Seymowe.	263.
Dom Nacyonalny y z Kościołem w Rzymie.	Ibidem.
Opactwa.	Ibidem.
Rekwizycya do Świętey Stolicy Apostolskiej o przeniesienie Świąt na Niedzielę.	264.

(a 2)

Obie-

Obieranie Stanu.	264.
Opatrzanie Arcy-Biskupa Ormiańskiego.	265.
Obwarowanie Szpitala Gnieźnieńskiego.	<i>Ibidem</i>
Odnowienie y ualenie Prawa Kollacyi, tak Naszey Krolewskiej, jako y Szlacheckiej, względem wszystkich Archimandryi R.G.U: w Koronie y w W. X. Litewskim znajdujących się.	266.
Probostwo S. Jerzego w Warszawie, y drugie w Błoniu.	267.
Probostwo Piotrkowskie.	<i>Ibidem</i>
Woiewoda Gnieźnieński.	<i>Ibidem</i>
Ustanowienie Kasztelana Mazowieckiego.	268.
Obiaśnienie Konstytucyi pod Tytułem Rozwiązanie Recessu w Interessie Dobr Ostrogskich uczynionego.	<i>Ibidem</i>
Przepis Seymikom Woiewodztw Wielkopolskich.	269.
Lokacya Tatarow.	271.
Ubezpieczenie dla Tatarow w Koronie Polskiej y w W. X. Lit.	<i>Ibidem</i>
Kompania Manufaktur.	272.
Postanowienie Zupników w Woiewodztwach y Ziemiach Koronnych.	273.
Bezpieczeństwo Summ Cudzoziemców.	274.
Warunek Miast y Miasteczek Naszych Krolewskich w Koronie, y w W. Xięstwie Litewskim.	<i>Ibidem</i>
Wzgląd na Ludzi <i>Conditionis Civilis</i> w Koronie, y w W. X. Lit.	279.
Miasto Gdańsk.	280.
Miasto Toruń.	<i>Ibidem</i>
Srzeńsk Miasto.	281.
Kamienica Czamerowska w Warszawie.	<i>Ibidem</i>
Ubezpieczenie Synagogy Łobżenickiej.	282.
Wzgląd na Kahal Miasta Liska, w Ziemi Sanockiej leżącego.	<i>Ibidem</i>
Miasto Leszno.	283.
Ubezpieczenie Jarmarkow Miasta Dubna.	<i>Ibidem</i>
Ubezpieczenie Jarmarkow Miasta Sokala.	<i>Ibidem</i>
Wzgląd na pogorzałe Miasto Naselsk.	284.
Kadencye Rokow Ziemskich, Kaliski: y Gnieźnieńskiego Woiewodztw.	<i>Ibidem</i>
Dworek w Mieście Naszym Rawie.	285.
Obiaśnienie Prawa Dziedzicznego do Wsi Plaszowy.	<i>Ibidem</i>
Wyznaczenie pensyi Urodz: Regentowi Pogranicznemu Woiewodztwa Kiiowskiego.	<i>Ibidem</i>
Approbacya Fundacyi Xięzy Jezuitow Zytomirskich.	286.
Miasto Grzybow.	<i>Ibidem</i>
Nadgroda Urodz: Stefanowi Ciołkowi Komorowskiemu, Pułkownikowi Pancernemu w Woysku Koronnym.	<i>Ibidem</i>
Kommissye do Ekonomii.	<i>Ibidem</i>
Zaspokoienie Sprawy o Starostwo Osieckie, y Inne: Dobra Nasze Krolewskie.	287.
Przyłączenie Sprawy Urodz: Wilczewskiego o Dobra Czarny Las, do Kommissyi między III: Łochockim y Przyłubskim naznaczoney.	288.
Kommissya o Dobra Ostrowko, Gronkowo, y Dębno.	<i>Ibidem</i>
Kommissya do rozgraniczenia Starostwa Niechorowskiego.	290.
Kommissya do rozządzenia Sprawy o Dobra Rokitno.	<i>Ibidem</i>
Kommissya do Dzierżawy Tarnowy.	292.
Przyspiełzenie rozządzenia sprawy o Starostwo Borzechowskie.	293.
Starostwo Wartkie.	<i>Ibidem</i>
Kommissya na rozgraniczenie Dobr Dziedzicznych Chrzefna, z Dobrami Naszemi Sulciowem.	294.
Kommissya do uznania Natury Wsi Salnika, w Woiewodztwie Bracławskim leżącej.	295.
Kommissya do Starostwa Kolskiego.	296.

Wście,

Wście, Dubtniow y Pukow <i>à corpore</i> Starostwa Rohatyńskiego oderwane.	297.
Kommissya między Dobrami Ziemskimi a Starostwem Lucyńskim.	<i>Ibidem</i>
Kommissya na Usposkoienie dyfferencyi między Dobrami Dziedzicznymi Urodz: Szadurskiego a Starostwem Lucyńskim.	299.
Sprawa Mozarowska.	300.
Ostrzeżenie Dobr idących w zamianę w Koronie y w W. X. Litewskim.	302.
Approbacya Zamiany Dobr Prusinowice, Szlacheckich za Duchowne.	303.
Rekompensa Urodz: Unrugowi Staroście Hamersztyńskiemu.	<i>Ibidem</i>
Pozwolenie Kapitulie Gnieźnieńskiej zamiany.	304.
Approbacya Zamiany Urodz: Łukaszwowi Bętkowskiemu Podczaszemu Ziemi Stężyckiej, z OO. Jezuitami <i>Collegium</i> Krakowskiego.	<i>Ibidem</i>
Pozwolenie Zamiany Urodz: Wesłowej Staroście Golubskiej.	<i>Ibidem</i>
Usposkoienie Granic między Dobrami Dziedzicznymi Słubowem.	305.
Zamiana Wsi Krolewskiej Modrza, za Wieś dziedziczną Rumianek.	<i>Ibidem</i>
Zamiana Dobr Jarugi z attynencyami dziedzicznych Urodz: Teodora Potockiego, za Dobra Miasto Smotrycz z attynencyami.	306.
Zamiana Dzierżawy Krolewskiej Wsi Sielca, za Wieś dziedziczną Wolice Baryłowską.	307.
Zamiana Wsi Brzuzy z Woystwem, y Brzuskiej Woli za inne Dobra Dziedziczne.	308.
Zamiana Dzierżawy Krolewskiej w Modlny.	<i>Ibidem</i>
Zamiana Dobr Paniowiec Murowanych <i>cum attinentijs</i> Dziedzicznych za Dobra Krolewskie Mierzwica <i>cum attinentijs</i> .	309.
Zamiana połowy Wsi Woli dziedzicznej za Wieś Młociny Krolewską.	310.
Zamiana Dzierżawy Obornik, y innych Wsi Krolewskich za Wście dziedziczne Kadzew y inne.	311.
Zamiana Dzierżawy Żelgniowa y innych Wsi Krolewskich za Dobra dziedziczne Świątniki y Rogalin.	312.
Zamiana Dobr Ziemskich Miasta Studenicy <i>cum attinentijs</i> Łętowni y Łowiska, za Dobra Krolewskie Kuryłowka, <i>alias</i> Tarnawiec <i>cum attinentijs</i> .	313.
Zamiana Starostwa Tyszowieckiego, za Dobra Dziedziczne Miasto Hermanowka.	314.
Nadanie Wioski Klusowa w Woiewodztwie Bełzkim.	315.
Wioska Kozice, do Dzierżawy Zyczyńskiej przyłączona.	<i>Ibidem</i>
Miasto Tuchola.	316.
Woystwo Zbroiewskie.	<i>Ibidem</i>
Dobra Luboml.	317.
Zamiana Wsi dziedzicznej Kruzeniowki, za Wieś Krolewską Serebrya.	319.
Ubezpieczenie dziedzictwa Sukcessorom W. Sapichy Woiewody Mściławskiego.	320.
Ostrzeżenie względem Wsi Kamienca do Woiewodztwa Kaliskiego należącej.	<i>Ibidem</i>
<i>Securitas</i> Dobr Ziemskich Wsi Serebryszcze.	321.
Uwolnienie Starostwa Medyckiego.	<i>Ibidem</i>
Approbacya Prawa III: Weysenhoffom.	<i>Ibidem</i>
Jndygenat Urodz: Antoniego Graffa de Waldstein.	322.
Jndygenat Urodz: Fryderyka Augusta de Costel.	<i>Ibidem</i>
Jndygenat III: Brühlow.	<i>Ibidem</i>
Jndygenat Urodz: Apraxynowi Generałowi Woysk Rossyjskich.	323.
Jndygenat Urodz: Aschowi.	<i>Ibidem</i>
Jndygenat Urodz: Bazylemu Karowi, Pułkownikowi Woysk Rossyjskich.	<i>Ibidem</i>
Uznanie Urodz: Jakuba Buszaka za Jndygenę.	324.
Obiaśnienie Jndygenatu Urodz: Jgielstrowmow.	<i>Ibidem</i>
Przyznanie Szlacheństwa Polskiego Urodz: Redern.	325.
Zachowanie przy Starożytności Polskiego Szlacheństwa Urodz: Nostytza.	<i>Ibidem</i>

(6)

Obiaśnie

Obiaśnienie y ponowienie Indygenatu III: Gordonow.	-	325.
Zachowanie przy Szlacheckiej prerogatywie Urodz: de Ebertz.	-	326.
Przyznanie Indygenatu Ur: Stanisławowi Frankemberkowi.	-	<i>Ibidem</i>
Indygenaty.	-	<i>Ibidem</i>
Uwolnienie à <i>Scartabellatu</i> .	-	328.
Uwolnienie à <i>Scartabellatu</i> Urodz: Fontany.	-	329.
Nobilitacye <i>praeisō Scartabellatu</i> .	-	<i>Ibidem</i>
Nobilitacya zażuczonych Osob.	-	330.
Warunek Prerogatywy Stanu Szlacheckiego, III: Krasnosielskich.	-	332.
Ocalenie honoru Urodz: Franciszka Winnickiego.	-	333.
Przywrocenie do Kłeynotu Szlacheckiego Wieleb: Tomazsa Szczepańskiego Kanonika Warmińskiego z Bracia, Andrzeja Przeczdzickiego y III. Droszewskich.	-	<i>Ibidem</i>
Ubezpieczenie honoru y fortuny III. Rolbieckich.	-	<i>Ibidem</i>
Obiaśnienie <i>Dip.omatum</i> na Szlachecko III: Badenię y Cojow.	-	334.
Przywrocenie do pierwszego Stanu Urodz: Macieja Szczeszyńskiego.	-	<i>Ibidem</i>
Ubezpieczenie Prerogatywy Szlacheckiej Urodz: Zacharkiewicza.	-	<i>Ibidem</i>
Warunek honoru Urodz: Tekli Marcyanny z Naszceckich Kamińskiego.	-	335.
Warunek honoru Urodz: Franciszka Jaworskiego, Brata y Siostry jego ródzonych.	-	<i>Ibidem</i>
Utwierdzenie <i>Legitimitatis</i> .	-	336.
Obiaśnienie Konitytucyi <i>de illegitima prole</i> .	-	<i>Ibidem</i>
Utwierdzenie Działow III: Gurowkich Braci.	-	337.
Zniesienie propinacyi od Sołtysow y Wybrańcow przywłaszczoney.	-	<i>Ibidem</i>
Ordynacya Myżkowska.	-	338.
Ucalenie prerogatywy Starosty Nowomicyskiego.	-	<i>Ibidem</i>
Ubezpieczenie Summ Woiewodztw Wielkopolskich, lokowanych na Dobrach Sierakowie.	-	<i>Ibidem</i>
Przeprawa pod Kozem.	-	<i>Ibidem</i>
Woiewodztwo Rawskie.	-	339.
Przywrocenie Seymikow Włodzimirskiego y Krzemienieckiego.	-	<i>Ibidem</i>
Ubezpieczenie Prawa na Drukarnią Mitzlerowską.	-	<i>Ibidem</i>
Ubezpieczenie gruntu przy Mieście Bielinie Urodz: Kępskiemu.	-	340.
Porwierdzenie Xiążęcego Tytułu WW: y III: Sapiehom.	-	<i>Ibidem</i>
Odeffanie pretenzyi Sukcessorow Urodz: niegdys Jlińskiego Starosty Niżyńskiego, do Kommissyji Skarbu Koronnego.	-	341.
Odeffanie pretenzyi Urodz: Kostewicza, do przyszłego Seymu.	-	<i>Ibidem</i>
Dozwolenie wyjazdu za Granicę.	-	342.
Pozwolenie wyjazdu za Granicę do Wod.	-	<i>Ibidem</i>
Pozwolenie odjazdu za Granicę Urodz: Alexandrowi Borzęckiemu Podstolem Koronnemu Starostie Naszemu Przemyślskiemu.	-	<i>Ibidem</i>
Pozwolenie odjazdu za Granicę Urodz: Adamowi Xiążęciu Czartoryskiemu, Generałowi Ziem Podolskich.	-	343.
Wyjazdu za Granicę pozwolenie.	-	<i>Ibidem</i>
Woytostwo Nakielskie.	-	<i>Ibidem</i>
Ubezpieczenie Dobr dziedzicznych Wiśniawy, Czechowki y Gorayszczyzny Urodz: Andrzeja Tarfa Starosty Trześcińskiego.	-	344.
Sukcessyja Urodzonych Łaczyńskich.	-	<i>Ibidem</i>
Approbacya Fundacyi Panien Kanoniczek Warszawskich.	-	345.
Approbacya Przywileciow Kapitulie Warszawskiej służących.	-	<i>Ibidem</i>
Przyłączenie Funduszu Kapitulie Sendomirskiej.	-	<i>Ibidem</i>
Approbacya Funduszu OO. Bazylianow na Ujazdowie.	-	<i>Ibidem</i>
Approbata Kościoła Katedralnego Dyecezyi Inflantkiej w Kraślawiu.	-	346.
Approbacya Monasteru Umańskiego OO. Bazylianow y Brahiłowskiego OO. Trynitarzow Klasztoru.	-	<i>Ibidem</i>

Approbacya

Approbacya Funduszu w Xięstwie Inflantkim Kościoła w Pofiniu będącego.	-	346.
Approbacya Funduszu <i>Collegij</i> Dyneburskiego OO. Jezuitow, w Xięstwie Inflantkim.	-	347.
Wyderkaff Xięzy Paulinow Konwentu Warszawskiego.	-	<i>Ibidem</i>
<i>Desiderium</i> Urodz: Zaremby Kasztelana Konarskiego Sieradzkiego.	-	<i>Ibidem</i>
Approbacya kupna Gruntow w Mieście Trębowli przez Urodz: Joachima Potockiego Podczaszego W. X. Lits nabytych.	-	348.
Approbacya Sprzedaży y kupna Cekauzu we Lwowie.	-	<i>Ibidem</i>
Ubezpieczenie Dworku Urodz: Potockich	-	349.
Warunek posselsy Urodz: Dołęgi:	-	<i>Ibidem</i>
Uznanie pretenzyi Urodz: Pugetow.	-	<i>Ibidem</i>
O nie oddalaniu Dobr Ziemiękich od Stanu Swieckiego.	-	350.
Kommissyja do rozgraniczenia Starostwa Czchowskiego z Dobrami Drużkowem y inszemi.	-	351.
Kommissyja do Dobr Wsi Kumanowiec, przez Stany Rzplitey wyznaczona.	-	352.
Uwolnienie od Konfiskaty Summy Szlacheckiego Gōbla.	-	<i>Ibidem</i>

KON: W.X.Lit.

KONSTYTUCYE Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

Culaga Gwardyi Litewskich
Konney y Pieszey.

LUbo Konstytucya Seymu przeszłego Roku 1766. uważając nieposobność wyżywienia się żołdem Konstytucyi Roku 1717. postanowionym, przy poprawie Płacy całemu Woysku Litewskiemu, ostrzegła, oraz y postanowiła wyznaczenie Culagow Dwom Regimentom Gwardyi Naszych Litewskich, z tym warunkiem, iżliby też Regimenta Konfystencyą swoją w Warszawie miały, że zaś usługa Nasza od tychże Regimentow *etiam* często w Wielkim X. Lit: lub gdziebyśmy się znajdowali, wyciąga wszelkney gotowości y wczesney do Marszu sposobności, dokądby za Ordynansem Naszym potrzeba wymagała; Więć za Zgodą Stanow Zgromadzonych postanawiamy, ażeby wspomniane Culagi w Proporecy porcy na Gwardye Koronne postąpionych, tymże Regimentom Gwardyi Litewskich z przydaniem 29413. Zł: Pol: gr: 114. na Staab Regimentu Gwardyi Pieszey w Ostatney Konstytucyi niewyrażonych y niedorachowanych corocznie na każdym miejscu gdzieby się one znajdowały, ze Skarbu Wielkiego Xięstwa Litt: wypłacane były: które to 29413. Zł: gr: 114. Regimentowi Gwardyi Pieszey W. X. Litt. za Rok przeszły 1767. Ratą Marcową y Septembrową, a zaś Regimentowi Gwardyi Konney W. X. Litt. od Raty Marcowej 1768. wypłacone mieć chcemy nie zawodnie.

Naznaczenie Pensyi Urodzonemu Generałowi
Altyleryi W. Xięstwa Litewskiego.

Do Pensyi roczney Generałowi Altyleryi Litewskiej *in quantitate* Piętnąstu Tysięcy Złotych Polskich z Prowentow Dobr Altylerycznych Lipniżek naznaczoney, przez szacunek tego Urzędu obfitszą nadgodę Zaśluguiacego, drugie Piętnaście Tysięcy Zł: Pol: przydajemy, które ażeby Skarb W. Xięstwa Litt. co rok dwoma Ratami, iedną w Mieściacu Marcu, a drugą w Mieściacu Wrześniu, Temuż Generałowi

2
rałowi Altylerji, y Następcom Jego, punktualnie wypłacał ustanawiamy. Y odtąd Summę Trzydziestu Tysięcy Zł: Polskich zwyż wyrażonych obudwoch Percept wynoszącą na Urząd Generalstwa Altylerji W. Xięstwa Litt. determinujemy.

Penfya Ur: Oboźnego Polnego Lit.

Ponieważ przez Konstytucyą Roku 1717. Penfya dla Oboźnego Polnego Litt: szczerpła *in quantitate* Tysiąc Pięć set Zł: Pol: na dwie Rathy determinowana, zaczym z Summy Largicyney na akkommodacyą Woysku Litt: przez tę Konstytucyą wyznaczoney, drugie Tysiąc Pięćset Zł: Pol: naznaczamy, y ażeby Skarb W. X. Litt. co rocznie Oboźnemu Polnemu Litt. Trzy Tysiące Zł: Pol: z teyże Summy Largicyney Dwoma Rathami wypłacał, mieć chcemy y nakazujemy.

Porównanie Penfyi Urodzonego Pisarza Kommissyi Woyskowej W. X. Litt: z Penfya Urodzonego Pisarza, takoweyże Kommissyi Koronney.

Na Publiczney Usłudze Pisarstwa Kommissyi Woyskowej W. X. Litt. zostający Urodzony Antoni Dziekoński Stolnik Powiatu Wołkowyskiego, gdy nie bez Expensu na sędzące się kadencye zieżdzać, oraz *Curam Actorum* teyże Kommissyi Woyskowej mieć musi, przeto aby w należytey nadgodzie nie został uposledzony, do ubelpieczoney onemu Konstytucyą 1766. Roku Penfyi *insuper* Pięć Tysięcy Złotych Polskich dodaiemy, y naznaczamy *ad vite ejus tempora*, Co na Rok wynosić będzie Dwanascie Tysięcy Zł: Pol: którą to takową Penfya, aby Kommissya Skarbu W. X. Litt. z Summy na Largicye przez Konstytucyą Roku 1717. determinowaney, punktualnie co kadencya *per medium* temuż Urodzonemu Pisarzowi Kommissyi Woyskowej Litt. za Kwitami onego wypłacała, *à data moderne Legis*, zalecamy.

Podwyższenie Penfyi Urodzonemu Instygatorowi W. X. Litt.

Zwaziąc niedostateczną Penfya Urodzonego Instygatora W. X. Litt. obowiazanego znajdować się według potrzeby, to na Zjazdach Seymowych, to na Kommissyach Skarbowych, do naznaczoney onemu *anteriori Lege* Penfyi, Sześciu Tysięcy Zł: Polskich, Dwa Tysiące Zł: Polskich dodaiemy, którą zupełnie Summę to jest Osm Tysięcy Zł: Polskich, aby Skarb W. X. Litt. wypłacał postanawiatny, Urodzony zaś Instygator W. X. Litt. równą prerogatywą dla Instygatora Koronnego, tak dawnemi Konstytucyami iako y teraznieyszą Opisaną w Prowincyi Litewskiej *gaudere* powinien.

Pen-

Penfye Assessorom Sądow Zadwornych naszych, y Deputatom na Trybunał w Litwie.

3
Chęć równe prace Urodzonych Assessorow Sądow Naszych Zadwornych y Deputatow na Trybunał W. X. Litt. równą nadgodą iak Koronnych opatrzyć, Penfya dla Pierwszych w Osobach sześciu po Osm Tysięcy Zł: Pol: każdemu, a dla drugich w Osobach Czterdziestu y dziewięciu ogólną Summę Sto Czterdzięści y Siedm Tysięcy Zł: Pol: do rozdzielenia między nich, (co na każdego Trzy Tysiące Zł: Polskich wyniesie) Dla Marzałka zaś Trybunałskiego Dwaście Tysięcy Zł: Pol: corocznie z Skarbu Litewkiego naznaczamy. A penfye Assessorom aby tak iak dla Koronnych opisane jest, rozdzielane były *inter presentes* nakazujemy.

Expenfa Łaski Wielkiej Marzałkowskiej W. X. Litt.

Utwierdzając Konstytucyą Ostatniego Seymu 1766. *titulo* o Władzy Marzałkow Wielkich, w ktorey W. Marzałkowi Wielkiemu W. X. Litt. 40000. Złotych Polskich na różne expensa Łaski Marzałkowskiej podczas Rezydencyi naszey, w Litwie naznaczone są. Więć żeby też Summa dla lżeyszego przez Skarb Litewski iey zgromadzenia w Summie coroczney 6666. Zł: Pol: osobno odkładana zostawała y w czasie przypadający każdej Kadencyi Seymu w Litwie, tymże WW. Marzałkom WW. oddawana była postanawiamy.

Zamek Krolewski w Grodnie.

Przychylając się do potrzeby wygody Naszey y Stanow Zgromadzać się zwykłych w Grodnie, na Seymy Ordynaryjne, gdzie Zamek nie tylko jest nadruynowany, ale też w żadne Mobilia nieopatrzony zostaje; więc na tę reparacyą y przyposobienie przyzwoitych Mobilow, Summę Trzykroć sto Tysięcy *flor:* ze Skarbu W. Xięstwa Litewskiego wyznaczamy, które w Trzech lat po Sto tysięcy wyłożone być mają z Summ destynowanych na expensa nieprzeyrzane. A zaś na konserwacyą tego Zamku corocznie Dwieście Tysięcy *flor:* z tegoż Skarbu wykładane być mają. Z których to Summ pierwszy raz tylko wyłożony a drugi na coroczne Zamku utrzymanie wyznaczony, Kommissya Skarbova na Seymach rachunki czynić będzie powinna.

Dom Invalidorum w Wilnie.

Rozpoczętą Fabrykę w Mieście w Wilnie Domu *Invalidorum* dla Żołnierzy approbuując, y kontynuacyą oney Kommissyi Woyskowej polecając, mieć chcemy; aby Skarb W. X. Litt. corocznie na takowe Dzieło po Dwaście Tysięcy Złotych Polskich *ad manus* oney wypłacał, który Dom skoro zupełnie zakończony zostanie, oddani tamże Żołnierze *victum & amictum* z Summy naznaczony mieć będą, czego do-

zor y dyspozycyą Kommissyi Woyskowej zostawujemy, a Kommissya Woyskowa z tey Summy likwidacyą na Seymach czynić będzie obowiązana.

Ubiespieczenie pensyi Ur: Podskarbiego Nadwornego W. Xięstwa Litt.

Pensya roczna na Urząd Podskarbiego Nadwornego Lit: *in quantitate* Dzieścięć Tyfięcy Złot: Pol: Prawem naznaczona, ażeby za nadarzoną niebytność na Kadencyi Kommissyi z okazji w tym czasie inszey usługi publiczney od Rzeczypltey nakazaney potrącaną nie była mieć chcemy. Y dla tego ażeby za przeszłą na Kommissyi Skarbowey nieprzytomność nie wypłacona Pensya, a między Kommissarzow Skarbowych rozdzielona, Temuż Ur: Podskarbiemu Nadwornemu powrocona była, ustanawiamy, y żeby to ustanowienie służyło dla wszystkich tak Woyskowych, iak Skarbowych Kommissarzow na terażnieyszey Delegacyi pracujących.

Szpital w Mieście Wilnie.

Nie bez uzalenia się wewnętrznego każdy z Obywatelow patrzeć musi na ludzi ubogich bez sposobu do życia będących, którzy przyzwoitego przytulenia nie znajdując, okropną mizeryą umierać muszą; chcąc takowych Osób *egestati subvenire*, zalecamy Kommissyi Skarbu W. X. Litt. aby corocznie Dwadzieścia Pięć Tyfięcy Złotych Polskich *ad manus* J. W. Woiewody Wileńskiego wypłacała. Ktory za takową Summę Plac y Dom w Mieście Wilnie zgodny na szpital upatrzywszy onże zapłaci, y wygodne Erekye dla Ubogich poczyniwszy, *in futurum* z Summy naznaczoney *vielum & amictum* dostarczać pod swoim dozorem Magistratowi Wileńskiemu zaleci, *Salvo Calculo* przed Kommissyą Skarbu W. Xięstwa Litt.

Przypadkowe Expensa Kommissyi Skarbowey W. Xięstwa Litt.

Ponieważ nieuchronne potrzeby Kommissyi Skarbowey W.X.Litt. różnych nadzwyczajnych wyciągają wydatkow, iako to: na zesłanie Offycyalistow do inwestygacyi w wypadających interessach, tudzież na Kondescenycie z Dekretow nakazane, na Więzniow, Druki Konstytucyi, Uniwersałow, Oprawy Protokulow, Swiec. &c. Więc na takowe expensa dla Skarbu Litewskiego Dwadzieścia Tyfięcy *flor:* z ktorych się na Seymach rachować ma, naznaczamy.

Pensya Lustratorom Pogłownego Zydowskiego w Wielkim X. Lit.

Wiele na tym należy aby ustanowione podatki porządnie y bez uprzykrzenia wybierane były. Postanawiamy aby co do Podatku pogłownego Zydowskiego iuż nie co Pięć lat, ale co Dwadzieścia Nowe wy-

we wypadają Lustracye, rachując od czasu odprawionej przeszley Lustracyi, w czym żeby takową publiczną sprawującą pracę bez przyzwoitey niezoftawali nadgrody, z Skarbu Litewskiego Czterdzieści Pięć Tyfięcy Zł: Pol: naznaczamy, co na rzeczone Dwadzieścia lat dzieląc, przypadnie na Rok Dwa Tyfięce Dwieście Pięćdziesiąt Zł: Pol: Więc tenże Skarb to roczne *quantum* zgromadzać na lat Dwadzieścia, y do czasu Lustracyi co Dwadzieścia lat konserwować będzie, y żeby na Seymach w rachunku Percepty iako też w expensie gdy Lustracya (iako wyżej) nastąpi, podawał, nakazujemy.

Ofiarowanie Nam Summy od Stanow Rzeczypospolitey z Skarbu W.X.Litewskiego.

Kiedy Stany Rzeczypospolitey mając sobie dobrze znaną szczupłość dochodow z Dobr Stołu Krolewskiego, a oraz szczerą Naszą ochotę do zażycia ich na pożytek kochanej Oyczyzny, ofiarują Nam Krolowi na każdy Rok z Skarbu W. X. Litt. Summę Pięćkroć Sto Tyfięcy Złotych Polskich wypłacać się mającą. MY KROL tę ofiarę z wdzięcznością przyjąwszy, nie inaczej wyliczaną tylko za dyspozycjami Naszemi mieć chcemy, y że nam tylko służyć ma, a nie Najjaśnieyszym Krolom po nas Następującym deklarujemy.

Uspokojenie długow prawem wyznaczonych w Wielkim Xięstwie Lit.

Kiedy ściłą dla każdego kraju powinnością jest: Długi za słuźne osądzone wypłacać; Naznaczamy zatym Skarbowi W. X. Lit. *ad rationem* zniesienia Summ osobnemi terażnieyszego Seymu Konstytucyi Aslygnacyami dla wyrażonych w nich *respectivè* Obywatelow przyznanych corocznie Pięćkroć sto Tyfięcy Złotych Polskich, aż poki wszystkich tych pretensyi nienpokoi; Żądając żeby takowe długi wypłacane były proporcjonalnie do każdego długu, to jest: żeby Kommissya Skarbowa Litewska przypadające na swoy Skarb Długi w iedną Summę zkomputowała, y tęż Summę do Proporcyi wyznaczonego corocznego na Długi *quantum* na Lata podzieliła, a potym każdemu Kredytorowi proporcjonalnie do przyznanej iemu kwoty tę część ktora z podziału na Lata całej Summy do wyliczenia iemuż przypadnie, wypłacała.

Summy na Expensa Extraordinaryne Rzeczypospolitey z Skarbu Litewskiego.

Kiedy wszystkich nieodbitych wydatkow ktore Rzeczypospolita na różne okoliczności y Interessa potrzebować może, przeyrzeć niepodobna; przeto aby y w tych bez wczesnego opatrzenia niezoftawiała, Summę na takowe Expensa nadzwyczajne Skarbu Litewskiego 496000. Zł: Polskich ktora to Summę a nie więcej za Dyspozycyą *Senatus Consiliorum* na takowe nieprzewidziane potrzeby obracać y wydawać pod obowiązkiem rachowania się na Seymach pozwalamy.

Wypłacenie Summy Trzech kroć Sto Tyfięcy z Skarbu W.X.Lit. Skarbowi Krolewskiemu należący.

GDy dotąd nieprzyšlo Kommissyi Skarbu W. X. Lit. wypłacić Skarbowi Naszemu Summy Trzech kroć Sto Tyfięcy Seymem *Coronationis* ostrzeżoney; Więc tey wypłacenie z Percepty Pierwszey na Expenfa Extraordynaryjne zalecamy.

Zawdzięczenie W. Marszałkowi Generalnemu Konfederacyi W. X. Lit.

Lubo Chwała wielkich Czynow sama w sobie znayduie powinna *recte factorum* satysfakcyą, y na późne wieki rozciągniony Dobrey sławy odgłos cnotliwym sercom iest nadgroda, iednak aby y Rzeczpospolita należytey z strony swoiey nieuchybiła wdzięczności, tedy W. Stanisławowi Brzostowskiemu Staroście Bystrzyckiemu Generalney Konfederacyi W. X. Lit. Marszałkowi, wszystkie usilności swoie dla miłości Oyczyzny chętnie ofiaruiącemu, zawdzięczając wielkie prace, kółta, y chwalebne dzieła iego, w czasie teyż Konfederacyi, bez ochrony zdrowia *publico* potrzebnego czynione, Summę Dwa kroć Sto Tyfięcy Zł: Polskich na Starostwo Bystrzyckie, w Woiewodztwie Wileńskim leżące, wnosimy, aby nowy *suo tempore* Donataryusz nie wprzod do Posłsiyi tegoż Starostwa Bystrzyckiego przychodził, aż Sukcesorom W. teraznieyszego Starosty Bystrzyckiego, Summę Dwakroć Sto Tyfięcy Zł: Pol: wypłaci, która raz tylko wypłacona bydź ma, ostrzegamy y assekuruujemy.

Gratitudo Urodzonemu Sekretarzowi Konfederacyi Generalney Prowincyi W.X.Lit.

MAiąc wzgląd na zasługi y prace *in Publicum* Urodzonego Alexandra Hołowczyca Podstarościego Sądowego Powiatu Orszańskiego, Sekretarza Konfederacyi Generalney Prowincyi Litewskiej, Summę Dwadzieścia y Pięć Tyfięcy Złotyeh Polskich naznaczamy, którą ażeby Skarb W. X. Litt: temuż Ur: Sekretarzowi *in dilate* wypłacił, nakazujemy, y że *in rationibus Publicis* przyięta będzie, tenże Skarb upewniamy.

Uspokoienie Summy Sukcesorom W. Krzysztofa Zawifzy, Woiewody Mińskiego.

Ponieważ Konstytucya Roku 1726. bonifikując straty y Expenfa na kilku Seymowych Dyrekcyi ś.p. W. Krzysztołowi Zawifzy, Woiewodzie Mińskiemu, Summę Ośmdzieściu Tyfięcy Złotyeh Polskich ze Skarbu Rzeczpospolitey wypłacić nazaczyła, a tę dotąd nieopłaconą *Succesores* onego bydź mienia; Zaczym aby Skarb W. Xięstwa Litt: takową Summę Ośmdzieściu Tyfięcy Złotyeh Polskich Sukcesorom tegoż

goż W. Krzysztofa Zawifzy Woiewody Mińskiego z Summy na długow uspokoienie wyznaczoney wypłacił, nakazujemy. *Salvis quietationibus* przez Skarb *producendis*, iezeliby ta Summa po części, *vel in toto* opłacona była.

Uspokoienie Długu Sukcesorow J. W. Michała Paca, Woiewody Wileńskiego, Hetmana W. Xięstwa Litt:

Ponieważ Konstytucye Roku 1676. 1677. 1678. 1683. 1685. y 1690. wyświadczaia, iż z Summ *de proprio* na potrzeby gwałtowne Rzeczpospolitey przez ś.p. J. W. Michała Paca Woiewody Wileńskiego Hetmana W. Xięstwa Litt. *in quantitate* 474298. Zł: Polskich erogowanych, po dobrowolnym przez tegoż J. W. Hetmana Zł: Pol: 118000. dla Rzepltey ustąpieniu została się onemu wianna y do zapłacenia przez Skarb W. X. Lit: nakazana Summa Zł: Polskich 356298. Zaczym aby Skarb W. X. Lit: tę Summę Sukcesorom tegoż ś.p. J. W. Hetmana W. X. Lit. z Summy na uspokoienie Długow wyznaczoney wypłacił, nakazujemy, *Salvis Quietationibus* przez Skarb *producendis*, iezeliby ta Summa po iakiey części była wypłacona.

Uspokoienie Pretensyi Sukcesorow Urodzonego Hrehorego Ogińskiego.

Ponieważ Sukcesorowie ś.p. Hrehorego Ogińskiego Hetmana Polnego Litewskiego, od dwóch Corek tegoż Hrehorego Ogińskiego, to iest Angeli z Ogińskich Parisłowey, y Eufrozyny także z Ogińskich Pacowey pochodzący, *legimitatem* pretensyi swoiey do Rzeczpospolitey dowodzą, a nayprzod Konstytucyami 1703. na Seymie Lubelskim, 1710. na Seymie Warszawskim kalkulacyą wzwyż wspomnionemu Hrehoremu Ogińskiemu, z Administracyi Cest Litewskich J. K. Mei y Rzeczpospolitey na Trybunale Skarbowym W. X. Lit. nakazującą pokazują. Po których wypadłych Roku 1711. oryginalną pokładając kalkulacyą *ad mentem* wzwyż wspomnionych Konstytucyi Expediowaną, y że w czasie Inkursyi na ten czas Szwedzkiey będący zastępując pilne Rzepltey potrzeby Hrehory Ogiński, z własney Substancyi nadał nad Perceptę Zł: Polskich 210517. oczywiście dowodzą, a nad wszystko kiedy Recessem Seymowym *Anni* 1717. & *Anni* 1764. ubezpieczającym nietylko pretensyą tak sprawiedliwą naddanych własnych Pienędzy, ale też y Sta Tyfięcy przez *Laudum* Olkienieckie, drugie Sta Tyfięcy przez *Laudum* Puzowieckie temaż Hrehoremu Ogińskiemu deklarowanych, y pensyą Buławy Polney przez Lat kilka zatrzymaną sprawiedliwość swoiey dowodzą pretensyi. A lubo skomputowane *in unum* Summy przeszło na Siedm kroć sto tyfięcy wyniknęłyby, Ciz iednak Sukcesorowie *amore Boni Publici* 400000. Zł: Pol: kontentować się ze wszystkim przyrzekają. Więc My za Zgodą wśzech Stanow, nakazujemy aby Skarb Koronny 266666. Gr: 20. a Litewski 133333. Groszy 10. z Summy na uspokoienie Długow wyznaczoney wzwyż wspomnionym Sukcesorom Summę Zł: Polskich Czterykroć Sto Tyfięcy *pravia Quietatione* wypłacił, *salvis*

Quietationibus przez Skarb W. X. Lit. *producendis*, jeżeliby się jakie *in ante* pokazały. Ci zaś Sukcesorowie z wszelkich do Rzepltey pretenzji *ex Fonte* Hrehorego Ogińskiego pochodzących, Kwit Autentyczny zeznać będą powinni.

Uspokoienie Długu Wielebnemu Masłalskiemu Biskupowi Wileńskiemu.

Ponieważ Skarb W. Xięstwa Litt: z Summy Szawelskiej po części tylko Wielebnego Masłalskiego Biskupa Wileńskiego uspokoiliśmy, winne mu jeszcze Sto Dwadzieścia Pięć Tyficy Zł. Polskich dotąd nie wypłacił; Zaczyn temuż Skarbowi W. X. Litewskiego pomienioną Summę Sto Dwadzieścia Pięć Tyficy Złoty Polskich Wielebnemu Masłalskiemu Biskupowi Wileńskiemu z Intrat na płacenie Długow Rzezcypolitey naznaczonych wypłacić zalecamy.

Ubepieczenie liquidacyi Summy z Okupna Dobr Szawel wynikłej.

Ponieważ *ad Mentem* Konstytucyi *Convocationis* Roku 1764. Wielm: Fleming na ten czas będący Podskarbi Wielki W. Xięstwa Litt: okupując Dobra Szawle w Wielkim Xięstwie Litt: sytuowane Stołowi Naszemu należące, Summy 600000. Zł. Polskich *ad Mentem* teyże Konstytucyi do Rak Ośw: Xiążęcia Karola Radziwiłła, Marszałka *ad presens* Konfederacyi Generalnych Prowincyi Koronnych y Sejmowego nie oddał; zczyn zdanie rachunku z tey Summy, iak się obrocila w Sądzie *ultima Instantie* w sprawach OO. Xiążąt Radziwiłłow wyznaczonym, nakazujemy, a jeżeliby dowiodł W. Fleming Wda Pomorski, iż tę całą Summę lub część oney do Skarbu W. X. Litt. importował y oddał, y że już ta Summa z Skarbu W. X. Litt. wypłacić się powinna, przeto Kommissji Skarbu W. X. Lit. opłacenie totalney Summy, lub części teyże Summy realnie wyprobowanej, O. Xięciu Radziwiłłowi Marszałkowi Konfederacyi Generalney Koronney y Sejmowemu, mało-letniego Brata swojego Opiekunowi nieodwłocznie rozkazujemy.

Opatrzenie Archiwow Woiewodztw Trockiego y Witebskiego.

Ponieważ Woiewodztwa Trockie y Witebskie zadofyć czyniąc Konstytucyi Seymu Naszey Koronacyi, *titulo*: o Xięgach y Aktach -Z uchwalonych *per Lauda* Prowentow, tamte w Mieście Trokach, a te w Witebsku Archiva na Xięgi Ziemskie y Grodzkie z Kancellaryami y Izbą Sądową murować zaczęły, a *presenti Lege* ostrzeżoną, ażeby Woiewodztwa y Powiaty *per Lauda* na Seymikach Podatkow uchwałać nie mogły, przeto ażeby takowe *Archivorum* dzieła, przez ujęte do zakończenia onych Spofoby zařtanowione niebyły. Uřtanawiamy ażeby iak skoro Podatki teraznieyszym Prawem wyznaczone importować się zaczęła, Kommissja Skarbu W. X. Litt. przez lat Dwie corocznie kaźde-

mu z tych Woiewodztw po Ośm Tyficy Złoty Polskich, to jest Rathą Marcową Cztery Tyficy Złoty, y Rathą Septembrową po tyleż wypłacała, tak ażeby tym Woiewodztwom przez Lat Dwie po Szeřnaście Tyficy Złoty Polskich z Summ na nieprzeyrzane Expenřa naznaczonych niezawodnie doyść mogło, z ktorych to Summ ażeby pomienione Woiewodztwa rozpoczęte *Archiva* dokończyły, y Kalkulacyę *de Expenřis* ze Skarbu *Summis*, przez tych ktorzy nad takowemi Fabrykami dozor mieć będą, przed zesłanym od Kommissji Skarbowey albo komu to zlecić zechce, wiernie zdały zalecamy, y mieć chcemy.

Satysfakcy a Długu Urodzonemu Tadeuszowi Kocięłłowi Staroście Markowskiemu winnego.

Ponieważ Summa *in quantitate* Dwoch kroć Sta Tyficy Złoty Polskich Konstytucyą Seymu szczęśliwey Koronacyi Naszey Urodzonemu Tadeuszowi Kocięłłowi do zapłacenia z Skarbu W. X. Lit. czterema Rathami affekuirowana, w iedney tylko Racie iest zapłacona, zczyn resztuiące Sto Pięćdziesiąt Tyficy Złoty Polskich, ażeby Skarb W. X. Litt: monetą według Prawa Kurreney mającą, iak naysprzedzey być może wypłacił, mieć chcemy, y postanawiamy. *Similiter* Dług *in quantitate* Czterech Tyficy Złoty za Sekretaryą Legacyi do Moskwy, Urodzonemu Marcinowi Korbuttowi asygnowany, a przez Konstytucyą 1766. Roku rekognořkowany, ażeby z tegoż Skarbu W. X. Litt. był wypłacony Synowi Jego, naznaczamy.

Uspokoienie Długu Urodzonego Platera.

Summa Sześć Tyficy Pięćset Talerow bitych przez Konstytucyą 1717. Roku, Urodzonemu Janowi Platerowi w nadgrodeę Expenřow Iego znacznych, pod czas Rezydencyi u Dworu Roslyjskiego dla Interesřow Rzepltey poniesionych, z Woiewodztw y Powiatow W. Xięstwa Litt. *ad exolvendum* naznaczona; Ponieważ *ex Cognitione* Kommissji Skarbu W. X. Litt: *vigore* Konstytucyi Konwokacyiney 1764. pokazuje się bydyć dotąd niezapłaconą. Więć chcąc w tym należytą uczynić satysfakcyę, y oraz řwiadczoną wiernie *publico premiare* usługe, Summę Szeřdziesiąt Cztery Tyficy Zł. Pol: do wypłacenia Urodzonemu Wilhelmowi Platerowi Woyskiemu Infantyskiemu, Synowi Urodz: Jana Platera, ze Skarbu W. Xięstwa Litt: naznaczamy.

Uspokoienie Pretenzji Sukcesorow W. Jana Strutyńskiego, niegdys Kasztelana Infantyskiego.

Ponieważ W. Jan Strutyński niegdys Kasztelan Infantyski na różne Chorągiewne y Woyskowe potrzeby Pięćdziesiąt trzy Tyficy Trzyřsta Cztery Złoty własnych wyexpensował; zczyn Kommissji Skarbowey W. X. Litt. zalecamy, ażeby (weyrzawiszy y roztrząřawszy,

10
Jeżeli pomieniona Summa 53304. Złotych Polskich do Skarbu W. Xięstwa Litt: do zapłacenia należącą być się pokaze, y jeżeli się kwity od niego na tę Summę, lub kwity Generalne, od całego Woyska W. X. Litt. pod tą Datą nie pokażą) Sukcesorom s.p. Jozefa Strutyńskiego, Starosty Seweykiego onę wypłaca; A jeżeliby ta Pretensya, czy to *in toto*, czyli *in parte*, nie do Skarbu Rzplitey, ale do kogo innego, lub do *Dobr Privatorem* Regulowaną być się pokazała; tedy w to też Kommissya Skarbu W. X. Lit. weyrzawszy, Rzecz całą *pro Informatione* Stanom Rzplitey, na najbliższym Seymie podać obowiązana będzie. Dalsze zaś Sukcesorow s.p. Jozefa Strutyńskiego, Starosty Seweykiego, *ex Capite* W. Jana Kasztelana Infantskiego, *qua* Porucznika Jego Krolewskiej Mości, a Urodzonego Michała, Starosty Lubonickiego, *qua* Chorążego J. K. Mci Strutyńskich, ozaległe Gaze y Pensye Ich do Rzplitey formowane pretensye, do Kommissyi Skarbowey W. X. Lit. na weyrzenie, y Rozsądzenie odsyłamy, oraz na najbliższym Seymie Rzplity informować zalecamy.

Uspokoienie Pretensyi Urodzonego Michała z Kozielska Puzyny, Pifarza W. X. Lit. Sukcesorom należący.

Summę Dwa Tysiące Talerow Bitych, Sukcesorom Urodzonego Michała z Kozielska Puzyny, Pifarza Wielkiego W. X. L. dwoistym Reccessem mianowicie *Anni* 1726. y 1766. ubezpieczoną, tymże Sukcesorom, ze Skarbu W. X. Litt. wypłacić nakazujemy.

Dług Urodzonym Romerom należący.

Lubo Sukcesorowie Urodzonego Mateusza Romera Generała Altylleryi W. X. Lit. *probando Realitatem* długu, sobie od Rzplitey należącego, nie tylko *vigore* Konstytucyi 1690, y 1764. na Zł: 143771. y gr: 28. Lecz *insuper* Regestrami, *ad Calculum* sporządzonemi, przez tegoż U. Romera Generała Altylleryi W. Xięstwa Lit. podczas różnych Kampanii, od 1690. do 1694. Roku na różne Altylleryi potrzeby, nad Perceptę Expenfowaney Summy 247733. Złotych, y gr: 19. *liquidè* dowiedli, lecz ponieważ poslednijszey Summy, *idque* 247733. Złotych, y groszy 19. dla Rzplitey, chcąc w oney *bene mereri*, ustąpili y darowali; Więc *presenti Lege in vim Gratitudinis*, oraz Bonifakacyi zadawnionego długu, tymże Sukcesorom U. Romera Generała Altylleryi W. X. Litewskiego, Summę Dwa kroć Sto Tysięcy Złotych Polskich, *pro liquido debito* uznaliśmy; Oraz ażeby tę Summę Kommissya Skarbowy W. X. Litewskiego za Kwitem onymże wypłaca, z Summy na uspokoienie długow wyznaczoney, zlecamy.

Uspokoienie długu Sukcesorom Urodzonego Hilarego Połubińskiego Pifarza Polnego W. X. Litewskiego.

Ponieważ Konstytucya Roku 1661. wyraźnie objaśnia, iż Summa de
pro-

11
proprio na różne czasu Woyny Rzeczyplitey potrzeby, przez Urodz: Hilarego Połubińskiego Pifarza Polnego W. Xięstwa Lit. *in quantitate* Czternaście Tysięcy Dwieście Pięćdziesiąt Ośm Złotych Polskich erogowane, została się onemu winna, więc do zapłacenia przez Skarb W. X. Litewskiego takową summę Sukcesorom tegoż Urodz Hilarego Połubińskiego Pifarza Polnego W. Xięstwa Litt: z Summy na uspokoienie długow wyznaczoney nakazujemy, *salvis quietationibus* przez Skarb *producendis* jeżeliby ta Summ po części *vel in toto* opłacona była.

Satysfakcyja Sukcesorom Urodzonego Krzysztofa Sulistrowskiego.

A Ssekurowana *per Constitutionem* R. 1717. restytucya Expenfow *pro Arrario publico* Urodz: Krzysztofa Sulistrowskiego, Chorążego Powiatu Oszmiań: niegdyś Marszałka W. X. Lit. Konfederacyi łożonych, *ex post* Sukcesorom onego na Kommissyi Grodzieńskiej Summa Złotych Polskich Sześćdziesiąt jeden Tysięcy Ośm set Sześćdziesiąt y Ośm, y groszy Dwadzieścia y dwa naznaczona, a Roku 1766. *per Constitutionem* w Reccess odłożona, ponieważ dotąd skutku niewzięła; Zaczym aby Kommissya Skarbu W. Xięstwa Lit. pomienioną Summę 61868. gr: 22. Sukcesorom wymienionego Urodz: Sulistrowskiego, *salvis transactionibus* między nimi *subsecutis* za Kwitem od onychże sobie danym, z percepty na uspokoienie długow wyznaczoney wypłaca, nakazujemy.

Uregulowanie podatku w Wielkim Xięstwie Litewskim.

Konstytucyą Seymu *immediate* odeszłego Roku 1766. o Czopowym w Wielkim Xięstwie Lit: zasła, approbując, a znosząc przelży Podymnego y Czopowego Podatek, oraz niektóre stołujące się do ustanowionego, teraz Czopowego, przydając obowiązki teraznieylzym Prawem mieć chcemy, ażeby przez wzgląd potrzeb Rzeczypospolitey nie iuz Dziesiąty grosz z zysku propinacyinego, lecz piąty, część Piąta, to jest: Dwadzieścia ze stu Złotych znaczący, od Possessorow do Skarbu Rzplitey był wypłacany. Gdyby zaś potracanie Expenfow ściągających się do takowych Propinacyi Arendowanych, y Dworskiemi Szynkami utrzymywanych obszernego Possessorom tłomaczenia nie czyniło; Niektore względem expensow propinacyinych objaśniając, Punkta w Rocie do zaprzyiężenia po niżej przepisany wyrażamy. Ktorą wżyscy Obywatele w W. Xięstwie Litewskim & *Annexarum Provinciarum* w Dobrach Naszych Hibernowych y Lennych, tudzież Ziemiach, Szlacheckich, y Duchownych, w Miastach, w Miasieczkach, Wsiach, y wszelkich Szynkowych mieyscach, propinacye w Szynkach y Arendach mający, iakiegokolwiek Stanu y kondycyi, niezastaniając się żadnemi Wolnościami y Przywilejami na wolną od płacy propinacyi, nawet przed Unią nadanemi, *sine ulla Bonorum & Personarum exceptione* sami w Osobach, albol też przez Kommissarzow, Ekonomow, Admistratow, Namiesnikow, czyli Pifarzow Prowentowych; a w Dobrach Naszych Stołowych Administratorowie lub ich Dyspozytorowie wykwidowawszy Prowent swoy z Propinacyi, bądź przez własny Dworny
Szynk

Szynk utrzymywany, bądź Arendą postąpioney, wykalkulować zysk czystey intraty *demptis expensis*, z samey tylko propinacyi Trunkow przez Rok przychodzący, będą powinni; to jest, w Szynkach Dwornych, wytrąciwszy expensę Possessorow, a w Arendach to wszystko, co nie jest Propinacyą Trunkow; z takowego zysku, Piąty grosz do Skarbu Rzplitey płacić, y realność importowania, podawizy Tabelę kaźdey Karczmy y Szynku w Miastach, Miasteczkach, Dobrach, Krolewstwach, Wsiach, iako też y w Dobrach Naszych Stołowych znajdujących się zaprzyśiądz mają, w te słowa:

JAN. N. przysięgam Panu BOGU w Trocy Świętęj Iedynemu, iż w Dobrach N. nazwanym, Zysku z Propinacyi wszelkich Kraionych, y Zagranicznych Trunkow, z Karczem, Domow, y wszelkich Mieśc Szynkowych, mnie przychodzącego intraty roczney Zł: Polskich N. z ostatniego Roku doświadczenia, zweryfikowaney, a do roczney Percepty wyrachowaney Zł: Pol: N. znalazło się, od ktorego Piąty grosz Złot: Pol: N. wynoszący do Skarbu Rzplitey zaprzyśięgać dla płacenia, do dalszey w tym dyspozycyi Rzplitey podać. Y że przez wytrącenia gruntow, Młynow, y innych z Karczem Prowentow, nie propinacyiny zysk znaczących; iako też w utrzymaney Dworskich Szynkow propinacyi między sprawiedliwe oney expensy, Erekeyi, konserwacyi, y deterioracyi Karczem y Browarow, nierachowałem, y nie takowego od propinacyi Trunkow zysku, na szkodę Rzplitey nicoutałem, tak mi Panie Boże dopomóż.

Ktory Jurament nie iuż w Kancellaryi, lecz przed Starostami lub Ich Urzędami Grodzkimi, gdzie Dobra leżą, *non obstante* do słuchania takowych Juramentow dla ktorego z Urzędnikow *noctu Juris*, wypełniony, y poczwazły w Roku terażniejszym 1768. od dnia pierwszego Miesiąca Septembra, do Dnia Piątego Miesiąca Ockobra, przez wszystkich Obywatelow W. X. Litt. *non obstante Die Fsta* zakończony być ma; & *expletum Juramentum* Aktami tegoż Grodu, stwierdzić się powinno, a Starostowie lub ich Urzędy Grodzkie, w takowym komplecie, iaki do sądenia *requiritur*, Rotę przepisaną podług Osob zaprzyśięgających czytać, y zaprzyśięgania doyrzeć mają. Kancellarye zaś Grodzkie z takowych *abjurat* Czopowego porządnie ułożoną, Parafiami Taryffę z specyfikacyą Karczem, y z nich intraty Propinacyiney kaźdego Possesora do Kancellaryi Kommissy Skarbowey nie później, iak w Roku terażniejszym 1768. na dzień 25. Miesiąca Ockobra odsyłać mają dla wczesnego przez Kommissyą Skarbową z takowych Taryff *abjuratow* nych Summaryuszu Percepty Czopowego, z kaźdego Woiewodztwa y Powiatu przychodzący sporządzenia, podług ktorego Juramentu, y stosującego się do niego Taryffy Grodzkiey, Woiewodztwa y Powiatu, takowy Czopowego Podatek, za wykonanym raz Juramentem do dalszey Rzeplitey dyspozycyi kaźdego Roku Dwie ma Ratami, to jest, iedną Rathą od Dnia Piętnastego Miesiąca Marca, do dnia Piątego Kwietnia, Drugą Rathą od Dnia Piętnastego Miesiąca Septembra, do Dnia Piątego Miesiąca Ockobra na Terminach pułrocznych płacony będzie, *nullo obstante casu, aut impedimento, sub pena Solutionis alterius tanti*, za wydaną z Grodu Delatą od Kommissy Skarbowey W. X. Lit. przez ekucyą żołnierską, (Ktorey Kommissy Woyskowa *denegare* niema) *in rem Fisci Reipublicae*, na Dobrach *inculpatorum vindicanda*.

A iezeliby

A iezeliby Dobra iakieykolwiek natury extensyą attynencyi swoich w drugie Woiewodztwo lub Powiat miały, tedy Possessor, Kommissarz, Ekonom, Pisarz Prowentowy, lub Dyspozytor, nieodłączając *à fundo* attynencyi w tym Woiewodztwie, lub Powiecie, Podatek Czopowego y Szeleżnego zaprzyśięgać, Tabelę Karczem y Szynkow podać, y cały Podatek do Kancellaryi waościć będzie obligowanym, w którym Woiewodztwie lub Powiecie *Fundus Principalis Bonorum* jest sytuowany; Gdzie zaś między Dwoma lub więcej Possessorami, Kwestya, o własność Karczem, lub w nich Propinacyi zachodzi, chociaź który z nich Piąty Grosz Prowentu z takowych Propinacyi do Skarbu Rzplitey zaprzyśięgnie, y w Taryffę pod swoim Imieniem zapisze, to iednak Prawom y Pretensyom drugich *prejudicare* nie ma.

Takowy zaś Podatek Czopowego w piątym groszu z czystego zysku, część Piątą, to jest: Dwadzieścia ze Stu Złotych znaczący, do Skarbu Rzeczypospolitey opłacany, ażeby dla propinacyi Possessorow niezdawał się być uciążliwym, oraz ażeby Zastawnicy y Arendarze Dobr, z przyczyny onego do Dziedzicow iakowey pretensyi nieformowali, w Dobrach Naszych Stołowych Administratorowie, lub Dyspozytorowie, w Hibernowych, Starostowie y Dzierżawcy; tudzież w Duchownych, Szlacheckich, y innych wszelkich iakieykolwiek Stanu y Kondycyi, Miasta, Miasteczka, Wsi, Karczmy, y Domu Szynkowego Possessorowie, nie tylko moc mieć będą podnieść Cenę w szynku na kaźdym trunku w propinacyi zaarendowaney, lub Dworskim szynkiem utrzymywaney, pociągając *ultimum Consumentem* do takowey publicznego Podatku Kontrybucyi; Lecz ktoby *in prejudicium* takowego Possesora podnoszącego na Trunkach Cenę do Dzieśiątego grosza rownie oney w swych karczmach podwyżżyć niechciał, tym bardziej gdyby ją zniżyć ważył się, animadwersyą Urzędom Grodzkim w kaźdym Wojewodztwie y Powiecie oraz rygor Czterdziestu kop na przestępnych takowey Prawa ustawie Obywatelow wskazać y Cenę przedawanych Trunkow podług Sprawiedliwey taxy umiarkować, a do wyznaczonego Prawem Dzieśiątego grosza podnieść nakazujemy; a ktoryby w wszelkich Dobr Possessor po takowey zażłyey swych Karczem, lub wszelkich Domow Szynkowych abjuracie, spuścizną Karczem do Taryffy niepodaną, y nie *abjuratow*aną wyreparowawszy lub nową wystawizy na propinacyą zaarendował; albo w oney Szynk Dworny utrzymował; takowy powinien będzie po pierwszym Roku rachując od daty zaczętey Propinacyi pomienioną Karczem lub Dom szynkowy do Taryffy Grodu swego wprowadzić, y z oney wzięwszy proporcya, od intraty czystego zysku Prowent w Piątym groszu Część Piątą to jest Dwadzieścia ze Stu Złotych znaczący, do Taryffy Grodzkiey wprowadzić, y do Skarbu Rzplitey wnaśzać powinien będzie, pod utratą Prowentu z teyże Karczmy na lat trzy, iezeliby go utcił, & *sub pena sessionis Turris* w Sądzie Grodzkim *ad Delationem cuiusvis* na Niedziel dwie *decernenda*. Takową zaś przybyłą Czopowego Intratę, po kaźdey Racie Kancellarye Grodzkie do Akt Kommissy Skarbowey przesyłać powinny będą.

Gdzieby oraz w ktorychkolwiek wyżej wspomnionych Dobrach przez wystawienie cudzych Karczem, lub z przyczyn iakowych, y dezolacyi, Propinacye Arendowane, lub Dworskim Szynkiem utrzymywane w znacznym uszczerbku zniszczyć miały, tak dalece, gdyby

Czwarta Część Prowentu Posseſſorowi ubyła, w takowym przypadku wolność Posseſſorom zostawie się uczynienia odezwy do Kommissyi Skarbowey, która po uczynionej *in Fando* przez zeſanego od siebie za instrumentem Officyliaſty Skarbowego weryfikacyi takowey propinacyney intraty, defalkę do iakowego czasu *pro exigentia decelſu* uczynić moc mieć będzie, jeżeli decelſ wynikły z przybywałego Nowych Propinacyi Prowentu będzie mógł być zaſtąpionym.

Ktoby zaś Karczmy ſwey, w ktorey teraz, na iakimkolwiek bądź miejscu utrzymuje Propinacyę, czyli po Abjuracie, za wyreparowaniem, lub nowym wystawieniem w nich propinacyę, do Taryfſy nie podał, y Prowentu z Czopowego, na Skarb Rzpltey przychodzącego teraz uſtanowionego nie zaprzyſiągł, takowy *ad instantiam cuiusvis* zapozwany do właſnego Grodu, gdzie takowe Karczmy Sytuowane będą, z Regeſtrow *Filci Summario Proceſſu* Rozprawić się, y ſiedzeniem dwu-Niedzielnym Wieży, oraz zapłaceniem 200. Grzywien, połowy z nich na Skarb Rzpltey, a połowę razem z przyſądzeniem Expenſow Prawnych dla Delatora *precisâ appellati* nie karanym byź ma, a Intrata utaiiona, do Taryfſy Grodzkiej, z kąd przez komunikacyę do Akt Kommissyi Skarbowey, wprowadzoną byź powinna; Ktory rygor ſądze Urzędy wſkazując, uwalniać mocy mieć nie będą, *sub triplici reſiſſione*, za zapozwem ſamego Sądu, do Trybunału Głównego W.X.Lit. *Ex Regeſtro Filci* na tenże Sąd *Irroganda*.

Poddani także w niektórych Dobrach Hybernowych y Stołowych, zaſzczycający się dawnymi, Anteceſſorow Naſzych Libertacyami, y Przywilejami, na Wolność robienia w Browarach, Wodek y Piwa, nie mniej w niektórych Ziemskich Dobrach takowy zwyczaj mają ſobie pozwolony, który iako *Incompatibiliter* zażywany, & *praesudicium* Skarbowi Naſzemu, w Prowencie Czopowego, do piątego Groſza z Intraty Propinacyney przywiązane czyniący, Kaſtujemy, y ażeby Posseſſorowie pomnożywszy z tą Propinacyę Arendowane, lub Dworskimi Szynkami utrzymywane, Piąty Groſz z takowey Intraty do Skarbu Rzeczypoſpolitey wypłacali, pod tymże przyſięgi, y na tę przybyłą Intratę obowiązkiem: warujemy. A ktoby takowemu Uſtanowieniu, zadoſyć uczynić nie chciał, takowy *ad cuiusvis Infantiam* za ſuſznym przeſtępstwa dowodem, w Sądzie Kommissyi Skarbowey, ſiedzeniem dwu-Niedzielnym Wieży ukaranym byź powinien, a intrata wzwyż wyrażoney z kaſſowanych kotłów pomnożoney Propinacyi przez weryfikacyę Urzędową w Dobrach takowego przeſtępnego Obywatela, wyprowadzona, w piątym groſzu, do Skarbu Rzeplitey naznaczonym, do Taryfſy właſnego Grodu, y do Akt Kommissyi Skarbowey wprowadzona, a do Skarbu Rzeczypoſpolitey w czasie opisałym wypłaconą byź ma.

W Miastach zaś Naſzych Stołecznych, Woiewodztw, Xięſtw, y Powiatow, do wybierania przez Exaktorow Czopowego, Szeleżnego y Szofowego, na Fundamencie Prawa 1717. Roku pod Dyſpozycyę Kommissyi Skarbowey oſtatnią Konſtytucyę *Anni* 1766. oddanych, aby taż Kommissya Skarbowa wybierając pomieniony podatek, prezorny w Ekonomicznych uwagach, do takowey exfolucyi, potrzebny uformowała Inſtrukarz: Regulując go nie już do Percepty Piątego groſza w zysku propinacyinym w nim przychodzącego, bo ten przez wol-

ne tym-

ne tymże Miastom do dzieſiątego groſza podnieſienie Ceny na Trunkach, *ab ultimo conſumente* opfacanym będzie, lecz mając wzgląd na zysk dla propinujących w tychże Miastach, aby od różnych Kraiowych, y Zagranicznych Trunkow y Likworow do Skarbu Rzeplitey mniej nie ſtanowiąc, iak w ſowitym groſzu, przez ſwych Exaktorow wybierając Prowent, y takowy Inſtrukarz na przyſzłym Seymie do aprobaty Stanom Rzpltey podała, zalecamy.

Lecz takowa od Kommissyi Skarbowey deſtynacya, wybierania przez Exaktorow Czopowego, w Miastach Stołecznych, Podatku Czopowego, Szeleżnego y Szofowego, nie ma się ſciągać do Miast Stołowi Naſzemu należących, z ktorych podług wzwyż Opisałego ſpoſobu Zaprzyſiężony Piąty Groſz od Arend, y Szynkow do Kancellaryi Grodzkich przez Adminiſtratorow Ekonomicznych z Kaſſy Naſzey Skarbowey, tak iak z Miast Ziemskich wnoſić się powinien; Miasta zaś Brzeſć y Grodno, z przeſzley Konſtytucyi dla rozładzenia natury onych do Sądow Naſzych Zadwornych Aſſeſſorskich odeſłane, jeżeli należącymi do Dobr Naſzych, y liczby Miast Stołowych w tymże Sądzie pokażą się, rownie z nich iako innych Miast Stołowych, piąty groſz z czyſtego zysku od Propinacyi do Skarbu Naſzego przychodzący podług zaprzyſiężenia od Prowentow Naſzych odſączony, y do Skarbu Rzpltey oddawany byź powinien; *Similiter* Miasta Naſze Grodowe w ktorych Propinacye Trunkow, lub Arendy do Intraty Woiewodow czyli Starostow *actu* należą, dyſpozycyi Kommissyi Skarbowey do zſyłania Exaktorow dla wybierania Podatku Czopowego y Szeleżnego podpadać nie mają; Ale Posseſſores onych, zaprzyſiężony piąty Groſz od Arend, podług opisałego *superius* ſpoſobu, do Kancellaryi Grodzkich Importować, na Podatek, Czopowego y Szeleżnego obligowani będą.

Ze zaś w czasie teraźniejszy wiadomość nie ieſt, jeżeli tenże Czopowego Podatek przyłączony do Skarbowey z Kwart Hyberny, Pogłownego, Cła, y inney Percepty przychodzącą na Prowincyę Litewską, y na różne Expenſy naznaczoną dostarczy Summę, przeto dawnieſzy Rodzay Podatku Podymnego, *in casu* nie wystarczającego Czopowego naznaczając, takowym mieć chcemy uregulowany, y do Skarbu Rzeplitey wypłacany, ſpoſobem: Aby każdy Posseſſor Dobr Duchownych, Szlacheckich, y Lennych, bądź Diedziczny, Zaſtawny, albo Arendowany, tudzież Adminiſtratorowie Dobr naſzych Stołowych, iako też Woytowie czyli Burmiſtrze Krolewskich Naſzych Stołowych, y Diedzicznych, Duchownych y Swieckich, Miast, Miasteczek, nieodwłoczna w tychże Miastach, Miasteczkach, y Wsiach wſzelkich, wſzyſcy podług ſwoiey Zwierzchnoſci uczynili Luſtracyę Dymow kurzących, ktore w Miastach (nie przez żydow iednak iako Pogłowne opłacających) lecz przez Mieſzczan, Oſiadłe Pałace, Dworki, y Domy mieſzkalne, nie zaś komornicze chałupy znaczące, do Szeregow, y Opisu, ulic należące, a we Wsiach y na Zaſciankowych Gruntach Chaty, przez poddanych oſiadłe (nie licząc w to pokątnych Chałup, Ogródnikow, Kłtnikow, y Budnikow) zweryfikui, y zpiſzą, a Zregeſtrowane onych, oraz właſnych Mieſzkalnych Dworow, Kłaſztorow, y po ulicach Domow, licząc Dwor każdy, Kłaſztor y Dom Go podarza, za Dym kurzący porządnie ſpiſane podadzą Specyfikacye; Przy komportowaniu ktorych, w Roku teraźniejszy 1768. poczynając od dnia Pierwſzego Mieſiaca Septembra, do Terminu dnia Piątego Oktobra koń-

czącego się, Possessorowie Dobr Duchownych, y Swieckich, oraz Administratorowie Dobr Naszych Stołowych, sami w Osobach własnych, lub Dyłpozytorow swoich, a Woytowie Miałt, sami, lub przez Land-Woytow, czyli Burmistrzow, albo Radzcow Wiary godnych, takowe Regestra Dymow zaprzyięgną, *in eum Tenorem*.

JA N. przysięgam P. BOGU w Troycy Świętej Jedynemu. Jż Dymy kurzące w Dobrach moich N. vel w Dobrach N. do Dyspozycyi moicy należących, w Mieście, Wsiach, y na Zaściankach, podług terażniejszey Dyspozycyi Prawa, niernie zlustrowawszy, liczbę onych, oraz Dworow moich, vel Domu, vel Klasztoru, przezemnie sporządzoną sprawnie i uczciwie podałem, y nie przeciwko Prawu na szkodę Rzplitey nie utaiłem, tak mi Panie Boże dopomóż.

A iako na przestępnych Prawu, względem obowiązku w Podatku Czopowego wyżej opisany rygor, tak któryby z Obywatelow do takowej Abjuraty Podymnego w Terminie Prawem naznaczonym do Grodu nie stanął, Dwoma Niedzielami Wieży, y łowitym Podymnego do lat trzech Płaceniem, a któryby Dym kurzący w ni niejszym prawie opisany utaił, Dwoma set Złotych, y takż siedzeniem Dwoniedzielnym Wieży, przez Urząd Grodzki ukarany być powinien; Takowej solucyi połowa Delatorowi, połowa zaś do Skarbu Rzplitey należec powinna, a utaiłone Dymy, do Abjuraty przez niego uczynić obowiązany, w przyłączone y w Taryffę Woiewodzką lub Powiatową, z kąd przez komunikacyą, do Akt Kommissyi Skarbowey wprowadzone być mają. Ktoby zaś do Prawa tak względem utaienia Podatku Podymnego, iako y Czopowego pociągnawszy, pozwanemu nie dowiódł; Urzędy Grodzkie sędząc takowe sprawy, *ante omnes causas Summario Processu* z Regestrow Terminu Taści, y uczyniwszy sprawiedliwą na gruncie Indagacyą, nieodwłocznie wyprowadzoną, na Pozwanego, albo Pozywającego rygorem opisanym karę wzwyż wyrażoną, wskazać będą powinni.

Ze zaś Czopowego y Podymnego, podatek od zwyż Opisanego zaprzyiężenia zawisł; przeto niechcąc takowych dla Obywatelow mnożyć Juramentow; Zalecamy Urzędom Grodzkim, aby dla Obywatelow Czopowe y Podymne zaprzyięgających jedną z Dwoch wyciągnioną podali do zaprzyiężenia Rotę, w ktorey Obodwoch Podatkow zawarte powinne być czytane obowiązki, *Abjurata* zaś Dymow kurzących do Dobr Królewskich Hibernowych, iako Hiberne opłacających ściągac się nie ma, rownie Dobra Nasze Stołowe, z Ziemskimi, Szlacheckimi Dobrami Podymne opłacające, Hiberny płacic nie powinne. Miałta zas Stołeczne ktore dotąd *sub onere* Podymnego zostaiąc Hiberny niepłaciły, ustanowić się teraz mający nowym rozrządzeniem z Dymow kurzących podymnego podatek, sposobem wyżej o Miałtach Stołowych opisanym zaprzyiędz y do Kancellaryi Grodu swego wnaszac powinne będą. Y takową Podymnego Taryffę Kancellarye Grodzkie razem z Taryffą Czopowego, nie późniey iak na Dzień Dwudziesty Oktobra w Roku terażniejszym 1768. do Kancellaryi Kommissyi Skarbowey odsyłać mają. Na Dzień zaś Dwudziesty Siodmy Oktobra w Roku tymże 1768. obrani, na Sejm przyszlzy z Woiewodztw y Powiatow Posłowie zicchać się mają do Grodna, gdzie z Kommissyą Skarbo-

wą z wszystkich Taryff Czopowego wyrachowawszy Prowent z tego Podatku przychodzący y przyłączywizy go do Skarbu Litewskiego, Celnych, Kwarcianych, Hibernowych, Pogłownego Zydowskiego y wszelkich Jnnych Percapt, resztę niedostarczaiącey summy podług zlikwidowanych w Oobliwizey specifikacyi expentow na Dymy kurzące z wszystkich Taryff wiadome, w rowney proporcyi wyrachuią, *Pluralitate Votorum* rozłożą, y przez Uniwersał z Kommissyą Skarbową ułożony, podpisany, do Druku podany, *non obstante absentia aliquorum* z Posłow, do Kancellaryi Grodzkich rozestany, wszystkie Woiewodztwa y Powiaty uwiadomią. Y takowego podatku z Czopowego y Podymnego przychodzącego mocą terażniejszego Seymu wnaszanie na Rathę Marcową w Roku następującym 1769. do Kancellaryi swych Grodow naznaczą: Za ktoremi Taryffami wszystkie Grody Woiewodztw y Powiatow w Wielkim Xięstwie Litewskim, w każdym Roku po skończoney każdej Racie, Summy z Podatku Czopowego, Szelegżnego (y iesli Podymne dla niedostarczaiącego Czopowego ustanowione będzie) z tegoż Podymnego importowane, zesłany od Kommissyi Skarbowey W. X. Litt. Oficyalistom, lub za asygnacyami, *pravia* siebie *Quittance* niezawodnie wypłacać; a zaległe podług Taryff Podatki na delatę wydawać, y takową delatę do teyż Kommissyi nieodwłocznie od ylać mają. A gdy nayıpierwza Ratha Czopowego teraz ustanowionego, y Podymnego, za niewystarczeniem Czopowego w Roku następującym 1769. w Miesiacu Marcu importowana będzie, na ten czas dotąd trwający, a odtąd inaczey rozrządzony podatek Czopowego y Podymnego dawniejszego ustawać ma. Przy oddawaniu ktorych Summ Regentom Kancellaryi Grodzkich za konserwacyą onych, y spisanie Taryff, od każdego Złotego przy każdej Racie po szelągu jednym z tey Summy, z dyspozycyi Kommissyi Skarbowey przez odbierającego Oficyalistę, lub mającego Asygnacyą wypłacany być ma.

Xięstwo Zmudzkie, także podług ustanowioney Konstytucyą Seymu *Coronationis* 1764. *Subselliorum* repartycyi, tenże Podatek Czopowego y Szelegżnego oraz Podymnego (iesli ustanowiony będzie) do Grodow, Rosieńskiego y Telszewskiego, przez Obywatelow swoich sposobem *moderna lege* opisanym importować powinno będzie.

Uregulowanie Expedycyi Celnych od Kupcow Koronnych y W. Xięstwa Litt.

CHeąc aby Kupcy Koronni przeiezdżaiący przez Litwę, y Litewscy przez Koronę iadący za Granicę lub z Zagranicy do kraju swego z roznemi Towarami powracaiący, na Komorach Oboyga Narodow a wiednymże Krolestwie przy Expedycyach Koronnych y Litewskich Obodwom Skarbom Cła płacac, Sowitego przez to Podatku, od iednych Towarow nie opłacali; Nie mniey a żeby obydwu Skarby przyzwoity od swych Kupcow, Koronny tylko od Koronnych, a Litewski rownie tylko od Litewskich Kupcow z wszelkiego Cła od Handlu przychodzącego odbierali dochod. Wzgląd oraz mając ażeby takowi przeiezdżaiący Kupcy na Komorach Oboyga Narodow, Koronni Litewskim, a Litewscy Koronnym zaslanaiąc się Obywatelstwem nie za-

placiwszy Cła żadnemu Skarbowi Generalnym Prowentom Rzpłtey, ztąd szkody nie uczyniły; Takowe czyniąc rozporządzenie, ustanawiamy, ażeby Kommissiye Skarbowe Koronna y Litewska, swego Kraju Kupcom Koronnym przez Litwę, a Litewskim przez Koronę wyjeżdżającym za Granicę, paszporta z zwykłą Skarbu swego pieczęcią dawały, za pokazaniem których, Oficjalistowie Komor łatwą uczynią różnicę Koronnych od Litewskich Kupców. Ażeby jednak tymże Kupcom Litewskim z różnemi Tureckimi, Szłońskiemi, Lipkiemi, Gdańskimi, y innymi różnego gatunku, a Koronnym z Ryzkiemi, Moskiewskimi, y innymi tegoż gatunku Towarami iadacym, a przez Remisję do swego Kraju odsyłanym, wolny Koronnym w Litwie, a Litewskim w Koronie nie tamował się handel, lub ciż Kupcy iadacy dla przedaży towaru, do własnego kraiu, przez Remisję odsyłani, ażeby Koronni Litewskich, a Litewscy Koronnych Towarów zmownie nie przyjmowali, ktoreby bez płacenia Cła od Litewskich na Koronney, a od Koronnych na Litewskiej, Komorach w Koronie, y Litwie przedawane być mogły. Przeto takowych Kupców Koronnych w Litwie, a Litewskich w Koronie, Oficjalistowie Komor obydwóch Skarbow, mają Expedyować, lecz Cło od nich brane powinno być w ośobliwy Regestr do Percepty zapisywane, y do własnych Kommissiyi oznaymowane, ktore sobie o takowych Kupcach, y Celnym od nich Prowencie, wzajemną uczyniwszy komunikacyą, takowych Kupców, y excerptu expedycyi specyfikacyą, co puł Roku przysła, y wybrany cały Prowent w zupełności na wzajem powroca. Od Kupców zaś z Węgier z Winami iadących, Paszporta od Litewskiej Skarbowey Kommissiyi mających, ponieważ za Policzeniem Beczek y Antałów, y uwiadomieniem o onychże od Koronney do Litewskiej Kommissiyi, takowy uszczerbek wyniknąć nie może, nie mniej, gdy na własną Szlachecką potrzebę od Win prowadzonych, Cło przez Obywatelów W. Xięstwa Litt. tak iak w Koronie płacić postanawia się; Przeto od tychże z Winami Węgierskimi iadących Kupców, Cło na Komorach Koronnych nie ma być brane, lecz przez Remisję dla Expedycyi do Komor Litewskich, też Wina odsyłane być mają; Składne zaś tak Szlacheckie, iako Kupieckie od Obywatelów W. X. Lit: połową na Komorach Koronnych do Skarbu Koronnego (bez kompensacyi od niego tej połowy Skarbowi Litewskiemu) a połową tego Prowentu do Cła Litewskiego przyłączone *pro re* tegoż Litewskiego Skarbu wybierane być mają; Przyjęć jednak na Komorach Koronnych Litewscy Szlachta przez się, lub przez swych Kommissantów, iako na własną do Dobr Litewskich konsumpcyą, a Kupcy Litewscy, iako na przedaż do Litwy, a nie do Korony prowadzą, na pogranicznych Koronnych Komorach wykonać mają, a przejazd onychże przez Komory Koronne w specyfikacyi wielości Win przeprowadzonych na Komorach Koronnych Beczkami y Antałami policzonych, od Koronney do Litewskiej Kommissiyi (przy każdej co puł Roku o innych Kupcach względem Cła komunikacyi) ażeby był oznaymionym naznaczamy.

Kupcy zaś z wszelkimi Towarami lub Winami iadacy, którzy od Kommissiyi swych Skarbow nie będą mieli Paszportow bądź Koronni na Litewskich, albo Litewscy na Koronnych Komorach Expedyować się, y Cło płacić powinni. Po zapłaceniu ktorego do jednego Skarbu do płacenia tegoż Cła drugiemu Skarbowi pociągani być nie mają,

mają, y do wzajemney sobie refuzyi takowego Cła, obydwu Skarby obowiązane nie będą, a dla pewniejszey wiadomości, o przejeździe Kupców Koronnych przez Litwę, a Litewskich przez Koronę, procz zwykłego Cła, ktore od Koronnych przejeżdżających przez Litwę do Koronnego, a Litewskich przejeżdżających przez Koronę do Litewskiego Skarbu odtań należec, y wypłacać się powinno. Dochod teraz postanawiony, od konia po pułzłotego, na Komorach Koronnych y Litewskich, obydwom Skarbow naznaczamy. Paszporta oraz od obydwóch Kommissiyi nie mają być wydawane, aż chyba albo z pewnego przeświadczenia, że Kupiec w Koronney Kommissiyi Paszport biorący, Aktualnym jest obywatelem Koronnym, a Litewski biorący w Litewskiej Kommissiyi do Prowincyi W. X. Litt: obywatelstw należy. A *in casu* niezupłelney w tym wiadomości, przyjęć takowi Kupcy na swoje Obywatelstwo, Koronny w Koronney, a Litewski w Litewskiej Kommissiyi wykonać będą powinni. Nie mniej Kupcy Obydwóch Narodow, to jest: Koronni przez Litwę, a Litewscy przez Koronę przejeżdżający przyjęć na to wykonać mają, iako ten Towar tylko przejazdem do swego kraiu prowadzą, y pod swoy przejazd sprzedawać go nie będą; A od takowych Kupców, to jest: Litewskich w Koronie, a Koronnych w Litwie opłacane Cło ma być sobie przez Skarby wzajemnie bonifikowane; Kupcy zaś Litewscy którzyby zprorowadzonego przez Koronę Towaru, Część w Koronie chcący przedawać na Komorze pogranicznej opowiedzieli się, takowi od zaprzyśięgania tej Części wolni być mają, y od tej Części Cło należące Skarbowi Koronnemu *cedere* ma. Jone zaś Części tego Towaru do Litwy prowadzone zaprzyśięgać powinni będą, y Cło z takowych Części zaprzyśięzonych na teyże Komorze zapłacone *pro re* Skarbu Litewskiego adnotowane, y temuż Skarbowi bonifikowane być mają. A *in hoc casu* o Kupcu Litewskim, *partitim* Expedycyą w Koronie czyniącym rzeczono jest, toż samo *in omnibus clausulis* y o Kupcu Koronnym, Expedycyą *partitim* także w Litwie czyniącym, y o destynacyi Cła rozumiane być mają. Ci zaś Kupcy bądź to Koronni, bądź Litewscy którzy wioząc z Zagranicy Towary, nie idąc swego kraiu Gruntem, tylko ie prosto za Granicą Kupione za inną Granicę prowadzą, temu Skarbowi opłacać Cło przechodowe powinni, ktorey Prowincyi Gruntem takowe przewożą Towary, a od nich Prowent od jednego drugiemu Skarbowi bonifikowany być nie ma, y takowe na zawsze w Celnym w zwyż wyrażonym Prowencie obu Skarbow Koronnego y Litewskiego czyniemy rozrządzenie, ktore w Roku terażniejszym Tyśiącznym Siedmsetnym Sześcdziesiątym Osmym, od Dnia Pierwszego Miesiąca *Julij* w wyrażonych obowiązkach zaczynać się, y trwać na za wsze ma.

Warunek Praw Xięstwu Infantkiemu.

CHcac Xięstwo Infantkie *circa integritatem* Praw na zawsze zachować, *Pacta subjectionis* Przy wiley Nayiasniejszego Zygmunta Augusta Predecessora Naszego, y wszystkie iżezegulne Prawa onemu służące *in omni* ztwierdzamy; Tudzież na fundamencie wspomnionych Paktow, y Traktatu Oliwskiego, Obywatelów Infantskich przy Wolności dawney od płacenia Cła Lądowego y wodnego *in integro* zachowując, Komorę

more Ładową ze wszystkimi Przy-Komorkami w tym Xięstwie na zawsze znośimy. Ubezpieczając zaś zupełną spokojność Posiessy Obywatelów w tym Xięstwie Infantckim (w którym po większey Części Dobra Szlacheckie z rożnych przyczyn *ad fiscum* przypadłe *beneficentis* rozdane są) Stanowimy: iż wszystkie Prawa *de Bonis nullo Jure receptis* opisane, do Dobra Szlacheckich w Xięstwie Infantckim naciągane bydz nie mają, y przeto utraconych z dawna Posiessy, *Successores antiquorum Heredum*, żadnym Prawem już teraz dochodzić, ani Posiessorów terażniejszych *obstante tam notabili prescriptione eo titulo* do Prawa pociągac nie będą mogli, *sub nullitate Processus*; który warunek samym tylko Posiessyom Dziedzicznym służyć powinien, z tym ostrzeżeniem: Ze Dobra Szlacheckie, na ktore Przywileia, lub inne *Possessionis Documenta* przed Rewizorami Rzplitey *in Annis 1582. 1590. 1599.* pokładane były, *nec prescriptione, nec ullo alio Titulo*, (chociażby w Lustracye Starostw nie należycie weszły) *naturam* Dobra Ziemijskich tracić nie mają. Dekreta oczywiste *ex scrijs partium controversiis* ferowane Grodzkie, Ziemijskie, Podkomorskie, Kommissarskie, Kompromissarskie, przeszłe y na potym wypadać mające, od których Appellacye nie zaśły, lub nie zaydą, iako też Dekreta *ultima instantie in Subsello* Sądow Naszych Zadwornych Koronnych, (ktore *Subsellium* podług Ordynacyi 1677. Roku zaśły, temu Xięstwu *in perpetuum* zachowujemy,) rownie iako w W. Xięstwie Litt: za nieporuszone między temiż stronami, podług Praw Prowincyi W. X. Lit. dawniejszych y ostatnich *de Valore* Dekretów oczywistych stanowionych, do Xięstwa Infantckiego nierozdzielnie ściągających się, mieć chcemy, y deklarujemy; Warując to: iż żaden z Obywatelów Infantckich, chociażby miał Posiessyą w Xięstwie Litewkim w Sprawach do Dobra Infantckich regulujących się, według dawnych Praw *extra Provinciam ad Subsella* W. Xięstwa Lit. pociągany bydz nie ma, *sub nullitate Decretorum*, Oraz Kadencye Sądow Grodzkich Augustową, na Septembrową, a Decembrową na Marcową *ad desideria* tegoż Xięstwa przenosiemy. A że po odeysciu większey Części Infant *in corpore* Rzplitey względem Obywatelów Infantckich w Roku 1661. Zaślęła Konstytucya, deklarująca tych tylko Infantczyków, za Obywatelów Rzplitey, ktorzyby *Authenticis Documentis* probowali Posiessy swoie, nadane sobie wcześniej ieszcze przed inkorporacyą tego Xięstwa do Rzeczypospolitey, a naznaczona *ad eum effectum* Kommissya z Sprawiedliwej przyczyny odeszłych większey Części Infant, (w ktorey naydowały się liczne Posiessy Obywatelów Infantckich) oraz z powodu zatraconych po większey Części przez wojenne rewolucye Oryginalnych Dokumentów *& Archivorum*, Exekucyi swey wziąć nie mogła; Zaczyn od obowiązku wspomnioney Konstytucyi onych uwalniając, zaślubioną Paktami Unij, oraz wiernością y Cnotą w usługach Rzplitey Infantczyków, *ante vel post Pacta Olivenfia* Posiessyonatów zaślubioną Współ-Obywatelstwa w tey Oyczyźnie Rowność y Prerogatywę *in integro* zachowujemy; y ktorzy dotąd procederem w tey mierze prawnym zakwestyonowani nie byli, że już więcej inkwietowani bydz nigdy nie mają, warujemy. Starostwa w Xięstwie Infantckim, chociaż Pograniczne, iako pod Warunek Praw zakazujących *Jura Communicativa & in solidum* w Starostwach Ukrainnych y Innych Pogranicznych, w których Zamki były, nie podpadały, tak aby podciągane nie były, warujemy.

Straż Woyskowa dla Skarbu Litewkiego.

Gdy się liczba Kommissyi Skarbowey Zołnierza do potrzeb Skarbu teraz nie powiększa, a Stu Ludzi w Chorągwi Skarbu Litewkiego przy Strażnikach Skarbowych znajdujących się zupełney do dozoru Cest Naszych y Rzplitey, oraz straży Skarbu y posługi w czynieniu Exakcyi Prowentów wystarczyć nie może; Ażeby Kommissya Woyskowa, za Rekwizycyą Kommissyi Skarbowey, na w zwyż rzeczony Cest y wszelkie Skarbowe potrzeby, Kommandę z Woyska Litewkiego nieodwłocznie naznaczała, uftanawiamy.

Kanał Wielki Piński, czyli Port Ogiński.

Sporządzenie Kanału Wielkiego Pińskiego, a przezeń złączenie Rzek Szczary, na Zachod, z Jesiołdą, na Wschod Słońca płynących, dla ułatwienia sposobniejszego defluitacyi, a z Zagranicznymi Kraiowych handlow od J. W. Michała Ogińskiego Woiewody Wileńskiego, bez oszczędze ia własney Substancyi, wielkim wydatku nakładem dla Dobra publicznego przedsięwzięte, y już do skutecznego wypełnienia zbliżające się, nie tylko wiekopomną w Obywatelstwie Rzplitey zaślubio odnawiać, ku Przezacney Familii Ogińskich pamięć, ale też y przyzwoitey tak Wielkiemu Dziełu od Stanow Zgromadzonych, ku Jego Pierwszemu Sprawcy wyciąga wdzięczności. Więc za powszechnym tychże Stanow zezwoleniem, Statuę po wyżey wspomnionego J. W. Woiewody, iako Wielkiego w tey Oyczyźnie Męża, w Dziedzińcu Zamku Wileńskiego z zapisaniem przy niey ku wystawieniu publicznemu tak okazały Jego czynności, Skarbowi W. X. Litt: Publicznym Kosztem wystawić y konserwować zlecamy, ostrzegając, żeby Tyśiąca Czerwonych Złotych nie przeniosła, a ta Expens z dochodów na Expensą nieprzewidziane wyznaczonych wyłożona bydz ma. A przychylając się do skutecznieszego utrzymania, y Konserwowania Pomienionego na zawsze Kanału, Wieś Myśzkowce y Miałeczko Łahiszyn z Przyległościami do nich w swoiey Circumferencyi iak dotąd, według Inwentarzew należące, były należącemi, przez ktorych Grunta Kopanina Kanałowa przechodzi do Ekonomij Pińskiej należące, a Prawem dotąd Dożywotnim przez J. W. terażniejszego Woiewodę Wileńskiego trzymane Jemu na wieczność y Jego Sukcessorom oddaemy, y do Dobra Jego własnych Dziedzicznych w Trakcie nad Kanałowym leżących dla Niego y Jego Sukcessorów przyłączamy, a na odgraniczenie od innych Dobra naszych Ekonomicznych teyże Wsi y Miałeczka Kommissyą z Kancellaryi Naszey wydać rozkazujemy, z tym jednak warunkiem, aby wspomniane Dobra przez Nas teraz na wieczność oddane, nigdy od całości Dobra traktu nad Kanałowego odłączone, bądź to przez spadek Dziedzictwa, bądź przez wlewki na inną Osobę Prawa ni od kogo nie były, ale nierozzerwanie z Dobrami nad kanałowemi z Rąk do Rąk przychodziły. A że na Utrzymanie służ potrzebnych, poprawę uftawiczną brzegów y chędożenie do wspomnionego Kanału bez znacznych obeysć się niemożna wydatkow. Zaczyn po zakończeniu Onegoż y otworzonego przezeń spławu, aby każdy iakieykolwiek Kondycyi będący własnik Statku lub łodzi tym Kanałem spławionych Dziedzico-

22
wi kanału po Ośm Złotych Polskich od Wiośła lub Sprychy płacić, przykazujemy, a inne wszelkie Cła y Jch kiedykolwiek tamże stano-
wienie względem defluitujących od tegoż Kanału na zawsze oddalamy, y ten Kanał Rzplitey ofiarowany z Osiadającemi nad nim Ludzmi ube-
spieczając Jm wszelką spokojność, w Protekcyi Naszey mieć zawsze
będziemy.

Zeby zaś ten Kanał co do całości swoiey, y wod w nim zam-
kniętych był dobrze ubezpieczony waruiemy, iż żadnemu z Obywate-
łow Państw Naszych, kopiąc Rowy na błotach temu Kanałowi lub
Jeziorom przyległych nie będzie się godziło, choćby własnym grun-
tem wpuszczać w ten Kanał lub Jezioro, chyba za pozwoleniem Dzie-
dzica pod winą trzech Tyfięcy Kop Groszy Litewskich *in quovis sub-
sellio* przysądzić się mających, & *instantanea cassatione* zrobionego rowu.
A lubo na czyszczenie Rzek już zażła Konstytucya, przeciw wyrażnie
zalecamy Kommissyi Naszey Skarbowey W. X. Litt. żeby wszystkie
przeszkody do Nawigacyi tymże Kanałem uprzatnąć kazała na rze-
kach z nimże kórrespondencyą mających, a Dziedzica tego Kanału do
konserwacyi Jego y opatrzenia iak naywygodniejszy defluitacyi pod
utrata Cła wspomnionego od Wiośła y Sprychy pozwołonego, tu-
dzież Myszkowce, y Miaszczka Łahiszyna z swoiemi przyległosciami;
końcem teyże konserwacyi y bezpieczney Nawigacyi darowanych
wieczyscie obligowani będą.

Uznanie Pretensyi Urodzonych Chrzanowskich od Kommissyi Skarbowey W.X. Lit.

Gdy Urodzony Zygmunt Chrzanowski Podkomorzy Woiewodztwa
Brzesk: Lit: w Legacyi publiczney do Dworu Moskiewskiego, włożo-
ne na niego wypełniwszy usługi, recessami 1726. y 1766. wspomnioney
dotąd nie pozyskał sobie za to nadgrody, a dla wielkości Interessów
w tym czasie iakaby za te powinna od Rzplitey nastąpić wdzięczność,
dostatecznie weyrzec nie przyszło; Przewo Kommissyi Skarbowey W.
Xięstwa Litt: takowe roztrząśnienie *committimus*, y ażeby na przyszłym
Seymie Zgromadzonym Stanom o tym doniośła, zalecamy.

Uwolnienie Miasta Słucka y Kopyła *cum Attinentiis.*

Miasto Słuck od obowiązkow chowania *Presidij* y Garnizonu, tu-
dzież toż Miasto Słuck, z Kopyłem y innemi Miaszczkami do
Nich należącemi od Podatkow extraordinarynych *Tit: Akcyzy*, iak-
o do czasu tylko przez Konstytucyą 1659. pozwołoney, na wieczne
czasy uwalniamy, a przewo Konstytucyą *Coronationis* 1764. względem
likwidacyi z Akcyzy Słuckiey zażła podnosimy, oraz że od wszel-
kiey z tego Podatku dotąd odpowiedzi OO. Xiążęta JchMość, Karol
Marzałek Konfederacyi Generalney Prowincyi Koronnych, y Hiero-
nim Woiewodzie Wileński Radziwiłłowie, na wieczne czasy są wolne-
mi, deklarujemy, niezagradzając tymże OO. Xiążętom w tymże Zam-
ku Słuckim podług tegoż Zamku potrzeby chowanie Garnizonu y Lu-
dzi woiennych własnych OO. Xiążąt kosztem y pod Jchże Kommandą;
Zc

23
Ze zaś OO. Xiążęta JchMość Radziwiłłowie odtąd Garnizonu trzymać
dla Rzplitey nie są obowiązani, zaczym Akcyza od kogożkolwiek przez
Słuck przechodzących *ullo titulo* wybierana y płacona byż nie po-
winna.

Approbacya Dekretu Sądow Konfederackich.

W Sprawie Urodzonego Jozefa Ciechanowieckiego Starościca Mści-
ławskiego, z Urodzonym Strutyńskim w terazniejszy Konfede-
racyi W. X. Litt: Sądzoney, *fancitum* Dnia Dwudziestego drugiego Se-
ptembra 1767. Roku, tak względem uwolnienia od rygoru Dekretu
Konfederacyi przeszley tegoż Urodzonego Jozefa Ciechanowieckiego,
iako wypłacenia Summy Sześciudzieściu Tyfięcy przez W. Podskarbiego
W. X. Litt. ferowane, *in toto* approbuujemy. A *in ceteris Punctis* Dekret
Konfederacyi przeszley Dnia Dwudziestego drugiego Miesiaca Novemb:
1764. Roku, w Sprawie tychże Urodzonych Strutyńskich y innych z Uro-
dzonemi Ciechanowieckimi y innemi zażley, w zupełney mocy e-
zekucyi y satysfakcyi zostawujemy, y wieczne Stronom obodwom w
wszystkich z tey sprawy wynikających Pretensyach wkładamy mil-
czenie.

Przywrocenie *ad activitatem* Urodzonego Stefa- na Szczodre.

Urodzonego Stefana Szczodre w Roku 1751. *amotum ab Activitate*,
ad hanc Activitatem Lege presentis zupełnie przywracamy, y że to
mu zarzucano byż nie ma, ubezpieczamy.

Umorzenie niechęci y akcyi wszelakiey z Emu- lacyi pochodzących na Seymiku Lidzkim Przed- konwokacyinym.

Cheć aby wszystkie niechęci y kollizye umorzone były, a iednostayną
przyniesć między Obywatelami miłość y zgodę, przewo okoliczno-
ści na Seymiku Lidzkim Przed-Konwokacyinym z wziętego winikie
tumultu, umarzamy, Processa, Dekreta, Inkwizycye, z Sprawy tey Tu-
multowey pochodzące, na kimkolwiek otrzymane, uchylamy na wie-
czne czasy.

Uśmierzenie niechęci między Obywatelami Rzeczypospolitey.

Iako unikając dawniejszey Domow Kollizyi na początkach Trybuna-
łow Głownych W. X. Litewskiego praktykowanych, Rzplita obra-
nym Urodzonym Deputatom Trybunalskim przysięgi na Funkeye Jch
zaraz na Seymikach wykonywać nakazała, tak, ażeby z okazji tychże
dawniejszych y na ostatnim za życia Świętey pamięci Nayiasniejszego
Augusta Trzeciego, Antecessora Naszego ufundowanym Trybunale
F 2
W.X.Lit.

W. X. Lit: kollizyi, żadna iskierka niechęci nie zostawała, y aby zupełna serc y umyślow pod Panowaniem Naszym szczęśliwie krzewiła się zgoda; Wszystkie iakiekolwiek y z kimkolwiek na pomienioney Reasumpcyi Trybunału zdarzone y stałe Akcye wiecznie umarzamy, *perpetuumque silentium, sub penis Contraventionis* nakazujemy.

Postanowienie Kancellaryi Ziemskiej y Grodzkiej, dla Woiewodztwa Smoleńskiego y Powiatu Starodubowskiego.

Ponieważ Woiewodztwa Smoleńskiego y Powiatu Starodubowskiego, dawne Xiegi y Akta, iako to Taryfzy, Dekreta Kommissarskie, Exdywizye, Regestra, Inwentarze, y inne Dokumenta starodawne, na różne Dobra *exulibus* nadane pod pilnością tegoż Woiewodztwa y Powiatu znajduj się, a Pisarze Ziemski, ani Grodzki, bez Regentow sami *secure* na usilne potrzebujących prozby wydawać nie odważaj się; Więc Kancellarye Ziemskie y Grodzkie tegoż Woiewodztwa, y Powiatu w Wilnie erygowane, y Regenci przyślegli *cum eadem Prerogativa* iako po wszystkich Kancellaryach W. X. Litt. w wydawaniu Aktow, przyjmowaniu przyznań aby ubezpieczeni byli, ustanawiamy.

Dozwolenie dochodzenia Krzywd Urodzonym Judyckim *via Juris in Foro Competenti*.

Urodzonych, Jozefa, Joachima, Marcina, y Mateusza Braci rodzonych Judyckich, Sędziow Ziemskich Rzeczyckich, od Judykatow w Dekrerach, Kapturowym y Generalney Konfederacyi przeszley W. Xieństwa Litt. z Delacyi Urodzonych Chaleckich, Pruszanowskich, Sianorzeckich, Charkiewiczow, y dalszych *in Reatu & actoratu* piszących się *sine precedenti scrutiny* czasu bez-Krolewia ferowanych, za powłóczną zgodą Stanow Rzplitey, uwalniamy, *à viam Juris in Foro competentis inter Partes* o wszystko, dozwalamy.

Uwolnienie *à rigore Decreti* Urodzonego Malinowskiego.

Urodzonego Antoniego Tadeusza Malinowskiego, Koniuszego Powiatu Rzeczyckiego, *à rigore* Dekretu Trybunałskiego w Roku 1766. Miesiąca Maia dziesiątego Dnia na Kadencyi Mińskiej *cum privatione* na lat trzy *Activitatis & Officij* ferowanego, za powszechną zgodą Stanow Rzeczy-Pospolitych *presenti Lege* uwalniamy, y do wszelakich Prerogatyw y Jurydykcyi Sądowych, *salva Jurisdictione* Starosty, przypuszczamy.

Ubezpieczenie Sprawiedliwości Sukcessorom Urodzonego Wołodkowicza.

Ponieważ przeszła Konfederacya w Roku 1764. zaczęta *per tractum* Sądów

Sądow swoich, wielu Kompetytorom *Jus interesse* do Dobra y Summ Urodzonego Jozefa Wołodkowicza Pułkownika Woiewodztwa Miąskiego ścielącym, w oddaleniu się na ten czas onego za Granice Oczyste, y tamże potym zmarłego, *in contumaciam ac si* oczywiście wiele poprzyśadzała Summ: Zaczym, My Krol za zgodą teraz Skonfederowanych Obojga Narodow Stanow, takowe Dekreta, co do Dobra leżących ruchomych y Summ, po tymże Urodzonym Wołodkowiczu pozostałych podnosząc, y sprawy wszelkie przeciwko onemu w przeszley Konfederacyi sądzone, *in integro*, tak iak były przed tą Konfederacyą zachowując, wolne Sukcessorom onego ze wszystkimi *quocunque titulo* Pretenzorami, y Kompetytorami, wznowienie Processu prawnego, y rozprawę *in foro Fori* pozwalamy, y ubezpieczamy.

Ubezpieczenie Dobra Obywatelow Woiewodztwa Smoleńskiego y Powiatu Starodubowskiego.

Iako Konstyucya 1662. *Titulo*: Ukontentowanie Obywatelow Woiewodztwa Smoleńskiego, y Powiatu Starodubowskiego, w nadgodę poniesionych strat Exulantom, wszystkie onych Dobra Lenne za wiecyste zamieniła, y wydawanie na takowe Dobra Przywileiow *Jure hereditario* ubezpieczyła, tak *in fundamento* tej Konstyucyi, nie tylko otrzymane dotąd Przywileie *Juris hereditarij* Obywatelom Woiewodztwa Smoleńskiego y Powiatu Starodubowskiego zupełnie stwierdzamy; Ale też Dobra onym służące, już przez Konstyucyą wspomnioną za Dziedziczne uznane, y posłeszają dziedziczną wsparte, *circa naturam Terrarum* zachowujemy, *non excedendo* iednak *mentem* Konstyucyi wyżej wzmiankowanej.

Kommissya do rozgraniczenia Starostwa Mściławskiego.

GDy wiele na tym zależy Dobru Publicznemu y bezpieczeństwu krajowemu, ażeby Starostwa Nasze Grodowe, zwłaszcza w samym Pogranicza będące, dla poparcia Jurydykcyi Sądowej, y utrzymania spokojności pogranicznej, iak nayzupełnielze opatrzenie miały, a przynajmniej (nizeli w to Stanom Rzepltey według tylu Praw, y ostatniej Konstyucyi 1764. Roku weyrzeć przyidzie) w ocaleniu swoim zostawały; Tedy chcąc *subvenire* Starostwu Mściławskiemu w dzierzawach y znacznych *in ante* rozległościach swoich, już to *per conventionem*, już to przez ręczne niektore prywatne Kontrakty, karty y konwencye dawniejszych Starostow zewład *circa circum* uszczuplonemu (iako to iawnie przeświadcza wiżący od niemałego czasu Process prawny w Sądach Naszych Zadwornych W. X. Lit, *ex Instantia* U: Mikolaia Łopacińskiego Piłarza W. W. X. Lit. przeszlego Starosty tamtejszego rozpoczęty, a dotąd przywołania wpisu nie mogąc doczekać się bez skutku osychający.) Na Instancyą więc Posłow Ziemskich, y wniesioną do Nas prozbę Ur: Jana Łopacińskiego terażniejszego Starosty Naszego Mściławskiego, Kommissyą za zgodą W zech Stanow tak na rozgraniczenie tegoż Starostwa, y Dzierzaw do niego należących, iako też

ko też na rozładzenie placow y ulic w Mieście Mściławiu, oraz dyferencyi y kłotni wszelkich względem Jurisdycyi Woytowkicy, y Praw Mieyskich, naznaczamy; oraz na Nią Urodzonych, Stefana Romera Chorążego Trockiego, Jana Zabę Braślawskiego, Ignacego Jefmana Połockiego, Celestyna Święckiego Mińskiego Sędziow Ziemskich; Piotra Bohomolca Piłarza Ziemskiego Witebkiego, Alexandra Horaina Wileńskiego, Alexandra Mikulskiego Słonimskiego, Woyfkich; Eustachiego Chrapowickiego Starodubowskiego, Alexandra Hołowczyca Orszańskiego, Podstarostow Grodzkich; Antoniego Łapę Sędziego Ziemskiego Starodubowskiego, Ignacego Długokańskiego Piłarza Grodzkiego Rzeczyckiego, Andrzeia Pomarnackiego Wilkomirskiego, Marcina Czerniewicza Kowieńskiego, Horodniczych; Antoniego Zahorkiego Sędziego Ziemskiego Braślawskiego, Michała Krogera Sędziego Grodzkiego Orszańskiego, Konstantego Jeleńskiego Podczafiego Mozyrskiego, Jozefa Reutta Cześnika Połockiego, Alexandra Somoroka Sędziego Pogranicznego Połockiego, y Ludwika Samuyłę Cześnika Derpskiego, przy Urodzonym Stefanie Sliźniu Podkomorzym Słonimskim *decisam sententiam* mieć mającym nominujemy: Ktorzy to Urodzeni Kommissarze znióżyli się z sobą, y z Urodzonym Starostą Naszym, o czasie do expedyowania takowey Kommissyi naysposobniejszym, za wydanemi od siebie na Sześć niedziel przed zięchaniem do wszystkich Stron granicznych Innotescencyami, nayprzod do Miasta Mściławia przybędą, y tam *absentia aliorum non obstante, dummodo quinque* wraz z Urodzonym Podkomorzym *adsint*, Sądy s we Kommissarskie *authoritate* Seymu terazniejszego naznaczone ufundują, w Prawa, Przywileie, Inwentarze, y wszelkie Dokumenta weyrzą, Kognicyą Placow Juryzdyk, y wszelkich Starościńskich prowentow uczynią y *finaliter totum negotium* bez żadnych Limit y odroczeń rozładzą. Azatym do Dzierżaw ku temuż Starostwu Mściławskiemu przyśluchywających, y zdawna należących, mianowicie Klucza Radomskiego, y Poradniskiego *condescendent*, oraz tamże *similiter* Juryzdykcyę swoje Kommissarskie, na gruncie, y mieyscach, gdzie *pro exigentia rei competierit* według potrzeby fundując y przenosząc; podobnymże sposobem, w Prawa, Przywileje, Inwentarze y wszelkie Dokumenta (nakazawszy onych komportacyą wszystkim stronom *sub nexibus juramentorum*) weyrzą, Granic, Duktow, znakow, y kopcow dawnych wizyą y rekognicyą, nie mniey Inquizycyę gdzie będą potrzebne uczynią, a na ostatek całą Sprawę Urodzonego Starosty Naszego Mściławskiego, ze wszystkiemi Sąsiadami granicznymi, *tam in Causa juris & Granicierum, quam in causa facti, non obstante Contumacia, aut recessu* ktoreykolwiek strony, *itidem* bez żadnych Limit, odwłok, y suspens prawnych *finaliter* rozładzą. *Et nihilominus* co komu *ex re justitie* przyładzonym będzie odgraniczą, Kopcami y znakami granicznymi oznaczą, w posłessyą podadzą, y takowe Starostwo Mściławskie z przynależytościami jego, *circum circa* ograniczywszy, Dekretem swym Kommissarskim wszystkie granice *per Categories* z każdym Sąsiadem rozładzone opiszą, y takowy Dekrét swoy, tak Urodzonemu Starościu, iako też każdej rekwiruiący stronie nieodwłocznie wydadzą. A Urodzony Starosta Nasz Mściławski tenże Dekrét sobie *in forma authentica* wydany, do Akt Metryki W. X. Litt: iako iuż nieporuszony y powagą Seymu terazniejszego authorityzowany ku zapisaniu podać powinien będzie.

A ta

A ta Kommissya nie będzie miała mocy, Kassować Przywilejow na *voluntate distinctim* trzymane, ani one odbierać choćby *ex ante* do Starostwa należały.

Reassumpcyja Kommissyi między Powiatami Mozyrskim y Owruckim na uspokojenie Granic naznaczoney.

GDy Kommissya na uspokojenie zachodzących differencyi między Powiatem Mozyrskim a Wojewodztwem Kjiowskim Powiatu Owruckiego Seymem *Convocacionis* w Roku 1764. naznaczona dotąd Skutku swego nie wzięła, *scilicet* onę naznaczamy przez tychże Kommissarzow w Konstytucyi tamtey wymienionych, naznaczając czas. 1. Lipca Roku terazniejszego, y reassumując też samą Konstytucyą we wszelkich iey przepisach, y nauce, z rozciągnięciem rygoru na U. U. Kommissarzow tamże wyrażonego w niezęchaniu, a obowiązku na Obywatelow *in reproductione* przed tą Kommissyą Dokumentow Ograniczeń y Dekretow *in ante* załżyłych o granice z Obojga Stron.

Reassumpcyja Konstytucyi Roku 1717. *in ordine* rozgraniczenia Ekonomiy Pińskiej

NAznaczona przez Konstytucyą Roku 1717. Kommissya do rozgraniczenia Ekonomiy Naszey Pińskiej od różnych Dobr tak Naszych Hibernowych, iako też Duchownych y Ziemskich, gdy *ob facta* mianowanych *ad hunc actum* Kommissarzow skutku należytego wziąć nie mogła, zaczynam zabiegając ustawicznym *inter Coniunctos ex differentia* granic wypływającym kłotniom, Kommissyą determinujemy, y na Onę Urodzonych Jozefa Ważyńskiego Podkomorzego Oszmiańskiego, Leopolda Orzeszkę Sędziego Ziemskiego Pińskiego, Onufrego Dziekońskiego Sędziego Grodzkiego Wołkowyskiego, Ignac: Suchodolskiego Koniuszego Słonimsk:, Samuela Kostrowickiego Pił: Grodz: Lidzkiego, naznaczamy, Ktorzy Urodzeni Kommissarze *absentia* niektórych *non obstante, dummodo* przy Urodzonym Podkomorzym *ius decidendi* mającym *Tres adsint*, zięchawizy *ad fundum* Ekonomiy Pińskiej, onę zupełnie według Praw y Duktow ograniczą, oraz wszystkie dyfferencyę tak *in Causa juris*, iako y *facti* rozładzą y ułatwią.

Pozwolenie Kommissyi do Dzierżawy Swalowicz w Powiecie Pińskim.

DLa przyspieszenia nieodwłoczney sprawiedliwości na Instancyi Połstow Ziemskich Kommissyą do Dzierżawy Swalowicz *cum attinentijs* U: Franciszka Kurzenieckiego Chorążego Naszego w Powiecie Pińskim leżący, y temuż Urodzonemu Kurzenieckiemu podług Praw w Roku 1702. służących nadaney, na rozładzenie *differentiarum*, y Ograniczenie z Wielmożnym Janem Czarnieckim Kasztelanem Braślawkim od Dobr Jego dziedzicznych Dolka, *& cum omnibus Collateralibus Possess-*

G 2

sori-

foribus wyznaczamy, na którą Kommissarzow U. U. Antoniego Strawinkiego Podstolego y Piłarza Grodzkiego, Jozefa Protasewicza Obóznego, Ignacego Kurzenieckiego Rotmistrza, Urzędnikow Pińskich, Jozefa Terleckiego, Franciszka Wisniewskiego, Piotra Skokowskiego, Teodora Rodziewicza dezygnujemy, Ktorzy *prævijs innotescentijs absentia nonnullorum non obstante, dummodo tres adsint*, przy Komorniku przy sięgłym, tylko do wymiaru należec mającym *ad fundos controversos*, ziechawszy, *finaliter* o wszystko między wżyskimi Stronami rozładzą, Ograniczą, Kopce posypią, & *in possessionem* co komu z Prawa należec będzie podadzą.

Naznaczenie Kommissyi Granicznej między Dobrami Stołu Naszego Ekonomiy Mohilowkicy, a Dobrami Ziemskimi Bielica nazwanemi

Ponieważ Kommissya Graniczna Dekretami *Assessorij* W. X. Litt. *quondam* wyznaczona na miejscu dyfferencyi między Dobrami Stołu Naszego Ekonomiy Mohilowkicy, a Dobrami Ziemskimi Aktorstwa y possessyi Urodzonych Hołowczyow Podstarostkich Sądowych Orszańskich Mażonkow Bielica nazwanemi w Wojewodztwie Mściławskim Sytuowanemi, ziechawszy z racyi przybyłych w rowney Liczbie Kommissarzow *per bipartitas Sententias* onych decyzją Graniczną *in paritate Votorum* zostawiła, y taż *paritas Votorum* gdy dla Wielkich Inguencyi Spraw w Assessorji Litewskiej dotąd nie jest rezolwowana, a z przyczyn pozostałej dyfferencyi różne coraz wynikaia między Dobrami Stołu Naszego a Ziemskimi wyrzeczonemi kłotnie y zatargi; Zaczyn My Krol Panowania Naszego szczęśliwość na samym sprawiedliwości zasądzić obmyśleniu, za zgodą wżech Stanow, tak *pro resolvenda superius specificata* Dekretu Kommissyi granicznej *paritate*, iako też dla doskonałego, y dostatecznego między Dobrami przerzeczonemi rozgraniczenia, przy Urodzonym Andrzeju Władysławie Ukolkim Podkomorzym Trockim *decisivam Sententiam* mającym, za Kommissarzow U. U. Michała Politalskiego, Michała Wołkowyckiego Sędziow Ziemskich Powiatu Grodzińskiego, Franciszka Boufała Strażnika Grodzieńskiego, Stanisława Piotę Witebskiego, Anzelma Kurcza Orszańskiego, Podstolich, Onufrego Stabrowskiego Łowczego Powiatu Orszańskiego naznaczamy. Ktorzy według przepisu Praw o Kommissarzach y Kommissyach postanowionych, czas sposobny upatrywsi, y z sobą znióżyli się, *Innotescencye hoc in ordine* wydadzą, y *absentia nonnullorum non obstante* byle by Jch z Urodzonym Podkomorzym tylko pięciu było, tak iż gdyby rowna Liczba ziechała się, tedy *ultimus Loco* w naznaczeniu *recedere* od tey Funkcyi powinien, w Dekret *paritatis* weyrzą, y Oni *salvâ cognitione* Duktow granic, czy to na Stronę którą utrzymaia y Approbować będą, czyli też *per totum* podnioszy, *secundum proprium arbitrium* inny swoy wyrok *pluralitate Votorum* wydadzą, *Causam differentiarum atque provenientes exinde Causas facti* ze wżyskimi *ad id negotium* reguluiącemi się Osobami *non obstante Contumacia aut recessu* osładzą, y to wszystko cokolwiek do Sądow Kommissarskich

farskich będzie należało, wypełnia, *precisa omni appellatione*, a iczeliby Podkomorzy, lub który z Kommissarzow przed expedyowaniem y dokonowaniem tey Kommissyi umrzeć mieli, tedy *in eo casu*, ażeby Sąd Assessorji Litewkicy Innego Podkomorzego y Kommissarzow *in locum* ubytych wyznaczył, moc daimy, y chcemy.

Kommissya do Rozgraniczenia Starostwa Czczerckiego.

Ponieważ między Starostwem Czczerckim w Powiecie Rzeczyckim leżącym, a niektoremi tegoż Powiatu Obywatelami o Differencye w Granicach, & *denique* z rożnemi Olóbami, pierwey w Trybunale Głównym W. X. Litt: o rozeznanie *Fundorum & Privilegiorum* y w innych Kategoriech od niemałego czasu wżczęty Proceś, a wyrokiem Sądow Zadwornych Assessorkich na Kommissyą odeśłany, *ob paritatem Votorum* Kommissarzow nie wziął skutku, a dla nacisku Spraw w Assessorji W. X. Litt: tenże Proceś prędkiego skutku wżczęby nie mógł; Przeto dla przyspieszenia, *inter Partes Litigantes* finalney Rozprawy *Authoritate presentis Conventus* Kommissyą osobną *robore definitive Sententiae* mieć mającą za potrzebną sładziemy, y na nią Kommissarzow naznaczamy, U. Kazimierza Bielawskiego Podkomorzego Wołkowyckiego; Michała Ogińskiego Podkomorzego Braclawskiego; Franciszka Jwaskiewicza Sędziego Ziemskiego Wołkowyckiego; Dominika Pietucha Kublickiego Reg: Grodz: Rzeczyckiego; Jerzego Skorynę Podstolego Rzeczyckiego; Borzęckiego Vice-Instygatora Litt: Hołynskiego Sędziego Ziemskiego Mściławskiego; Szukiewicza Piłarza Ziemskiego Słonimskiego; Ktorzy to Kommissarze, *ad Fundum* Starostwa Czczerckiego ziachawszy, Juryzdykcyą twoią *Unius Duorumve absentia non obstante dummodo quinque adsint* ufunduią, *prævijs innotescentijs* Czterma Niedzielami *ante terminum* Kommissyi *edendis*. Aktoraty stron *Forma Judicaria* przywołać każą, *habitaque omni animadversione*, Przywileiow, według nich *Funda in questione* będące, komu słusnie należą roztrząną y przyadzą; Oraz Granice Kopcami oznaczą, y opiszą, tudzież *causam facti* rozładzą *in spatio unius Anni* wżwyż wyrażeni Kommissarze, aby Sady rozpoczawizy, onych bez finalnego zakończenia nie limitowali, *precustodimus*.

Kommissya na Rozgraniczenie Starostwa Koziańskiego w Woiewodztwie Witebskim leżącego.

Ponieważ Starostwo Koziańskie w Woiewodztwie Witebskim leżące w aktualney Possessyi Urodzonych Andrzeia y Pauli z Szembekow Ogińskich Miecznikow W. X. Lit. Mażonkow, zostaiące, icst w rożnych z Graniczącemi differencyach; Przeto na rozgraniczenie onego ze wżyskimi Graniczącemi, przy Urodzonym Jozefie Hurku Podkomorzym Witebskim *decisivam Sententiam* mieć mającym, za Kommissarzow naznaczamy, Urodzonych Ignacego Karnickiego Sędziego Ziemskiego Mińskiego; Piotra Bohomolca Witebskiego; Hieronima Szemiotha Orszańskiego Piłarzow Ziemskich; Michała Krogera Sędziego

Grodzkiego Orszańskiego, Michała Szyłkę Skarbnika Witebskiego; Jerzego Stankiewicza Starostę Swirydowickiego, którzy podług przepisu Praw o Kommissjach y Kommissarzach opitanych w czasie iak naysprzedzszym sposobność upatrzysz, za wydanym przez siebie *ante Terminum* szczęścią najmniej Tygodniami obwieszczeniem, tak *absentiâ nonnullorum* byleby z Urodzonym Podkomorzym licząc pięciu być mogło, iako y *Contumacia Stron non obstante, ad loca differentiarum* ziada, a o Granicach y Possessjach przez Dowody y świadectwa informowawszy się, pomienione Starostwo Koziańskie, *cum omnibus Collateralibus* rozgraniczą, Kopcami osypią, y Dekret swoy Kommissji *pluralitate Votorum* zkonkludowany stronom potrzebującym wydadzą, który iak skoro ferowany będzie, tak za nie wzruszony go mieć na zawsze chcemy y deklarujemy. Jeżeliby zaś Podkomorzy, albo kilku z Kommissarzow przed expedyowaniem y dokończeniem tey Kommissji umrzeć miało, tak iżby komplet do sądenia wspomniony znajdować się nie miał, tedy *in eo casu* ażeby Sąd Nasz Assessorcki Zadworny Litewski, za wniesieniem u Sądu od Stron nie pretendując czynienia na to Aktoratu, innego Podkomorzego, y innych Kommissarzow nieodwłocznie wyznaczył, moc dajemy, y mieć chcemy.

Kommissya do Rozeznania natury Dobr Kryniczyn z Przyległościami w W.X.Lit. leżących.

Ponieważ Dobra Kryniczyn z przyległościami *Jure Regali* od Urodzonego Karpia Starosty Płongiańskiego zakwestyonowane dotąd w Sądach Zadwornych W. X. Lit. *naturam sui* nie mają *decisam*; przeto ukracając Proceis *inter Litigantes*, naznaczamy Kommissarzow: WW: Michała Gorzkiego Zmudzkiego, Szymona Sirucia Witebskiego, Jozefa Tykiewicza Mściławskiego Kasztelanow; UU: Karola Bitotta Marszałka, Bartłomieja Bystrama; Antoniego Łopacińskiego; Michała Daukszę Sędziow Ziemskich; Onufrego Białozora Woyskiego; Stanisława Ruffela Podstarostę; Jakuba Puzynę Sędziogo Grodzkiego, Jozefa Muśnickiego, Podczaszego Upitskich; Jana Dąbrowskiego Podkomorzego; Mikosaia Kościakowickiego Sędziogo Ziemskiego; Antoniego Komorowskiego Podstolego; Jozefa Pomarnackiego Sędziogo Grodzkiego, Wilkomirskich, na Dzień 15. Miesiąca Lipca w Roku niniejszym 1768. Ktorzy to WW. y UU. Kommissarze (*absentiâ unius vel plurium non obstante dummodo quinque adsint*) na Grunt Dobr Kryniczyn w spórze będący ziachawszy, *naturam* tychże Dobr Kryniczyn z przyległościami, stosując do się Prawa y Dowodow mocniejszych; *non obstante Contumaciâ cuiusvis Partis*, *finaliter* rozeznią, y determinować będą; y cokolwiek Ciż Kommissarze postanowią, Strony obie *indisputabiliter precisa omni Appellatione* trzymać mają, mocą tey Ustawy.

Kommissya na Rozgraniczenie Dzierżawy Dworzyskiej.

Ponieważ Dzierżawa Dworzyska w Woiewodztwie Połockim leżąca, w Aktu-

w Aktualney Possessji Urodz: Piotra Bohomolca Pisarza Ziemskiego Witebskiego zostająca jest w rożnych z Graniczącymi dyfferencyach; przeto na Rozgraniczenie oncy, ze wszystkimi Graniczącymi, przy Urodzonym Jozefie Hurku Podkomorzym Witebskim *decisam sententiam* mieć mogącym, za Kommissarzow Urodzonych Jozefa Reutta Sędziogo Ziemskiego; Kazimierza Łutkinę Stolnika y Podwoiewodzego Witebskich, Konstantego Swołyńskiego Podstolego Połockiego; Justyniana Szczyta Kasztelanica Infantzkiego; Jana Pakoła Pisarza Grodzkiego Smoleńskiego; Michała Szyłkę Skarbnika; Franciszka Zabę Cześnika Witebskich; y Antoniego Kosłowa Starostę Czernickiego naznaczamy; którzy podług przepisu Praw o Kommissjach y Kommissarzach opitanych w czasie iak naysprzedzszym sposobność upatrzysz, za wydanym przez siebie *ante Terminum* Kommissji szczęścią najmniej Niedzielami obwieszczeniem, tak *absentiâ nonnullorum*, byleby y z Urodzonym Podkomorzym licząc, Trzech być mogło, iako y *Contumacia Stron non obstante ad loca differentiarum* ziada; a o Granicach y Possessjach przez dowody y świadectwa informowawszy się, pomienioną Dzierżawę Dworzyską *cum omnibus Collateralibus* rozgraniczą, Kopcami osypią, y Dekret swoiey Kommissji stronom potrzebującym wydadzą, który iak skoro ferowany będzie, tak za niewzruszony go mieć na zawsze chcemy, y deklarujemy. *Quod attinet* zaś *Causas facti ex differentijs promanatas*: o tych Inkwizycy, y szkod weryfikacy, uczynią, *Causas omnes facti ex differentijs promanatas finaliter* we wszystkim rozsadzą, y to wszystko wypełnią, cokolwiek do Sądow Kommissarskich będzie należało. Jeżeliby zaś Podkomorzy, albo kilku z Kommissarzow przed expedyowaniem y dokończeniem tey Kommissji umrzeć miało, tak iżby komplet wspomniony znajdować się nie miał; tedy *in eo casu* aby Sąd Assessorcki Litewski, za wniesieniem u Sądu od Stron (nie pretendując czynienia na to Aktoratu) innego Podkomorzego y innych Kommissarzow nieodwłocznie wyznaczył, moc dajemy, y mieć chcemy; *Ad interim* zaś nim takowe finalne nastąpi rozgraniczenie, *securitatem* Aktualnych Possessji, tak tey Dzierżawie, iako y wszystkim stronom graniczącym ubezpieczamy, y ażeby do takowego nastąpić mającego rozgraniczenia wszystkie strony spokojnie się w Granicach zachowały, *sub rigore Penarum Contraventionis* na stronę przestępującą *irremissibiliter extendendo praevocemus*.

Kommissya w Sprawie Xiążąt Radziwiłłow Podkomorzych Litewskich z Oycami Augustyanami Konwentu Wileńskiego, y Sukcessorami Bielikowiczow.

Jako Dekreta oczywiste w Wielkim Xięstwie Litewskim dawnemi Prawami są obwarowane, iż naruszane być nie mogą, tak wszystkie *de valore* Dekretow oczywistych zasile *in ante* Prawa *in toto* ztwierdzamy, że zaś dwa Dekreta oczywiste Trybunału W. X. Lit. w Kategorji *de valore* Testamentu Urodzonego Eustachiego Michała Zawiszy Kasztelanica Witebskiego, zasły sobie przeciwne; więc takowe Dekreta obadwa podnosząc za powszechną Stanow Rzplitey zgodą, Kommissją do rozlą-

rozządzenia *usluditatis* wspomnionego Testamentu postanawiamy, y Kommissarzow Urodzonych Jozefa Paca Starostę Wileyskiego za *super-Arbitra*, za Arbitrow Jozefa Narbuta Chorążego, Dominika Alexandrowicza Pisarza Ziemskiego, Benedykta Kamińskiego Stolnika, y Sędziego Grodzkiego; Haurykiewicza Skarbnika y Sędziego Grodzkiego Lidzkich; Szczyta Kasztelanica Smoleńskiego Połta Infantzkiego; Marcjana Janowicza Połta Wilkomirskiego, Bużczyńskiego Oboźnego Powiatu Starodubowskiego; Joachima Rosadowskiego Chorążego Hufarskiego, naznaczamy; ktorzy czas sposobny upatruwszy y Strony przez Innotescencye swoje czterma Niedzielami obwieściwszy do Miasta Lidy ziadą, y tam *absentia nonnullorum non obstante* byleby Ich pięciu było Jurysdykcyą Sądow swoich *sub Praesidentia* pierwszego *in Ordine* Kommissarza *in completo numero*, za fundowawszy, Sprawę *de valore* Testamentu wspomnionego, Ur: Eustach: Michała Zawiszy Kasztelanica Witebskiego, między Xiążętami Jch Méciami Stanisławem y Karoliną z Pocięiow Radziwiłłami Podkomorzemi W. X. Litewskiego, a XX. Augustyanami Konwentu Wileńskiego y Sukcessorami Urodzonych Bielikowiczow, *abscessis omnibus dilationibus & beneficiis Juris*, dozwalając tylko Kopy Spraw *ad invicem* z nakazaniem *in triduo* potym rozprawy *præviis ad citationibus Partis Actoreæ* czterma Tygodniami od zeznania Pozwów, a rekonwencyalnych *modo in subselliis* W. X. Lit. *practicato* nie zaglądaiąc się bynajmniey na Dekreta Trybunalskie wyżey wspomnione, ani do onych referując się (ktorych Dekretow żadna Strona *in Supplementum* sobie brać nie ma) *finaliter ad mentem* Praw W. X. Lit. bez czynienia Limity y Prorogacyi Sądow swoich osądzą y zupełne między stronami wyrokiem swoim na zawsze uspokojenie uczynią.

Kommissya na Rozządzenie Sprawy Urodzonych Druwonow.

Chęć iak nayprędszą y naygruntowniejszą w Sprawie Urodzonych Jana Kapitana, Antoniego Porucznika Woysk Koronnych, Ignacego, Tadeusza, Piotra, Druwonow Braci niegdy z Urodzonego Jodaka Druwona pochodzących, z Urodzonymi Wigantami, Burbami, Petrusiewiczami, Kuleszami, Karpami, Horodeckimi, Laneberkami, y innemi względem lenności Dobr Moyze, Schribarte, teraz Lepary zwanych, w Powiecie Upitskim leżących, podług Praw y Przywileiow uczynić Sprawiedliwość, na rozządzenie oneyże mocą Seymu teraznieyszą Kommissyą wyznaczamy, to jest: Urodzonego Karola Michała Bitoffta, Marszałka Powiatu Upitskiego, Stanisława Odachowskiego Ciwona małych Dyrwian Starostę Botockiego; Rafała Przeciszewskiego, Ciwona Berezniańskiego; Adama Jwanowicza Ciwona Retowskiego; Jacka Pudkamera Sędzica Ziemskiego Urzędnikow Xięstwa Zmudzkiego, Stanisława Staszkiewicza Koniulżego Xięstwa Zmudzkiego; Szymona Wodzkiego. Ktorzy to Urodzeni Kommissarze *plurium absentia non obstante, dummodo tres adsint*, na Dzień Dwudziesty osmy Miesiąca Lipca ziechawszy się do Miasta Janiszek, Sprawę tę *non obstante Contumacia, aut recessu* ktoreykolwiek strony, finalnie rozładzą; oraz Tradycyą Dobr stronie przyładzonych uczynią.

Pozwo-

Pozwolenie zamiany Starostwa Zyzmorskiego.

Maiąc wzgląd na zasługi Urodzonego Leonarda Pocięia Oboźnego W. X. Lit. pozwalamy mu uczynić Zamianę Starostwa Zyzmorskiego, w Wojewodztwie Trockim leżącego, na Dobra Dziedziczne Porzeczne nazwane w Wojewodztwie Połockim leżące, niezawodne; do ktorey zamiany Kommissarzow W. Tadeusza Burzyńskiego, Kasztelana Smoleńskiego; Urodzonych Mikołaja Łopacińskiego Pisarz W. Lit.; Jozefa Hurka Podkomorzego Witebskiego; Jana Romera Sędziego Ziemk: Trockiego, Marcina Czerniewicza Horodniczego y Sędziego Grodzk: Kowińskiego, Michała Szyzko Podkomorzego Nadwornego Naszego; Jana Pakosza Pisarza Smoleńskiego, Piotra Bohomolca Pisarza Ziemskiego Witebskiego, naznaczamy. Ktorzy to Kommissarze według Konstytucyi pod Tytułem — Ostrzeżenie Dobr idących w Zamianę — sprawić się będą powinni.

Dzierżawy Klepacz y Jamenka w Dobra Ziemskie obrocenie.

Ponieważ Dzierżawa Klepacz y Jamenka w Wojewodztwie Brzeskim Litewskim leżąca, kilku Chłopow mająca, Hyberną zbyteczną, to jest: Złot: Pol: Sto czterdzieści *præ* aggrawowana, na którą Urodzony Piotr Lanckoroński, Pałzkowski Pułkownik Woysk W. X. Litewsk: tey Dzierżawey Possessor *de proprio* opłacać musi, y iuz nie mało swego grosza na to wydał, nie mniej konfyderując znaczne w Woysku W. X. L. przez lat Trzydzieści y dziewięć, tegoż Urodzonego Pułkownika zasługi, pomienioną Dzierżawę Klepacze y Jamenka w Aktualney teraz Urodzonego Pułkownika Pałzkowskiego zostającą Possessyi, Prawem Ziemskim Onemu y Sukcessorom Jego *in perpetuum* nadaiemy, *& Juri Terrestris* inkorporuiemy, *salvo censu* z tychże Dzierżaw Kwarty y Hyberny teraz opłacanych, y wnoszących do Skarbu Lit: ktore Podatki naturze Dobr Ziemskich tychże Dzierżaw wieczyłym Ziemskim Prawem pomienionemu Urodzonemu Pałzkowskiemu y Sukcessorom Jego nadanych *præjudicare* nie mają.

Ubepieczenie Urodzonych Michała y Justyny z Przeciszewskich Odachowskich Małżonkow przy Dożywotniey Possessyi Dzierżawy Zorany, nazwaney.

Ze za konsensem pod Rokiem 1665. od Nayiaśnieyszego Predecessora Naszego Jana Kazimierza Króla Polskiego, W. Jerzemu Chlebiewiczowi, Generalnemu Xięstwa Zmudzkiego Starościu, *ad cedendum* Dzierżawy Zorany nazwaney, *in Personam* Urodzonego Jana Franciszka Poznaka Pisarza Ziemskiego Wileńskiego, y Anny Brygitty z Obrepalskich Poznakiowey Małżonkow danym, y za Celłya *in Virtute* takowego

wego konfensu w tymże Roku prawnie uczynioną, pomieniona Dzierżawa Zorany od Ekonomii Starostwa Zmudzkiego odeszła, & *scorsivitate Titulum* wzięła, a za Przywilejami od Najiasnieyższego Predecessora Naszego Augusta Trzeciego Krola Polskiego, *ad Possessionem* Urodzonego Michała Odachowskiego, Sędziego Ziemskiego Telszewskiego, Xięstwa Zmudzkiego Chorążego Petyhorskiego, y Justyny z Przeciszewskich Odachowskiej, Małżonkow *devenit*. Zaczyn tychże Urodzonych Odachowskich Małżonkow przy tey Dzierżawie Zorany, iako iuż od Ekonomii Starostwa Zmudzkiego odłączoney, y za osobliwemi Przywilejami chodzącej, *ad vite eorum tempora*, ubezpieczamy. Ponieważ zaś ta Dzierżawa nie znajduje się teraz w zupełności Attyencyi swoich, iak w wyrażonym konfensie są opisane; Więc Urodzonym Odachowskim dajemy moc dochodzenia prawnie tych Attyencyi ktoreby *illegaliter & pretextuose* przez kogożkolwiek oderwane y przywłaszczone bydź pokazały się, a te odzyskane przy Dożywociu onych y *circa fundum* Dzierżawy Zoran zostawać mają.

Dobra Lenne w Powiecie Mozyrskim.

Mając wzgląd na zasługi w Oyczyźnie Urodzonych Rafała Sędziego Ziemskiego Wilkomirskiego; Gedeona Pifarza Dekretowego W. Xięstwa Litt. y Konstantego Podczaszego Mozyrskiego Jeleńskich, Przywilcia, Ograniczenia, Cessye & *omnis Tituli Documenta* na Dobra wieczysto-Lenne Kopalkiewiczze, Rzeszowo, Kosieysk, Choyno, Łuczyce, *cum omnibus Attinentiis* do tych Dobr Lennych *spestantibus* w Powiecie Mozyrskim leżące, Jmieniowi tychże Urodzonych Jeleńskich służące approbujemy, y przy Possessyi wieczysto-Lenney, *eorundem Bonorum Feudaliūm* poki Miecza Urodzonych Jeleńskich stanie, według oblokweny tychże Przywilejow nadanych, zachowujemy.

Utwierdzenie Przywileju OO Xiążętom Radziwiłłom *pro Conservatione* nadanych Praw Wolności, Dyplomatow, y Przywilciow W.X.Lit. służących.

Chwalebniemi w Woynie y Pokoju Zasługami, nieodstępna ku Monarchom na ten czas Panującym y Rzplitey wiernością, znakomity przez się y Przodkow swoich O. Xiążę Mikołaj na Ołyce y Nieświeżu Radziwiłł Woiewoda Wileński, Marszałek W. y Kanclerz W. Xięstwa Litt. nie tylko przez Przywilej w Roku 1551. w Wilnie od Najiasnieyższego Predecessora Naszego *Pie Memoria* Zygmunta Augusta Krola Polskiego, y W. X. Lit. sobie dany pozyskał, świadectwo wielkich swoich y całego Domu czynow, lecz na znak zaszczytu Domowi Jego, y z wdzięczności w późne wieki pamiętney, tymże Przywilejem otrzymał pozwolenie Sobie y Następcom swoim Xiążętom Dziedzicom Nieświeżkim wszystkich Przywilejow Wolności nadanych od Antecessorow swoich Krolow Polskich y Wielkich Xiążąt Lit: Wielkiemu X. Lit: pozwolonych y udzielonych konfederowania, zawiadywania, y strzeżenia

nia wiecznemi czasami. Y gdy takowe *Actus in Archivis* Domu OO: Xiążąt przez tyle wiekow wiernie y pilnie konfederują się, nawet przez różne nadarzone Woyny Ciż OO: Xiążęta opuściwszy drogie zbiory swoje, na Łup nieprzyjaciół, a takowy skład *Archivum* znacznym kosztem swoim uwozili, a na mieyscach bezpiecznych kryli, y trzymali. Przeto My Krol z Stanami Skonfederowanymi konfederując zasługi Domu OO: Xiążąt a *singulariter* O. Xcia Radziwiłła Karola, Marszałka Generalney Konfederacyi, y Seymowego, takowy Przywilej od Antecessora Naszego, Krola JMci Zygmunta Augusta, pod Datą Roku 1551. niegdyś O. Xięciu Mikołajowi Radziwiłłowi Woiewodzie Wileńskiemu, Marszałkowi W. y Kanclerzowi W. X. Lit. dany, ze wżytką w nim wyrażoną rzeczą *in toto ac integro* approbujemy, y mocą tegoż Przywileju, iako też Konstytucyi terażnieyżey konfederacyi tychże Aktow, Przywilejow, Wolności nadanych Całemu Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu, ktore się dnym dodały, Przywileju, iako też napotym, aż dotąd od Najiasnieyższych Antecessorow Naszych Krolow Polskich, y W. X. Lit. dostały, & *ad presentem circa Archiva* OO: Xiążąt Dziedzicow Linii Nieświeżkiej *reperiuntur circa eadem Archiva* OO: Xiążąt Linii Nieświeżkiej wiecznemi czasami mieć chcemy. A po ustaley tey Linii Potomkom Domu Radziwiłłowskiego według postanowienia Onych Konstytucyą osobliwszą approbowanego, Xięstwo Nieświeżkie dziedziczącym *Conservationem perpetuam* Tychże W. X. Litt: Zaszczytow *ad Tenorem* tego Przywileju wiecznemi pozwalamy czasami. A że to *concernit Publicum Universale & spectat* wiadomości całej Rzplitey: Przeto ażeby O. Xie Karol Radziwiłł Marszałek Konfed: General: Prowincyi Koronney y Seymowy, iako terażnieyższy tych Zaszczytow Possessor, *in spatio* Roku, takowe wszelkie Przywileia, *ante Constitutum Unionis* nadania do Akt Metryk Koronney y Litewskiej przez Plenipotentow swoich bez pretendowania przez Kancellarye żadnych, iako *in negotio Publico* opłaty za Induktę, wyjąwszy nadgodę za piśmo wprowadził, zalecając po Aktykacyi *rehabitationem* samych Oryginałow, *iterum ad Archivum* Tegoż O. Xiążęcia pozwalamy, y ażeby iuż odtąd o Restytucyą wzwyż wspomnionych Aktow *ad Archiva Publica* nikt *perpetuis in futurum temporibus* domawiać się, a przeto wzwyż wspomnionemu Przywilejowi, oraz mocy ninieyżey Konstytucyi *derogare* nieśmiał, warujemy, y ubezpieczamy.

Reassumpcyja Konstytucyi o postanowieniu niegdyś między OO. Radziwiłłami Trzema Bracią Xiążęty na Ołyce y Nieświeżu Uczynionym.

Mając wzgląd na usługi tak Antecessorow OO: Xiążąt Radziwiłłow, iako y Potomkow Onych ku Nam y Rzplitey wiernie pełnionych, za Zgodą Skonfederowanych Stanow Oboygą Narodow postanowienie Trzech Braci rodzonych, Mikołaja Krzyżotofa *binominis*, Albrechta y Stanisława Radziwiłłow, Xiążąt na Ołyce y Nieświeżu, (ktorym Oni porządek Sukcesyi wszelakiey swey Dziedzicney Oyczystey Majętności, mianowicie co do Dziedzictw Ołyki, Nieświeża, Klecka,

Mira, Grodka Dawidowskiego opisałszy bliższych po Mieczu mimo własne Dziewki do Sukcesji tychże Dobr przypuścili) ze wszystkimi Klauzulami y excepcjami w tymże postanowieniu y w Konfirmacyi Krola Stefana wyrażonemi, już Konstytucyą 1589. Approbowane, na wieczne czasy ztwierdzamy, y tę konfirmacyą naszą, *pro immutabili Lege* mieć chcemy.

Rekognicya Czci y Zasług Urodzonego Paca Podstołego W. X. Litt:

IAko Cnoty y czyny zacne w Obywatelach tej Rzplitey, żadną przy-
cmione nie mogą być przeciwnością, ani sławy Wielkich Mężow
sama w śmiertelnych zwłokach zawira mogiła, (bo ci z nią razem żyć,
y po śmierci w pamięciach wdzięczney Oyczyzny zwykli) tak gdy w
Bogu niedawno zeszy, wyśokiey Rodowitości, znakomitych zasług z
siebie y Wielkiego Domu swego, *Gestis Heroium* wstawionego Kawaler,
Urodzony Ignacy Pac, Podstoli W. Xięstwa Litt. w tytu publicznych
Funkcyach, a mianowicie w piastowanej godnie Trybunału W. X. Lit.
Dyrekcji, dobrze Nam y Oyczyźnie zasłużony, przez podstępnie y nie-
nawisnie uformowany Proceś w Sądach Konfederacyi przeszley W. X.
Lit. Dekretem zaoeznie wypadłym został uciążony, a niewinność le-
go zawsze, y teraz iawną się bydz Stanom Rzplitey okazała; Przeto lu-
bo w prawdzie *siber pjs manibus Ejus* oskarżenie y Konwikcyę wszelkie
nihil quidquam juris habent, iednak My z Stanami Zgromadzonemi, samą
czytą Cnotę, y niezmazaną sławę *Gestorum* Tegoż Urodzonego Pod-
stołego W. X. Lit. *ab omni* u Potomności *suspicione* chc c mieć ocaloną,
wspomnione Dekreta Konfederackie, pod iakąkolwiek Datą, y w ia-
kichkolwiek czasach, y wskazach ferowane, podnosimy, y że sławie
y czci Tegoż S. P. Podstołego Litewskiego *derogare* bynajmniey nie
mogą, warujemy.

Odesłanie Pretensyi U. U. Sukcessorow Gąsie- wskich do Kommissyi Skarbowey W. X. Litt:

Pretensye Urodzonych Sukcessorow Gąsiewskich do Rzeczy-Pospoli-
tey miane, odsyłamy do Kommissyi Skarbowey W. X. Lit., aby
one roztrząnęła, y na przyzły Seym odesłała.

Restytucya do Czci y Szlachectwa Neofitow w W. Xięstwie Litt:

Lubo Konstytucya Seymu Szczęśliwey Koronacyi Naszey *Tit: Nobi-*
litacya niektórych Neofitow, zwolniła dla pewney Liczby Olob,
ostrość Prawa Seymem Konwokacyinym, na Neofitow postanowio-
nego. Gdy iednak W. X. Lit. stawiając przy Statucie swoim, powsze-
chną krzywdę Neofitow, za krzywdę Prawu Statutowemu poczytowa-
ło; Przeto za zgodą Wzzech Stanow, tę kwestyą raz na zawzię uspokai-
ając, stanowimy: iż pod Rygor Prawa Konwokacyiniego *Tit: Neofici*
w Roku 1764. napisanego podpadać nie mają, wszyscy ci Neofici
w W. X. Lit.

w W. X. Litt. ktorzy *ante hanc Legem* są nawróceni, owszem onych *pra-*
senti Lege Nobilituujemy, & *circa Prerogativam Nobilitarem preciso Scarta-*
bellatu zachowujemy *in perpetuum*. Lecz takowa wspomniona Seymu
Convocationis Konstytucya ma się ściagać na czas przyzły, y na tych,
ktorzy *post hanc Legem* wynikną, y nawracać się będą Neofici.

Ubepieczenie Honoru, Urod:-Brońskiego Sę- dziego Ziemskiego Słonimskiego.

GDy Urodzony Ludwik Antoni z Brona Broński, Sędzia Ziemski Sło-
nimski, idący z dawney Familii Brońskich, przeniośszy się przez
Oyca swego z Korony do Litwy, nie miał dostateczney Dziedzicney
Poslęsji w Powiecie Słonimkim *vigore* Konstytucyi Seymu *Convoca-*
tionis, obrany iednak Sędzią Ziemskim Słonimskim *pluralitate Votorum*
został, potym przez Obywatelow tego Powiatu zprocessowany y w
Grodzie Słonimskim kondemnowany jest; Zaczyn naszą Naszą za Zgodą
Wzzech Stanow wyż pomienionego Ur. Ludwika Brońskiego zasłania-
jąc, mieć chcemy, abymu Dekre. Grodzki Słonimski w Roku prze-
szłym 1767. w Decembrze *in Accessorio* ferowany, co do honoru y Pre-
rogatywy Urzędu Jego nie szkodził, y ażeby odtąd *ratione* honoru y U-
rzędu, nikt inkwietować nie ważył się, ostrzegamy, oraz za dobrze o-
branego Sędziego Ziemskiego Słonimskiego uznaiemy, *salva* iednak *ni-*
hilominus Vindicatione Krzywd, y Pretensyi każdemu, ktoby do Dobr
Jego służne mieć Prawo przed należitym Sądem ukazał, & *salva secu-*
ritate tychże Pretensorow, ażeby *ob rationem less honoris sui* na nich *pa-*
niam Talionis wygrywać nie mogli.

Reintroducjo OO. Dominikanow do Zamku Trockiego oraz Approbatio Funduszu O- nych Poporskiego.

Lubo OO. Dominikanow Trockich *per Constitutionem Anni 1678.*
reintrodukowano do Zamku Trockiego, iednak ponieważ do tych
czas to *per Renitentiam* Woiewodstwa do skutku nie przyzły, więc *pra-*
senti Lege tymże OO. Dominikanom pozwalamy *hac Conditione* w
Zamku Trockim Kościół y Kłasztor wybudować, aby Ciż XX: Domi-
nikanie Wieżę Ciwilną *pro delinquentibus* przytym pierwey Szope, a po-
tym Refektarz przestronny w kłasztorze dla odprawowania Seymikow
erygowali, Mieysca zas na Archivum Xiąg Ziemskich, y Grodzkich,
oraz na Kancellaryą Woiewodstwa w tymże Zamku wyznaczonego,
ażeby XX. Dominikanie sobie nieprzywłaszczali, *praevenimus*. Przy-
tym Fundacyą U. Stanisława Beynarta Skarbnego W. X. Litt: na No-
wiczyat OO. Dominikanow w Poporcach z przyłączonemi Dobrami
Poporcie y Kozaliufzki w Wojewodztwie Trockim, a Tumilowicze w
Powiecie Olszmińskim leżącemi uczynioną, approbujemy.

K

Po-

Potwierdzenie Funduszu Collegium Witebskiego OO. Jezuitow.

Ponieważ Collegium Witebskie OO: Jezuitow Konstytucyą *Anni 1690.* approbowane, przez odejście Dobr Funduszowych za granice tak uszczuplone zostało, iż bez przyłożenia się niektórych tegoż Woiewodztwa Obywatelow utrzymaćby się pewnie w tym miejscu nie mogło, a żądano, od Nas przez tegoż Woiewodztwa Posłow, ażebyśmy takowe Collegium, iako temuż Woiewodztwu Witebskiemu dla edukacyi Młodzi zdadne utwierdzić przy Jeh terazniejszych Posłsiach y ubespieczyc raczyli; przeto przez wzgląd na takowe Nam przełożone potrzeby, pomienione Collegium Witebskie ze wszystkimi Ich Aktualnemi Posłsiami w Woiewodztwie Witebskim approbujemy, & circa easdem *Actuales Bonorum Possessiones* ubespieczamy, *Salvis oneribus Reipublice.*

Ubspieczenie Urodzonym Pifarzom Skarbowym W. X. Litt: Pensyi.

Urzędy Pifarzow Skarbowych W. X. Litt. dawniejszymi Prawami ustanowione ubespieczając, ażeby każdemu z nich trzech, Pensye nie iuz tak, iak *in ante* były, lecz zupełnie po trzy Tysiące Złotych, co Rocznie Skarb W. X. Lit. z Summy na nieprzewidziane *Expensa* naznaczoney, wypłacał, mieć chcemy, y na zawsze upewniamy, a to pod obowiązkiem bywania na Kommissyach Skarbowych, tychże Urodzonych Pifarzow, tak iakoby każdy z nich przytomny na Kommissyi pensyą sobie należącą nie zawodnie odbierał.

Pozwolenie O. Xięciu Karolowi Radziwiłłowi Marzałkowi Generalney Konfederacyi, y Seymowemu; oraz Urodzonemu Stanisławowi Brzostowskiemu Marzałkowi Konfederacyi Generalney W. X. Litt: wyiachania za Granicę.

Zdrowie O. Xcia Karola Radziwiłła Marzałka Generalney Konfederacyi Koronney y Seymowego, oraz W. Stanisława Brzostowskiego Marzałka Generalney Konfederacyi W. X. Lit. iako jest *publico* żądane y potrzebne, tak na poratowanie tegoż szacownego Ich zdrowia, pracami terazniejszymi nadwątłonego, wyjazdu za granicę chętnie Im pozwalamy.

De-

Deklaracya w Rozsądzeniu Sprawy Urodz: Jana Grotuza.

ZE Sprawa Urodz: Jana Grotuza Surrogatora y Pułkownika Xstwa Zimudzkiego z Sukcesorami Kryszpinowskiemi przez lat kilkadziesiąt Agitowana, dotąd konkluzyi niewzięła, przeto chcąc stronom spor wiodącym przyspieszyć Sprawiedliwość, mimo Proceder *ex nexu* Prawa w Ziemstwie Wołkowyskim rozpoczęty, *Cassato quovis* w tymże Sądzie między stronami *Processu*, y zakazawszy *omnem* o tenże w Ziemstwie Wołkowyskim Proceder tak między stronami, iako też *quocunq; hujus Processus motivo*, od Stron Urzędu Ziemstwa Wołkowyskiego *Prosecutionem*, przysłżemu Trybunałowi W. X. Lit. na Repartycyi Ruskiej *ex quovis Registro precis omnibus Dilationibus*, ostateczne *in Principali* tej sprawy między stronami do Aktorstwa należącemi rozsądzenie zalecamy.

Approbacya Actorum Konfederacyi Generalnych, y Rozwiązanie wszystkich.

Opisawszy Prawa y Ustawy terazniejsze, tak same Generalnych Korony Polskiej y W. X. Lit. Oboygą Narodow Konfederacyi Akty, iako też wszystkie Uniwersały, Ordynacye, Deklaracye, *Sancita*, Decyzye, Dekreta, Asygnacye, y wszelkie Dyspozycye *presenti irrevocabili Lege* Approbujemy; oraz aby żadney wątpliwości, interpretacyi, a tym bardziey Kwestyi nie podlegały, y na zawsze nieporuszone były, pod karą *in Convulsos Legum* opisaną waruimy y ubespieczamy. Nie mnicy ponieważ ten Seym terazniejszy niektore Rozrządzenie Rzeczypospolitey ustanowiwszy, inych Praw dawnych nie tknął, zaczym wszystkie takowe *in Statisticis & Juridicis* Prawa, iako też we wszelkich materyach, Statuta, Konstytucye, Prawne nadania (oproc odmian Praw na pomienionym terazniejszym Seymie ustanowionych) *in integro & inviolabili robore* zachowuimy.

A iako Konfederacye Oboygą Narodow pierwey po Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach uczynione, a potym Generalnie zprzymierzone y razem złączone, wziawszy nierozzerwaną iednomysłnością za Cel czynności swoich Dobro Powszeczne Oyczyzny Naszey, wszelkie w dopełnieniu czyfitych Intencyi swoich czyniły usiłności, tak gdy te Potomnym Wiekom sławne y pamiętne do skutku przyprowadziły Dzieło, oraz gdy nietylko *ab extra* o zupełney dla nas od Postronnych Monarchow Przyiaźni, ale też *ab intra* o nieporuszoney ku Majestatowi Naszemu od Obywatelow Krolestwa tego Wierności, a uprzemney *inter Concives* Poufałości, y wzajemney miłości iestśmy pewni; y na tym uszczęśliwienia Rzpltey y wszelkiego Dobra obfitości niechybne zakładamy nadzieie. Zaczym też Konfederacye, tak co do osobnych w Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach Korony Polskiej y W. X. Lit. Związkow, iako co do Generalnego między sobą zprzymierzenia się, y Obudwoch Skonfederowanych Narodow złączenia się, rozwiązu-

K 2

my,

my, & libertatem sentiendi ac Jus vetandi we wszystkich Seymowych Materyach, oprócz Pluralitati zotawionych reasumuiemy; tudzież Seymiki Ziemskie, Poselkie, y Deputackie uwalniając od Prezydencyi na nich UU. Marżałkow Konfederackich, ad formā Legi-ut pręscriptā przywracamy; Sprawy zaś do Sądow Konfederackich Generalnych, intentowane, a nie sądzone, ad Subsellia competentia do rozszędzenia odsyłamy, y o zapozwanie do Konfederacyi pretendendas quocunque modo & pretextu penas evocationis uchylamy. Gdy zaś przywrocilismy wszystkim Obywatelom Spokoyność, podobnież Rozwiazanie Konfederacyi Toruńskiej y y Siuckiej, nieodwłocznie nakazuiemy, y żeby nikt z okazji tych Konfederacyi, y w nie wchodzących Osob, do ktoregożkolwiek Sądu, pod jakimkolwiek pretextem pozywać; ani Sąd żaden takowych Spraw sądzić nie waży się pod karą na Przesłępcow Praw, y Gwałtownikow spokojności wewnętrzney, ołtrzegamy.

Alta Konfederacyi Koronney do Metryki Koronney, a Konfederacyi W. X. Lit. do Metryki Litewskiej przez UU. Sekretarzow Konfederacyi Generalnych oddane bydź mają na Termin przypadającego w tym Roku Seymu Ordynaryinego Warszawskiego.

GABRYEL PODOSKI, XIĄŻĘ PRYMAS. mpp.

Antoni Ostrowski, Biskup Kujanski y Pomorski mpp.
 Antoni Xię z Prusów Jabłonowski, Woiewoda Poznański mpp.
 Ignacy Twardowski, Wnda Kaliski mpp.
 Jozef Antoni Janosza Podoski, Wnda Płocki, Kawaler Orderow Orła Białego y S. Stanisława mpp.
 Tadeusz z Lipiego na Lipsku Lipki, Kasztelan Łęczycki mpp.
 Andrzej Stanisław Młodziecowski Biskup Przemyski Kanclerz Wielki Korony mpp.
 Franciszek Salezy Potocki, Wnda Generał Ziem Kijonskich mpp.
 Ignacy Cetner, Wnda Belski mpp.
 Stanisław Bernard Gozdzi, Wda Generał Ziem Podlaskich.
 Roch Michał Jabłonowski, Kasztelan Wislicki mpp.
 Xion Stefan Giedroyć Biskup Inflantski mpp.
 Michał Ogiński, Woiewoda Wileński.
 Jozef Dewoyna Solłohub, Woiewoda Witebski mpp.
 Thadeusz z Burzyna Burzyński, Kasztelan Wództwa Smoleńskiego mpp.
 Adam Brzołowski, Kasztelan Potocki Słta Sgdony Wołkowski. mpp.
 Michał Xiąże Czartoryski, Kanclerz Wielki W. X. Lit.
 Jan Borch, Pod-Kanclerzy Korony mpp.
 Teodor Wessel P alkarbi Wielki Korony.
 Jozef Xiąże Sangułko, Marszałek Nadn: W. X. Lit.
 Karol Xiąże Radziwiłł, Marszałek Konfederacyi Generalney y Seymowy.
 Stanisław Brzołowski, Marszałek Konfed: Generalney W. X. Lit.
 Władysław Gurowski, Pisarz Wielki Korony, Posel Woiewodztwa Poznańskiego.
 Karol Malczewski, Pułkownik Regim: Kom: B. W. K. Posel z Wództwa Poznańskiego.
 Adam Łodzian Poniński, Kuchmistrz W. Kor. Posel Wództwa Kaliskiego.
 Stanisław Wessel, Starosta Golubski, Posel Wództwa Łęczyckiego.
 Wojciech G. zymała Ostrowski, Podszędek y Posel Wództwa Łęczyck: mpp.
 Kasper

Kasper Lubomirski, Posel Wództwa Mazowieckiego Ziemi Czerskiej.
 Theodor P. na Szydłowie Szydłowski, Chorąży y Posel Ziemi Warszawskiej Woiewodztwa Mazowieckiego mpp.
 Kazimierz na Szydłowie Szydłowski, Stołnik Powiatu Prasnyskiego Posel Ziemi Wiskiej. mpp.
 Kazimierz Xiąże PONIATOWSKI, Podkomorzy Korony Posel Ziemi Łukowskiej.
 Jan Chryzostom Krajewski, Insyngator Korony, y Posel Ziemi Rozaniskiej mpp.
 Walenty z Piętk Sobolewski, Łowczy Ziemi Warszawskiej, Posel Ziemi Lwowskiej.
 Stanisław Radziwiłł, Starosta Janowski Posel Ziemi Nurskiej. mpp.
 Franciszek Xawery Branicki, Ł. W. Kor: Posel Ziemi Sochaczewskiej.
 Stanisław Gadomski, Podkomorzy y Posel Ziemi Sochaczewskiej mpp.
 Antoni Czapski, Podkomorzy y Posel Wództwa Chełmińskiego.
 Waleryan Piwnicki, Miecznik Ziem Pruskich, Posel Wództwa Chełmińskiego.
 Franciszek Wielopolski, Posel Woiewodztwa Krakowskiego.
 Jozef Wielopolski, Posel Woiewodztwa Krakowskiego.
 J. Małachowski, Posel Woiewodztwa Sandomirskiego.
 E. Wodzicki, Starosta Stobnicki, Posel Woiewodztwa Sandomirskiego.
 Piotr Ożarowski, Posel Woiewodztwa Sandomirskiego.
 Maciej Skorupka, Posel Woiewodztwa Sandomirskiego.
 Antoni Potocki, Starosta Lwowski Posel Woiewodztwa Ruskiego.
 Ignacy Bukowski, Posel Sanocki.
 Jozef Antoni z Błazowa Błazowski, Podstoli y Posel Powiatu Żydaczew.
 Maryan Potocki, Delegat y Marszałek Ziemi Halickiej.
 Jozef Sołnowski, Pisarz Polny Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Posel Ziemi Chełmskiej.
 Jozef Stempkowski, Oboźny Polny Korony, Posel Woiewodztwa Lubelskiego.
 Stanisław Karwowski, Podstoli Ziemi Biełskiej, z Woiewodztwa Podlaskiego z Ziemi Mielnickiej Posel.
 Jozef Wilczewski, Podkomorzy Ziemi Wiskiej, Posel Wództwa Podlaskiego, Ziemi Biełskiej.
 Celestyn z Szpanowa Czaplic, Podkomorzy Łucki, Posel z Inflant Korony.
 Jan Łodzian Poniński, Posel z Inflant Koronnych mpp.
 Michał Jan Pac Starosta Ziołonski, Posel Woiewodztwa Wileńskiego.
 Stanisław Xiąże Radziwiłł, Pod: Wiel: Wielkiego Xięstwa Lit: Posel Powiatu Lidzkiego.
 Marcyan Janowicz, Posel Powiatu Wilkomirskiego.
 Stefan Dominik Römer, Chorąży y Posel Wództwa Trockiego.
 Antoni Zabięłło, Łowczy Wielki W. Xięstwa Lit. Posel Powiatu Kowieńskiego.
 Marcin Czerniewicz, Horodniczy, Sędzia Grodzki, y Posel Powiatu Kowieńskiego.
 Jan Pakoź, Pisarz Grodzki, y Posel Wództwa Smoleńskiego.
 Kazimierz Zabłocki, Posel Powiatu Starodubonskiego.
 Franciszek Giedroyć, Oboźny Polny Lit. Posel Wołkowski mpp.
 Piotr Bohomolec, Pisarz Ziemi y Posel Wództwa Witebskiego.
 Michał Szyfzko, Chorąży Hussarski, Posel Woiewodztwa Witebskiego.
 L Michał

Michał Xiążę Radziwiłł, *Krączyz W. Xiełwa Lit. Połt z Woienowdztwa Brzełkiego.*
 Michał Domański, *Połt Powiatu Pińskiego.*
 Mikofay Tadeusz Łopaciński, *Pisarz Wielki W. X. Lit. Połt Wdztwa Inflanłkiego.*
 Adam Czartoryski, *Połt Wdztwa Inflanłkiego.*
 Antoni Tyzenhauz, *P. N. Wielkiego Xiełwa Lit. Połt Woienowdztwa Inflanłkiego.*

Stanisław August KROL.

KAROL Xiążę RADZIWIŁŁ
Marzałek Konfederacyi Generalney y Seymony.

STANISŁ: BRZOSTOWSKI
Marzałek Generalney Konfederacyi W. X. Litt.

MARCIN MATUSZEWIC Sędzia Ziemi
Wdztwa Brzełk. Lit. Generalney Konfederacyi Koronney, y Seymony Sekretarz mpp.

R E G E S T R

Tytułow Konłtutyacyi W. X. Lit.
 Seymu Roku. 1768.

Culaga Gwardyi Litenskich Konney y Piełey.	-	-	fol 1.
Naznaczenie pensyi Urodz. Generałowi Artyleryi W. X. L.	-	-	Jbidem.
Pensya Urodz. Oboźnego Polnego Litenskiego.	-	-	2.
Porównanie pensyi Urodz. Pisarza Kommissyi Woyskowej W. X. L. z Pensya Urodz. Pisarza takoweyze Kommissyi Koronney.	-	-	Jbidem.
Podwyższenie pensyi Urodz. Justytorowi W. X. Lit.	-	-	Jbidem.
Pensye Assessorom Sądow Zaaw rnych Naszychy Deputatom na Trybunał w Litwie.	-	-	3.
Expensa Łaski Wielkiej Marzałkowskiej W. X. Litt.	-	-	Jbidem.
Zamek Krolowski w Grodnie.	-	-	Jbidem.
Dom Invalidorum w Wilnie.	-	-	Jbidem.
Ubezpieczenie pensyi Urodz. Podskarbiego Nadwornego W. X. Litt.	-	-	4.
Szpital w Młecici w Wilnie.	-	-	Jbidem.
Przypadkowe expensa Kommissyi Skarbowey W. X. Litt.	-	-	Jbidem.
Pensya Lułtratorom Pogłownego Zydonłkiego w W. X. Littm.	-	-	Jbidem.
Cłiarowanie Nam Summy od Stan. w Rzplitey z Skarbu W. X. Litt.	-	-	5.
Uspokoienie Długow prawem wyznaczonych w W. X. Littm.	-	-	Jbidem.
Summy na Expensa Extraordynaryjne Rzplitey z Skarbu W. X. Litt.	-	-	Jbidem.
Wyłaczenie Summy Trzech Kroć Sto Tysięcy z Skarbu W. X. Litt. Skarbu w Krolenskiemu należący	-	-	6.
Zawdzięczenie W. Marzałkowi Generalnemu Konfederacyi W. X. Litt.	-	-	Jbidem.
Gratitudo Urodz. Sekretarzowi Konfederacyi Generalney Prowincyi W. X. Litenskiego	-	-	Jbidem.
Uspokoienie Summy Sukcessorom W. Krzysztofa Zawiszy Wojewody Mińskiego.	-	-	Jbidem.
Uspokoienie długu Sukcessorom J. W. Michała Paca Wojewody Wileńskiego Heimana W. W. X. Litt.	-	-	7.
Uspokoienie pretensyi Sukcessorom Urodz. Hrebowego Ogińskiego.	-	-	Jbidem.
Uspokoienie Długu Wieleb. Młassałkiemu Biskupowi Wileńskiemu.	-	-	8.
Ubezpieczenie Liquidacyi Summy z Okupna Dobr Szawel nynyłkley.	-	-	Jbidem.
Opairzenie Archiwum Władzim Trockiego y Witełskiego.	-	-	Jbidem.
Satysfakcyja Długu Urodz. Tadeuszowi Kocięłłowi Staroście Marzałkowskiemu winnego.	-	-	9.
Uspokoienie Długu Urodz. Platera.	-	-	Jbidem.
Uspokoienie pretensyi Sukcessorom W. Jana Strutyńskiego niegdys Kasztelana Inflanłkiego.	-	-	Jbidem.
Uspokoienie pretensyi Urodz. Michała z Koziełska Puzyny Pisarza W. W. X. L. Sukcessorom należący.	-	-	10.
Dług Urodz. Romerom należący.	-	-	Jbidem.
Uspokoienie Długu Sukcessorom Urodz. Hilarego Połubińskiego Pisarza Polnego: W. X. Litt.	-	-	Jbidem.
Satysfakcyja Sukcessorom Urodz. Krzysztofa Sulistronskiego.	-	-	11.
Uregulowanie Podatku w Wielkim Xiełwie Littm.	-	-	Jbidem.
Uregulowanie Expedycyi Celnych od Kupcon Koronnych y w W. X. Littm.	-	-	17.
Warunek Praw Xiełwu Inflanłkiemu.	-	-	19.
Straż Woyskowa dla Skarbu Litenskiego.	-	-	21.
Kanał Wielki Piński, czyli Port Ogiński.	-	-	Jbidem.
Uznanie pretensyi Urodz. Cbrzanowskich od Kommissyi Skarbowey W. X. Litt.	-	-	22.

wolnienie Miasta Stucka y Kopyla cum adjacentijs probacya Dekretu Sądow Konfederackich.	- - - - -	Ibidem.
zynroczenie ad activitatem Urodz. Stefana Szczodrego.	- - - - -	Ibidem.
porozczenie niechpeti, y Akcyi nieszlakicy z Emulacyi pochodzących na Sey- miku Lidzkim Przedkomwokacyinym	- - - - -	Ibidem.
mierzenie niechpeti między Obywatelami Rzpltey.	- - - - -	Ibidem.
stanowienie Kancellaryi Ziemskiej y Grodzkiej dla Wództwa Smoleńskiego y Powiatu Starodubonskiego.	- - - - -	24
zwolenie dochodzenia krzywda Urodz. Judyckim in Foro Competenti via juris.	- - - - -	Ibidem.
wolnienie a rigore Decreti Urodz. Malinowskiego.	- - - - -	Ibidem.
ospieczenie Sprawiedliwosci Sukcessorom Urodz. Wołodkowicza.	- - - - -	Ibidem.
ospieczenie Dobr Obywatelom Wództwa Smoleńskiego y Powiatu Starodu- bonskiego.	- - - - -	25
kommissya do rozgraniczenia Starostwa Mściwskiego.	- - - - -	Ibidem.
assumpeya Kommissyi między Powiatami Mozyrskim y Onruckim na uspo- koiczenie granic naznaczony.	- - - - -	27
assumpeya Konstytucyi Roku 1717. in ordine rozgraniczenia Ekonomiy Pińskiej.	- - - - -	Ibidem.
zwolenie Kommissyi do Dzierżawy Swałowicz w Powiecie Pińskim.	- - - - -	Ibidem.
znaczenie Kommissyi Granicznej między Dobrami Stołu Naszego Ekonomiy Mohilewskiej a Dobrami Ziemiemi Bielica nazwanemi.	- - - - -	28
kommissya do rozgraniczenia Starostwa Czeczerskiego.	- - - - -	29
kommissya na rozgraniczenie Starostwa Koziańskiego w Woie: Witebskim leżącego.	- - - - -	Ibidem.
kommissya do rozcznania natury Dobr Kryniczyn z przyległościami w W. X. Litewskim leżących.	- - - - -	30
kommissya na rozgraniczenie Dzierżawy Dworzyskiej	- - - - -	Ibidem.
kommissya w Sprawie Xiązgi Radziwiłłow Podkomorzycch Litt = OO. Augusty- anami Konwentu Wileńskiego y Sukcessorami Bielikowiczow.	- - - - -	31
kommissya na rozsądzenie sprawy Urodz. Druwonow.	- - - - -	32
zwolenie Zamiany Starostwa Żyżmorskiego.	- - - - -	33
dzierżawy Klepacz y Jamenka w Dobra Ziemskie Obrocenie.	- - - - -	Ibidem.
ospieczenie Urodz. Michała y Justyny z Przeriszewskich Odacbonskich Małżonkow przy dożywotniej possésyi Dzierżawy! Zorany nazwaney.	- - - - -	Ibidem.
brak łowie w Powiecie Mozyrskim.	- - - - -	34
wierdzenie Przywileciu Oświec: Xzom Radziwiłłom pro Conservacione nadanych Praw, Wolności, Dyplomatow, Przywilejow W. Xęstwu Litewskiemu, Służących.	- - - - -	Ibidem.
assumpeya Konstytucyi o posłanowieniu niegdyś między Oświec: Radziwiłła- mi Trzema Bracia Xiązgety na Olyec y Nieswieżu uczynionym.	- - - - -	35
koznicya Czci y zasług Urodz. Paca Podstolego W. X. L.	- - - - -	36
skłanianie pretensyi Urodz. Sukcessorow Gasienskich do Kommi: Skar: W. X. L.	- - - - -	Ibidem.
stytucya do Czci y Szlachectwa Neofitow w W. X. Litewskim.	- - - - -	Ibidem.
ospieczenie Honoru Urodz. Brońskiego Sędziego Ziemskiego Słonimskiego.	- - - - -	37
introducio OO. Dominikanow do Zamku Trockiego oraz approbatio Funduszu orzech Poporskiego.	- - - - -	Ibidem.
wierdzenie Funduszu Collegium Witebskiego OO. Jezuitow.	- - - - -	38
ospieczenie Urodz. Pifarzom Skarbowym W. X. Litt: pensyi.	- - - - -	Ibidem.
zwolenie Oświec: Xięciu Karolowi radziwiłłowi Marszałkowi General- ney Konfederacyi y Seymonemu oraz Urodz. Stanisławowi Brzosto- wskiemu Marszałkowi Konfederal: W. X. L. wyiechania za Granicę.	- - - - -	Ibidem.
eklaracya w rozsądzeniu sprawy Urodz. Jana Grothuz.	- - - - -	39
probacya Adorum, Konfederacyi Generalnych, y rozwiązanie nieszakicych.	- - - - -	Ibidem.

A Nr. 326077
Ceska 21